ŞAHİT LERİN DİLİNDEN

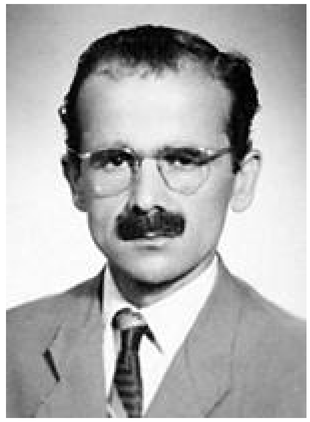
1

by

1.0

Bu kitap dört ciltlik *Son Şahitler, Necmettin Şahiner* serisinden derlenmiştir.

ZÜBEYİR GÜNDÜZALP

Hayatı İslâmın dert ve çilesi ile geçmiş bir alp eren

Nice nice büyük zatlar vardır ki; bunların, vefat edip de, dünyaya veda ettikten sonra kıymetleri bilinir. Hasretle, takdirlerle anılırlar. Bu büyükler yeraltına düşen çekirdekler gibidirler, ölümden sonra çiçek açarlar, yaprak açarlar, koku ve meyve vermeğe başlarlar. Bu bilinmez zatların, hayatları sanki ölümlerinden sonra başlar.

1971'de işte böyle bir zatı kaybetmiştik. İstanbul Fatih Camii'nde on bini aşmış insanın kıldığı cenaze namazından sonra eller ve başlar üzerinde Eyüb Sultan Kabristanı'na kadar götürülüp, buraya defnedilmişti.

Bu müstesna Kur'ân talebesi Ermenekli Mehmed Ziver Gündüzalp'ti. Üstad Bediüzzaman, Ziver, yani süs mânâsındaki ismi, büyük sahabilerden Zübeyir b. Avvam Hazretlerinin mukaddes ve mübarek ismiyle değiştirmişti.

Mehmed Zübeyir Gündüzalp, gündüzler gibi aydınlık bir alp erendi.

Mehmed Zübeyir Gündüzalp; bahadır bir İslâm fedâisi idi, ateşîn bakışlı, gür bıyıklı, Kafkas Kartalı İmam Şamil'in ruh ve edâsı ile dolu idi. Zaten neseben de, kendileri Kafkasyalıydı. İstiklâl Harbinin acı günlerinden sonraki Mütareke günlerinde Ermenek'te dünyaya gelen bu büyük insan 1971 yılının 2 Nisan Cuma günü vefat ederek aramızdan ebediyetlere intikal etmişti. Cuma günü olan vefat hadiseleri, Aleyhissalatü Vesselam Efendimizin şu meâldeki hadislerini hatırlatır bana:

"Cuma günü veya gecesi ölen kimse, kabir azabından korunur."

Bu İslâm kahramanı, Ermenek yaylasında dünyaya teşrif etmişti. Bu yayladan Malazgirt'e, Niğbolu'ya, Mohaç'a gider gibi; Konya, Akşehir, İslahiye ve Urfa'ya gitmiş, buraların dostluk iklimlerinde yaşamış, daha sonraları Isparta'nın güller dünyasında, Emirdağ'ının nur dünyasında hayatlar sürmüştü. Üstadımızın âhirete teşrifinden sonra Urfa'da kalmıştı. 27 Mayıs'tan sonra mecburen çıkarıldığı Urfa'dan Ankara'ya gitmiş, bilahare son on yılını İstanbul'da geçirmişti. Yavuz bakışlı, çelik iradeli, kumandan edalı bu aziz zat, hayatının baharında bütün varlığıyla, bütün benliği ile Kur'ân'ın hizmetine koşmuştu. Nur yolunun dertlisi ve kara sevdalısı olmuştu.

1964'ün sonbaharında Eskişehir'de muhterem Abdülvahid Tabakçı'nın nur kokan hanesinde tanımıştım bu azizi. Lütufkâr alâkalarıyla üç gün misafiri olmakla şerefyâb olmuştum.

Açık alnı yılların izini taşıyan alın çizgileri ve yanlardan dökülmüş saçları.

Ciddiyet ve vakar dolu bir sima, gülmeyen fakat gülümseyen bir çehre.

Tane tane, sert ve yol gösteren kelimeler ve konuşmalar.

İslâmın yüce tarihindeki meseleleri, nurlardaki bahislerle birleştirilerek anlaştılar.

İslâm'ın dertlisi

Feregat ve fedakârlığın doruk noktasını ifade eden, şu mısraları müteaddit defalar, iri harflerle bana yazdırarak, odasına bir levha halinde asmıştı:

Muarradır, feza-yı feyzimiz şeyn-i temennadan

Bize dad-ı ezeldir, zîrden, bâlâdan istiğna

Çekildik, neşve-i ümitten, tûl-u emellerden

Öyle mecnunuz ki; ettik vuslat-ı leyladan istiğna."

Kara sevda

Kendisini tedavi etmek isteyen doktorlara:

Ben Risale-i Nur'larla insanların ve İslâmların imanını kurtarmaları için gece-gündüz çalışma diye bir kara sevda hastalığına tutulmuştum. Sizin tıbbiyenizde, doktorluğunuzda 'kara sevda' hastalığının ilacı ve tedavisi var mıdır?" diye sorular yöneltiyordu.

Uzun, ince, tığ gibi ve gerilmiş yay gibi bir vücut.

Her zaman, ayakta ve yatakta üzerindeki elbiseleri, her an sefere hazır akıncı fedâilerin ruh halinde bir fedâi.

Daima düşünen, nurların tefekkür dünyasında yaşayan bir bahadır.

Düşman karşısında, İslâm askerlerinin önünde kılıç sallayan, Osmanlı paşaları gibi, cevvaliyet ve hareket dolu.

Bahtsız insanların, Kur'an talebelerini sanki birer adi suçlu gibi çamurlu ayaklarıyla, evlerindeki tertemiz halıların üzerlerinde dolaşarak alıp gittikleri günlerde, Selimler'in, Sinanlar'ın edası içinde, İstanbul'daki Fatih-Yavuz Selim durakları arasında, kaldırımlarda bir yürüyüşü vardı ki... bazı görülen, yaşanan ve tadılan durumlarını, ne anlatmak ne de yazmak mümkün değildir!

Üstadın hizmetinde

Gençliğinin baharını, hayatının canlı zamanlarını, sıhhatinin en gürbüz günlerini, varını, yoğunu, hülasa her şeyini muazzez ve misilsiz bir İslâm dertlisinin derdine fedâ etmişti.

Günün birinde, Pakistan devlet adamlarından Ali Ekber Şah'ı, Emirdağ'dan yolcu etmek için; bu zatla birlikte on kilometre kadar yola iştirak ettikten sonra, Ekber Şah'la vedalaşırken, karşı istikametten gelen başka bir arabadan da, sevgili Kur'an talebesi Zübeyir Gündüzalp çıkagelmişti nurlu Üstadın yanına. Bu esnada Üstad şunları ifade ediyordu:

"Biz bir veziri uğurlamaya geldik, başka genç bir veziri de karşılamaya gelmişiz!"

Bu vedâ ve mülakattan sonra ise nurlu Üstad: "Hayır hayır, ben Zübeyir'i karşılamaya geldim!" diye düşüncelerini dile getiriyordu.

İki ermişin latifesi

Kur'ân'a hizmet yolunun gönüllü erlerinden olduğumuz günlerde İstanbul Fatih-Çarşamba-Beyceğiz semtindeki bir nur meclisinde cereyan eden tatlı bir hatırayı da, Mehmet Kaya namındaki gönül dostu, Nur talebesi şöyle anlatmaktadır:

Toplanan genç cemaatte Albay İbrahim Hulusi Yahyagil ve Zübeyir Gündüzalp ve Mustafa Sungur da bulunmaktadır. Merhum Hulusi Bey yapılan dersi hatıralarla izah ederken, Zübeyir Gündüzalp Ağabeyimiz de, kapının yanında, her zamanki haliyle, diz üstü oturmuş, derin bir sessizlik ve huşu içinde Nur albayının derslerini dinliyordu. Ders esnasında Hulusi Bey, kendilerine dönerek:

Hazret! Vaziyetin ve haletin ermişlere benziyor.." diye latif bir şaka yapınca, anında Zübeyir Gündüzalp, Albay Hulusî Beye şu latifeyle cevap veriyordu:

"Efendim, ermiş konuşuyor..."

Gerçek büyüklerin şaka ve latifeleri bile büyük ve latif olmaktadır. Çünkü ermişlerin bahçesi Kur'ân kokusu ve Medine sürmesiyle sürmelenmiştir.

"Yanmayan, yakamaz!"

Konuştuğu zamanlarda gür ve tok sesiyle, kesin ve keskin cümleler kullanırdı. Sözler ağzından vecizeler halinde dökülürdü.

Muhatabını ikna eden, ona yön veren, hedef gösteren cümle ve fikirler serdederdi.

İstanbul-Süleymaniye'nin aydınlık dershanesinde, Kirazlı Mescid'in saadet dünyasına, dünyanın çeşitli belde ve ülkelerinden birçok alim insanlar gelirdi. Bunlara tesadüf ettiğim üç insan tercümanlık yaparlardı. Bazen merhum Gündüzalp Ağabey öyle ateşli ve âhenkli bir şekilde anlatırdı ki; gelen yabancılar, Türkçe bilmedikleri halde, tercümanlar da, daha tercüme etmedikleri halde, gülerek, Zübeyir Gündüzalp, anlatmak istediği o ateşîn cümle ve mânâları anladıklarını söylerlerdi. Artık tercümeye lüzum olmadığını ifade ederlerdi. En ümitsiz günlerde ve zamanlarda kendisiyle görüşen İslâm alimleri yanından sevinçlerle, ümit ve şevkle ayrılırlardı. Hazret-i Mevlânâ'nın veciz bir ifadesini duymuştum. Büyük Celaleddin Rumi Hazretleri, çok büyük bir gerçeği veciz şeklinde ifade buyurmuş.

İşte, Kafkasları'ın bu alperen insanı, Kafkas insanın Mücahid ruhunu alan bu insan inandığı kesin hakikatın Kur'ân gerçeğini öyle ifade ederdi ki; içindeki iman ateşini karşısındaki de duyardı. Kalbindeki iman ateşiyle konuştuğu kimseleri hemen yakardı.

Hayatı İslâmın dert ve çilesi ile geçmiş, davası yolunda birçok meşakkatler çekmişti. Meşakkatler karşısında yılmayan bir kimseydi. Kur'ân davasına bağlılığın müşahhas bir timsâli, sıddıkıyetin mümtaz bir ferdiydi.

Anam, babam ve nefsim sana feda olsun Ya Resulallah!" diyen Sahabilerin bu asırda fedakâr bir varisi, onlar gibi herşeyini Resulullahın nuruna ve bu nurun yayılmasına hizmet için fedâ eden, bir zatı, alperendi.

Mezkur gerçekleri kendisine adeta bir kartvizit yapmıştı, isim ve soy isim yapmıştı. Gündüzlerin, aydınlıkların ve Nur dünyalarının Gündüz Alp'iydi bu yiğit adam.

Genç yaşında ölmüştü. Henüz elli yaşını bile bulamamıştı. Yayınlanan mahkeme müdafaaları ve notlarından derlenen kitap ve kitapçıklar onun muhteşem şahiseyetini gösteren aynalardır. Kendisine zulmeden zalimler bile, onun 'Vur! Vur! diye haykırışından korkarak, vurmalarını bırakırlardı. Öyle bir rehber şahsiyetti ki, iman ve Kur'ân yolunda hizmet etmek isteyenlere herşeyiyle yardımcı olur ve yol gösterirdi.

Zübeyir Gündüzalp'in kısaca hayatı

Zübeyir Gündüzalp 1920 senesinde Konya'nın Ermenek kazasında dünyaya geldi. Babasının adı Mehmed, annesi ise Seyyide Hanım. Anne ve baba tarafından her iki dedesi de, 93 Harbin'den sonra Kafkasya'dan Anadolu'ya hicret etmişler. Bu hicretten sonra Ermenek'e yerleşmişler. Baba tarafından dedesinin lâkabı Zeyvergil, ana tarafından dedesinin lâkabı ise Hurşit Çavuşlar. Hurşit Çavuşlar yedi kardeşmişler, Rus istilâ ve belâsından sonra, bu kardeşler bir daha birbirlerini görmeden ebediyete göçmüşler. Zübeyir Gündüzalp'in ailesi Ermenek'te Zeyvergil diye tanınmaktadır.

Zübeyir Gündüzalp, İstiklâl Harbi'nin en buhranlı günlerinde, Ermenek'in Zaviye Mahallesinede -yeni ismi Taşbaşı- hayata gözlerini açmıştı.

Ezan sesiyle kulağına ismini Zeyver diye koymuşlar. Sonradan Üstadı bu ismi Zübeyir diye değiştirmiş.

Mehmed Efendi ile Seyyide Hanım'ın dört evlâdı vardır. Bunlardan ikisi erkek, ikisi kız. Babaları 1968'de, anneleri ise 1975'de vefat etmiştir.

Merhum Zübeyir Gündüzalp, ilkokul tahsilini Ermenek'te tamamlar. Küçükken çabuk sinirlenir, kardeşlerini ve komşu çocukları dövermiş. Annesi küçüklüğünde yaramaz olduğunu, ele avuca sığmadığı ve çok cesur olduğunu anlatmıştı.

Ermenek Postahanesi'nde birkaç sene memur olarak çalışır. Bu sırada teftişe gelen bir müfettiş, çok genç olan Zübeyir Gündüzalp'in mors alfabesiyle telgraf alışını çok beğenmiş. Kendisine biraz daha tahsil yapmasını, ileride tahsili olmayanların meslekte yükselemeyeceklerini hatırlatmıştır. Bunun üzerine , Ermenek'te ortaokul bulunmadığı için Silifke'ye gider. 1939 senesinde ortaokulu Silifke'de bitirerek memleketine döner. Daha sonra Konya'da açılan bir imtihana girer ve imtihanı kazanarak

Ermenek'te postahane memurluğuna tekrar başlar. Bir müddet burada çalıştıktan sonra askere gider. Balıkesir'in Susurluk kazasında askerlik vazifesini tamamladıktan sonra Konya Postahanesi'nde telgraf muhabere memuru olarak çalışır.

Risale-i Nur'u tanıması

İşte, İslâm kahramanı merhum Zübeyir Gündüzalp, Risale-i Nur Külliyatını bu memurluğu sırasında tanımak şerefine nail olur. Konya'nın tanınmış tüccarlarından Feyzi, Mehdi ve şehid tayyarece Ömer Beyin babaları Sabri Halıcı vasıtasıyla Nur Risalelerini okumaya başlamış. 1944 senelerini takip eden yıllarda Konya'da Zübeyir Gündüzalp'le beraber münevver ve imanlı bir gençlik grubu, Nur Risalelerini tanır. Bu zatlardan tesbit edebildiğimiz isimler şunlardır: Muhsin Alev, Ziya Arun, Ziya Nur Aksun, Kâmil Öztürk, Ahmet Atak, Feyzi, Mehdi ve Ömer Halıcı kardeşler.

Merhum Zübeyir Gündüzalp'in küçük kardeşi Haydar Bey, 1945 senesinde Konya'ya gittiği zaman, ağabeyinin Muhsin Alev'le bir evde beraber kaldıklarını ve kendisine Nurlardan bahsettiğini, Üstadının büyük bir İslam âlimi olduğunu anlattığını ifade etti.

Üstadı ilk ziyareti

Gündüzalp, Üstadını ilk defa 1946'da Emirdağ'da ziyaret etmiş. İlk ziyaretinde heyecandan tir tir titriyor ve mütemadiyen gözyaşlarını tutamayarak ağlıyormuş. Üstad, "Keçeli, neden ağlıyorsun?" diye onu bağrına basıp dua etmiş. Üstadının ikazı üzerine dışarı çıkıp yüzünü gözünü yıkamış tekrar Üstadın huzuruna kabul edilmiş. Ayrılık zamanı gelince Zübeyir Gündüzalp, Üstadına, "Memuriyetten ayrılıp, yanınızda hizmet etmek istiyorum" demiş, Bediüzzaman, bu fedakârlığa çok memnun olmuş; cevaben, "Vazifene devam et, Konya'da daha çok hizmet edersin. İnşaallah, ileride alırım seni yanıma" demiş.

Zübeyir Gündüzalp, Konya'da dört sene kalmış. Bu esnada Babalık gazetesinde çalışmış ve orada çocuk terbiyesine ait bazı makaleler yazmış.

Nihayet 1948 senesinde Afyon'a tevkif edilmiş, burada Üstadıyla birlikte altı ay mevkuf kalmış. Yanlışlıkla tahliye edildiği zaman, sırf Üstadından ayrılmamak için, tahliyesinin yanlış olduğunu bildirerek, tekrar tevkif edilmesini sağlamış. Yine İslâm'ın bu kahraman fedaisi, Üstadıyla beraber olmak arzusuyla, Nur Risalelerini okuyup yazdığını bildirerek, kendi kendini ihbar etmiş.

Bundan sonraki hayatı, beş-altı ay Eskişehir'de ve nihayet büyük kısmı İstanbul'da dinî hizmetlerle haşir-neşir olarak geçmiştir.

Üstaddan hatıralar

Birgün Emirdağ'da Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin birkaç hizmetkârıyla bir çınar ağacına gittik. Üstad çınar ağacına çıktı. 'Burası benim medresemdir, ders okuyun' dedi. Biz de okuduk. 'Duymuyorum' diyerek faytonda olan iple üç kişi belimizden ağacın gövdesine bağladı ve bize iki-üç saat ders yaptı.

Umumî bir vasıta ile bir gün Eskişehir'e gidiyoruz. Yanımızda da bir yabancı vardı. Sigara içiyordu. Ben de hiddetlenmiştim. Adama tokat vursam veya lâf söylesem Üstad Hazretleri kızacak diye düşünürken, baktım, Üstad Hazretlerinin yanında bir kişilik yer açıldı. Kalktım, oraya oturdum. Üstadımız ise hiçbir şey söylemedi, sükût etti.

Birgün otomobille büyük bir buğday tarlasından geçiyorduk. Biz bunların ekmek olup yenmesini düşünüyorduk. Bu sırada Üstad bize, 'Ekmeği sizin, tefekkürü benim' dedi.

* * *

Üstad seher namazını eda ettikten sonra, bir bardak limonlu çay içerdi. Hz. Üstadımız her ne zaman olursa olsun, çaya ve limon konulacak yemeklere limon damlatırdı. Üstadımız Bediüzzaman Hazretleri asıl yemeği kuşluk zamanında yerdi. Öğle vakti pek az, birkaç lokma bir taam alırdı. İkindi namazından evvel asıl yemeği yerdi. Ancak akşam namazından sonra okuyacağı esnada limonlu bir bardak çay içerdi. Yatsı namazından sonra Resul-i Ekreme (a.s.m.) imtisalen hemen yatardı. Yatmadan evvel küçük bir lokmacık taam yerdi. Sonra 'Âyete'l-Kürsî' yi okur, yatardı. Seher vaktinden çok evvel kalkar, evradını okurdu, sabah namazından evvel veya sonraya kadar. Sabah namazını erken edâ ederek yanında bulunan hizmetkârlarına, basılan kitaplardan ders yaptırır, kendisi de eski hurufla yazılı aslından takip ederdi. Üstad Hazretleri çorba olarak pirinç ve şehriye yerdi. İçine yumurta kırdırırdı. (Bunu 75 yaşından sonra yerdi. Yemeğin üzerine 4-5 habbe üzüm yerdi. Her habbeyi yiyişinde Besmele okurdu. 75-80 yaşlarında ömrünün sonuna kadar gördüğüme göre, kabuklarını soyar, çekirdeklerini çıkarır, yanındaki hizmetkârlarına lütfederdi.

* * *

Üstadımız Bediüzzaman Hazretleri bir âyet-i kerimeye mânâ vererek, bir camide vaaz veriyor. Camide bulunan âlimler, şeyhler, ahali öyle müessir ve emsalsiz tefsiri, kütüb-ü İslâmiyede ve Kur'ân tefsirlerinde göremiyorlar. Çok hayran olup Üstadımıza minnettar oluyorlar. Fakat kıskanç bir şeyh, iki mürîdine emrediyor. 'Bediüzzaman'ı, sık sık gelip geçtiği şu tenha geçitte akşam namazından sonra mavzerle vurun!' diyor. Şeyhin müridleri aynı günde akşam namazından sonra, mezkûr geçitte Üstadımız Bediüzzaman Hazretlerinin oradan geçmesini bekliyorlar. Hazreti Üstad geçide yaklaşınca o iki mavzerli müridleri görüyor. O iki mürid de Hazreti Üstadı görür görmez mavzerleri hemen kaldırıp Üstada ateş etmek üzere iken, kolları felç tutmuş gibi oluyor, mavzerler yere düşüyor. Merhum Üstad-ı Pâkimiz o iki müridin omuzlarına mübarek kollarını koyuyor ve 'Kabahat sizin değildir, ben size hakkımı helâl ediyorum' diyerek yoluna devam edip tek başına gidiyor.

"Bu harikulade hâdise o gün şâyi oluyor. Merhum Üstad o zamanlar çok genç olduğundan, yaşlı ve büyük bazı âlim ve şeyhler, Üstadın 'Bediüzzaman' lâkabını benimseyemiyorlardı. Fakat bu hâdiseden sonra hakikaten Üstadımız Said Nursî Hazretlerinin 'Bediüzzaman' olduğunu tasdik ve takdir ediyorlar."

Zübeyir Gündüzalp'in notlarından seçmeler

Kur'ân nurlarından sadık talebesi, İslâmiyetin fedakâr hizmetkârı, rahmetli Zübeyir Gündüzalp Ağabeyin dersinden, sohbet ve nasihatlarından zaman zaman istifade edip feyiz alırdık. Yazılacak bir makalede kâğıt kullanma şeklinden, Üstada ait herhangi bir hatıraya kadar birçok mevzuların üzerinde ciddiyetle durur; gayet net ve keskin ifadelerle, yaptığı izahlarla muhatabını aydınlatırdı. İlk günkü görüşmemizden en son görüştüğümüz günlere kadar daima yazmanın ehemmiyet ve faydalarını anlatırdı. Zaman zaman da "müellif efendi" diye takılarak, lâtife yapardı. Küçük çocuklara öğretmek için hazırladığı kelimeler defteri, hadis mealleri ve İslâmî sözlerden derlediği birçok defterleri bulunmaktadır.

Bu notlardan bazılarını takdim ediyoruz:

Bilgili insan

Bilgili insan güneşe benzer, girdiği yeri aydınlatır.

Bir kimse bir saat ilim tahsil ederse, bir geceyi ihya etmekten daha hayırlıdır. Eğer bir gün ilim tahsil ederse, üç ay oruç tutmaktan hayırlıdır.

Kim ilim meselelerinden bir mesele öğrenirse, öğrendiği ilmi başkalarına öğretirse, o kimseye yetmiş sıddık sevabı verilir.

İlim öğretmek

İlim tâlimine, öğretimine memur olan insanların öğrettiği ilim ile ister amel edilsin, ister edilmesin; ücreti, ancak kabul olmuş bin rekât nafile namaz kılmaktan efdaldir. Eğer o kimsenin öğretmiş olduğu ilim ile amel edilirse, kıyamete kadar amellerin sevabı o kimsenin defterine yazılır.

Enbiya hakkında sohbet ayn-ı ibadettir

Enbiyâ-yı izamdan (büyük peygamberlerden) her birinin gerek isimleri ve gerek ibadet ve ahlâklarından bahisler etmek, ayn-ı ibadettir. Kezâlik, salih, yani ehl-i takva denilen ve Sünnet-i Seniyyeden ayrılmayan ve bid'a ile amel etmeyen kimseleri sevmek, hallerinden bahsetmek keffâretü'z-zünûbtur (günahlara keffarettir).

Ey nefsim!

Tahkikî iman ilmini oku. Hakkı ve hakikatı öğren. Cahil kalma. Münevver ol. Aydın ol. Cahil insan, cahil bir genç, cahil bir kadın, ne kadar varlıklı da olsa yine fakirdir, geridedir, aşağıdadır. Okuyan erkek ve kadın, genç ve ihtiyar daima ileride, daima yükseklerdedir. Bütün fenalıkların, hayattaki bütün bedbahtlıkların vasıtası cehalettir. Bütün iyilik ve güzelliklerin, bütün saadet ve huzurun tek çaresi ilm-i iman bilgisiyle aydınlanmak ve nurlanmaktır.

Hem, erkek ve kadın için ilme çalışmak, cahillik bataklıklarında batmamak farzdır. Cenab-ı Hakkın ve Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimizin emridir.

Her türlü belâlar, şer ve azaplar, dinimizi iyi bilmemezlikten, tahkikî iman ilminin nurundan ve feyzinden mahrum kalmaklıktan, cehalet karanlıklarından ileri gelir. Her nevi saadetler, her çeşit selâmetler, ferah ve neşeler, umum huzur ve sükûnlar, her sınıf güzellikler, tahkikî iman ilmi ile tenevvür etmekten, aydınlanmaktan ileri gelir.

İslâm büyüklerinin hayatı ve hatıraları genç nesiller için en güzel rehberdir. Hayatın fırtınalı ve dağdağalı hadiseleri içinde bu rehberler ışıklı deniz fenerleri gibi aydınlık verirler. Hayatını vatan, millet ve din yolunda feda eden maneviyat önderleri ise, dünyada birer kutup yıldızı oldukları gibi, ukbâda da günahkârların şefaatçisi olurlar.

İman ilmi

Ey genç kardeşim ve zamanlarını hayhuylu, başıboş yaratıklar gibi boşluklar içerisinde geçiren sersem nefsim! Bu yaşa geldin, çocukluktan çıktın. Çocuklar var ki, sen onlardan geçersin. Sakallı çocuk olmak, bir insan için maskaralık, çirkinlik ve kötülük alâmetidir.

Halbuki sana yakışan, senin taze ve şirin gençliğine yaraşan, hoplayıp zıplamayı bırakıp, olgun ve yüksek bir Müslüman namzedi olarak ilm-i imana çalışmak, İslâmiyetin yüce bilgisiyle bilgin olmaya gayret etmektir. Allah'a ibadet ve itaat edip, namaz ve ibadete sarılıp, güzel gençliğini çirkinleşmekten, gençlik günlerini boşu boşuna öldürmekten kurtarmaktır.

Kendini bir yokla. Ben seni görüyorum ki, sende parlak ve ebedî bir istikbali kazanmak kabiliyeti var. Bu istidat senin gençlik ruhunun nurundan fışkırarak, senin manevî ve maddî simanda ışıldamakta, gözlerinden okumaya ve Allah'a ibadete olan sevgi kıvılcımları pırıl pırıl pırıldamaktadır. Bu nurları karartmamayı, bu ışıkları söndürmemeyi aklın ve kalbin sana feryad ü figânla ihtar ediyor.

Ruhun , derinliklerde 'Oku! Allah'ın bahtiyar bir kulu, cemiyetin gülü, İslâmiyetin bülbülü ol!' diye İlâhî bir sada ile sana sesleniyor. Bu sadaya kulak verip nur-u Kur'ân'la ilim ve irfan sahibi olarak iki cihadın saadetiyle mes'ud ol!

Ah, nur kardeşim! Sözlerin, senin bu sevimli özleyişlerin, senin bu sevgi dolu tavsiyelerin beni iman, İslâm ve Kur'ân yolunu öğretmek yolunda nur-u Kur'ân, nuruna kaptırdı.

* * *

Ya İlâhî ve Rabbî! Kusurlarımı affeyle! Beni Kendine kul kabul eyle. Beni nur-u imanla münevver eyle. Emanetinin alınma zamanına kadar beni emanette emin kıl.

Merhamet

Merhametsizliğin bir alâmeti, nisyan-ı nefisle, kendi kusurlarını unutmakla din kardeşlerinin her birinde bir kusur bulmak, onlara karşı sevgisini ve merhametini kaybederek tenkid gözlüğünü takınmaktır. Kendi kusurlarına; yakını uzaklaştırıcı, sisli gösterici âletle bakıp, din kardeşinin kusurlarına ise mikroskopla bakmaktadır. Böyle fertlerden mürekkep yiğitler, kuvvetsiz cılızlardır. Kendi kusurlarını gören, ihvanlarınınkini örten; kendi kabahatini büyük, din ve dâvâ kardeşinin kabahatini küçük gören, hattâ görmeyen Müslümanlar, Allah'ın rahmet ve mağfiretine nail

olan, yüksek ahlâklı, yüksek seciyeli Müslümanlardır, ehli iman nişanını taşıyan dindarlardır. Öyle fertlerden müteşekkil azlar, çoktur. Küçükler, büyüktür. Zaifler, kuvvetlidir.

* * *

Merhametsizlikten, münekkitlikten kurtulma yolunda ilerle, ey kardeş! Aksi halde, ya yakında, ya uzakta, ya dünyada; ya Haktan, ya halktan inmesin sana adem-i merhamet. Zira, "Men dakka dukka" [Eden bulur>. Merhametsizlik etme, sonra merhametli dosttan dahi merhametsizlik görürsün. Eğer görmezsen dünyaya mukabil, ukbada görürsün muzaaf ceza, bunu bil.

* * *

Merhametsizliği körükleyen, hürmetsizliği alevlendiren öfke zamanındaki hürmet ve muhabbet, cennetmekân kimselerin güzelliklerindendir.

* * *

Öfke zamanında hürmet ve merhamet en güzel ahlâktır.

* * *

Merhamet tohumunu eken, muhakkak huzur ve saadet harmanını elde eder.

* * *

Güya kendisi kusurdan müberrâ olmuş, hata ve yanlışlardan kurtulmuş gibi, çoklarının ve içinde yaşadığı muhitteki ehl-i imanın kusurları ile fiilen, amelen ve hayalen uğraşmak merhametsizliktir. Bu fena huya sahip olanlar, bu tehlikeli merhametsizliği işleyenler, nisyan-ı nefs illetine tutulmuş ve nefsinin şımarmış olması ihtimalinden titresinler. Ef nefsim! Sen titre, kendine bak, kendini gör, kendini bil, kendini anla, kendini tecessüs et; ancak nefsine müfettiş, nefs-i emmârene murakıp olmak yüksekliğine çık.

Sabır ve rıfk

Cennete giren fazilet sahiplerine melekler sorarlar:

"Faziletiniz nedir?"

Onlar da,

Zulme uğradığımız vakit saberderdik; bize kötülük edilince de, rıfk ile davranırdık' diye cevap verirler.

Hadis meâli

* * *

Allahu Teâlâ sertlik ve kabalığa vermediği ecir, sevap ve mükâfatları, rıfk ve mülâyemete, yumuşaklığa verir. Rıfktan mahrum olan ev halkı, çok şeylerden mahrum olurlar.

Hadis meâli

* * *

Rıfktan [şefkatten] mahrum olanlar, hayırdan, sevaplı amellerden mahrum kalırlar.

Hadis meâli

* * *

Hilm

Hiddete getirilince kızmayıp, hilm ve sabır gösteren kimse, Allah sevgisine mazhar olur.

Hadis meâli

* * *

Sabır ve bağışlamak

Peygamberimiz sorar:

Allahu Teâlâ'nın,şerefleri ne ile kıymetlendirdiğini ve dereceleri ne ile yükselttiğini size bildireyim mi?'

Ashab-ı Kiram, Hazret-i Peygamber (a.s.m.) Efendimize, 'Buyur, bildir, yâ Resulallah!' diye cevap verirler.

Hazreti Fahr-i Kâinat Efendimiz ferman buyururlar ki:

Sana karşı cahilâne hareket edildiği zaman, halim ve yumuşak olursun, sana zulmedenleri bağışlarsın, sana vermeyenlere sen verirsin ve senden alâkasını kesenlerle sen alâkalanırsın.'

Rıfk

Resul-i Ekrem Efendimiz buyuruyor ki:

Allahu Teâlâ rıfk sahibidir. Her hayırlı işte rıfkı sever.'

Hiddet

Resul-i Ekrem (a.s.m.) kendisinden birşey öğretmesini, lütfetmesini talep eden bir kimseye ferman etti:

"Hiddetlenme."

Dindar kadınlarımız

Resul-i Ekrem (a.s.m.) Efendimiz, kadının din, namus, şeref ve hukukuna büyük ehemmiyet verirdi. Onlara rikkat ve şefkatle muamele buyururlardı. Kadınların hislerindeki inceliği, seriütteessür olduklarını, kalblerindeki hassasiyet ve merhameti çok iyi bildiğinden gönüllerini incitmemek için dikkat gösterir ve hanımların haksız yere kalplerinin kırılmaması hususlarında tavsiyelerde bulunurlardı.

Resul-i Ekrem (a.s.m.) Efendimiz buyurdu ki:

Kadın, Allah'ın, kullarına en büyük hediyesidir. Allah'tan korkun, onlara zulüm ve eziyet etmeyin, onları ihmal eylemeyin.'

Kız evlâdı

Anne ve baba, kız çocukları hakkında daha ziyade re'fetperver, şefkatli olmalıdır. Zira onların fıtratları, yaratılışları, zaif, nahif ve hassasedir. Kız çocukları daha ziyade merhamete, siyanet ve korunmaya muhtaçtır.

Üç kız evlâdı

Hazreti Peygamber (a.s.m.) Efendimiz bir hadis-i şeriflerinde buyurdu ki:

Üç kız çocuğuna nail olup da onlara, kendisine muhtaç olmayacakları zamana kadar infak ve ihsanda bulunan, nafakaların temin eden kimseye, Cenab-ı Hak cennetini vâcib kılmıştır. Meğerki o kimse affedilmeyecek büyük bir günah işlemiş olsun veya böyle bir amelde bulunsun.'

Kız evlât

Baba ve annenin kız evlâtları için en büyük iyilik ve en birinci vazifesi, en yüksek lütufları şudur ki, onlara iman ve İslâmiyet ilmini öğretmektir. İslâmiyete lâyık bir edep, terbiye ve ahlâkla büyütmektir. Kız yavruların insan ve cin şeytanların şerlerinden kendilerini koruyacak bir ilimle, bilgiyle yetiştirmektir. Böylece mânevî güzelliklerle ruhu parlayan bir ev kadını, bir hane hanımı olabilecek bir halde dünya ve âhirete hazırlanacaktır.

Ev kadını

Bir İslâm kadını için yemek pişirmek, elbise dikmek, evinin nezafetine, temizliğine bakmak, çamaşır yıkamak, çocuğuna bakıp beslemek, erkeğinin hizmetini görmek büyük bir şereftir, iffet ve ismettir. Namazını geçirmeyen, farzlarını eda eden. Allah'ın emirlerini yerine getiren hanımların bütün

dünyevî işlerini dahi bir nevi ibadet olarak, Allahu Teâlâ Hazretleri kabul buyurur. Bu suretle geçici fâni ömürleri âhiret hesabına, bâki, daimî bir hayata tebdil edebilir, ebedî, sonsuz bir ömre çevirebilir.

Gaflet örneği

En büyük gaflet örneklerinden:

Müşterek bir işte çalışan şahıslar, dinî veya dünyevî bir müessese mensupları müdavele-i efkâr yaparlarken, herkes kendi fikrini mutlak bir isabet bilmesi, diğer arkadaşlarının fikirlerini daima isabetsiz görmesi, müessese arkadaşlarının reylerini hakir bulmasıdır, Kendi fikirlğriyle yapılan işlerin zararlı ve iflasa doğru gittiğini hatırlatan en yakın arkadaşlarına yüz çevirmesi, müessesenin maddî imkânlarının elinde bulunması, şubelerdeki işin içyüzünden haberi olmayanların teveccühüne aldanmasıdır. Müesseseye, sekiz-on işlerde şahsî kanaatinden ve başka arkadaşların fikirlerinden dolayı zararlar gelince de, birtakım teviller yapmak yoluna sapması, telâşsız görünerek kendi cebindekini değil, umumun hukukunu zâyi etmesidir.

Müdavele-i efkârda bir işi isabetsiz veya zararlı bulduğunu arkadaşına söylerken edep, terbiye, hürmet gibi yüksek ahlâkı çiğneyerek tehevvürle, şiddetle söylemesi; karşısındakinin izzetini kırması; İslamî terbiye ve ahlâka sırt çevirmeye sebep olduğu halde, bunu hiç nazara almayarak, 'Bana böyle dedi, şöyle dedi' gibi hiddetli mukabele etmesidir. Dehşetli zararlarda kendisinin dahli olmadığına, ya cehl-i mürekkeple veya gururla iddiada bulunmasıdır. Halbuki mesai arkadaşlarına hürmetle mukabele edip, kendi fikirlerinin isabetsiz olabileceğine ihtimal vererek, yirmi meselede hiç olmazsa on adedini arkadaşlarının kanaatlerine münasip bulup, iş yapmasıyla fikirlere menfî hislerin karışmadığı da anlaşılmış olur.

Müteaddit defalar bir iş hususunda meşveret ve müdavele-i efkâr adı ile söze oturulur. Münakaşa ve kavga ile kalkılır. Bu kavgamsı konuşmada, herkes heyecanlanır. Hisler heyecana gelir. Biri diğerine, diğeri ötekine hakaretli sözler sarf eder. İlk defa birisi hakaret eder, diğeri misilleme yapar. Birinci hareket edip kalp kırana sor: "Birinci bana böyle dedi, ben de ona öyle dedim" der. Bu beş-altı defa tekerrür edince, artık en yakın dâvâ arkadaşına ikinci küskün durur. Bu küskünlüğü gören üçüncü, birinciden soğur. İkinci ile üçüncü birleşir. Birincinin gıyabında konuşa konuşa, artık o da hâricîlerin müşfiki, can kardeşine küsücü olmuştur. Artık birincinin hakkında tenkit ve kusurları sayıp dökmeler başlamıştır.

"İslâm: muaşereti, edep ve terbiye riayet etmeyi evvelâ yakınlarımıza karşı tatbik etmeyi gerektirir. Bunu yapmayarak hisse ve nefse uyarak veya tehevvüre kapılarak dahilî müessese mensuplarına, hâriçtekilere dahi yapılmayacak olan bed muameleyi yapmak yanlıştır. Bu kötü hissiyat zararlı netice doğurunca 'Ben sebep oldum, özür dilerim' kâmilliğini yapmayarak zararlı neticeyi acib bir hâlet-i ruhiye ile karşısındaki ticaret arkadaşına yüklememelidir. Taraflardaki şahısların umumunun alâkadar olduğu umumî bir mes'eleye iki taraf da birbirini sabit fikirlilikle ittiham ederek, müessese hizmetine dinamit koyarak umumun zararına sebep olmamalıdırlar."

BAYRAM YÜKSEL

Bayram Yüksel bahtiyarlar kadrosundan bir zattır. Bediüzzaman'ın uzun yıllar hizmetinde bulunmak şerefine eren, mâneviyat erlerinden birisidir.

Başta Hüsrev Altınbaşak ve Tahiri Mutlu olarak, Abdülmecid Ünlükul, Zübeyir Gündüzalp, Mustafa Sungur, Ceylan Çalışkan, Mehmet Kaya, Hüsnü Bayram, Rüştü Çakır, Abdullah Yeğin, Ahmet Aytimur, Atıf Ural, Tillolu Said, Mustafa Acet ve Seyyid Salih'ler zincirinden biri nûrani halkadır.

Bayram Yüksel, 1950'den sonra araya giren Kore askerliği, 1958'de tevkifi ve bazı fasılalar hariç hep Nur Üstadın hizmetinde ve yanında bulunmuştu.

Gördüğü, duyduğu ve bizzat yaşadığı hatıraları yazıp verdiler.

Bu hatıralar bilhassa Bediüzzaman'ın hayatının son on yılında, yanında ve bizzat hizmetinde bulunmak itibarîyle çok mühimdir.

Burada sözü fazla uzatmadan, sizleri hatıra sahibi ile baş başa bırakmak istiyorum:

"Köy Enstitülerinden çıkanlar dinsiz oluyor"

1945 yılında ilkokulu pekiyi derecesi ile bitirmiştim. İlkokul öğretmenimiz Hakkı Bey, beni Köy Estitüsüne göndermek istiyordu. Ben de ailemin fakirliğini, ağabeyimin askerliğini, babamın ayağından rahatsız olduğunu ileri sürerek gitmek istemiyordum. Hocanın ısrarları üzerine bu mevzuyu babama açtım, Fakat babam, 'Köy Enstitülerinden çıkanlar dinsiz olurlar' diye gitmeme izin vermedi. 'Ben seni hafız olarak yetiştirmek istiyorum' dedi. Babam ümmî idi. Fakat, beş vakit namazını hiç geçirmezdi.

"Ezan okumayı çok severdim"

Böylece Kur'ân derslerine devam etmeye başladım. Namazlarımı muntazaman kılardım. Bilhassa ezan okumayı çok severdim. Sabah namazlarından saatlerce önce camiye giderdim, saatim de olmadığı için saatlerce caminin önünde beklediğim olurdu. Gündüzleri köydeki meşguleyitimizde, Bediüzzaman'ın ismini, hizmetlerini, hal ve etvarını, mübârekiyetini ve faziletlerini, üç beş zeytinle yaşadığını, çok az yediğini, insanların kalbinden geçenleri bildiğini duyardım. Gün geçtikçe kendisini görmek, ziyaret edip ellerini öpmek arzusu şiddetleniyordu.

"Rüyada Üstadı gördüm"

Nihayet 1947 senesinde Üstad Bediüzzaman gibi bir zatla tanışmak, Cenab-ı Allah'ın lütf-u ihsanı oldu. O zamanlara şöyle bir rüya görmüştüm: Emirdağ'a 4 saat mesafede yüksek bir dağda Emir Dede denilen yüksek bir tepede bir türbe vardı. Türbede bir evliya vardı. Hayatımda hiç görmediğim Üstad Bediüzzaman'ı bu tepenin zirvesindeki mübarek türbede gördüm. Kendisine aşkla, şevkle, sevinçle hizmet ediyordum. Üstadımıza kahve pişirip takdim ettim. Fincanı iki parmağımla yıkadım. Ellerini öptüğümde burcu burcu kokuyordu. Bu mübarek kokunun birkaç sene benden gitmediğini hissediyordum. İşte bu rüyadan sonra Üstada talebe oldum. Üstadı gördükten sonra o kokuyu hiç hissetmedim. Hem de bütün ağabeylerin toplu olarak bulunduğu Afyon zindanlarında...

"Afyon Hapishanesi'nde"

O zamanlar henüz 16 yaşında idim. Bilhassa Zübeyir Ağabeyin benim üzerimdeki tesiri çok fazladır. Risale-i Nur'un düsturları ve hizmet tarzı hakkında Zübeyir Ağabeyden çok istifade ettim. Ahmed Feyzi Ağabey, Mustafa Osman, Hıfzı Bayram, Mustafa Sungur, Çalışkanlar hanedanından Osman Çalışkan, Mehmet Çalışkan, Halil Çalışkan, Ceylân Çalışkan, Mustafa Acet, İbrahim Fakazlı v.s. çok ağabeylerle beraber hapishanede, daima meşguliyetimiz Nur Risalelerini yazmaktı. Üstadın bulunduğu koğuşa gittiğimizde arı kovanı gibi seslerin geldiğini duyardık. Bu sesler Üstadımızın evrad, ezkar dua ve niyaz sesleri idi. Gecenin hangi saatinde baksak ışığının yandığını görür, zikir sesleri işitirdik. Devamlı Üstadımızı düşünür, her fırsatta ziyaret edip elini öpmek, duasını almak isterdik. Gardiyanlar ise bize mani olurlar, hakaret ederlerdi. 'Sen de bunun arkasından gidiyorsun, bu Kürd'e tapıyorsun' diye bana tokat atarlardı. Şefkatli Üstadımız da benim gibi bir bîçareyi teberrükleriyle taltif ederdi. Maddî kıymeti küçük olan bu hediyeler hayatımın en kıymetli nâdide

yâdigârlarıdır. Hapishanede idareciler bize eziyet ettikleri zaman Üstadımız çok üzülürdü. Ceylân Ağabey, çok şefkatli, çok cesur, çok tedbirli idi. Bizleri şevklendirir, daima hizmete teşvik ederdi.

15. Şuâ'dan Elhüccetü'z-Zehra Afyon Hapishanesin'de telif edilmiştir. Telif esnasında zaman zaman Üstadın penceresinin altından geçerdik. Üstadımız pencereden bakar, bizleri gördüğü anda bulduğu küçük kağıt parçalarına yazdığı kısımları kibrit kutusuna koyarak, bize atardı. Biz de bu parçaları hemen ağabeylere verirdik. Önce onlar yazarlardı, sonra biz çoğaltmaya başlardık. Birimiz yazdı mı, diğerimize verir, o gün bütün oradaki ağabeylerimize ulaşırdı. Böyle böyle, yazılanlar muhafaza edilip, çoğaltılırdı.

“Kur’ân yazısını öğrendim"

Hapishanede, Kur'ân yazısı yazmayı Ceylân Çalışkan Ağabey bana öğretiyordu. Gardiyanlar bizi yazarken gördükleri zaman korkutmak isterler, tehdit ederler, bize hakaret ederlerdi. Üstadımızı gördüğümüz zaman Üstadımız bana 'Korkma seni buraya Allah gönderdi. Sen çok bahtiyarsın, çok şükret' diye teselli ve iltifat ederdi. Bizler gece gündüz yazardık.

Üstadımız tashih eder, bizlere dua ederdi. Üstadın bir kalemi var, beş renk yazardı.Yazdığımız risalenin sonuna şöyle dua yazardı. 'Ya Erhamerrahimin, İsm-i Azam hürmetine bu risaleyi yazan Bayram'ı Cennet-i Firdevse ve saadet-i ebediyeye mazhar eyle ve hizmet-i imaniye ve Kur'âniyede daima muvvaffak eyle.' Bazen de babamın ve annemin ismini yazar, onlara ismiyle dua ederdi. Bizler de çok şevklenir, gece gündüz yazardık. 'Hemen bu risaleyi bitirelim, hem Üstadı ziyaret edelim, hem de dua yazdıralım' diye. Üstadı görüp elini öpmek, duasını almak, bizim için dünyanın en bahtiyar halleri idi.

Çeşitli bahanelerle Üstadın yanına gitmek için fırsat kollardık. Daha çok traş olma bahanesini kullanırdık. Hapishanenin berber odası Üstadın odası ile karşı karşıya idi. Cevizli Mahmut isminde Emirdağlı otuz senelik emektar bir berber vardı. Tıraş olma bahanesiyle gider, fakat Üstadın odasına girerdik.

Bir gün yine bu şekilde Üstadımızın yanına gitmiştim. Üstad usturasını bana verdi. (Üstad, devamlı ustura ile tıraş olurdu.) Berbere keskinletmek için gönderdi. Ustura yanımdaydı. Başgardiyan ve diğer gardiyanlar beni gördüler. Hiddetle üzerime doğru gelirlerken beşinci koğuşta bir hâdise

olduğu haberi gelmesi üzerine koşarak oraya gittiler, ben de dayaktan kurtuldum. Hemen geri Üstadın yanına sığındım. Usturayı geri verdim. Üstad kapının arkasına durup bana,"Buradan temizle" dedi. Üstadın odasını süpürdüm. Sonra beni yerime gönderdi. Kapıdan çıktığımda baktım ki bu sefer altıncı koğuşta hâdise çıkmış, gardiyanlar oraya doğru koşuyorlar. Ben de fırsattan istifade edip hemen koğuşuma gittim ve yine dayaktan kurtuldum. Bu tamamen Üstadımızın kerameti oldu.

Kasap Tahir

Kasap Tahir Afyonlu bir eşkıya idi. İri yarı, cesur, gözünü budaktan sakınmayan belâlı bir kimse idi. Afyon'u haraca kesmiş, herkes onun korkusundan tir tir titriyordu. Hanımına sataşan birisinin kafasını kopardığı için kendisine 'Kasap Tahir' diyorlardı. Çeşitli suçlardan tevkif edilmiş ve idama mahkûm olmuştu. Kararı temyiz ettiği için Temyiz Mahkemesi'nin kararını bekliyordu. Elinde, ayağında ve boynunda demir prangalar vardı. Bahçeye teneffüse de bunlarla çıkardı. Dördüncü koğuşun hâkimi o idi.

Birgün Üstadımızı ziyaret etmiş, Üstadımız kendisine 'Sen namaza başla, ben sana dua edeceğim. Sen inşaallah kurtulacaksın' demiş, bunun üzerine Kasap Tahir, hemen namaza başlamıştı.

O vahşi insan, Nurların dersiyle kısa zamanda ıslâh oldu.

Ağırbaşlı ve kimseyi üzmez bir hale geldi. Hattâ Tahirî Ağabey ve Refet Ağabeye hizmet ederdi. Onlarla beraber yemek yerdi, onların yemeğini yapardı. Namaz kılanları koğuşun en iyi yerinde yatırırdı. Nur Talebelerine çok hürmetkâr davranıyordu. Herkes ondaki bu değişikliğe hayret ediyor, en yakın arkadaşları, 'Bu adam nasıl bu hale geldi?' diye hayretlerini izhar ediyorlardı.

Nihayet Temyiz Mahkemesi'nden cevap geldi. Kasap Tahir idamdan kurtulmuştu. Temyiz, Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'nin idam kararını bozmuş, 30 yıl hapse çevirmişti. Sonra da 1950'de umumî af çıkınca, Kasap Tahir tahliye edildi. Buna çok sevinen Kasap Tahir, 'Benim kurtuluşum Hoca Efendinin kerametidir' diyordu.

Çobanlarlı Ahmet ve Kıldereli Ahmet isimli iki mahkûm daha vardı. Bu Ahmet Bey, Üstadımızın odununu, kömürünü, suyunu getirirdi. Bir gün Üstadımıza bir çift çorap, bir de bükme getirir. Mustafa Osman Ağabey de kalbinden tefekkür eder, 'Böyle bir şahsın hediyesini alacak mı?' derken Üstad Hazretleri, 'Bismillâhirrahmânirrahîm' der, lokmayı ağzına kor. Onu

gören Ahmet Ağa, 'Ha, görüyorsun, sizin hediyenizi Üstad almaz, benimkini aldı, canım fedâ olsun' der. Bu zatın Üstada büyük hizmetleri oldu.

Bunlar da Kasap Tahir gibi adamlardı. Üstada çok hürmet ederler ve ona çok yardımları ve hizmetleri dokunurdu. Üstadın yanına kimsenin sokulamadığı zamanlarda bu zatlar kimseden perva etmeden Üstada hizmet ettiler. Hususan Ahmet hiç idarecilerden falan korkmazdı.

Çeşitli suçlardan hapishaneye giren birçok mahkûm, Üstadın ve Risale-i Nur'un dersleriyle ıslah olup çıkıyorlardı. Yalnız Üstadı bir görsün, Üstad bir selâm versin, derhal ıslâh-ı hal ederlerdi, namaza başlarlardı.

Afyon hapsinden sonra

1949 sonlarında Üstad, Afyon hapsinden sonra tahliye oldu. Hapisten sonra bir müddet Afyon'da bir evde kaldı. Yanında Zübeyir Güntüzalp Ağabey ile Ziya Arun vardı.

1950 senesi başlarında Üstad Hazretleri, Emirdağ'a gelmişti. O zaman Emirdağ'daki Çalışkanlar hanedanı, Hamza Emek, Mustafa Acet, Mustafa Bilal, Sadık Kalender, sıhhiye memuru Hayri Bey nöbetle Üstada hizmet ediyorlardı. Ben de bazen Emirdağ'ın pazarı olduğu, Salı günleri Emirdağ'a Üstadımızı ziyarete geldiğimde, sıhhiye memuru Hayri Beyden anahtarı alıp Üstadın yanına gidiyordum. Üstadın çayını, yemeğini pişirip, evini temizleyip, akşamları köye dönerdim.

O sıralarda Aydın-Ortaklar'da Ahmed Feyzi Ağabeyin ziyaretine gitmiştim. Orada biraz kaldım. Ahmed Feyzi Ağabeyler de Üstadımıza verilmek üzere, onar kiloluk birer teneke zeytin ve zeytinyağını benimle göndermişlerdi. O sıralarda Sungur ve Ceylan Ağabeyler Ankara'da kalıyorlardı. Beni onların yanına gönderdi. Zeytin ve zeytinyağını da onlara götürmemi söyledi.

Giderken DP Afyon Milletvekili Gazi Yiğitbaşı Beye hitaben bir mektup yazıp verdi. Ayrıca da 'Git, onları tebrik et, Ezan-ı Muhammedi'yi serbest bırakmakla büyük bir kuvvet kazandıkları gibi, Risale-i Nur'ların neşrine ve Ayasofya'nın açılmasına çalışsınlar' demişti.

Gazi Yiğitbaşı, Üstadımıza çok hürmetkârdı. Benimle yakından alâkadar oldu. Beni Ulus'taki eski Meclis binasına götürdü, orada dindar mebuslarla görüştük. Üstadımızın arzularını onlara anlattık.

Ankara'dan döndükten birkaç gün sonra Üstad beni Eskişehir'e gönderdi. Ceylân Ağabey orada mahkemelerin iade ettikleri Nur Risalelerini teksir ediyordu. Hüsrev Ağabey mumlu kâğıtlara yazar, bizler de teksir ederdik. O zaman yeni yazı yoktu. Bazen de Ceylan Ağabey yazardı. Hutbe-i Şâmiye'nin Zeylî'ni ve Hakikat Çekirdekleri'ni orada teksir etmiştir. Daha sonra Hüsnü Ağabey de geldi. Sungur Ağabey de ara sıra gelir giderdi.

Eskişehir'de bulunan Nur Talebeleri de işlerinden fırsat buldukça gelir, bize yardım ederlerdi.

Kore yolculuğu

1951 senesinde Ceylân Çalışkan Ağabeyle benim askerliğim gelmişti. Üstadımız bize, 'Elinizdeki hizmetiniz bitinceye kadar rapor alın, gitmeyin' demişti. Bilâhare, 'Lüzum yok, askerliğinizi bir an evvel bitirin, gelin' dedi. Elimizdeki hizmetleri de gece gündüz çalışıp bitirdik. Üstadımız da o günlerde Eskişehir'de Yıldız Oteli'nde kalıyordu. Elini öpüp müsaadelerini aldık. Ceylân Ağabeyle Emirdağ'a beraber geldik. Ben köye gittim. O Emirdağ'da kaldı. Benim askerliğim İskenderun'a çıktı. Onunki Siirt'e çıktı. Hüsnü kardeşimiz de Urfa'ya gitmişti. Bilâhare benim kuram Kore'ye çıktı. İskenderun'dan Kore'ye gidecek kuvvetleri hazırlıyorlardı. İktidarda Demokrat Parti olduğu için, Halk Partililer Kore'ye asker göndermenin aleyhinde idiler. Bana 'Bak Kore'deki askerlerimizi kırdırıyorlar. Seni Suriye'ye kaçıralım' dediler. O sırada radyo, Kunuri Savaşını, çemberi falan anlatıyor, gazeteler de aynı şeyleri yazıyordu. Herkeste bir telâş vardı. Ben 'Üstadımıza danışmayınca Suriye'ye falan kaçmam' dedim.

Nihayet bizi İskenderun'dan büyük bir merasimle istasyona kalabalık bir cemaat uğurladı. Trenle İzmir Seferihisar'a gidiyorduk. Ben Çay istasyonunda inerek doğru Emirdağ'a gidip Üstadımıza Kore'ye kuramın çıktığını anlattım. Üstadımız çok sevindi. 'Tamam, ben bir Nur Talebesini Kore'ye göndermek istiyordum. Onu da, ya seni ya Ceylân'ı düşünmüştüm. İnkâr-ı uluhiyete karşı Kore'ye gitmek lâzım' dedi ve çok sevindi. Üstadımız o zamanlar NATO'yu tasvip ediyordu. Beni Ankara'ya ve Isparta'ya gönderdi. Üstadımız kendi Cevşen'ini bana verdi; 'Bunu yanında taşı, yedi kat muşamba yaptır' dedi. Anneme yedi kat muşamba yaptırdım, daima yanımda taşıdım. Üstadımız 'Hiç korkma, korktuğun zaman beni hatırla, bizler daima inayet-i Rabbaniye altındayız. Hiç merak etme, Cenab-ı Allah senin yardımcın olsun' diye dua etti. Üstaddan ayrıldım. 15 gün sonra Seferihisar'a vardım. Bir şey demediler. Yalnız çavuş kursunda idim,

çavuşluk hakkımı kaybettim. Kore'den gelinceye kadar çavuş vazifesini onbaşı rütbesiyle yapardım.

Üstadımız 'Japon Başkumandanı benim ahbabımdır. Benden selâm söyle ve bu Risaleleri ona ver' dedi. Hutbe-i Şamiye gibi beş altı risaleyi götürmüştüm. Üstadımız bana hususî ders verdi. O günlerde Abdullah Yeğin Ağabey de Üstadımızın yanında idi. Üstadımız yine teselli ve cesaret veriyordu. 'Hiç korkma, Cevşen'i yanından hiç bırakma, bizleri Cenab-ı Allah hıfzeder, yine biz bütün Nur Talebeleri inayet-i Rabbaniye altındayız. Sen nereye gitsen yanına bir arkadaş edin' demişti. Hakikaten nereye gittimse yanıma bir arkadaş edindim. Çok faydasını gördüm. Birbirimize adeta murakıplık ediyorduk.

Vapurla Kızıldeniz'den geçerken papaz bize Kâbe'nin yakınından geçtiğimizi söyledi. Bütün askerlerle dua ettik. Vapurda mescidimiz vardı. Namazımızı cemaatle kılıyorduk. Kore'ye 23 günde gittik. Pusan limanında indiğimizde Güney Kore'yi çok perişan bir halde gördük. Çadır gibi çeltik otundan küçük evlerde yaşıyorlardı. Çok sıkıntılı durumdaydılar. Hallerine acımamak mümkün değildi. Ekmek yediklerini görmedim. Devamlı ekmeksiz, yağsız, tuzsuz pirinç lapası yerlerdi. Hattâ kırlarda ihtiyarların ot yediklerini görürdük. Bunların vaziyetlerini gördüğümüz zaman 'Ya Rabbi! Bu vaziyeti bizim memleketimize gösterme' diye dua ederdik. Bize, yani Birleşmiş Milletlere çok iyi bakıyorlardı. Her şeyimiz boldu. Yemekler artardı. Bizim yemekleri birlikler, kırlara döktükleri zaman Koreliler koşup gelirler, bir kısmını tenekelerine doldurur, bir kısmını ağızlarına doldururlardı.

Harp sahneleri

Biraz talim yaptıktan sonra muhtelif cephelerde harbe iştirak ettik. Harp ekseriyetle gece olurdu. Gündüzleri hedef göstermemek için sakin kalırdık. Bizim birliğin iki taburunun komutanları dindardı; Niyazi Bengisu ve Kemal Bey. İstirahata çekildiğimizde muhakkak çadırdan büyük bir cami kurardık. Tabur Komutanı Niyazi Bengisu, imamlık yapardı. Ben de müezzinlik yapardım. Hem Cuma namazını, hem de beş vakit namazı cemaatle kılardık. Ezan okuduğum zaman masum Koreliler beni taklit ederek okurlardı. Çadırlar çeltik otundandı. On-on beş çocuk da ezan okurdu, ama ne okudukları anlaşılamıyordu. Ben sağa sola döndükçe onlar da dönerdi. Bunları Üstadımıza anlatmıştım. Üstadımız, 'Bu zamanda lisan-ı hal, lisan-ı kalden daha tesirlidir. Bak Kore'de İslâmî faaliyetler başladı'

demişti. Hakikaten İslâmiyeti çok çabuk kabul edenler oldu. Eserleri çantamda taşıdım. Çok zaman tehlikeli harplere girdim. Allah'ın izniyle Üstadımızın duası, Cevşen ve Risale-i Nur'un himmetiyle hiçbir şey olmadı. Düşman benim bulunduğum yerleri istilâ ettiği halde, ben düşmana makineli tüfekle ateş ediyordum. O çarpışmada on bin mermi yaktım. Makinalı tüfeğin namlusu kıp kırmızı olmuştu. Yanımdaki arkadaşlar mermi getirmeye gitmişlerdi. O sırada düşman etrafımı sardı 'Çap çap' demeye başladılar. Ekmeğe, yemeğe çap çap derlerdi. Düşman bana hiç ilişmedi, daima ayağımın dibindeki boş kutularla meşguldular. Boyları kısa kısa, hepsinin ayağında lastik ayakkabı vardı. Ben onlara bakıyordum, onlarsa bana hiç bakmıyorlardı. Hepsi aç, hepsi de tek tip elbise giyiyorlardı. Hiçbirinde silâh yoktu. Bazılarında sadece boğma âleti vardı. Ben de makineli tüfeğimi omuzuma aldım. İçlerinden çıktım, elli metre kadar geri geldim. Bizim arkadaşlar durumu telsizle geriye bildirmişler. Bizim tabur komutanı benim şehit veya esir olduğumu duyunca çok üzülmüş, benim ruhuma Yasin-i Şerif okumuş. Tabi ki sağ görünce çok sevindi. Ertesi günü o cepheyi terk etmek mecburiyetinde kaldık. Bu Vakas Cephesi çok tehlikeli bir cephe idi. 1200 metre yükseklikteydi.

"Üçüncü Tabur yandı"

Bizim üsteğmen, topçu taburundan bir üsteğmen ile düşmanı gözetlemek için benim mevziye gelmişlerdi. Mevzimiz çok muhkemdi. Üzerinde büyük kalaslar vardı. Üstünde yedi kat kum torbası vardı. Düşman bizi anladı. Yağmur gibi havadan ateşine tuttu. Mevziye bir havan ateşine tuttu. Mevziye bir havan mermisi isabet etti. Üsteğmen ağır yaralandı. Benim makineli tüfeğin ayağı kırıldı. Bana hiçbir şey olmadı. Mevzide otuz bin mermi vardı. Mermilere de isabet etmedi. Düşman ikinci sefer o cepheye taarruza geçtiğinde biz istirahate çekilmiştik. Biz Üçüncü Tabura cepheyi teslim etmiştik. Düşman bizim tabura kırk bin kişiyle taarruz etmişti. Biz de geride istirahatta idik. Tam iftar zamanı oruç açıyorduk. Allah'a şükür hiçbir zaman namazımı terk etmedim. Hattâ cephede namazımı kılarken tüfek üzerinde secde ediyordum. Düşmanın havan mermisi mevziimin üzerine isabet etti. Bu esnada ağzıma toprak doldu. Ben gene namazımı hiçbir zaman terk etmedim. Cenab-ı Hak çok sıkıntılar içinde, çok kolaylıklar ihsan etti.

Biz cepheye tekrar takviye gitmiştik. Cephe bir ana-baba günü idi. Zifiri karanlık... Ateş, barut, havan topları. Ben o esnada tüfek komutanı idim. İki

tane ağır makinalıya bakıyordum. Bir üsteğmen gördüm 'Üçüncü Tabur yandı, Allah'ını, Peygamberini seven yürüsün' diyordu. O anda Üsdadımızın sen korktuğun zaman beni hatırla' sözü hatırıma geldi. Ben o esnada ezan okudum. Ve arkadaşlar 'Ateş!..' dedim ve yürüdük. O gece çok sevdiğim manga arkadaşlarımdan şehit olanlar oldu. Sabahleyin taarruz ettik. Cepheyi aldık. İkindi namazı geçiyordu. Hemen teyemmüm ettim, iki rekât ikindi namazının farzını kıldım. Beş metre gitmeden düşmanın bir havan topu sesi geldi. Havan topu mermisi tam başıma isabet etti. Beni yere oturttu. Havan topu mermisi patlamadı, yuvarlandı, gitti. Sadece miğferimde ufacık bir çukur açmıştı. Bana bir şey olmadı. Yalnız bir tank mermisi bir çavuş arkadaşımın kolunu kopardı. Hemen kolunu sardık, Çavuş ölmedi, fakat kolu gitti.

Gece oldu. Düşman kırk bin mevcutla taarruza geçti. Amerika 8. Kolordu'dan bize emir geldi, cepheyi terk etmemiz için. Gece cepheyi terk ettik. Bizim uçaklar gece geldi. Cepheyi yangın bombaları ile yaktıklar, düşmana da bir şey kalmadı, bize de. Geri çekildiğimiz zaman bizim tabur komutanı geldi. Beni çağırdı, tebrik etti. Gözlerimden öptü. 'Bu gece senin ruhuna Yasin-i Şerif okumuştum' dedi. Ben de kendisinden rica ettim, Tokyo'ya gitmek için izin vermesini istedim. Bediüzzaman'ın teslim ettiği kitapları Japon Başkomutanına götürmem gerektiğini söyledim. O da, 'Ben götüreyim' dedi. Verdim. Birkaç gün sonra emir eri geldi, 'Komutan, götüremedim, diye sızlanıyordu' dedi. Zaten biz de Türkiye'ye dönme hazırlığı yapıyorduk. Dördüncü Tümen Türkiye'ye dönmüştü. Bunlar gibi çok hâdiseler var ki, anlatmakla bitmez.

"Eserleri Japonya'ya götürmemiz lâzım"

O zamanlar Nurculuk yoktu. Hep bana Bediüzzamancı derlerdi. Subaylarımız da çok severlerdi. Hattâ bazı subaylar, ben oruç tuttuğum için cephede kendi sularını bana verirlerdi. Üstadımız bana, 'Bu eserleri Japon Başkomutanına vereceksin' demişti. Ben de Kore'ye vardığımızda 'Bu eserleri Japonya'ya acaba nasıl götüreceğim?' diye merak ediyordum. Mutlaka bu eserleri Japonya'ya götürmem lâzımdı. Ama erlerin Japonya'ya gitmesi yasaktı. Subaylar 15 gün, astsubaylarla bir hafta Tokyo'da izin yaparlar, dönerlerdi.

Bana bazı Kore'deki hâdiselerden dolayı bölük komutanı ve bazı üsteğmenler söz vermişlerdi; 'Seni ne yapıp yapıp Tokyo'ya göndereceğiz'

derlerdi. Ben de eserleri Tokyo'ya götürmeyi çok arzu ediyordum. Allah'a hadsiz şükür olsun ki, Üstadımızın arzusu tahakkuk etti.

Oradaki yaralı subayları almak için bizim tabur olduğu gibi Tokyo'ya uğradı. Hattâ giderken gemiden yanardağı gördük. Yüksek bir dağda lavlar fışkırıyordu. Türkiye'ye dönüşte oradaki yaralı gazileri almak için bizi beş bin kişilik kampa koydular. Ben kumandanlara çıktım. Ben, 'Üstadım olan Bediüzzaman'ın kitaplarını getirdim. Japon Başkomutanına getirdim, kendisine vereceğim' dedim. Hiç itiraz etmediler, 'Yalnız olmaz, yanına iki kişi daha al, git' dediler. Ben de bizim bölükten namaz kılanlardan bir çavuşla bir er aldım.

Eserleri yanımıza aldık. Sevinçle hemen bir taksi tuttuk. Zaten adres almıştık. Türkler'in bulunduğu camiye vardık. Caminin müezzinini bulduk. Müezzin bizi evine götürdü, memnun oldu, yemek yedirdi. Sonra Abdülvahhab ismindeki reislerinin evine götürdü. Bizimle çok alâkadar oldular. Ben de üstadımızın selâmlarını söyledim. 'Bu kitapları Üstadımız Japon Başkomutanına gönderdi, o Üstadımın arkadaşı imiş. Üstadla muhabere ederlermiş, İstanbul'da görüşmüşler' dedim. Onlar çok sevindiler. 'Bizi buraya getiren zaten o zattı. Biz kazan Türkleri'yiz. Japon ve Rus Harbinden sonra bizler buraya geldik, bize bu camiyi yaptırdı, verdi. Müslümanları çok severdi, maalesef o zat vefat etti. Bizler Üstadı çoktan tanıyoruz. Üstad müstesna insandır. Biz, onu tâ Rusya'da iken takdir ediyorduk. Bak bu camimizi, evimizi Üstadın dostu olan kumandan bize hediye etti' dedi. (Çok güzel de Türkçe konuşuyorlardı.) 'Biz bu kitapları neşrederiz' dediler.

Abdülvahab'ın kerimesi oradaki Türk çocuklarına, Türkçe dersi veriyor, muallimelik yapıyordu. Eserleri kendilerine verdim. Çok memnun oldular. 'Üstada selâmlarımızı söyleyin, bizlere dua etsin' dediler.

"Türkiye'ye mesaj gönderdim"

Çok samimî hava içinde onlardan ayrıldık. Ben kendilerine camide namaz kıldırdım. Kore'de iken bir gün teybe benim konuşmamı almışlardı. (Harp cephesinde subaylarla bazı şahsılara teypler gelmişti.)

Ben de Üstadımız Bediüzzaman'a, Emirdağ Nur Talebelerine, Isparta Nur Talebelerine, Ankara ve İstanbul Nur Talebelerine selâmlarımı radyoda okurken, Üstadımız o zaman Gençlik Rehberi Mahkemesi vesilesiyle İstanbul'daymış. Şoför radyoyu açmış, Üstad radyodan duymuş, memnun olmuş. Herkese söylüyormuş, 'Bayram, Kore'de harp ediyor' diye.

Nasıl ki bazı mübarek zatlar talebeleriyle vefatlarından sonra Alâkadarsa (Hazret-i Hamza, Gavs-ı Azam gibi zatlar) Üstadımız da sağ iken alâkadardı. Ben Kore'de çok sıkıştığım zaman Üstadım imdadıma yetişti. Zaten Üstadım, 'Sıkıştığın zaman beni hatırla' demişti. Yüzlerce misaller var. Kore'de, vesaire yerde. İnşaallah nasıl dünyada iken bizleri muhafaza, hem himaye ediyordu, öyle de âhirette de himaye ve şefaat eder...

“Türkiye'ye döndük"

Tokyo'dan ayrılırken Japonlar bizi çok samimi uğurladılar. Dönüşte bir ayda gelebildik. Vapurda mescidimiz vardı. Namazlarımızı cemaatle muntazam kılıyorduk. Türkiye'ye dönüşümüzde İzmir'de iki-üç gün kaldık. Üstadımız da bizim köyün önüne gelmiş beni sormuş, 'Bayram Kore'den gelmiş. Gelsin' demiş. Köylüler, 'Yok Hocam, daha bekliyoruz' demişler. Üstad, 'Gelmiş' diyormuş. Hakikaten biz de gelmiş, İzmir'de muamelelerimiz bitmediği için bekliyorduk. Biz üç köylü idik. Üçümüz de köye beraber geldik. Köylüler, 'İki gündür Hoca Efendi geliyor, seni soruyor' dediler. Ben de köyde bir gece kaldım. Ertesi günü Emirdağ'a gittim. Emirdağ bizim köye on dört kilometredir. Emirdağ'a vardığımda Üstadım çok sevindi. 'Seni ben vermeyeceğim' dedi. Çalışkan Ağabeylere de 'Somya, yatak hazırlayın' dedi.

Çocukluk halleri midir, nedir, Üstadımı tam anlayamadığımdan mıdır, 'Üstadım, ben gideceğim' dedim. Üstad, 'Yok, ben seni vermeyeceğim' diyordu. Ben de, 'Gideceğim, ben Kore'den geldim, annem beni bekliyor' diyordum. Üstad ben seni vermeyeceğim. Ben seni hizmetime alacağım ''diyordu. Baktım Üstad bırakmıyor, 'Üstadım gideyim, geleyim' dedim. Emirdağ'dan ayrıldım, doğru köye gittim. Ertesi günü Üstadımız köyün yakın bir yerinde bekliyormuş. Zübeyir Ağabey bizim evi bulmuş. Geldi: 'Üstad geldi, seni köyün yakınında bekliyor' dedi. Beraber Üstadın yanına vardık. Üstadın elini öptüm. Üstad bana Eşrep Edib'in basmış olduğu küçük Tarihçe-i Hayat'ı, küçük risalelerden ve yün boyun atkısı getirmişti. Bana bunları teberrük etti. Üstadımız mukabelesiz hiçbir şey almazdı. Ben Kore'den gelirken Üstadımıza, Aden Boğazı'ndan geçerken aldığım namaz seccadesini ve Kore'den bana verilmiş yün boyun atkısını vermiştim. Hindistan cevizi getirmiştim. Üstadımız da onlara mukabil bana Risalelerle boyun atkısı verdi. 'Evladım, seni bekliyorum. Gel' dedi. Ben de 'Pekiyi' dedim. Yine Üstadı anlayamadım ve çocukluk diyeceğim.

Bu sefer de köye yakın bağımız vardı. Bağa gittim, mübarek Üstadım, yine köye yakın gelmiş, Zübeyir Ağabeyi göndermişti. Ben de bağda idim, çocuklar geldi, 'Hoca Efendi geldi, seni bekliyor' dediler. Koşarak köye geldim. Zübeyir Ağabey bekliyormuş. Beraber koşarak Üstadımız yanına geldik. Üstadımızın elini öptüm. Muazzez, mualla Üstadımızın şefkat ve merhametle 'Evladım, ben seni bekliyordum. Gel' dedi. Ben, 'Başüstüne Üstadım' dedim. Zübeyir Ağabey de, 'Hemen gel, Üstad sana ehemmiyet veriyor' dedi. Ertesi gün yatağımı ve yorganımı aldım, doğru Emirdağ'a Üstadımızın yanına gittim. Üstadım çok sevindi.

Üstadın hizmetinde

Üstadımızın evinin karşısında çok eski bir ev vardı. Altında keçe ve kepenek dokuyorlardı. Zübeyir Ağabeyle ikimiz orada kalmaya başladık. Benden bir ay evvel Emirdağ'a gelmişti Zübeyir Ağabey. Benden bir ay sonra da Ceylân Ağabey askerden geldi, Üstadımız Ceylân Ağabeyi de evlerine göndermedi. Onu da yanına aldı.

1953 senesinde ben askerden gelmeden bir ay evvel, Zübeyir Ağabey Ankara'da PTT memuru iken, İstanbul Üniversitesi'nde okuyan Abdülmuhsin Alev, Üstadımızın ziyaretine gelmiş. Üstadımız, 'Zübeyir memurluktan istifa etmiş, buraya gelecekmiş' demiş. Bu sözü Muhsin Alev bir emir telâkki ederek Ankara'ya gidip, aynen Zübeyir Ağabeye söylüyor. Zübeyir Ağabey istifa ederek, Üstadımızın hizmetine koşuyor.

İki ay Ceylân Ağabeyle beraber Emirdağ'da kaldık. O zamanlar Nur Risaleleri henüz matbaalarda basılmamıştı. Çünkü maddî imkânlarımız yoktu. Eserleri Kur'ân yazısı ile yazardık. 1953'e kadar Üstadımız hiç kimseyi yanına bırakmazdı. Emirdağ'daki talebeleri ekmeğini, suyunu sırayla getirirler, akşam namazından evvel dışarıdan kapıyı kilitlerler, giderlerdi. Üstadımız da kapıyı arkadan sürgülerdi. 1953'e kadar böyle devam etti. Üstadımız akşam kapıyı kapar, sabah saat dokuzdan evvel açmazdı. Memurların takip ve tarassudu altında idi. Önceleri yanına kimseyi kabul etmezdi. Bir gün ilk defa bizlere 'Akşam namazını burada kılın' dedi. Yine aradan bir kaç gün geçince, 'Yatak, yorganlarınızı buraya getirin' dedi ve yanı başındaki odayı göstererek, orada yatıp kalkabileceğimizi söyledi.

"Yeni bir devre başlıyor"

Üstadımız 1953 tarihinde yeni bir devreye giriyor, hiç değiştirmediği kaidesini değiştiriyordu. Akşamdan sonra kimseyi almayan Üstad, Zübeyir

Ağabey, Ceylan Ağabey ve beni yanına aldı. Üstadımızın odasına zil bağladık. Sabah erken abdest suyunu döker, yemeğini yapar, sobasını yakar, çayını pişirirdik. Üstadımızın tarz-ı hayatında değişen mühim bir hâdise oldu. İşte 'Üçüncü Said' devresi başlıyordu. Risale-i Nurların cemaatle okunmasına ve sabah derslerine başladık. Üstadda ayrıyeten bir hareket hali başladı. Risale-i Nurların yeni harflerle evvelâ daktilo ile, sonra teksir ile çoğaltılmasına müsaade etti. İnebolu'dan, Nazif Çelebi Ağabeyin ilk defa olarak Asa-yı Musâyı teksir ettiğinde çok memnun olmuştu.

Emirdağ'dan Isparta'ya

Emirdağ'da iki ay kadar kaldık. Üstadımız akla kapı açar, irade-i cüz'iyeyi elden almazdı. 'Beni Isparta'ya çağırıyorlar, Çolak Nuri Benli bana dershaneyi yapmış, beni davet ediyor' derdi.

Üstadımız temiz havayı çok severdi. 'Ben yemek yemeden, gıdasız yaşarım, fakat havasız yaşayamam' derdi. Her gün hava almak için Zübeyir Ağabey ile beraber gider, bir saat kadar hava alır, gelirdi.

Bir gün Kaymakam, kırda, tarlaların içinde Zübeyir Ağabeyin başındaki beyaz takkeyi görüyor. Takkesini alıyor. Üstad birden hiddete geldi. 'Ben burayı terk edeceğim, Kaymakam benim talebemin başındaki takkeyi aldı' dedi. Zaten ayrılmak istiyordu. Bir bahane arıyordu. Hemen Zübeyir Ağabeyle Ceylan Ağabeye, 'Derhal Eskişehir'e gidin, Yıldız Otelinden bana yer ayırın' dedi. Zübeyir Ağabeyle Ceylan Ağabey hemen Eskişehir'e gittiler, iki oda ayırdılar. Birisi Üstadımıza, diğeri de bize. Ertesi gün Emirdağ'dan bir taksi tuttular, Üstadımızla ben de Eskişehir'e gittim. Eskişehir'de yirmi gün kadar kaldık.

Bir gün Tahiri Ağabeyle Süleyman Rüştü Çakın Ağabey geldiler. 'Üstadım, sizi götürmeye geldik, Nuri Benli kardeşimiz bir otel yaptırdı, dershane olarak size de bir oda ayırdı' dediler. Üstad zaten gidecekti. Emirdağ'dan ayrılışı da bunun içindi. Isparta'ya gitmeyi arzu ediyordu. Tahiri, Rüştü ve Zübeyir Ağabeyler bir taksi ile Isparta'ya gittiler. Biz Eskişehir'de iken İstanbul'dan Abdülmuhsin gelmiş, o da bizimle kalıyordu.

"Isparda'da Üstada ev aranıyor"

Üstadı otelin bir odasına yerleştiriyorlar. Fakat Üstad sıkılıyor. Hem beton, hem de bakırcılar çarşısı olduğundan çok fazla gürültü oluyor. 'Bana bir yer bulun' diyor.

Terzi Mehmed Ağabey ev arıyor, fakat kimse ev vermiyor. Hususan Üstadımızın ismini duyunca korkuyorlar. Terzi Mehmed Ağabey, Tenekeci Hattat Mehmet Ağabeye gidiyor ve şöyle diyor:

Hoca Efendi bulunduğu yerden rahatsız oluyor, 'Ben burayı terk edeceğim, bana ev bulun' diyor. Kime gittimse millet korkuyor. Ben de ne yapacağımı şaştım.'

Bunun üzerine şöyle diyor: 'Beylerin Fıtnat Hanımın evinin üst katı boş, o yazın evi Antalyalılara kiraya veriyor, ona sor.'

Gidiyor, Fıtnat Hanımın kapısını çalıyor, 'Yukarısı kiralık mı?' diye soruyor.

Evet, kiralık' diyor.

Kaç para?'

50 lira.'

Hemen 50 lirayı veriyor, evi tutuyor. Fıtnat Hanım, 'Kime tutacaksın' diye sormuyor. Merhumun efendisi Terzi Mehmet Ağabeyin asker arkadaşı ve komşusu olduğu için tanışıyorlarmış.

Terzi Mehmet Ağabey eski ağabeyleri topluyor, 'Hoca Efendiye evi tuttum, fakat yatak ve yorganı yok' diyor. Ağabeylerin bazıları yatak, bazıları yorgan, kilim bazıları da somya ve hasır veriyorlar, evi hazırlıyorlar. Üstadımızı götürüyorlar. Üstadımız çok seviniyor, 'Tam, tam benim arzu ettiğim ev' diyor. O zaman oradan Antalya yolu geçmiyordu. Hep kavaklık, bahçelik idi.

Hemen bizi çağırdılar. Ceylan Ağabey ve Abdülmuhsin'le birlikte Eskişehir'den Isparta'ya geldik. Abdülmuhsin'in yanında teksir makinası da vardı. Otuzuncu Söz ve Tiryak gibi eserleri teksir ediyorduk.

"Peygamberimizin merkadini Üstadın yattığı yerde gördüm"

Bir gün ev sahibinin dünürü, yani gelinin babası, Terzi Mehmet Ağabeye geliyor, 'Bizim kız küs, Hoca Efendi bunların arasını bulsun' diyor. Terzi Mehmet Ağabey de geldi. Üstadımıza söyledi. Üstadımız da Tahiri Ağabeyle bizi aldı, merdivenden Üstadımızla beraber kapıya kadar indik. Kapıyı çaldık. Fıtnat Hanım geldi.

Üstadımız, 'Hemşire Hanım. misafirin hatırı kırılmaz, oğlunla gelinin arasını bul' dedi.

O da, 'Pekiyi efendim' dedi.

Üstadımız odasına girince, 'Bu kim?' diye sordu.

Tahiri Ağabey, 'Sen bilmiyor musun?' dedi.

O da, 'Hayır' dedi.

Bu Bediüzzaman Hazretleri' dedi.

O zaman Fıtnat Hanım şöyle dedi:

Hoca Efendi buraya gelmeden bir hafta evvel, Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimizin merkadını Hoca Efendinin yattığı yerde gördüm.'

Fıtnat Hanım ondan sonra Nur Talebesi oldu.

Üstadımız bize her zaman şöyle derdi: 'Bir kadınla bir erkek ikisi yalnız konuşmasın, konuşulduğu zaman, ya kadın iki kişi olmalı veya erkek iki kişi olmalı, şer'an caiz değil.'

Ders baklavası

Sabah dersinden sonra bize, ders baklavası diye bir teberrük verirdi. Yani bir elması varsa, bıçakla parçalayıp kur'a çekerdik. İlk kur'a kime isabet etse ilk sefer o alır, bazen bir salkım üzümü kaç kişi olsak kur'a çekerek paylaşırdık. Bazen Isparta'da yapılan beyaz kurabiye tatlısından aldırırdı. Dersi evvelâ Üstadımız okur, sonra sırayla hep okurduk. O zamanlar hatt-ı Kur'ân'dan ders yapardık. Yeni yazı eserler yoktu. Fakat lahika mektupları hem el yazısı, hem hatt-ı Kur'ân'la teksir edilerek çoğaltılırdı.

O sırada Sebilürreşad gibi dindar mecmualarda Üstaddan ve Risale-i Nurdan bahisler çıkardı. Üstadımız onları bizlere yazdırırdı. Bazen güzel yazılar çıkarsa lahika olarak neşrettirirdi.

"Nurlarla iştigale ehemmiyet verirdi"

Üstadımız Risale-i Nurun neşri, okunup yazılması gibi bizzat Nurlarla iştigale ehemmiyet vermekte ve talebelerini daima teşvik etmekte idi. Bunun lüzum ve hikmeti ise şüphesiz izahtan varestedir.

Risale-i Nur, Kur'ân-ı Hakîm'in bir mucize-i mâneviyesi ve bu zamanın dinsizliğine karşı mânevî bir atom bombası olarak; dinsizlik, imansızlık cereyanının maneviyat-ı kalbiyeyi tahribine mukabil, tamir edip, iman-ı tahkikiden gelen muazzam bir kudret ve kuvvete istinadı, okuyanların, yazanların kalplerine kazandırıyor. Tefekkür-ü imânî dersi ile tabiiyyunun ve maddiyunun boğulduğu aynı meselelerde tevhid nurunu gösteriyor. İman hakikatlerini madde âleminden temsiller ve deliller gösterek izah ediyor. Risale-i Nur bu asrın idrakine, zamanın anlayışına hitap eden, bu zamanın

ihtiyacına en muvafık tarzı gösteren, ders veren, doğrudan doğruya feyiz ve ilham tarikiyla gelen, Kur'ân-ı Hakîm'in bu zamanın fehmine uygun mânevî bir atom bombasıdır.

Hem Üstadımız mektuplarında, dahilde tarafgirâne adavet ve münakaşalara vesile olan fürüatla meşgul değil, belki 'bütün nev-i beşerin en ehemmiyetli meselesi olan erkân-ı imaniyeyi ve beşerin medâr-ı saadeti ve umum İslâm'ın esas rabıta-yı uhuvveti bulunan Kur'ân'ın hakaik-i imaniyesini bulmak ve muhtaçlara buldurmaya diniyenin umumunu tazammun eden vüs'at ve câmiiyeti hâiz bulunduğunu, dinî hizmetlerin her nevini teyit ve teşvik ettiğini cadde-i kübrâ-yı Kur'âniye olan Risale-i Nur dersinin umum ehl-i iman ve İslâm'a şamil bulunduğunu ifade ediyor. Ve yine mektubunda devamla; 'Hatta değil Müslümanlarla, dindar Hıristiyanlarla dost olup adaveti bırakmaya çalışıyorum' diyor.

Ziyaretçiler

Üstadımız ziyaretine gelenlere, 'Kardeşim, sen bana dua et, ben de sana dua edeceğim. Hadiste var: Gıyâbî yapılan dua daha makbuldür. Ben senin ağzınla günah işlemedim. Sen de benim ağzımla günah işlemedin. Onun için gıyâbî yapılan dualar daha makbuldür. Bana ismimle dua et, ben de sana dua edeceğim' derdi. Ziyarete gelenler de, 'Üstadım bize dua et' derlerdi. Üstadımız da, 'Bize dua eden, bizim dualarımıza dahil olur' derdi.

Mezar taşlarının verdiği ders

Yolculuk anında olsun, kırlarda gezerken olsun, rast gelen kabirlere dua ederdi. Bir gün, 'Bu kabir taşları canlı birer muallim gibi ihtar ediyor. Bu kabir taşları, 'Sizler de buraya geleceksiniz' diye lisan-ı haliyle ders veriyor. Şimdi ise ehl-i dünya iptâl-i his nevinden kabirleri şehirlerin dışına çıkarıyorlar. Tâ ki ölümü hatırlamasınlar. Eskiden herkesin kabri evinin önünde idi. Sabahleyin kalktığında kabir taşlarını görünce Fatiha okuyordu. Kabir taşları canlı birer muallim vazifesi yapıyordu. 'Siz de buraya gideceksiniz' diye ihtar ediyordu' diyerek bize ders verdi.

Cüz taksim ederek hatim yapma usulü

Mübarek, mualla Üstadımız üç aylar girdiğinde Isparta'daki Nur Talebelerine hatim için Kur'ân-ı Kerim taksim ettirir, herkese bir cüz vererek vazife taksimi yapardı. Isparta, Sav, Kuleönü, Atabey, Bozanönü gibi mübarek Nur hizmeti ile müşerref olmuş, mübarek köylere cüzleri taksim ettirir, böylece mübarek şuhur-u selasede her gün hatim indirilirdi. O

zaman bütün duasını umum Nur Talebeleri namına Üstadımız yapardı. Başta Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm ve âli, ashabı olmak üzere bütün ehl-i iman ve Nur Talebelerine bağışlardı.

"İstikbaldeki Nur Talebelerine dua ediyorum"

Gece erken kalkar, teheccüd namazını kılardı. Evradlarını, bütün dualarını sabah namazına bir saat kala bitirirdi. Ellerini dergâh-ı İlahiyeye açar, uzun uzun dua ederdi. Bu dua bir saat devam ederdi. O anda bizler giremezdik. Ancak dua bittikten sonra girebildik. 'Hatta benim bir dua vaktim var,o anda melaike de gelse kabul etmem' demişti. 'Hem istikbaldeki Nur Talebelerine dua ediyorum' derdi.

Üstadımız yatsı namazını kılınca fazla beklemez hemen yatardı.

"İsmen duaya ehemmiyet verirdi"

Mübarek Üstadımızın Isparta'daki menzilinde baş ucunda beş metre uzunluğunda, bir metre eninde bir şecere vardı. Peygamberimizin (s.a.v) âl-i beytinden, evradlarında ism-i şerifleri olan zatların nereden geldiğini ayrı ayrı oklarla gösteriyordu. Çok arzu etmeme rağmen saymaya bir türlü muvaffak olamadım. Üstadımız dua ederken isim üzerine çok ehemmiyet verirdi. Bazı Nur Talebeleri, Üstadımızı ziyaret ettiklerinde Üstadımız isimlerini yazdırırdı. Başucuna koyar, o ismi ezberleyinceye kadar yanında muhafaza ederdi. Ve şöyle misal verirdi: 'Nasıl ki bir yere mektup attığınızda zarfın üzerine güzel yazarsanız, gideceği yere güzel gider, dua ederken de ismiyle zikredilirse daha iyi olur' derdi.

"Gıyâbî yapılan dua daha makbul olur"

Üstadımız, 'Hem gıyâbî yapılan dua daha makbul olur. Çünkü ben senin ağzınla günah işlemedim, sen de benim ağzımla işlemedin. Onun için gıyâbî yapılan dualar daha makbul olur. Dua bir iksirdir, toprağı gümüş yapar, gümüşü de altın yapar' derdi.

"Oruçta ve bayramda takvime göre amel ederdi"

Üstadımız Türkiye takvimine göre amel ederdi. Yeni yazı takvimden hatt-ı Kur'âniyeye çevirttirir, onu başucuna astırırdı. Şimdi olduğu gibi o zaman da Ramazan'da bazen bir gün evvel oruç tutanlar, bayram edenler olurdu. Üstadımıza söylerdik. O hiç ehemmiyet vermezdi. Hattâ bir gün Tahirî Ağabey, 'Bugün Arabistan'da bayram' dediğinde Üstad, takvimi göstererek; 'Kardeşim ben Türkiye'ye göre amel ediyorum' diye cevap

verdi. Bilâhare bir dersinde, 'Ben de öyle yaparsam, fitneye vesile olur' demişti.

"Camiye devam ediyordu"

Üstadımız Emirdağ'a ilk geldiğinde hem cumaya, hem de vakit namazına camiye devam ediyordu. Sonra yeni gelen kaymakam hem vakit namazından, hem de cumaya gitmekten men etmiş.

1953'te Isparta'ya vardığımızda her hafta Cuma günleri Ulu Cami'ye namaz kılmaya Üstadımızla beraber giderdik. Hattâ benim üzerimde Kore elbisesi vardı. Bir seneyi geçmişti. Emniyet müdürü, 'Bunun müddeti geçti, çıkar' dedi. Üstadımızsa çıkarttırmazdı. Eskiyinceye kadar çıkarttırmadı. Beni asker elbisesi ile götürürdü. Ulu Cami çok fazla kalabalık olmaya başlamıştı. Emniyet müdürü, Ceylân Ağabey ile beni çağırdı. 'Hoca Efendiden rica ediyorum, çok kalabalık oluyor. Biz burada telaş ediyoruz' dedi. Biz de aynen Üstadımıza arz ettik. Üstadımız, 'Ben zaten Hanefi mezhebini takliden cuma namazını kılıyorum. Çünkü bizim Şafiî mezhebinde imam arkasında kırk kişi Fatiha okuması gerekir' dedi. Barla'da ekseri vakitlerde Üstadımız hem vakit namazına, hem cuma namazına iştirak ediyordu.

Üstadın yemesi ve içmesi

Üstadımız çok az yerdi, yediği zaman da beş saat geçmeyince tekrar yemek yemezdi. Yemekten sonra da iki saat geçmeyince su içmezdi, saate bakar, on dakika da olsa, 'Daha iki saat olmadı' diye beklerdi. İki saat olduğunda su içerdi. Suyu çok soğuk içerdi. İlk zamanları malum buzdolapları yoktu. Üstadımız da çok soğuk suyu arzu ederdi. Suyun içine buz bulduğumuzda buz koyardık. Termosa çok zamanlar buz bulamıyorduk. Meselâ o zaman Isparta'da iki adet eczane vardı, birisinde buzdolabı vardı. Rica eder, parası ile ondan buz alırdık. Bol su ile yıkar, termosa doldururduk. Buzu termosa koyarken Üstadımız başımızda durur, 'Ben de size yardım edeyim, ben de iştirak edeyim, bu iştirakten beni mahrum etmeyin' derdi.

"İçeceği suya dikkat ederdi"

Isparta'ya ilk vardığımız zamanlar suyu Kirazlıdere yolu üzerindeki Piri Efendi çeşmesinden getittirirdi. Çok güzel su, fakat fazla soğuk değildi. Ekseri, Üstadın çok sevdiği, yazın çok soğuk ve lezzetli, kışın da normal

olan Sidre'den su getirirdik. Bazı gün akşam sabah iki sefer getirirdik. İki sene böyle devam etti.

Sidre, Isparta'nın batısında yüksek bir yerdi. Isparta'nın meşhur evliyalarından, kırk günde bir yemek yiyen Osman Halit Efendi burada vakit geçirirmiş. O mübarek zat Üstaddan haber verirken, 'Bu asrın müceddidi bugün dünyaya geldi. Ben göremeyeceğim, fakat benim oğlum inşaallah görecek' demiş. Nitekim seneler sonra o zatın sözü tahakkuk etti. Oğlu Keçeci Mustafa, Üstadımıza talebe oldu ve onunla Eskişehir Hapishanesi'ne gitti.

Bir gün, soğuk su içmesinin, zehirin tesirinden olduğunu söyledi. Kendisine zehir enjekte edilen iğnenin yeri, göğsünde hâlâ belli idi. Uzun zaman akmış. Bizim zamanımızda kurumuş gördük.

Üstad çayı fazla içmezdi. Hararet olduğu zamanlarda, limonlu bir bardak ancak içerdi. Limonu çok severdi. Yemeklerinde de limon kullanırdı. Limon her zaman bulunmazdı. Limon bulunmadığı zamanlar çayına çok cüz'î limon tuzu kordu.

"Üstada nasıl yemek yapardık?"

Üstadın yemekleri çok sade idi. Ekseri yemekleri şehriye çorbası, pirinç çorbası, sulu yemekler, yoğurt ve yumurta idi. Sulu yemeklere muhakkak yoğurt katardı. Üstadımızın hiç dişi yoktu. Son dişi 1948'de Afyon Hapishanesi'ned düşmüş.

Üstadımız yemekleri ekseri şu şekilde pişirttirirdi:

Meselâ küçük bir sefer tasına az su koyarız. Bir çay kaşığı tereyağı, çok cüz'î tuz, beraber kaynamaya başladığında, yumurtayı kırarız. (Üstadımız yumurtayı yıkattırırdı.) Yumurtanın beyazı pişmeye başladığında içine ekmek doğrarız. Üstadımız kat'iyen yağı yaktırmazdı.

Şehriye çorbası olsun, pirinç çorbası olsun, onlar da biraz su ile kaynamaya başladığında yumurtayı kırarız. Yumurtanın beyazı piştiğinde içine yoğurdu koruz, karıştırırız. Hafif kaynadığında indiririz. Üstadımız afiyetle yerdi.

Üstad, sarımsağı hiç yemezdi. Bizler soğan kullanırdık yemeklere.

Yarım ekmek alırdık (bazen de bütün). Bu ekmek bir hafta giderdi. Ekmeği getirirken ve alırken çok dikkat eder, beyaz torbanın içinde getirirdik. Nazardan ve zehirden çok sakınırdı. Çünkü Üstadımızı zehirlemek için çok desiselere başvururlardı.

Üstadın et ve meyve yemesi

Üstadım on beş günde bir et yerdi. Taze koyun eti alır, çok pişirirdik, bazen de köfte yaptırırdık. Emirdağ'da Çalışkan hanedanının evine, yâni Ceylân Ağabeyin annesine, Isparta'da ise eve sahibesi Fıtnat Anneye yaptırırdı. Aldığımız kıymayı iki üç sefer makinada çektirirdik. Yoğurtlardan da inek yoğurdu yerdi. Koyun v.s. yoğurdu yemezdi.Yemeklerden sonra da Üstadımız muhakkak, az da olsa tatlı yerdi. Meselâ Isparta'da yapılan beyaz kurabiye çok yumuşak olurdu. Onu kaşıkla ezer, toz haline getirir, kaşıkla yerdi. Üstad kavunu da sever, kaşıkla yerdi. Üzümün kabuğunu ve çekirdeğini ayırır, domatesin de kabuğunu soyardı.

"Fıtrî uyku beş saat"

Üstadımız, bir insana kâfi gelmeyecek kadar az yer ve az uyurdu. Bize de derdi ki: 'Fıtrî uyku beş saattir.' Geceleri sabaha kadar dua, niyaz ve ibadette bulunurdu. Yaz ve kış âdetini hiç değiştirmez, teheccüd namazını devamlı kılar, münacaat ve evradların asla terketmezlerdi. Hem Isparta'da, hem Barla'da, hem Emirdağ'da, komşuları bizlere, 'Ne zaman Üstadın evine geceleri baksak, Üstadın odasında ışık yandığını görür, hazin edasıyla dua ettiğini duyardık' derlerdi. Üstadımız her zaman abdestli olurdu. Üstad duhâ namazını da hiç geçirmezdi. Bu namazı güneş doğduktan 45 dakika sonra kılardı.

"Boş vakit geçirmezdi"

Hiçbir zaman mübarek vaktini boş geçirmez, ya okur, ya tashihle meşgul olur veya okutturur, dinlerdi.

"Onunla birlikte olunca hiç yorulmazdık"

Üstadımızın konuşmasında o kadar letafet vardı ki, o derece feyizliydi ki, sabahtan akşama kadar o vaziyette ders alsak, yol yürüsek, zahmet çeksek, aç kalsak, içimizden zerre kadar sıkılma gelmez, hattâ bazen sıkıntılı hallerimizde Üstadımızın sima-i mübareklerine baktığımız zaman içimizde bir ferahlık gelirdi.

Bize bir şevk, bir cevvaliyet gelir, gece-gündüz çalışsak, uyumasak yorgunluk hissetmezdik.

"Sadece Risale-i Nurla meşgul olurdu"

Üstadımız Risale-i Nurun hizmetini her şeye tercih ederdi. Hiçbir zaman başka kitablarla meşgul olduğunu görmedik. Daima Risale-i Nurların neşri,

telifi, tashihi, okuması, yazması ve lahika mektupları gibi hizmetlerle meşgul olurdu. Bize de şu dersi verirdi:

Bakın, ben başka kitaplarla meşgul olmuyorum. Siz de Risale-i Nurdan başka kitaplarla meşgul olmayın. Risale-i Nur size kâfidir.

Risale-i Nurun gıda ve taam hükmündeki hakikatlarından hem akıl, hem kalb, hem ruh, hem nefis, hem his hisselerini alabilir. Yoksa yalnız akıl cüz'i bir hisse alır, ötekiler gıdasız kalabilirler. Risale-i Nur sair ilimler gibi okunmamalı. Çünkü ondaki iman-ı tahkikî ilimleri başka ilimlere ve maariflere benzemez. Akıldan başka çok letâif-i insaniyenin kût ve nurudur.'

"Kalbimizden geçenleri bilirdi"

Üstadımız bizim hatırat-ı kalbimizi bizden ziyade okur, bizim haberimiz olmadan ufacık bir meseleyi bahane eder, şiddetle ikaz ederdi. Günler geçtikten sonra, mübarek Üstadımızın ikaz ettiği şeyle karşılaşır, aklımız başımıza gelirdi. 'Fesübhanallah, bu meseleden dolayı bizlere ders vermişti' derdik.

"Temiz havayı çok severdi"

Üstadımız temiz havayı çok severdi. Hemen hemen yaz-kış temiz hava almak için dışarı çıkardı. Üstadımızın hem güneş gözlüğü, hem şemsiyesi, hem de okuma gözlüğü vardı. Dışarı çıktığında muhakkak güneş gözlüğünü takar, şemsiyesini eline alır, çok dinç yürürdü. Üstadımız bizimle beraber yürümezdi. Bizler ya elli metre önden, veya elli metre arkadan yürürdük. Bazen fayton, bazen araba ile temiz hava almak için çıkardık.

"Eserlerin baskısını takip ederdi"

Üstadımız eserlerin sıhhatine çok dikkat ederdi. Hattâ yeni harflere çevrilirken Tahiri Ağabeyle Ceylan Ağabeyi gönderir, 'Çok dikkat edin' derdi.

Risale-i Nur Külliyatı'nın 1955'ten sonra yeni harflerle Ankara, İstanbul, Antalya ve Samsun'da basılmaya başlandığında Üstadımız âdeta bayram ediyordu. 'Risale-i Nur bayramıdır' derdi. Sözler mecmuası ilk matbaaya verildiğinde, 'Ben bunu bekliyordum. Bu bitsin, ben âhirete gideceğim' dedi. O bitti, Mektubat başladı, 'Bunu da görsem gideceğim' dedi. Ondan sonra Lem'alar, İşarâtü'l-İ'caz, Mesnevî-i Nuriye, Asâ-yı Mûsa, Şûalar, Tarihçe-i Hayat ve en son Bediüzzaman Cevap Veriyor basıldı. Her kitap

baskıya verildiğinde, 'Ya Rabbi, bunu görsem gideceğim, bu günleri bekliyordum' derdi.

Hattâ bir gün Sözler mecmuası ilk çıktığında Said Özdemir kardeşimiz Üstadımıza göndermişti. Üstadımız çok sevindi. Ağabeyimize hediye etmek istedi. O da 'Üstadım, bu yeni yazıya nasıl müsaade ettin?' dediğinde Üstadımız, 'İmanı kurtarmak lâzım, bunu Maarif'le Diyanet basıyor' dedi. Said Özdemir kardeşimiz o zaman Diyanet İşlerinde memurdu. Atıf Ural Hukuk Fakültesi'nde talebe, Tahsin Tola da milletvekili idi. Bunlar beraber basıyorlardı. Üstadımız onu kastederek, 'Diyanet ve Maarif basıyor. İmanı kurtarmak lâzım' diyerek ağabeyimize ısrarla verdi. Ağabeyimiz almadı. 'Kardeşim, sizin çekirdekleriniz meyve oldu, meyveler ağaç oldu. Bunlar hep sizin hizmetiniz' dedi. Fakat mübarek ağabeyimiz yine almadı.

"Kırmızı cildi tercih ederdi"

Mecmualar ciltlenip geldiğinde Üstadımız bayram ediyordu. Cilt işleri İstanbul'da yapılırdı. İstanbul'daki neşriyatı Ahmet Aytimur kardeşle Mehmet Fırıncı ve Mehmet Emin Birinci kardeşlerimiz beraber yaparlardı. Ankara'daki neşriyatı ise, Said Özdemir, Atıf Ural, Mustafa Türkmenoğlu, Tahsin Tola beraber yaparlardı. Üstadımız kırmızı ciltleri tercih ederdi. Formalar gelmeye başladığında, Üstad hâtt-ı Kur'ânla takip eder, bizler de yeni yazıyla. Her mecmua matbaada basılıp ciltli olarak geldiğinde, kapağından başlar, baş sahifesinden sonuna kadar o mecmua bitinceye kadar derslerimizi ondan yapardık. O mecmua bittiğinde sırasıyla diğer mecmuaları okurduk.

Arabî Mesnevi-i Nurîye'den ders

Risaleler yeni yazıyla basılmadan evvel 1953'te Isparta'ya vardığımızda Üstadımız Arabî Mesnevi-i Nuriye'den derse başlamıştı. Çok güzel izah ediyordu. Âdeta yirmi yaşındaki genç ve faal birisi gibi beş-altı saat derse devam ederdi. Okudukça gençleşiyordu. Bizler tahammül edemezdik. Sabah namazından sonra başlar, tâ öğle namazına kadar sürerdi. Bu derslere Tahirî, Zübeyir, Sungur ve Ceylân Ağabeylerle beraber iştirak ederdik. Arabî Mesnevi-i Nuriye'yi üç sefer okuduk. İşaratü'l-İ'caz'ı da yarısına kadar aynı şekilde okuduk. Yarısından sonrasını, Üstadımız Çamdağı'nda ve Barla'da Zübeyir ve Sungur Ağabeyle, Ziya Arun kardeşimizle bize okuttular. Isparta'da okuduğumuzda bazen Sungur Ağabey gelir, birkaç gün kalır, Üstadımız Risale-i Nur hizmetleri için, kendisini Ankara'ya gönderirdi. Mustafa Ezener Ağabey de bazen iştirak ederdi. Bu ders çok

feyizli olurdu. Üstadımız, Ceylân Ağabey gelmeyince derse başlamazdı. İçimizde Arapça'yı en güzel anlayandı.

"Eserlerin tashihine çok önem verirdi"

Risale-i Nurlar, yeni yazıyla Ankara ve İstanbul'dan geldiğinde tashih eder, tashihten sonra, eğer elle gelmişse elden, posta ile gelmişse posta ile acele gönderdik. Gelen formaların tashih işlerini bitirip göndermeyince, hiçbir işe bakmaz ve baktırmazdı. Âdeta asker gibi veya saat gibi dakikti. Bir hizmeti anında yaptırırdı. Kırlara gittiğimizde bazen, 'Hemen döneceğiz' derdi. Bakardık ki, Ankara'dan veya İstanbul'dan bir üniversiteli kardeşimiz gelmiş, formaları getirmiş, Üstadımızı bekliyor. Hem formayı getirir, hem Üstadımızı ziyaret ederdi. Üstadımız yüksek tahsil gençliğine çok önem verir, daima onları Risale-i Nuru okumaya teşvik ederdi. Formalar tashih olduktan sonra yerlerine gönderilince posta ile gitmişse, telefon ettirir, yerine ulaştığını öğrenince rahatlarlardı. Biz de gönderdiğimizde Üstadımıza tekmil verirdik. 'Posta veyahut filanca şahısla gönderdik, Üstadım' derdik. Hizmeti, vaktinde ifa ettiğimizden Üstad da memnun olurdu.

"Risale-i Nurların neşrine çok sevinirdi"

Risale-i Nur matbaalarında neşr olunmaya başladığında Üstadımız yerinde duramıyordu. Bir faaliyet, bir gayret, bir cevvaliyet... Sevincinden âdeta yerinde duramıyordu. Öyle haller oldu ki, dünyayı tayeran etmek istiyordu. Bazen yaya, bazen vasıta ile Isparta'nın gül bahçelerine, bazen Kirazlıdere, Ayazma, Gölcük, bazen Eğirdir Gölü kenarlarına, Barla bahçelerine, Karakavak, Kabristan, Karadut gibi Nur'un menzil ve menzilciklerine gider, gezer, dolaşır, dönerdik. Üstadımız Eğirdir'den Barla'ya atla giderdi. Birimiz atı çeker, birimiz Üstadı tutar, birimiz de Üstadımızın ibrik, termos, seccade gibi eşyalarını taşırdık. Barla'ya vardığımızda yorgunluk, hastalık dinlemezdi. Hiçbir zaman Üstadımızı boş dururken görmedik. 'Geliniz, biriniz bana ders okuyun, biriniz suya gidin, biriniz de yoğurt, yumurta bulun, yemek yapın' derdi.

Bir saat mesafede Çam Dağı yolu üzerinde Güdük suyu vardı. Suyu bazen oradan, bazen de Karakavak gibi yerlerden getirirdik. Karakavak veyahut Güdük suyundan geldiğimizde bazen Üstadımız, 'Hazır olun vasıtaya bakın, Ankara, İstanbul'dan formalar gelmiştir. Hemen gideceğiz' derdi. Eğer vasıta bulmuşsak, vasıta ile Eğirdir'e kadar giderdik. Gidip gelirken yollarda Üstadımız, ders okutturur, dinlerdi. Çam Dağı'na çıkarken

de okutturdu. 'Maşaallah, çok güzel istifade ettik seyyar medresemizde' derdi.

"İşlek"

Üstadımız, Barla civarında fazla merkep kullandığı için, 'Bunlara eşek demeyin, hayvana hakaret oluyor. İşlek deyin, çünkü bunlar çok çalışkan hayvanlardır' derdi. Üstadımız her gün şemsiyesini alır çıkar, bizler de arkasından giderdik.

Isparta'nın yakın menzillerine veya Isparta'ya nazır tepelere çıkar, oralardan Isparta'yı temaşa ederdi. Bazen yol kenarlarındaki asmaların salkımlarını saydırırdı. Ondaki sanat-ı İlâhiyeyi izah ederdi. Üzümlerin kudret helvası olduğunu söylerdi. Sidre ve Ayazma ağaçlık yerlerdir. Ispartalılar Cuma ve Pazar günleri istirahat için oralara giderlerdi. Halkın olmadığı günlerde biz de Üstadımızla oralara giderdik.

"Hocam beni affet"

Bir gün Ayazma'da Üstadımız arabanın içinde Cevşen okuyordu. Bizler de etrafında ayrı ayrı yerlerde Nurlardan okuyorduk. O anda bir sarhoş, 'Hocam beni affet, bana dua et' diye bağırarak Üstadımıza doğru yürüdü. Ben bırakmadım. Üzeri fena kokuyordu. Üstadımız, 'Bırak gelsin' dedi. Üstadın yanına beraber gittik, Üstadın ellerine sarıldı, 'Hocam beni affet, bana dua et' dedi. Hakikaten, mübarek Üstadımız da dua etti. 'Ya Rabbi, bu kardeşimizi kurtar' diyerek okşadı. 'İnşallah kurtulursun' dedi. Bir ayda onun kurtulduğunu haber aldık. Kendisi tenekecilik yapardı.

"İnşaallah kurtulursun"

Yine bir gün akşamüstü Sidre'den Üstadımıza su getiriyordum. Akşam namazı olmuştu. Kapının önünde beli bükülmüş yetmiş-seksen yaşlarında iki kadın duruyordu. Kapı açık vaziyette ve biri kapının iç tarafında idi. Çok taaccüp ettim. Bizim kapı daima kapalı idi. Kapı nasıl açılmıştı da bunlar içeri girmişti? Bir sarhoşu da merdivenlerden çıkarken yakaladım. Çok hayret ettim. O saatlerde bizim kapı muhakkak kilitli olurdu. Sarhoşla münakaşamıza Tahirî, Zübeyir ve Ceylân ağabeyler geldiler, onlar da hayret ettiler. Üstadımızın odasında akşam namazı kılıyordu. O vakitlerde evimizin önünde daima polis beklerdi. Allah'tan ki, o anda onlar da yokmuş, olsaydılar kim bilir ne iftiralar uydururlardı. Kadınları dışarıya çıkardık. Sarhoşu da Üstadımıza anlattık. Üstadımız da çok taaccüp etti, şefkatle dua etti, 'İnşaallah kurtulursun' dedi. Sarhoş merdivenden bağırarak

indi. 'Baba beni kurtar, baba beni kurtar' diyordu. Bir zaman sonra annesiyle, teyzesini gördüğümüzde, evlâtlarının kurtulduğunu söylediler. 'Allah razı olsun, sizden ve Hoca Efendiden, çocuğumuz kurtuldu' diye bize dua ediyorlardı.

"Jip almaya karar verdik"

Mübarek, mualla Üstadımız Isparta civarında gezerken çok yorulurdu. Dönüşünde bize, 'Beni düşünemiyorsunuz, ben gıdasız yaşarım, havasız yaşayamam, vasıta bulun' derdi. Bizler de vasıtayı her zaman bulamazdık. Mübarek Üstadımız ise, her gün gezmek istiyor. Bazı günler vasıta buluyoruz, bazı günler de bulamıyoruz, yani parasızlıktan bulamıyoruz. Bulduğumuz vasıtaların yarısını da, Allah rahmet eylesin, kahraman Tahirî Ağabeyimiz temin ederdi.

Üstadımızın ruhunda bir cevvaliyet vardı. En uzak yerlere gitmek ister, yüksek tepelere, tenha yaylalara, ağaçlık yerlere gitmek arzu ederdi. Bazen, 'Emirdağ'a gideceğim' derdi. Otomobilciler de fazla para isterdi. Üstadımıza, bu kadar para istiyor dedimizde iktisadına muhalif olduğu için müteessir olurdu. Gezmezse rahatsız oluyor, gezmeyi çok arzuluyordu. Çoğu zaman ayakları ağrıyordu. Bizler de Üstadımızın dizlerini, ayağını ovalıyorduk. Mübarek, muazzez Üstadımızın gözlerinden yaşlar geliyordu. Üstadımızın bu hali bizleri fazlasıyla müteessir ediyordu, ne yapacağımızı şaşırıyorduk. Üstadımızın bu hallerine tahammül edemedik.

Merhum Zübeyir Ağabey, merhum Tahirî Ağabey, merhum Ceylân Ağabeyle beraber meşveret ettik. Emirdağ'dan Osman Çalışkan Ağabey ve Mehmet Çalışkan Ağâbey, İnebolu'dan Çelebi Ağabey, Isparta'dan Rüştü Ağabey, Çolak Nuri Ağabeylerle beraber konuştuk. En ucuzundan bir araba almaya karar verildi. Bu kararı Üstadımıza söylersek kabul etmezdi. Ağabeyler şöyle bir karar verdiler. 'Üstadımıza şimdilik bir jip alalım' dediler.

Emirdağ, İnebolu ve Isparta Nur Talebelerini himmeti ile on sekiz bin liraya bir jip alındı. Emirdağlı Mahmud Çalışkan kardeşimiz de şofördü. Onu Isparta'ya getirdik. Arabayı Mahmud'un üzerine yaptırdık. Mahmud hem piyasada çalışıyor, hem de Üstadımıza hizmet ediyordu. Kendine hizmeti esnasında Üstadımız benzin parasını verirdi. Ehl-i dünya da fazla şüphelenmedi. Çünkü Mahmud piyasaya da çalışıyordu. Üstadımıza rica ettik. Üstadım Mahmut Isparta'da çalışacak, sizi'de istediğiniz zaman gezdirecek. Mahmut bizim yanımızda kalsın' dediğimizde 'Üstadımız kabul

etti ve Mahmud da bizimle beraber kalmaya başladı. O zaman Üstadımız biraz rahatladı. Bu jiple bir sene devam ettik.

"Arabayı değiştirdik"

Türkiye'de o zaman, malûm, yollar çok bozuktu. Asfalt filan yoktu, yine aynı ağabeylerle meşveret edildi. Jipi satıp bir taksi almaya karar verildi. Jipi on dokuz bin liraya sattık. On bin lira da ödünç para bulduk. Yirmi dokuz bin liraya 53 model Chevrolet araba aldık. (Boyacı Hüsnü Efendi, Mahmud ve Ceylân kardeşlerle beraber, Ankara'dan aldık.) Araba yine Mahmud Çalışkan'ın üstünde idi. Bilahare Ceylân Ağabey şoför oldu. 1958'de Ankara hapsinden çıktıktan sonra Üstadımız bana, 'Keçeli, keçeli, benim şoförüm sen olman lâzımdı' dedi. Ben de 'Üstadım on beş gün izin ver, ben şoförlüğü öğrenirim' dedim. Üstadımız da, 'Sana bir ay izin veririm, öğren' dedi. Ben de Samsun'a gittim. Samsun ve Bafra'da çalıştım. Bir ayda şoförlüğü öğrendim. Sinop'tan ehliyet aldım. Bir kaç sefer imtihana girdim. Direksiyondan verememiştim. Son gün Üstadımı rüyamda gördüm. Bana yarım bir ehliyet verdi ve ertesi gün çok güzel muvaffak oldum.

1958'de Hüsnü kardeşimiz de askerlik yaparken şoförlüğü öğrendi. Ceylân Ağabey de şofördü. Ceylân Ağabey çok şakacı, latifeci ve zeki idi. Isparta'dan Emirdağ'a gelirken, 'Ben sizden hem eskiyim, hem de şoförlükten ustayım, yolun yarısına kadar ben kullanacağım, yarısından sonra da siz kullanacaksınız' diye latife etti. Ben de yeni öğrenmiştim.

"Seni şoförlükten men ettim"

Bir gün Emirdağ'dan Çifteler'e kadar arabayı ben kullandım. Çifteler'e Üstadımıza kar almaya gitmiştim. Arabayı şehrin ortasına koymuştum. Arabada Zübeyir Ağabey, Ceylân Ağabey, Hüsnü kardeşimiz Üstadımızın yanında idi. Ben gelinceye kadar, halk toplanmış, fazla kalabalık olmuş, ben geldiğimde Üstad hiddet etti. 'Bu halkı niye böyle topladın? Bu kalabalıktan ben çok sıkılıyorum. Seni şoförlükten men ettim. Sana şoförlüğe izin yok' dedi.

Mahmudiye'yi geçtikten sonra Sakarya Nehrinin kenarında yeşillik, ağaçlık bir yerde söğütlerin altında Üstadımız, bana hususî olarak bir saat ders verdi. Hüsnü ile Ceylân Ağabeyi Eskişehir'e gönderdi. Zübeyir Ağabeyi de ayrı bir yere gönderdi. Bana o zaman hususî olarak 'Evlâdım ben seni şoförlükten men ediyorum, ben sana şahsım için şoförlüğe izin vermiştim' dedi. Üstadımızın şu sözü bana çok tesir etti: 'Evlâdım, Adnan

Menderes gelse, 'Said, Bayram'ı bana şoför ver de Risale-i Nur Külliyatını bastırırım' dese yine izin yok' dedi. 'İleride küçük bir araba alacağım, beraber gezeceğiz' diye beni teselli etti. Bu sözleri ile bana çok iltifat etti. Ben de çok fazla üzülmüştüm. Üstadımızdan Allah ebediyen razı olsun. Kim bilir şoförlük yapsaydım, belki de kendimi muhafaza edemeyecektim. Çünkü şoförlüğe karşı çok zafiyetim vardı. Üstadımız, 'Seni şoförlükten men ediyorum. İleride Ceylân'la Hüsnü'yü de men edeceğim' dedi. Üstadımızın vefat etmesine birkaç ay kala Ceylân Ağabeyin babası araba almıştı, oraya gitmişti. Hüsnü kardeşimiz Üstadımızın şoförlüğünü yapıyordu. Hattâ en son Urfa'ya Hüsnü kardeşimiz götürdü.

Halk Partililerin dedikodusu

Sırası gelmişken şurasını da belirteyim ki: O zamanlar Halk Partililer çok dedikodu yaptılar. Bu arabayı kim aldı? Bediüzzaman'a Menderes araba aldı. Hediye etti gibi... Çok yollardan dedikodu yaptılar ve çoklarına sorarlar ve sordururlardı. Bu arabayı kim aldı? v.s.

O zamanlar bizi, emniyetten çok sık takip ederlerdi. Emniyetin eski bir jipi vardı. Bizi bir türlü takip edemezdi. Birçok zaman tehdit ederlerdi. 'Fazla süratli gitmeyin ve bize gideceğiniz yeri söyleyin, yola çıkmadan evvel bize haber verin' gibi ikazlarda bulunurlardı. Biz hiç ehemmiyet vermezdik.

"Karşılıksız hediye kabul etmezdi"

Mübarek, muazzez Üstadımızın en yakın hallerini bizler görüyorduk. İktisat düsturunu harfiyen tatbik ederdi. İstiğna düsturunu hiç bozmazdı. Çünkü, 'Benim mesleğim sahabe mesleği, aç kalmak var, hapis var, zahmet var, var, var...' derdi. Mübarek, muazzez Üstad hiç kimseden hediye almazdı. Çok sevdiği talebesi dahi bir kilo üzüm getirse veyahut bir teberrük getirse, mukabilini muhakkak verirdi. 'Benim kaidem bozulur, bana dokunur' derdi. Bizler mukabilini vermeden hiç hediye aldığını görmedik. Bizlerden dahi almazdı. Üstadımızın bu hallerini görenler, 'Kimseden hediye almıyor da nasıl geçiniyor' diye soruyorlardı. İktisat ve bereket-i İlâhiyeye mazhar oluşunun çok hikmetleri vardı.

"Kağıt para taşımazdı"

Üstad kâğıt para taşımazdı. Bir krem kutusu içinde bozuk para bulundururdu. Bizler su getirsek dahi mukabilini verirdi. Çok basit giyinir, ucuz dokumaları tercih ederdi. Onun için masrafı olmazdı. Bizlere günde

otuz kuruş tayinat verirdi. Bunlar eserlerinden alınan te'lif hakkından idi. Bu âdet, Üstadımızın vasiyetlerinde vardı. O zaman ekmek otuz kuruştu. Üstadımızın vasiyetleri üzerine inşaallah bu devam edecektir.

"Kâinatı tefekkür ederdi"

Üstadımız kırları gezerken kitâb-ı kebiri mütalaa ederdi. Bizlere de hem arabada giderken ve gelirken 'Keçeli, keçeli siz de şu kitab-ı kebir-i kâinatı okuyun' derdi. Bütün mahlûklarla alakası vardı. Ağaçlara, taşlara ve hayvanlara çok acîb şefkati vardı. Hattâ yollarda köpek görse bize der; 'Bunlar çok sadık hayvanlardır. Bunların koşmaları, ulumaları sadakatlarının iktizasıdır' derdi. Kırlarda gezerken kaplumbağa görürse onunla çok ciddi alakadar olur, 'Maşaallah, bârekallah ne güzel yapılmış, şundaki san'atı sizlerden geri görmüyorum' derdi.

"Hayvanlara karşı çok müşfikti"

Bazen karıncaları görse veyahut bizler bir taş kaldırsak ve altından karınca çıksa, taşları gelip koydurur, 'Hayvancıkların rahatını bozmayın' derdi. Kırlarda avcıları gördüğünde, 'Tavşanları ve keklikleri vurmayın' derdi. Ve, 'Diğer hayvanları incitmeyin' der ve nasihatte bulunurdu. Hattâ çok kişileri avcılıktan menetti.

Kırlarda çobanlara rast geldiğinde onları çağırır, konuşurdu. 'Beş vakit namazınızı kıldığınız zaman, sizin her vakit saatiniz ibadet yerine geçer. Bu da beşeriyete hizmettir. Bundan hasıl olan eti, yünü, sütü, yoğurdu her kim yerse yesin, size sadaka hükmüne geçer. Bu hayvancıkları incitmeyin' diye çobanlarla çok şefkatli konuşurdu.

"Cemaatle namazda imamlık ederdi"

Kırlara gittiğimizde hiç boş durmazdı. Daima Cevşen, Evrad-ı Bahaiye, Delail-i Nur, Hülasatü'l-Hülâsa, Hizbi'n-Nuriye, Tahmidiye ve hususan Sekine'yi hiç bırakmazdı. Onu her gün okurdu. Hattâ bazen çay içerken bile okurdu. Risale-i Nurları ya tashih ederdi veya bizlere Risale-i Nurlardan okutur, kendisi dinlerdi. Tefekkür ederdi. Kırlara gittiğimizde en yüksek yerlere çıkardı. Bazen yüksek ağaçların ve taşların başına çıkardı. Namaz kılarken de yüksek taşların başını tercih ederdi. Kırlarda cemaatle namaz kıldığımızda bizlere imamlık ederdi. Namaz vakti girdiğinde muhakkak ezan okuturdu. Üstadımız bizlere, 'Sizlerdeki gençlik bende olsa, şu dağlardan inmem' derdi. Daima kitab-ı kebir-i kâinatı mütalaa ederdi. Kırlarda kuşları, böcekleri hiç incitmez ve incittirmezdi.

"Ağaçları kesmeyin, onlar da zikrediyor"

Çam Dağında bazen ağaç lâzım olurdu. Bu ağaçları, Karaağaç köşkündeki menzilinin tamiri için kullanırdık. Üstadımız rasgele ağaçları kesmemize mani olurdu, 'Ağaçları kesmeyin, onlar da zikrediyor' derdi.

"Fareler Nurları yemezdi"

Isparta'daki evde, tavanda eserler vardı. El lambası ile eserlere bakıyordum. Fareler eserlere zarar vermesin diye, bir de baktım Üstadımız da tavana geldi. Tavan yüksek olup, merdivenlerle çıkılırdı. Üstad 'Keçeli, keçeli, ne yapıyorsun?' dedi. Ben de, 'Üstadım, fareler eserlere ilişmesin diye bakıyorum' dedim. Üstadımız, 'Onlar bize ilişmez. Eğer bizde bir kabahat olmazsa bize ilişmezler' dedi. Hakikaten fareler eserlere hiç ilişmezdi. Bazen Nurların yanında başka mecmular ve gazete filan olurdu, fareler onları parça parça ederdi, fakat Nurlara hiç ilişmezlerdi. Bu neviden çok hâdiseye şahit olduk. Üstadımız bu nevi kerametleri istemediği için bu hâdiseleri yazmıyorum.

"Dindar öğretmenlere çok ehemmiyet verirdi"

Üstadımız, muallimler ziyarete geldiklerinde onlarla çok fazla alâkadar olurdu. 'Şu zamanın dindar bir muallime eski zamanın velileri nazarı ile bakıyorum, çünkü eski zamanda dinî terbiye ebeveyne verilmişti, bu zamanda o vazife muallimlere verilmiş, muallimin iyisi çok iyi, fenası da çok fena. Çünkü masum çocuklar muallimlerine çok dikkat ederler, âdeta mıknatıs gibi hocalarından ne görürse iyiyi de fenayı da çekerler. Muallimin iyisi minare başında, kötüsü kuyu dibindedir. Muallimler için ortası yoktur, ya âlay-ı illiyyinde veya esfel-i safilindedirler. Ortası yok' derdi.

Onun için dindar muallimlere çok ehemmiyet veriyordu. 'Eğer vaktim olsa, her gün dindar bir muallime on altın lira veririm. Çünkü dünyada benim çocuğum olmadığından, bütün dünyadaki çocuklara şefkat cihetiyle alâkadarım' derdi. Muallimlere ders verirken merhum Hasan Feyzi, Mustafa Sungur, Abdurrahman Yüksel gibi zatları misal verirdi ve 'Sizleri de onlar gibi kabul ettim' derdi. Hem, 'Mustaf Sungur'un okuması mânâ-yı ismîden mânâ-yı harfi hükmüne geçti, onun okuması maarif-i İlâhî hükmüne geçti' derdi.

Mektuplar

1953'e kadar Üstadımız Emirdağ'da iken muhabereyi Hüsrev Ağabey yapardı. Mektupları Üstadımız Isparta'ya gönderir, Hüsrev Ağabey de

mumlu kâğıda yazar, Sav'a gönderir, Sav'da teksir olur, muhabere edilen merkezlere Isparta'dan gönderilir veyahut Eğirdir vesaire yakın postanelerden gönderilir. O zamanlar çok sıkı takibat vardı. Hattâ mübarek Hüsrev Ağabey, risaleleri teksire yazarken, yatak dolaplarında sabahlara kadar mumlu kâğıda yazar, gece gündüz dâmia tarassut altında çalışırdı. Hüsrev Ağabeyin yanına gelen-gidene çok dikkat ederdi. 1953'te Isparta'ya vardığımızda Hüsrev Ağabey mumlu kâğıda yazar, Abdülmuhsin, Tahirî Ağabey, Ceylân Ağabey, Zübeyir Ağabeyle birlikte teksirle çoğaltırdık. Bu bir kış devam etti. Bazı mecmuaları neşrettik. Ekseri büyük mecmualar Sav'da teksir oldu. Sav'dan sandıklarla İstanbul'a cilde gönderirlerdi. Ciltten geldiğinde de hiç bilinmedik adreslere gelirdi, o zamanlar açıkta kitap gezdiremezdik. Hem de her yerde okuyamazdık, daima Nur Talebeleri tarassut altında idi.

Risale-i Nurlar matbaalarda Latin harfleri ile neşriyata başladığında (1954-1957), her gün bir vesile ile Üstadımız ders verirdi. Hiç boş durmuyordu.

"Siyasilere ders verirdi"

Hayat-ı içtimaiyeye dair mektuplar, siyasilerle muharebeler, lahika mektupları devamlı neşrediliyordu. Isparta'ya vardığımızda hem teksir, hem neşriyat, hem o zamanki particilerle merhum Tahirî Ağabey, Tenekeci Mehmet Efendi, Terzi Mehmet Efendi, merhum Zübeyir Ağabey, merhum Rüştü Ağabeyler o zaman parti başkanı olan Mehmet Tokalar ve parti ileri gelenlerinden Süreyya Demiralay, Hilmi Dolmacı, Celâl Bey gibi zatlarla temas ediyorlardı.

Üstadımız onlara Risale-i Nurdan dersler verirdi. Hem hayat-ı içtimaiyeye dair mektup lahika olduğundan, onlara bir bahane ile verdirir, okutturdu. Üstadımız Üçüncü Said devrinde hayat-ı içtimaiye ile meşgul olurdu. Çok zaman, sabah namazından sonra 'Bana ihtar olundu,' diyerek, 'kalem kağıt getirin' der, çok süratli söylerdi. Ekseri Tahirî Ağabey, Ceylân Ağabey yazarlardı. Bağdat Paktı meselesinde Üstadımız çok sevindi. Başbakan ve Reis-i Cumhura mektuplar yazdı. O mektupları aynı zamanda lahika olarak neşretti. Üstadımız kendisini ziyarete gelenlere Bağdat Paktı meselesini anlatıyordu.

"Erzurum Üniversitesi ile çok alâkadardı"

Erzurum Üniversitesinin açılışı ile çok fazla alakadar oldu. Üstadımız, 'O üniversiteye benim ismim verilmesi lâzım. Fakat Mustafa Kemal'le beni

barıştırmak için, onun ismini verdiler' demişti. Meselâ Reis-i Cumhura yazdığı mektupta şöyle diyordu:

Madem Reis-i Cumhur gayet mühim mesail-i siyasiye içinde Şark Üniversitesini en ehemmiyetli bir mesele yapıp, hattâ harika bir tarzda altmış milyon liranın o üniversiteyi sarfı için bir kanun çıkarmak derecesinde fevkalâde bir hizmet ile medresenin medar-ı iftiharı ve kendisine büyük şeref verdiren bu medrese-i İslâmiyeye hocalık hissiyatıyla başlaması, bütün Şark hocaların ıminnettar etmiş. Ve şimdi Orta Şarkta sulh-u umuminin temel taşı ve birinci kal'ası olan bu üniversiteyi yine mesail-i azime-i siyasiye içinde yeniden nazara alması, elbette bu vatan ve devlete, bu millete bu azim faideli hizmeti netice verecek.Ulûm-u diniye o üniversitede esas olacaktır. Çünkü, hariçteki kuvvet tahribât-ı mânevidir. O mânevî tahribata karşı atom bombası ancak mânevî cihetinde, mâneviyattan kuvvet alıp tahribatı durdurabilir. Madem elli beş sene bu meseleye bütün hayatını sarf etmiş ve bütün dekaiki ile ve neticeleri ile tetkik etmiş bir adamın bu meselede reyini almak ve fikrini sormak lâzım gelirken, Amerika'da Avrupa'da bu meseleye dair istişareye mecbur bildiğimizden... Elbette benim de bu meselede söz söylemeye hakkım var. Hamiyetkâr olan bütün bir millet namına sizlerden bekliyoruz.'

O zamanki müspet siyasilerle konuştuğunda, 'Size kat'iyen ve çok emarelerle beyan ediyorum ki; gelecek yakın bir zamanda bu vatan, bu millet ve bu memleketteki hükümet, âlem-i İslâma ve dünyaya karşı gayet şiddetle Risale-i Nur gibi eserlere muhtaç olacak, mevcudiyetini, haysiyetini, şerefini, mefahir-i tarihiyesini onun ibraziyle gösterecektir' diye ders verirdi.

"Bizi daima ikaz ederdi"

Üstadımız bizlere her vesile ile, sadakat ve dikkat hususunda daima tahşidat yapardı. 'Dikkat edin, ben sizlerin nefsinizi itham etmiyorum, ama aldanabilirsiniz. Sizler herkesten ziyade çok dikkat etmeniz lâzım ve elzem. Hususan Risale-i Nurun meslek ve meşrebine, benim tarz ve meşrebime sadık kalacaksınız' derdi. Bizlere bu hususta çok tahşidat yapardı. Sık sık ders verirdi. Bilhassa merhum Ceylân Ağabeye, Zübeyir Ağabeye ve bana mükerrer ders verirdi.

Polislere nasihatı

Polisler, Üstadımızı ziyarete geldiklerinde, veyahut taharri için geldiklerinde, bir vesile ile muhakkak onlara ders verirdi. Dindar bir polis

memurunun, eski zamandaki çok mübarek zatlar gibi hayr-ı azim kazandıklarını; bilhassa farz namazını kılan bir polis memuruna, eskisinden çok fazla ihtiyaç olduğunu söylerdi: 'Ben derim: Bu zamanda hocalardan hattâ sofilerden ziyade zabıta efradı ehl-i takva olup kebâirden kendilerin muhafaza ve feraizi yapmasını, vazifeleri iktiza ediyor. Ve ona ihtiyac-ı şedid var. Tâ ki karşısındaki mânevî tahribatçılara karşı âsâyiş ve emniyet-i umumiyeye ait vazifeleri tam yapabilsinler.' (Emirdağ Lahikası c. II, sahife 76-77)

"Karşılığını vermezsem olmaz"

Üstadımız, bazen yaya gittiğinde yollarda şoförler rastlarlardı. Hemen dururlar, ısrar ederler, 'Hocam, buyurun arabamıza' derlerdi. Bindirmek için ısrar ederlerdi. Üstadımız da biner ve 'Mukabilini vermezsem olmaz, benim kaidem bozulur' derdi. Muhakkak ücretini verirdi. Ve, 'Şoförlük de beşeriyete hizmettir, yalnız siz farz namazınızı kılarsanız, çalışmanız da ibadet yerine geçer' derlerdi.

Bazen kırlarda, bahçe kenarlarından geçerken bahçe sahipleri meyve getirirlerdi, ısrar ederlerdi. Üstadımız bazen hatırlarını kırmazdı, çok az alır, mukabil parasını verirdi. 'Mukabil parasını vermezsem, bana dokunur, benim kaidemi bozmayın' derdi.

Hattâ bizden bir şey alsa, muhakkak mukabilini verir, bizimle pazarlık ederdi. 'Bunu bu fiyata bana sattınız mı?' diye sorar, biz de, 'Sattık' derdik. Yemek, içmek, yatmak hususlarında Sünnet-i Seniyyeye harfiyen ittiba ederdi. Çok sâde yerdi.

"Çok temiz giyinirdi"

Ekseri beyaz giyinirdi. Temizliğe çok riayet ederdi. Bizler çamaşırının hangisi yıkanmış, hangisi yıkanacak olduğunu anlayamazdık. Çoğu zaman tereddüde düşerdik. Haftada bir yıkanırdı. Çamaşırlarını sık sık değiştirir, fazla elbise bulundurmazdı. Fazla olan neyi varsa, sattırırdı. 'Hediye almayan, hediye vermez' derdi. Eşyalarının namaz kılına satılmasını söylerdi. Fazla fiyata da sattırmazdı.

Kokulardan gül yağını kullanırdı. Başka koku kullanmazdı. Sarımsağı kendisi hiç yemediği gibi, bizlere de yedirmezdi. Hattâ yirmi dört saat önce yemiş olsak dahi anlar, yanına almazdı. Yün çorap ve lâstik pabuç giyerdi.

Çok zayıf olduğu için, kışın çok üşürdü. Pamuklu giyerdi. Yemeklerinde kullandığı kaplarına çok dikkat ederdi. Meselâ; biz, kendi yemek ve

çaydanlığımızın kapağını ters koymuş olsak veya kaşığımızı yere koysak, Üstadımız da görse, darılır, 'Kendine bakmayan, bana bakamaz' derdi.

Üstad, Şafiî olduğu için çamaşır yıkadığımızda ıslak çamaşıra başımız veya elimiz değse tekrar yıkatırdı.

Çok zayıf olduğundan ekseri sobasını yakardık. Temiz havayı çok severdi. Akşam ve sabah pencereleri muhakkak açtırır, evi havalandırırdı.

"Namazı, vaktinde ve huşu içinde kılardı"

Üstadımız, namazı çok huşu içinde kılardı. Sûreleri okurken tane tane okurdu. Namaza dururken, tam huzura vardığında, niyet ederken, 'Allahü Ekber' dediği zaman, bizler arkasında korkardık. Mübalağa olmasın, ahşap bina sarsılırdı.

Üstadımız namaz vaktinde çok dikkat ederdi. Namazı vaktinde kılardı. Meselâ, Isparta'dan çıktığımızda, Emirdağ'a beş dakika sonra varacak olsak bile, Üstadımız saate bakar, kış, fırtına olsa beklemez, hemen namazı vaktinde kılardı. Kırlarda olsun, yolculukta olsun, namazı vaktin evvelinde kılardı. Bu mevzuda şöyle buyuruyor:

Namazı vaktinde kılmanın ne derece tükenmez, uhrevî bir sermaye olduğu anlaşılıyor ki, her namaz vaktinde âlem-i İslâm denilen muazzam camide, yüz milyondan fazla cemaat-ı kübra namaz kılıyor. O cemaatte herbir adam umum cemaate dua ediyor.

İhdine's-sırata'l-müstakim' (Bizi doğru yola hidayet eyle) diyor. Her biri umum cemaate hem şefaatçi, hem duacı olur.

O vakit, namaza iştirak etmeyen hissesini alamaz. Kaynayan mirî ve askerî kazanına karavanasını götürmeyen, tayınatını alamadığı gibi, cemaat-ı kübrânın mânevî matbahında kaynayan, mânevî erzakını alamaz. Belki namaza iştirakle o cemaatin ordusuna iştirak etmiş olmakla ve dualarına amin demek olan namazı vaktinde kılmakla alabilir.'

"Hayrınız büyük, hatanız da..."

Bazen hatalarımız olurdu. Yine bir hatamız olmuştu.

Sidre mevkiinde Zübeyir Ağabeyle suya gitmiştik. Üstadımız da okuyordu. Biraz geç kalmışız. Üstad da merak etmiş. Baktık ki şemsiyesini eline almış geliyor. Bize, 'Niye geç kaldınız?' diye hiddet etti, bizi ikaz etti, dersler verdi:

Ben sizin hatırınız için kırk senelik kaidemi bozdum. Ben siz yokken kimseyi devamlı yanımda bulundurmuyordum. Kimseyi yanımda yatırmazdım. Akşam kapıyı içten ve dıştan kilitleyip, sabah açıyordum. Sizin hatırınız için kaidemi bozdum. Eğer siz benim hizmetimden giderseniz, ben eski hayatıma döneceğim.

Siz mecbursunuz, benim meslek ve meşrebimi ve Risale-i Nurun meslek ve meşrebini benden gördüğünüz gibi muhafaza etmeye. Ben sizinle iktifa ediyorum. Siz de Risale-i Nura kanaat ediniz. Siz zaten dünyada ücretinizi almışsınız. Başta Müslüman olduğunuz için, ikincisi Risale-i Nur Talebesi olduğunuz için, bana hizmetkâr olduğunuz için...

Bilhassa çok dikkat etmeniz lâzım. Sizin hayrınız da çok azim, hatanız da... Onun için sizin daha çok dikkat etmeniz lâzım.'

"Nur dersinde dost düşman ayırt edilmez"

Üstadımız her gelen siyasilere veya hayat-ı içtimaiye ile meşgul olanlara şu tarzda ders verirdi: 'Nur Risalelerinin ve Nurcuların siyasetle alakaları yok. Ehl-i dünya Nur Talebelerinden hiç evham etmesinler. Çünkü bizim hizmetimiz dünyevî değil, uhrevîdir. Risale-i Nur, rıza-i İlâhiden başka hiçbir şeye âlet edilmediğinden mümkün olduğu kadar Risale-i Nurun mensupları içtimaî ve siyasî cereyanlara karışmak istemiyorlar. Çünkü iman dersi için gelenlere, tarafgirlik nazarıyla bakılmaz. Dost düşman, derste fark etmez.' Hattâ bir gün bize, 'M. Kemal'in oğlu da olsa, Abdülmecid'in oğlu ile Nur dersinde beraber hissesini alırlar, hiçbir zaman tefrik olunmaz. Halbuki siyaset, tarafgirlik bu mânâyı zedeler. İhlas kırılır. Onun içindir ki Nurcular, emsalsiz işkencelere ve sıkıntılara tahammül edip Nuru hiçbir şeye alet etmediler. Siyaset topuzuna el atmadılar. Hem Nur Risaleleri küfr-ü mutlakı kırdığı için, küfr-ü mutlakın altındaki anarşiliği ve üstündeki istibdad-ı mutlakı kırdığı cihetle bir nevi siyasete teması var' demiştir. Bir tek mesele-i imaniyeyi dünya saltanatına değişmediğini, mahkemelerde dava edip yirmi beş sene tarz-ı hayatıyla ve emarelerle ispat etmiştir.

"Küfür ile iman ortası yoktur"

Bir zaman İstanbul Üniversitesi'nin profesörlerinden birisi Üniversitenin açılışında o zamanki Maarif Vekiline -Anadolu'daki Nurcuları kastederek- 'Din lehinde kuvvetli bir cereyan var. Onlara da solcular gibi bir derece meydan vermeyeceğiz' demesine mukabil, o zamanki Maarif Vekili Tevfik İleri, 'Eğer dediğin, o cereyan Nurcular ise, ne siz, ne de Avrupa onun mağlup edemez' demişti. Üstadımız bu söz üzerine meslek ve meşrebine

muhalif olarak, 'Eski Said'in kafasını bir-iki dakika başıma alarak diyorum ki:

Küfür ile iman ortası yoktur. Bu memlekette İslâmliyete karşı komünist mücadelesi ortası olamaz. Sağ ve sol ortası üç meslek icap ettirir. Eğer İngiliz, Fransız deseler hakları var. Sağ İslâmiyet, sol komünistlik, ortası Nasraniyet diyebilirler. Fakat bu vatanda küfr-ü mutlaka karşı iman ve İslâmiyetten başka bir din, bir mezhep olamaz. Olsa dini bırakıp, komünistliğe girmektir. Çünkü hakiki bir Müslüman, hiçbir zaman Yahudi ve Nasrani olamıyor. Olsa olsa dinsiz olup, tam anarşist olur.

İnşaallah Maarif ve Adliye Vekilleri gibi sair erkân da bu ehemmiyetli hakikatı tam anlayacaklar, sağ ve sol tabiri yerine hak ve hakikat, Kur'ân ve iman kuvvetine dayanıp bu vatanı küfr-ü mutlakadan ve anarşilikten, zındıkadan ve onların dehşetli tahribatlarından kurtarmaya çalışmalarını rahmet-i İlâhiyeden bütün ruh-u canımızla niyaz ve rica ediyoruz' şeklinde beyanatta bulunmuştur.

"Reyimizi kime verelim?"

Nur Talabeleri gelip, Üstadımızdan soruyorlardı:

Üstadım reyimizi kime vereceğiz?'

Üstad Hazretleri de bunlara şu cevabı veriyordu:

Demokratlar parmak kesiyor, Halk Partisi ise bilek kesiyor. Nur Talebeleri ehven-i şer olarak Demokratlarla rey veriyorlar' derdi. Bu meseleye böylece işaret ediyordu. Akla kapı açıyor, fakat ihtiyarı elden almıyordu. Fikre hürmet ediyordu, böyle yapın demezdi, ama Üstadın ne demek istediğini ferasetli olanlar anlarlardı.

1954 yılında Vanlı Seyyid Abdülvahhap, Isparta'ya Üstadımızın ziyaretlerine gelmişti. Kendisi Nuri Benli'nin otelinde kalıyordu. Kızının hastalığı için Isparta'nın havasının iyi geldiğini söylüyordu. Üstadımız da ziyarete geldiğinde kabul eder, alâkadar olurdu ve Seyyid derdi, çok ehemmiyet verirdi. Bu zat sonradan Van'a gidip, orada, 'Ben Üstadın yanında kaldım, buradan adaylığımı koyacağım' demiş. Sonradan Halk Partisinden milletvekili olmuştu. Üstad bunu duyunca çok üzüldü ve kızdı.

Biçare, Halk Partisinden milletvekili olmuş' diye sık sık üzüntüsünü belirtirdi.

"Ben Halk Partisi milletvekiliyim"

Yine Isparta'da, kulağında bir kulaklık bulunan Halk Partili bir ihtiyar zat gelmişti. Üstad bu adamı kabul edip kendisiyle görüştü. Ziyaret anında ben de yanlarında bulundum. Adam:

Hocam, ben Halk Partisi Malatya Milletvekiliyim. Eğer sen istersen ben oradan ayrılırım.' Üstad cevaben:

Hayır, ayrılma sen orada bulun, bizi müdafaa edersin, sen bizi görüyorsun, bizim siyasetle alâkamız yoktur.' İnönü demiş ki, 'Biz Said'i anlayamadık. Eğer bir fırsat bize gelirse, artık ona ilişmeyeceğiz' diye karşılık verdi.

Adam Üstadımızdan memnun olarak ayrıldı. Sonra biz anladık ki, adamı Halkçılar ve İnönü hususî göndermişler.

Üstadımız ziyaretçilerle görüşürken, onları katiyyen rencide etmezdi. Siyasîlere, 'Siz dinsizsiniz' gibi sözleri asla söylemezdi. İslâmiyet aleyhindeki din düşmanları diye umumî konuşurdu.

Bir gün Ağrı Halk Partisi Milletvekili Ahmet Alparslan ziyaretine gelmişti. Üstadı çok seven bir zattı. Üstad, Halk Partisinin içinde bulunan din düşmanlarına mani olmasını söyledi. Adamı hiç incitmeden çok güzel dersler verdi.

Halk Partisini yaptıkları zulümleri anlattı Ahmet Bey; 'Üstadım, eğer istersen ben Halk Partisinden ayrılırım' deyince, Üstadımız da, 'Hayır ayrılma, orada bizi müdafaa edersin' dedi.

"Biz Nurcular sizi destekliyoruz"

Demokrat milletvekilleri de Üstadın ziyaretine gelirlerdi. Üstadın onlarla görüşmesi ise daha farklıydı. Onlara, 'Biz Nurcular, sizi destekliyoruz. Ben sizi tutuyorum' derdi. Misaller verirdi. 'Hamza Emek benim talebemdir, hem de Demokrattır' diye Demokratlara anlatırdı.

Eskiden Halk Partisinin yaptığı zulümleri anlatırdı. Bir kimsenin hatasıyla başkalarının, akraba ve yakınlarının mes'ul olmayacaklarını söylerdi. Halkçıların Şarktaki zulümlerinden bahsederken; bir köyü olduğu gibi imha ettiklerini, hattâ bir kadının karnından çocuğunu çıkarttıklarını, kadını öldürdüklerini, çocuğun ise hâlâ sağ olduğunu söylemişti.

Emirdağ'da gezmeye çıktığımız zaman, Halk Partililerin hal ve hatırlarını da sorardı.

Emirdağ'da Halim Yüksel isimli Halk Partili bir zata nasihat eder, incitmeden dersler verirdi. Hattâ adama risale bile yazdırmıştır. Daima

yazardı.

Halk Partisinin yaptığı zulüm ve haksızlıkların mesuliyetini baştakilere verirdi, 'Sizin kabahatiniz yoktur' derdi.

"Alevîye nasihatı"

Barla'da Alevî bir öğretmen vardı, hem de Halk Partiliydi. Üstad bazen kendisini çağırtır, saatlerce kendisiyle konuşurdu. İltifat eder, şefkatle tokatlardı. Adama:

Siz Hazret-i Ali'ye hürmetsizlik ediyorsunuz. Hazret-i Ali yatsı namazının abdestiyle sabah namazını eda ederdi. Eğer siz Hazret-i Ali'yi seviyorsanız namazlarınızı kılın' diyordu.

Bu öğretmenle daima konuşurdu. İltifad eder, Risalelerden okuturdu. Bizler de yanında merakla dinlerdik. Biz, 'Üstad bu adama niçin bu kadar değer veriyor?' diye merak ederdik. Üstad bize cevaben:

Ben onun zararını azaltıyorum' derdi. Sonra o adam Barla'nın müdürlüğüne de baktı. Bize hiçbir zararı olmadı. Onun zamanında hiçbir hâdise olmadı. Fakat ihtilâl olduğunda, o adam ilk sefer mübarek çınar ağacındaki köşkü kendi eliyle yıktı, ne olduğunu gösterdi.

Tarikat dersi

Bazan tarikat dersi almaya gelenlere şöyle derdi: 'Hem Risale-i Nurun mesleği tarikat değil, hakikattır. Sahabe mesleğinin bir cilvesidir. Bu zaman tarikat, hakikattır. Sahabe mesleğinin bir cilvesidir. Bu zaman tarikat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanıdır. Risale-i Nur bu hizmeti lillâhilhamd en müşkül ve ağır zamanlarda yapmış ve yapıyor. Risale-i Nur dairesi Hazret-i Ali (r.a.) ve Hasan ve Hüseyin'in ve Gavs-ı Âzamın ihbar-ı gaybiyetleriyle şakirtlerinin bu zamanda bir dairesidir. Çünkü, Hazret-i Ali (r.a.) üç keramet-i gaybiyesiyle Risale-i Nurdan haber verdiği gibi, Gavs-ı Âzam da (k.s.) kuvvetli bir surette Risale-i Nurdan haber verip türcümanını teşci etmiş. Zaten Üveysî bir surette, doğrudan doğruya hakikat dersimi Gavs-ı Âzam'dan (r.a.) ve Zeynelâbidin (r.a.) ve Hasan (r.a.) ve Hüseyin (r.a.) vasıtasıyla İmam-ı Ali'den (r.a.) almışım. Onun için hizmet ettiğimiz daire onun dairesidir.'

Sakal meselesi

Bazı ziyaretçilere şu şekilde ders verirdi:

Belki hatırınıza gelir, neden sakalsız olduğum. Bunu size izah edeyim de tereddüdünüz gitsin. Bu sünneti işlemediğimin sebebi, benim milyonlarca

talebem var. Ben sakal bıraksam onlar da genç ihtiyar hep sakal bırakacaklar. Gençlerdeki sakal ise akranları arasında istihza mevzuu olacaktır. Bu sebepten ben bu sünneti terk ettim.'

"Sebepsiz eser yazmadım"

Eserleri hakkında:

Ben hiçbir zaman boşuna sebepsiz eser yazmadım. Mutlaka bir delile ve bir sebebe binaen yazdım. Bir ihtiyaca binaen yazdım. Hem sizler bilerek çalışıyorsunuz. Ben şuurum taalluk etmeden istihdam ediliyorum. Risaleler Cenab-ı Hakkın bu zamanın ihtiyacına binaen bir lütfu ve ihsanıdır' derdi.

Emirdağ Lahikalarındaki içtimaî mektupların bir çoğu 1950 senesinden sonra yazılmıştı. Bu mektupları Üstad siyasî ve içtimaî hayatla alâkadar olanlara gönderirdi.

Bu mektupları Isparta'da Nur Talebeleri ve Hüsrev Ağabeyler teksir ederek çoğaltırlardı. Üstad Isparta'ya gelince mektupların teksir edilmesi ve gönderilmesiyle bizzat kendisi ilgilenirdi.

Yanındaki hizmetçileri vasıtasıyla lâhikaları hiç kesintisiz devam ettirirdi. Aynı zamanda Nur Talebeleri ile haberleşme, müjdeli mektupla tebriklerini gönderirdi.

Acîb bir hâdise

O günlerde hava almak ve gezmek için Eğirdir'e gitmişti. Eğirdir'in Halk Partili kaymakamı Üstadı Eğirdir'e sokmak istemedi. Üstadın kıyafetine ilişmek istemişti. Üstad çok üzülmüş ve hiddetlenmişti. Bu hâdise Emirdağ Lahikalarında 'Acîb bir hâdise' başlığı altında aynen şöyle beyan edilmektedir.

Bugün yine Eğirdir'e gitmişti. Tam evinin önünde birisi rast geldi ve bize hitaben 'Derhal Isparta'ya dönmenizi emrediyorum' dedi. Biz önce kim olduğunu bilemedik, sonra anladık ki, Eğirdir'e bir kaç gün evvel Van vilayetinin bir kazasından gelen yeni kaymakam imiş. Biz 'Hangi kanun veya hangi talimat ve nizamnameye istinaden arabamızın önüne geçip şehre gitmeyi men ediyorsunuz?' diye bu keyfî ve kanunsuz harekete mukavemet edeceğimiz anda, Üstadımız Said Nursî bizi bundan men'etti. Hem de Said Nursî'ye sarsılmaz bir bağlılık ve büyük bir hürmetleri olan şehirli ve köylü ahalinin, hususan pazar münasebetiyle bugün kalabalık olması ile kanun hilafına hareket ettirilen bir kimsenin yüzünden çıkacak herhangi bir hâdiseyi önlemek için geriye dönülmüştür.

Şöyle kanaatimiz geldi ki: Üstadımız Said Nursî katiyen siyasete karışmadığı ve insanlarla görüşmediği halde, Risale-i Nur'un Anadolu ve Şark vilayetlerinde ve hattâ âlem-i İslâmda fevkalâde bir hüsn-ü kabul görmesi ve Ankara'da hükümetin müsaade ve teyidiyle büyük mecmuaların resmen tab edilmesi ve bütün mahkemelerden beraat kazanması sebebiyle Risale-i Nur'la alâkadar olan çok büyük bir kitle Demokrat lehinde olarak hareket ettiklerinden ve bilhassa bu vaziyet Şark vilayetlerinde pek zahir müşahede edildiğinden Nur Talebeleriyle hükümetin mabeynini bozmak için bazı gizli zındıklar ve eksi parti taraftarlarının plânıyla bu yeni kaymakamı, asayiş ve din aleyhinde olan böyle muameleye vesile yapmışlar.

Demokrat Nur Talebeleri adına: Rüştü Çakın, Mehmet Sözer, Mehmet Babacan, Tahirî Mutlu, Ziver Gündüzalp.

Düşüncelerinin hâlisane olduğunu ben de bilmekteyim:

Demokrat Milletvekili Kemal Demiralay." [1>

"Isparta'ya çok ehemmiyet verirdi"

Üstadımız Isparta'ya çok ehemmiyet veriyordu. 'Benim son hayatımı Isparta havalisinde geçirmek büyük bir arzumdu. Isparta taşıyla, toprağıyla benim için mübarektir. Hattâ yirmi beş seneden beri beni işkence ile tazib eden eski hükümete, kalben ne vakit hiddet etmişsem, hiçbir zaman Isparta Hükümetine hiddet etmeyip, o mübarek vatandaki hükümetin hatırı için ötekileri de unutuyordum. Hususan orada eski tahribatı tâmirata başlayan hakikî vatanperverler olan Demokrat namında hamiyetli ahrarlar yani hürriyetperverler, Nur ve Nurcuları takdir etmelerine çok minnetdarım, onların muvaffakiyetlerine çok dua ediyorum. İnşaallah o ahrarlar istibdad-ı mutlakı kaldırıp tam bir hürriyet-i şer'iyeye vesile olacaklar' [2> diyordu.

Uzun sabah dersleri

1954'te Isparta'da Üstad Hazretleri Arabî Mesnevî-i Nuriye'den derse başladı. Merhum Tahirî Ağabey, Merhum Zübeyir Ağabey ve Merhum Ceylân Ağabeylerle beraber geldik. Mustafa Sungur Ağabey de ara sıra gelir, birkaç gün kalırdı. Üstadımız ekseriyetle onu bazı hizmetler için Ankara'ya gönderirdi. Üstadımız sabah namazından sonra derse başlıyordu. Ders beş-altı saat devam ediyordu. Adeta on yedi yaşında bir genç gibi çok hareketli idi. Bizler Arapçayı bilmiyorduk, ama Üstadımız yine derse muntazaman devam ediyordu. Ceylân Ağabey çok güzel anlıyordu. Tam

öğle ezanı okununcaya kadar ders devam ederdi. Yorgunluktan uykumuz gelirdi. Üstadımızın başucundaki saate bakardık, Üstadımız saati ters çevirirdi. Aklımızın, kalbimizin, ruhumuzun ve bütünü lâtifelerimizin derse verilmesini temin ederdi. Zübeyir Ağabey vücuduna iğne batırarak dersleri takip ederdi.

Üstad bir gün, 'Evlâtlarım, bu ders yalnız bizi değil, bütün kâinatı alâkadar eden bir derstir. Bu dersi mele-i alânın sakinleri de dinliyorlar. Bu ders çok mühimdir' dedi. Hakikaten bizlerede acaip bir hal oldu.

Yine bir gün dersten sonra, 'Evlatlarım, siz zannediyor musunuz ki, biz beş altı kişi ders yapıyoruz? Biz bu dersimizle Anadolu'da binler ders yapan cemaatlerin arasına mânen giriyoruz, beraber ders yapıyoruz' demişti.

Hiç Arapça bilmediğimiz halde, çok mükemmel anlamaya başlamıştık. Bu şekilde Arabî Mesnevî-i Nuriye'yi iki defa bitirdik. Bundan sonra da İşârâtü'l-İ'caz'ın yüzüncü sahifesine kadar Isparta'da; gerisini Çam Dağında Ceylân Ağabey, Zübeyir Ağabey, Ziya Arun ve Sungur Ağabeylere okuttu.

Üstadımız en cebbar firavunlara karşı bile izzet-i İslâmiyeyi muhafaza edip baş eğmediği ve hattâ esareti vaktinde Rus'un baş kumandanına kıyam etmeyerek idamla alay edecek derecede bir izzet-i diniyeyi taşıdığı halde, bu mübarek vatanda asayişe zarar gelmemek için en küçük bir jandarmanın dahi hürmetsiz muamelesine ses çıkarmıyor, sabır ile karşılıyordu. Sebebi de; Kur'ân'ın bir kanun-u esasîsi olan (Velâ tezirü vâziretün vizre uhra) sırrıyla, 'Bir adamın cinayetiyle başkası mes'ul olamaz, kardeşi de olsa..' âyetinin hükmüne tabi olmasıdır.

Said Nursî Risale-i Nur'u okuyanlara, hususan bütün vilayat-ı Şarkiyedekilere Nur dersleriyle demiştir ki, 'Dahilî asayişe ilişmek, yüzde on cani yüzünden doksan masuma zulüm ve zarar etmektir. Onun için Risale-i Nur'u okuyanlara ilişmek değil, muhafaza etsinler.' İşte bu sır için siyasete ilişmiyor, asayişi bütün kuvvetiyle muhafazaya çalışıyordu. Asayiş lehinde izzetini ve milletin âhireti için dünyasını ve hattâ lüzum olsa âhiretini feda eden böyle bir İslâm kahramanı, muhterem bir ihtiyar misafirin hukukunu müdafaa kadirşinaslığı herkesten evvel misafir bulunduğu Isparta vilayetinin hükümetine ve Demokratına düşmektedir.

Üstadımız diyordu : 'Üçüncü Said, maşaallah barekallah, Eski Said'de yanlış bulamıyor. Maşaallah Eski Said'i tebrik ediyorum.'

Üstadımızın bu sevinçlerini tarif edemem. Üstadımıza öyle bir hal oldu ki, hiç duramıyordu. Öğleye kadar ders yapıyor, öğleden sonra da temiz hava almak için kırlara çıkıyordu. Bir iki saat temiz hava alıp gelir, çalışmaya hemen başlardı.

"Anladığın kadarı yeter"

Bir gün yine Üstadımızın Arabî dersinde Hizbünnuriye'yi okuyorduk. Üstadımız benden anlayıp-anlamadığımı sorduğunda, anlamadığımı söyleyince izah etti ve ben de çok güzel anladım. Ve içimden, 'Artık ben oldum, Arapça'yı güzel anlamaya başladım' dedim. O anda kafam makine gibi çalışıyordu. Bir de Üstadın odasından çıktım, hiçbir şey kalmamıştı.

Yine bir gün dersten sonra Üstadımız yapılan dersi anlayıp-anlamadığımı sordu. Ben anlamadığımı söyleyince, Üstadımız bana bir tokat aşk etti. 'Keçeli, keçeli, sen mükemmel anladın. Anladığın kadarı yeter sana. Eğer daha çok anlasan, 'Bu bana yeter artık,' dersin, 'Yetiştim' diye gidersin. Böyle istihdam olamayacaktın. Bir bahçeye girenler boyları nispetinde meyvelerden istifade ederler. Boyu uzun olan yüksek dallardan, kısa olanlar ise aşağıdaki dallardan koparıp yerler. Bir kısmı da koparamaz, meyveleri çiğner. Sen koklasan bu sana yeter. Kanaat et, şükret' diye bana ders vermişti.

"Her yerde dershane açın"

Matbaalarda yeni harflerle neşriyat başlamıştı. Aynı zamanda hatt-ı Kur'ân'la Isparta'da teksir devam ediyordu. Üstadımız Nur Talebelerinin her yerde dershaneler açmalarını teşvik ediyordu. Isparta'nın köylerinde dershaneler açmaya başladılar. Üstadımızı davet ediyorlardı. Üstadımız da ya bizleri gönderiyor, yahut da kendisi gidiyordu. Dershane açanlar, 15-20 anahtar bizlere teslim etmişlerdi.

Üstadımız Isparta'nın köylerinden gelen Nur dershanelerinin anahtarlarını bana vermişti. Ben muhafaza ediyordum.

"Yeni bir alet çıkmış: Risale-i Nur hafızı"

Biz Üstadımızın yanında kaldığımız uzun seneler boş oturduğunu görmedik. Ya okur, ya tashih eder, veyahut okutur, dinlerdi. Hatta son zamanlarda teybe Risale-i Nur okuyorduk. Üstadımız da dinliyordu. Üstadımız, ziyarete gelenlere, 'Yeni bir âlet çıkmış Risale-i Nur hafızı, Risale-i Nur'u çok güzel okuyor' diyor ve alıp dinlemeye teşvik ediyordu.

"Bugün kaç sayfa okudunuz?"

Üstadımız bazen diyordu: 'Bugün kaç sahife okudunuz?' Biz de üç veya beş dediğimiz zaman, 'Ben iki yüz sahife okudum. Hem benim kalemim yok, çok ağır yazıyorum. Hem de sizin gibi gazete gibi okuyup geçmiyorum. Ben manasını da anlayarak okuyorum. Hem de bakın ne kadar tashih ettim' derdi. Risaleleri açarken sahifeleri hiç incitmeden, elini ağzı ile ıslatmadan çok itina ile açardı.

Elhamdülillah ben bugün bu kadar okudum, çok istifade ettim. Bugün imanım çok inkişaf etti' derdi. Hayretler içinde bize gösteriyordu. 'Fesübhanallah bu eseri hiç görmemiş gibi istifade ettim' derdi. 'Nasıl mübarek günlerde camilerde tecdid-i iman ederler; biz de Risale-i Nur'u okumakla tecdid-i iman ediyoruz" derdi. 'Kardaşlarım, bakın ben bu kadar yer okudum, hiç yanlış bulamadım. Risale-i Nur'un telifinde inayet-i İlâhiye ve hıfz-ı Rabbanî bize yardım ettiler. Bizim bu ne hünerimiz, ne de kabiliyetimiz. Bu tamamen Cenab-ı Hakkın ihsan ve kereminden, biz acizlere bir lütf-u ihsanıdır' derdi.

Risale-i Nur'un telifinde tayy-ı zaman, tayy-ı mekân karışmış, az zaman içinde çok işler yapmışız' derdi. 'Kardaşlarım, nasıl geldi ise öyle yazıyorum. Hiç değiştirmeye cesaret edemiyorum. Hiç fikrimi de karıştırmıyorum' derdi.

1954'te Ceylân Ağabey ile ikimiz iki ay Barla'da kaldık. Üstadımız Emirdağ'a gitmişti. Ev sahibinin küçük oğlu askerden gelmişti. Polisler kandırdı, bize 'İlla çıkın' dedi. Biz de Üstada haber gönderdik. Üstadımız da haber verdi. 'Sungur askere gitsin, Ceylan'la Bayramda Barla'ya gitsin.' İki ay Barla'da kaldık.

"Çok süratli yazdırırdı"

Üstadımız, Zübeyir Ağabey ile beraber iki ay Emirdağ'da kaldılar. Biz Ceylân Ağabey ile beraber her gün öğle namazından sonra Sıddık Süleyman Ağabey, Hafız Tevfik Ağabey, Abdullah Çavuş ve Hacı Bahri Ağabeylerden biri ile Risale-i Nurların telif olduğu menzillere (Karadut, Karakavak, Büyükoluk, Küçükoluk gibi) giderdik. Risale-i Nur'un telif olduğu yerleri gezerdik, mesrur olurduk.

Bazen Hafız Tevfik Ağabeyler Risale-i Nur'un telif olduğu yerleri bize gösterirken, 'Bak size bir hatıra anlatayım' derdi. Bir defasında şunları anlatmıştı:

Üstadımızla tenha kırlara giderdik. Münasib bir yere oturur, belirli bir noktaya bakardı. Çok süratli söylerdi, ben de çok süratli yazardım. Eli ile 'Yaz kardaşım' der ve devamlı bir noktaya bakardı. Arada bir, 'Dur, kesildi. Git sinekleri kovala' derdi. Ben de hakikaten çok fazla sigara içerdim, başım şişerdi. Üstadımızdan ayrılır, bir taşın arkasına oturur, sigaramı içer bitirirdim. Üstad, 'Gel kardaşım, gel' derdi. Tekrar yazmaya başlardık. Öyle risaleler var ki; bazen bir saatte, bazen iki saatte yazmışız' Yeminle söylerdi ki: 'Aynı risaleyi başka zaman iki günde yazmakla bitiremezdim.'

Bunu mükerrer defa yeminle söyler, 'Biz o zaman ne hallerde, ne günlerdeymişiz? Kime hizmet etmişiz bilmemişiz, kaçırdık o fırsatları' derdi. 'İşte kardaşım bu tayy-ı zaman, tayy-ı mekân budur' derdi. 'Ah kardaşım, Üstadın bütün hayatı hep kerametle dolu. Bizler anlatmakla bitiremeyiz' derdi.

Sıddık Süleyman

Sıddık Süleyman Ağabey de Üstadımızı anlatmakla bitiremezdi. O da bizlere şunları anlatmıştı: 'Bir gün Üstadımıza içimden dedim, 'Biz yazıyoruz, biz okuyoruz, Üstad bu kadar zahmeti niye çekiyor?' diye düşündüm. Böyle mülahaza ediyordum. Üstadım, birden, 'Kardaşım göreceksin, ben bunları bütün dünyaya okutturacağım' dedi. Bu neviden eski ağabeylerin hepsinden bu mevzularda çok şeyler işittik.

Münasebet geldiği için şunu da geçemiyorum. Bir gün bulaşık yıkıyordum, Üstadımız da balkonda (Barla'daki Hacı Enver'in balkonunda) okuyordu. Aramızda on beş metre kadar mesafe vardı. İçimden dedim. Bu Barla çok mahrumiyetli bir yer, mübarek Üstad, geldiği zaman burada duruyor. Halbuki Isparta daha güzel, her şey mükemmel ve Isparta'da hem talebe çok, hem hizmet geniş, vasıta filan da bol, diye içimden böyle konuştum. Üstad beni çağırdı. 'Gel evlâdım Bayram' dedi. 'Evlâdım sen burayı kerih görme, burası çok mühim, cidden çok mühim, burası ileride nurlanacak inşaallah' dedi.

"Ne düşünüyorsun?"

1959'da Antalya taraflarında Ağlasun dağlarına gitmiştik. Dağların en yüksek noktasında bir kayanın üzerine çıktık. Hüsnü kardeşimizle, Zübeyir Ağabey, Üstada çay yapmakla meşguldüler. Ben de Üstada şemsiye tutarak gölgelik yapıyordum. Üstad da Cevşen okuyordu. Ben dalmışım. 'Acaba bizim sonumuz ne olacak, ileride ne yapacağız?' diye derin düşünceler dalmıştım.

Üstad benim düşünce ve halimi hissetmiş ki, 'Keçeli... Keçeli,' diye bana bir tokat vurdu. 'Ne düşünüyorsun? Sen sonunu düşünme. Senin sonun çok iyi olacak inşaallah' diye ikaz etti.

Elhamdülillah Üstadımın sağlığında, hayatında ve vefatından sonra, hiçbir gün sıkıntı çekmedik.

Birgün Üstadımız, 'Moğol ve Mançurya'ya gittin mi?' diye sordu. Ben 'Oralara gitmedim. Güney Kore'nin başşehri olan Seul, Pusan şehirlerine gittim' dedim. Şunu ilâve ettim. 'Amerika bir silah bulmuş. 150 metre uzaklıktaki kara karıncayı vuruyor. Ruslar da onu gören silahı bulmuşlar' dedim. Üstad, 'Ahmak, ben onları çoktan geçmişim' dedi. Sonra 'Allah-u âlem Ahirzamanda Ye'cücü ve Me'cüc Moğol ve Mançurya'dan çıkacak' dedi.

"Vasiyetini yazdırıyordu: Kabrim gizli olsun"

Hususan Üstadımızın kabrinin gizli olma meselesinde o kadar bâriz kerametini gördük ki; hakikaten harfiyyen, aynı aynına çıkmıştır. Üstadımız sık sık vasiyetini yazdırıyordu.

Birincisin, Ceylân ve Zübeyir Ağabeylerle beraberdik, Yalvaç yolu üzerinde bir dere kenarında söğüt ağacının altında yazdırdı: 'Evlâtlarım, ben bu vasiyetimi bir ihtara binaen yazdırıyorum. Ben size vasiyet ediyorum ve bunu da kaleme alın, nasıl Gavs-ı Azam, Cenab-ı Allah'tan biraz ömür istemiş, Cenab-ı Hak hizmet için ömrünü uzatmış. Ben de Cenab-ı Allah'tan ömür istiyorum. Risale-i Nur külliyatının baskısı matbaalarda bitinceye kadar. Ta ki ehl-i dünyanın nazarı bende olsun, matbaalarda ve Risale-i Nur'larda olmasın.' Hakikaten Üstadımız her gün Barla'ya veyahut başka bir semte gider, orada Nurları okur, veya tashih eder, evradıyla meşgul olurdu. Hem Isparta hükümeti, hem Ankara hükümeti Üstadla meşgul olurlardı. Polisler telsizle, 'Bediüzzaman namaz kıldı, şurada burada' diye Ankara'ya malumat verirlerdi. Üstadımız onları uyuturdu. Üstad onları meşgul ederken hem Ankara, hem İstanbul, hem Samsun, hem Antalya'da Risale-i Nur'lar basılıyordu. Üstadımız, matbaalarda Sözler basılırken, 'Ya Rab! Bunu görsem gideceğim' dedi. Ondan sonra Mektubat basılmaya başladı, 'Bunu görsem gideceğim' dedi. Lem'alar basılmaya başladı aynı şekilde 'Bunu görsem gideceğim' dedi. En sonunda Şuâlar'ı ve Sikke-i tasdik-i Gaybî mecmuasını gördü. 'Ya Rab! Artık ben gideceğim, benim vazifem bitti' diye sık sık söylerdi. 'Allah'tan ömür istedim ve hadsiz şükür olsun, bunları da gördüm. Yalnız benim kabrim gizli olsun. İki-üç talebemden başkası

bilmesin. Nasıl ömrümde mukabilsiz hediyeler bana dokunuyordu. İsabet-i nazar verecek haller var, Risale-i Nur'un mesleğindeki azamî ihlas için bu hastalık verilmiş. Çünkü bu zamanda şan, şeref perdesi altında riyakârlık yer aldığından azamî ihlâs ile bütün bütün enaniyeti terk lâzımdır. Dostlar uzaktan ruhuma fatiha okusunlar. Mânevî dua ile ziyaret etsinler. Fatiha uzaktan da olsa ruhuma gelir. Risale-i Nur'daki azamî ihlas ile bütün bütün terk-i enaniyet için buna bir mânevî sebep hissediyorum. Kendini Risale-i Nur'a vakfetmiş olan, yanımda bulunanlardan nöbetle birer adam kabrimin yakınında bulunup bu mânâyı, lüzumsuz ziyarete gelenlere bildirsinler.'

İkincisini Emirdağ'da yazdırmıştı.

Üçüncüsü olarak da; yine vefatından üç-dört yıl önce Isparta'da bir hastalık içinde, yanında bulunan talebelerine gayet ciddî olarak aynen şunları söyledi:

Benim kabrimi gayet gizli bir yerde, bir-iki talebemden başak hiç kimse bilmemek lâzım geliyor. Bunu vasiyet ediyorum. Çünkü dünyada sohbetten beni men eden bir hakikat, elbette vefatımdan sonra da hakikat bu surette beni mecbur ediyor.'

Bunun üzerine Zübeyir Ağabeyle Ceylân Ağabey sordular:

Kabri ziyarete gelenler, fatiha okur, hayır kazanır. Acaba siz ne hikmete binaen kabrinizi ziyaret etmeyi men ediyorsunuz?' Üstad da cevaben şöyle dedi:

Bu dehşetli zamanda, eski zamanlardaki firavunların dünyevî şan ve şeref arzusuyla heykeller ve resimler ve mumyalarla nazar-ı beşeri kendilerine çevirmeleri gibi, bu zamanda enaniyet ve benliğin verdiği gafletle heykeller ve resimler ve gazetelerle nazarları tamamen kendilerine çevirmeleri ve uhrevî istikbalden ziyade dünyevî istikbali hayal edinmiş olmaları ile eski zamada lillah için ziyarete mukabil, ehl-i dünya kısmen bu hakikate muhalif olarak mevtanın dünyevî şan ve şerefine ziyade ehemmiyet verir, öyle ziyaret ediyorlar. Ben de Risale-i Nur'daki azamî ihlası kırmamak için o ihlasın sırriyle, kabrimi bildirmemeyi vasiyet ediyorum. Hem şarkta, hem garpta, her kim olursa olsun okudukları fatihalar o ruha gider.

Dünyada sohbetten beni men eden bir hakikat, vefatımdan sonra da bu surette, beni sevap cihetiyle değil, dünya cihetiyle menetmeye mecbur edecek.'

Bu meseleyi Ceylân Ağabeyle biz kaleme almıştık. Üstadımız, 'Hz.Ali'nin kabri nasıl gizli ise, benim de kabrim öyle gizli olsun' demişti.

Üstadımız bu hususta bizlere şu dersi de vermişti:

Saniyen: Belki beni uzak bir yere gönderirler. Veyahut bu defa ki zehir beni kabre sevk edecek. Ben de her birinizi yerimde birer Said ve Nura birer bekçi ve muhafız olarak varis bırakıyorum. Bir bekçiye bedel binler muhafız olursunuz. Hem sizler dahi benim yerimde her bir mecmua-i Nuriyeyi bir manevî Said görüp, benim bedelime ondan ders almaya çalışınız. Sarsılmayınız, fani zahmetlerin ehemmiyeti yoktur. Bizim sohbetimize hiçbir şey mâni olmaz. Hatta bezrahtaki merhumlar ve yirmi sene sureten görmediğim Nur kardeşlerimi her zaman görür gibi bir nevi beraberlik hissediyorum.

Benimle hakikat meşrebinde sohbet etmek ve görüşmek isteyen adam, hangi Risaleyi açsa, benimle değil, hadim-i Kur'ân olan Üstadıyla görüşür ve hakaik-i imânîyeden zevkle ders alabilir.

Evet, Risale-i Nur'la görüşen benim adi şahsımla değil, Kur'ân hadimi ve Nur tercümanıyla görüşüyor. Çünkü Nurlardaki ilim başka kitaplar gibi bir ilmî ders dinlemek değil, belki müellifinin mânevî ameliyat ve tedavileri içinde ve bütün lâtife ve duygularıyla çırpındığı ve çalıştığı ve kısmen aynelyakîn kazandığı aklî ve halî ve kalbî hissettiği ve zevk ettiği hakikatları onun ders aldığı yerden ders almak ve manevî muhavere ve sual ve cevabı müstefîdane dinlemektedir. Bu ise fena ve fânî şahsımla sohbetten çok ziyade faydası var. Hem meşrebimizde surî ve muvakkat sohbet esas değil, manevî ve daimî sohbet yeter.

Bilirsiniz ki, kendim sadaka ve yardımları kabul etmediğim gibi, öyle yardımlara da vesile olmadığımdan kendi elbisemi ve lüzumlu eşyamı satıp, o para ile kendi kitaplarımı yazan kardeşlerimden satın alıyorum. Ta Risale-i Nur'un ihlasına dünya menfaatleri girmesin, bir zarar vermesin. Ve başka kardeşler de ibret alıp hiçbir şeye alet edilmesin.

Rabian: Nurun hakikî şakirtlerine Nur kâfidir. Onlar da kanaat etmeli. Başka şereflere veya maddî manevî menfaatlere gözünü dikmesin. Hem münakaşa, münazaa, mesail-i diniyede damara dokunacak tarafgirane mübahese etmemek lazımdır ki, Nur aleyhinde garazkârlar çıkmasın.'

Üstadımız 1960'ta 'Bu sene teravihi beraber kılacağız' dedi. Bizler çok sevindik. Ceylân Ağabeyle konuşmuştuk. 'Bu sene Ramazan'ı Isparta

camilerinde sırayla gidip kılalım.' Mübarek Tahiri Ağabey teravihi bir buçuk iki saatte kıldırıyordu. İflahımız kesiliyordu. Üstadımızdan böyle müjde gelince çok sevindik. O sırada Ceylan Ağabeyin babası kamyon almış. Ceylân Ağabeyi istiyordu. O da Emirdağ'a gitmişti. Ramazan geldi, namaza başladık. Üstadımız yatsı namazının farzını kıldırıyordu. Tahiri Ağabey de teravihi kıldırıyordu. Bizim yattığımız odanın karşısındaki odayı mescit olarak kullanıyorduk. Odada Üstadımız, Tahiri Ağabey, Zübeyir Ağebey, Sungur Ağabey, Hüsnü kardeşle beş-altı kişi oluyorduk. Ramazan'ın tam on beşiydi. Üstadımız çok rahatsız oldu. Zübeyir Ağabey Tahiri Ağabeye, 'Ağabey, yarıda keselim, sonra tamamlarız' sözüne Üstadımız, 'Yok tamam kılacağız' dedi. Ve tamam kıldık. Üstad çok ağırlaştı. Yatağına götürüp yatırdık. Sungur Ağabeyle Cevşen okumaya başladık. Zübeyir Ağabeyin yatağının bir tarafında ben, bir tarafında Sungur Ağabey oturduk. Benimle Sungur Ağabeyin kulağımızdan tuttu, 'Evlatlarım, evlatlarım, katiyyen müteesir olmayın. Risale-i Nur dinsizlerin, masonların belini kırmıştır. Risale-i Nur daima galiptir. Katiyyen merak etmeyin. Ben kemal-i ferahla gideceğim' dedi. Koltuğuna girerek yatağına götürdük. Ramazan'ın on beşinden sonra hiçbirimiz yatmazdık. Üstadımız dahil ağabeyler hep ayaktaydık. Sabah oldu, Üstad bizleri çağırdı, 'Emirdağ'a gideceğiz' dedi. Bana da 'Hazırlan, seni annenin yanına götüreceğim' dedi. Ben de Emirdağ'a gidince muhakkak köye uğrarız, köylüler Üstadımızın elini öpeceğiz diye rahatsız ediyorlardı. 'Sungur Ağabey gitsin' dedim. O Ankara'ya gidecekti. Tarihçe-i Hayat'ın mahkemesi vardı. Üstadımız, 'Doğru, Sungur'u götürelim' dedi. Beraber gittiler. Ben bilemedim. Oysa Üstadımız annemle vedalaşacakmış. Nitekim Emirdağ'da ağabeylerle vedalaştı, geldi. Bu Üstadın son gidişiydi.

"Hoca Efendi nereye gitti?"

Üstad Emirdağ'a son olarak 17 Mart 1960'ta gitti. İki gün orada kaldı.

Üstadımız, Zübeyir Ağabey, Hüsnü kardeşimiz ve Sungur Ağabeylerle birlikte sabah saat sekizde Emirdağ'a hareket ettiler. Evimizin önünde polis bekliyordu. Tahirî Ağabeyle ben Isparta'da kalmıştık, bir saat sonra polisler geldi. Zili çaldılar, aşağı indik. 'Hoca Efendi ne tarafa gitti' dediler. Biz de, 'Bilmiyoruz, gideceği yeri söylemez. Emirdağ'a mı, Barla'ya mı? Bilmiyoruz' dedik. Hemen gittiler, muhtelif yerlere telefon ederek Üstadı aramışlar.

Hazret-i Üstad, 19 Mart 1960 Cumartesi günü, ikindi namazından sonra geldi. İkindiden evvel de bir polis gelmişti. 'Hoca Emirdağ'dan hareket etmiş' dedi. 'Gelmedi' dedik. Hakikaten bir saat sonra geldi. Eve gelmeden korna çalardı. Üstadın arabasının kornasını bilirdik. Korna çaldı. Tahirî Ağabey ile beraber hemen aşağıya indik. Kapıyı açtık, araba içeri girdi.

"Urfa'ya gideceğiz"

Üstadımız arabanın arka koltuğunda yatıyordu, zorla kucağımıza aldık, arabadan çıkardık. Merdivenden çıkarken sırtımıza almak istedik, binmedi. Kollarına girdik. Tahirî Ağabey ile beraber yatağına yatırdık. Çok şiddetli ateşi vardı, yanından hiç ayrılmadık. Namazları da nöbetle kılıyorduk.

Üstadımızın hizmetinde o anda Tahirî Ağabey, Zübeyir Ağabey ve Hüsnü kardeşimizle dördümüz bulunuyorduk. 19 Mart 1960 gecesi saat iki veya iki buçuktu. Zübeyir Ağabey ile beraber Üstadın başında nöbet tutuyorduk. Zübeyir Ağabey kollarını ovuyor, ben de ayaklarını ovuyordum. Üstadımız bana baktı. 'Gideceğiz' dedi. 'Üstadım, nereye gideceğiz?' dediğimde, 'Urfa.. Diyarbakır...' dedi.

Tekrar, 'Gideceğiz' dedi. 'Nereye Üstadım?' dediğimde, 'Urfa'ya gideceğiz diye söylenince, Zübeyir Ağabey, 'Çok ateşli de ondan öyle diyor' dedi. Burada şunları da yazmak isterim:

Bizler çok gafletteyiz. 1951'de Üstadımız bütün hususî kitaplarını Urfa'ya göndermişti. Mevlânâ Halit Hazretlerinden kendisine kalan cübbeyi de göndermişti. Köyümüzden Emirdağ'a Üstadı ziyarete gitmiştim. O sırada Eskişehir'den Astsubay Ahmet Özyazar ve Urfa'dan Vahdettin Gayberi, daha başkaları astsubaylar da vardı. Üstadımız, 'Tam tam, siz Eskişehir'de meşveret edin. Eğer münasip görürseniz, Bayram, benim Albay Reşat Beyde muhafaza olan hususî kitaplarımı, hem Mevlânâ Halit'ten kalan cübbeyi götürsün' demişti. 'Hem Bayram Urfa'da kalsın' demişti. Eskişehir'de meşveret ettiler. 'Trenle gönderelim. Bayram Eskişehir'de kalsın' dendi ve askere gidinceye kadar Eskişehri'de kaldık. Bazen Urfalılardan Üstadı ziyarete gelenlere, 'Ahir ömrümde Urfa'ya gideceğim. Ben Urfa'ya dua ediyorum. Urfa'nın taşı da, toprağı da mübarektir' derdi. Urfa'dan da kardeşler sık sık mektup yazıyorlardı. Üstadımızı Urfa'ya davet ediyorlardı. Üstad da, 'Geleceğim' derdi. Abdullah Ağabeyle Hüsnü Kardeşimiz o zamanlar, yani 1951-1957 arası Urfa dershanesinde kaldılar. Devamlı Üstadımızla muhabere ederlerdi.

Bizlerin hiç hatırına gelmezdi ki; Üstadımız artık Urfa'ya gidecekler. Bizler Üstadımızın öleceğine hiç ihtimal vermiyorduk. Çünkü Üstadımızı çok seviyorduk. Annemizden, babamızdan görmediğimiz şefkat ve merhameti, terbiye ve nezaketi, ilmi, irfanı, şecaati, cesareti, ihlası, uhuvveti, kahramanlığı, tevazu ve mahviyeti hep onda görüyorduk. Acîb bir mahviyet. Üç dört sene evvelinden vasiyet etmeye başladı:

Kardeşlerim, evlâtlarım, artık ben gideceğim. Cenab-ı Allah'tan biraz ömür istedim. Tâ ki, bu günleri göreyim, Risale-i Nurlar matbaalarda basılsın, ehl-i dünyanın nazarı bende, benimle meşgul olsun ki, Risale-i Nur Külliyatı matbaalarda tamamlansın.'

Hakikaten mühim mecmualar tamamlanmıştı.

"Arabayı hazırlıyoruz"

Saat iki buçuk civarında, sık sık tekrarlamaya başladı, 'Sabah olsun hemen Urfa'ya gideceğiz' diyordu. Diyarbakır, bir sefer ağzından çıktı. Daima Urfa diyordu. Tahirî Ağabeyle Hüsnü kardeşimiz nöbete geldi. Biz Zübeyir Ağabeyle sahur yemeği yemeye gittik. Üstadımız yine, 'Urfa'ya gideceğiz hazırlanın' diyor, Hüsnü kardeşimize. Hüsnü de 'Lastikler arızalı' diyor. Üstad, 'Urfa'ya gideceğiz, başka araba da olabilir ve iki yüz elli lira olsa veririz. Hattâ cübbemi bile satabilirim' diyordu. Hüsnü geldi, hemen arabayı hazırlamaya başladık. Hakikaten lastikler patlaktı. O zaman yeni lastik bulmak zordu. O sırada Üstadımız, Tahirî Ağabeyi, 'Git, sen de yardım et' diye bir kaç sefer gönderdi. 'Kardeşim, ben de yardım edeyim, Üstad acele ediyor, çabuk olun' dedi.

Arabayı hazırladık. Üstadımız da hazırlandı, Zübeyir Ağabey de akşamdan beri, 'Keşke Bayram da beraber gitse, bize çok yardım eder, yalnız başımıza çok zor oluyor' diyordu.

Çünkü Üstadımız Ankara veya İstanbul'a giderken kimseyi götürmüyordu. Yalnız Zübeyir Ağabey ile Hüsnü kardeşimiz gidiyorlardı. Zübeyir Ağabey de, 'Nazar-ı dikkati fazla celbetmesin diye, Üstadımız yanında fazla kimseyi götürmüyor' demişti. Üstadım da hazırlandı, kapıdan çıkacağı zaman, 'Efendim Bayram da gidecek mi?' diye Zübeyir Ağabey Tahirî Ağabeye sordurdu. Üstadımız da, 'Gidecek' dedi. Zaten ben de hazırlanmıştım. Üstadımızı arabanın arkasına yatak koyarak yatırdık. Zübeyir Ağabeyle biz şoför mahaline oturduk.

20 Mart 1960 saat tam dokuzdu. Üstadımızın evinin önünde caddede iki polis bekliyordu. İnönü, Menderes'e hücum etmişti. O zaman hükümet bildirisi olarak radyoda 'Said Nursî'nin Emirdağ ve Isparta'da oturması tavsiye olunur' diye okumuşlardı. Polisler, ekseri Ankara veya İstanbul'a gider diye çok korkuyorlardı. Onun için bilhassa o günlerde çift polis bekliyordu. Araba hareket etmeden, ev sahibi Fitnat Hanım, arabanın yanına geldi.

"Allah'a ısmarladık"

Üstadımız, 'Hemşirem Allah'a ısmarladık, bana dua edin, çok rahatsızım' demişti.

Üstad çok hüzünlü ayrıldı. Fitnat Hanımın da gözleri yaşarmıştı. Biz ayrıldıktan sonra, Fitnat Hanım Tahirî Ağabeye, 'Bu sefer Üstaddan ben şüphelendim. Vallahi yerini aramaya gidiyor' demiş. Biz Tahirî Ağabey ile anlaşmıştık, 'Biz ayrıldığımızda polislere kapıyı açma, hemen yat' demiştik. Çünkü, Tahirî Ağabeyi 'Hoca nereye gitti?' diye suale çekecekler, bizim ne tarafa gittiğimizi öğreneceklerdi.

Tahiri Ağabey da hiç kapıyı açmıyor, polisler ev sahibesine geliyorlar. 'Teyze, Hoca Efendi ne zaman gitti, nereye gitti, biliyor musunuz?' dedikleri zaman, Fitnat Hanım polislere, 'Ben bekçi miyim, ne bileyim, siz bekliyorsunuz ya. Siz bilmiyorsunuz da ben mi bileyim?' diyor.

Biz garajdan çıktığımızda yağmur yağıyordu, en çok Konya Valisinden korkuyorduk. Çünkü o zamanlar gazetelerin baş manşetlerinde, 'Nurcuların kökünü kazıyacağım' diye her gün aleyhte sözleri çıkıyordu. Eğirdir'e vardığımızda yağmur çok şiddetlendi. Polis karakolunun önünden geçerken, polisler, yağmurun şiddetinden içeri girmişlerdi, bizi görmediler.

Şarkikaraağaç'a varmadan arabanın plakasına çamur attık. Orada da kimse görmedi. Şarkikaraağaç'ı geçtikten sonra Üstad iyileşti. Arabadan çıktı, abdest tazeledi, geldi. Şarkikaraağaç'ı bir kaç kilometre geçtikten sonra yolun sonunda bir çeşme vardı. Bir taşın üzerinde namaz kıldı. Konya'ya varmadan evradları bitirdi, epeyce düzeldi. Meram bağlarına yaklaştığımızda Üstad yine hastalandı. Hiç konuşamıyordu. Konya'ya girişimizde bir bakkaldan zeytin ve peynir aldık. Akşam iftarda yemek için kullanacaktık. Parasını da Üstadımız verdi. 'Evlâtlarım ben çok hastayım, benim yerime siz yiyin' dedi. Konya Valisinin şerrinden korkuyorduk, 'Buradan bizi geri gönderir' diye endişe ediyorduk. Onun şerrinden kurtulmak için daima Ayetü'l-Kürsî'yi okuyordum. Ben Isparta'dan

çıkışımızdan itibaren devamlı okuyordum. Zübeyir Ağabeyle Hüsnü kardeş de aynı şekilde okuyorlarmış, sonradan öğrendim. Konya'dan bizi kimse görmeden inayet-ı Hakla, Mevlânâ Camii yanından, Adana yolu üzerinden hareket ettik. Karapınar'dan geçtik. Ereğli'ye varmadan, Üstadımız öne doğru uzandı ve Zübeyir Ağabeyle benim kulağımdan tuttu.

"Merak etmeyiniz"

Evlatlarım siz hiç merak etmeyin. Risale-i Nur, dinsizlerin, masonların belini kırmıştır. Risale-i Nur daima galiptir. Siz hiç merak etmeyin' Bunları mükerrer söyledi. Bazı şeyler daha söyledi. Üstadımızın sözü çok zor anlaşılıyordu.

Bunlar beni anlayamadılar, bunlar beni anlayamadılar, bunlar beni anlayamadılar, bunlar beni siyasete bulaştırmak istediler' dedi. O zamanlar İstanbul'daki talebeler yürüyüş yapmak istiyorlar, vali de, 'Peki, karşı tarafa da müsaade etsem razı mısınız?' diyor. Solcu talebeler ise, 'Biz razı değiliz. Bize de müsaade etme, onlara da' diyorlar. Bunları Üstadımız duymuştu çok üzülmüştü. 'Ben buradan gitsem bunlar tokat yiyecek, karışacak' demişti. Hakikaten karıştı.

Ereğli'ye varmadan ikindi namazını kıldık. Burada Üstadımız namazı arabada kıldı. Akşam namazından Ulukışla'ya vardık. Üstad 'Acaba biraz yemek yiyebilir miyiz?' dedi. Zübeyir Ağabeyle lokantadan pirinç pilavı aldık, pilavdan Üstada yemek yapacaktık. Arabanın arkasında gaz ocağı vardı, fakat ayağı kırıktı ve kış olduğu için çok soğuktu. Pozantı'yı geçerken tren yolu bekçisi sobayı yakmış ısınıyordu. Ben memura rica ettim, 'Hastamız var, ocağımızın ayağı kırıldı, parasını verelim, azıcık yemek ısıtacağız' dedim. Memur razı oldu, 'Buyurun ısıtın' dedi. Zübeyir Ağabeyle Üstad arabada kaldı. Hüsnü kardeşle ben yemeğin suyunu süzdük, çok az tereyağımız vardı çay kaşığı ile kattık, bir yumurta ve biraz da yoğurt kattık. Üstadımız bir kaşık aldı, yiyemedi. Boğazından geçmedi. Gece Adana'dan geçtik, yatsıdan sonra Ceyhan'a vardık. O zaman yol Ceyhan'ın içinden geçiyordu. Ceyhan'ın kıyısında yatsı namazını kıldık, Hüsnü de bir saat uyudu, devamlı arabayı kullanıyordu. Sahurda Osmaniye'ye vardık, girişte benzin aldık. Ve sahur yemeği yedik. Üstadımız ise hiçbir şey yiyemiyordu. Sabah namazını da Alman Pınarının başında, biz dışarıda, Üstadımız yine arabanın içinde kıldık. O zamana kadar o dağa Gâvur Dağı derlerdi. Sonra da o dağa Nur Dağı ismini koydular.

"Urfa'ya varıyoruz"

Sabahleyin 7:30 sıralarında Gaziantep'e vardık. Ben lokantadan çorba aldım ve yolu sordum. Antep'te hiç eğlenmedik. Nizip yolundan giderken, kar yağdığından dolayı yollar çok bozuk ve çamurdu. Arabaların bir çoğu yollara saplanmış kalmıştı. Bizim ise ne lastiğimiz patladı, ne de arabamız bozuldu. Adeta rüzgâr gibi gidiyorduk. Zübeyir Ağabey ve Hüsnü kardeşimiz Urfa'da çok kaldıkları için Urfa yollarını çok iyi biliyorlardı. Urfa'ya girdiğimizde saat tam on biri gösteriyordu.

Doğru Kadıoğlu Camiine gittik. Çünkü Abdullah Yeğin Ağabey oradaydı. Camiye yakın bir yere vardık. Zübeyir Ağabey camiye Abdullah Ağabeyi çağırmaya koştu. Üstad, 'Çabuk gidelim benim beklemeye vaktim yok' dedi. Abdullah Ağabey, Zübeyir Ağabeyle koşarak geldiler. Abdullah Ağabeye sorduk, 'Hangi otel temiz ise, bizi oraya götür.' Bu arada yanımızda başkaları da vardı. İpek Palas'a gittik. Üstadı indirirken çok kalabalık bir cemaat geldi, daha çokları Üstadı bilemiyordu. Otelin üçüncü katına çıkardık. Üstadımızı kollarımızın arasından kendini yere atıverdi. Biz Üstadımızın koltuklarına girerek yatacağı odaya götürerek yatırdık. Köşede, 27 numaralı oda idi.

Ramazan-ı mübarek olduğundan, Urfa'lılar hatim okumakla meşgul idiler. Halk Üstadın Urfa'ya geldiğini duyunca, İpek Palas'a doğru akın etmeye başladılar. Çokları, 'Neden bize haber vermediniz? Eğer evvelden haber verseydiniz, biz Antep'e kadar gelir, Üstadımızı karşılardık' dediler. Büyük ziyaret başlamış oldu. Zübeyir Ağabey ziyaretçileri kapıdan sırayla gönderiyordu. Ben de Üstadın ellerini tutuyordum, Üstadın ellerini öpüyorlardı. Üstad da onların başından öpüyor, bırakmak istemiyordu. Ben, 'Sen git de başkası gelsin' dediğimde, 'Bak Üstad bırakmak istemiyor' diyorlardı. Bizler de hayret ediyorduk. Çünkü bu bizim hiç görmediğimiz bir hâdise idi.

Isparta'da olsun, Emirdağ'da olsun, hasta olduğu zaman kimseyi yanına almazdı. Hattâ Isparta'da iken Üstadın hastalığı anında, 'Üstadım, filanca ağabeylerimize söyleyelim mi?' dediğimizde Üstad, 'Hayır sizden başka kimse gelmesin' derdi.

Urfa'da ise hiç kimseye itiraz etmedi. Bütün Urfalıları kucaklıyordu. Biz bilemedik. Mübarek Üstadımızı bütün Urfalılar ziyaret ettiler. Halk, esnaf, subay, asker; hep ziyaret ettiler. Mübarek Üstad hiç itiraz etmedi. Hem tahammül etti, hem de yatmadı. Bizler de yatmadık. Hüsnü kardeş, 'Ben arabayı götüreyim, bir yere koyayım' dedi. Ben de Üstadın yanında idim.

Nöbetle Zübeyir Ağabey ve ben Üstadı yalnız bırakmıyorduk. Ben nöbeti Zübeyir Ağabeye teslim ettim. Birden iki sivil polis memuru geldi. Bana, 'Şoför nerede, hazırlanın gideceksiniz' dedi. Ben de, 'Üstadımız hasta' diye konuşurken on-on bir resmî ve sivil polis daha geldiler, 'Hazırlanın hemen, Isparta'ya gideceksiniz' dediler. Ben de, 'Üstadımıza söyleyeyim' dedim. Üstadın yanına girdim, vaziyeti anlattım.

Üstad, onları da çağırdı, onlar da Üstadın yanına girerek İçişleri Bakanı'nın emri olduğunu, Isparta'ya dönülmesi lâzım geldiğini söylediler.

"Ben buraya ölmeye geldim"

Üstad, 'Acayip ben buraya ölmeye geldim. Belki de öleceğim. Siz benim halimi görüyorsunuz, siz beni müdafaa edin' dedi.

Polisler, 'Biz emir kuluyuz, biz ne yapalım,' dediler. Ve Hüsnü kardeşi araba ile beraber otelin önüne getirdiler, halk müthiş kalabalıklar halinde toplandı. O anda otel müsteciri Mahmud Efendi, komiseri merdivenden aşağıya itti. 'Benim misafirimi nasıl zorla göndermek istersin?' diye bağırdı. Halk müthiş bir heyecan içinde idi. Biz de, 'Üstadı zorla ısparta'ya gönderiyorlar' diye halka söyleyince halk daha fazla heyecana geldi. 'Nasıl olur da böyle kıymetli bir misafirimizi, ölüm döşeğinden zorla kaldırıp gönderirler?' diye bağrışmaya başladılar. Vaziyet çok gerginleşti. Polisler artık yukarı çıkıp otele giremez oldular. O zaman, 'Aman şoför nerede, arabayı buradan götürsün' diye rica ettiler. Araba otelin önünden ayrıldı. Araba gittikten sonra millet biraz teskin oldu. Halk da yine Üstadı ziyarete devam ediyorlardı. Esnaf, memur, âmir, bütün particiler, askerler hep geliyorlardı. 'Üstadı göreceğiz, Üstadı ziyaret edeceğiz' diye...

O arada bir doktor geldi, Üstadı muayene etmek için emniyetten bizzat gönderilmişti. Doktor muayene etmeden tekrar doktoru geri çevirdiler. Çünkü doktor muayene etse, mümkün değil ki sağlam raporu versin. Hasta raporu almaması için muayene ettirmeden geri çevirdiler.

Tekrar komiser rica etti, kendisi bizzat Üstad ile görüşmek istedi. Hattâ komiser şöyle demişti:

Yaman Üstadınız var. Ona söyleyin, yukarıdan, vekâletten katî emir var, hemen Urfa'dan çıkacaksınız. Doğru geldiğiniz yere, kendi arabanız ile gidemezseniz, sizi ambulansla göndereceğiz.'

Efendim hastalığı şiddetlidir, tekrar 24 saatlik yol zahmetine katlanması imkânsız. Biz Üstadımıza müdahale edemeyiz, zaten bitkin bir haldedir'

dedik.

O da, 'Buraya nasıl kalkıp geldi ise, öyle de gidecek. Bizzat Vekil Beyden gelen emir katîdir. Hemen Urfa'dan çıkacaksınız.'

Biz hiç müdahele edemeyiz, siz gelin, bizzat söyleyip, durumu arz edin, bize gidelim derse biz de gideriz. Biz kendisine hiçbir şey söyleyemeyiz. Sizin emrinizi de biz ona tebliğ edemeyiz.'

Emniyet Müdürü ve memurlar hiddetlenip, bağırıp çağırıyorlardı. 'Ne demek o öyle, siz ona en küçük bir şey de mi söylemezsiniz?'

Evet efendim, söyleyemeyiz. Üstadımız ne derse harfiyyen yerine getiririz.'

Ben de âmirlerime bağlıyım. İki saat içinde burayı terk edip, Isparta'ya döneceksiniz' diyorlardı.

"Bediüzzaman'ın kılına halel gelmeyecek"

Bu esnada Bediüzzaman'ın Urfa'dan çıkarılacağı haberi bütün havalide süratle yayılıyordu. Durumu haber alan DP İl Başkanı Mehmed Hatiboğlu koşarak Emniyete gelip Emniyet Müdürüne sertçe çıkışıyordu. 'Ne oluyor, eğer Bediüzzaman Hazretlerini buradan çıkarırsanız, karşınızda beni bulursunuz. Bir kılına halel gelmeyeceği gibi, buradan bir adım dahi attıramazsınız. Bu bizim misafirimizdir.'

Efendim, üstten, vekâletten emir var. Derhal geldiği gibi dönecek' diyorlardı.

Nasıl döner yahu, adamcağız şiddetli hasta, kıpırdayacak halde değil, çok muhterem bir zattır, misafir olarak buraya gelmiş. Tanrı misafiridir. Bu kadar tazyike lüzum yok.'

Efendim, Ankara'dan gelen emir çok şiddetlidir ve katîdir, derhal dönmesi lâzım' denince, hiddetlenen Hatiboğlu tabancasını masaya dayadı.

Bediüzzaman'ın Urfa'dan götürüleceğini haber alan beş-altı bin kişi otelin önünde toplanmışlardı. Bu durum karşısında hastaneye koştuk. Baştabibe bir dilekçe ile müracaat ederek, yola devam edemeyecek olduğunu arz ile muayenesini istedik. Mehmed Hatiboğlu hükümet doktorunu getirdi. Bediüzzaman'ı muayene eden doktor, 'Siz ne cesaretle buraya geldiniz, kırk derece ateşi var. Bu durumda hiç bir yere gidemez. Yarın dokuzda gelin, bu zata heyet raporu verelim. Bu hali ile bir yere gidemez' diye teminat verdi.

"Meğer Üstad vefat etmiş"

Akşam namazından sonra ben bir türlü ayakta duramadım. Durumu Zübeyir Ağabeye anlattım. 'Kardeşim, git yat' dedi ve ben de yattım. İki saat filan uyumuşum ki Zübeyir Ağabey geldi. 'Kardeşim tahammül kalmadı, bir haftadır uyumadım.' Ben de: 'Gel Zübeyir Ağabey, hemen nöbeti değişelim' dedim. Yatsı namazını kıldım. Zübeyir Ağabey yattı. Hüsnü kardeşimizle beraberdik. Hüsnü: 'Düşeceğim, ayaklarım da uykusuzluktan sancılanıyor' dedi. Hüsnü'ye: 'Ben iyiyim, sen de git' dedim. Hüsnü de Zübeyir ve Abdullah Ağabeyin kaldığı odaya gitti.

Ben, Üstadın yanında idim, kapı arkadan kilitliydi. Gündüzden Üstad çok hararetli olduğu için, buz istemişti. Biz aramış bulamamıştık. Gece arkadaşlar bir yerden buz bulup getirmişlerdi. 'Buz bulduk Üstadım' dedim, istemedi. 'Üstadım çay yapayım' dedim. Üstad 'İstemez' diye işaret etti. Üstadın mübarek dudakları kuruyordu. Ben ıslak mendille siliyordum, bu hiç görülmemiş bir hararetti. Saat iki buçuk sıralarında idi. Ben Üstadın üzerini örtüyordum. Üstad atıyordu. Bir müddet böyle devam etti. Üstad ışıktan rahatsız olmasın diye lâmbaya mendil sararak ışığı azaltmıştım. Bir ara birden Üstad boynumu tuttu, ben üstadın kollarını ovuyordum. O anda Üstad ellerini göğsüne koydu uyudu. Ben de Üstad uyudu diye sobayı yaktım. Üstadın ayak ucuna geçip uyanacak diye bekliyordum. Ağabeyler de gelecek de sahur yemeği yiyeceğiz diyordum.

"İnna lillah..."

Ah bilmiyordum ki, Üstadım ebedî âleme göçmüş. Bu fani dünyaya gözünü yummuş. Başımdan hiç geçmemişti ki, nasıl bileyim, Üstadımın vefatını anlamayarak uyudu zannediyordum. Sahur da geçti. Abdullah ve Zübeyir Ağabeyle Hüsnü kardeş geldiler. 'Bayram, uyuyakalmışız' dediler. Ben de 'Siz gelin, Üstad uyudu, üşütmeyin, ben sabah namazını kılayım' diye onların yattığı odaya geçip namaz kıldım. Cüz'üm vardı, onu okuyup biraz yatayım derken, birden içeriden ağabeyler, 'Yahu Bayram, Üstad Hazretlerinden ses gelmiyor' dediler. Ben, 'Üstad uyudu, onu üşütmeyin' dedim. Tekrar geldiler. 'Bayram, Üstaddan ses gelmiyor' deyince ben de beraber Üstadın odasına vardım. Zübeyir Ağabey baş ucunda, dördümüz Üstada bakıyoruz. Üstaddan hiç ses gelmiyor. Fakat vücudu sıcacık. Bizi müthiş bir telaş aldı. Zübeyir Ağabey 'Üstada böyle haller olur, geçer' diyordu ama, ben fena üzülüyordum. Hiçbirimizin başından böyle bir hâdise geçmemişti. Zübeyir Ağabey, 'Urfa'da Elazığlı Vaiz Ömer Efendi var, ona haber gönderelim, o bilir' dedi. Haber gönderdik, geldi. Üstadı

görünce; 'İnna lillah ve inna ileyhi raciûn. Üstad vefat etmiş kardeşlerim' dedi.

"Haber kısa zamanda yayıldı"

Zübeyir Ağabey, 'Üstada böyle haller olur, geçer' dedi. Ben de Üstadın vefatına katiyyen inanmıyordum. Afyon hapsinde Üstadımızı zehirlemişlerdi. Üstadın dili kızarmıştı. Biz devamlı ağlıyorduk. Zübeyir Ağabeyle Ceylân Ağabeyler beraberdi. O anda Ahmed Feyzi Ağabey:

Budalalar ne ağlıyorsunuz, daha Üstadın ömrü uzun' demişti. 1949'da söylemişti. O anda Ahmed Fevzi Ağabeyin sözleri hatırıma geldi. 'Acaba yine Üstadın ömrü uzun mu?' diye kendimi teselli ediyordum. Kimseye bir şey diyemiyorduk.

Zübeyir Ağabey, Hüsnü kardeş, Abdullah Ağabey, Üstadın yanından ayrıldılar. Isparta, Ankara, Emirdağ, İstanbul, Diyarbakır v.s. yerlere Üstadın vefat haberin telgraf çekerek bildiriyorlardı. Sabahleyin halk yine Üstadı ziyarete başladı. Ben de pencereden, 'Üstadımız uyudu' dedim. Üstadımızın üstüne bir tülbent örtmüştük. Az sonra otel sahibi gelmiş, kapıdan şöyle bakınca durumu anlamıştı. Eyvah deyip dizlerine vurarak feryad etmeye başlamıştı. Dışarıda otelci ile Emniyet Müdürü karşılaşınca, Emniyet Müdürü, 'Bu telaş nedir?' diye soruyor, o da, 'Bediüzzaman Hazretleri vefat etti' demiş.

"Ben şüpheleniyorum"

Hakikat mı?' diyor, o da 'Evet' diyor. Emniyet Müdürü ve bütün emniyet teşkilâtı ve otelin önüne Üstadı Isparta'ya zorla göndermek için gelen jandarma teşkilâtı geri döndüler. Hemen Emniyet Müdürü aslı olup olmadığını anlamak için bir doktor gönderdi. Doktor geldi ve Üstadı muayene etti ve 'Allah Allah çok fazla hararet var' dedi. Bana, 'Bir ayna var mı?' diye sordu. Üstadın ağzına, getirdiğim aynayı koydu, nefes gelmediğini görünce, 'Evet Üstad vefat etmiş' dedi. 'Fakat hiç ölüm haline benzemiyor, yalnız bu cenazenin hemen kalkmasını istemiyorum. Biraz kalsın, ben şüpheleniyorum' dedi. Daha sonra doktor raporu yazdı ve emniyete verdi. Zaten biz de hemen kalksın istemiyorduk. O arada tereke hâkimi geldi. Üstadın saat, cübbe, seccade, sarık gibi eşyalarını tesbit etti. Bunları kardeşine verilmesini kararlaştırdı.

Vefat haberini alan binlerce Urfalı akın ederek otelin önünü doldurdular. Bütün illere telgraflarla, telefonlara Üstadın vefat haberi duyuruldu.

Mehmed Hatiboğlu ve diğer Urfa'nın ileri gelenleir, 'Üstadı Dergâhta yıkayacağız ve oraya defnedeceğiz diye karar aldılar. Üstadın mübarek naaşı öğle namazından sonra İpek Palas'tan alındı ve iki saatte ancak Dergâha gidebildi. Müthiş bir kalabalık vardı. Bütün Urfalılar dükkânlarını kapamışlardı. Cenaze giderken ben ve Hüsnü kardeş bayılmıştık. Abdullah Yeğin Ağabey de bizi teselli ediyordu. 'Çocuk musunuz' Kendinize gelin' diye...

Urfa'da şimdiye kadar böyle bir kalabalığın daha meydana gelmediğini söylüyorlardı Urfalılar...

Urfa'ya akın

Dergâha vardığımızda çok kalabalıktı. Dergâha girmek de çok zordu. Bizim içeri girmemiz için açıldılar. Üstadın cenazesini Dergâhın içinde yıkamak mümkün oldu. Üstadın cenazesini Molla Abdülhamid Efendi (Urfa'nın tanınmış ve çok sevilen âlimlerinden) yıkadı. Molla Abdülhamid Efendi, Şafiî mezhebindendi. Üstadın hizmetkârları Zübeyir Ağabey, Hüsnü kardeş, Abdullah Ağabey ve Hulusi Ağabey beraber yardım ettik. Oradan Ulu Camiye Üstad için hatim okumaya gittik. Cenazeyi beraber götürdük. O gece üstadın cenazesi camide kaldı. Diyarbakır, Elâzığ, Maraş, Gaziantep, Adana ve Urfa civarı, vilâyet, kaza ve köylerden gelen çok kalabalık bir cemaatle sabaha kadar hatimler okundu. Cenaze Cuma günü kaldırılacakken Urfa'da çok fazla izdiham olmasından dolayı vazgeçildi. Bir de Isparta milletvekilleri Menderes'e çıkarak, Üstadın cenazesini Isparta'ya götürmek istediklerini söylemişler.

Urfa halkı bunu duyunca, 'Biz buradan cenaze vermeyiz' dediler. Ve günden güne de sadece Türkiye'den değil, dış devletlerden duyanlar da, Üstadın cenazesine geliyorlardı. Bu durum üzerine Urfa Valisi Şerafettin Atak, bizi çağırdı ve rica etti. 'Cenaza Cuma günü kalkacaktı, çok fazla dahilden ve hariçten kalabalık gelmeye başladı, sizden rica ediyorum, biz bugün ikindi namazını müteakiben cenazeyi defnedeceğiz' dedi. Aniden belediye hoparlörüyle ilân edildi: 'Cenaze namazı Perşembe günü ikindi namazından sonra kılınacak' diye. Bir gün önce de Cuma namazında kılınacağı ilân edilmşti. Ve Perşembe günü ikindi namazını müteakiben, Vali ve Belediye Reisi de dahil olmak üzere cenaze namazı kılındı.

Şunu arz etmeden geçemeyeceğim: Cenaze yıkanırken, muhtelif renk ve büyüklükte çeşitli kuşlar geldiler, biz hayret ettik ve hafif hafif de yağmur devam ediyordu. Urfa'da Mübarek Şeyh Müslim isminde bir zat, 1954

yılında Dergâhı tamir ettirdiği sırada ayrıca kendisi için de iki kubbeli yeri yaptırıyor. Talebeleri ve müritleri vasiyeti anında, 'Seni buraya defnedelim' dediklerinde, 'Benim yerim başka yerdik. Buranın sahibi vardır ve gelecektir, burası onundur' diyor.

Üstadımızı defin anında, cenaze kabre indirilirken, çok fazla kalabalıktı. Hattâ bir ara Vali yere düşüp altta kalarak eziliyordu. Cenazeyi taşımak için birlikler, halk ve polis birbirlerinin ellerinden âdeta zorla alıyorlardı.

Acayip bir kalabalık vardı. Perşembe günü ikindi namazını müteakip Üstadımız defnedildi. Ancak, hususî araba tutanlar yetişebildiler. Ceylân Ağabey, Çalışkan Hanedanı, Emirdağ Nur Talebeleri çok zor yetiştiler. Merhum Ceylân Ağabey çok fazla üzüldü. 'Kaç sene Üstada hizmet ettik ve vefatında bulunamadım' diye. Çokları da Cumaya kalacak diye, Cuma günü sabah geldiler. Emniyet mülahazasıyla askerî birlikler, Urfa'nın etrafını tanklarla çevirmişti.

"Kabrimde nöbet tutacaksın"

Bir gün Üstadımız bana: 'Sen benim kabrimde nöbet tutacaksın' demişti. Üstadın vefatından sonra ben Urfa'da kalmak istedim, fakat ağabeyler ısrar ettiler. 'Hiç olmazsa biriniz Isparta'da kalın' diye. Ben hakikaten Urfa'da kalmak istedim. Fakat Zübeyir Ağabey 'Kardeşim, Üstad bana da kabrimi bekle' demişti. 'Şimdi ben kalayım, hem rahatsızım, siz Isparta'ya gidin' dedi. Birkaç gün sonra Üstadı götüren araba ile Ceylân Ağabey, Sungur Ağabey, Hüsnü kardeş, Tahirî Ağabey, Isparta'ya gittik. Hüsrev Ağabeyi ziyaret ettik. Hüsnü ve Ceylân Ağabey oradan memleketlerine gitmek üzere ayrıldılar. Tahirî Ağabey ile biz Isparta'da kaldık.

İki ay sonra ihtilal oldu. Üstadın vefatından sonra Zübeyir Ağabeyi Urfa'dan çıkardılar. O da Isparta'ya geldi. İki gün sonra polisler geldi. Zübeyir Ağabeyle beni Valinin yanına götürdüler. Vali bize çok kızdı, hakaret etti. 'Derhal Isparta'yı terk edin. Burada yılan gibi çöreklenmişsiniz' tabirini kullandı. Üstadımızın evine gittik. Tahiri ve Zübeyir Ağabeyle, 'Ne yapacağız?' diye meşveret ettik. Zübeyir Ağabey, 'Bunlar memleketlerimizde hizmet ettirmezler. Ben Eskişehir'e gideyim, saatçilik öğreneyim. Köylerde saat tamir edeyim. Sen de şoförsün, Nazilli'de Mustafa kardeşin yanına git. Onun traktörleri var. Bu sıkıntı geçinceye kadar idare edelim' dedi. Ertesi gün Zübeyir Ağabeyin memleketinden 'Baban hasta' diye telgraf geldi. O Konya'ya gitti. Benim üzerimde baskıyı arttırdılar, 'Derhal burayı terk et' dediler. Hüsrev Ağabey, 'Bayram, şimdi

ihtilal hükümeti seni zorla çıkartırsa bir daha Isparta'ya koyamayız. Bir müddet buradan ayrıl. Hatta gideceğin yeri de bunlara söyle' dedi. Biz zaten ayrılmaya karar vermiştik. Polisler Terzi Mehmet Ağabeye ve Rüştü Ağabeye gidiyorlar, 'Yukarıdan emir var, Bayram Isparta'dan ayrılsın' diyorlar. Tahiri Ağabey, Mustafa Ezener Ağabeyle beni otobüse bindirdiler. Nazilli'ye vardım. Hacı Mustafa Öztürk çok memnun oldu. 'Arkadaş, başımın üzerinde yerin var' dedi. Üst katta yatak hazırladı. Menderes'in yanında büyük bir çiftliği vardı. Her gün gidip geliyorduk. Allah razı olsun o cesaret ve fedakârlığı hiç unutmam. Bu arada Isparta'daki Ağabeyleri hapis ediyorlar, sonra beni arıyorlar. Tahiri Ağabeyden bir mektup geldi. 'Seni arıyorlar yerinden ayrılma' diyordu. Zübeyir Ağabey de Ankara'dan telefon etmiş, 'Bayram'ı arıyorlar yerinden ayrılmasın' diye. meğer Üstadın kabrini kaldıracakmışlar, tedbir alıyorlarmış. Hatta yukarı kabristanda nöbetçiler bir müddet beklemiş.

Bir gün Menderes'in kenarında çadırda yatıyorduk. Rüyamda acayip bir ses, uçak sesi. Ve Urfa'da dergâhın üzerinde beyaz bir uçak. Uçaktan çok fazla gürültü geliyordu. 'Bekleyin geliyoruz, bekleyin geliyoruz' diye müthiş bir ses geliyordu. Birde tam dergâhın üzerine bir uçak indi. Uçaktan iki mübarek zat indi. Bembeyaz sakalları vardı. Ben hemen vardım birisinin elini öptüm. Arkadan ses geldi, 'Bediüzzaman'ın hizmetinde olan, başkasının elini öpemez' diyordu. Ama ben öptüm. Birkaç gün sonra gazeteler yazdılar, 'Bediüzzaman'ın naaşı denize atıldı v.s.' diye.

Çiftlikte su motoru vardı. Motor Menderes'ten su çekiyordu. Üç-dört adam pamukları suluyordu. Kadınlar da çapalıyorlardı. Ben çadıra girdim, İhlas Risalesini okudum, sonra çıktım. Bir başçavuş çadırın önüne geldi, benden sordu: 'Burada bir Nurcu varmış.' Ben de 'Nurcu ne demek?' dedim. 'Ben ne bileyim?' dedi ve gitti. Üç ay falan Nazilli'de kaldım. Oradan İstanbul'a, daha sonra Ankara'ya geçtim. Ankara'da on altı yıl kaldım.

* * *

Tugay Camii

Bir gün Üstadımızla Barla'ya gidecektik. Zübeyir Ağabey de vardı. Şoför de Mahmut Çalışkan'dı. Isparta İmam-Hatip okulunda Kur'ân Hocası ve Kesikbaş Camiinde imamlık yapan Hafız Feyzi Efendi (1957), Üstadımıza geldi, Tugaya temel atılacağını, Üstadımızın da gelmesini rica etti. Barla'ya hareket etmek üzereyken Üstadımız Hafız Feyzi'yi kıramadı. 'Peki gideceğiz' dedi.

Isparta'nın ileri gelenleri hep oradaydı. Üstadımız da kalabalığın içine girdi. Tugayın subayları Üstada bakıyorlardı. Çünkü hiç böyle bir zat görmemişlerdi. Kılık-kıyafeti şeair-i İslâmiyeyi gösteriyordu. Elinde şemsiyesi, gözünde güneş gözlüğü vardı. Biz de Zübeyir Ağabey ve Mahmut Çalışkan ile Üstadımızın arkasındaydık. Bütün nazarlar Üstadımızdaydı; herkes birbirine 'Bu zat kim?' diye soruyorlardı. Bir yüzbaşı koşarak bir sandalye getirdi ve 'Buyurun efendim, oturunuz' dedi. Üstad da kendisine teşekkür ederek oturdu.

Tugay komutanı çok güzel bir konuşma yaptı. Üstadımız da dinledi. Konuşması bittikten sonra Tugay Komutanı Üstadımıza işaret ederek, 'Hoca Efendi camiye harcı koysun' dedi. Ve Üstadımıza Zübeyir Ağabey malayı doldurdu ve verdi. Üstad 'Bismillah' dedi ve harcı attı. Bizler de Üstadımızın arkasındaydık. Tugay Komutanı Feyzi Fırat Bey, Üstadımıza ve Isparta halkına teşekkür etti. Ondan sonra birçok subay Üstada karşı hürmetle alâkadar oldu.

Biz Isparta ve Barla'ya giderken, Üstadımız subaylara ve erlere daima eliyle selâm verirdi. Hattâ Isparta'nın içinde orduevi vardı, oradan geçerken Üstadımız subayları gördüğünde daima onları selâmlardı. Onlar da Üstadın selâmını ayağa kalkarak alırlardı. Üstadımız askerleri çok sever, fazla alâkadar olurdu. Tugay Camiinin yapılmasını çok arzu ediyordu ve çok memnun olmuştu. Cami temeli kalkmaya başladı. Maalesef 27 Mayıs ihtilâli oldu ve cami kaldı. Yeri hâlâ boş duruyor.

"Radyo bir nimet-i ilâhiyedir"

Üstadımız radyoyu dinliyordu. İstanbul'da genç Üniversite talebeleri ile gezerken bir taksi içindeki radyoyu dinliyor, ondan sonra 'Nur Âleminin Bir Anahtarı' namında küçük bir risaleyi yazıyor. Üstadımız radyoyu kudret-i İlâhiyenin bir eseri olarak tefekkürle dinlerdi.

Radyo bir nimet-i İlâhiyedir. Elbette ve elbette beşer bu büyük nimete karşı umumî şükür olarak o radyoları her şeyden evvel kelime-i tayyibe olan başta Kur'ân-ı Hakim, onun hakikatları, iman ve güzel ahlâk dersleri ve beşere lüzumlu ve zarurî menfaatlarına dair kelimatı olmalı ki o nimete şükür olsun. Yoksa nimet böyle şükür görmezse beşere zararlı düşer. Evet, beşer hakikate muhtaç olduğu gibi bazı keyifli hevesata da ihtiyacı vardır. Fakat bu keyifli hevesat beşte birisi olmalı, yoksa havanın sırr-ı hikmetine münafi olur. Hem beşerin tembelliğine ve sefahatine ve lüzumlu

vazifelerinin noksan bırakılmasına sebebiyet verip beşere büyük bir nimet iken büyük bir nıkmet olur. Beşere lâzım olsa sa'ye şevki kırar.'

Lahika mektubu neşrederdi

Üstadımız Bediüzzaman Hazretleri şuhur-u selase girdiğinde muhakkak lâhika neşreder, talebelerinin mübarek ay ve günlerini tebrik eder, vesile ile muharebeyi devam ettirirdi. Talebeleriyle devamlı irtibat halinde idi. Lâhika mektuplarından bir misal:

Evvela; sizin mübarek şuhur-u selase ve içindeki kıymettar leyali-i mübarekelerinizi tebrik ediyoruz. Cenab-ı Hak her bir geceyi sizin hakkınızda birer Leyle-i Regaib, Leyle-i Kadir kıymetinde size sevap versin.

Hem Leyle-i Beratınızı ve gelecek Ramazanınızı ve hem gelecek Leyle-i Kadri, hakkınızda bin aydan daha hayırlı olmasını ve defter-i âmalinize böyle geçmesini Cenab-ı Haktan niyaz ediyoruz.

Hem Leyle-i Miracınızı tebrik ve içinde ettiğiniz duaların makbuliyetini rahmet-i İlâhiyeden niyaz eder ve bu havaliden Mirac Gecesinden bir gün evvel, bir gün sonra müstesna rahmetin yağması işaret eder ki, umumî rahmet tecellî edecek inşaallah.'

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Mübarek Ramazan-ı Şerifinizi ruh-u canımızla tebrik ediyoruz. Cenab-ı Hak Ramaz-ı Şerifin Leyle-i Kadrini umumunuza bin aydan hayırlı eylesin. Amin. Ve seksen sene bir ömr-ü makbul hakkınızda kabul eylesin.'

Bu şekilde Regaib, Berat, Mirac Gecelerinde teksir lâhikası gönderirdi. Dolayısıyla çeşitli mevzularda, Risale-i Nur'un neşri, hizmeti ve faaliyeti ile ilgili müjdeli haberleri Nur Talebelerine gönderirdi.

Ramazan geceleri

Üstadımız Ramazan'ın on beşinden sonra kendisi yatmazdı, bizi de yatırmazdı. Hattâ çok gece kontrol ederdi. Eğer uyurken yakalarsa, bize su döker, uyandırırdı. Bizleri uyumamaya alıştırırdı. Mübarek geceleri ihya ettiğimiz zaman sabah namazı olduğunda kılar, yatardık.

Hem rivayet-i sahiha ile Leyl-i Kadri nısf-ı âhirde, hususan aşr-ı âhirde arayınız' ferman etmesiyle bu gelecek seksen küsür sene bir ibadet ömrünü kazandıran Leyl-i Kadrin gelecek gecelerde ihtimali pek kavi olmasından istifadeye çalışmak böyle sevaplı yerlerde bir saadettir' diye bize dersler verirdi.

Üstadımız mübarek Ramazan'da daima evrad ve ezkarıyla meşgul olurdu, her gün bir cüz okurdu. Bizleri de teşvik ederdi. Bizler Ramazan'da muhakkak cüzlerimizi okurduk. Üstad fitresini bize verirdi. Bizlere de 'Siz talebe-i ulumsunuz, fitrenizi birbirinize devredebilirsiniz' derdi. Biz de birbirimize devrederdik, o parayla buğday alırdık. Sav'da, bazen Kuleönü'nde ekmek yaptırırdık, nafakamızı iktisatlı olarak harcardık.

Üstadımız arabaya bindiğinde şu Âyet-i Kerimeyi okurdu. 'Sübhanellezi sehhare lena hâzâ ve ma künna lehü mukrinîn.' Ayrıca yedi defa Ayetü'-Kürsî'yi okurdu. İki öne, iki sağa, iki sola, bir arkaya.

"Hayru'l-umûri ahmezüha"

Üstadımız daima talebelerini lâhika mektuplarıyla tenvir ve irşad ederdi. Bu lâhika mektuplarıyla talebelerini maddi ve mânevî muhafaza etmiştir. Hem pek çok âli hakikatların anlaşılmasına vesile olmuştur. Hususan musibete düşen ağabey ve kardeşleri şöyle irşad ederdi:

Madem biz kadere teslim olduk, bu sıkıntıları (hayru'l-umûri ahmezüha) sırrıyla sevap kazanmak cihetiyle mânevi bir nimet biliyoruz.

Madem gecici dünyevî musibetlerin sonları ekseriyetle ferahlı ve hayırlı oluyor. Madem hakkalyakin derecesinde yakinî bir kanaatimiz var ki, biz öyle bir hakikata hayatımızı vakfetmişiz ki, güneşten daha parlak ve cennet gibi güzel ve saadet-i ebediye gibi şirindir. Elbette biz, bu sıkıntılı haller ile müftehirane, müteşekkirane bir mücahede-i mâneviye yapıyoruz, diye şekva etmemek lâzımdır.

"Evvel ve âhir tavsiyemiz tesanüdünüzü muhafaza, enaniyet ve benlik ve rekabetten tahaffuz ve itidal-i dem ve ihtiyattır."

Sizdeki ihlas ve metanet şimdiki ağır sıkıntılarda birbirinizin kusuruna bakmamaya ve sertretmeye kafi bir sebeptir. Ve Risale-i Nur zinciri ile kuvvetli uhuvvet öyle bir hasenedir ki, bin seyyieyi affettirir. Haşirde adalet-i İlâhiye, hasenelerin seyyielere racih gelmesiyle affettiğine binaene hasenelerin rüçhanına göre muhabbet ve afe muamelesini yapmak lâzımdır. Yoksa bir seyyie ile hiddet etmek sıkıntıdan bir titizlik, bir asabilik ile zararlı bir hiddet iki cihetle zulüm olur. İnşaallah birbirinize sürurda ve tesellide yardım edip sıkıntıyı hiçe indirirsiniz.

Sıkıntılı musibetleri hiçe indiren bir hakikatlı tesellidir:

Birinci: Hakkımızda zahmed rahmete dönmesi,

İkinci: Kader adaleti içinde rıza ve teslim ve ferah,

Üçüncü: İnayet-i hassanın Nurcular hakkında hususiyetindeki sevinç.

Dördüncü: Geçici olmasından zevalinden lezzet,

Beşinci: Ehemmiyetli sevaplar,

Altıncı: Vazife-iİlâhiyeye karışmamak,

Yedinci: En şiddetli hücumda en az meşakkat ve küçük yaralar,

Sekizinci: Sair musibetzedelere nisbeten çok hafif olması,

Dokuzuncu: Nur ve iman hizmetinde şiddetli imtihandan çıkan yüksek ilânatın tesiratındaki sürur.

Dokuz adet mânevi sevinçler öyle teskin edici bir merhem ve tatlı bir ilâçtır ki, tarif edilmez. Ağır elemlerimizi teskin ediyor.'

Bu nevi mektuplarla dışarıda olduğu gibi, hapisteki Nur Talebelerini çeşitli vesilelerle, çeşitli mektuplarla teselli ediyordu.

"Yok mu bir talebem?"

Üstadımız yine bize bir gün ders anında, 'Afyon hapsinde talebelerim arasında ufak nazlanmalar, huzursuzluk vardı. Çok üzülüyordum. 'Yarabbi, yok mu bunların içinde bir talebem?' dediğim zaman, Tahirî karşıma çıktı. 'Evet varım Üstadım' diye beni teselli etti.

Üstadımız: “Tahiri, 'gençlerin kumandanı' derdi. Tahirî Ağabeydeki hasletler bambaşkadır. En çok beraber kaldığımız, çok mübarek bir ağabeyimizdir. Otuz sene üç ayları tuttu. Ben hiç görmemiştim vitir namazını yatsının arkasından kıldığını. Muhakkak gece erkenden kalkar, teheccüd ve vitir namazını kılardı. Nur Talebelerinin adeta bir dua hazinesiydi. Üstadımızdan ne gördüyse aynen tatbik ederdi. Ben hiç kimse hakkında Üstadımızın böyle dediğini duymamışım. 'Tahirî velîdir. Dünyada kendini bilmesin' derdi. Ben Üstadımızdan bu sözü, çok defa Tahirî Ağabey hakkında duymuşum.

Afyon hapsinde Yalaman Camii imamı Hafız Osman Toprak'ın, Tahiri Ağabey hakkındaki bir hatırası:

1948'de Afyon hapsinde tam altmış dört gün mevkuf kaldım. Bu mevkufiyetim merhum Tahiri Mutlu'nun koğuşunda geçti. Hapiste Üstadla devamlı görüşmelerimiz olurdu. Üstad bana bir gün şöyle buyurdu: 'Onlar seni başka koğuşa koyacaklardı. Ben seni Tahiri'nin yanına verdim.' Beni altı koğuş gezdirmişlerdi. Sonunda Tahiri'nin koğuşunda kaldım. Üstad, merhum Tahiri Mutlu için ise şöyle diyordu: 'Tahiri'nin öyle bir derecesi var

ki, manevî sahadaki derecelerinden birisini görse dünyayı terk eder. Bunu kendisine söyleme. Tahiri dolu bir testidir, artık su almaz. Eğer bu durumu kendisi bilseydi dünyada harcardı. Ya Rabbi, bu manevî varlığını kendisine bildirme. Ahirette ümmet-i Muhammed'e faydası olacak.'

"İstihdam olunmamı isterim!

Bir gün yine bir ders esnasında, 'Tahirî, kendini bu dünyada biraz bilmek ister misin? Yoksa istihdam olunmanı mı istersin?' dediğinde. Tahirî Ağabey, 'Aman efendim, istihdam olunmamı isterim' dedi. Tahirî Ağabeyimiz Üstadın hizmetinde olanların içinde hepimizden yaşlıydı. Fakat hepimizden çok çalışırdı. Risale-i Nur olsun, Kur'ân-ı Kerim olsun, gözünden hiçbir noksan kaçmazdı. Tashih ederken bizlerin gözünden kaçar, fakat Tahirî Ağabeyin gözünden hiç kaçmazdı. İçimizde Kur'ân-ı Kerim hizmetinde en fazla Tahirî Ağabeyin hizmeti geçti. Isparta'da en sıkıntılı anlarımızda hem teksir işlerinde, hem mumlu kağıt meselelerinde bütün Risale-i Nur'un hizmetlerinde, en nazik zamanlarda, sırf Allah rızası için, hiç fütur vermeden çalışır, onun çalışması bize gayret verirdi. Bilhassa sabahlara katar teksir işlerinde çalışırdık. Sabahleyin millet yattığında, çuvallarla, yaptığımız teksirli eserleri başka yerlere kaldırırdık. Isparta'da bütün hizmetlerin tedbirinde bize çok müşfikane davranırdı. Hem mânevî pederimiz, hem en kıymetli Ağabeyimiz idi. Hiç yorulmak bilmezdi.

"Vazifemiz hizmettir"

Üstadımız daima derslerinde, 'Kardeşlerim, bizim vazifemiz ihlas ile iman ve Kur'ân'a hizmet etmektir. Ama bizi muvaffak etmek ve halka kabul ettirmek, muarızları kaçırmak ise, vazife-i İlâhiyedir. Biz buna karışmayacağız. Mağlup da olsak, kuvve-i mâneviye ve hizmetimize noksanlık vermeyeceğiz. Bu noktadan kanaat etmek lâzımdır. Meselâ bir zaman İslâmın büyük bir kahramanı Celâleddin-i Harzemşah'a demişler.

"Cengiz'e karşı muzaffer olacaksın."O demiş: "Vazifemiz cihad etmektir. Bizi galip etmek vazife-i ilâhiyedir.Ona karışmam."Bende o kahraman-ı islâma iktidaen, Benim vazifem hizmet-i imaniyedir.Kabul ettirmek Cenab-ı Hakka aittir.Vazifemi yaparım. Cenab-ı Allah'ın vazifesine karışmam"

İhlâs - Uhuvvet

Hususan Üstadımız daima derslerinde ihlâs ve uhuvvetten bahsederdi. 'Bu zaman enaniyet zamanıdır' derdi. Hattâ bir gün Zübeyir Ağabey:

'Üstadım ben enaniyetten çok korkuyorum' dediğinde, mübarek Üstadımız Zübeyir Ağabeye, 'Evet kork, titre' demişti.

Bu gaflet zamanında hususan tarafgirâne mefkûreler sahibi her şeyi kendi mesleğine âlet ederek, hattâ dinin ve uhrevî hareketini de dünyevî mesleğine bir nevî âlet hükmüne getiriyorlar. Halbuki hakaik-ı imaniye ve hizmet-i Nuriye-i Kudsiye kâinatta hiçbir şeye âlet olamaz. Rıza-yı İlâhîden başka bir gaye olamaz.

Halbuki şimdiki cereyanların tarafgirâne çarpışmaları hengâmında, bu sırr-ı ihlası muhafaza etmek, dinini dünyaya âlet etmemek müşkülleşmiş. En iyi çare, cereyanların kuvveti yerine, inayet-i İlâhiyeye dayanmaktadır.'

Risale-i Nur'un kerameti

Üstadımız gösterişten, kerametvârî hâdiselerden çok çekinirdi. Meselâ, bir gün ders esnasında, Kastamonu'dan Denizli hapsine götürülürken o zamanki valilerden Nevzat Tandoğan ve o zamanki emniyet teşkilâtı, Üstadımızı istasyonda karşılıyorlar. Güya cürm-ü meşhud halinde yakalayıp, Üstadı cezalandırmak istiyorlar. Üstadımız da o anda sarığını çıkarıp trene biniyor. Vali ve emniyet teşkilâtı çok hayret ediyorlar. Nasıl haber aldı da, böyle hareket edip cürm-ü meşhuddan kurtuldu diye. Üstadımız da, 'Bu keramet değildir. Bir pire onları mağlûp etti' demişti. Çünkü Üstadımızın trene bineceği zaman başına bir pire konuyor, Üstad da başını kaşımak için sarığını çıkarıyor. Emniyet teşkilâtı da bu durumda hiçbir şey yapamıyor. Üstad kerameti kendine almayıp pireye veriyor. Bu neviden hem Denizli'de, hem Eskişehir, hem Afyon hapishanelerinde çeşitli kerametvârî hâdiseler oluyordu. Üstad, 'Benim değil, bu Risale-i Nur'un kerametidir' derdi. Üstadımız gösterişten, kendisine Müceddid nazarıyla bakılmasından rahatsız olurdu.

"Yüzüne bakılmasını istemezdi"

Bizler Üstadımıza başka bir nazarla baksak, derhal rengi değişir, sıkılır, bizden istiskal eder; ihtiyar ve bakıma ihtiyacı olan bir kimse nazarıyla sırf lillah için baktığımız zaman çok memnun olurdu. Hattâ yemek yaparken, çay yaparken şahsî meseleleriyle fazla meşgul etmek istemezdi. Daima nazarları Risale-i Nur'a ve Nur'un hizmetlerine tevcih ederdi. Yemek yerken yalnız yer, bizler yanında olsak, bizlere muhakkak ikram ederdi. Biz ise almak istemezdik. 'Vermezsem, ikram etmezsem bana dokunur' derdi. Üstadımız yemeğini rahatla yesin diye yemek yerken dışarı çıkardık. Bazen

yemeğini yedi, zannı ile sofrayı kaldırmak için habersiz girdiğimiz zaman; 'Keçeli, keçeli midenin kerameti var' der, yemeğini bize verirdi.

Üstadımıza hizmet ederken yüzüne baksam, yani mübarek, veli bir zat sıfatıyla baksam hemen sıkılırdı. Hizmet ederken Üstadın yüzüne değil de, yere bakarak hizmet ederdik.

Üstad, rahatsız olduğu, sesinin az çıktığı zamanlarda, ben yüzüne baksam, ne demek istediğini hemen anlardım. Bu hususta meleke kesb etmiştim. En küçük bir hareketinin mânasını, Üstadın yüzüne bakmakla anlıyordum. Üstad da, 'Keçeli, kulağı gözünde, bakma' derdi. Bazen de kulunç değneği ile döverdi. Üstadımız bizlere latife ederdi. Hattâ bazen 'Benim şarklı talebelerim lâtife eder beni eğlendirirlerdi. Siz de beni ferahlandırıcı sözler söyleyin' derdi. Hattâ araba ile seyahate giderken Ceylân Ağabeyle beraber şu kasideyi söylerdik, Üstadımız da memnun olurdu. (Bu kaside Hanımlar Rehberi kitabının arkasında dercedilmiştir.)

"Annem beni yetiştirdi"

Annem beni yetiştirdi, bu hizmete yolladı.
Teslim etti Risaleyi, Allah'a ısmarladı.

Boş oturma çalış dedi, hizmet eyle imana,
Sütüm sana helâl etmem çalışmazsan Kur'ân'a.

Yazdığımız Risaledir, okuyoruz Nurları,
Biz Nurların yardımiyle hıfzederiz imanı.

Medrese-i Nuriyedir Sav ve Barla, Eflâni,
Şakirdlere müzahirdir Abdülkadir Geylânî.

Mübarekler hey'etiyle Nur ve gül fabrikası,
Kalemleri kılınç gibi zamanın harikası.

Hapishane dedikleri oldu birer medrese,
Genç-ihtiyar, kadın-erkek koşuyorlar bu derse.

Tamam otuz beş senedir küfürle etti cihad,
Tarih-i İslâmda pek ender görünür bu sebat.

Ey Nurcular! Ey Nurcular! Ey mübarek kardeşler!

Her an sizden razı olsun Allah ve Peygamber...

"Üstadın rahatsızlığı kulunçtu"

Üstadımız bunu dinlerken çok memnun olur ve ferahlardı. Üstadımız rahatsız olduğu zaman daima ferahlandırıcı, müjdeli havadisler söylerdik. 'Söyleyin,' derdi, 'Benim vücudum çok hassas olmuş, en ufak bir şeyden fazla üzülüyorum' derdi. Bizler de çok dikkat ederdik. Üstadımızın üzüleceği bir şey olursa tehir ederdik. Üstadımızın maddî hastalığı yoktu. Yalnız kulunç hastalığı vardı. Üstadın hastalığı mânevî idi. Âlem-i İslâmın aleyhinde bir şey olsa, Üstad derhal radar gibi hisseder, rahatsız olur, rengi değişir, sesi çıkmaz, bir asabî hal alırdı. O anda hizmeti çok zor olurdu. Türkiye'nin neresinde bir hâdise olsa, Üstad derhal hisseder, bizler de anlardık ki, muhakkak bir yerde Risale-i Nur'un veyahut Nur Talebelerinin aleyhinde bir plân hazırlanıyor. Bunların yüzlercesine şahit olmuşuz. Üstadımız yine son zamanlarda daima, 'Bana merak edici şeyler söylemeyin, benim vücudum çok hassas olmuş, çok fazla üzülüyorum. Daima bana ferahlandırıcı, müjdeli havadisleri söyleyin' derdi.

1954'te Sungur Ağabey Samsun'da hapiste idi. Üstadımız çok fazla alâkadar oluyordu. Daima sorardı. Her zaman Sungur Ağabeyden bahsederdi. Bir gün Üstadımız Ceylân ve Zübeyir Ağabeyle Barla'ya gitmişti. Sungur Ağabeyin tahliye olduğuna dair Samsun'dan telgraf geldi. Üstadımız da bir saat sonra Barla'dan geldi. Ben Üstadımıza müjde verdim. Üstadımız çok sevindi, benim müjdemi ziyafet olarak verdi.

"Sen benim aramı açacaksın"

Üstadımız katiyyen gıybet ettirmezdi. 'Üstadım, falan böyle söyledi' desek, 'Siz yanlış anlamışsınız, o benim dostumdur, o Risale-i Nur'a dosttur. O öyle söylemez, sen benim kardeşlerimle aramı açacaksın' derdi. Bazı yerlerden, 'Filan hoca Risale-i Nur'un aleyhinde, Üstadımızın aleyhinde' diye mektup gelirdi. Bazen de gelir, söylerlerdi. Üstadımız da, 'O zat ehl-i ilmdir. Bize dosttur' der, sustururdu. Daima hüsn-ü tevile çalışır ve 'Biz hüsn-ü zanna memuruz' derdi. Hattâ Konya'dan Nur Talebelerinden iki grup geldi. Üstadımızı ziyaret ettiler. Bir grup diğer grubu şikâyet etti. 'Tedbirli hareket etmiyorlar, camide ders yapıyorlar' diye.

Diğer grup da öbür grubu şikâyet etti. Üstadımız onlara demişti: 'Kardeşim, sizin hizmetinize ihtiyaç yoktur. Aranızda tesanüdünüze ihtiyaç vardır. Sizler ara sıra İhlas ve Uhuvvet ve Hücumat-ı Sitte risalelerin mabeyninizde beraber okumalısınız. Sizin şimdiye kadar fevkâlede sebat ve

metanet ve tesanüd ve ittifakınız bu memlekete medar-ı iftihar olacak.' Üstadımız fedâkarlık dersi verirken, eski Şark talebelerinden misaller verirdi. Hattâ Ermeni Taşnaklarından misaller verirdi. 'Onları ateşe atarlar, gözleri patlar, davalarından ve şecaatlerinden vazgeçmezler. Siz benim yeni talebelerim de öyle olmanız lâzımdır. Ben size gidin Rus kumandanını öldürün desem, siz de hiç tereddüt etmeden gitmeniz lâzımdır. Ve sizleri de öyle biliyorum' derdi.

"Zararı yok"

Ankara'da Tarihçe-i Hayat neşrolunduğunda bir mektup geldi. Mektupta resmin caiz olmadığından bahsediliyordu. Mektubu Üstadımıza okuduk. Üstadımız tebessüm etti, 'Bir kurşun kalem ile resmin boynunu çizdi. 'Zararı yok. Yarım insan yaşamaz ve böyle mektup yazın' dedi. Mektubu yazan zata aynen Üstadımızın cevabını gönderdik.

Buna benzer başka bir mesele: Üstadımız Afyon hapsinden çıktığında Zübeyir Ağabey ile bir evde kalıyordu. Tahirî Ağabey Isparta'dan Üstadımızı ziyarete gelip bir akşam misafir kalıyor. Namaz kılarken resimli para olduğu için cüzdanını çıkarıyor. Sabahleyin Üstadımıza, 'Allah'a ısmarladık' deyip çıkıyor. Garaja geldiği zaman bilet almak için cüzdanını arıyor, bulamıyor. Hemen geriye dönüyor, Üstadın yanına geliyor. Zile basıyor. Zübeyir Ağabey çıkıyor, cüzdanını getiriyor. O anda Üstadımız Tahirî Ağabeyi görünce, 'Niye geldin?' diye soruyor, Tahirî Ağabey de, 'Resimli para olduğu için cüzdanımı çıkartmıştım. Unutmuşum, onu almaya geldim' diyor. Üstadımız, Tahirî Ağabeye darılıyor, 'Bir daha böyle yapma, zararı yok, yarım insan yaşamaz' diyor.

"Rüya ile amel edilmez"

Üstadımız bize bu hususlarda çok mükerrer ders verirdi. Bazen bizler de cüzdanımızı korduk, yatağın üzerinde filan unuturduk. Üstadımız gördüğünde bize 'Emniyete sadakatsizlik ediyorsunuz. Böyle yapmayın' derdi. 'Çünkü sizin hatırınıza gelmez, fakat diğer kardeşinizin hatırına gelir; acaba bu kardeşimiz parayı kaybetti, benden mi şüpheleniyor?' diye...

Yine bir gün Diyarbakır'dan bir mübarek zat mektup yazmıştı Üstadımıza. Orada birisi rüya görmüş, rüyasında Peygamber-i Zişan Efendimiz ve Hülefa-yı Raşidînin ve Gavs-ı Azam gibi zatların bulunduğu meclise Cibril Alehisselâm gelip, artık hizmetin, neşriyatın sona erdiğini ve bundan böyle maddî cihad lâzım olduğunu söylemiş. Bunu Üstadımıza yazmışlardı, biz de okuduk. Üstadımız hemen kağıt kalem istedi. Cevap

yazdırdı. 'O rüyanız mübarektir, yalnız te'vile ve tabire muhtaçtır. Oradaki cihad maddî değil, mânevî iman hizmetidir, düşmana galebe çalmak silâh ile değil, Nur'un iman bürhanlarının küfr-ü mutlaka mânevî galebesine işarettir. Sakın maddî cihad zannedilmesin. Ve ben rüya ile amel etmem' demişti.

Üstadımız, Ankara Beyrut Palas Oteline geldiğinde, bazı mühim zatlar kendisini ziyarete gelmişlerdi. Üstad burada, vasiyetnamesi hükmünde olan bir mektubu kaleme aldı. Bu mektup, 'Nur Talebelerinin müsbet hareket tarzını bir kanun gibi ilelebet devam ettirmeleri... ' mânâsında idi.

(Bkz. Emirdağ Lâhikası, II. cilt, 213'üncü sahife. Umum Nur Talebelerine Üstad Bediüzzaman'ın vefatından önce vermiş olduğu son derstir.)

Gazeteler: "Nurcular beyanname dağıttı."

1958 senesinde Nazillili mahalli gazetelerce Üstadımızın aleyhinde neşriyat yapılmıştı. Çeşitli isnadlarda bulunuluyordu. Nazilli'deki Nur Talebeleri o gazeteyi Isparta'ya, Üstadımıza göndermişlerdi. Biz de Üstadımıza okuduk. Üstadımız çok üzüldü. Buna bir cevap yazın demişti. Allah rahmet etsin, Zübeyir ve Ceylân Ağabeylerle beraber üç imzalı bir cevap yazıp Nazilli, Ankara ve sair yerlere gönderdik. Ankara'nın genç Nur Talebeleri bu mektubu matbaada bastırıp bazı postahanelerden gönderirken memurlar bunu tesbit etmişler. O zamanki müsbet hükümete muarız, büyük gazeteler de ele geçirmişler. Çok büyük bir hâdise imiş gibi günlerce büyük manşetler attılar. 'Nurcular Ankara'da beyanname dağıttılar' gibi yaygara kopardılar. Hemen hükümet kuvvetleri faaliyete geçti, bizlerin hakkında tevkif kararı verdiler. Ceylân Ağabeyi Emirdağ'da yakalayıp elleri kelepçeli olarak Ankara'ya getirdiler. Bizi de Tahirî ve Rüştü Ağabeyle birlikte polis karakoluna götürdüler. Bir gece orada kaldık. Bir sandalye verdiler, sabaha kadar bir tek sandalye üzerinde nöbetleşe uyuduk.

"Herkes Aya çıkıyor"

Dar bir yer... Yatacak yer zaten yok. Sabaha kadar polislerle sual-cevaplı münazara yaptık. Bizlere tehdit-tezvirler savuruyorlar, 'Bediüzzaman nereden geçinir? Siz nereden geçinirsiniz' 'Herkes Aya, Güneşe çıkıyor... Sizler de insanlara Kur'ân-ı Kerim öğretmekle meşgulsünüz... Milleti kırk senedir geri bıraktınız' gibi laflar ediliyorlardı. Biz de cevaben onlara diyorduk; 'Kardeşim, biz sizin Aya, Güneşe çıkmanıza mani değiliz. Biz sizin imanınıza çalışıyoruz. Siz madem ki çalışıyorsunuz, Aya, Güneşe

çıkın, biz size mani değil, yardımcı oluruz.' Bu neviden çok şeyler konuşuldu. Bir gün sonra Isparta Hapishanesine aldılar. Orada da bir müddet kaldıktan sonra, Ankara'ya göndermek için başımıza bir jandarma uzmanı geldi. Bu meselelerle ilgilenen Ahmet isminde Burdurlu bir komiser vardı. 10-15 sene Isparta'da kaldı. Aleyhimize çok çalıştı. Isparta'da ne kadar Nur Talebesi var, Risaleler hangi köyde ne kadar yazılır, hangi köyde ne kadar Nur Talebesi var, nerede teksir olunur, kağıt, kalem nereden alınır? Hangi dükkândan hangi dükkâna mektup gider. Gece gündüz Nur Talebeleriyle meşgul, çok gaddar, çok merhametsiz birisiydi. Isparta'ya Üstadımızı ziyarete kim geldi ise hepsinin adresini alarak evlerini taharri ettirmişti. Çok gayretkeş bir Halk Partili idi. Bu adam hakkında ne kadar anlatılsa bitmez.

"Kelepçeleri namaz için açıyorlardı"

Bizi trene bindirdiler. Ellerimizde kelepçeli idi. Başımızdaki jandarma uzmanı insaflı idi, namaz vakitlerinde ellerimizi açıyor, sonra tekrar bağlıyordu.

Ankara cezaevine geldik. Bu yazıyı kim yazmış, kim bastırmış, kim dağıtmış, onunla kim alâkadar olmuşsa toplayıp on kişiyi Ankara cezaevine koymuşlardı. Biz orada altmış dört gün kaldık. Cezaevinde iken Üstadımız bize haber göndermişti: 'Üzülmesinler, Halk Partinin şiddetli hücumuna karşı Demokratların mason kısmı rüşvet veriyor. Demokratların aleyhinde olmayın. Hem Menderes Japonya'ya gittiği için onun yokluğundan istifade ettiler. Demokratların mason kısmı bu hâdiseyi körükledi.' Ayrıca şöyle bir haber daha göndermişti: 'Âlem-i İslâmda Nur Talebelerine başka bir nazarla bakıyorlar. Bizi serbest bıraksalar, âlem-i İslam, 'Nurcular bunlarla beraber, onların seyyiatlarına ilişmiyorlar. Demek onlarla beraberler' diyecekler. Fakat şimdi bu hapis gibi ilişmelerle, 'Demek Nurcular onların din aleyhindeki hareketlerini tasvip etmiyorlar. Belki hapis etmişler' diyecekler. Hem yine bizler fakr-u hâlimizle milyonlar lira verseydik bu küllî neşriyatı yaptıramazdık. Demek ki kader-i İlâhî, Ankara cezaevinde kısmetimiz varmış ki, bu şekilde tecellî etti.'

"Tahliye oluyoruz"

Altmış dört gün kaldıktan sonra tahliye olduk. Mahkememiz bilahare neticelendi. Biz hapiste iken merhum Küçük Ali, Mahmut Çalışkan, Vahşi Şaban Üstadımıza hizmet ediyorlarmış. Üstadımız, 'Bunlar bana bir senelik

zahmeti verdiler, beni çok yordular' diye lâtife yapmıştı. Çünkü bizler Üstadın tarz-ı hareketine iyice meleke kesbetmiştik.

"Tasannu ve gösterişten çok çekinirdi"

Üstadımız tasannu ve gösterişten çok çekinirdi. İhlasın zirvesine çıkmıştı. Üstadı tam manasıyla anlatmaya benim ifadem, kabiliyetim ve kalemim müsait değildir.

Üstad her yaşta, anlayışta ve meslekteki kimselerin seviyesine ve durumuna göre konuşur, görüşür hepsini de memnun ederdi. İlkokul talebesinden üniversite talebesine, mualliminden profesörüne kadar, herkesle alâkadar olur, onların durumlarına göre Risale-i Nurlardan ders verir, muhakkak tatmin ederdi. Biz onun karşısında hiç itiraz edenini görmedik. Hattâ çıktıktan sonra çokları, 'Biz bu sualleri soracaktık, Allah razı olsun, hiç sormaya ihtiyaç kalmadı, hattâ kalbimizde ne varsa hepsinin de cevabını verdi' derlerdi.

Bir gün İzmir'den başka yerlerden doktorlar gelmişti. Onlara doktorluk hakkında gayet güzel dersler verince, doktorlar hayret içinde kaldılar. 'Tıpta bunların biz bir kısmını okuduk. Bu kadar tahsil yaptığımız halde, bu anlattıklarını yeni duyuyoruz. Acaba bunları nereden okumuş? Doğrusu Üstadın otuz senedir tatbik ettiği meseleleri, tıp, bugün yeni yeni keşfediyor' demişlerdi.

"Herkesin seviyesine göre konuşurdu"

Üstad avamın da seviyesine göre konuşurdu, havassın da. Öyle olurdu ki bir köylünün, bir çobanın, bir rençberin seviyesine iner, alçak gönüllülükle ve tam onların anlayacağı bir lisanla konuşuyor, onları memnun ve mesrur ederdi. Bir profesörle konuşurken kâh kozmoğrafyadan bahseder, dünyanın kaç saniyede döndüğü, dakikada kaç yağmur tanesi düştüğünü hesaplar, bu nevi şeylerden konuşurdu. Onlar da, 'Bunların nereden öğrenmiş, biz bunları okumadık, bir kısmını yeni okuyoruz. Dünyanın yaratılışından kıyamete kadar ömrünü biliyor' derlerdi.

Dinlerken sevinçlerinden yerlerinde oturamazlar, kalkarlar, otururlar, hayretler içinde kalırlar, 'Allahü Ekber' derlerdi.

Bir zaman Profesör Ali Fuat Başgil, 'Üstadın ilmine hayranım. Bizim tahsil ettiğimiz ilimle, Üstadın ilmi mukayese edilemez. Üstada Cenab-ı Hak öyle bir ilim nasib etmiş ki; umman gibi, aştıkça kabarıyor. Bir deniz ki içine girdikçe giriliyor. Bundaki ilmin ucu bucağı yoktur. Diğer eserleri,

ilimleri müstesna, yalnız Türkiye'de Osmanlı lisanını muhafaza ettiği kâfidir. Çünkü onun eserleri aynı zamanda Osmanlı lisanını muhafaza ediyor' demişti.

Çantay: "Bizler Bediüzzaman sayesinde eser verdik."

1961'de Mustafa Polat'la merhum Hasan Basri Çantay'ı ziyarete gitmiştik. Mustafa Polat sordu: 'Neden Üstad tarzında eser yazmadınız.'

Kardeşim,' dedi. 'Sizler Üstadın nasıl bir insan olduğunu bilmiyorsunuz. Kimse Üstadla mukayese edilemez. Onun kulağına üfleyen vardı. Onun fiş takacağı yeri vardı. Bizim fiş takacak yerimiz yok.

Kardeşim, sizi tebrik ederim. Bizler Üstadın sayesinde müellif olduk. Bizler korkumuzdan ne eser yazabiliyorduk ve ne de kimseye anlatabiliyorduk. Üstad Hazretleri Risale-i Nurları te'lif etmeye başladı; hem Türkiye'de okuma çığırı açtı, hem de hapishanelerde dayak, kelepçe, açlık, susuzluk her zulme tahammül etti. Fakat onun ihlası, onun şefkati, onun merhameti, onun tevazuu, onun şecaati ve kahramanlığı her şeye galip geldi. Türkiye'de herşey onun peşinde; emniyeti, polisi, bekçisi, İslâmiyetten mahrum kalmış halkı, İslâmiyetten uzaklaşmış insanları hep aleyhinde. Onun kimsesi yok. Ne ordusu var, ne polisi, ne jandarması, ne bekçisi. Yalnız onun Allah'ı var. Yalnız Allah'a dayanmıştı, yalnız Peygamberine.'

"Siz Üstadı anlayamazsınız"

Bir gün eski alay müftüsü Osman Nuri Efendi:

Kardeşlerim! Sizler Üstadı tek taraflı anlıyorsunuz. Üstadı sizin hafızalarınız anlamaz. Üstad acaip bir insan. Sizler Risale-i Nur'u anlayarak okuyun. Ben eserlerinin hepsini mütalaa edemedim. Fakat çok kitaplarını tetebbu ettim. Hususan işte görüyorsunuz. Fevzi Çakmak'la her gün beraberiz. Çeşitli mevzuları, hattâ dünya ahvalini görüşüyoruz. Sizin Üstadınızda öyle bir deha, öyle bir kabiliyet var ki, dünyadaki devletlerin siyaseti Üstada verilse hepsini idare edebilecek bir kabiliyet var. Ben öyle görüyorum ve hakikaten de öyledir' demişti.

"Üstadı on yedi defa zehirlediler"

Üstadımız aynı zamanda yemek yerken yalnız yer, bizler yanında olsak bize verir, 'Vermezsem bana dokunur' derdi. Hattâ Üstadımıza haftada bir ekmek alırdık, ekmeği fırından veya bakkaldan alırken çok dikkat ederdik. Çünkü bizim etrafımızda çeşitli dessaslar vardı. Fırıncılardan ekmek

alırken, fırıncının verdiği ekmeği almaz, bir tedbir olarak kendimiz seçer alırdık. Hattâ mandıradan yoğurt alırken yüzlerce kâsenin içinden biz kendimiz seçerdik. Çünkü Üstadın aleyhinde çok plânlar döndürüyolardı. On yedi sefer zehirlediler.

Bizler çok dikkat ediyorduk. Hattâ Üstadımıza su getirirken, suya giderken ve sudan gelirken erkek ve kadın, çoluk çocuk hep bizimle meşgul olmak isterlerdi. Üstadımızın hizmetinde olduğumuz için su getirirken bize yardım etmek isterlerdi. Biz katiyyen kimse ile konuşmazdık. O anda su getirirken Üstadımızın hizmetkârları da olsa birbirimize termosu vermezdik.

Üstadımıza ekmek ve yoğurt gibi ne alırsak kapalı bir kap içinde getirirdik. Zehirlenme hâdiselerinden başka, Üstadımız isabet-i nazardan da çekinirdi. Su getirdiğimizde dahi Üstadımız kendisine dokunmasın diye bize yirmi beş kuruş para verirdi.

"Hizmetindekilere şefkatle muamele ederdi"

Üstadımız hizmetine yeni gelenlere bir-iki sene iltifat eder, okşar, fazla sıkmaz, ağır ağır derslere başlar, fedakârlık, sadakat, tedbir ve ihlas dersleri verirdi. Çok şefkatli muamele ederdi. Hususi hizmetlerini de tedricen yaptırırdı. Bu hususlarda her bakımdan en fedakâr, bir kale gibi imanı olan Zübeyir Ağabey idi. Acaip bir fedakârlık vardı kendisinde. Hattâ Üstadımız bizlere darılsa, kızsa Zübeyir Ağabeyi döverdi. Üstadımız Zübeyir Ağabeyin nefsini tam terbiye etmişti. Zübeyir Ağabeye, 'Bu taştır, bu ağaçtır, topraktır, bu meyyittir' gibi sözlerle nefsini rencide edecek şeyleri söylerdi. Zübeyir Ağabey de, 'Evet Üstadım' derdi, katiyyen nefsinden dahi itiraz gelmezdi. Allah rahmet eylesin, şefaatına mazhar eylesin.

"Zübeyir Ağabey müstesna idi"

Bizler Üstadımızın, Risale-i Nur'un tarz-ı hareketini, hem ihlâs, istiğna, mahviyet, fedakârlık, kahramanlık, iktisat; kardeşlerine karşı tevazu, şefkat; düşmanlarına karşı şecaat, cesaret derslerini Üstaddan sonra Zübeyir Ağabeyden aldık. Allah ebediyyen razı olsun, Allah dünyada olduğu gibi, âhirette de Nur Üstadımızın hizmetinden ayırmasın. Kendisinden çok istifade ettik. Sahabelerin isâr hasletine tam mazhardı.

Onda, Risale-i Nur'a ve Üstadımıza karşı öyle bir bağlılık vardı ki, katiyyen taviz vermezdi. Kendisi hakaretlere, işkencelere, dayaklara maruz kalsa, zerre kadar sarsılmazdı. Hattâ Afyon hapsinde onun o güzel

müdafaalarını hazmedemeyen Afyon savcısı kendisine günlerce dayak attırırdı. Gardiyanları ayartarak onu falakalara yatırırdılar. Gardiyanlar vurdukça Zübeyir Ağabey onların yüzüne tükürür ve 'Vurun, vurun' diye bağırırdı.

Hapishanede kendisine insanlık dışı hakaretler yapıldığı halde o, onlara şefkatle muamele edip, hiç ehemmiyet vermezdi. Biriktirmiş olduğu maaşı ile hapishanedeki fakir Nur Talebelerine yardımda bulunur, kendisi yemez, onlara yedirirdi.

"Her şeyini Risale-i Nur'a feda etmişti"

Risale-i Nur ve Üstad uğrunda kendisini binler parça da etseler, o, yine Risale-i Nur diye kalkardı. Hattâ bazı zamanlar hasta olurdu. 'Zübeyir Ağabey, polisler geliyor' denildiği zaman hemen kalkar, hiç hastalık eseri kalmazdı. Polisler sık sık kendisini ziyaret ettikleri, bulunduğu eve taharri maksadıyla geldikleri için böyle hareket ederdi. İman ve İslâma dair, şecaate dair bir yazı çıksa, hemen Zübeyir Ağabeyi taharri ederler, o da onlara hiç taviz vermez, âdeta onlarla dalga geçerdi. Üstadımızdan ne görmüş, ne işitmişse harfiyen tatbik ederdi. Üstadımız da en mahrem işlerinde ve hizmetlerinde Zübeyir Ağabeyi istihdam ederdi. Çok zaman siyasî mevzuları veyahut hayat-ı içtimaiyeye dair meseleleri Üstadımız Zübeyir Ağabeye havale ederdi. Bütün içtimaî mektuplarında, siyasilerle görüşmelerde de Zübeyir Ağabey, Ceylân ve Sungur memur olurdu. 'Sungur, bugün seni keyfetmeye götüreceğim' dediğinde; Sungur Ağabey 'Üstadla gezmeye çıkacağım' diye çok sevinirdi. Birden hazırlanır, Üstadımız balkona çıkar, 'Sungur, evlâdım sen kal, filanca yere mektup yaz, veyahut Ankara'da Nur'un hizmetleri var oraya git' der, Ankara'ya gönderirdi.

Ekseri bu neviden hâdiseler vuku bulmuştur. Üstadımız, 'Sungur, senin hayatın Nurlarla kaimdir, ' derdi ve 'Şahsî hizmetimden ziyade, sen Risale-i Nur'un hizmetiyle mükellefsin' derdi. Hayat-ı içtimaiyeye dair mektup işlerinde, siyasilerle görüşmelerde ve Ankara'daki Nur hizmetlerinde ekseri Sungur Ağabeyi istihdam ederdi. Üstadımız daima akla kapı açar, irade-i cüz'iyeyi kimsenin elinden almaz, yalnız işaret ederdi.

"Zübeyir böyle yapalım mı?"

Meselâ, Zübeyir Ağabeyi çağırır, 'Zübeyir böyle yapalım mı?' der, işaret ederdi. Zübeyir Ağabey, de 'Evet Üstadım, yapalım' derdi. Üstadımızın işaret ve emri olmadan katiyyen ne mektup yazar ve ne de başka şeyle

meşgul olurdu. Daima, Üstad, Risale-i Nur diye yaşar, onlarla yatar, kalkardı.

“Niçin gazete ile meşgul oluyorsun?”

“Zübeyir Ağabeyin gayreti de yetişilmez mertebede idi. Bizim anlayamadığımız meselelere o çok ehemmiyetle eğilirdi. Meselâ İttihat gazetesi çıktığında Zübeyir Ağabey, Galata Köprüsünde gazete satmıştı. Ankara’ya geldiğinde, ‘Niye böyle yapıyorsun? Sen gazeteci mi oldun, ne lüzum var da gazete ile meşgul oluyorsun? Bunlarla çocuklar meşgul olur, sen çocuk musun?’ diye, haddim olmayarak darılmıştım. Çok üzüldü. ‘Haklısın, ama Üstadı ve Risale-i Nur’u ne ile tanıtacağız? Üstadımız bizlere gazete okutturmuyor muydu? Üstad sağcı neşriyatı takip etmiyor muydu? Gazeteciliğin on seyyiesi olursa, yüz hasenesi olur. Bu iyi bir meslek değil, gazetecilikle insan kendini harcar, çok zor bir meslek. Ben bunlara mani olamam. Üstadı dünyaya ilân edeceğim, dünyaya tanıtacağım, diye bu tehlikeye atılıyorlar. Bizler aleyhinde olmayalım. Ben bunları teşvik için gazete sattım’ demişti.

“Bunlar Nur Talebelerini parçalıyorlar”

“Nizam Partisi kurulduğunda hiç taviz vermedi. Daima Nurum içtimaî hayatımıza dair derslerini anlatırdı. ‘Ama Ağabey, bunlar Müslüman değiller mi? Bunlar kardeşlerimiz değil mi?’ dediğimde, ‘Bunlar Üstadı anlayamamışlar. Bunlar bilmeyerek Nur Talebelerini parçalıyorlar, çok, pek çok zarar veriyorlar’ diyordu.

“Zübeyir Ağabey, Risale-i Nur prensiplerine aykırı hareketlere katiyyen müsamaha etmezdi. ‘Nur Talebelerini parçalamak isteyenler, Risale-i Nur’un düsturlarını bilmiyorlar, bize siyasî bir gözle bakıyorlar, baktırıyorlar. Bizim siyasetimiz, sırf reylerimizle Halk Partisini iktidara getirmemek, milleti bölmemektir.

‘Biz Üstadımızdan böyle dersimizi aldık. Lâhikaları okumuyorlar veyahut okumak istemiyorlar veya anlamak istemiyorlar. Bu hayat-ı içtimaiyeye dair mektupları bize Üstadımız ders vermedi mi? Bunları bize Üstadımız yazdırmadı mı? Biz bunların hepsini de biliyoruz ve Üstadımız bu meselelere ne kadar ehemmiyet veriyordu, onu da biliyoruz. Bunlar Üstadımıza tek taraflı bakıyorlar, Üstadımız vazifeli. Üstad her cihetle Üstad değil mi de, bunlar başka bir çığır açmak istiyorlar. Nur Talebelerini siyasî yapmak istiyorlar’ diyor ve bunlara çok üzülüyordu.

“Halbuki Üstadımız nazarları daima Nurlara veriyordu. Evet mesleğimizde ihlas-ı tammeden sonra en büyük esas sebat ve metanettir ve o metanet cihetiyle şimdiye kadar çok vukuat var ki, öyleler her biri yüze mukabil bu hizmet-i Nuriyede muvaffak olmuş, bir adam yirmi otuz yaşında iken, altmış yetmiş yaşındaki velilere teveffuk etmiş’ derdi. ‘Bunun gibi biz de Üstad Hazretlerinden ne görmüşsek, ne duymuşsak ona ittiba etmeye mükellefiz. Yeni bir çığır açmayalım. Onlar da inşaallah anlayacaklardır. Üstadımızın son mektuplarını okumuyorlar, okusalar herhalde anlayacaklar. Eğer yine anlayamazlarsa o zaman anlamak istemiyorlar.’

“Halk Partililerin iftirası”

“Emirdağ’da bazen Halk Partililer gelir, bizleri tanımazlar, ‘Yahu şu Çalışkanlar var ya, bir risaleyi, bir liralık bir kitabı beş liraya satıyorlar’ gibi çoklara su-i zan verirlerdi. Maksatları Çalışkanlar hanedanının kuvve-i mâneviyelerini kırmaktı. Halbuki bütün ziyarete gelenleri onlar misafir ederlerdi. Maddi-mânevî alâkadar olurlardı, paralarını verirlerdi. Kahraman Emirdağ Nur Talebeleri, Üstadımıza karşı çok sadıktırlar. Üstadları için canlarını verirlerdi. O kadar baskı, tehdit, zulüm ve tarassut onları hiç yıldırmadığı gibi bilâkis daha çok kahramanlık yaparlardı. Öyle zaman oldu ki, öz kardeşin üçünü de oğulları ile beraber hapsettiler. Günlerce, aylarca dükkânları kapalı kaldı, iflas ettirinceye kadar çalıştılar, ama yine onlar kazandı. Dünya malının fani olduğunu ve Üstadın verdiği derslerin mahiyetini tam anlamaya vesile oldu. Değil malları ve servetleri, onlar, Üstad ve Risale-i Nur için canlarını veriyorlardı. Servetlerini kaybetmiş, iflas etmiş, bunları düşünmüyorlardı bile.

“Hamza Emek o zamanlar Demokrat Parti ilçe başkanı idi. Sırf hizmet için parti başkanlığı yapardı. Çünkü Emirdağ’a gönderilen kaymakam, jandarma v.s. gibi kişiler kasıtlı olarak menfî insanlardan seçer gönderirlerdi. Hamza Emek parti başkanı olduğu için kendisine diş geçiremezlerdi.

"Herkese itimat edemezdik"

Üstad kimsenin yemeğini yemediği halde, Ceylân Ağabeyin annesini yaptığı yemeği yerdi. Hususan köfte gibi yemekleri daima Ceylân Ağabeyin annesi Fethiye Hanıma yaptırırdı ve onun yemeğini yerdi, ona dua ederdi. Bir de Firdevs Hanım vardı, çok ihlaslı idi. O da Üstada yoğurt yapardı, hem ineği bereketliydi. Üstad Emridağ'a gelmeden Üstadın geleceğini

hisseder, yoğurt hazırlardı. Herkesten yoğurt alamazdık, çünkü zehir vermek için daima çalışanlar vardı. Hattâ bir defasında yukarıdan emir geliyor ve ne yapın yapın Bediüzzaman'ı hastaneye yatırın, ona bakan bir hizmetçi koyun ve para da almayın deniliyordu. Tabiî bu plânlar hep akim kaldı. Çünkü Üstadda müthiş bir feraset, tedbir, hassasiyet, ihlas vardı. Derhal farkına varıyordu, ona göre de tedbir alıyordu.

Tarihçe-i Hayat'ta bunların bir kısmı geçer. Üstada neler yaptılar neler? Geceleri aniden karakola çağırmak, akşamdan sonra mahkemeye çağırmak, ziyaretçi gelmişse niye geldi diye çağırmak... Biçare bir köylü Üstadın elini öpse peşine takipçi koyarlardı. Üstadın evinden çıkarken ve girerken ziyaretçilerine hakaret ederlerdi. Üstada niye selâm veriyorsunuz, niye bakıyorsunuz v.s. Ama o büyük Üstad her şeye sabrediyordu...

Beşeriyetin imanını kurtarmak, masumların imanını kurtarmak için, Risale-i Nur'un neşri için her şeye sabredeceğim... Eskiden cebbar kumandanlara baş eğmeyen, hayatında kimseye tenezzül etmeyen zat, şimdi bir bekçi, bir jandarma gelse 'Filan yere git' dese, gideceğim... Sabredeceğim, benim vazifem müsbet hareket etmek, ben Eski Said'i bıraktım. Yeni Said bütün işkence ve hakaretlere sabretmeye karar verdi' derdi.

"Bu çınarı Yıldız Sarayına değişmem"

Barla'ya geldiğinde Üstad, çınar ağacının başında sabahlara kadar dua ederdi. Arı sesi gibi çınar ağacının başından yanık yanık ses gelirdi. Barlalılar derdi:

Hoca Efendiyi buradan Eskişehir Hapishanesine götürdüler, çınar ağacı mahzun kaldı, kanatları aşağı indi, hiç şenlenmedi, yaprakları aşağı sarktı. Sanki akıllı bir insan gibi bir vaziyet aldı. Ama Hoca Efendi tekrar geldiğinde çınar birden acaip bir hal aldı, birden şevklendi, kanatları yukarı kalktı, yaprakları şenlendi, hep şaşırdık. Barlalılar, mahallemizin bülbülü geldi, diye hep sevinirlerdi.' Üstad da: 'Ben bu çınar ağacını Yıldız Sarayına değişmem, bu çınar benim için bin altından kıymetli' derdi. 'Bundan siz de istifade edin' derdi, meyvesi olan kozalaklardan bize de verirdi, bundaki san'at-ı İlâhiyeye bakın derdi. Muazzez Üstadımız hakikaten çok zahmet çekti, zahmette rahmeti görüyordu. Her şeyden mahrumdu. Abdesthanesi elli metre mesafede, üstü açık, elektriği yoktu. Kış kıyamet, evde bazen odunu dahi bulunmazdı. Barla'da kışın her şeyden mahrumdu. Yanında yalnız bir yumurta bulunur, ekmeğini mahallelerde yaparlar, fakat buna

rağmen Üstad gayet memnundu. 'Bu çınarı Yıldız Sarayına değişmem' diyordu. Barla'daki mübarek dershanesinde de Risale-i Nur te'lif olduğu için saraylara değişmem diyordu. Üstad Barla'nın kabristanından, suyundan, havasından, insanlarından çok memnundu. Hattâ Barla'dan, İstanbul ve Ankara'ya çalışmak için gidenler olursa üzülürdü. 'Aman kardeşim dünya acaip olmuş, parmağını soktuğun zaman eli, eli soktuğu zaman kolu, kolu soktuğun zaman da vücudunu götürüyor, dikkat edin, kimseye muhtaç olmayacak kadar rızkınız varsa iktifa edin, mübarek Barla'dan ayrılmayın' derdi. Barlalıları çok sever, kendi akrabası gibi alâkadar olurdu. Üstadımız Barla'da, sık sık Barla Gölünün kenarlarına gider, bazen denize girerdi. Denize gömleği ve iç donu ile girer, fakat fazla duramaz, çabuk üşüdüğü için hemen çıkardı. Bize; 'Sizler benim yerime girin' derdi. Biz de Ceylân Ağabeyle girerdik. Bazen gölde kayıklar olurdu. Üstadımızı kayığa bindirir, gölün kenarlarında gezdirdik. Fazla kalsak veya abdest için gölden fazla su harcasak, gölden israf etmeyin, derdi. İktisad, Üstadımızın damarlarına işlemişti.

"Türkiye'de Risale-i Nur var, Rusya giremez"

Üstadımızdan işittim. Mükerrer defalar, 'Risale-i Nur kıyamete kadar devam edecektir. Dünya devletleri bunları kanun olarak kullanacaklardır' demişti.

Bir seferinde de şöyle konuşmuştu: 'Sizden soruyorum, koca Çin'i ve Balkanlar'ı yutan bir ejderha Türkiye'ye neden bir şey yapamıyor'

Bizler sükût ettik. Tekrar sordu, yine sükût ettik. Üstadımız, 'Kur'ân-ı Kerim'in bu zamandaki hakikî tefsiri olan Risale-i Nur'un sayesinde' dedi.

Benim içimden bir sual geldi. Acaba Risale-i Nur koca Rusya'yı nasıl durduracak? O zaman Üstadımız şöyle buyurdu: 'Bakın bir Miralay talebem gitti, Onuncu Sözü habbeciklerle Şarkta neşretti, Rusya'nın önünü aldı.'

Yine benim hatırıma geldi. Onuncu Söz elli-altmış nüsha kitap. Nasıl koca Rusya'nın önünü alacak?

Üstadımız şöyle dedi: 'Esas manevî atom bombası Risale-i Nur'dur. Onların atomundan daha üstündür. Sizler korkmayın, bu memlekette Risale-i Nur olduğu müddetçe Rusya bu memlekete giremez.'

Yine Alman Harbinde herkes telâşta, 'Almanlar Türkiye'ye girdi girecek' diye kahvelerde konuşuluyor. Üstadımız Hafız Ali Ağabeye haber

gönderiyor. 'Korkmayın, telâş etmeyin. Türkiye'de Risale-i Nur var, giremez' diyor.

Hafız Ali Ağabeyin hizmetine bakan Abdullah Çavuş kahveye gidiyor, milletin telâşını görünce, 'Merak etmeyin hocaefendi haber göndermiş, Türkiye'de Risale-i Nur var giremez demiş,' diyor. O zamanki eğitmenlerden Osman Atasoy'da inanmaz bir tavırla şöyle diyor: 'Meczub, işte girdi.' Abdullah Çavuş bir şey demeden evine gidiyor. Gece radyolar ilân ediyor. 'Alman orduları Türkiye'ye giremedi.' Ondan sonra Osman Atasoy Nur Talebesi oldu.

"Üstadımız eski Nur Talebelerine çok ehemmiyet verirdi. Onların sadakat ve sebatlarından dolayı çok rağbet ve alâka gösteriyordu. 'Onlar Nur hizmetinde saff-ı evvel çekirdekler hükmündedirler. Onların ektiği Nur çekirdekleri şimdi meyvesini vermektedir' derdi."

HALİL GÖNÜLALAN

1925'te Gaziantep'te doğdu. 1944'te Emirdağ'da onbaşı olarak bulundu. Verilen emirle Bediüzzaman'ı takip etmişti.

"Gözleri heybetliydi"

Benim için onbaşı olan hemşehrim Hayri Özhelvacı izinli olarak Antep'e gitmişti. O zaman bana, 'Bediüzzaman'ı sen takip et' dediler, vazifeyi bana verdiler. Kumandanımız İsmail Güneybölük'tü. Bediüzzaman'ın kıyafetine bile müdahale etmemizi istiyorlar, başındakini çıkarttırmamazı emrediyorlardı.

Oturduğu evin karşısında bir kahvehane vardı, orada takip ederdik. Kendisi, 'Ben şapka giymem' diyerek, şapkayı başına koymazdı, hep sarık sarardı. "Bölük kumandanı sarığını yırttı. Ama o işi yaptığı gün, karısı ile beraber yatamıyorlar. Devamlı olarak kâbus basıyor. Gece saat üç sıralarında Bediüzzaman'dan özür dilemeye gittik. Rica ettik, af diledik. Bana, 'Sen git. Benim suçum nedir? Rahat yatsın' dedi.

Benim, gedikli başçavuş olarak orduda kalmaya niyetim vardı. Bediüzzaman bana, 'Bu meslekte kalma, memleketine git, ev sahibi de olacaksın' dedi, dua etti. Allah'a şükür, bugün ev sahibi de olduk, rahatız. "Camide örtülü bir yeri vardı, namazları orada kılardı. Bir gün hep beraber yağmur duasına çıktık. 'Büyüğümüzden isteyeceğiz' dedi. Hakikaten çok miktarda yağmur yağdı.

Ben bazen elini öperdim, bana dua ederdi. Allah'a şükür, bugün iyiyim. Sırtındaki cübbesi ve başındaki sarığı ile eski zamandaki hocalara benzerdi. Gözleri heybetliydi.

Bir gün Konya ve Sandıklı'dan iki hoca kendisini ziyaret için gelmişlerdi. Bana, 'Sen misafirlere bak' dedi. Emirdağ'da Halepli Hasan Usta isminde bir dükkâncı vardı. Onun dükkânında kahvaltı yaptık. Üç kişi kırk kuruşluk kahvaltı yaptık. Hocanın duası ve bereketiyle üçümüz de doymuştuk.

"Bediüzzaman'a sevgim son zamanlarda kendisini daha da gösterdi. Vefatından birkaç gün önce kendisini Antep'te gördüm. Eski postahanenin önünde, sabahın erken vakitlerinde yabancı bir araba duruyordu. Baktım ki, Bediüzzaman. Hemen koşarak elini öptüm. 'Ben Urfa'ya gidiyorum' diye

dua istedi. Yanında talebeleri vardı. İşte böyle, Allah böyle büyük bir insanı görmek nasip etti bana."

SEYDİ KOÇAK

1913'de Emirdağ'da doğdu. Üstadın talebelerindendi

Karakol komutanlığı yapan bir arkadaşa, 'Bu zamanda üstad-ı kâmil var mı?' diye sorduğumda bana, Denizli hapsinde bulunan Üstad Bediüzzaman'dan bahsetmişti.

Az zaman sonra, Emirdağ Çarşı Camiinde, 1944 yılının Ağustos ayında onu bana gösterdiler. Camide ellerinden öperek himmet diledim. Daha sonraları ise evine gitmeye başladım.

Bizim komşumuz İbrahim Kantar vardı, Üstada çok hürmet ve hizmet ederdi. Afyon hapsinde de Üstada hizmetler etti.

Bir göz ilâcının bile ücretini verdi. Kimseden hediye ve zekât almıyordu.

Kardaşım Seydi, Vallahi'l-Azim hariçten birinin lokması mideme düşerse sancıdan yatamıyorum. Rica ederim, bana böyle bir şey getirmeyin. Ben minnet altına girmemişim. Hayatım boyunca rızkımı Cenab-ı Hak ihsan ediyor' diyordu.

Ara sıra değil de daima hizmet versin arzusundaydım. Bu arzu ile ziyaretine gitmiştim. Daha ben söylemeden, bana, 'Sen hizmet ediyorsun, sana şuradan anahtarı atıyorum, Çalışkan'ları çağır, Ahmed'i veya Mehmed'i çağır diyorum, bunu yapıyorsun, bu hizmet sana yeter' dedi.

Ben 'İzin verin, yerleri süpüreyim, yahut su getireyim' deyince 'Hayır, hayır kardaşım, sana bu hizmet yeter' demişti, daha fazla ısrar etmedim. Emirdağ'a gelmeyip Isparta'da kaldığı zamanlar, oraya ziyaretine giderdim. Emirdağ'dan vedalaşıp, Isparta'ya gittiği zaman da yine hizmetindeydim. Üstada şöyle bir mevzu sordum; 'İslâmın sadası en yüksek olacak diyorsunuz. Bu gür sada daha ne zaman olacak Üstadım?'' dedim.

Acaip' dedi ve hemen cevap verdi: 'Bu siyasi değildir. Ben siyasetten de bahsetmek istemiyorum. İslâmın sadasının en gür bir sada olduğunu hep sizler göreceksiniz. Ben göremeyeceğim.'

Bir de İhlas Risalesindeki Hıristiyanlığın İslâmiyete inkılâp edeceği meselesini sordum. 'Acaip, kardaşım' dedi ve Hıristiyanların tasaffi edip, sâfi bir hale geleceğini, Almanya'nın Müslüman olacağını müjdeledi.

Üstad minnet almazdı, para ve hediye hiç almazdı. Minnetsiz yaşardı. Kimsenin çorbasını içmezdi. Evinde kedileri vardı. Bunlar başını çıkaran fareye bile dokunmazlardı. Üstad kediler için, 'Bunlar benim minettarım değil, ben bunların minnettarıyım. Allah bunların yüzünden benim rızkımı ihsan ediyor' demişti.

Fare çıktığı zaman kedilere, 'Bunlara dokunmayın' diyordu. Hakikaten kediler de dokunmuyorlardı. Şöyle bir söz vardır: 'Himmet-i rical, tahrib-i cibal.' Evliyâullah himmet ederse, dağlar parça parça olur. Evliyâullah beddua ederse, dağlar param parça olur. Ama eliyâullah beddua etmez. İşte Bediüzzaman Hazretleri de böyle büyük bir zattı. 'Benimle konuşmaya lüzum yok, Risale-i Nur'dan himmetinizi, dersinizi alırsınız' diyordu.

Üstada 'veli' dediler, kabul etmedi; Mehdi dediler, yine kabul etmedi. Bir gün Osman Çalışkan kendi kendine konuşuyor. 'Bu risaleleri nasıl yazıyor, Kürtten de olur mu bu?' diyor. Allah kendisine, kalbine, durumu bildiriyor. Yakub Aleyhisselâmın, 'Bizim halimiz şimşekler gibidir, bazen ayağımızın üzerini bile göremeyiz, bazen da kâinatı temâşâ ederiz' diye buyurduğu gibi, Allah bildirince her şeyi biliyorlar. Osman Çalışkan, Üstadın yanına gelince, Üstad kendisine, 'Kardaşım, ben seyyidim' demişti.

Zamanın iman kurtarma zamanı olduğunu, tarikat zamanı olmadığını ifade ediyordu. 'Eğer İmam Rabbani de bu zamanda gelseydi, bütün himmetini iman-ı kurtarmaya verirdi. Bir imanın inkişafı binler kerametlere müreccahtır. Tarikatsız cennete gidilir, fakat imansız cennete gidilmez' diyordu.

"Bediüzzaman bir güneşti. Üstad 1944'te Emirdağ'a geldiği zaman, oğlum Ekrem de dünyaya geldi. Ekrem hastalandığı zaman Üstad himmet edip dua buyurdu ve çocuk şifa buldu."

MUSTAFA AKDEDEOĞLU

1924'te Konya'da doğdu. İlkokulu Türkiye'de ortaokulu Halep'te, lise ve fakülteyi Mısır el-Ezher Üniversitesinde tamamladı. İki yıl Pakistan Karaçi Üniversitesinde master çalışması yaptı.

Risale-i Nur Külliyatını ne zaman ve nasıl tanıdınız?

1945 yılları idi. Ben o tarihlerde Isparta Askerlik Daire Başkanı (yedek subay) olarak vatanî görevimi yapıyordum. Ara sıra Isparta Ulu Camiinde izinli günlerimizde namaza gider, cemaate Kur'ân-ı Kerim okurdum.

Günlerden bir gün, camiden çıkışta bir zat ile tanıştım. Bana hitaben dedi ki: 'Evladım, ben sana İstanbul kıraatı ile Kur'ân-ı Kerimi talim ettireyim, bu hususta ihtisasım var, sana faydamız dokunsun."

Neticede samimi olduk. Meğer samimi olduğumuz zat Geçici Hava Askerliği Amiri Önyüzbaşı Refet Barutçu imiş. Kur'ân-ı Kerimi talim ederken bu arada Risale-i Nurları tanıttı. Bana ilk verdiği eser Gençlik Rehberi idi. İyi daktilo yazdığım için bana Gençlik Rehberi'nin bazı nüshalarını yazdırdılar ve yazdım. Daha sonraları Hüsrev Ağabey ile de tanıştık. Çoğalttığımız Gençlik Rehberi'ni tanıştığımız ortaokul ve lise talebelerine dağıtırdık.

Bediüzzaman ile görüşme imkânı bulabildiniz mi? Eğer görüşme bahtiyarlığına erişmişseniz kaç defa oldu?

1945 sonlarında Isparta'da askeri izne ayrıldım. Refet Bey bana dedi ki: "Kardeşim Konya'ya giderken Çay kazasında in. Oradan Emirdağa git. Hz. Üstadı ziyaret et, ellerini öp ve benim 1 kg kadar kesme şekerim var, onu da Üstada hediyem olarak götür."

Ben de aynı şekilde güzergâhı çizdim ve Emirdağ'a vardım. Çalışkan'ların dükkânına gittim. Rahmetli Ceylan ile irtibat kurduk.

Üstad, "Gelsin" demiş. Koşa koşa gittim. Baktım, Üstad bahçeli evinin dış kapısında beni bekliyor. Hicap edip durdum. Ellerini öpmek istedim, öptürmediler ve bana hitaben, "Hoş gelmişsin kardaşım. Ben neyim ki, sen bana geldim. Bana gelmektense Risale-i Nur Külliyatını okuman daha istifadeli olur. Fakat ben seni Refet kardeşim adına kardeşliğe kabul ettim."

"Şimdi yazmak zamanıdır"

Gayet haşmetli olarak ayakta duran ve heybetle bakan Hz. Üstad bana hitaben, "Sen eskimez Kur'ân harflerini yazabiliyor musun?" diye sordu.

"Evet efendim, yazıyorum."

Yaz kardeşim, şimdi yazmak zamanıdır. Eğer çoğaltırsan, iman ehli kardeşlerimize hediye edersin" dedi.

Üstadı ayakta bekletmekten utandım. Hemencecik Refet Barutçu Ağabeyin hediyelik şekerini kendilerin uzattım.

"Refet bizim hediye almadığımızı bilmiyor mu? Peki öyle ise (Ceylan kardeşe seslenerek) Ceylan, benim odamdaki Asâ-yı Mûsa kitabını getir. Onu Refet'e gönderelim."

Ben kitabı aldım. Ve yine dediler ki:

"Kardeşim, buradan hemen ilk vasıta ile Konya'ya git. Ben gözetim altındayım. Seni tutarlar, soruşturma ve eziyet ederler. Konya'da kardeşlere selamımı götür."

Neticede ilk araba ile Bolvadin'e, oradan da Konya'ya geçtim.

Üstad bizi kabul etti

Hazret-i Üstad ile ikinci görüşmem 1953 yıllarında oldu.

1952'de Kahire'de okuyordum. 1953'te Türkiye'ye geldim. O günlerde İstanbul'a gezmeye gittik. Mısır'da beraber okuduğumuz Ali Özek Bey ile Fatih Camiinde karşılaştık. Bana hitaben, "Mustafa birisini bekliyorum, şimdi gelip bizi Said Nursi Hazretlerine götürecek" dedi.

Bekledik. Ne görelim, Konya'da beraber dersler yaptığımız Abdülmuhsin Elkonevi kardeşimiz. Birlikte Çarşamba semtinde iki katlı bir eve gittik. Üstad bizi kabul etti. Kendilerini karyolada bağdaş kurmuş vaziyette gördük. Ellerini öptük. Mısır'dan geldiğimi söyledim. Bize hitaben:

"Sizin gelmeniz çok iyi bir tevafuk oldu. Safa geldiniz. Mısır'dan Şeyhülislâm Mustafa Sabri Efendi bana bir kitabını göndermiş ve Risale-i Nur Külliyatı içinde neşrini istiyor. Fakat Risale-i Nur külliyatı içinde neşrine müsaade yok. Çünkü kitabının içinde çok ihtilaflı meseleler var. Risale-i Nur Külliyatının meşrebi ittifaktır. İhtilaf meşrebi değildir ve yeri yoktur. Benim çok selâmımı götürün. Yine de kitabının başım üstünde yeri vardır. Bunları aynen söyleyin."

Neticede Kahire'ye gittik. Mustafa Sabri Efendi hasta idi. Bu bakımdan yanına Ali Özek kardeşimi kabul ettiler. Üstadın selâmını ve söylediklerini nakletmiş. Mustafa Sabri merhum, "Peki, madem öyle, mesele yoktur" deyip Üstadın selâmını almış.

Cennetten gelen üç nehir

Üstad Bediüzzaman Hazretleri ile birçok zevat mektuplaşmıştır.

Sizlerin diyar-ı gurbette, bilhassa el-Ezher Üniversitesinde iken Said Nursi Hazretleri ile mektuplaşmanız oldu mu?

Evet bir defa oldu, şöyle ki: El-Ezher'de olsun, diğer okullarda olsun -Vahhabimeşreb bazı coğrafyacı hocalar Hazret-i Peygamber (a.s.m.) Efendimizin-"Şu üç nehrin menbaları Cennettendir" mealindeki hadis-i şeriflerine, nehirlerin çıktıkları yerleri hakir ve küçük görerek dil uzatmışlardı. Hatta bazılar, bu hadis-i şerifi "mevzu ve hurafedir" diye sapıtıyorlardı. Bunun üzerine biz Kahire'den Üstadımız Bediüzzaman Hazretlerine, "Bizleri müşkilâttan kurtar" diyerek bir mektup yazdık ve tafsilâtını anlattık. Kısa bir müddet sonra Üstad bize, "20. Sözün Birinci Makamını" gönderdi. Hassaten "20. Sözün Birinci Makamının Üçüncü Nüktesi" meseleyi fevkalade halletmektedir. Neticede bu hocalar ilzam ve ikna oldular. Bize de şükranlarını belirtirken, Üstad Hazretlerine de duada bulundular.

SABRİ HALICI

Konyalı Halıcı Sabri. Aslen Erzurumlu olna bu zat "Kürt Sabri" diye de anılmaktadır.

Erzurum'da doğan Sabri Halıcı, Cünan aşiretindendir. Birinci Cihan ve İstiklâl Harbinde çarpışarak gazilik rütbesi almıştır.

Nur risalelerine uzun yıllar hizmeti geçmiştir. Bilhassa birinci ve ikinci Emirdağ mektuplarında ismi geçmekte ve kendisine hitaben mektuplar bulunmaktadır. 1948'de Üstad Bediüzzaman'la birlikte Afyon Hapishanesinde yatmıştır.

İstanbul'da Salih Yeşil'in yanına gittiği zaman Hazret-i Ali ve Hazret-i Muaviye meselesinde ve Salih Yeşil'in çocukları konusunda şiddetli münakaşa etmişler. Emirdağ mektuplarında geçen uzun mektupta Bediüzzaman'ın "Yâ Rab! Erzurum'dan imdadıma yetişen bu iki zatın münkaşasını musalâhaya tebdil et" diye yaptığı niyaz Halıcı Sabri ve Salih Yeşil içindir.

Ömer Halıcı, Sabri Halıcı'nın oğludur. Diğer iki oğlu olan Feyzi ve Mehdi Halıcı da Üstadı ziyaret etmişlerdir.

Birinci Cihan Harbinden sonra çocuklarıyla birlikte Konya'ya yerleşmişti.

Eski Şer'iyye Vekili Hâdimli Vehbi Çelik Efendiye İhlas Risalesi'ni hediye etmişti. Vasiyeti üzerine, Bediüzzaman'ın kendisine hediye ettiği, şark dokuması olan bel kuşağı kefenle birlikte vücuduna sarılarak defnedilmişti.

AHMED URFALI

Aslen Urfalı olan Ahmed Urfalı 1924'te Emirdağ'da doğdu.

"Seni kardeşliğe kabul ediyorum"

Üstadı ilk olarak 1954'lerde ziyaret ettim. O vakit askerdim ve izinli olarak dönmüştüm. Emirdağda bana: 'Buraya büyük bir hoca gelmiş' diye bahsetmişlerdi. Ben de Hoca Efendiyi ziyaret etmek istedim. Bir gün yatsı namazından sonra arkasına düştüm. Bana 'Adın ne?' deyince, 'Ahmed' dedim. 'Buralı mısın?' diye sordu. Emirdağlı olduğumu ve askerden izinli geldiğimi söyledim. Balıkesir'de askerlik yapmakta olduğumu söyleyince, Hasan Basri Çantay'ı sordu. Daha sonra Hasan Basri'ye selamlarını götürdüm. Böylece Üstadın evinin önüne geldik. Anahtarı bana uzattı. Dış kapıyı açtım. 'Kardeşim, seni kardaşlığa kabul ediyorum' dedi. İçeriye girdi ve 'Kapıyı kilitle' dedi. Kapıyı kilitledim. Ben dışarıda, Hazret-i Üstad ise içeride kalmıştı. Anahtarı istedi, Ben de kapı aralığından uzattım. Böylece ilk ziyaretimi yapmıştım.

"Üstadın hizmetindeyim"

1947'de askerden döndüm. Ceylân Çalışkan Ağabey vasıtasıyla Üstadı tekrar ziyaret ettim. Daha sonraları Ceylân ve Mustafa Acet'le birlikte ben de hizmetine girdim. Benim hizmetim daha hafif işleri takip etmek tarzında oluyordu. Odun getiriri, sobayı yakar, çarşıya çıkar ve yemek pişirirdim. Yemeği küçük sefer taslarında yapardık. Yemeğimiz çoğu zaman pirinç çorbasıydı.

Bu şekilde Üstadın hizmetine devam ederek, risale yazmaya başladım. İslâm yazısını Üstadın yanında kalan talebelerinden öğrenmiştim. Üç tane Sözler yazdım. Üstad tashih ederek duasını yazıp, tekrar bana iade etti.

"Üstadımın kılına dokunamazlar"

Üstad ve talebelerini Emirdağ'dan toplayıp Afyon Hapishanesine götürmüşlerdi. O anda aleyhte çok dedikodu yapılıyordu. Bir zaman sonra bize de gitmek nasip oldu.

Bir gün Üstadımızın aleyhinde konuşan bir zabıta memuruyla münakaşa ettim. O nurdan nasipsiz adam, 'Said Nursi'yi asacaklar, şöyle yapacaklar, böyle yapacaklar' diye konuşunca; ben de kendisine hiddet ettim, 'Hiçbir

şey yapamazlar, Üstadımın kılına bile dokunamazlar' dedim. O da gidip beni şikâyet etmiş. Beni yakalayıp Emirdağ Hapishanesine attılar. Orada bir hafta kaldım. Oradan da, Afyon hapishanesine götürdüler. Bir hafta da dördüncü koğuşta Tahiri Mutlu Ağabeyin yanında kaldım. Üstadımızla görüşmem mümkün olmadı. İfademi aldıktan sonra beni tahliye ettiler.

"Üstadın tokadı şifa oldu"

Üstadın yanında çeşitli zamanlarda kıra gitmiştim. Kendisi tefekkür eder, tashih yapar ve evrad okurdu. Biz lüzumu zamanında yanına yaklaşırdık. Yine birgün kıra giderken, eski postahanenin önünde aniden geri dönerek, bana sordu: 'Hasta mısın?' Hakikaten birkaç yıldır bende şiddetli vehhamlık vardı. Ben daha 'Evet' diyemeden şiddetli bir şamar vurdu. Sonra, 'Haydi gidelim, birşeyin yok' dedi, yola devam ettik. Daha sonra benim rahatsızlığımla alâkalı hiçbir şikâyetim kalmadı.

Hizmette anne-babasının rızası

Üstadı çeşitli zamanlarda ziyaret ettiğimde bana tekraren 'Kardaşım, sen evlenme' derdi. Bana pekçok defa söylediği bu söze bir mânâ veremezdim. Bilahare babamın şiddetli ısrarı üzerine evlendim. Babam 'Evlenmezsen seni evlatlıktan reddederim' demişti. Evlilikten sonra Üstada gittim. Üstad bana, 'Kardaşım, sen kendine ayrılan hisseyi kaybettin' dedi. Sonra 'Abdestli misin?' diye sordu. Ben abdestli olduğumu söyleyince işaret ederek, raftaki Kur'ân'ı getirmemi söyledi. Getirince açtı.

Bir âyet-i kerimeyi göstererek, 'Kur'ân'a, imana hizmet edenlerin peder ve validelerinin dinlememelerini emrediyor' dedi. Ben oracıkta, çok acıklı bir şekilde, şiddetli bir hüzünle ağladım. Gözlerimden sicim gibi yaşlar akıyordu. yatağından kalkarak beni kucakladı, alnımdan öptü. 'Seni Risale-i Nur hesabına kabul ediyorum' dedi.

"Kore'de Kunuri Zaferi Üstadı sevindirdi"

"Bir defasında kardeşlerden birisi sormuştu: "Allahümme ecirna derken ellerimizi neden çeviriyoruz?' Ben bunu Üstada sormak için yanına girdim. Üstad yataktaydı, ama sanki vücudu kaybolmuştu. Çok hiddetli bir vaziyeti vardı. Yüz hatları gerilmiş, çok sinirli bir hali vardı. Soruyu sordum. 'Kardaşım senin işin bitti mi?' deyince, 'Evet, Üstadım' dedim. 'Derhal dışarı çık' dedi. Mahcup ve korkarak dışarı çıktım. Ertesi gün yine Üstadın huzuruna gittim. Bu defa yatağında gülümsüyordu. 'Gel kardaşım, sen birşey işittin mi?" dedi. 'Hayır, Üstadım' dedim, 'Keçeli, sen radyo

dinlemedin mi?" deyince sormak istediği meseleyi anlamıştım. 'Dinlemedim Üstadım, fakat halktan işittim' dedim. Kore'de Kunuri çemberi yarılmıştı. Üstad bu haberden dolayı çok sevinçliydi. Kore Harbiyle çok alâkadar oluyordu. Tebessüm ederek beni alnımdan öptü. Böylece huzurundan sevinçle ayrıldım."

MUSTAFA BİLAL

Üstadın Emirdağ'a ilk gelişini Tayyar Özkasap ismindeki şahıstan işitmiştim. Bana, 'Buraya bir hoca geldi, eğer istersen gel, gidip ziyaret edelim' dedi

Üstadın Emirdağ'a ilk gelişini Tayyar Özkasap ismindeki şahıstan işitmiştim. Bana, 'Buraya bir hoca geldi, eğer istersen gel, gidip ziyaret edelim' dedi. Ben de, 'Siz önce gidip izin isteyin, müsaada ederse ben de ziyaretine gideyim' dedim. Üstad o zaman Hasan Gücenmez'in otelinde kalıyordu. Üstad bana 'Gelsin' diye haber yollamıştı. Hemen gidip bir abdest aldım, kendime çekidüzen verdim. Üstadın huzuruna vardığımda, karyolasına uzanmıştı. 'Gel kardeşim,' diye doğrularak, 'Safa geldin' dedi. Bana ilk olarak söylediği şu sözleri hiç unutmam:

Ben Afyon'a menfi (sürgün) olarak gönderildim. Afyon'a gelince birçok yer sayıp teklifler yaptılar. Ben bunların içinde Emirdağ'ı seçtim. Burada ihlâslı kardeşlerim vardır. Onların ihlâsı beni buraya çekti..'

Sonra bana kelime-i tevhidin bahsi geçen risaleyi vererek okumamı, eğer beğenirsem de yazmamı söyledi. 'Peki' dedim, bilahare de okumaya başladım. Okudukça, içimde tabirinden âciz olduğum bir boşluğun büyük bir lezzetle dolduğunu kat'iyetle hissediyordum. Okudukça hoşlanıyor, tekraren okuyordum. Sonra ise, bu güzel eseri yazmaya başladım. Eseri yazdıktan sonra Üstada götürdüm, tashih etti. Başka bir risale daha verdi, bunu diğer risaleler takip etti. Birçok risaleleri yazımla çoğalttım. Babam da yazdı. Bazen bazı risaleleri ikimiz de yazardık.

Ben Üstadın devamlı değil de ara sıra hizmetinde bulunurdum. On beş gün de bir hizmetine giderdim. Mesleğim terzilik olmasından, elbiselerinde sökük olduğu zaman onları dikerdim. Bazen de kıra çıkarken, tashih edeceği risaleleri ve namaz seccadesini taşırdım.

Çok zamanlar akşam namazından sonra yatsıya kadar yalnız kalırdı. Bu müddet içinde birer ikişer yanında hizmeti için kalırdık. Bir gün bana, 'Mustafa, bana bir bardak su getir' demişti. Ben de gidip kahveden bir bardak aldım, caminin çeşmesinde iyice yıkadım, suyu verdim. Suyun yarısını içti. Diğer yarısını da 'Al, bunu sen iç!' diye bana verdi. Alıp

içtiğimde sanki su değil de gül yağıydı. Tamamen içmedim, üzerine su ilâve edip, eve getirdim.

Hanım ve çocuklar da içtiler. Onlar da hayret içinde 'Bu su mu?' diye söylenmişlerdi. Ben de 'Bu Üstadın suyudur' demiştim.

"Bir gün rahmetli babam (Nuri) bir tabak sütlaç yaptırmıştı. Bunu Üstada götürdüğünde, Üstad elinde sütlâç ile girdiğini görünce hiddetlenerek, 'Sen niye böyle çocukların rızkını bana getiriyorsun!" demiş. Babam da mahcubiyetle geri dönerken, 'Nuri, Nuri!' diye seslenip 'Gel' diyerek, iki-üç kaşık almış. 'Haydi, geri kalanı çocuklarına götür, benim ikramım olarak yesinler' demiş."

Bu hatırayı dinleyen Mustafa Bilâl'in hanımı Şerife Hanım söze katıldı. Sütlacı kendisinin yaptığını, arada bir çamaşırlarını da yıkadığını ifade ederek, iki hatırasını anlattı:

Beyim Mustafa çok hastaydı. Tifoya yakalanmıştı. Ben Üstadı takip ettim. Kıra giderken arkasından koştum. Üstadın faytonu aniden durmuştu. Rahmetli Ceylan, 'Gel, Üstad seni bekliyor' dedi. Yanına gidip elini öpecektim. Bana dirseğini uzattı, dirseğini öptüm. 'Tamam, duacıyım' dedi, ben de geriye döndüm.

Bir gün de, ben çok hastalanmış, doktora gitmiştim. Bana 'Bir böbreğin çürümüş, ameliyata alınman lâzım' demişti. Ben de ameliyat için hazırlanmıştım. Üstadın duasını almak istedim. Ceylan bana ve annesi Fethiye Hanıma Adaçalı tarafına gitmemizi söyledi. Az sonra Üstad oraya geldi. Ceylan yanımıza geldi, Üstadın bize dua ettiğini ve 'Ben onları hemşirem olarak kabul ediyorum' dediğini söyleyerek, bana 'Gitmesin' diye haber getirdi. Ben de gitmedim. Allah'a şükür, ben hâlâ böbreğimden şikâyetçi değilim.

Beyim Mustafa Eskişehir'de hasta olarak tedavi oluyordu. Bir sabah kuşluk vaktinde Ceylân geldi; 'Şerife Abla, Üstadım 'Biz Mustafa'yı yeni kazandık' dedi' diye haber verdi. Akşam da beyim şifa bulmuş ve sıhhati yerinde eve gelmişti.

Mustafa Bilâl hatırasını şöyle bağladı:

İsmet Paşa Afyon'a gelip konuşma yapmıştı. Ondan sonra Üstada olan baskı, takip ve kontroller arttı. Bundan hemen sonra Üstadı ve talebelerini Afyon mahkemesine götürdüler. Biz de telâş ve korku içindeydik. Etrafta sivil polisler geziyordu. Bize de, 'Hazırlanın, sizi de götürecekler' diye

söyleyenler oluyordu. Birkaç defa evimizi aramışlardı. Ben bu ara Üstadı rüyamda görmüştüm.

Rüyam şöyleydi: Üstadın faytonu hükûmet binasının önüne gelince durdu. Üstad ayağa kalktı. Üstad bize hitaben üç defa; 'Korkmayın, korkmayın, korkmayın!' dedi. Ben de cevaben, 'Korkmuyoruz, korkmuyoruz, korkmuyoruz!' dedim ve hemen uyandım.

"Üstadın hizmetinde bulunduğumuz sıralarda, iki kedisi vardı. Yemek vakti gelince bunlara yemek verirdi, kendisi daha sonra yerdi. Ayrıcı dolaplara fareler için yemekler koyardı."

HACI ALİ KILIÇALP

1922'de Emirdağ'da doğdum. Babam Hacı Şükrü Efendi medrese tahsili görmüş, muhtelif yerlerde memuriyet yapmıştır. İlk tahsilimi Emirdağ'da yaptım.

"Üstaddan icazet aldım"

1922'de Emirdağ'da doğdum. Babam Hacı Şükrü Efendi medrese tahsili görmüş, muhtelif yerlerde memuriyet yapmıştır. İlk tahsilimi Emirdağ'da yaptım. 1945'de vatanî vazifemi yaptım. Askerden geldiğimde 1946'da Hazret-i Üstad ile ilk defa görüştüm. Hz. Üstadın müsaadesi ile önce Şam'a, daha sonra 1950'de Mısır'a tahsil için gittim.

1950-1959 yılları arasında Mısır el-Ezher Üniversitesinde tahsilimi ikmal ettim. 1959 senesinde Emirdağ'a avdet ettim. Diyanet İşleri Başkanlığından vaizlik yapabilmek için vesika aldım. Bu tarihten itibaren Emirdağ'da manifatura ticareti ile iştigal ettim. Üstad Hazretlerinin de icazeti ile 1968 senesine kadar fahri vaizlik yaptım. 1968-1982 seneleri arasında Emirdağ belediye reisliği yaptım. Halen ticaret ile meşgulüm.

Babama, dedem Osman Efendi benim tahsil görmem için defalarca talimat ve ısrarda bulunmuş olup o günkü şartlarda ne kendisi okutma imkânı bulabilmiş, ne de başka yere gönderebilmişti. Ancak ilkokulu bitirme imkânı bulmuştum. Hal böyle iken bende okuma arzusu sönmedi. O günün cami imamlığını yapan Bozüyüklü Hafız Nuri Güven'den Kur'ân öğrenme, az da olsa dinî malumat edinme fırsatı buldum.

Ne gariptir ik, bir evladın öz babası ve dedesi medrese tahsili gördükleri halde kendi evladlarını dini tedrisattan mahrum bırakmışlardı. Sebebi ise o günün idaresinin şiddetli takibatı, dini tedrisatın yasak oluşuydu.

Seneler geçiyor. Önce Aziziye iken sonradan değiştirilip Emirdağ olan ilçemize bu sefer bir nur doğuyor. Bir milletin İslâmî inancını yitirmemesi, eski satvetine tekrar kavuşması için bir âlim, bir mücahid geliyor. Kendi istek ve arzusu bir tarafa, mecburi ikamete tabi tutulması emir ile.

"Bediüzzaman geliyor"

1944 yılında Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri geliyor. O tarihte vatanî vazifem münasebetiyle Ankara'da idim. 1945 tarihinde terhis oldum. Sene

1946. Üstad Bediüzzaman Hazretleriyle ilk defa tanışıp ziyaretinde bulunmam bu tarihte olmuştur.

Ziyaretim devam ediyordu. Bu süre içerisinde benden önce kardeşim merhum Tahir de ziyaretlerinde bulunuyormuş.

Bir defasında aile durumumuzu gözden geçirdi. Babamın durumunu özetledi. Çünkü babamın medrese tahsili görmesi ile beraber, Nakşibendi tarikatına mensup oluşu da vardı. Bu cümleden, yani bu aileden bir kimsenin dini tahsil görmesi, okuması gerektiği inanç ve isteğiyle 'Kılıç Ali" Senin kardeşlerinden Tahir isimli kadeşini okuyacak zannetmiştim. Meğer yanılmışım. Fesübhanallah meğer o senmişsin' diye iltifatta bulundu. Kardeşim Tahir iki sene sonra vefat etti. Bu, Üstad Hazretlerinin şahid olduğum ilk kerametidir. Çünkü kardeşimin en ufak bir hastalığı yoktu.

"Üstadı Afyon'a götürüyorlar"

Sen 1948'i 1949'a bağlayan kış mevsimi idi. Hava hayli soğuktu. Üstadın evinin giriş tarafına üstü çadırlı bir kamyon durduğunu gördüm. Nazar-ı dikkatimi çekti. Hemen vardım kapı önünde birkaç jandarma dalaşıyor. (mahalli tabirle)gedikli bir çavuş telaşlı olarak Üstadın odası önündeki küçük salonda ileri geri dolaşırken Üstad odadan çıktı. Çavuş, 'Hazırlanın, hemen gideceğiz' dedi. Üstad Hazretlerinin götürüleceğini o zaman öğrendim. Ve kendisine 'Müsaade ederseniz ben de sizinle beraber geleceğim' dedi. 1947 yılında hacca gittiğimden bana 'Hacı Ali sen burada kalacaksın' dedi ve odasına girip 'Sen şurada yatacaksın' buyurdu, yer gösterdi. Yer halen gözümün önündedir. Üstad Hazretlerinin yatağının duruş şekli batıdan doğuya doğruydu. Batı tarafına başını koyar ayak ucu ise doğuya gelirdi. Sağ tarafa yattığı zaman yönü güneye gelir, sünnet üzere kıbleye teveccüh etmiş olurdu. İşte bu karyolanın güney tarafından, 25-30 santim mesafede bir yer idi. İster istemez emre uydum. 'Pek Üstadım' dedim. Birlikte aşağı indik. Herşey hazırlanmış, yani kamyonun içi karşılıklı iki sıra kanepe ile hazırlanmış, üstünde bazı şahıslar oturmuştu. Üstadı şoför mahalline aldılar ve Afyon'a götürdüler.

Kış mevsimi devam ediyordu. Bir gün soba yakmadığım için soğuğun şiddetine tahammül edemedim. Sobayı yaktım. Biraz sonra sobadan bacaya vuran dumanı gören bekçiler karakola haber vermiş olacaklar ki, bütün o günkü jandarma ekibi evin üstüne çıktılar. Tabii ben, bir yorgan bir yastık olan yatağımın altında üsttekileri dinliyordum. Sobayı söndürdüm, sessizce

bekliyordum. Yapacak bir şeyleri kalmadı. Dışarıdan kapı kilitli, içeride kimsenin olduğuna dair malumatları yok, bırakıp dağıldılar.

"Üstad kitapları nasıl gördü?"

Birkaç gün sonra gelirler, içeriyi ararlar, Risale-i Nur'ları alırlar düşüncesiyle akrabamızdan merhum Mevlüd Kahya'yı çağırdım, dışarıda konuştuk. Birkaç çuval temin ettik. İçeriye girip kitapları güzlece çuvallara yerleştirdik. Yukarı çıkan merdivenin altını kazdık, güzelce kitapları yerleştirdik. Üstünü de iyice örttük. Biz artık kitapların muhafazasından emindik. Yaptıklarımızı ikimizden başka ancak Allah biliyordu. Biz bu yaptıklarımızı unutmuştuk bile. Aradan bir aydan biraz fazla geçmişti; bize haber geldi. Üstad Hazretleri 'Hacı Ali'ye söyleyin kitapları merdivenin altından yukarı çıkarsın' buyurmuş. Hayret ettim. Bunu kim söyledi, hem ne için diye düşündüm. 'Kitapların yeri rahat' dedim. Üstadın emrini yerine getirmek için koyduğumuz yerin üstünü açtım. Bir de ne göreyim, etrafından su, rutubet, çuvalları ıslatmış, kitaplar alınmazsa harap olacak.Hemen hepsini alıp yukarı çıkarttım. Risaleler bu şekilde kurtulmuş oldu.

Kimsenin haberi yokken, Üstad Hazretlerine herhangi bir kimsenin haber vermesi de söz konusu değilken bu durumu haber almam beni hiç de yadırgamam için telaşlandırmadı. Çünkü Üstadın kerametine, Nurlarla her cihetle alakadarlığına bu ikinci bir delildi.

"Üsdad gardiyanların gözü önünde cezaevinden çıktı"

Sene 1949. Üstad Hazretleri halen Afyon Cezaevinde bulunuyordu. Ben bir pasaport alıp tahsil görmek için Mısır'a gitme arzusu ile kaymakamlığa müracaat ettim. Afyon'da ikmal edilen evrakı alıp Bolvadin'de nüfus memuru olarak vazife yapan babamı ziyaret ettim, durumu anlattım ve müsaadesini aldım. Afyon'a gittim. Aynı gün öğleye kadar pasaportumu aldım. Her şey çok hızlı oluyordu. Üstad Hazretlerini ziyaret edecektim. Yeni gelmiş kiraz gördüm. Belki fazlası kabul edilmez diye yarım kilo kiraz aldım, doğru cezaevine gittim. Afyon eski vilayet konağının arkasında olan cezaevinin ön tarafına bakan cephenin üst katında bir odanın penceresinde Üstadı sanki beni bekliyormuş gibi ayak üstü durumda gördüm. Geriden selâm verdim. Elimdeki pasaportu gösterdim ve işaretle gideceğim dedim. İşaretle bana, 'Olduğun yerde dur, geliyorum' dediğini anladım.

Yalnız nasıl olur, kapı kilitli, binanın önünde jandarmalar, gardiyanlar var. Acaba bunlara haber gönderecek, bunlar müsaade edecek, kapıları

açacaklar da öyle mi gelecek, yoksa bana izin verilecek de ben mi içeri gireceğim' diye düşünürken, Üstad Hazretleri yukarıdan aşağı inmiş, dıştan kilitli olan kapı otomatik kapı gibi kendiliğinden açılmıştı. Fakat ne gardiyanlar, ne de jandarmalarda hiçbir ses yok. Hiçbir müdahale yok. Yanlarından çıktı geldi. Elimdeki kirazı verdim, aldı. Doğruca bahsettiğim jandarma ve gardiyanların yanlarına gitti. Sanki dışarıdan gelen bir misafir gibi onlara kesekâğıdı içerisindeki kirazdan avuçlayıp avuçlayıp verdi. Aldığım kiraz yarım kilo idi. Avuçlayıp verdiği, o kirazın yetecek miktarda olması akıl kabul edecek gibi değildi. Sonra yanıma geldi; kesekâğıdındaki kiraz öylece duruyordu.

Elini öptüm, pasaport aldığımı, Mısır'a okumaya gideceğimi anlattım, müsaade istedim, duasını talep ettim.

"İsmimi kullanan dünyalık temin etme"

Hacı Ali, Üstadın sana Mısır'da okuman için izin veriyor, sen Mısır'a gidip okuyacaksın. Yalnız senden ve bütün kardeşlerimden ricam şudur ki, hiç kimse benim ismimi kullanarak ben Bediüzzamanın talebesiyim diye dünyalığını temin etmeye kalkmasın. Çünkü Allahu Teala, halk ettiği kulların rızkını vermeye kendisi kefildir. Sen de aynen bu şekilde hareket et' buyurdu. Lehülhalmd, şükürler olsun, bu emre muhafelet etmedim. Üstadın ismini kendi şahsî çıkarım için kullanmadım. Ve konuşmamız devam etti. 'Hacı Ali, Şam'a vardığın zaman kardeşim Halid Bağdadi'ye benim selamımı söyle' buyurdu. Hayır dualarını ve müsaadelerini alarak ayrıldım.

Mevlânâ Halid'in verdiği ziyafet

Şam'a varınca bu selâm emanetini aynen yerine getirmek üzere harekete geçtim. Yalnız bu şahıs kimdi düşüncesinde iken hacıların ziyaret ettikleri türbesi aklıma geldi ve ziyaretine gittim. Türbesinde kabr-i şerifi önündeydim. 'Ya Hâlid-i Bağdadi! Sana bir emanet, bir selâm var. Üstadımız Bediüzzaman Hazretlerinden... Esselâmü Aleykum yâ mübarek!' diye hitabım oldu. Ruhuna üç İhlâs bir Fâtiha hediye ettim.

Gün akşam oldu. Türbedar türbeyi kilitleyip gideceğini, işaretle anlattı. Ben de 'Müsaade et, bu gece burada kalayım' diye ricada bulundum. Türbedar ne hikmetse işaretle 'Olur' dedi ve türbenin dış kapısını üzerimden kilitledi ve gitti.

Halid Bağdadi Hazretlerinin türbesi Osmanlı zamanında padişahın emri ile yaptırılmış, dış kapıdan içeri girince ufak bir avlu ve karşıda bir kapı

açıldığı zaman içeride Halid Hazretlerinin kabri ve girişin sağ tarafında avlu kapısına doğru uzun bur dergâhı, toplantı salonu. Bu salonun kapısını da türbedar bana açık bırakmıştı. Türbedarın ayrılışını müteakip içeri girdim. Vakit gece yarısına gelmişti.

Türbenin yeri bir tepe üstünde. Şam'ı ayak altında seyrediyorsun hissi veriyor. Bu ayrı bir seyir, ayrı bir görünüş.

Gündüz ne yemek yediğimi, ne zaman yediğimi bilemiyorum. O anda karnımın aç olduğunu hissettim. Aradan çok geçmeden kapı açıldı. İçeriye türbedar kılığında uzun boylu bir zat girdi, elinde bir tepsi, üstünde Şam'ın yuvarlak pidesinden birkaç tane, bir kapta zeytin ve çay demlenmiş demlik ve bir bardak. Bana işaretle, buyur dedi ve ayrıldı. O anda büyük ve muhteşem bir ziyafeti neden hak ettiğimi de düşünmeden kendimi alamadım. Bu Üstadın selâmının ve Halid Hazretlerinin misafirine ikramı. Yalnızca ben Üstad Hazretlerini talimatına uymuştum. Kimseden 'Ben Bediüzzaman'ın talebesiyim, şuna buna ihtiyacım var' diye talepte bulunmamıştım.

"Ezher'e talebe oldum"

1949 senesinde Şam'dan Mısır'a gidebilmek için konsolosluktan vize alamadım. Aynı senenin hac mevsiminde hacca gidip geldim. 1949-1950 ders yılında Şam'da bulunan bir medreseye (halen mevcud) girebilmek için orada tanıştığım bir arkadaş olan Gaziantep'li Ahmed Muhtar Büyükçınar ile (Cemiyetü'l-Gazza Cami-i Dengiz) adıyla maruf medreseye kaydımızı yaptırdık. Bu kayıt işlerimiz kolay olmadı. Yalnız Allah'ın lütfu, Hz. Üstadın duası ile tahakkuk etmiştir.

1950 senesi yaz başlangıcında tekrar Mısır'a gitmek için konsolosluğa müracaatımız netice vermeyince Şarkü'l-Ürdün'e gittim. Merkezi Amman şehrine 20 km. mesafede bir Çeçen köyüne vardım. Beraberimde iki Çeçen arkadaş ile bu köyün şeyhi olarak bilinen Şeyh Abdülmecid Hazretlerine misafir olduk. Mısır'a el-Ezher Üniversitesine vermek üzere yanımda Risale-i Nur Külliyatı da vardı. Şeyhin ailesi bir bohça getirerek 'Bu benim gelinlik bohçamdır. Bu kitapları şuna sarınız, size veriyorum' dedi. Kitapları bohçaya sardık.

Amman'da da vize alamayınca Şam'a geri döndüm. Şam'da tekrar müracaatımız üzerine arkadaşım Ahmed Muhtar Büyükçınar ile birlikte Mısır vizesini aldık ve Beyrut'tan vapurla Süveyş'e, Mısır'a gittik. El-Ezher Üniversitesine gidip kaydımızı yaptıracağız. Ne lise mezunu, ne de oranın

imtiyazlı bir talebesiyiz. Şam'dan Kahire'ye beraber geldiğimiz Ahmed Muhtar ile beraber müracaatta bulunduk. Hüsn-ü kabul gördük. Vaktiyle ecdadımız -nur içinde yatsınlar- Kahire'de talebe yurdu yaptırmışlar, burada barınmak için gelen Türk talebelerine iki kişiye bir oda, bir divan, bir battaniye verdiler. 125 kişi olna Türk talebelerinden ayrılan olmuş, 75 kişi tahsilini tamamlamıştı. O dönemde Türkiye'ye dönmüştüm. Arkadaşlarımızdan bazılar resmi vazife almış, ekserisi fahri olarak hizmet görmektedir.

"Mustafa Sabri Efendinin Üstadı anlatışı"

Bulunduğum devrede Türk Talebe Başkanlığı vazifesi yaptım. Osmanlı İmparatorluğunun son şeyhülislâmlarından Tokatlı Mustafa Sabri Hazretlerini ziyaret ettim. Evini buldum, izin istedim. Kendisi kabul ettiler. Bir odasındayız. Yalnız olarak ikimiz bir odada kaldıktan sonra kendimi tanıttım. 'Ben Afyon vilayetinin eski ismiyle Aziziye kazasındanım. İsmim Hacı Ali. Üstad Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri Emirdağ'da ikamete memur olarak bulunuyor. Şimdi Afyon Hapishanesindedir. Zat-ı âlilerinize selamları var. Benden size selam söylememi tensip ettiler' demem üzerine ayağa kalktı ve 'Aleykümselam, demek sen onu gördün. Demek hayattadır' dedi. Evinin içerisinde seni kabul etmiş olduğu salon gibi bir odada ayağa kalktı, başladı gezinmeye ve konuşmaya devam etti. 'Yâ Said!' Demek yaşıyorsun. Sen yurdumuzda kaldın, cihada devam ettin ve ediyorsun. Biz hata ettik, bundan mahrum kaldık. Ya Said! Ya Said!' diyerek hem konuşuyor, hem birlikte geçirdikleri günleri hatırlayıp sanki aynen yaşıyordu. Bir ara duraklayıp bana bakarak anlatmaya başladı.

O zamanlar Şeyhülislâm olarak tayin olmuştum. Aradan üç ay geçtiği halde ortada bizim Said görünmez olmuştu. Bir ara tevafuk ettik. 'Yâ kardeşim Said! Ya Hazret! Sen neredesin? Görünmez oldun kardeşim' demem üzerine kaşlarını çattı. O meşhur keskin bakışlarıyla, 'Kardeşim, ben nefsimi terbiye etmekle meşguldüm' demesi üzerin, 'Hayır ola, nedir bu hâl?' dedim. 'Evet, ben nefsimi terbiye etmekle meşguldüm. Nefsim bana, 'Sen mutlaka şeyhülislâm olmalıydın. Senin olman lazımdı' diye bana eziyet ediyordu. O nefsimi terbiye etmekle meşguldüm' demişti' diye geçmiş günlerinden bir hatırasını sanki o anı yaşıyormuşçasına anlattı. Hâlâ ayak üstünde 'Ya Said! Ya Said!' diyerek konuşuyordu.

Risale-i Nur Ezher kütüphanesinde

Bir ara koltuğuna oturdu. 'Hocam sizden bir yardımınızı istirham edeceğim. Lütfen kabul buyurunuz' dedim. 'Biz Türkiye'den hayli kalabalık denecek miktarda talebe olarak burada bulunuyoruz. El-Ezher Üniversitesine kayıtlarımızı yaptırdık. Açıkta kalanımız olmadı. Yalnız Üstadımız Bediüzzaman Hazretlerinin Risale-i Nur isimli külliyatını Ezher Üniversitesi kütüphanesine teslim etmem için Üstad Hazretleri tarafından vazifeliyim. Kabul edip, kütüphanelerine almaları ve aldıklarına dair resmi tesellüm ilmuhaberi vermeleri için yardımlarınızı rica ediyorum' demem üzerine, 'Şimdi zamanı değil, acele etme, zamanı gelince ben sana söylerim, gerekeni yaparız' buyurdular.

1953 senesinde Şeyhü'l-Ezher olarak Üniversitenin başına Hıdır Hüseyin adıyla âlim bir zat geldi. Bunun üzerine Mustafa Sabri Hazretleri, 'Şimdi zamanı geldi, sana bir mektup yazıp vereyim. Götür, külliyatla birlikte Şeyhü'l-Ezher Hıdır Hüseyin'e ver, bu işi o yapar. Ben kendisini tanırım, iyi insandır' diye konuştu. O mektubu aldım. Kitaplarla birlikte Hıdır Hüseyin Efendi'ye çıktım. Kendisine mektubu verdim. 'Kitaplar nerede?' dedi. 'Yanımda' dedim. Sekreteri çağırdı. 'Bu kitapları üniversitenin kütüphanesine götürün. Kütüphanenin müdüründen kitapları teslim alındığına ve kütüphane kaydına geçtiğine dair resmi belgeyi imzalayıp mühürlesin' emrini verdi.

Bunun üzerine kütüphaneye giderek Risale-i Nur Külliyatını Camiü'l-Ezher kütüphanesine teslim ettik. Sözü edilen tesellüm vesikasını aldım. Mısır'dan İstanbul'a gelen bir Türk talebe arkadaşımız ile birlikte gönderip Üstadımıza verilmesini tembih ettim. O sırada Üstad Hazretleri Gençlik Rehberi Mahkemesi münasebeti ile İstanbul'da bulunuyordu. Vesikânın verilmesi kolay olmuştu.

Mustafa Sabri Efendi 1954 senesinde Kahire'de vefat etti. Orada bulunan Türk talebelerinin elleri üzerinde merasimi tertip edildi. Mısır ulemasının da iştirakiyle Kahire kabristanlığına defnedildi. Üstad Hazretleri, 'Hacı Ali, sen vazifeni yaptın' diye sevinmiş ve duada bulunmuşlardı.

"Hacı Ali dersin tamamlandı"

Seneler geçiyordu. 1959 senesinde Mısır'dan Türkiye'ye geldim. Üstad Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret ettim. Çok memnun oldu. Emirdağ'daki evimizin merkezî bir yerde olması dolayısıyla, Üstad Hazretleri şehir dışına, kırlara geziye çıkışlarında, arabası evimizin önünden geçer, ekseri gezileri esnasında arabasını evin önünde durdurur, beni de yanına almak lütfunda

bulunurlardı. Bir defasında yine kapı çalındı. Dışarı çıkmaya elbisem müsait olmadığı halde, 'Gel,gel, Hacı Ali, böyle gel zararı yok' buyurarak otomobile yanına aldı. Şoför merhum Ceylan Çalışkan kardeşimizdi. Bolvadin istikametinde yarı yolda, Kapaklı diye anılan bir semtte, yol üzerinde bir su vardır. Oraya kadar beraber götürdü. Beni üşümeyeyim diye cübbesinin içine alarak iltifatta bulundu. İman hizmetinin ehemmiyetine dair muhtelif bahislerden dersler yaptı ve 'Hacı Ali, bugün dersin burada tamamlandı' buyurdular..

"Üstaddan vaizlik icazeti alıyorum"

Bu sene içerisinde ilçemiz ileri gelenlerinden merhum Hacı Osman Çalışkan ve merhum Bolvadinli Ömer Taktak ile birlikte evimize bir heyet geldiler. Kendileriyle hoş amedi yaptıktan sonra sebeb-i ziyaretlerini açıkladılar. 'Hacı Ali Efendi, elçiye zeval olmaz. Halkımız senden vaaz ve nasihat etmeni isterler. Siz de kabul buyurun, istifade edelim' dediler. Ben de cevaben, 'Haklısınız. Bana biraz müsaade buyurun. İnşaallah bu isteklerinizin yerine getirilmesine çalışacağım' diye kendilerini münasip lisanla uğurladım.

Pek tabii ki, bir beldede büyük bir âlim bulunursa onun iznini, rızasını almak insanî bir vecibedir. Kaldı ki, Üstadımızın müsaadesini almak bizim için önde gelen bir vazifedir. Bu düşünce ve edep gereğince Üstad Hazretlerini ziyaret etmek istedim. Kalmış olduğu evinin önüne doğru yaklaştığımda kapı önünde merhum Ceylan Çalışkan'ı gördüm. İşaret ettim, yanıma geldi. 'Ceylan Efendi, Üstad hazretlerini ziyaret etmek istiyorum, müsait ise lütfen söyleyin, ben sizi burada bekleyeyim' dedim. Hemen gitti. Çabucak geri döndü. 'Sizi bekliyor, buyuracaksın' dedi. Ben de memnun olarak yanına çıktım. İçeride, hatırımda kaldığı kadarıyla merhum Ceylan Çalışkan ve merhum Hamza Emek vardı. Hazret-i Üstad, 'Bir kürsü getirin' diye emretti. Bir sandalye getirdiler koydular. 'Hacı Ali otur' dedi. Oturdum. Bir kaç hoş sohbetten sonra, 'Üstadım müsaade buyurursanız sebeb-i ziyaretimi size arz edeyim' dedim. 'Hacı Ali konuş' dedi. Söze başladım.

Malum-u âliniz Mısır'da tahsilde bulundum. Şu anda Emirdağ'dayım. Halkımızın ileri gelen cami cemaatinden evimize bir heyet geldiler. Halkımızın benden vaaz ve nasihatte bulunmamı istediklerini açıkladılar. Ben de kendilerinden bana biraz süre vermelerini isteyerek kendilerini münasip bir lisanla uğurladım. Siz Üstadımıza durumu anlatmak için geldim. Halkımız isteklerinde haklıdır. Ancak mazeretimi siz

değerlendireceksiniz. Vaaz ve nasihatte bulunabilmem için siz Üstadımıza müracaat ediyorum. Eğer durumum müsait ise icazetimi veriniz, müsaade ediniz. Yok değilse, noksanımı ikmal etmek üzere derhal derse başlatmanızı sizden istirham ediyorum' dedim.

Üstad Hazretleri arka üstü uzanmış vaziyette idi. Görünüşte hasta bir hali vardı. Başını ve vücudunu bana yönelterek 'Sen Hacı Ali, zannediyor musun ki' dedi. Oturur şekle geldi. Üçüncü defa, 'Sen Hacı Ali' dedi ve ayağa kalktı, 'Zannediyor musun ki' dedi ve ilave etti, 'Üstadın seni on sene himayesinde, biiznihi Teâlâ tahsil görmeden kontrolü altında, manevi himayesinde bulundurdu. Üstadın sana izin veriyor. Vaaz ve nasihatta bulunmana müsaade ediyor' demesi üzerine ellerine kapandım. Dua buyurdular.

Evden müsaade isteyerek ayrıldım. Bu merasim bir Perşembe günü idi. Ertesi gün Cuma namazında Çarşı Camiinde vaaz verecektim. Üstad Hazretlerini görmek üzere Cuma günü saat 11'de evine yöneldim. Yine kapının önündü Ceylan Çalışkan (Rahmetullahi Aleyh)'i gördüm. Kendisine yaklaşması için işaret ettim. 'Gel Kardeşim Ceylan Efendi, sana zahmet, Üstada benim için iki kelime söyle ve cevabı getir' dedim. 'Ben Çarşı Camiinde vaaz vermek üzere gidiyorum. Lütfen teşrif buyursunlar' dedim. Gittikten biraz sonra geldi. Cevabı şu olmuştu, 'Hacı Ali'ye selam söyle. Üstadı buradan dinliyor, buradan iştirak ediyor, dersine başlasın' buyurmuşlardı.

Üstad Hazretlerinin icazetli talebelerinden bir tanesi de ben olmuştum. (Lillahil hamd) Camiye girdim. Kürsüye çıktım ve vaazda bulundum. Müftülüğün iznini beklemeden vaaz ve nasihata başlamıştım. İleride herhangi bir kimsenin başı ağrımasın diye o zamanın Diyanet İşleri Reisi Eyüp Sabri Hayıroğlu'ndan, Ankara'dan vesika aldım.

Namazlarımızın akabinde tesbihatlarımızda, okuduğumuz dualarımızda kendilerini hayırlarla yâd ettiğimiz Üstadımız Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerini, son olarak Emirdağ'daki, yol üzerinde bulunan evimizin önünden geçerken, binmiş olduğu otomobilin arkasına yaslanmış, başında her zaman sarındığı sarığı olduğu halde sakin bir yolculuk içinde görmüştüm. Meğer bu sessiz gidiş bâkî âleme irtihalinin başlangıcıymış. Şefaatlerine nail eylesin. Amin.

"Bundan kısa bir süre önce de yine evimizin önünden geçerken her seferinde kapımız önünde durarak selamlaşan Üstad Hazretleri, 'Hacı Ali,

seni buraya bırakıyorum, burada kalacaksın' buyurmuşlardı. Seneler birbirini kovalıyor, halen Emirdağ'da bulunuyoruz."

ABDULLAH GAYRETLİOĞLU

1910'da Emirdağ'da dünya geldi. Çalışkanlar hânedanıyla akrabadır. Aslen Kerküklüdür.

"Zaman imanı kurtarmak zamanıdır"

Birkaç arkadaş, Üstad Bediüzzaman Emirdağ'a gelmeden bir müddet evvel, bir tarikata veya bir büyük zata intisap etmek istiyorduk. Biz bu niyetteyken, Üstad Emirdağ'a teşrif etmişti. Hemen arkadaşlarla birlikte ziyaretlerine varıp, ellerini öpüp dualarını aldık. Kendilerine niyetimizi arz ettik. Üstad bize cevaben şöyle buyurdu:

Kardaşım, zaman tarikat zamanı değil, hakikat zamanıdır. Şimdi iman kurtarmak zamanıdır, hem şu dar pantolonlarla tarikat olmaz.'

Bizler bu dersten sonra, arzumuzdan vazgeçmiştik.

Üstadın kirayla kaldığı evinin yanında bizim han vardı. Bu han Emirdağ'a gelen yabancıların uğrak yeriydi. Hanın yanında da benim dükkânım vardı.

Üstad camiye giderken hep bana uğrardı. Bir defasında uğradığında şöyle iltifat etmişti:

Abdullah, sen benim kardaşım olan Abdullah yerindesin. Seni onun gibi biliyorum ve kabul ediyorum.'

"Karşılıksız hediye almazdı"

Oğlumun düğünü vardı. Üstada düğün yemeği götürmeye niyet etmiştim. Merhum Zübeyir Gündüzalp'e danıştım. O da Üstadımızın mukabelesiz bir şey kabul etmediğini söyledi. Yemek getirmekte ısrarlı olduğumu anlayınca. 'Kapalı kapta getir, yoksa hiç kabul etmez' dedi.

Hazırladığım yemek çeşitlerini küçük kaplar içinde bir sepete koydum, ağzını kapattım. Üstad âdeti olduğu üzere, mukabelesiz bir şeyin kendisine dokunduğunu ifade etmişti. Mukabele olarak bana bir lira verdi, o para o zaman çok kıymetliydi. Ben de bu ücreti mecburiyetle kabul ettim.

* * *

Üstad namazını çok zaman mahfilde, yalın ayaklı olarak kılardı. Yoğurdu çok severdi. Bir parça pazar ekmeği ona birkaç günden fazla giderdi. Şu hususlar da dikkatimi çekiyordu; fareler için, ayrıca komşu dükkânın

çatısında kuşlar ve kediler için, ulaşabilecekleri yerlere ekmek parçaları koyardı. Fareler de, kediler de ondan rızıklanırdı.

Üstadın tasarrufta titizliği

Bir gün Zübeyir, ortasından kırılmış bir kaşık getirdi. Bu kaşığı tamir etmem için Üstad göndermişti. Kaşık alüminyum olduğu için kaynak tutmuyordu. Kolayından gidip, on kuruşa bir çay kaşığı aldım, bunu Üstada götürdüm. Üstad bana, 'Kardaşım sen bilmiyor musun? Bu kaşık beni kırk yıllık arkadaşımdır' dedi. Bu defa çaresiz tekrar dükkâna gelip, küçük bir saç keserek kıvırdım ve kaşığın içine geçirip iyice sıkıştırdım. Sağlamlaşınca götürüp Üstada verdim. Çok memnun oldu ve bu tamirat için bana yirmi beş kuruş verdi.

Tarassutların, takibatların çok sıkı olduğu günlerde, risaleleri çuvala kor ve eve taşırdım. Bilahâre çıkarıp, isteyenlere gönderir veya verirdik.

"Bir saatte yedi kitap tashih ediyordu"

Tashihatın sık olduğu zamanda, bir gün Üstadın yanına gitmiştim. Bana hitaben, 'Kardaşım Abdullah, ben bir saatte kaç risale tashih edebilirdim?' demişti. Düşündüm ve hemen cevap verdim. 'Üstadım, ben ancak bir tane yapabilirim' demiştim. Üstad elindeki risaleyi göstererek; 'Kardaşım, bu bir saatte tashih ettiğim yedinci kitaptır' diye buyurmuştu. Ben hayretler içinde kalmıştım.

* * *

Hanın bulunduğu yerleri yıkıp dükkân yapıyorduk. Dükkânlardan birinin üzerinde, Üstad için ev yapmaya karar verdim. Kardeşlere de bu arzumdan bahsetmiştim. Bunu Üstada haber vermişlerdi. İnşaat bittikten sonra, Üstad için yaptığım yerin yatak odasının zeminini döşedim. Hasır, kilim ve halıyla, hasta ve ihtiyar olan Üstad için odayı iyice döşedim. Üstad buraya teşrif etti.

"İki-üç saat kadar burada kaldı, oturdu, ibadet etti. Buradaki mütevazı yer için Üstad Emirdağ Lâhikası'nda, 'Kirasını verdiğim Emirdağ'da iki menzilim' şeklinde bir ifadeyle bahsetmektedir. Bu mütevazı küçük medrese bir sene kadar Medrese-i Nuriye olarak kullanıldı. Çok hizmetlere vesile oldu."

ABDURRAHMAN AKGÜL (Komiser)

Abdurrahman Akgül Kırşehir-Çiçekdağı doğumlu.

Bediüzzaman'ı gözetlemek için görev verilen üç polis

1946 seçimlerinde Afyon'da Demokrat Parti listesi kazandı. Bunun üzerine valisinden polis memuruna kadar Afyon'daki bütün memurlar, tamamen değiştirildi. Beni de Aydın'dan Afyon'a tayin ettiler. Bir gün Vali Abidin Özmen ve Afyon Emniyet Müdürü Hayri İrdel beni çağırdılar, gittim bana bir dosya verdiler.

Sana bir vazife vereceğiz. Bu dosyayı tetkik et, sonra seninle görüşeceğiz' dediler. Dosyanın kapağını açtım, içinde bir sürü resimler, küpürler, raporlar ve yazılar vardı. Bu dosya Bediüzzaman olarak bilinen Said Nursî'ye aitti. O zamana kadar kendisini tanımıyordum. Dosyayı tetkik ettikten sonra Emniyet Müdürünün yanına gittim. Müdür bana şöyle dedi:

Abdurrahman, bu dosyayı okuduğun adam, şimdi Emirdağ'da oturuyor. Yanına Hasan'la Salih'i alıp beraber Emirdağ'a gideceksiniz. (Polis memurları Uşaklı Hasan Kuşaksız, Sivaslı Salih Çakırtaş) Orada olan bitene dikkat edeceksiniz. Sizi kimse polis olarak bilmeyecek. Sadece Kaymakam ve Jandarma Kumandanı sizi bilecek. Başka kimse bilmeyecek. Ailelerinize dahi durumu bildirmeyeceksiniz. Eğer polis olduğunuzu bilirlerse bunu hayatınızla ödersiniz. Raporlarınızı eski yazı ile tutarsınız. Yazıları postaya verme, memurla gönder. Said Nursî'nin postahanede de adamları bulunur. Gözünüzle gördüğünüzü, kulağınızla işittiğinizi hemen rapor edersiniz. Jandarma Kumandanı Emirdağ'daki Başçavuşa sizin elektrik teknisyeni olduğunuzu, ileride malzeme geleceğini ve köylere elektrik çekeceğinizi söyleyecek. Siz de soranlara aynen öyle söyleyeceksiniz.'

Verilen görev dolayısıyla ben sık sık Emniyet Müdürünün odasına girip çıkıyordum. Bu vaziyeti gören Başkomiser Süleyman Faik Örsel beni yanına çağırdı:

Abdurrahman, gel otur' dedi.

Yanına vardığımda durumu sordu. Ben de anlattım. Kendisi beş vakit namazını kılan, dindar,dürüst bir zattı. Bana şöyle dedi:

Ben o zatı iyi tanırım. Muhterem bir insandır. Ben onu otuz sene evvel İstanbul'dan tanırım. O zaman Darü'l-Hikmet-i İslâmiyede âzâ idi. Âlim ve fâzıl bir zattır. Sen henüz gençsin. Vazifeni yap, fakat müdürün gözüne gireyim diye, o temiz zatı incitme. İleri gitme. Sonra tokat yersin, başına bir belâ gelir, musibete uğrarsın.'

Ben Emniyet Müdürü ile Başkomiserin arasında kalmıştım. Henüz tecrübesizdim. Çok heyecanlı ve telâş içindeydim. Daha sonra, iki polis arkadaşla beraber 1947 senesi Aralık ayının on üçüncü günü sivil olarak Emirdağ'a geldik. Önce bir otele indik. Orada Kaymakamı sordum. 'Kulüpte bulunur' dediler. Oraya gittim. Kaymakam köylere gittiği için görüşemedik. Bunun üzerine Jandarma Kumandanı ile görüştüm. Bana Bediüzzaman'ın evini gösterdi. Bu hususta bilgi verdi.

Ben elimdeki adamlarla bunu takip edemiyorum. Kapı içeriden kapanıyor. İçeride ne yapıyorlar bilmiyoruz' dedi.

İkinci gün Emirdağ'ın pazarı idi.

"Üstadın selâmı var, sizinle görüşmek istiyor"

Bakın size bir hatıramı anlatayım. Çarşıya çıkıp kahvaltı yapmak için peynir ve zeytin aldık. Bir dükkândan da tereyağı aldık. Dükkâncı tereyağını tartarken, yağı koyduğu kâğıt kadar da, terazinin öbür kefesine kağıt koydu. Ben doğrusu bu vaziyeti başka bir yerde görmemiştim. Bediüzzaman, işte Emirdağ'ı böyle yapmıştı.

Bediüzzaman'ın kaldığı evin karşısında bulunan kahvehaneye oturduk. Küçük yer olduğu için dikkatler üzerimize çevrilmişti. Dikkatleri üzerimizden atmak için Hasan'la Salih'e tavla bilip bilmediklerini sordum. Salih biliyormuş. Bunun üzerine Salih'le tavla oynamaya başladık. Hasan da karşıdaki evi ve oraya gireni çıkanı kontrol etmeye başladı.

Biraz sonra Bediüzzaman kapının önüne çıktı. Talebeleri de çıkmışlardı. Hasan, bize işaretle durumu haber verdi. Talebeleri hep genç ve delikanlı kimselerdi. Az sonra içlerinden biri bize, kahvehaneye doğru geldi. Önce kahveci ile görüştü. Sonra bizim yanımıza geldi. Selâm verdi.

Üstadın selâmı var, sizinle görüşmek istiyor' dedi.

Biz şaşırdık ve doğrusu afalladık. Ama durumu da çaktırmamaya çalıştık.

Üstad kim, bizimle ne işi varmış?' dedik. Yine genç talebe ısrar edince o zaman ben Hasan'ı gönderdim. 'Git bir bakıver' dedim. Bir müddet sonra Hasan döndü, geldi.

Ne olduğunu sordum, Bediüzzaman önce Hasan'a, 'Evlâdım, senin ismin ne?' demiş. O da, 'Ahmet' diye cevap vermiş.

Bediüzzaman, 'Bak evladım Ahmet, doğru söyleyeceğine söz ver' demiş. Hasan da, 'Söz veriyorum' dedikten sonra,

Beni takip için, üç tane polis gönderildiğini haber aldım. Benim çok talebem ve dostlarım var. Eğer o üç polis siz iseniz bana söyleyin ki, adamlarıma ve talebelerime tenbih edeyim, size bir zarar vermesinler' demiş.

Şaşkına dönen Hasan, tabiî polis olduğumuzu inkâr etmiş.

Dört yanımı Kur'ân çarpsın, vallahi-billahî biz polis değiliz' demiş. Hasan bu hali anlatınca şaşırdık kaldık.

Vaziyet böyle olunca, biz hemen kahvehaneyi değiştirdik. Ertesi gün başka bir kahveye gittik. Orada yine oyun oynamaya başladık. Yanımıza yine bir genç geldi.

Üstad Bediüzzaman sizi çağırıyor' dedi. Biz yine aramızda istişare ettik. Her ihtimale karşı, belki bir pusu kurarlar, bir komploya uğrarız korkusuyla, 'İkiniz gidin, ben dışarıda kalayım' dedim. Ben kaldım, Hasan'la Salih'i yanına gönderdim

Bir saat sonra geleceksiniz, şayet gelmezseniz, jandarmaya haber vereceğim' dedim. Nihayet anlaştığımız saatte geldiler. Karşılaştıkları manzarayı hayret ve heyecanla anlattılar.

"Biz manevî zabıtayız, bizden memlekete zarar gelmez"

Said Nursî onlara:

Biz manevî zabıtayız. Bizden millete, memlekete zarar gelmez. Hükümet bizden boşuna endişe ediyor. Yahut da bu şekilde dini, baskı altında tutmak istiyor' demiş.

Onlara iman ve Kur'ân hakikatlerinden bahsetmiş. Lokum ikram etmiş. Birer tane de Nur Risalelerinden, el yazması Âsa-yı Musa, Gençlik Rehberi kitaplarından hediye etmiş.

Eğer fazla nüsha olsaydı, bu kitaplardan her birinize, birer tane hediye ederdim. Bunlardan her üçünüz istifade edersiniz. Diğer arkadaşınız niçin

gelmedi?' diye sormuş.

Bunları bana otelde anlattılar. Lokumu verdiler. Ben korktum, lokum belki okunmuştur diye yiyemedim. Fakat Salih, küfrederek lokumu ağzına attı ve yedi. Hasan'ın inancı vardı. Fakat Salih, küfürbaz ve inancı zayıftı. Şöyle bir pusula yazmış:

Said Nursî talebesine bakkaldan içki aldırttı' şeklinde. Bu pusulayı da bazı kimselere imzalatmak istemiş. Hiç kimse imzalamamış. Daha sonra da bu yaptığının cezasını gördü.

Polisin başına gelenler

Hep beraber bir düğüne gitmiştik. Bir müddet eğlendikten sonra vakit gecikmişti.

Kalkalım' dedim. Salih:

Komiser Bey, ben biraz daha kalayım' dedi.

Ben de 'Peki' dedim. Biz Hasan'la otele döndük.

Salih bizden sonra ölçüyü kaçırmış, çok fazla içmiş. Sarhoş olduktan sonra etrafındakilerle kavga etmiş. Onlar da kendisini iyice dövmüşler.

Gece yarısı bekçiler beni uyandırdılar. Hasan'la beraber gittik. Bir derede pis suların içinde yatıyordu.

Salih! Salih!' diye sarsıyordum, hiç kendinde değildi.

Ha! Ha!' deyip duruyordu.

Baktım üzerinde tabancası da yok. Sordum. Hiç kendinde değildi. Cevap verecek hali yoktu. Sonra durumu vilâyete bildirdim. Salih'e tabancasının bedelini üç misli ödettirdiler. Rütbe tenzili cezasıyla başka bir yere gönderdiler.

"Hoca Efendiye bir zarar verirsen beni karşında bulursun"

Emirdağ'a geldiğimiz zaman, orada eski bir arkadaşla karşılaştık. Arkadaşım:

Abdurrahman buralarda ne arıyorsun, polislik işeri nasıl gidiyor? Emniyette ne var, ne yok?' demesin mi? Ben şaşırdım, 'Aman sus, kimse duymasın, gel şurada konuşalım' diye kahvehaneden kendisini çektim, birlikte çıktık.

Ona Aydın'da ismimizin bir kaçakçılık olayına karıştığını, bu sebebten görevden attıklarını söyledim. İstanbul'a gidip elektrik teknisyenliği

kurslarına devam ederek teknisyenlik öğrendiğimi ifade ettim. Emirdağ'a elektrik teknisyeni olarak görevli geldiğimi bildirdim.

Çok zor durumda kalmıştım. Ancak bu şekilde yalan söyleyerek vaziyeti kurtardım.

Ama iki-üç gün sonra arkadaşım, başkalarından bizim polis olarak Bediüzzaman'ı takip için geldiğimizi öğrenmiş, ikinci karşılaşmamızda bize çıkıştı, 'Çok ayıp ettin, bana doğruyu söylemedin. Bana bak, eğer Hoca Efendiye bir zarar verirsen beni karşında bulursun. Önceleri Bediüzzaman'ı ben de bilmiyordum. Aleyhinde konuştum. Az kalsın felakete uğrayacaktım. Kamyonla giderken uçuruma yuvarlanıyordum? Sonra tevbe ettim. Bediüzzaman kimseye zararı olmayan muhterem bir hoca efendidir' diye konuştu.

Biz meslek icabı ne hallere düşmüştük.

Emirdağ'dan Afyon'a

Bediüzzaman Emirdağ'da yola çıktığı zaman bütün ahali onun yolun beklerdi. O da onlara gülümseyerek selâm verirdi. Vali ve Savcı. biz orada iken, beş-altı defa Emirdağ'a geldiler. Aramalar yaptılar. En sonuncusunda on kişiyi, akşamleyin evlerinden; diğerlerini de iş yerlerinden topladılar. Bediüzzaman'ı ertesi sabah Emniyet arabasına alıp hep beraber Afyon'a götürdüler. Biz de 17 Ocak 1948'de Afyon'a döndük. Onlar Afyon'da Emniyet Oteli'nde üç gün kaldılar. İfadeleri alındı. Bu üç gün zarfında civardan büyük kalabalıklar toplandı. Üç günün sonunda bütün polisler Emniyet Oteli'nin etrafına ve cezaevi yoluna dizildiler. Emniyet Müdürü, benim Bediüzzaman'ı otelden alacağımı söyledi. Ben resmî elbisemi giydim,kuşandım.

Nasıl olur? Beni tanır, çok ayıp olur' dedim,

Olsun, artık her şey açığa çıktı' dedi.

Bir kaç polisle otele gittim. Arkadaşlar içeri girdi. Ben kapıda bekledim. Bediüzzaman çıkarken merdiven başında görünce gülümseyerek:

Abdurrahman!' dedi, sırtımı okşadı.

Ben yine seni severim. Sen vazifeni yapıyorsun' dedi.

Bediüzzaman'ı tenha bir yoldan, talebelerini de halkın beklediği yoldan cezaevine götürdük. Dava, Ağır Cezada uzun müddet devam etti. Ben de ifade verdim. Bediüzzaman'ın herhangi bir zararlı hareketini görmediğimi söyledim.

"Ben namaz kılacağım"

Son mahkeme sırasında, akşam namazının vakti girdi.

Bediüzzaman ayağa kalkarak,

Ben namaz kılacağım' dedi.

Hâkim,

Kaza edersin' diye cevap verdi.

O da,

Kaza olmaz, namaz kılacağım' diye ısrar etti ve yürüdü.

Sonra Savcı bana işaret etti. Ben koluna girdim, Kalem'de namazını kıldı.

Mahkeme safahatı esnasında, Hâkim kendisine bizim polis olduğumuzu nasıl öğrendiğini sordu. O da, 'Gece rüyamda gördüm' diye cevap verdi. Son sözü sorulduğunda:

"Eğer suç varsa, bütün suç benimdir. Diğer arkadaşlarımın hiç bir suçu yoktur. Biz Kur'ân'ın hizmetkârıyız, asayişin manevî muhafızlarıyız' dedi."

OSMAN AYDIN

1929'da dünyaya geldi. Eskişehir Çifteler Köy Enstitüsü mezunudur.

İlk öğretmen olduğum zaman Üstadı ziyaret ettim. O zaman aradığım nuru bulmuştum. 1948'de Risale-i Nur'ları okumaya başladım. Bundan sonra İslâm yazısını da öğrendim. Kur'ân'ı hatmederek Üstaddan müsaade alıp, Isparta ve Konya İmam Hatip Mekteplerinin imtihanlarına girerek diploma aldım. Sonra da hocalık ve vaizlik imtihanlarını kazandım. Önce Emirdağ'da imamlık yaptım. Üstadın vefatından sonra da Ankara merkez vaizi oldum.

1950'den sonra ayrıldım ve bir müddet Üstadın hizmetinde bulundum. Öğretmen iken, bir gün talebelerle otururken Üstad yanımıza gelmişti. O gün Üstad, 'Menderes'i kurtardık, o kurtuldu!' dedi. Bir gün sonra uçak kazasında Adnan Menderes'in sağ salim kurtulduğunu öğrendik. Üstadın bu harika kerametini bir gün sonra hâdise olunca öğrenmiştik.

"Üstad çingenelere ne dedi?"

Bir gün Üstadla birlikte kıra gezmeye çıkmıştık. Yolda çingeneleri gördük. Üstad onlara nasihat etti ve buyurdu ki: 'Siz dünyanın fâni olduğunu anladığınızdan basit yerlerde oturuyorsunuz. Sizler de göçebe olduğunuzdan dolayı benim meslektaşım sayılırsınız.' Bu hadiseden sonra onlar, Üstadı nerede görseler hürmet eder, kimseye Üstadın aleyhinde söz söyletmezlerdi. Üstad herkese durumuna göre muamele ederdi.

Yine bir gün Üstad beni akşamdan sonra Gençlik Rehberi'nin basımı için İstanbul'a göndermek istemiş, 'Şimdi yola çık' demişti. Aşağıya indiğimde dış kapı kilitliydi. Çok uğraştım, bir türlü açamadım. Sonra Üstad geldi, o da açmak için çok uğraştı. Kapı bir türlü açılmıyordu. Sonra Üstad yan tarafa çekildi. Âniden kapı şak diye açıldı. Üstad mecbur kalmadan keramet göstermiyordu. Bu hal de bir keramet haliydi.

Emirdağ'da kardeşler birkaç defa hapse girmişlerdi. Ben de iman, Kur'ân yolunda hapse girmeyi çok istiyordum. Hattâ İçişleri Bakanına dilekçe dahi yazmıştım. Beni götürmediler. Bunu da sonradan anlamıştım. Üstad bana zaman zaman, 'Ben Osman'ı vermeyeceğim' diye buyurmuştu.

"Ben o koca Sultan için ayağa kalkıyorum"

Mustafa Kırıkçı'yla birlikte Konya'nın Lâdik kazasına giderek, büyük velilerden Hacı Ahmed Efendiyi ziyaret etmiştik. Bu zatın devamlı Hızır (A.S.) ile gezdiği ifade edilir. Bizim Üstaddan geldiğimizi öğrenince, Üstaddan çok sitayişle bahsetmişti. Kendisi için, 'Ben Hızır'la yüz sene hizmet etsem, yine Üstad Bediüzzaman'ın mertebesine yetişemem' demişti.

Konya'ya İmam Hatibe ders vermeye gidince, Hacı Veyiszâde Mustafa Efendiyi ziyaret ederdim. Her ziyarete gidişte bu zat ayağa kalkar, çok hürmet ederdi. Ben bu durumdan çok mahçup olurdum. Bana, 'Ben sana ayağa kalkmıyorum. O Koca Sultana ayağa kalkıyorum. Sen o Sultanın yanından geliyorsun ya, işte onun için ayağa kalkıyorum' derdi.

* * *

"Üstad Bediüzzaman'dan aldığım ilhamla şu manzumeyi yazmıştım:

Nura Çağırış

Ey Nur, hicabını aç, şu beşer felâh bulsun,
Bu âlem sana muhtaç, mazlum ümmet kurtulsun

Kaldır nikabını ki, fetholsun bütün cihan
Zulmetler bitsin artık, nur dolsun bütün cihan

Bu müthiş asrın derdiyle, herkes mânen hastadır
Zalimler zulme devam, mazlumlar hep yastadır

Bu dertlere bir derman, yâ Rabbî nuru gönder
Zeminin Üstadını beşere kıl müyesser

Mü'minlere rahat yok, Müslüman diyarında
Mazlumların âhı çok, hem bugün hem yarında

Hayır, hayır, bitecek, artık mazlumun âhı
Gözlerden akan yaş, döker bütün günahı

Şu gaddar medeniyet, mazlumları boğmada
Sabredelim kardaşlar, işte güneş doğmada

Doğuyor nur güneşi, işte arş-ı âlâdan
Ferman-ı İlâhî ile, hem de arş-ı âlâdan

Nusret gelir ümmete, mazlumun âhı diner
Kurtulur ehl-i iman, kâfirler hepsi siner

Şeriat-ı garradır, bu beşere selâmet
Kur'ân hâkim olmadan, elbet kopmaz kıyamet

Yürü ey Nur kervanı, yolun Hakka ulaşır
Şanın bütün cihanda, saygı ile dolaşır

Bu Nurun kılavuzu, Said Bediüzzaman
Mübareğin isteği, kurtulsun yeter iman

Felâh bulup kurtulan, Nur ile ehl-i Kur'ân
Kırk sene bu ümmete, olacak rahat vicdan

Yâ Rabbî, Üstadımdan ebediyyen razı ol
Payidar kıl bir nuru, imanda en kısa yol

Selâmet müminlere ol yüce Haktan gelir
Aydınım, sen de öğren, gaybı ancak Hak bilir

İlâhî, hıçkırıklar doldurdu şu fezayı
Bu hicran ağlatıyor, gökte güneş ve ayı

Mü'minler sabredelim, mutlak güneş doğacak
İslâm selamet bulup zulmetleri boğacak

* * *

Osman Aydın şu şiiri de Üstad Bediüzzaman'ın vefat haberi üzerine kaleme almıştı:

Elveda, Büyük Üstadım Bediüzzaman Hazretlerine

İşte geldi çattı ayrılık derdi
Bin türlü elemi bizlere verdi.

Gam, keder postunu gönlüme serdi.
Üstadım, firakın yaktı dağladı
İnsanlar, mahlûkat, semâ ağladı.

Acı haberlerin gönlümü dağlar

Bayram geldi, fakat kalbim kan ağlar
Bilmem yaramızı bizim kim bağlar

Üstadım, firakın yaktı dağladı
İnsanlar, mahlûkat, semâ ağladı.

Boyunlar büküldü, çehreler duruk
Boğazda döğüldü, sesimiz kırık
Bütün kardeşlerde derin hıçkırık

Geliyor, sel gibi aktı, çağladı.
İnsanlar, mahlûkat, semâ ağladı.

Ansızın ayrılık geldi kapıya
Gözyaşı bıraktı Nurdan yapıya
Dostla vuslat için terhis tapuya

Gözler pınar gibi aktı, aktı, çağladı
İnsanlar, mahlûkat, semâ ağladı.

Elveda dostlarım, ayrıldı Üstad
Nemli gözler ile ediyoruz yad
Kur'ân okuyalım ruhu olsun şad

Üstadım, firakın yaktı dağladı
İnsanlar, mahlûkat, semâ ağladı.
Yaramıza merhem Risale-i Nur

Derdine dermanı hep onda bulur
Kat'î bir hüccettir Risale-i Nur

Bizlere tesellî verip ağladı
Üstadım, firakın yaktı dağladı

İnsanlar, mahlûkat, semâ ağladı.
Üstadım, gidersin sen bâki yere

Viran kalbim kırık, vücudum bere
Al götür beni gittiğin yere

Firakın bizleri yaktı dağladı
İnsanlar, mahlûkat, semâ ağladı.

Aydın'ın derdini açtı da açtı
Kanlı yaşlarını etrafa saçtı
Daha da söylerdi dili dolaştı

Üstadım, firakın yaktı dağladı
İnsanlar, mahlûkat, semâ ağladı.

Osman Aydın

Emirdağ- 23 Mart 1960

MUSTAFA ACET

Mustafa Acet, uzun yıllar Diyanet İşleri Başkanlığında hattat olarak vazife yapmıştır. 1924 yılında Emirdağ'da doğan Acet, 1948 ve 1961'de Risale-i Nurları okuduğu için mahkemelere verilmiş ve mevkuf kalmıştır. 1990 başında Medine-i Münevverede rahmet-i Rahman'a kavuştu.

Bir Emirdağ çiçeği

İrfan dünyamızın Emirdağ sayfası parlak ve berrak haliyle, gözümüzü ve gönlümüzü aydınlatmaktadır. Bu ışıklı sayfanın, nurlu kelimeleri pek çoktur. Bunlardan birisi de Nur-İslâm yolunun 'Hakikat Kahramanları'ndan mümtaz bir şahsiyet olan Mustafa Acet'ti.

Hayatının baharında, henüz yirmi üç yaşında Emirdağlı bir Türkmen delikanlısı olarak Nur Üstad Bediüzzaman'ın sesine, dersine ve nurlarına "Lebbeyk!" diyerek koşmuştu. Bu samimi koşmasının neticesinde, Üstadıyla birlikte Afyon zindanlarını boylamıştı.

Askerlik vazifesinden vatanına dönen Mustafa Acet'i Emirdağ bozkırlarının "Ceylan"ı alıp götürmüştü, Nur Üstadın aydınlık iklimine.

Mustafa Acet bu huzurda ilim öğrenmişti, imân öğrenmişti, meslek öğrenmişti, hocalık ve hattatlık öğrenmişti.

Mübarek ve müstesna şahsiyetlerinin bu fani dünyadan ebediyete kanat açmaları da kendileri gibi müstesna olmaktadır. İşte bunlardan birisi de Mustafa Acet'tir.

Merhum Mustafa Acet, İman-Kur'an yoluna gönül veren fedakârlardan birisiydi.

Şeflik devrinin hükümferma olduğu tarihlerde iki defa hapishanede yatmıştı. Birinci yatışı 1948'in karanlık günlerindeydi. İkinci yatışı ise 27 Mayıs İhtilalinden sonraki günlerdeydi. Suçu Kur'an hakikatları olan Nur Risalelerini yazmak ve okumaktı.

Müslüman Türkiye'mizde cereyan eden bin beş yüz tane Nurculuk mahkemelerinden ikisine şeref vermişti. İkisinin de sonunda diğer dâvâlarda olduğu gibi tahliye olup, beraat etmişti. Bu yüz akı onun ebediyet albümüne pırıltılı bir sayfa halinde intikal etmişti.

Mustafa Acet altmış altı yaşında çıktı ebediyet yolculuğuna. Mesut ve mutlu ömrünün kırk yılın Kur'ân yolculuğunda geçirdi.

Ankara'daki mütevazi hanesinde, namaz vakti girince, Nur Üstadın Afyon ceberrutlarına söylediği ateşîn sözlerini nasıl da heyecanla anlatmıştı. Haliyle, tavrıyla ve bütün varlığıyla sanki o günleri yeniden yaşıyordu. Uzun süren mahkemenin bir celsesinde namaz vakti gelmiş geçiyordu. Üstad Bediüzzaman namaz için izin ve müsaade istediği halde, adamlar razı olmuyorlardı. Bir an celâllenen Nur Üstadın şehlâ gözleri şimşekler gibi parlamış, o pâk alnındaki damarları parmak gibi kabararak âdeta dışa fırlamıştı.

Savcıya asrımızın sultanı Ulu Üstad şöyle gürlemişti:

"Biz namazın hukukunu müdafaa için burada bulunuyoruz. Bizim bundan başka bir suçumuz yoktur."

Üstadla ilgili diğer hatıralarını şöyle anlatmıştı:

"Afyon Hapishanesine nasıl girdim?"

Anlatacağım hatıraların üzerinden yıllar geçti. Bu sebepten parça parça, kesik kesik olacak.

Afyon hapsine Üstadla birlikte girdiğimiz zaman, yirmi üç yaşındaydım. 1947'de askerden yeni gelmiştim. Ceylan Çalışkan benim akrabamdı. İlk defa Üstad Bediüzzaman'a beni o götürdü. Heyecanla, bu görüşme gününü beklemiştim. Daha önce kıymetli eserlerini okumaya başlamıştım.

Afyon hapsine benim girişim, bir isim benzerliğinin neticesidir. Terzi Mustafa girecekti, benim de adım Mustafa olduğu için bu piyango bize isabet etti. Kader-i İlâhinin bir rahmeti oldu. Hapishanede Kur'ân harflerini öğrendim, yazı yazmaya başladım. Kur'ân okumayı ilerlettim.

Afyon hapsi gerçekten benim için bir 'Yusufiye Medresesi' oldu. Orada tecvidi öğrendim. Hapishaneden çıktıktan sonra, on yıl Emirdağ'da imamlık yaptım. On dört yıldır da Diyanet İşlerinde hattat olarak görev yapıyorum. İşte bunlar Üstadla olmanın, ona gönül vermenin, sadece dünyada görülen küçük bir meyvesidir.

Hapishaneden çıktıktan sonra, 1951'de imam oldum, 1960'a kadar hizmetimiz oldu.

Hapis hayatımız 11 ay sürdü.

* * *

Üstad, gazetelerde bilhassa İslâm dünyası ile ilgili haberleri takip ederdi. Büyük Cihad, Hür Adam, Ehl-i Sünnet ve Büyük Doğu mecmualarını takip ederdi, okutturudu. Ben de bazen kendilerine okurdum.

"Bu vatanın saadeti için çalışıyorum"

1948 senesinin arifesinde Üstadın evine bir komiser, iki polis memuru gelmişti. Onlara aynen şunları söyledi:

Siz beni gözetlemeye geldiniz. Benim hatt-ı hareketim meydandadır. İslâmiyet ve bu vatanın saadeti için çalışıyorum.'

Hapisten çıktıktan sonra Cevşen'i yazmıştım. Bunu Ceylan Çalışkan kendilerine götürüp göstermişti. Ben de yanında bulunuyordum.

Bu yazıyı benim çok mahir bir talebem yazmıştır' dedi. Ceylan da beni işaret ederek, 'Bu kardeşimiz yazdı' deyince, Üstad, 'Keçeli' diye iltifat etip, hafifçe yüzüme vurdu.

"Verdiği haberler bir bir çıktı"

Onun herhangi bir hareketini bile unutmak benim için imkânsızdır. En çok esef ettiğim şey kıymetini bilip de, tam hizmetine koşamamamdır. Onu anlayamadım, idrak edemedim. Zamanı gelip de önceden haber verdiği hâdiseler bir bir çıkmaya başlayınca, onun büyüklüğünü daha çok anlamaya başladım.

Güneş her gün çıktığı için kıymetini tam bilemiyoruz. Ancak nimet elden çıkınca, kıymetini takdir ediyoruz.

"Kendisi daima şahsını gizliyor ve perdeliyordu. Dikkatleri Nur Risalelerine çekiyordu."

MUSTAFA KARAPINAR

İlk defa 1947 yılında Emirdağ'da Hayri Gence vasıtasıyla Üstad Bediüzzaman ile tanışmak şerefine nail oldum.

"Üstad adına Kelime-i Tevhid çektim"

İlk defa 1947 yılında Emirdağ'da Hayri Gence vasıtasıyla Üstad Bediüzzaman ile tanışmak şerefine nail oldum. Daha evvel de kendisinin fevkalâde bir âlim olduğunu duymuştum.

Çok mütevazı olmakla beraber, gayet ciddi idi. Giyim kuşamı tam mânâsıyla İslâm kisvesi idi. Bana, 'Kur'ân okumasını biliyor musun?' diye sordu. 'Hayır, bilmiyorum' dedim.

Kur'ân'ı öğren kardeşim' dedi.

Yine 1947 senesi Ramazan ayında Kadir Gecesinde geceyi ihya etmek için Osman Çalışkan beni çağırmıştı. Üstad rahatsız olduğundan bana iki yüz defa Üstad adına Kelime-i tevhid çekmemi istediler. Ben de Üstad adına çektim.

Gece rüyada kapımızın zili çalındı. Kapıyı açtığımda Üstad karşımda idi. 'Teşekkür ederim kardeşim' dedi.

İhbar eden memurun akıbeti

Afyon'da tevkif olduktan sonra bir gün yatsı namazını kılmış, sobanın başında oturuyordum. Yarı uyku vaziyetinde idim. Odanın kapısı açıldı. Üstad girdi, etrafımda dolaştı ve dışarı çıktı. Uyandığımda kimse yoktu. Ertesi gün vazife icabı mahkemede bulunuyordum. Kötü niyetli bir memur, 'Bu da Bediüzzaman Said Nursî ile görüşüyor' diye ihbar etmiş. Evim ve dairem arandı. Fakat bir şey bulunamadı. Oysa arama sırasında dört tane kitap çantamda, yanımda asılı duruyordu.

Tam o gün, akşam üzeri postacı bir telgraf getirdi. Beni ihbar eden memurun vazifesine Ankara'dan son veriliyordu.

"Üstad tabiatı çok severdi. Devamlı kırlara çıkardı. Birkaç sefer kırlara çıkması için ona kendi atımı verdim."

HAFIZ NURİ GÜVEN

1913'te Bozöyük'te doğdu. Yedi yıl Emirdağ Çarşı Camiinde imamlık yaptı.

Bediüzzaman'ı görme bahtiyarlığı

Sıcak bir Ramazan gününde, Bitlisli bir dostunun gayretleriyle Pendik'te, Sakarya Oteli sahibi Hafız Nuri ismindeki zatı arıyorduk. Başka adreste sorduğumuz ak saçlı, ak yüzlü ihtiyar bir adam, sorduğumuz zatın kendisi olduğuna işaret ederek; bizi içeriye, geniş bir odaya davet etti. Meğer bilmeden, aradığımız zatı kendisinden sormuşuz.Yedi yıl Emirdağ Çarşı Camiinde imamlık yapmıştı. On yılın hatıralarıyla doluydu. Anlattıkça anlatmak istiyordu:

1947'yi 48'e bağlayan zamanda Bozöyük'ten, güzel koyunlarıyla bildiğimiz Emirdağ'a hayvan ticareti için gitmiştim. Hocamın ağabeyi olan Gönenli Hafız Ahmed Hoca'da misafir olarak kaldım.

İşte o mesut zamanda, Bediüzzaman'ı görmek bahtiyarlığına erdim. O günlerde zaten her akşam rüyada görüyordum, görüşüyorduk, kitabını okuyordum. Bir hafta kadar görüşebilmek için bekledim. Türkiye'nin, dünyanın her tarafından ziyaretçileri geliyordu. Pek azı ile görüşüyordu, zaten hepsiyle görüşmesi maddeten imkânsızdı.

Bir sabah namazından sonra yine evine gittim. Orada Zübeyir Gündüzalp'i gördüm. İki kişi daha görüşmek için bekliyorlardı. Birisi yaşlı, diğeri ise otuz beş yaşlarındaydı. Gelenlerden birisi daha sonraki zamanda oğlunda misafir olarak kaldığım Kadınhanlı Hafız Mehmed Âsaf, diğeri ise Kütahyalı Hafız Hüseyin idi.

Üç cenaze namazı

Ziyaretine giderek ellerine kapandık. 'Kardaşım' diye hitap ediyordu. Aynen rüyamda gördüğüm gibi, bana bir risale verdi. 'Gençsin, kitap yeni yazı ile yazılmıştır' dedi. On beş-yirmi dakika kadar yanında oturduk. 'Vazifem vardır, sizi üç hafız olduğunuz için kabul ettim' demişti. Diğer ziyaretçi arkadaşların da hafız olduklarını o zaman öğrenmiştim. Bana Çarşı Camiide vazife veriyorlardı. Ben ise kabul etmiyordum. Sonraki ziyaretimde bunu öğrenmiş, 'Neden reddediyorsun? Kabul etmiyorsun?

Sana verilen vazifeyi kabul et! Sonra iyi olmaz' dedi. Bunun üzerine vazifeyi kabul ettim ve asil olarak ben tayin edildim. Gönenli Hafız Hoca da zaman zaman ava gittiği için vazifeyi ihmal ediyormuş. Burada uzun zaman vazife yapmıştım. Bu yıllar içinde, tam yedi senede, Bediüzzaman üç defa cenaze namazına geldi. Bunlardan birisi 1949'da üç hava şehidinin cenaze namazı, diğeri de otuz dokuz sene müezzinlik yapan, yaşlı Murad Hocanın cenaze namazı idi.

"Hastahane ile âlâkadar olurdu"

Adaçalı mevkiinde tepedeki mezarların başında dua ederdi. Sağlık Merkezi Koruma Cemiyeti kurarak bir hastahane yaptırmıştır. Orası ile de alâkadar olur, dua eder, teveccüh ederdi. Bana, 'Senin ilminden başka ihlâsın ve halka tesirin var' diye iltifat ederdi. Boya götürmüştüm. Küçük bir krem kutusunda bozuk paraları vardı. Buradan bana yirmi beş kuruş vermişti. Bu parayı bizim hanım aziz bir hatıra olarak hâlâ saklamaktadır.

1950 Ramazan'ında otuz gün camiye, teravih namazına geldi. Afyon hapsine girdikleri zaman evin anahtarını bana vermiş, anahtar bende kalmıştı.

Emirdağ'da çok çalışıyorduk. Kaymakam ve müdde-i umumî dahil, hep Kur'ân dersi veriyordum. Emirdağ bana çok bağlıydı. Zamanlarımız hep kudsî hizmetlerde geçiyordu, istihdam ediliyordum. Üstadın 'Senin vazifen var' sözü tecellî ediyordu. Rüyalarımda bile ders veya ikaz ederdi. Kitapları da yağmurdan böyle bir ikaz üzerine kaldırıp sakladım; yoksa kitaplara yağmur yağdığının farkında bile değildim. Ziyaretlerimde yalnız olunca yatağının kenarında otururdum. Simasına gayet rahat bakardım, o heybetli gözlerinin tesiri altında kalırdım. Hapishanede verdikleri zehir, sol göğsünün altında yara olarak toplanmıştı, onu da göstermişti.

Evinde iki kedisi vardı. Kendisi Afyon Hapishanesine atılınca, o kedilerden birisi hiç yemek yemedi, yediremedik, açlıktan öldü.

Her sabah Hazret-i Ali'nin duası Celcelûtiye'yi okuyordu. Yalnız huddamların geldiği kısmı okumadığını göstermişti. Bir gün, Alaşehirli olan Nevzat isimli müdde-i umumî Ankara'nın verdiği emir üzerine, ifadesini almaya gelmişti. Hürmetle Üstadın elini öperek girdi, oturdu. Üstad, 'Kardaşım, bir kürsü getirin' diye kendisini bir sandalyeye oturttu.

"Vazifenizi yapın, ücret beklemeyin"

Bir defasında köpekle kedilerin mukayesesini yapmıştı. 'Köpeğe bir dilim ekmek verin, size bağlanır, mutlaka borcunu ödemeye çalışır. Halbuki kediyi çok sevdiği ciğerle besleseniz bile, hiç aldırmaz, nankörlük yapar, size minneti ve borcu olmaz. Siz de işinizi, vazifeniz olduğu için yapın, ücret beklemeyin.'

O zamanlar uyku diye birşey bilmezdim. Yirmi bir köye cami yaptırmıştım. Vazifeli olup, istihdam edildiğimi sonraları anladım.

Mis gibi

Ben inanıyorum ki, dünyada ondan daha temiz bir insan yoktur. Ondan daha temiz bir insan görmedim ben. Dünyadaki miskler onun gibi değildir, o daha da güzel ve temizdi. Evine girdiğimiz zaman mis gibi bir koku sizi sarardı. Eksişehir'de Yıldız Oteline gelip kalırdı. Beni çağırtırdı.

Emirdağ Sağlık Merkezi yapılırken, Üstad bana, 'Arazi sahiplerinin gönlünü al' demişti. Üstadın da iştirak ettiği iki cenaze namazından Murad Hocanın ve hava şehitlerinin namazlarını ben kıldırmıştım.

Bir defasında bizi Tez Dağlarına davet ederek, orada çay ve pirinçli kabak yemeği ikram etti. Hayatta öyle lezzetli yemek yediğimi bilmiyorum, o yemeğin tadı hâlâ damağımda durur. O kırda, Dr. Tahir, Terzi Sadık, Zübeyir, Terzi Raşid hep beraberdik.

Üstadın namaz kılışı ve hususi halleri

Boyu uzunca sayılırdı. O uzun boylu adam, namaza durduğu vakit sanki küçülürdü. Belki beş dakika namaza durması sürerdi, çok heybetli, haşmetli ve haşyetli bir şekilde namaza dururdu. 'Allah bana geçim kaygısını vermedi' derdi.

Son zamanlarda yanında radyo bulundurur ve dinlerdi. Konya'dan Halıcı Sabri kendisine bir taksi gönderdi, fakat kabul etmedi. Eğer kendisine verilenleri kabul etseydi, dünyanın en zengin adamı olurdu.

Muhteşem bir hafızası ve çalışması vardı. Dört yüz sayfalık bir kitabı akşam alır, sabaha kadar düzeltir, tashih eder ve tamamlardı. Emirdağ'da işlerini en fazla Zübeyir yapardı. Kendileri Afyon Hapishanesinde iken, Ramazan'da mukabele için beş-altı çocuk gelmişti. Evin anahtarı bende olduğundan, çocukların evde kalması için haber göndermiştim. 'Derhal yatırsın' demiş, çocukları kendisinin evinde misafir

etmiştik.

Tığ gibi bir insandı; dağlara çıkarken biz arkasından ulaşamazdık. Kendileri seksen yaşlarında, ben ise otuz beş yaşlarındaydım. Ona rağmen arkasından yetişemezdim, belki yüz metre önden çıkardı o yüce dağlara.

Saçları uzundu, kendisini hiç sakallı görmedim, her zaman ustura ile ayna karşısında traş olurdu. O kadar güzel kokardı ki, o kokuyu hiçbir yerde görmedim.

Camiin müezzini olan Mübarek Murad Hoca, Üstaddan çok korkardı ve çekinirdi. Bir Kadir Gecesi tesbih namazı kıldırmıştım. Murad Hoca namazı bilemediği için ön taraflara gelmişti. Üstadın namaz kıldığı üstteki settareli yerden, öğleyin bıraktığı kibriti almıştı. Üstad hiçbir şey demeden cebinden yirmi beş kuruş kendisine verdi. 'Kendine bir ecza (kibrit) al' dedi.

Teravih namazını biraz daha ağır kıldırmamı söylemişti. Kendisi Fatiha'yı ancak zorlukla bitiriyormuş, ben rükûa gidiyormuşum. Teravihte cemaat da çok oluyordu. Üstad cemaatin çok olmasından memnun olarak şunu söyledi: 'Kesret-i cemaatte, vâcip olan sehiv secdesi bile affediliyor. İnşaallahu Teâlâ Allah affeder. Okumayı biraz ağırlaştır ki, cemaat Sübhanek'yi okuyabilsin.'

Meşrutiyet yıllarında basılmış bir kitabı eskilerden beri bendeydi, saklardım, onu kendisine getirdim. Çok memnun oldu ve çok sevindi.

"Zaman zaman başına kına yakardı."

"Cemaat içinde bir veli olduğunu unutmuşsun"

Hafız Nuri Güven Efendiye namaz meselesiyle alâkalı olarak Mustafa Sungur Ağabeyimin sorduğu bir hususu sorunca, mezkûr meseleyi anlattı. Sungur Ağabey ise, meseleye şahit olan, bizzat dinleyen bir kimse olarak şunları ifade etmektedir:

Hazret-i Üstadımız 1951 senesi Ramazan'ında teravih namazını Emirdağ Cami-i Kebir'de kılmıştı. Cemaatte, yanında bazen bendeniz de bulunuyordum. Hemen Fatiha'yı okumaya başlardı. Daha Fatiha'yı zor bitirir bitirmez, imam rükûa giderdi. Bayramda, teravihi kıldıran imam Hafız Nuri Güven ziyarete gelmişti. Hatırımda kalan ve asla unutmadığım, 'Kardaşım, arkanda, yani cemaat içinde, İyyake na'büdü diyebilen bir veli olduğunu unutmuştun' veya 'düşünmeli idin' gibi bir cümle söyledi.

"Kat'î bildiğim: 'Arkanda İyyake na'büdü diyebilen bir veli olduğunu düşünmeli idin, ' veya başka söz, 'Arkanda İyyake na'büdü diyen bir veli olduğunu kat'î işittim."

Hafız Nuri Güven Üstadla son görüşmesini şöyle anlattı:

"Son olarak Isparta'ya, Üstadla vedalaşmaya gitmiştim. Artık imamlıktan da ayrılmak istiyordum. Başka işlerim vardı, onları takip etmek istiyordum. Isparta'ya, Üstada benim vazifeyi bırakmamam için arkadaşlar gitmişlerdi. Üstad da, 'Vazifeyi bırakmasın, ayrılmasın' diye haber göndermişti. Ben de Üstadın hatırı için bir müddet daha vazifeye devam ettim."

İSMAİL HAKKI ÜNLÜ

1930'da Bovadin'de doğdu. Kore gazilerindendir. 1980'de vefat etti.

CHP Kore'ye asker gönderilmesine karşı çıkmıştı

Eski CHP mebuslarından Faik Ahmet Barutçu'nun hatıralarında, Kore meselesiyle ilgili cidden ibret verici kısımlar vardır.

Barutçu hatıratında diyor ki:

Devrin Menderes hükümeti, Yalova'da Celâl Bayar'ın başkanlığında iki saatlik bir görüşmeden sonra, aldığı bir kararla Kore'ye 4500 kişilik silâhlı asker göndermeye karar vermişti.

"Bu karara karşı CHP kanadından beklenen tepki gelmekte gecikmemiş, Kasım Gülek, yetkisi olmadan Kore'ye asker gönderilmesine karşı çıkmıştı. Arkasından İsmet Paşanın sesi yükselmişti. İsmet Paşa, Hürriyet gazetesinde verdiği demeçte, tecrübeli bir parti lideri olarak fikrinin sorulmamasından şikâyet ediyordu. Paşa'nın bu demeci, memlekette derin bir etki meydana getirdi ve iktidar çevresince, dış politikada beraberlik esasına aykırı ve komünistlerin kurdukları Dünya Barışseverler Teşkilâtının propagandası ile aynı anlamda kabul edildi."

Halk Partisinin bu bozgunculuk ve sabotajcılığı devam ederken, İsmail Hakkı Ünlü isimli bir vatandaş, babasıyla birlikte Emirdağ'da, Üstad Said Nursî ile bu mevzuyla alâkalı olarak görüşüyorlardı.

Bu görüşme ve hatırayı İsmail Hakkı Ünlü şöyle anlatıyor:

"Bana da izin verseler, komünistlerle harb etmek için gönüllü giderdim"

1948 senesinde Ankara'da Genelkurmayda vatanî görevimi yapıyordum. Kore'ye asker gönderileceğini haber alınca, derhal gidip gönüllü olarak Kore'ye gideceğimi bilirdim. Beni ilk Kore Türk Tugayına gönüllü yazdılar. Kore'ye gitme zamanı gelinci, bize üç gün izin vermişlerdi. Ben de memleketim olan Bolvadin'e ailemle vedalaşmaya gittim. Babam beni alarak, o zaman Emirdağ'da bulunan Üstad Said Nursî'ye götürdü. Ondan hayır dua almamı söyledi. Üstad bizi sevgi ve alâka ile karşıladı. Babamla birlikte ellerinden öptük. Üstadın babama hitaben ilk sözleri şunlar oldu:

Oğlun Kore'ye gidiyor, sen çok merak ediyorsun, üzülüyorsun. Hiç merak etme, üzülme. İnşaallah oğlun gidip gelenlerden olacak'.

Yine Üstad sözlerine devam ederek:

Hükümet Kore'ye 4500 kişilik asker gönderiyormuş, eğer bana da izin verseler, beş bin genç Nur talebelerimle gönüllü olarak, komünistlerle harp etmek için ben de giderdim.'

Gayet kararlı ve ciddi konuşan Üstad, bu arada eski gençlik hatıralarından da anlattı:

Ben Ruslarla eskiden de harp ettim. Şimdi de onlarla çarpışmaya hazırım. Hattâ o harplerde yaralanıp, esir düştüm. Kore'ye gitmekten korkma. İhlasını muhafaza et.'

Ben de:

Üstadım harbe nasıl niyet edeyim?' dedim.

Cevaben bana:

Din-i İslâm uğruna, Allah için cihada... şeklinde niyet et' diye tavsiye etti. Bana dua etmesini istedim. 'Oğlum duam umumîdir. Hepinize duacıyım. Harpte dahi namazını bırakma. Namazını bırakmamak şartıyla duacıyım' dedi.

Mücahidliğin mukaddes bir vazife olduğundan bahsetti. Bu konuda yazılmış küçük kitaplardan verdi. Bunları erlere ve kumandanlara dağıtmamı söyledi. Elini öperek huzurundan ayrıldık.

"Harpte en ufak bir yara bile almadım..."

26 Eylül 1950'de İskenderun'dan Haan gemisiyle Kore'ye doğru hareket ettik.

"Çeşitli ve çok şiddetli harplere girip çıktım. Allah'a şükür hiçbir şey olmadı. En ufak bir yara bile almadım. Sonra giydiğim kaputa baktığımda, delik deşik kurşun izleri gördüm. Bundan anladım ki, Üstadın duasıyla ve mâneviyatımızın kuvvetiyle sağ salim gidip geldim. Allah bizi muhafaza etti."

H. ŞÜKRÜ BEŞEOĞLU

Biz ona "Şekerci Şükrü Amca" deriz.

Şekerci Şükrü Amca

Biz ona "Şekerci Şükrü Amca" deriz.

Ziyaretine gitmeyeli seneler olmuştu. Geniş bahçeli, çiçekli ve ağaçlı, ahşap evinde, sakin, sessiz köşesinde anlattıklarını dinlerken, "Üsküdar'ın Dost Işıkları"nda aydınlatmaya başlamıştım.

Kimlersiniz? Ya bağrı yanık kimselersiniz!

"Yahud da her sabâh uyanık kimselersiniz!"

Yahya Kemal'in "Kimlersiniz?" diye sorduğu sualine Şekerci Şükrü Amcayı dinlerken cevap bulmuştum. Müslüman Üsküdar'ın "Dost Işığı"nda aydınlanmıştım o güzel bahar gününde.

Her sabah uyanık olan Şekerci Şükrü Amcalar bu aziz toprakların hakiki sahipleri. Müslüman Türkiye'nin tapu senetleri...

Şairin Şükrü Amcayı gördüğünü ve görüştüğünü zannetmiyorum. Ama hiss-i kablelvuku (ön sezi) ile terennüm ettiği böyle aziz nur dostlarıdır:

Dünya yüzünde, bir sefer olsun, tanışmadan,

Öz çehrenizle sizleri görmekteyim bu an,

Gönlüm, dilim, kanım ve mizacımla sizdenim,

"Dünya ve âhirette vatandaşlarım benim."

Hacı Şükrü Efendinin samimi sohbetlerini, hanımı Azize Teyzenin getirdiği çayları yudumlarken dinliyorduk.

Devrekânili Ahmed Kureyşi Efendi ile birlikte Emirdağ'da Üstad Bediüzzaman'ı ziyaret etmiş, sohbetinde bulunmuştu.

"Benim iki misafirim gelecek"

Bediüzzaman o gün talebe ve hizmetkârı olan Ceylan Çalışkan'a,

Bugün benim iki misafirim gelecek. Biri Ahmed Kureyşî, diğeri Mehmed Feyzi'dir!' diyor.

Biz ziyaretine girince bana,

Seni Mehmed Feyzi'nin yerine kabul ettim" dedi.

Emirdağ'da ve sonraları 1952 senesinde İstanbul-Sirkeci'deki Akşehir Palas Otelinde ziyaret etmiştim. Hicaz dönüşümde kendilerine misvak, zemzem ve hurma gibi hediyeler götürmüştüm. Bana, 'Bir daha Hicaz'a gitmek ister misiniz?' diye sorduğunda, 'Evet' diye cevap verince, tebessümle mukabelede bulunmuştu.

"Üstad evimde üç gün misafir oldu"

1953 senesinin bahar aylarında bir kandil günüydü. O gün oruçluydum. Gece rüyamda Üstad, evimizin cumbasında oturmuş, tesbih çekiyordu. İki ay sonra bu rüyam aynı hakikat olarak çıktı. Dualarımda her zaman bize gelmesi için Allah'a yalvarırdım.

"Baktım, bir araba evin önünde durdu, içinden Hazret-i Üstad iniyor, sevinçle koşup ellerinden öptüm. Abdest alma kolaylığı bakımından girişteki kısımda kendisini misafir etmek istemiştik. İnanın bana aynen rüyamda gördüğüm şekli söyledi: 'Beni gördüğün yere çıkart.' Ben rüyamda üst odada, cumbada görmüştüm kendilerini. Hemen üst kata çıkarttım."

Şükrü Amcanın aziz misafiri, hanesinde üç gün kalıyor.

"Kitabımı okuyun, benimle berabersiniz"

Sohbetin bu kısmında Şükrü Amcanın hanımı Azize Teyze de söze katıldı:

Ben sizi âhiret kardeşi olarak kabul ettim. Kitaplarımı okuyun, benimle berabersiniz' diye buyurdu.

"Evimizden ayrıldığı anı hiç unutamıyorum. El sallayışı hiç gözlerimden gitmez. Şimdi kitaplarını, hayatını okuyoruz. Ne çileler, ne eziyetler çekmiş."

Şükrü Efendi devam ediyordu aziz misafirini anlatmaya:

"Üstad her zaman rüyalarıma girer. Hep iyi ve güzel görürüm. Bana daima Eyüpsultan'ı göstermektedir. Üstad rahmetli, 'Nerede zahmet, orada rahmet vardır' derdi."

"Onlar gezmeye çıktılar..."

Son ayrılış gününü ise şöyle anlatmaktadır:

Talebelerini ev aramaya göndermişti. Onlar bir müddet gecikince Üstad lâtife tarzında, 'Onlar ev aramaya çıkmadılar, gezmeye çıktılar' demişti. Sonra talebelere anlattığımda güldüler, 'Hakikaten öyle oldu' dediler.

"Ayrılırken bana, 'Seni buraya İkinci Said olarak bırakıyorum' dedi. Ellerini öptük, bize dualar etti, öylece vedalaştık."

Uzun, heybetli endamı, tatlı nur gibi simasıyla, şeker gibi tatlı sohbetiyle Şükrü Amca hakikaten mesleği gibi bir insandı. "Üsküdar'ın Dost Işığı"nı Şükrü Amcanın parlayan nasiyesinde ve secdeli simasında görmüştük.

NECATİ MÜFTÜOĞLU

Afyonlu Müftüoğlu sülalesindendir. 1948'de Afyon mahkemesi başkâtipliğinde bulunuyordu.

"Asa-yı Mûsa Müslümanlar arasındaki birliği sağlamak için yazıldı"

Bir gün Hüsrev Altınbaşak hakkında Isparta'dan bir talimat geldi. Evini basmışlar. Bu talimatta 'Isparta Cumhuriyet Savcılığının filan tarihli, yapılan tahkikatla Emirdağ'ında iskâna memur edilen Bitlis'in Nurs köyünden Mirza oğlu Said Nursi'nin ifadesi alınarak, tutanağın gönderilmesi...' diyor. Bunu Savcı Bey bana teklif ediyordu.

Hay hay' dedim. Hemen efendim. Allah, Peygamber hakkı için. Yok efendim sivil polismiş, falanmış. Allah'ın emri, Peygamberin kavli. Sivil polis ne edecek bana? Ne yapabilir? 'Hay hay, gidiyorum Savcı Bey' dedim. Hemen izin aldım. Bu ara -rahmetli, kabri nur olsun- Kıbrıslı Fethi Önkaya Bey,

Beyefendi ben de gideyim' dedi.

Kaymakam İbrahim Ergun Bey,

Ben de gideyim' dedi.

Müdde-i umumi (savcı) Nevzat Bey,

Ben de gideyim' dedi.

Bu hadiseden on-on beş göün öncesi Efendi Hazretleri Emirdağ'ın Catallı Köyüne yeşilliklere dinlenmeye gitmişti.

Rahmetli Ceylan da vardı. Ben de o sıralar mahkeme başkâtibiydim.

Kıbrıs Larnakalı Fethi Önkaya, Kaymakam İbrahim Ergun, Savcı Nevzat Bey olmak üzere Efendi Hazretlerinin yanına vardık. Zübeyir'e yer göstermesini söyledi. Zübeyir -rahmetli- bize yer gösterdi. Oturduktan sonra dedim:

Efendim, arkadaşları tanıtayım.' Arkadaşların herbirisini takdim ettikçe 'Kardaşım' diye iltifatta bulunuyordu.

Ben, 'Efendim, elimizde şöyle bir talimat var. Nur'un başkâtibi Hüsrev Altınbaşak'ın evini basmışlar. Nur Risaleleri meyanında Asa-yı Musa ve

Zülfikar adlı iki eser yakalamışlar. Bunları soruyorlar.'

Bu ara beraberimizdeki hâkim, savcı falan hepsi birşeyler sormaya başladılar. Efendi Hazretleri de umumi olarak Nur Külliyatını muhtevasını anlatıyor, izah ediyordu. Sıra, Asa-yı Musa'ya gelince:

Haa,' dedi. 'Bu Asa-yı Musa, Türkiye'deki Müslümanlarla, cenup Müslümanlarının kaynaşıp, sevişip, işbirliği, ruh birliği yapmaları için yazılmış bir eserdir.'

"Zülfikar ise, şimalden gelecek Rus anarşisine karşı sed çeken bir kitaptır. Gerek genç, gerek yaşlı kim olursa olsun Zülfikar'ı okuduktan sonra Rus anarşisine kapılmayacaktır, sed olacaktır."

* * *

Sarık için vekâletname

Üstad, Emirdağ'daki terzi Mustafa Bilal'e benim için demiş:

Kardeşim söyle, bir vekâletname alsın, o sarık meselesi için.'

Mustafa geldi, bacanağı olan Başkâtip Mazhar Beye,

Bacanak, Efendi Hazretleri rica ediyor, o sarık için bir vekâletname istiyor' dedi.

Başkâtip çok acaip ve galiz hakaretlerde bulundu. Ben hemen devreye girip teskin ettim. Neticede yine aldık.

* * *

Kar üstündeki hâleler

Efendi Hazretleriyle ilgili bir hatıra işitmiştim, o zamanlar -ismini şimdi hatırlayamayacağım- bir arkadaş Üstaddan duymuştu. Üstad şöyle anlatmış:

Fırtınalı bir günde ayakyoluna gitmek için dışarı çıktığımda yarım metreye yakın kar vardı. Merdiven basamaklarına ayağımı basacaktım ki, birde ne göreyim, kar üzerinde kırmızılı, yeşilli, renk renk haleler. Hemen 'Ziver çabuk kürek getir' dedim. Kürek ile attıkça altından yine o izler, nurlar görülüyordu. Allah'ın hikmeti.'

Yine birgün zabıt kâtipleri ile geziyoruz. Emirdağ'da Harami Tepesi var. Efendi Hazretleri orada geziyordu. Etrafında yirmi-otuz tane çocuk toplanmıştı. Bana dedi:

Kardaşım, hastayım. Bunlara, çocuklara söyle, bunların duası indallahda makbuldur. Ne olur bana dua etsinler.'

Ben hemen çocuklara seslendim.

Çocuklar, Hoca Dedeniz hasta, dua edin de hastalığı geçsin,' dedim. Hepsi bir ağızdan:

"Allahım, Allahım, Hoca Dedeye şifa ver, iyileştir."

* * *

Birgün Demokrat Partinin ilk kurulduğu günlerde Ali İhsan Sadık Paşa Afyon'a gelmişti. Uzunçarşı'dan geçiyordu. Emirdağ'da zabit kâtibi Yusuf Bey falan vardı. Efendi Hazretleri, Ali İhsan Paşa'ya doğuda milis albayı olarak İstiklâl Harbine iştirakini, esareti neticesi Sibirya'daki Nikola Nikoloviç ile geçen hadise ve hatırasını anlatmıştı.'

Arasıra yukarıdan telgraf gelirdi. Eserlerin müsaderesi ile ilgili falan. Ben hemen cebime koyar, doğruca Efendi Hazretlerinin yanına gider, durumu haber verirdim, tedbirler alınırdı. Postaneden kitap göndermemelerini hatırlatırdım.'

* * *

"Doktor merhum Tahir Barçın, Bediüzzaman Hazretlerine rahatsızlığına binaen mahkemeye gitmemesi için rapor verirdi. Fakat kimse dinlemezdi. Kendisi çok muhterem ve mütedeyyin bir doktordu."

ABDURRAHMAN CANTEKİNLER

1930'da Konya'da doğdu. İlk, orta ve lise tahsilin Konya'da yaptı. Ankara Tıp Fakültesinden mezun oldu. İlk görev yeri Arapkir (3,5 yıl). Tekrar Ankara'ya döner, operatör ve hastanede başasistan olur. O tarihlerde Devrin Afganistan Başbakanı Mayvantal âni bir kriz geçirir. Ameliyatını Abdurrahman Cantekinler ve Muzaffer Özerkut birlikte yaparlar. Babasının arzusu üzerine 1966 yılında Konya'ya gelir. Emekli olmadan Konya'da kasım Şifa Hastahanesini açarlar. Bu hastahanenin Başhekimi, Cerrahi Operatörü ve sahibi olarak görev yapmaktadır.

Abdurrahman Cantekinler ile görüşmemiz mülakat şeklinde oldu.

Milyonların imanını kurtaran, ölümsüz eser, Risale-i Nur Külliyatını nasıl ve ne zaman tanıdınız?

1947-1948 yılları arasında Abdülmuhsin Elkonevi (Muhsin Alev) kanalı ile tanıdım. O yıllarda Konya Lisesinde talebe idim. Yine o yıllarda bizim akran diyebileceğimiz çok değerli liseli kardeşlerimiz vardı. Hasan Tahsin Oğuz, Ziya Nur Aksun, Feyzi Halıcı, Mehdi Halıcı, Ahmed Atak Hatipoğlu, Selahaddin Erdoğan, Kamil Öztürk.

Büyüklerden de merhum Halıcı Sabri ve yine merhum Zübeyir Gündüzalp Ağabey vardı. Özellikle Zübeyir Ağabey bizlere ders yapardı. Yalnız Abdülmuhsin Elkonevi'nin bana karşı çok yakın himmetini unutmak mümkün değil. Risale-i Nur'dan aldığımız şevk ile o yıllarda çok hareketli idik.

Bediüzzaman'ı ziyaret etmek nasip oldu mu? Olduysa kaç yıllarında ve ne gibi gelişmeler oldu?

Efendim, Risale-i Nur Külliyatını tanıyınca Hz. Üstadı her an görmeyi kalbime yerleştirmiştim. Zaten fırsat arayıp kolluyordum. O tarihlerde bizim evlerde ev turşusuna çok meraklıydılar. Taze turşuluk sebzeler de Akşehir'de vardı. Bu vesile ile Akşehir'e gittim. Fakat bütün aklım Hz. Üstaddaydı.

Üstadın selâmını söyleyince Adalet Bakanı telâşa kapıldı

Üstü açık bir kamyona rastladım. Emirdağ'a gidiyormuş, hemen atladım. İner inmez Üstadı soruşturdum. Evini gösterdiler. Evine gittim. Üstad

Mustafa Sungur ile bana haber gönderip demiş: "O benim misafirimdir. Bugün meşgulüm, yarın gelsin." Ayrıca kendilerinin çok zamanlar yediği tirit yemeğini de benim yemem için göndermiş. Böylece o yemeği yemek de nasip oldu. Sene 1949 sonları idi.

Hayrettir, o gece Emirdağ'da kaldığım otelde ihtilam olmuşum. Kalktım abdestimi aldım, namazımı kıldım ve kendi kendime, "Demek Üstad hazretleri bizleri abdestli ve ter temiz görmek istiyor" dedim.

"Abdurrahmanlar cesur olur"

Neticede, Hazreti Üstad ertesi sabah beni kabul etti. Mübarek ellerini öptüm. Memnun ve mütehassis idim. Bana hitaben, "Evladım, sen de bir Abdurrahman'sın. Abdurrahmanlar cesur olur. Ben sana vazife veriyorum, Ankara'ya gittiğinde Adliye Vekili Ruknettin Nasuhioğlu ile görüşeceksin. Yalnız bu selâm Adliye Vekili olduğu için değil, Nasuhi Şeyhi Rukneddin Efendinin torunu olduğu cihetle size selam gönderdi, diyeceksin" dedi.

Yıl 1950. Ankara Tıp Fakültesini kazanmıştım. Ankara'ya gittim. O yıllarda bizden önce mezun olan kardeşlerimizden Muhsin Alev ve Ziya Nur Aksun Ankara'da idiler. Ankara'ya varınca ilk işim Hazret-i Üstadın selâm emaneti idi. Muhsin Alev, Ahmed Atak ile birlikte Adliye Vekili Rukneddin Nasuhioğlu Beyle görüşmeye gittik. Randevu aldık. O yılların üniversitelisi idik ve bizi odasına kabul ettiler.

Kendimizi takdim ettik ve akabinde, "Ziyaretimizin maksadı Hazret-i Bediüzzaman'ın selâm mevzuatıdır" dedik.

"Siz neci oluyorsunuz?"

Bunu der demez bize gayet hiddetli olarak cevaben dedi ki: "Siz neci oluyorsunuz? O adamın peşinden niye gidiyorsunuz? Ben şimdi sizin isimlerinizi alıp tahkikat açtıracağım, v.s."

Vaziyete baktım. Ziya Aksun ile Muhsin Alev biraz çekingenlikten dolayı sustular. Bunun üzerine ben Bakan Beye gayet cesurane olarak hiç çekinmeden ve yüksek bir sesle dedim ki:

"Sen necisin? Sen kenidini ne zannediyorsun? Said Nursi Hazretlerinin sana ihtiyacı yok. Size muhtaç da değil. Sizin dedenizden dolayı ve o cihetle size selâm gönderdi. Ben size Risale-i Nurları okumayı tavsiye ederim. Bediüzzaman'ın eserlerinde iman hakikatları var, müjdeler var. Başta Gençlik Rehberi'ni okuyun, bakın içinde neler göreceksiniz. Gençlik

müthiş bir bunalım içinde, buhran geçirmektedir. Bir kurtarıcı arıyor. İşte Risale-i Nurlarda kurtuluşun çareleri var. Efendim, okuyun bunları."

Bunun üzerine Adliye Bakanı sustu ve mânen sarsıldı ki, o eski, tehditkârane hali kayboldu. Ve bize güleryüz göstermeye çalıştı. Ve "Her zaman sizi beklerim" dedi.

Yani şunu ifade etmek istiyorum. Hazret-i Üstadın bana Emirdağ'da, Tıp Fakültesine gideceğim aylarda, "Abdurrahmanlar cesur olur" tabiri ve "Sana vazife verdim" sözleri tahakkuk etti. Bu âşikâr bir kerametti ve zahir oldu...

Tekrar Hazret-i Üstadla bir mülâkatınız oldu mu?

Hayır, olmadı. Yalnız şimdi doktor olan kızım dünyaya gelmişti. "Ne isim koyayım?" derken, o gece rüyamda Hz. Üstadı gördüm, "Kızının ismini Nursel koy" dedi ve uyandım. Aynı ismi koydum.

* * *

Bu mülâkatı gerçekleştiren Halil Uslu kardeşime teşekkür ediyorum.(N. Şahiner)

MEHMET METİN

1943 tarihinde terhis olduktan sonra Konya'nın Ilgın ilçesinde, Devlet Demiryollarında memur olan babamın yanına geldim. Bir ay kadar dinlendikten sonra Toprak Mahsulleri Ofisinde vazife aldım.

"Gençlik Rehberi'yle tanıştım"

1943 tarihinde terhis olduktan sonra Konya'nın Ilgın ilçesinde, Devlet Demiryollarında memur olan babamın yanına geldim. Bir ay kadar dinlendikten sonra Toprak Mahsulleri Ofisinde vazife aldım. Bu arada Devlet Demiryollarında yol bekçisi olan Nebi Uluçay ile tanıştım. Bana Hz. Üstaddan ve Risale-i Nur'lardan bahsetmeye başladı. Birkaç gün sonra da Konya'ya gidip beraberce Halıcı Sabri Ağabeyi ziyaret etmemizi teklif etti. Bunun üzerin beraberce Konya'ya gittik. O gece Sabri Ağabeyin evinde geç vakte kadar oturduk. Onlar bana Hz. Üstaddan ve Nur'lardan bahsettiler. Ben de anlattıklarını dikkatle dinledim. Ayrılırken Sabri Ağabey bana bir Gençlik Rehberi hediye etti. Geceyi otelde geçirip ertesi gün vazifemizin başına döndük.

Birkaç gün içinde Gençlik Rehberi'ni okudum ve Nebi Ağabeyi aramaya başladım. Onunla her gün buluşuyor ve istifade ediyordum. Bu arada Gençlik Rehberi hakkında bir şiir yazdım. Bu şiiri Sabri Ağabey'e gönderdim. O da Hz. Üstada göndermiş. Üstadımız da şiirin Lâhikâlara geçmesini emir buyurmuş. Bu hususu mektupla Sabri Ağabey bana bildirdi ve daha çok şeyler yazmamı isteri. Ben de yazdım.

"Nebi Ağabeyin azmi"

Benim Nur'ları tanımama vesile olan Nebi Ağabeyden de birkaç nebze bahsetmeden geçemeyeceğim. Kendi ifadesine göre, Rus Harbi esnasında muhacir olarak Ilgın'ın bir köyüne, aile efradı ile birlikte iskân edilmişler. Çok fakir ve günlük yiyecekleri bile olmayan bu aile, yerleştikleri köyün sâkinleri tarafından bir müddet idare edilmişler. Nebi Ağabey köye gelir gelmez köyün hocasına giderek Kur'ân yazısını öğrenmeye başlamış. Fakat genç olduğu için hoca başından savarmış. O ısrarla gidince, bir gün hocanın hanımı dayanamayıp, 'Yahu çocuk çok hevesli ve meraklı, öğretsen ne olur?' diye ricada bulunmuş. Hatta kalem alacak parası da olmadığından,

yanmış odun ve kömür parçalarıyla duvarlara yazı yazmaya uğraşırmış. Bunun bu gayreti ve hevesi karşısında Cenâb-ı Hak rüyasında beyaz sakallı, nur yüzlü bir zât vasıtasıyla okuyup yazmayı tâlim ettirmiş.

Sabahleyin tekrar hocaya koşup, 'Hocam ben harfleri ezberledim, söyleyin yazayım' deyip, çok işlek olmasa da harfleri yazmaya başlamış. Hoca efendi hayret edip, 'Dersi alacağın yerden almışsın' demekten kendini alamamış. Zamanla yazı yazmayı o kadar ilerletmiş ki, bir matbaa yazısı güzelliğinde yazı yazmaya başlamış. Yazdığı tesbihattan bir tane de bana hediye etti. El'an bende mevcuttur.

Bu meyanda Üstadımızı görmeyi arzu etmiş. Ancak maddî durumu iyi olmadığından ayağında çarık, yaya olarak Ilgın'dan Barla'ya gelip Hz. Üstadı ziyaret etmiş. Hz. Üstad ona, 'Ben Kur'ân'ın çırağıyım, siz de okuyun çırağı olun' demiş. Halbuki o, saatlerce kendisine vaz u nasihat edeceğini zannediyormuş. Böylelikle Nebi Ağabey ilk ziyaretini yapmış.

Bilâhare Devlet Demiryollarına yol bekçisi olarak girmiş. Her iki hizmeti de birlikte yürütmeye çalışmış ve muvaffak da olmuş. 1948'de evi basılmış, Kur'ân-ı Kerim dahil bütün kitapları alınmış, yerlere atılıp çiğnenmiş. Daha sonra da Yusufiye'de kaldıktan sonra tahliye edildi.

"Müdürün ilk ve son hali"

Risaleleri çoğaltmak için benim çalıştığım dairedeki daktilodan istifade etmeye beni teşvike başladı. Mesai saatleri dışında diğer memurlar gidince, dairede Risaleleri okur, ben de yazardım. Daha sonra da dağıtırdı. Müdür çok disiplinli ve Risale-i Nur'a muhalif bir insandı. Hatta verilen selâmı dahi almayan bir kimse idi. Bundan dolayı kendisinden çok çekinirdik. Bu zâtın bilâhare Diyarbakır'a tayini çıkmış, orada Nurları tanıyınca kalbine giren iman nuru onu sultan yapmış ve bundan dolayı da bir müddet Medrese-i Yusufiyede yatmıştı. Bilâhare tekrar vazife almış, İzmir'e tayin edilmişti. Bir derste karşılaşıp tekrar tanıştık. Sonraları emekli oldu.

"Üstadı ziyaret maceramız"

Nebi Ağabeyle birlikte Üstadı ziyaret etmek için Emirdağ'a gitmeye karar verdik. Bu arada Ilgın'ın Çavuşçu köyünde ikamet eden İsmail Efendi isminde bir tanıdığımız vardı. Tarikat ehli olan bu zâta gidip, Hz. Üstada gideceğimizi söyledik. İsmail Efendi, 'Ben de çok arzu ediyorum, ama param yok' dedi. Ben de ödünç olarak masrafını çekebileceğimi söyledim. Üçümüz beraberce yola çıktık. O zaman vesait çok azdı. Trenle Çay

istasyonuna kadar geldik. Oradan bir kamyonla Emirdağ'a geldik. Günlerden Cuma olduğundan nasıl olsa Cuma namazı için Üstad camiye çıkar, biz de görüşürüz diye hesap etmiştik. Maalesef hesabımız gerçeğe uymadı. Üstadın Cuma namazına çıkamadığını öğrendik. Evinde de ziyaretin çok güç olduğu ve devamlı jandarma tarassudu altında bulunduğu söylendi.

Kendi kendimize, niyetimizin halis olduğunu, İnşaallah ziyaret sevabını aldığımızı düşünürsek teselli bulmaya çalıştık. Çarşıda yol üzerinde bulunan bir kahvehanede buluşup çok seyrek geçen vesaitlerden biri ile geri dönmeyi kararlaştırdık. Ben çarşıyı dolaşayım diye Nebi ve İsmail Ağabeylerden ayrıldım.

Biraz sonra kahvehanede buluştuk. Onlar benden ayrıldıktan sonra Üstadın kapısı önünden geçerlerken Hz. Üstad kapıyı açmış, bunu fırsat bilen iki ağabeyimiz de hemen elini öpmüşler. Yanlarına geldiğinde bunu bana söylediler. Kıskançlık damarım o kadar kabardı ki, yerimde duramadım, hemen kalktım ve Hz. Üstadın evinin ön tarafına doğru yürüdüm. 'Bunların yol paralarını ben verdim. Onlar Üstadın elini öpsünler de, bana niye nasip olmasın' diye düşünerek, Cenab-ı Allah'a iltica ettim. Hayatımda bundan başka halis bir yalvarış yapabildiğimi hatırlamıyorum. Yabancı olduğum için halktan çekinmeme rağmen, Hz. Üstadın evinin pencere tarafına bakıp yürürken Üstadın baş kısmını gördüm. İçinde birden bire ürperme belirdi ve 'Elhamdülillah gördüm' dedim. Bu esnada Hz. Üstad hemen ayağa kalktı ve iki eliyle selâm verdi. Ben de başımı eğerek mukabele ettim. İleri doğru geçip tekrar geriye döndüğümde Hz. Üstad yine ayakta selâm verdi. Ben de bu defa mukabele ettim.

İçim biraz ferahladı, fakat tatmin olmamış bir halde arkadaşlarımın yanına döndüm. Onlara Üstadla selâmlaştığımı söyledim. Onlar sohbetlerine devam etmeye başladılar, ben de, 'Ey Allah'ım! Ne olur, Üstadımın ellerini öpseydim' diye düşünceye daldım. Bu esnada karşıma birden 16-17 yaşlarında nur yüzlü bir genç geldi. Bana hitaben, 'Ağabey, siz Üstadı ziyarete mi geldiniz?' dedi. Ben de 'Evet' dedim. 'Öyleyse buyurun, ben oraya gidiyorum, sizi de götüreyim' dedi. Hemen ayağa kalktım, birlikte yürümeye başlayınca yanımdaki ağabeyler, 'Nereye gidiyorsun, vasıta şimdi gelir' dediler. Ben de, 'Üstada gidiyorum' dedim. Hemen onlar da bizi takip ettiler. Üstadın evine 5-6 adım kalmıştı ki, Hz. Üstad kapıyı açıp önünde durdu, bizi götüren genç kenara çekildi, ben derhal eline

sarılarak öptüm, diğer iki ağabeyimiz de aynı şeyi yaparak tek sıra halinde önünde durduk. İsimlerimizi sordu ve iki defa, 'Zaptiyeler var, zaptiyeler var' dedi. İki eliyle bizi selâmlayarak içeriye girdi. Bunun üzerine biz de oradan ayrıldık ve kahvehanenin önüne geldiğimde Çay istasyonuna kadar bizi götürecek olan vasıtanın sanki bizi bekliyormuş gibi kalkmak üzere olduğunu gördük. Hemen binip memleketimize geldik ve vazifemizin başına döndük.

Bu durumu bazı kardeşlerime naklederken iki ihtimali anlatmaktan kendimi alamıyorum. Birisi, 'Ben Hızır (a.s.)'ı gördüm' diyorum. Çünkü, Emirdağ'a ilk defa gittiğimde beni almaya gelen gençle tanışmıyordum.

Sıkıntılı anlarda bir anda binlerce Hızır'ı vazifelendiren Allah (c.c.) bana o genci gönderdi. O anda benim Hızır'ım o genç oldu. İkincisi, Üstadımızın açık bir kerametidir ki, o genci göndererek beni çağırttı. Nasıl olursa olsun, Cenab-ı Hakka şükürler olsun ki, arzum tahakkuk etti.

Sene 1948... Ilgın'dan yine ilçeye Kadıhan'a tayin edildim. Dairemiz Demiryolları istasyonunda olup, Kazaya 10-11 km. uzaklıkta bulunuyordu. Kaldığımız güzergâh istasyonu personeli ile, bizim dairede çalışanlardan başka kimse yoktu. Günde sadece iki posta treni geçerdi. Ondan sonra kuş uçmaz kervan geçmezdi, hiç bir yabancı göremezdik. Trenle, kazaya gelen mektup ve kolileri almak için günde iki defa atlı araba gelir giderdi. Lütfi Bey isminde bir İstasyon Müdürü vardı. Muhterem bir şeyh efendiye intisablı idi. Boş zamanlarında okuması için birkaç eser vermiştim. Eserler masasının üzerinde durur, buluştuğumuz zaman beraberce okurduk. İşimiz müsait olduğu bir zamanda yine istasyona gitmiştim. Birlikte oturuyorduk. Hiç beklenmedik bir hadise ile karşı karşıya kaldık. Aniden ilçenin hâkimi kapıdan içeri girdi. Posta trenlerinin gelme zamanı da değildi. Risaleleri masanın üzerinde görünce, 'Bunlar kimin?' diye sordu. Çok korktuk. Müdür Lütfi Bey yüzüme bakınca, ben korkarak, 'Benim' diyebildim. Ama terlemeye başladım. Hakim gençti. Yumruğunu masaya vurarak, 'Arkadaş bu eserler böyle okunmaz, abdest alıp diz çökerek okuyacaksınız' demez mi? Ey Allah'ım! O anda da imdadıma yetiştin. Bir oh çektim, korkum izale oldu.

Hâkim Bey Üstadın nerede olduğunu sordu. Ben, 'Afyon Hapishanesinde' dedim. 'Ona ceza verecek hâkimin kalemi kırılsın. Kendini ziyaret etmem mümkün olmadı, siz görürseniz selâmımı söyleyin, bana dua etsin' dedi. Trenle gelecek eşyaları varmış, onların gelip gelmediğini sordu, gitti.

Cenab-ı Allah hem beni sevindirdi, hem de Müdür Lütfi Beye, ilçenin hâkimi vasıtasıyla, 'Bu eserler kıymetlidir, sahip olun ve okuyun' dedirtti.

Hz. Üstad Afyon Hapishanesinden tahliye edildikten sonra bir gece rüyamda ziyarete gitmiştim. Evindeki bir kedinin (rengi ve şekli ile aklımda) iç kapı önünde durduğunu gördüm. Ertesi gün daireden izin alarak yola çıktım. Emirdağ'a indiğimde, Çalışkan Ağabeylerin dükkânına gittim. Üstadı ziyaret etmeye geldiğimi söyledim. 'Görüşmek çok zor' dediler. Kendilerinden haber vermelerini rica ettim. Hz. Üstada söylemişler, Üstad ise gelmemi söylemiş. Daha önceden Konya'da iken tanıştığımız Zübeyir kardeşle birlikte eve gittik. Tam iç kapıya geldik ki, iki gece evvel rüyamda gördüğüm aynı renk ve eşkâldeki kedi karşımda duruyor. Durumu Zübeyir kardeşe söylediğimde, 'Sen ne zannediyorsun kardeşim, kalbindeki tereddütlerden sıyrılıyorsun' dedi.

İzin almak için Hz. Üstadın odasına girdi ve sonra kapıyı açarak bana içeri girmemi söyledi. Ziyaret heyecanı ile içeriye girdim. Hz. Üstad karyolasında ayaklarını sarkıtmış bir vaziyette oturuyordu. Beni görünce, 'Kardeşim, seni dualarıma dahil ediyorum' dedi. Sonra karyolanın altına doğru eğilerek, oradaki kutunun içinden bir lokum alıp kendi eliyle ağzıma koydu. Oturmamı işaret etti, ben de oturdum. Yanıma Ceylân kardeş gelip oturdu. Ben yukarıda anlattığım hâkim hadisesin anlatmaya çalışırken, Ceylân kardeş beni dürterek fazla konuşmamamı söyledi. Fakat Hz. Üstad bunu gördü ve Ceylân kardeşe işaret ederek, 'Bırak kardeşimiz anlatsın' dedi. Anlatıp bitirdikten sonra selâmı aldı ve hâkimi dualarına dahil edeceğini ve selâm söylememi emir buyurdu. Benden bir gün evvel ziyarete gelen Nebi kardeşimiz, aile efradından biraz şikâyette bulunmuş, onun için de, 'Kardeşlerimiz dünya işleri için Sabri kardeşimizle konuşsunlar' dedi ve yanından ayrıldım.

"Üstadın hastalığı ve zindeliği"

Aradan ne kadar zaman geçti bilmiyorum, yalnız kiraz mevsimi idi. Isparta yolu ile tekrar Hz. Üstadı ziyarete gitmeye niyetlenerek hareket ettim.

Isparta'da rahmetli Musfafa Ezener ve Rüştü Çakın Ağabeylerle görüştüm. Emirdağ'a gideceğimi söyleyince, oraya gidecek mürekkep kalemi ucu olduğunu söyleyerek bir küçük kutu verdiler. Üstadımızın yanında evvelce bulunmuş ve kâtiplik yapmış olan Kâtip Osman Ağabey de bir-iki kilo ağırlıkta dolu bir sepet getirerek, Üstada götürmemi söyledi.

Götürmek istemedim 'Almazlar' dedim. O da 'Nur Bahçesinin mahsulüdür dersin' dedi. Bunun üzerine reddetmeyip götürdüm.

Çalışkan kardeşlerin dükkânına gittim. Zübeyir kardeş oraya geldi. Kutuyu verdim, 'Üstadın bir şey almadığını bilmiyor musun kardeşim? Ben durumu anlattım. Fakat yinede sepeti alamam.' dedi. Sepet dükkânda kaldı, bilmiyorum, sonra ne oldu? Orada Zübeyir Ağabeye Üstadı ziyaret etmek istediğimi söyledim. 'Çok rahatsız' dedi. 'Karşıdan bari göreyim' dedim. Günlerdir ziyaret için bekleyenler varmış, buna rağmen ısrar ettim, izin alındı ve gittim. Hakikaten Hz. Üstad çok ağırdı. Bence sanki vefatı an meselesi gibi idi. Sesi gayet az çıkıyordu. Eğilerek dinlemeye çalıştım. Anlayabildiğim, 'Hastayım, dua edin' sözleriydi. Yanında fazla kalamayıp dışarı çıktım.

Dışarıda Zübeyir kardeşe, 'Üstad Cuma namazına çıktığı zaman nerede namaz kılar? Bugün ben de onun kıldığı yerde Cuma namazını kılmak istiyorum' dedim. Bunun üzerine bana, 'Camide yukarı mahfile çık, sağ taraftaki bölmenin yanında namaz kılar' dedi. Başkası oraya oturmasın diye, namazdan çok evvel camiye gidip tarif ettiği yere oturdum. Vakit geldi, ezan okunmaya başladı, cemaatte bir hareket belirdi ve merdivene doğru bakmalar başladı. Ben de herkesin baktığı tarafa baktım, ne göreyim? Sanki birkaç saat evvel ölüm döşeğinde gördüğüm hasta Üstad değildi de, 30-40 yaşlarında zinde ve sıhhatli halde Hz. Üstad merdiven başında göründü. Bütün cemaat ayağa kalktı, yol açtılar. Zübeyir Ağabey yanında ve Üstadın seccadesi elinde olarak yanıma geldiler. Oturduğum yere Üstadın seccadesini serdi. Üstad seccadeye, Zübeyir Ağabey de yanına oturdu. Ben de Hz. Üstadın arkasında safa durdum. Ezan bitip Cuma namazı edâ edildikten sonra, cemaat bekledi, Hz. Üstad çıkarken yine ayağa kalkıp yol verdiler. Cami dışına çıkınca cemaat Üstadın etrafını sardı, kendisi mübarek elleri ile hepsini selâmlıyordu. Yanındaki kardeşlerimiz de, 'Üstad hastadır, sizlere dua ediyor' diyerek evinin önüne kadar geldik. Eve girmesi de mesele oldu. Cemaat ayrılmıyor, kimi eline, kimi giydiği cübbeye sarılıp öpüyordu. Zorla içeri girebildi. Ben de oradan ayrıldım.

"Sıkıntımı gideren sadık rüya"

Sene 1952. Babam aniden hastalandı. Onu Ilgın'dan alıp Konya Devlet Hastahanesine yatırdım. Ertesi gün sabahleyin ziyaretine gittiğimde yatağında bulamadım. Doktoruna sordum, 'Başınız sağ olsun' dedi. Aniden şaşırdım.

Zira ağır hasta değildi. Neyse, lüzumlu cenaze malzemesini aldım, hastahanede yıkandı, az bir cemaat ile cenaze namazını kılarak Musalla Mezarlığına defnettik. Allah rahmet eylesin.

Babamın vefatı ile iş bitmedi. Vefatı esnasında başında bulunamayışım bana ayrı bir üzüntü kaynağı oldu. Vazifemden, efradı-ı ailemden bir şikâyetim yoktu. Buna rağmen üzüntüyü bir türlü üzerimden atamıyordum. Devamlı, 'Acaba babam nasıl vefat etti?' diye düşünüyordum. Geceleri uykudan aynı düşüncelerle uyanıyordum. Aradan aylar geçti, bir gün rüyamda, Peygamberimiz (a.s.m.)'ı ziyaret etmek için Ravza-i Mutahhara'nın kapısından içeri girdim. Nur yüzlü iki zât yanıma geldi. 'Sen Bediüzzaman Hazretlerinin talebesi misin?' dediler. 'Evet' dedim. 'Sen baban için çok merak ediyorsun. Hiç merak etme, baban vefat ederken Bediüzzaman ve bütün talebeleri başında idi' dediler. Heyecanla uyandım ve Elhamdülillah dedim. Üzüntüm sevince kalboldu.

Üstadımız da, 'Biz imanı kurtarmak için hizmet ediyoruz' demiyor muydu? Onun için bu hususta zerre kadar şüphem kalmadı. Babam namazını kılan müttakî bir insandı. Gerçi Nurlarla pek ilgisi yoktu. Fakat bizim gibi âciz ve günahkâr bir oğlunun, az dahi olsa Hz. Üstada ve Risale-i Nurlara karşı muhabbetinin olması, İnşaallah babamın da imanla göç etmiş olmasına vesile olmuştur diye düşünüyordum. Şu satırları yazarken yine aynı heyecanı yaşıyor ve davamızın kutsiyetini bir kat daha idrak ediyorum.

"Topal Hocanın Üstada muhabbeti"

1953 senesinde memleketim olan Beyşehir'e gittim. Orada o sırada 112 yaşında ve kırk sene Ege havalisinde müftülük yapmış, âlim bir zât vardı. Kendisini ziyaret etmek ve duasını almak için evine gittim. Sohbetimiz esnasında, yanımda bulunan Üstadın vesikalık bir fotoğrafını kendisine gösterdiğimde, aldı, öptü ve ağlayarak, 'Bir ayağımı kaybettiğim için ziyaretine gidemedim, kalbden kalbe yol vardır, görürseniz selâmımı söyleyin, bana dua etsin ve bu esnada belki, Beyşehir'de bir topal hocamız var derse, kurtuluşuma vesile olur' demişti.

Yukarıda anlattığım rüyamı kendisine naklettiğim, tabir etmesini istirham edince buyurdu ki, 'Ravza-ı Mutahhara'da gördüğün o iki zâtın birisi Hz. Ebubekir, diğeri de Hz. Ömer'dir. Sen iki defa hacca gideceksin' dedi. Dediği gibi iki defa hacca gitmek nasip oldu. Elhamdülillah...

"1954 yılında memuriyetimi İzmir'e naklettirdim. Buradaki kardeşlerimizden Mustafa Birlik ile birlikte Hz. Üstadı ziyarete gitmiştik..."

ZAKİR ÇANGAR

İzmir'in sıcağı, kavurucu bir hal almıştı o gün. Biz, elimizde bir emekli başkomiserin adresi, köşe bucak dönüp duruyorduk.

İrtica masası şefi Zakir Çangar'ı arıyoruz..

İzmir'in sıcağı, kavurucu bir hal almıştı o gün. Biz, elimizde bir emekli başkomiserin adresi, köşe bucak dönüp duruyorduk. Nihayet bir tanıyanın vasıtasıyla Zakir Çangar Beyin evini bulduk.

Evi bulmuştuk, ama kendisini bulamamıştık.

Nerede olduğunu sorunca, keçilerini otlatmaya gittiğini söylediler.

Tarif ettikleri kırlara doğru, Zakir Çangar'ı yeniden aramaya başladık. Yanımızda mahalleli küçük bir çocuk, bize yol gösteriyordu. Bir tepe, nihayet ikinci tepe; bulamamıştık bir türlü. En sonunda çocuğa, "Git şu tepeye de bakıver" dedim. "Şayet bulabilirsen bana işaret et, ben oraya ondan sonra geleyim" dedim.

Çocuk koşarak gitti. Uzak bir tepeden el etti. Adımlarımı sıklaştırarak tepeye çıktım. Baktım, tepenin altında, elli beş-altmış yaşlarında görünen, hafif siyah sakallı, kısa kollu gömleğini pijamasının üzerine sarkıtmış olan bir zat duruyordu.

Selâmlaştık.

Hayırdır İnşaallah!" dedi.

Ben de "Hayırdır. Sizi arıyordum" dedim. Ağaçların altında, serin yerde konuşmak, bazı sorular sormak istediğimi bildirince; "Eve gidelim, hem siz misafirsiniz, bu sıcakta size soğuk şurup ikram edeyim" dedi.

"Siz Nur talebesine benziyorsunuz"

Her ne kadar orada, kırda konuşmak istedimse de razı olmadı. Keçileri toplayarak önüne kattı. İkimiz birlikte yola koyulduk. Bizim beraber gittiğimiz arkadaşlar da, az sonra karşımıza çıktılar. Zakir Bey:

"Bunlar da sana benziyor, arkadaşlarınız mı?" deyince, "Evet," dedim, "Beraber geldik."

Sizler Nur talebelerine benziyorsunuz" dedi.

Cevaben, "Ziyaretimiz de bu konu ile ilgili" dedim.

Evinde kendisinin verdiği, çeşitli ellerden geçerek bize kadar gelen, Bediüzzaman Said Nursî'nin bir fotoğrafını göstererek bu resmi nereden ele geçirdiğini sordum.

Zakir Çangar, bir anda şaşırdı, bu resimden haberi olmadığını ve böyle şeylerle ilgisi olmadığını söyledi.

Ben yanlış giriş yaptığımı fark ederek sustum ve meseleyi, başından bütün teferruatı ile izah etmeye başladım.

Ben, Said Nursî, Nurculuk ve Nur Risaleleri konusundaki geniş araştırmalarımdan bahsederek, adamcağızın korku ve endişesini dağıtmak istiyordum. Fakat, adam, "Ben bilmiyorum" deyip işin içinden çıkıyordu.

Bir ara hanımı söze karıştı. Zakir Beye hitaben,

Niçin anlatmıyorsun bildiklerini... Bak çocuklar buraya kadar gelmişler. Ne varsa, ne soruyorlarsa anlatsana!" dedi.

Nihayet Zakir Bey başladı anlatmaya:

Zakir Çangar Üstadı takipte

Ben 1950 yılından sonra Ankara Emniyetinin Birinci Şubesinde, irtica masası şefiydim. Dahiliye Vekâletinden gelen bir emir üzerine Said Nursî'nin dosyalarını getirttim ve incelemeye başladım. Tam 19 tane klasör geldi. Bununla ilgili benden bir rapor istemişlerdi. Raporu hazırlamak için devamlı çalışıyordum. Ama fena halde de sıkılmıştım. Ama neylersin, biz emir kuluyduk.

"Bir müddet çalışma yaptıktan sonra, kalkıp Emirdağ'a gittim. Kendisi o zaman Emirdağ'da ikamete memur edilmişti, orada kalıyordu. Emirdağ'da üç gün kaldım. İki gün otelde kaldım. Bir gün de Bediüzzaman Hocanın evinde yattım."

Bu arada Zakir Beyin sözünü keserek bir sual sordum:

"Kendinizi ne diye tanıttınız?"

Emekli öğretmen diye tanıttım. Ama yutmadı, pek inanmadı. Yanında kalıp bütün halini, gece gündüz ne yaptıklarını, bütün detaylarıyla tespit etmek istiyordum. Bilhassa yanında yatmamdan çok sıkılmıştı. Sabahleyin bana;

Vazifeni yaptınsa artık yeter, sen beni çok sıktın, artık git' dedi.

Gerçekten ben de sıkılıyordum. Ama vazife icabı buna mecburdum. O günlerde başımdan geçen bir hâdiseyi size anlatayım. Bu zat büyük velidir. Bununla uğraşmaya gelmez.

Rüyadaki civcivler...

"Otelde gece yatarken, rüyada aniden kapı şiddetle açıldı. Kapının altı üstüne geldi. Şiddetle ürperdim. Kapı açılınca, baktım, içeriye küçücük civcivler, tavuk yavruları doldu. Bütün odayı civcivler yavaş yavaş büyümeye başladılar. Büyüyen civcivler, az sonra küçük küçük adamlar şekline girdi. Cüceler her tarafı istilâ ettiler. Ama nasıl hücum! Arılar gibi nereme gelirse vuruyorlardı. Ben korku, heyecan ile bağırıyordum. Neredeyse boğulmak üzereydim. Kan ter içinde uyandım. Baktım heyecandan kalbim duracak gibiydi. Yatağın içinde sağ salim kendimi bulunca derin bir nefes aldım. Allah'a şükrettim. Hemen kalkıp dua ettim, tevbe ettim. Bir daha bu Zatla uğraşmamaya karar verdim. Size de tavsiyem, bu Zatla uğraşmayın. Bu büyük bir Zattır."

Zakir Beye anlattıklarından dolayı teşekkür ettik. Zaten kendisi de, daha çok anlatacakları olduğu halde pek anlatmak istemiyordu.

Hatıra olarak bir fotoğrafını rica ettik. Fotoğrafının, o anda olmadığını ifade etti. Biz de yanımızdaki makina ile bir hatıra resmi alabileceğimizi söyledik. Kendisini zorla razı ederek bahçede bir-iki hatıra resmi çektik.

Teşekkür ederek, vedâlaşıp ayrıldık.

MUSTAFA RAMAZANOĞLU

1929'da Kahramanmaraş'ta doğdu. Üstad Bediüzzaman'la alâkalı hatıralarını kendisi kaleme aldı. Nurculuktan dolayı çeşitli zamanlarda mahkemelere verildi. Hep beraat etti. Hakikî Aleviler Müslüman'dır ismiyle 1971'de neşrettiği bir kitabı bulunmaktadır.

"Üstadı arıyorum"

Ben Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerini müteaddit defalar ziyaret ettim.

İlk ziyaretim 1950 yılında Emirdağ'da oldu. Bu ziyaretimden önce Risale-i Nur'ları okumamıştım. O zaman Büyük Doğu ve Serdengeçti mecmularını hiç kaçırmaz, okurdum. Bir gün Büyük Doğu mecmuasında Üstadın mahkeme müdafaasından bir pasaj okudum. Cesur, kahraman kişileri çok severdim. Büyük Doğu'yu ve Serdengeçti'yi de fıtratımdaki bu ihtiyacı tatmin için okurdum. Bu mecmuların İslâmı, imânı müdafaası beni büyülerdi. Bediüzzaman'ın müdafaasındaki belâgat, fesahat, şecaat ve cesaret beni mest etmişti. Hayran kalmıştım. Hemen bu zat-ı muhteremi ziyarete gitmek hatırıma geldi. Derhal harekete geçtim. Bu zat-ı muhteremin adresini temin için soluğu İstanbul'da aldım. Necip Fazıl Kısakürek'in bürosunu buldum. Kendisi büroda yoktu. Orada çalışan kişilerden nerede olduğunu sordum. Büroda çalışan Malatyalı Ahmet Ramazan isminde, hiç tanımadığım bir arkadaş:

Ne yapacaksın Necip Fazıl Beyi?'

Said Nursî Hazretlerinin adresini isteyeceğim.'

O zatın adresini Necip Fazıl Bey bilmez, ben bilirim.'

Öyleyse bu zatın adresini lütfen bana verin, ben ziyaretine gideceğim.'

O zat gelen her ziyaretçiyi kabul etmez. Hâlis bir niyetle gitmiş olman lâzım ki sizi kabul etsin.'

Ben hâlis niyetle gittiğimi zannediyorum. Hele ver bakalım da bir gideyim' dedim.

"Üstadı ilk ziyaretim"

Nihayet Üstadın adresini Ahmet Ramazan'dan aldım. Hemen Emirdağ'a vardım. Adres merhum Ceylân kardeşin pederi Mehmed Çalışkan'ın dükkânı imiş. Mehmed Çalışkan kardeşimiz dükkândaydı. Mehmet Çalışkan'a,

Beni şu adresi götürür müsünüz?' dedim.

Bediüzzaman bugün rahasız, ziyaretçi kabul etmiyor.'

Ben uzak yol kat ederek geldim. Lütfen beni götürün.'

Kardeşim, hususan bize tenbih etti. 'Ziyaretçi getirmeyin, hastayım, kimseyle görüşecek halim yok' dedi.'

Mehmed Efendi kardeşimizi bir türlü ikna edemedim. İki saat peşinde dolaştım, yalvardım. 'Bir kere sorun, kabul ederse giderim. Hoca Efendiyi benim geldiğimden haberdar etmeden beni göndermeyin' diye ısrar ettim. Allah'a şükür, Mehmed Efendi kardeşimiz, 'Bir sorayım' dedi, gitti. Hac yolcusu bekler gibi büyük bir ümitle yolunu bekledim. Üstadın yanından döndüğü zaman yüzü gülüyordu. Çok neşeliydi. Daha gelirken kabul edildiğimi anlamıştım.

Buyurun, gidelim, sizi kabul etti.'

Bu söz bana dünyadan daha tatlı gelmişti. Sürûrum sonsuzdu. Mehmed Efendi kardeşimizin peşine takıldım, gittik. Eski, ahşap bir eve girdik. Üstadın odasına yaklaşmıştık. Bana Mehmed Efendi, 'Başındaki serpuşu çıkar, Üstad sevmez' dedi. Üstadın kaldığı odanın karşısında odun koyulmuş bir yer vardı. Gayri ihtiyari serpuşu oraya attım. O günden bu yana serpuş giymem. Mehmed Efendi kapıyı vurdu. 'Üstadım, misafiri getirdim' dedi. Mehmed Efendi odayı terk ederek gitti. Üstad karyolasının üzerinde istirahat ediyordu. Gayet mütevazı bir oda idi. Dünyaperestelerin, halılarla koltuklarla müzeyyen tantanalı odası gibi bir oda değildi. Dünyaya ve dünya saltanatına hiç ehemmiyet vermeyen, dünyasını ahiretine mezra yapan, yalnız ahireti düşünen, orası için çalışan müstağni bir zatın odasıydı. Bu odada taban halısı gibi bir ziynet eşyası yoktu. Karyolasında, karyola örtüsü ve karyola eteği gibi şeyler yoktu. Sadece karyolada bir yatak vardı.

Odaya girdiğimizde hemen Üstadın elini öptüm. Gözüm oturacak bir koltuk veya sandalye aradı. Ne gezer? Karyolanın başı ucunda yere serilmiş bir minder vardı. Pantolonunun ütüsünün bozulmasından endişe eden o mindere bağdaş kurup oturmaya mecburdu. Ben de dizlerim üzerine bu mindere oturdum. Üstad:

Nereden geliyorsun?'

İstanbul'dan, efendim.'

İstanbul'dan geldiğimi söyler söylemez büyük bir çeviklikle sıçradı, yatağın ortasına oturdu.

Orada talebelerime işkence ediyorlarmış, doğru mu? Benim etimi cımbızla çeksinler, talebelerime ilişmesinler.'

Bir az daha bekledim, rahatsız olduğu için fazla durmadım, elini öptüm, çıkarken; 'Oğlum buradan çıktığın zaman seni isticvap ederlerse, 'Hastaydım, onun için gittim' de, zira yalan söylemiş olmazsın. Manevî hastalık hepimizde var' dedi. Ayrıldım.

K. Maraş'a geldim. Islahiye'ye Zübeyir Ağabeye telefon açtım. 'Ben Said Nursî Hazretlerinin yanından geldim. Okumam için bana eserlerinden vereceksin, selâmı var' dedim.

Zübeyir Ağabey büyük bir heyecanla, 'Ney! Sen o zatı gördün mü?' dedi. Ben de, 'Evet gördüm' dedim. 'Geliyorum' dedi.

İki saat sonra merhum Zübeyir Ağabey eserlerle birlikte K. Maraş'a geldi. Beni kucaklayarak, 'O zatı gören gözlere de kâfi' dedi ve benim gözlerimden öptü. Böylece ben de Risale-i Nur okuyucuları arasına girdim. 'Hâzâ min fazlı Rabbî.'

"Üstad hâlis niyetlileri kabul ediyordu"

Sene 1952. Üstadın Gençlik Rehberi adlı eseri, Konyalı Muhsin tarafından yeni harflerle bastırılmıştı. Eserin müellifi, bu sebeple İstanbul'da mahkemeye verilmişti. Üstad mahkeme için İstanbul'a teşrif etti. Bir müddet İstanbul'da mahkeme sebebiyle kaldılar. Sirkeci'de, Akşehir Palas Oteli'nde ikamet ettiler. Üstad İstanbul'da iken, ben sık sık İstanbul'a zahiren ticaret için, hakikatte Üstadı ziyaret için gidiyorum.

Bir gün, musallî, salih iki Maraşlı arkadaş, 'Bizi de Üstadı ziyarete götür' dediler. 'Gidelim' dedim. Ancak niyeti halis olmayan bir Maraşlı daha bize katılmak istedi. Ona, 'Arkadaş, bu zat sana yaramaz, sen nasıl adammış, bir göreyim diye gideceksin. Bu niyetle gittiğin için bizi de kabul etmez. Sen bizden ayrıl' dedim. İnanmadı. 'Öyle şey mi olurmuş, niye kabul etmesin? Ayrılmam, ben de gideceğim' dedi. Gittik, Üstad kabul etmesin? Ayrılmam, ben de gideceğim' dedi. Gittik. Üstad kabul etmedi. Ahmet Ramazan kardeşimizin dediği aynen görüldü. Diğer iki Maraşlıya, 'Bu adamdan vitrinlere bakarken ayrılalım, tekrar Üstadı ziyarete gidelim' dedim. Kendisi

bir vitrine bakarken biz kaçtık, bizi kaybetti. O adamdan ayrı olarak Üstada gittik, kabul etti. Böylece o halis niyetli arkadaşlar da ziyaret etmiş oldular.

"Üstad, doktor ve öğretmenlere önem verirdi"

Yine sene 1952. İstanbul Belediyesinin doktoru Nihat Ongun bana rica etti. 'Beni Üstadın ziyaretine götür' dedi. Doktorla beraber Üstadı ziyarete gittik. Yine kabul buyurdular. Üstad, Nihat'ın doktor olduğunu öğrenince şöyle bir nasihatta bulundu:

Ben iki meslek erbabına çok kıymet veririm. Bunlardan biri doktorlar, diğeri muallimlerdir. İmanlı muallimler körpe dimağlara imanı, İslâmı yerleştirir. Onun için benim nazarımda muallimler çok kıymetlidir. Sana tavsiyem şudur. Sen bir hastayı tedavi ettiğin zaman ücretin 100 lira değerse de, 2,5 lira verirlerse al, cebine at. Zannetme ki, 97,5 lira kaybettin. Sadaka olarak defter-i âmâline geçer.'

Doktor Nihat Bey çok iyi bir intiba ile ayrıldı. Bana, 'Bu zatın sözleri iliklerime işledi' dedi. Bu kardeşimiz halen salâhatını muhafaza etmektedir.

"Rüyada yediğim yemek"

Sene 1952, İstanbul'dayım. Kardeşim Mahmut Ramazanoğlu o tarihte hukuk fakültesi talebesiydi. Onun Şehzadebaşı'ndaki evinde yatmıştım. Rüyamda Üstad, talebeleri ile birlikte bulgur pilâvı yiyorlardı. Ben varınca yemeğe davet ettiler. 'Teşekkür ederim' dedim, yemeğe dahil olmadım. Ama Üstadla birlikte yemek yemeyi de çok arzu ediyordum. Bir daha çağırsalar yemeğe giderdim diye bekledim. Ne yazık ki yemeğe tekrar buyur etmediler. Büyük bir üzüntü ile uyandım.

O gün öğleye yakın bir zamandı, saatini hatırlayamıyorum, ama öğleye yakındı. Üstadın odasından Muhsin kardeşimiz çıktı. Beni görünce, 'Gel gel, kardeşim, Üstadın artığını ye, sevaptır' diyerek bana küçük bir sefertası içerisinde, bir kaşık gelecek kadar kuru fasulye verdi, ben de yedim. Allah'ıma hamd ettim. Rüyada beraber yemek yiyemeyişimin üzüntüsünü Rabb-ı Rahimim artığını yedirerek ref'etti. Bu bir tesadüf değildi. Ben buna da Üstadımın bir kerameti nazarı ile bakıyorum.

"Albayın Üstada hayranlığı"

Yine sene 1952. Üstad Fatih'te Reşadiye Otelinde kalıyordu. Günlerden Cuma idi. Üstadı ziyarete gittim. Cuma namazı da yakındı. Otele vardığım zaman baktım ki, salonda, Üstad beni görünce eliyle yanağımı okşayarak, 'Hoş geldin oğlum' dedi. Arkasındaki talebelerine dönerek, 'Siz benimle

gelmeyin, hükûmetin nazar-ı dikkatini çekmeyelim' dedi. Ve merdivenlerden indi. Arkasındaki cemaatin içinde bir de albay vardı. Resmî elbisesi ile gelen bu albay, 'Çocuklarımın maişeti olmasaydı, ben şimdi istifa eder, bu zat-ı muhtereme hizmet ederdim' dedi.

"Üstad bir delikanlı zindeliğindeydi"

Üstad otelin kapısından çıktı. Ben hemen dışarıya kendimi attım. Üstadı yolda giderken görmek istiyordum. Çünkü her ziyaretimde yatağında oturuyor bir vaziyette gördüğüm için, Üstadı zor yürüyecek bir durumda tahayyül ederdim. Otelden çıktığım zaman Üstadın, otelin bulunduğu kaldırımdan karşı kaldırıma 20 yaşındaki bir delikanlının çevikliğinde geçtiğini gördüm. Akasya ağacının engin dallarındaki yaprakları eliyle okşayarak çevik adımlarla Fatih Camiine doğru ilerledi. Üstadın bu dinç durumu beni çok mesruru etmişti.

"Üstad Fatih Camiinde"

Fatih Camiine Cuma namazını kılmak üzere girdik. Ben artık Üstadın peşini hiç bırakmıyordum. Cuma namazından sonra beraber camiden çıktık. Camiden çıkan cemaat bir anda Üstadın etrafını sardılar. Birbirlerine, 'Bediüzzaman' diye yüksek sesle ve büyük neşe içinde haber veriyorlardı.

"Üstad, 'Taksi!' diye seslendi"

Cemaat Üstadın elini öpmek için itişmeye başladı. Orada büyük bir izdiham oldu. Camii otele çok yakındı. Üstad camiye yaya olarak gelmişti. Üstad bu tezahürattan kurtulmak için orada bulunan bir taksiye 'Taksi!' diye seslendi ve taksiye hemen atlayıverdi. 'Beni otele götür' dedi. Bunu yapmasaydı camiden çıkan Müslümanlar Üstadın otele gitmesini en az iki saat tehir ettirebilirlerdi. Üstadın bu müdakkik hali beni hayran bıraktı.

"Üstadın Maraş'a olan alakası"

Üstadın K. Maraş'a olan sevgisini de aksettiren bir mektuplaşma ile hatırama son vereyim.

Kayalar Ağabey üstada bir mektup yazarak Diyarbakır'a davet etmişti. Kayalar Ağabeyin bu mektubu lâhika yapılmış, dağıtılmıştı. Bir tanesi de bana gelmişti. Ben bu davet mektubunu okuyunca hemen Üstada bir mektup yazarak K. Maraş'a davet ettim. Üstad mektubuma şu cevabı verdi.

Ben Urfa'yı, Diyarbakır'ı ve Maraş'ı aynı gözde görüyorum ve duama ismen dahil etmişim. Diyarbakır'a gidersem Maraş'a da gelirim' demişlerdi. Diyarbakır'a da, K. Maraş'a da teşrifleri mümkün olmadı.

"İki yüz senedir dünyaya böyle bir eser gelmedi"

Sadede gelelim. Merhum Zübeyir Ağabey, 1950 yılında telefondaki ricam üzerine eskimez yazılı Mektubat, Zülfikar, Sözler, Siracünnur ve Tılsımlar mecmualarını getirmişti. Müftü Hafız Ali Efendinin bize, 'Her kitap okunmaz, aldığınız kitabı bana bir gösterin de öyle okuyun' diye olan tavsiyesine uyarak, yukarıda isimleri yazılı Said Nursî Hazretlerine ait olan kitapların hepsini Müftü Efendiye götürdüm.

Hoca Efendi, şu kitapları okumak istiyorum. Bir tetkik buyurun da okumaya değerse okuyayım.'

Bırak da git.'

Aradan iki ay geçmişti. Birgün Müftü Efendiye giderek, bıraktığım kitapların mahiyetini sordum.

Hoca Efendi, kitapları okudunuz mu?'

Okudum.'

Nasıl buldunuz?'

Oğlum, iki yüz senedir dünyaya böyle bir eser gelmedi, bundan sonra da geleceği meçhul,'

Öyleyse verin de ben de okuyayım.'

Yok, ben kitap vermem, sen kendine yenisini al.'

Müftü Efendinin takdirini toplayan bu eserleri o tarihten beri, yani 1950 yılından beri okumaktayım.

"Hafız Ali Efendinin ilmi ve fazileti"

Merhum Zübeyir Ağabeyin getirdiği Risaleleri aldım, çok itimad ettiğim ve güvendiğim K. Maraş Müftüsü Hafız Ali Efendiye götürdüm. 'Şu eserleri okuyun da, okumaya değerse biz de okuyalım' dedim.

Evvelâ muhterem Müftümüzün ilim ve fazilet derecesini kısa olarak arz edeyim. Müftü Hafız Ali Efendi uzun müddet K. Maraş müftülüğü makamını muhafaza ve ihya etmiştir. Kitap, okuma âşıkı olan bu zat, doktorun, 'Kitabı çok okuma, gözlerin görmez olacak' diye tavsiyede bulunmasına rağmen okumayı bir türlü bırakamamış, binnetice maddî gözleri görmez olmuştur. Bu defa da gözü gören dostlarına, meselâ Mahmut Kanadıkırık'a, bana, Şakir Efendi Hocaya okutarak dinlemek suretiyle talebe-i ulûm sıfatını asla kaybetmemiştir.

Hacca giden bir K. Maraşlıya Medine-i Münevvere'den kitap sipariş etmiş. Hacı, istenilen kitabı ararken kitapçı, 'Bu kitabı Türkiye'de yalnız K. Maraş Müftüsü Hafız Ali Efendi anlar, sen bu kitabı kime alıyorsun?' demesi üzerine, Hacı Efendi, 'Ben de o zata alıyorum, onun siparişidir' demiştir.

1961 yılında Diyanet Reisi olan eski İstanbul Müftüsü müfessir ve fakih Ömer Nasuhi Bilmen Hazretleri, fetva için gelen bir K. Maraşlıya, 'K. Maraş'ta Hafız Ali Hoca Efendi varken, K. Maraşlıya bizim fetva vermemiz icab etmez' demiştir.

Özetleyeycek olursak, bu zat, yalnız K. Maraşlının değil, bütün âlem-i İslâmın ilmî cihette nazarını çekmiştir. Müftü Efendinin vefatından sonra, bu zata ait olan kitaplar Hafız Ali Kütüphanesi ismiyle müsemma bir kütüphane açılarak bu kütüphaneye koyuldu, kocaman kütüphaneyi dolduran kitaplar böylece K. Maraş'ta kültür hizmetine girdi.

"İki yüz senedir dünyaya böyle bir eser gelmedi"

Sadede gelelim. Merhum Zübeyir Ağabey, 1950 yılında telefondaki ricam üzerine eskimez yazılı Mektubat, Zülfikar, Sözler, Siracünnur ve Tılsımlar mecmualarını getirmişti. Müftü Hafız Ali Efendinin bize, 'Her kitap okunmaz, aldığınız kitabı bana bir gösterin de öyle okuyun' diye olan tavsiyesine uyarak, yukarıda isimleri yazılı Said Nursî Hazretlerine ait olan kitapların hepsini Müftü Efendiye götürdüm.

Hoca Efendi, şu kitapları okumak istiyorum. Bir tetkik buyurun da okumaya değerse okuyayım.'

Bırak da git.'

Aradan iki ay geçmişti. Bir gün Müftü Efendiye giderek, bıraktığım kitapların mahiyetini sordum.

Hoca Efendi, kitapları okudunuz mu?'

Okudum.'

Nasıl buldunuz?'

Oğlum, iki yüz senedir dünyaya böyle bir eser gelmedi, bundan sonra da geleceği meçhul,'

Öyleyse verin de ben de okuyayım.'

Yok, ben kitap vermem, sen kendine yenisini al.'

Müftü Efendinin takdirini toplayan bu eserleri o tarihten beri, yani 1950 yılından beri okumaktayım.

"Ayağı öpülecek zatlar"

Sene 1952. Üstad Said Nursî İstanbul'daydı. Ben de Üstadı ziyaret için bir İstanbul yolculuğuna hazırlandım. Zaman buldukça Risale-i Nur'ları okuyor ve Üstadı da ziyaret ediyordum, ama mübtedi olduğumdan ve echeliyetimden, Üstadın değerini tam olarak bilemiyordum. Nur talebelerinin üstada yazdıkları lâhika mektupları bana geliyordu. Mektubun sonunda, 'Mektubuma son verirken el ve ayaklarından öperim' hitabesini bir türlü hazmedemiyordum. Ve içimden, 'Ayak da öpülür mü yahu? Bu kadarı ifrattır' diyerek kendi kendime kızıyordum. Bu halimi de kimseye izhar etmiyordum.

Üstadı ziyarete gideceğimi Hafız Ali efendiye söyledim. 'Bir diyeceğiniz var mı?' diye sordum.

Müftü Efendi, 'Cenab-ı Said'e benden çok selâm söyle, el ve ayaklarından öperim' dedi. Hayretler içinde kaldım ve hatamı anladım. 'Demek ayağı öpülecek zatlar da olurmuş' dedim.

Müftü Efendi, Üstada karşı bu beyanı ile benim kalbimdeki istifhamı çözmüştü. Aynı zamanda kerametini de izhar etmiş ve Üstadın ilim ve fazilet değerini bana tebliğ etmişti.

"Rüyada gördüğümü yaşadım"

Müftü Efendi güzel de rüya tabir ederdi.

1952 yılında bir rüya görmüştüm. Rüyamda Üstadı sırtıma aldım, bir camiye götürüyordum. Dizimin bağı çözüldü, yürüyemez hale geldim. Fakat Üstadı da sırtımdan bırakmadım. Güçlükle Üstadı götürüyordum. Üstadı götüreceğim cami uzaktaymış, yakınımızda bir cami gördüm. Üstada, 'Üstadım, dizimin bağı çözüldü, gidemez hale geldim, gideceğimiz cami de uzak, şu görünen camiye gitsek olmaz mı?' dedim. Üstad, 'Olur, bu camiye gidelim' dedi. Yakın olan camiye girdik, uyandım.

Müftü Efendiye giderek rüyamı anlattım. Rüyayı şöyle tabir etti: 'Üstadı sırtına almam, onun eserlerini neşretmendir. Dizinin bağının çözülmesi; bu eserler sebebiyle sana hükûmet tarafından bir sıkıntı gelecek. Camiye girmeniz de; o sıkıntıdan kurtulacaksınız.'

Tabiri aynen çıktı. 1952 yılında Ahmet Emin Yalman'ı vurmuşlardı. Bu hadise sebebiyle birçok Müslüman taht-ı muhakemeye alınmış ve

tutuklanmıştı. Bu hadise sebebiyle benim evim de aranmıştı. Risale-i Nur külliyatından Zühretü'n-Nur eserini arama sırasında ellerine geçirmişlerdi. Bu sebeple tutuklandım. Malatya Cezaevine gönderildim. Orada 70 gün hücre hapsi uyguladılar. Malatya Ağır Ceza Mahkemesinde birinci celsede tahliye edildim. Bilâhare beraat ederek kurtuldum.

"Üstadın cenazesine iştirak ettim"

Sene 1960. Üstad Urfa'da tebdil-i mekân, tahvil-i hayat etmişti. Üstadın vefatını Abdullah Yeğin Ağabey bana telefonla bildirince, telefon gayri ihtiyarî elimden düşmüştü. Gözümden pınar gibi yaş gelmeye başlamıştı. Hayatımda Üstadın vefatına ağladığım gibi hiçbir şeye ağlamamıştım. Üstadın cenazesine iştirak etmek ve yetişmek için garaja koşuyordum. Bir taksi tutarak Urfa'ya âcilen gitmek istiyordum. Büyük bir telâş ve figân içinde giderken Risalelerle alâkalı Ökkeş Tiyek Ağabey karşımdan geldi.

Mustafa, dur bakalım, nereye gidiyorsun? Bu halin nedir? Niçin ağlıyorsun?' diye sordu. Üstadın Urfa'da vefat ettiğini, cenazesine yetişmek için taksi tutmaya gittiğimi söyledim.

Üstad iktisatçıdır. Senin bu hareketine razı olmaz, sen Üstadın ruhu için buradan okursun, saniyesinde yerini bulur' dedi.

Bu söz beni tesir altına almıştı. Zira Üstadı o kadar çok seviyordum ki; onun rızasına muhalif bir halimin olmasın asla istemiyordum. Zira beni sefahet bataklığından Allah'ın lütuf ve hidayeti ile onun Kur'ân tefsiri Risale-i Nur eserleri kurtarmıştı.

Yolumu değiştirerek her yerde rehberim olan Müftü Efendiye yine gittim. Fetvahaneye vardığım zaman hıçkırıktan bir türlü konuşamıyordum. Müftü Efendi, 'Neyin var oğlum? Annenle mi dövüştün, babanla mı dövüştün? Niye ağlıyorsun?' diye sordu. Bir müddet konuşamadım. Teskin olduktan sonra, 'Üstad vefat etmiş, ben cenazesine gidecektim. Ökkeş Tiyek, bu hareketimin israf olduğunu, Üstadın buna razı olmayacağını söyledi, ben de zat-ı âlinize danışmaya geldim' dedim.

Ney! Eğer dersim olmasaydı şu kör gözümle o veliyullahın cenazesine de giderdim. Böyle bir evliyanın cenazesine gitmek israf olur mu?' dedi.

Merhum Müftü Efendinin bu sözleri beni çok sevindirdi. Dünyayı bana bağışlasaydı bu kadar ikrama geçmezdi. Çok memnun ve mesrurdum. Hemen oradan kalkarak taksi tutmak için koştum. Tuttuğum taksi ile kısa zamanda Urfa'ya vâsıl oldum.

"Her on dakikada bir hatim"

Üstadın cenazesine iştirak için Türkiye'nin hemen her vilâyetinden Nurlarla alâkalı zatlar gelmişti. Urfa sokakları gelen cemaati almaz olmuştu. Ulu Caminin on yerinde hafızlar ve Kur'ân okumasını bilenler ellerinde Kur'ân cüzleri, Üstadın ruh-u mübarekine hatimler indiriyorlardı. Bu cüzlerden okumayı Rabbim bana da nasib etti. Her on dadikada bir hatim indiriliyordu. Bu hatim okuma faslı geceli gündüzlü 24 saat devam etti. Böylesine bir duanın kimseye nasip olduğunu zannetmiyorum.

Üstadın cenazesi Cuma günü kalkacaktı. Türkiye çapında ilânat böyle yapılmıştı. Fakat Urfa'ya dolan Müslümanlardan lüzumsuz endişe duyan Vali, Perşembe günü âni bir emir vererek ikindi namazının müteakip cenazesini defnettirdi. Cenaze namazına iştirak eden Müslümanlar Ulu Caminin içerisine sığmadı. Üstadın nâş-ı mübareki camiin içerisindeydi. Camiin iç, dış ve bahçesi cenaze namazına iştirak eden cemaatle dolmuştu.

"Cenaze parmaklar üzerindeydi"

Böyle muhteşem bir cemaat, padişahların cenazesinde dahi görülmemiştir. Bu cenazeye ve cenaze namazına iştirak sırf Allah içindi. 'El-hubb-u lillah' düsturu burada tam tecellî etmiş ve zahir olmuştu. Bu cemaat-i azîme, Said Nursî Hazretlerini Kur'ân'a ve imana hizmetinden dolayı seviyordu. Bu sevgi uhrevî idi, hakikî sevgi de işte budur.

Cenazeyi götürürken el değiştirmenin imkânı olmuyordu. Parmağını tabuta değdirebilen, bu küçük hizmetinden dolayı çok memnun ve mesrurdu. Nihayet cenazeyi defnettik. Ben de K. Maraş'a hareket ettim. Karşımızdan gelen otobüsler cenazeye iştirak için gidiyorlardı. Birkaç otobüs bizi durdurarak cenazeyi sordular. Defnedildiğini söylediğimiz zaman yetişemediklerine çok üzüldüler. Mezarını ziyaret için Urfa istikametine devam ettiler.

"Kafama takılan mesele"

K. Maraş'a gelirken yolda kafama takılan iki mesele vardı. Birisi, Üstad vefatından önce bir mektup yazmıştı. Bu mektupta, 'Benim mezarımı 4-5 kardeşim bilecek, başkalarına söylemesinler; nasıl ki bir hakikat beni teveccüh-ü nastan uzak tutuyor, aynı hakikat vefatımdan sonra da beni teveccüh-ü nastan uzak tutuyor. Heykellerine perestiş edilenlerin durumuna düşmek istemiyorum' demektedir. Üstadın cenazesine iştirak eden iki yüz bini aşkın kişi vardı. Bunlar Üstadın mezarını görüyor ve biliyordu. Üstad

neden 'Mezarımı 4-5 kardeşim bilecek' demişti? Bu mesele kafamı bir hayli karıştırdı.

Kafamdaki bu sorunun cevabını 27 Mayıs 1960 ihtilâlcileri verdi. 1960 İhtilâlini yapan kişiler, Üstadın mezarından çıkartarak ıssız, sessiz; kimsenin bilmeyeceği, görmeyeceği bir mahalle defnettiler. Üstadın kerametvari mektubundaki isteğini, bu adamlar bilmeyerek yerine getirdi.

Evet şimdi Üstad kimsenin, evet, kimsenin bilmediği yerde, istediği ve arzu ettiği gibi, teveccüh-ü nastan uzak, perestişten âzade bir şekilde ebedî istirahatgâhında istirahat etmektedir. onu ziyaret etmek isteyenler, hatm-i şerif, Yâsin-i Şerif ve Fatiha-i Şerif hediyeleri ile manen ziyaret etmektedirler. Onun ruh-u mübarekine senede binlerce hatim indirilmektedir. Onun eserlerini okuyarak Allah'ın hidayetine erenlerin, İslâmî yaşayışlarından hâsıl olan bütün sevaplarının bir misli 'Essebebü kelfail' sırrınca defter-i hasenatına geçmektedir. Böyle bir nimete mazhar olmak her insana nasip olmaz.

"Üstadın vefat edeceği tarihi bilmesi"

Kafama takılan ikinci mesele ise şu idi. Üstadın eserinde bir 'Eddaî' şiiri vardır. Bu şiirde:

Yıkılmış bir mezarım ki, yığılmıştır içinde,

Said'den yetmiş dokuz emvat ba-âsâm âlâma.

Sekseninci olmuştur, mezara bir mezar taş.

Beraber ağlıyor hüsran-ı İslâma.

Mezar taşımla pür emvat enindar o mezarımla

Revânım saha-i ukba-yı ferdâmâ...

Yâkînim var ki, istikbal semavat ü zemin-i Asya

Bahem olur teslim, yed-i beyza-yı İslâma

Zira yemin-i yümn-ü imandır

Verir emn ü eman ile enama' diyordu.

Said'den yetmiş dokuz emvat ba-âsam âlâma'nın açıklamasında, Hicrî 1379 yılına kadar yaşayacağını söylemektedir. Söylediği gibi çıkmış. Hicri 1379 yılında vefat etmiştir. Halbuki insanların vefat edeceği günü bilmemesi lâzımdır. Bu gaybî bir meseledir. Kafama takılan bu meseleyi aydınlığa çıkarmak için, K. Maraş'a gelir gelmez yine Müftü Hafız Ali Efendiye gittim.

Muhterem Hocam, Üstad şu elimdeki kitapta vefat edeceği yılı haber veriyor, aynen haber verdiği gibi de çıkıyor. Nasıl olur, bu gaybî bir mesele değil mi?7

Hoca Efendi bu soruma gülümseyerek şu cevabı verdi:

Mustafa, istisnalar kaideyi bozmaz. Böyle bir velinin vefat edeceği yılı bilmesini çok mu gördün?'

O gün ikindi namazını kılmak için Ulu Camiye gitmiştim. Müftü Efendi her zaman olduğu gibi, bu Ramazan-ı Şerifte de ikindi namazından sonra vaaz ediyordu. İkindi namazını kıldıktan sonra yine vaaz kürsüsüne çıktı, cemaata hitaben, 'Ey Müslümanlar, dünyaya ilim ve faziletiyle şöhret salan Said de gitti' dedi. Müftü Efendi bu hitabı ile hem Üstadın ebedî hayata intikalini bildiriyor, hem de Üstadın ilmî değerini ilân ediyordu.

Müftü Efendinin gözleri görmez olmuş, kitap okuyamaz hale gelmişti. Ben her gün fetvahaneye giderek Risale-i Nur'lardan ders okuyordum. Büyük bir heyecan ve zevkle, 'Evet, evet' diyerek tasvibini izhar ede ede dinliyordu.

"Bu eserlere itiraz eden, İslâm dairesinin dışına çıkar. "

"Bir gün Hasan Gürpınar ve Hasan Birbilen'le Hoca Efendiyi ziyarete gittik. Bizden başka da birçok ziyaretçi vardı. Biz varınca o ziyaretçiler de dinî bir sohbet olur düşüncesi ile kalkmadılar. Ben Hoca Efendiye, 'Hoca Efendi, bir ders okuyalım mı?' diye sordum. Hoca Efendi çok tedbirli bir zattı. Ziyaretçiler içinde münafıklar da olabilir düşüncesi ile sükût geçti. Ben Hasan Birbilen'e, 'Oku' diye işaret ettim. Öğretmen Hasan Birbilen dersi okudu, ders bittikten sonra Hoca Efendi, 'Burada kim olduğunu bilmiyorum, kim olursa olsun' diyerek elini soldan sağa doğru salladı ve 'Bu eserlere itiraz eden, İslâm dairesinin dışına çıkar' dedi. Böylesine bir ilim sahibi bu eserlere meftun olursa bizim gibi iman ve Kur'ân hakikatlarına susamış kimselere durmadan bu eserleri okumak düşmez mi?"

AHMED RAMAZAN

Tarihçe'nin "Bediüzzaman Said Nursî ve Hariç Memleketler" kısmında Paikistan'la alâkalı bir mektubu bulunan Ahmed Ramazan, 1927'de Malatya'da doğdu. 1950'lerde Büyük Doğu mecmuasında çalıştı. Emirdağ, Eskişehir ve Isparta'da Üstadla görüşmeleri oldu.

Üstadın Hasan Benna'ya mektubu

1950'den evvel Üstadı Eskişehir ve Emirdağ'da ziyaret eden Ahmed Ramazan, daha sonra da Isparta'da ziyaret etmişti, Gençlik Rehberi dâvâsı esnasında ise, Şam'a hicret etmişti.

Üstad kendisine, Hasan Benna'ya verilmek üzere bir mektup vermişti. Fakat Benna şehit olduğu için bu mektubu verememişti. Zübeyir Gündüzalp Şam'a gelip bir hafta kadar kendisine misafir olmuştu. Birlikte, Üstadın eniştesi Molla Said'in kardeşi Molla Abdülmecid ile görüşmüşlerdi. Kayınpederinin de Üstadla alâkalı hatırası olduğunu ifade eden Ahmed Ramazan kısa görüşmemizde şunları anlattı:

1947'de İstanbul'da askerliğimi yapıyordum. Askerliği bitirdikten sonra tâbi olacak, bağlanacak mürşid ve şeyh arıyordum. Bu maksatla Elazığ'ı ve Diyarbakır'ı dolaşmıştım. Bu esnada Üstadın ismini duydum, bana tavsiye etmişlerdi. Mezkûr maksatla Emirdağ'a, Üstadın ziyaretine gittim. İlk ziyaretimde, huzurunda bir buçuk saat kadar kaldım.

"Bana onların iyi taraflarını anlat"

Ben içimdeki niyet ve arzumu daha söylemeden, Üstad bana, 'Kardaşım, ben senin aradığın adam değilim' diyerek, 'zamanın tarikat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanı' olduğunu beyan etti.

Irak, Suriye ve Mısır'ı dolaşmış ve Üstadın ziyaretine gitmiştim. Gezdiğim yerlerdeki Müslümanların, İslâma uymayan, gayri İslâmi hallerini üzülerek görmüştüm. Bunları Üstada anlatmak istedim. Daha ilk cümlede, Üstad eliyle 'Sus' işareti yaparak, 'Kardaşım, bana onların iyi taraflarını anlat, fena vaziyetlerini anlatma' diyerek beni ikaz etti.

"Mustafa Sabri Üstadı anlattı"

Kahire'de Mustafa Sabri Efendiyi aradım. Sonra İskenderiye'de buldum. Evinde görüştüğümüzde yaşlı gözlerle, ağlayarak, bana Üstadın ilmini, faziletini ve yüksek dehasıyla alâkalı hatıralarını anlattı.

Aradan zaman geçtiği için unutmuşum.

"Uzun seneler Suriye'de kaldım. Türkiye'ye 1961'de geldim. 1950'lerde Büyük Doğu mecmuasında çalışırken, Necip Fazıl, Üstaddan sitayişle bahsederdi. Mecmuada, Nur'lardan parçalar neşrederdi."

Ahmed Ramazan'ın mektubu

Tarihçe'nin "Hariç Memleketler" bölümünde Ahmed Ramazan'ın şu mektubunu okumaktayız:

Pakistan'daki Nur talebelerinin Üstad Said Nursi'den istedikleri mesaj münasebetiyle, Irak'taki bir Nur talebesinin gönderdiği mektup:

"Bundan birkaç gün evvel, Pakistan'da talebeler konferansı vardı. Hazret-i Üstaddan bir mesaj istemişlerdi ve bunun tarihî bir tesiri olacaktı. Haber aldık ki, Salih (Özcan) Nur talebeleri namına bir mesaj göndermiş, sizlere yazmışlar ki, acele Hazret-i Üstada bildiriniz. Konferansta, Hazret-i Üstad ve Nur'lar çok methedilmiş. Komünistler tarafından itirazlar yapılmış. Fakat reis hepsini reddetmiş. Hazret-i Üstadın fotoğrafları teşhir edilmiş. Yakında Nur ve Nur'a ait uzun ve resimli bir yazı ile bir mecmua çıkaracaklarmış. Sonsuz selâm ve dualar."

İRFAN GÖKOVA

İrfan Gökova, 1932'de, Sakarya'nın Hendek kazasında doğdu. Batı Almanya'da imamlık vazifesinde bulundu.

"Üstadın tığ gibi bir endamı vardı"

İlk olarak Üstad Bediüzzaman Hazretleri hakkında malumatı, hocalarımdan Hacı Veyiszade Mustafa Efendi ve Adapazarlı Hacı Hafız Ahmed Efendiden aldım. Şunları anlatmışlardı: Üstad Bediüzzaman, gençliğinde İstanbul-Vefa semtinde gezerken, İstanbul âlimleri ve Mısır'dan gelen âlimler, Vefa'da boza içerken, bu genç âlimi kamalı ve kuşaklı olarak görüyorlar. Daha önceleri de şöhretini duymuşlar. 'Çok alimmiş' diye aralarında latife ederek, Üstad Bediüzzaman'la görüşmek isteyerek, bazı sorular sormuşlar.

Üstadın verdiği harika cevaplar karşısında çok şaşırmış ve hayretler içinde kalmışlar. Bu yaşta deryalar gibi bir ilim adamıyla karşılaştıklarını anlamışlar.

Bu hârikalar hârikası zatın âhirzaman müceddidi olduğunu onlar da kabul etmişler. İlminin de vehbî olduğunu ifade etmişler. O zamanlar Üstad Bediüzzaman, 'Her suali sorabilirsiniz, ama ben size sormam' diyormuş.

1950 senesinin Ramazan ayında Emirdağ Çarşı Camiinde mukabele okuyordum.

Bir gün makabeleden sonra, bu müstesna ve büyük zatı ziyaret etmek, ellerini öpüp dualarını almak için harekete geçtim. Arkadaşlarım da bu teklifimi memnuniyetle kabul ettiler. Tam on kişi Üstadın Nurlu menziline doğru hareket ettik.

Önce bu mübarek evin altındaki bir talebesinin terzi dükkânına girdik. Selâmdan sonra Üstad Bediüzzaman'ı ziyaret etmek istediğimizi ifade ettik. Terzi, 'Kardeşim, biraz bekleyin' dedi.

Bu sözün arkasından şöyle söyledi: 'Üstad Hazretleri birazdan faytonla gezmeye çıkacak. Her gün 10:30'da evden çıkar ve faytonla sahraya, bir saat kadar tefekkür gezisine gider.'

Biz, terzi Nur talebesinin dükkânında biraz kaldıktan sonra, baktık, Üstad Hazretleri çıktı.

Üstad evden çıkarken üzerinde açık gri bir cübbe, başında sarık, gayet zayıf, tığ gibi endamı vardı. Yüzü buğday rengindeydi. Yavaş yavaş kendilerine yaklaştık. Terzi, bizleri Üstad Hazretlerine takdim etti.

"Aziz hatıra"

Üstad Hazretlerine, 'Ellerinizi öpüp, dualarınızı almak istiyoruz' dedik. Sırayla Nurlu Üstadın ellerinden öptük. Başımı okşayarak bana dualar etti. Etrafındakilere de muhabbetle selâmlar veriyordu. Bu sırada kapının eşiğinde bir talebesi bulunuyordu.

Hazret-i Üstada bakan halk ise ellerini öpmek için izdiham halindeydi. Etrafta belediye başkanı dahil, kazanın birçok idarecileri de vardı. Bana anlattıklarına göre, Üstadın evine gelişi de, gidişi gibi oluyormuş.

Sonra halkın muhabbet ve hürmet edaları içinde faytona bindi. Emirdağ kırlarına doğru hareket etti. Hazret-i Üstadın faytonu uzaklaşıncaya kadar millet, etrafından ayrılmıyordu. O zamanlar çok gençtik ve zamanın en büyük âlimiyle tanışıp ellerini öpmenin mutluluğu içindeydik. Bu hayatımın en kıymetli ve aziz hatırası olmuştur. Bu hatıramı bütün ömrüm boyunca, hiçbir zaman unutamayacağım.

"O büyük Üstad, zamanımızın en büyük âlimiydi. Allah dostlarındandır. Cenab-ı Hak böyle büyük zatları başımızdan eksik etmesin ve bizlere de şefaatlerini nasip etsin."

İBRAHİM HUBAN

Eğirdir ilçesinin sahillerindeki Nis adasında 1923'de doğdu.

Tehlikeli göl yolculuğu

Nisli İbrahim Huban'ın babası Veli Huban 1890-1966' larda yaşamış bir zat. Babasıyla birlikte muhtelif tarihlerde Üstad Bediüzzaman'ı kendi kayıklarıyla üç defa Nis adasından Barla'ya götürmüşler. Yalnız bir seferinde yağmurlu bir havada batma tehlikesi geçirdiklerini anlattı. Kayıktaki beş kişi sanki denize batmış gibi sırılsıklam olmuşlardı. Bu göl yolculuğunda kendilerinin yağmur ve dalgalardan çok ıslandıklarını, ama Üstadın üzerinin bile ıslanmadığını anlatıyordu. Bu fırtınada kayığın motorunun bozulduğunu, yelkenleri elleriyle tutarak, yol almaya çalıştıklarını, bu heyecanlı anlarda Üstad Bediüzzaman'daki sükuneti, o yüce vakar ve telaşsız halini anlatıyordu.

Bir seferinde Üstad kayık parası olarak bir lira veriyor, fakat İbrahim Huban bu bir lirayı almak istemiyor. Ama Üstad Bediüzzanman ısrarla "bu bir lirayı, bin lira gibi kabul edin!" ve zorla veriyor. Kayıkçı İbrahim Huban gerçekten 1954'lerde aldıkları bu bir lirayı sanki bin lira gibi çoklukla harcadıklarını anlatmaktadır.

Bu tehlikeli göl yolculuğundan sonra, yanaşabildikleri sahilde bulunan bir jandarma jipine binen Üstad Bediüzzaman ve yanındaki talebesi Demirci Salih Efendi, Mehmedçiğin kullandığı Türk Ordusunun bir arabasıyla Barla'ya gitmişler.

İbrahim Huban, üstad Bediüzzaman'ın kayıklarına binmesi ve bir lira vermesinin bereketini hemen görmeye başladıklarını, çünkü o gün fırtınadan sonra Eğirdir gölünde çok ve bol miktarda balık tutarak, bereketli bir gün geçirdiklerini anlatmaktadır.

İbrahim Huban, bugün Eğirdir gölünün sularının çekilmesiyle dünkü Nis adasının bugün bir yarımada şekline girdiğini anlatarak, geçmiş senelerde Üstad Bediüzzaman'ın kitaplarını din düşmanlarının şerlerinden ve baskınlarından korumak için Nis adasında sakladıklarını, bu kudsî nur hizmetinde babası Veli Efendi'nin ve ağabeyi Halil Huban'ın da

çalıştıklarını anlatırken, bediüzzaman Hazretleri'nin de Nis adasına geldiğini söylemektedir.

MUHİDDİN YÜRÜTEN

Saatçi Muhiddin diye bilinen bu zât, 1980 Ramazan'ının birinci günü, Eskişehir'de vefat etmiştir. Bediüzzaman Eskişehir'de bulunduğu zamanlar müteaddit defalar evinde misafir kalmıştır.

"Vehbî ilim, kuyudaki su gibidir"

Ailem çok önceleri Konya-Seydişehir'den Bulgaristan'ın Şumnu kasabasına hicret etmiş. Osmanlılar zamanında Sebilü'r-reşâd mecmuası gelirmiş. Mecmuada, 31 Mart vak'asından sonra kurulan mahkemede, Bediüzzaman Hazretlerinin müdafaaları çıkarmış. Bunları takip eden babam şöyle derdi:

Zamanın ileri gelen âlimlerinden bir Bediüzzaman vardır. Bunun ilmi vehbîdir. Ona yetişmek kabil değildir. Çünkü vehbî ilim kuyulardaki su gibidir. Su çekildikçe arkasından gelir. Diğer kesbî âlimlerin ilmi ise, depodaki suya benzer. Bir müddet sonra bitmesi muhtemeldir. Bediüzzaman denilen zata, hakimler ne sormuşsa cevap verirmiş. Onun müdafaa ve konuşmalarından hâkimler hayretler içerisinde kalırmış. Ben böylesine âlim daha duymadım ve işitmedim.'

Rahmetli pederimin bu ve buna benzer sözleriyle Bediüzzaman ismi kafama nakşedilmişti. Ancak bu zat nerededir? Yaşıyor mu, vefat mı etti? Bilmiyordum.

Yıllar sonra 1949 yılında Bediüzzaman'ın Afyon mahkemesinin cereyan ettiği sıralarda bir arkadaş bana, 'Bediüzzaman Emirdağ'da imiş' diye haber getirdi. Bizde onu ziyaret etmek ve onunla görüşmek arzusu gittikçe şiddetlenmeye başladı. Nihayet babam, ağabeyim ve iki kişi daha olmak üzere Üstadı ziyaret etmek üzere yola çıktık. Emirdağ'a vardığımızda, Üstadın kırda olduğunu söylediler. Üstad o zamanlar tek atlı bir faytonla kırlara gider, gezerdi. Biraz sonra araba ortalıkta göründü. Arabada Zübeyir Ağabey vardı. Ona Üstadla görüşmek istedğimizi bildirdik. 'Görüşüp de ne yapacaksınız? Zaten ihtiyar ve hasta' dedi. Biz de, 'Görüşüp duasını alacağız. Büyük bir zatın yanına girildiğinde ne yapılırsa, biz de onu yapacağız' cevabını verdik. Zübeyir Ağabey, 'Onun eserleri vardır. Siz onları okuyun. Hem ziyaretçi kabul etmiyor' dedi.

Zübeyir Ağabeyi ne söylediysek, Üstadı ziyaret edebilmek hususunda ikna edemedik. Sonunda bize, 'Eskişehir'de Tenekeci Ali Osman var. Siz ona gidin ve ondan eserleri alıp okuyun' dedi.

Mahzun mahzun Eskişehir'e döndük. Bir müddet sonra elimize Tılsımlar mecmuası geçti. Biz onu alıp Kalabak suyu deposunun bulunduğu mağarada sabahtan akşama kadar okuyup, dersler yapardık. Üstad ile beraber Afyon hapsinde kalan Yalaman Camii İmamı Hafız Osman Hoca da bizimle beraber olurdu.

"Nihayet Üstadla görüşüyorum"

1950'lerde bir gün Konyalı Tenekeci Ali Osman, babamla ağabeyimi Üstadın yanına götürdü. Üstadla görüştüler. Bir müddet sonra Beylikahır'daki Ali Osman beni Üstada götürdü. Doğruca Hamza Emek'in dükkânına gittik. O gidip Üstada haber verdi. O sırada babamın şu sözünü hatırlamıştım: 'Hakikî bir mürşidin yanına vardığın zaman, gayr-i ihtiyarî kalbin, 'Allah Allah' der. Bu 'Allah Allah' demeler, mürşidin hakikiliğini ispat eder.'

Üstadın odasından içeri girdiğimizde fevkalâde sade bir manzara ile karşılaştık. Yerde bir hasır ve bir de Üstadın karyolası vardı. Üstad, karyolanın üzerinde idi. Eşikten içeri adımımızı atar atmaz, kalbim bir motor silindiri gibi hareket etmeye ve âdeta 'Allah Allah' demeye başlamıştı. İçeride o kadar güzel bir gül kokusu vardı ki, ben o kokuyu başka bir yerde duymadım.

Üstad sordu: 'Bu kimdir?' Hamza Emek cevap verdi:

Bu, geçenlerde oğluyla birlikte size gelen zatın oğlu Saatçi Muhiddin.'

Üstad bana doğru bir baktı ve 'Seni eski talebe olarak kabul ediyorum' dedi. Ali Osman'a da, 'Seni de yeni talebe olarak kabul ediyorum' dedi. Biraz konuştuktan sonra, beni kastederek, 'Buna İhlâs Risalesi'ni verin.' Sonra, 'Küçük Sözler'i, daha sonra da, 'Onuncu Söz'ü verin dedi. Ve 'Siz onu bulamazsınız' diyerek o hasta halinde yataktan gayet cevval bir şekilde fırlayarak gitti ve bir Onuncu Söz getirip bana verdi.

Biraz daha sohbetten sonra bize 'Safâ geldiniz' dedi. Bu söz, sohbetimizin ve görüşmemizin bittiği mânâsına geliyordu. Dışarı çıktıktan sonra 'Allah Allah' diye zikreden kalbim, yine eksi halini aldı.

"Üstadın seyyidliği"

Ziyaretlerimden birisinde Salih Özcan da bulunuyordu. Üstad ona, 'Kardeşim Salih! Sen hakikî seyyidsin. Nuriye de seyyid, Mirza da seyyid' dedi.

* * *

Bizim bir kahveci Murat vardı. Üstada gitmeden önce ona sorardım. 'Üstad nerede?' O da şöyle bir durur ve Üstadın nerede olduğunu söylerdi. Kendisi çok saf ve temiz bir arkadaş idi. Bir gün yine dükkânına gidip, 'Murat, Üstad nerede?' dedim ' Üstad Isparta'dan çıkmış, Emirdağ'a gidiyor' dedi.

Fidanlık yolundan gittim, orada bulunan Âşık Çeşmesinden abdest alıyordum. Üstad karşıdan göründü. Böylece Kahveci Murat'ın sözü doğru çıkmış oldu.

"Üstad sarhoşu kurtardı"

Bu hadise bir Ramazan günü olmuştu. Emirdağ'a gitmek için vasıta beklerken zil-zurna sarhoş biri çıkageldi. Üstad Hazretlerinin de üşümemesi için sırtına bir yorgan sarmıştık. Sarhoş, Üstadın yanına varmış, 'Aman hocam, üşüme, üşüme' diyerek Üstadın yorganını düzeltiyordu.

Üstad sarhoşa, 'Kardeşim, otur yanıma. Seninle konuşalım' dedi. Sarhoş edepli bir şekilde Üstadın yanına oturdu. Üstad ona, 'Beş vakit namazını kılacağına ve senede bir ay oruç tutacağına bana söz ver, ben de ölünceye kadar sana dua edeceğime söz vereyim' dedi. Bu sözler üzerin sarhoş hüngür hüngür ağlamaya başladı ve şöyle dedi:

Hem vallahi, hem billâhi söz veriyorum. Bugün banyoya gidip abdest alacağım ve bu gece sahura kalkacağım. Yeter ki, sen bana dua et de bu halden kurtulayım. Hem namazımı, hem de orucumu terk etmeyeceğim.'

"Hacı Hilmi Efendinin Üstada hürmeti"

Eskişehir'in Muttalib köyünde Hacı Hilmi Efendi vardı. Kendileri Nakşî şeyhlerinden idi. Köyde Kur'ân okutur, talebe yetiştirirdi. Bir gün Üstadla birlikte onun ziyaretine gittik. Hacı Hilmi Efendi, hemen âdeti üzere sofra hazırlattı. Üstad sofradan bir parça ekmek aldı ve sofraya beş kuruş koydu. Sonra Hilmi Efendi bir havlu getirip Üstadın boynuna koydu, 'Bunun bedeli on lira, ama âdetim bozulmasın' dedi ve iki lira koydu.

Hilmi Efendi beni çağırıp, 'Yahu kardeşim, ben Üstada parasız bir şey veremeyecek miyim? Kabul ettiremeyecek miyim?' ded. Ben 'Meşrebi böyle' dedim. Hilmi Efendi bir kutuya koku koyarak bana verdi. Üstada

götürmemi söyledi ve ilâve etti, 'Bunu sen ver' dedi. Gittim, her zamanki gibi kesesine el attı. 'Efendim, siz daha evvel Mesnevî-yi Nuriye vermiştiniz. Hacı Hilmi Efendi bunu onun karşılığı olarak kabul etmenizi arzu ediyor' dedim.

Peki' diyerek kabul etti.

Yemekten sonra talebeler gelerek Üstadın elini öptüler. Üstad onlara hitaben şöyle dedi: 'Sizler, Kur'ân'ın lâfzının hâfızlarısınız. Risale-i Nur talebeleri de mânâsının hâfızlarıdır. Her ikiniz de kardeşsiniz.'

Ehl-i imana karşı Üstadın davranışı

Eskişehir'de Şeyh Âkif denen bir zatın etrafında toplanmış, Âkifiler diye bir grup vardı. Kendilerinden başka kimseye selâm vermezlerdi. Ben Şeyh Âkif'e rastladığımda selâm verirdim, fakat selâmımı almazdı. Onun bu durumu benim çok canımı sıkıyordu. Bir gün doğruca Üstada gidip onları şikâyet ettim:

Üstadım, burada bir Şeyh var. Ne kendisi ve ne de talebeleri kendilerinden başkasının selâmlarını almıyorlar.'

Üstad Hazretleri hiddetle, 'Bu zat namazı emrediyor mu, yoksa nehyediyor mu?' dedi. Ben de cevaben, 'Hayır, Üstadım, bu zat namazı emrediyor. Hem de tâdil-i erkân üzere namaz kıldırıyor' dedim. 'İman Uhud Dağı gibidir. Kusurları çakıl taşları gibi. İnsanın kusuru ne olursa olsun, imanı varsa başka kusurlarına bakılarak, medâr-ı tenkit yapılmaz' diye karşılık verdi.

"Üstad zelzeleyi haber verdi"

Eskişehir Zelzelesinden önceki günlerde, Üstad sık sık Emirdağ'dan gelir, bazen bir saat, bazen iki saat kalır, giderdi. Bu arada bizimle konuşur ve 'Bir sıkıntınız var, tedbirli olun, ihtiyatlı olun, ihtiyatlı davranın' şeklinde ikazlar yapardı.

Biz sıkıntının ne olduğunu, Üstadın ne demek istediğini anlamazdık. Her zaman olduğu gibi, yine polisin evlerimize baskın yapmasından endişe ederdik.

Zelzeleden çok kısa zaman önce Üstad Kanlıpınar'ın yakınındaki bayıra gelip Zübeyir Ağabey ile haber göndermiş, 'Tedbirlerini alsınlar' demiş. Biz yine bir şey anlayamadık. Meğer, Üstad, o gece olacak zelzeleden haber veriyormuş. O mübarek Üstadı anlayamadık, onu tanıyamadık.

Zelzele olduktan sonra Üstad geldi. Akoğlan Camiinde yanına gittik. Üstad, 'Büyük bir sıkıntı atlattık. Bu hadise bütün Türkiye üzerine idi. Eskişehir cevap verdi. Bu zelzelede zarar görenlerin malları on misli olarak ahirette sadaka hükmüne geçti. Bunu da müjde verin' dedi. Biz Üstadın bu müjdesini etrafa bildirdik.

"Vefat tarihini haber vermişti"

Üstadın, Abdülvahid Tabakçı'nın evinde kalırken, sık sık ziyaretine giderdik. 1959 senesi Ramazan ayında birgün yanına vardığımızda şöyle dedi:

Muhiddin, bak, sesim kısıldı. Artık meramımı muhataplarıma çok zor anlatır oldum. Anladım ki, vazifem bitmiş. Fakat bana bir sene daha ömür verildi.'

Üstad, bu sözlerini Ramazan ayının ortalarına doğru söylemişti. Hakikaten ertesi sene Kadir Gecesi, Üstad vefat ettiği zaman, bir sene önceden söylenen sözlerinin bir işaret olduğunu anladık, ama iş işten geçmişti.

"Şehitler ölmez"

Konyalı Sabri Halıcı'nın oğlu pilot Ömer Halıcı, rüyasında şehit olacağını görmüş. Aynı rüyayı hanımı da görmüş. O sırada hanımı hamileymiş. Hanımıyla şehit olduğu takdirde nereye gideceği meselesini bile görüşmüşler. Nihayet bir uçak kazası ile Ömer Halıcı şehit oldu.

Bir müddet sonra bizim yeğen rüyasında Ömer Halıcı'yı görüyor. Rüyasında ona soruyor: 'Ömer Ağabey, biz seni ölü biliyorduk. Uçak kazasını anlatır mısın, nasıl olmuştu? Biz tafsilâtını pek bilemiyoruz.' Ömer Halıcı şöyle cevap veriyor:

Ben uçakta iken birden her tarafı duman kapladı. Semâya çekilir gibi oldum. Derken yukarı çıktım ve orada Peygamberimizi (a.s.m.) gördüm. Beni bağrına bastı, kucakladı ve sevdi. Hem ben ölü filân değilim. Şehitler ölmez.'

Biz bu rüyayı aynen Üstada anlattık. Üstad tasdik ederek şöyle dedi: 'Ömer kardeş doğru söylüyor. Gördüğün rüya sahihtir.'

"Hizmetimiz tevafuklarla dolu idi"

Hüsrev Ağabeyin verdiği bir risaleyi, kısa bir zamanda Üstada ulaştırıp, tashih edildikten sonra tekrar kendisine ulaştırmıştım. Bu hizmeti yaparken de aslında benim iradem çok az rol oynamıştı. Çünkü nereye gitsem, bütün

vasıtalar hazır, beni bekliyordu. Meselâ Afyon'a vardım. Emirdağ'a gitmem lâzım. Vakit gece yarısı. Diğer zamanlarda o saatte vasıta bulmak imkânsıza yakın bir şey. Ancak ben gittiğimde vasıta hazır bekliyordu.

Emirdağ'a vardığımda, sabah namazı vaktinde, Hattat Mustafa Acet'in imamlık yaptığı camiye gidip onunla Üstada gitmiştik. Üstad beni gördüğünde hoş-beşten sonra şöyle dedi:

Muhiddin, biliyorum, tembelsin. Ama öyle bir zamanda bir hizmet yapıyorsun ki, anahtar hükmüne geçiyor.'

Üstad hemen mangala çay koydu. Mangalda üç tane fındık kadar kor parçası vardı. 'Hemen simit alın, gelin' dedi. Kısa bir zaman sonra çay suyu kaynamıştı. Çayı içtikten sonra, Üstad bana yolu tarif etti ve Eskişehir'e müteveccihen ayrıldık.

Burada hatırıma gelmişken bir hususu ifade etmek isterim. Üstad Hazretlerinin yanına vardığımızda hiç soru sormamıza hâcet kalmazdı. O bizim suallerimize cevap olacak şekilde meseleler açar ve biz soru sormadan cevabımızı almış olurduk.

"Tahirî Mutlu'nun hizmeti"

Tahirî Mutlu Ağabeyin bu hizmetteki yeri büyüktür. Üstadımız Tahirî Ağabey için, 'Tahirî'yi ben açmadım. O kendini bilmez. Eğer bilseydi, yaşayamazdı' demişti.

Tahirî Ağabey hacca gitmek için Üstaddan izin istedi. Üstad da, 'Gidemezsin Tahirî' dedi. 'Sen, İslâmın büyük kalesinin bekçisisin. Harp meydanında bulunan bir kalenin muhafızısın. Bugün gidemezsin. Ama ileride gideceksin' diyerek onun hacca gitmesine izin vermedi. Daha sonraki yıllarda Tahirî Ağabey hacca gitti.

"Ücretini vermediği şey, boğazından geçmezdi"

Üstad, Optalidon ilâcı kullanırdı. İlâcı bitmişti. Kardeşlerden birisine 100 kuruş vererek eczaneye gönderdi. Ancak ilâcın fiyatı 110 kuruşa çıktığından, o kardeş 10 kuruş ilâve etmiş. Sonra ilâcı alıp getirdi. Bilâhare Üstad ilâcı yutmak için ağzına aldı. Ancak bir türlü yutmaya muvaffak olamıyordu. Sonra o kardeşi çağırıp ilâcı kaça aldığını sordu. 110 kuruşa aldığını söyleyince, 10 kuruş daha verdi ve sonra ilâcı rahatlıkla alabildi. Ve bana dönüp şöyle dedi: 'Kardeşim, işte görüyorsun, başkasının malını yiyemiyorum. Boğazımdan geçmiyor.'

"Hz. Ali'nin kabri gibi benim kabrim de gizli olacak"

Üstad vefatından önce bana şunları söylemişti:

Kardeşim Muhiddin! Vasiyetimi bildirdim. Kabrim meçhul olacak. Hz. Ali (r.a.) beni manevî evlâtlığa kabul ettiğinin ve kabrimin meçhul oluşunun bir hikmeti şu olabilir: Hz. Ali'nin kabri de meçhuldür. Eğer kabri belli olsaydı. Alevîler ifrat ederek taparlardı. Ben sağlığımda ziyaretçi kabul etmediğim halde, gelen ziyaretçileri görüyorsun. Bundan çok rahatsız oluyorum.Ya bir de meçhul olmayıp, herkes tarafından bilinirse nasıl olur, tahayyül ediniz. Belki ifrat ederek aşırılıklarda bulunurlar. Onun için kabrim gizli olacak, iki-üç talebem beni kabre koyacak, fakat kimseye söylemeyecekler.'

Sonra da kabir ziyareti ile alâkalı olarak şunları söyledi: 'Ehl-i dünya kabir ziyaretini bilmiyorlar. Kabirden medet umuyorlar. Bu şirke girer. Halbuki kabre varınca, üç İhlâsla bir Fatiha okunur. Sonra başta Peygamberimize ve tâ kabirdekilerin ruhuna gelinceye kadar, diğer büyük zatların ruhlarına hediye edilir. Şu şekilde de dua edilir: 'Ey filan! İnşaallah kabre imanla girmişsindir. Bize de dua et ki, biz de imanla kabre girelim.'

"Ulviye Hanımdan dinlediklerim"

Ankara'da Ulviye isminde muhtereme, dindar bir hanım vardı. Bu hanımın Risale-i Nura çok hizmeti oldu. Ankara mahkemesinde, Nur talebeleri mahkemeye verildiğinde, beş çuval kitabın ehl-i vukufa gönderilmesine vesile olan, bu hanımdır.

Bir defasından Ankara'ya giderken, Üstad Hazretleri, Ulviye Hanıma selâm söylememi emir buyurdular.

Evlerine gittiğimde Üstadın selâmını söyledim. Beni içeri aldılar. Risale-i Nur'ları nasıl tanıdıkların da şu şekilde anlatmışlardı:

Bizim bey kitap getirmişti. O kitabı okur, rafa kaldırırdı. Sessizce okur, ne okuduğunu da söylemezdi. Ben de merak etmekle birlikte, kitaba bakıp ne olduğunu öğrenemezdim. Bizde, efendinin koyduğu bir şeye hanım el vuramaz.

Bir gün bir zatın evindeki mevlide gitmiştim. Orada gördüğüm bir kitap, bana güneş gibi parlak gözüktü. Mevlid sahibi de 'İsterseniz buyurun, okuyun. Ben sonra sizden alırım' dedi. Kitabı alıp eve geldim. Baktım, Asâ-yı Mûsâ mecmuası. Okumaya başladım. Akşam, efendim geldiğinde ne okuduğumu sordu ve kitaba bakıp, 'Benim de okuduğum kitap aynısı' dedi.

Kitapları okudukça bende, Üstadı görmek arzusu gittikçe şiddetleniyordu. Ne yapıp edip Üstadı görmek istiyordum. Hiç olmazsa kapısının tokmağını öpsem diyordum. Derken bir arkadaşımla birlikte Üstadı ziyarete gittik. Ahdim üzerine, kapı tokmağını öpecektim. Ancak kapı açıktı ve Üstad merdiven başında bizi bekliyordu. Tıpkı ilk defa kitabını gördüğüm şekilde, Üstad, bir güneş gibi parlıyordu. Uzun müddet bir ders verdikten sonra yanından ayrıldık.

Risale-i Nur'lara olan bağlılığım günden güne artıyordu. Devamlı okuyordum. Bizim efendi, 'Hanım, bu kadar düşme' gibi ikazlarda bulunuyordu. Ben de, 'Efendi, evimizin önünden sel aksa, sen o seli durdurabilir misin? İşte, ben de öyleyim. Ne olur, bana dokunma' diye cevap veriyordum.

Bir müddet sonra beyim bir rüya görmüş. Rüyasında ona, 'Seni ailenin yüzü suyu hürmetine affettik' demişler. O rüyadan sonra bana Risale-i Nur'lar mevzuunda bir söz söylemedi.'

Gençlik Rehberi mahkemesi

Biz erkenden gidip mahkeme salonundaki yerimize oturmuştuk. Ortalık çok kalabalıktı. Üstad, ayağında yün çorapla eski bir lâstik ayakkabı, başında sarık ve sırtında cübbe ile geldi. Bu sırada içeride kalabalık bir grup halinde bulunan stajyer hakimler ve avukatlar birbirlerine Üstadın geldiğini işaret ediyorlardı.

Üstad geçip yerine oturdu. Fakat içerisinin kalabalık oluşu sebebiyle hakimlerin rahat vazife görmesi pek mümkün değildi. Kalabalık, hakim kürsüsünün arkasına kadar her tarafı işgal etmişti. Polisler bu duruma mâni olamamışlardı.

Hakim bu duruma çok kızmış ve 'Çekilin arkamdan, mahkemeye başlayacağım' diye bağırmaya başlamıştı.

İçeride bulunan o kadar polisten yardım istedi. Polisler sanki Türkçe bilmiyorlar, aval aval hakimin yüzüne bakıyorlardı. Sinirlenen hakim, 'Yahu size diyorum. Siz Türkçe bilmiyor musunuz? Şu kalabalığı dağıtın, izdihamı önleyin' diyerek polislere bağırıyordu. Polislerde aynı sükût ve çaresizlik devam ediyordu. Hakim başını iki eli arasına alarak düşünmeye başladı. Sonunda Üstada hitaben şöyle dedi: 'Hocaefendi, lütfen talebelerinize söyleyin de çekilsinler. Mahkemeye başlayacağız.'

Üstad ayağa kalktı ve 'Beni sevenler kapıya kadar çekilsinler dedi. Kalabalık kapıya kadar çekildi.

Hakim Üstada, 'Sarığınızı çıkarınız' dedi. Üstad, 'Bu boynumu kesersiniz, fakat bu sarığı çıkaramazsınız' mânâsında eliyle boğazını işaret etti.

Bu arada mübaşir, Üstadın, hakimin sözünü duymadığını zannederek yüksek sesle, 'Hocaefendi, Hocaefendi! Hakim, sarığınızı çıkarın diyor' dedi. Mahkeme başkanı mübaşire müdahale ederek, 'Tamam, biz anlaştık. Sen aradan çekil' dedi.

VAHDETTİN GAYBERİ

1919'da Şanlıurfa'da doğdu. Ticaretle meşgul olmaktadır.

"Ceylan Çalışkan'la karşılaşmamız"

Salih Özcan'la talebeliğinde sık sık görüşüyorduk. Üstad Hazretlerinden sitayişle bahsediyor, büyük bir merakla eserlerine hayranlık duyuyorduk. Her gün Üstadı ziyaret için, içimizde heyecan ve büyük bir arzu doğuyordu.

Cenab-ı Hak nasip etti, bir gün çok genç ve nuranî yüzlü , hayatta hiç görmediğim ve hemen içimde büyük yakınlık ve âşinalık duyduğum birisi dükkânın tezgâhını eliyle açarak içeriye girdi. Emirdağ'dan, Üstadın yanından geldiğini bildirince heyecan ve iştiyakımız daha da arttı. 'Ben Ceylan Çalışkan' diye kendini tanıttı. Kendisiyle sohbetlerimiz devam etti, sık sık ders yapmaya başladık.

Emirdağ'a gidebilmenin yollarını da hep konuşuyorduk. Emirdağ'a Üstada yazdığımız hürmet mektuplarımıza cevap alıyorduk. Bu arada lâhika mektupları da geliyor, bunları hayranlıkla arkadaşlara okuyarak derslerde hasretimizi teskine çalışıyorduk. O zaman öyle idi. Nur talebeleri arasındaki muhabere, mektuplarla yürüyordu. Hizmetteki gelişmeleri bu yolla öğreniyorduk. Meselâ, Türkiye'deki Nur talebelerinin sayısını o zamanın Ulus gazetesinin, 'Said Nursî'nin talebeleri çoğalıyor, 800 kişiden fazla oluyor, lâiklik elden gidiyor' diye haberlerinden öğreniyorduk.

"Üstadın huzurundayım"

1950 sonbaharı, nüfus sayımından bir gün önce Emirdağ'a gittim, Çalışkanların yanına vardım. 'Hz. Üstad zehirlendi, evininin karşısında sıkı tarassudat var, görüşmek çok zor' dediler.

İmkânı yok, buradan ayrılmak, ne pahasına olursa olsun, tutuklanmayı da göze alırım' dedim.

Sağ olsunlar, devreye girdiler, epeyce temas ve izahtan sonra Mehmet Çalışkan güler yüzle dönüyordu. Çok sevindik.

Hz. Üstadı ziyaret için yola koyulduk. Kapıya vardık, elimdeki paketi sordular: 'Nedir bu?' 'Hz. Üstada hediye' dedim. 'Kabul etmez' cevabını

aldım. Rica ile Üstada sormalarında ısrar ettim. 'Urfa'dan geldiğimi arz edin' dedim.

Kapıda, muhterem üç zat vardı, sonradan öğrendim. Sungur, Bayram ve Zübeyir Ağabeylermiş. Üstadın hediye kabul etmeyeceğini söylediler, fakat ben onun için de müsaade almalarını rica ettim. Üstaddan, 'Mukabele olarak bizim de hediyemizi alır' müjdesiyle geldiler.

Nihayet içeri girdik, merdiveni heyecanla ve büyük bir sevinç içerisinde, çıktık. Karşımda bir tahta sedir üzerinde, serâpâ nura gark olmuş bir zat vardı.

Başında, Orta şarkın âlim, meşâyih ve kahramanlarının tatbik ettiği bir şekilde sarılmış sarığı vardı. Başının üstünde bereket, nimet ve kanaat âlameti alarak duran buğday başağından yapılmış yelpaze şeklinde bir âlâmet asılı idi. Yeni tıraş olmuşlardı, yüzü parlıyordu, iki gözü birer cevahir taşı gibi parlıyordu. Mübarek burnu bir yiğitlik ve kahramanlık simgesi idi. Hürmetle elini öptüm, beni yanına oturttular. Urfa'yı, arkadaşları, Ceylan'ı ve dersleri sordular. Urfa'yı çok sevdiğini, arzuladığını, son ömrünü orada geçirmek istediğini ve Urfa'nın evliyalar şehri mübarek bir belde olduğunu, havasının da mübarek beldelere benzer bir iklime sahip olduğunu havi bir konuşma irad ederek ders mahiyetinde veciz ve çok edebi kelimelerle güzel bir konuşma yaptı.

"Müceddidlik cübbesini emanet etti"

Eşyamı Urfa'ya götürür müsün?' diye sordular.

Memnuniyetle, başımın üstünde taşıyarak' dedim.

Memnun oldular, 'Seni, kardeşimin oğlu Abdurrahman'ın yerine kabul ediyorum ve her sabah yaptığım dua listesinde seni dahil ediyorum' diye müjde verdiler. Birçok sitayişkâr dua ve sözlerden sonra ellerini öperek ayrılırken kapıda bana, Üstad Hazretlerinin hediyesi olarak, Urfa'da incaz eriği olarak bildiğimiz ve reçel, hoşaf ve tatlı olarak kullanılan bir miktar eriği bir kâğıt torba içinde koyarak teslim ettiler.

Hürmetle evden ayrıldım. Kapıda arkadaşlarla görüşerek, Çalışkanların dükkânına gittik. Beni gezdirdiler, diğer arkadaşlarla tanıştırdılar. Gezerken birden dediler: 'Üstad Hazretlerinin faytonu geliyor.' Kenara çekildik. Arabası geçiyordu. Hürmetle selâmlayarak yol verdik. Sonra bir defa da arabada vakûr oturuşu ile seyrettik, selamladık. Merhum Zübeyir Ağabey faytonu kullanıyordu. Elinde kırbaç vardı.

"Urfa'ya dönüyorum"

Emirdağ'dan arkadaşlar, beni yolcu ederken bir küçük balya ile bir de sepet verdiler, Urfa'ya getirdim. Ceylan çok sevindi, onu dikkatle koruduk, iyi muhafaza etmek için içine baktık. Bir yorgan, ince bir şilte ve bir cübbe; sepette ise semaver, demlik, birkaç bardak vardı. Üstad Hazretlerinin tıraşta kesilen saçları küçük çıkınlar içinde sarılıydı. Gerek eşyalar ve gerekse sepettekiler misk gibi kokuyorlardı. (Sonradan İstanbul'daki esansçılardan araştırdım, kokunun ismi tefarik imiş. O gün, bugün dükkânımızda o kokuyu bulundururuz.) Yatağın içindeki ise meşhur Mevlâna Halid-i Bağdadî'nin cübbesi idi. Teberrüken sakladık. Sonra Abdullah Yeğin, sonra Hüsnü ve daha sonra Zübeyir Ağabey geldi. Seneler geçmişti, gelen emir üzerine eşyaları onlara teslim ettik.

"Üstadın Urfa'ya teşrifi ve sonsuz yolculuğa çıkışı"

Zamanı gelince Üstad Hazretleri Urfa'ya teşrif ettiler. Hasta idi, gidip elini öptük, vefatını ümit etmiyorduk. Ziyarette, önceleri hiç görmeyenlere daha çok imkân veriyorduk.

Âni vefatı Urfa'yı yerinden oynattı âdeta. Mahşeri bir kalabalık Urfa'yı doldurdu. Sonradan Urfa bir ziyaretgâh görünümünde büründü. Şehir dolup taşıyordu.

27 Mayıs İhtilalinden birkaç ay sonraydı. Birgün sabah namazına giderken baktık, yollar tanklarla tutulmuş, köşebaşları silâhlı askerlerle dolmuştu. Camiye gitmeye yol vermediler. Gün açıldıktan sonra baktık ki, Üstadın kabr-i şerifi parçalanmış, açılmış, içinde kimse kalmamış. Halk büyük bir üzüntü içinde...

"Bu yerin sahibi gelir"

Özel bir kubbesi, ayrı müzeyyen bir yeri olan kabrin yeri hâlen çiçeklerle döşeli pırıl pırıl bir ziyaretgâh olarak muhafaza edilmekte, yerli ve taşradan gelenler tarafından ziyaret edilerek Fatihalar okunmaktadır. Tam karşısındaki hücrede ikindi, yatsı ve sabah namazından sonra evrad-ı fethiye üç defa okunmakta, yine aynı hücrede her gün akşamla yatsı arasında Kur'ân-ı Kerim okunarak hatim yapılmaktadır.

"Üstadın vefatından 15-20 sene evvel cami yeniden yapılırken, camiyi yaptıran Müslim Hafız ismindeki veli bir zat, Üstadın defnedildiği yeri boş bırakarak soranlara, 'Bu yerin sahibi gelir' diye haber vermişti. Orası şimdilik itina ile muhafaza edilmekte ve bir ziyaretgâh olarak durmaktadır."

OSMAN KÖROĞLU

Osman Köroğlu Burdurludur. 1950'den sonra Emirdağ'da, 1952'de ise Sirkeci'deki Akşehir Palas Oteli'nde Bediüzzaman'ı ziyaret edip görüşüp konuşmuştur.

Daha önceleri Burdur'da babam Abdullah Köroğlu'ndan ve sonraları İzmir'e gidip yerleşen Abdurrahman Cerrahoğlu'ndan Bediüzzaman'ın ismini ve büyük İslâmî hizmetlerini dinlemiştim. Sitayişle bahsederek hep faziletlerini, kemalâtını ve büyüklüğünü bana anlatmışlardı. Gıyaben kalbimde sevgi ve hürmet vardı.

1948 yıllarından beri kıravatçılık yapmaktayım. Otuz beş-kırk yıldır aynı meslekteyim. Bu meslekle uğraşırken Emirdağ'a giderek Üstadı ziyaret etmek istedim. Sattığım kıravatları otele bırakarak Üstadın kaldığı yere gittim. Kendisi faytonla kıra gidiyordu. Merhum Zübeyir Gündüzalp Ağabey bir bisikletle takip etmemi söyledi. Bisiklete binmeyi bilmiyordum, fakat Üstadı ziyaret edip, ellerini öpebilmek iştiyakıyla faytonun peşine düştüm. Sonra Üstadın ellerini öptüm. Beni de faytona aldı, bir kilometre kadar beraber gittik. Kendisine yapılan zulümlerden bahsetti. Halk Partisinin, İnönü'nün yaptığı eziyetleri anlattı. Benim mânâsız konuşmalarımı şefkatle karşılıyordu. Büyük bir şefkat ve müsamaha sahibiydi.

Kıravat satmak

Yine bir Emirdağ ziyaretimde, merhum Osman Çalışkan kıravatlara ilişiyor, onları satmanı istemiyor ve itiraz ediyordu. Sonra beni Üstada, 'Bu taylasan satıyor' diye şikâyet etti. Üstad, 'Nedir?' diye sorunca orada bulunan merhum Dr. Tahir Barçın'ın boynundaki kıravatı gösterdim. Üstad tebessüm ederek, 'Sen buna bakma,, sat' dedi ve yine bana şefkatini gösterdi.

Üstadın şefkati, merhameti ve insanlara bakış tarzı bam başkaydı. Hep müsamaha ile korumaya ve kurtarmaya çalışıyordu bizleri.

1952 senesinde Sirkeci'deki Akşehir Palas Oteli'nde kalıyordu. Açılan Gençlik Rehberi mahkemesi için İstanbul'a gelmişti. Bu otel de harika bir haline, bir kerametine şahit olmuştum. Muhsin Alev'le erkenden, sabah

namazı vakti ziyaretine varmıştık. Abdest almıştık, fakat namazı kılmadan, görüşmek için çabucak yanına varmıştık. Bize hitaben aynı durumumuzu bildirerek konuştu. 'Neden acele ettiniz? Abdest aldınız, fakat namaz kılmadan geldiniz. Ben neyim ki? Basit bir kulum. Neden böyle yaptınız? Beş dakika sonra gelirdiniz, o zaman görüşürdük!' Bu hali ben gözlerimle görmüş, hayretler içinde kalmıştım.

Radyo ve beşte bir keyifli hevesat

Akşehir Palas Oteli'ndeki ziyaretlerimde kendisine radyo getirmek istedim, teklif ettim, 'Dinler misiniz?' diye sordum. 'Memnun olurum, getir' dedi. Bu ara Nur Âleminin Bir Anahtarı kitabındaki radyo bahsini anlattı. İnsanların, hakikatların yanında beşte bir keyifli heveslere de ihtiyacı olduğunu söyledi. Sonra kendisine bir radyo getirdim. Arkadaşlar benim halime kızıyorlardı. Üstad ise şefkatle bakıyordu. Radyodan çeşitli istasyonları ararken şarkı, türkü söyleyen kadın sesleri de geliyordu. Üstad yine bana şefkat gösteriyordu. Bu musukî seslerine karşı bana beşte bir meselesini ders vermişti. Nur Âleminin Bir Anahtarı kitabının başındaki "İkinci Mektup'ta bu hakikat şöyle ifade edilmektedir:

Evet beşer, hakikate muhtaç olduğu gibi, bazı keyifli hevesata da ihtiyacı var. Fakat bu keyifli hevesat, beşte birisi olmalı. Yoksa havanın sırr-ı hikmetine münafi olur.'

Bu radyoyu aziz bir hatıra, Üstaddan bir yadigâr olarak hâtâ saklarım.

Nur Âleminin Bir Anahtarı kitabı da o yıllarda yazılmıştı.

Kendilerini bir başka ziyaretimde yeni basılmış olan Gençlik Rehberi'ni götürerek, üzerine yazı yazmasını istemiştim. 'Ne yazayım?' diye sordu, sonra bana dua yazdı, verdi. Bir hırsızlık vak'asında diğer eşyalarla birlikte bu hatıra kitap da elimden gitti, hâlâ üzülürüm.

Birgün kardeşlerden Mehmed Emin Birinci'nin de olduğu bir zaman, Üstadla Fatih Camiinden namazdan çıkıyorduk. Beyoğlu'ndaki bir fotoğrafçıda vazifeli birisine tenbih ettim, adamla konuştuk, bedelini verdim, hep beraber bir resmimizi çekti. Bu resim daha sonra Eşref Edip Beyin yazdığı Üstadın hayatını anlatan kitabında da çıkmıştı. Fotoğrafçı bu resim sayesinde çok para da kazanmıştı.

Ahmed Emin Yalman: "Bediüzzaman'ı kıskanıyorum"

"Beyazıt'ta, Marmara Kıraathanesindeki toplantılarda, Elbistanlı Prof. Mükremin Halil Yınanç, Üstadın bahsi olduğu zaman hemen toplanır,

kendisine çeki düzen verir, hürmetle bahsederdi. Kendisinin hafızası, bilgisi o kadar kuvvetli olduğu halde, 'Biz onun yanında neyiz ki!' derdi. Onun da hafızası müthişti, bir baktığını hemen ezberlerdi. Zannediyorum, Bediüzzaman hakkında bir şeyler yazmıştır. Kendisi hiç evlenmemişti. Eserleri herhalde Elbistan'da, kütüphanededir. Bir gün Ahmet Emin Yalman'a 'Niçin Bediüzzaman'la alâkalı bildiklerini yazmıyorsun?' diye sormuştum. 'Kıskandığımdan yazmıyorum, o bildiğiniz gibi bir kimse değildir. Fevkalâde bir insandır' diyerek Üstadın büyüklüğünü anlatmıştı."

CELÂL BAŞER

1925'te Ağrı'da doğdu. Uzun yıllar Ağrı'da Demokrat Ağrı ve Medeniyet gazetelerini çıkarttı. Bu gazete Bediüzzaman'ın ifadesiyle "Nurun matbuat kalesidir."

"Nur'a intisabım"

Bediüzzaman'la ilgili hatıralarını, Celal Bey kendisi kaleme almıştı:

Üstad Hazretlerini ve Risale-i Nurları 1950 yılında tanıdım. Beni bu hususta irşad eden, Üstad Hazretlerinin Hocası Şeyh Mehmed Celâli Efendinin oğlu, Şeyh Sıddık Efendinin yeğeni idi.

Cidden çok acı bir tecellidir ki, bir Doğulu ve bundan daha üstünü, bir mücadele adamı olan ben, Üstad Hazretleri gibi bir mücahidi ancak 1950 yılında işitiyor ve eserlerine müttali oluyordum.

Yine ibret verici bir tecellidir ki, ben Risale-i Nurlarla irşad olduğum günlerde, 'İlkeleri' çiğnemekten altı aya mahkûm olmuştum. Bu noktada da bir hikmet aramak gerekir ki, ben Nurlarla müşerref olduğumda, yaşayışım, yüz seksen derece bir dönüş ile müsbet bir değişikliğe uğramıştı.

Ben, 1944 mücadelecileri arasında olmakla, milliyetçilik davasında, bir nebze hisse sahibi olduğumu söyleyebilirim. Ancak o tarihlerde fikren müstakim olmakla beraber, Nur'a intisapla daha da müsbete ve amele intikal etmiştim.

Nurları tanıdıktan ve okumaya başladıktan sonra, Üstad Hazretlerini görmek ateşi de içimi yakmaya başlamıştı. Altı aylık cezamın tashihi için arkadaşlar beni İstanbul'a, Avukat Abdurrahman Şeref Laç Beye göndermek istediler.

İşte bu istek ve teşebbüs, Üstad Hazretlerini ilk ziyaretime vesile oldu.

"Üstadı ilk ziyaretim"

1951 yılında Emirdağ'a gidince ilk olarak Çalışkanları ziyaret ettim. Üstada, beni, onlar götürdüler.

Üstad Hazretlerini ahşap bir evde, tahtadan karyolasında, hasta bir vaziyette bulmuştum. Çok sade bir odası vardı. Temiz bir yatak, çok temiz bir giyinişle yastığını duvara dayamış, sırtını yastığa vermişti. O tarihlerde

Nur talebelerini pek tanımadığım için yanında hizmet eden gençleri de pek bilmiyordum.

Üstadın elini öptüm, karyolasının dibine oturdum, haşyet içinde Üstadı dinlemeye başladım. Üstad Hazretleri, tahsilini Doğubeyazıt'ta yapmıştı. Bu sebepten tanıdıkların sordu. Mektep arkadaşı ve hocasının oğlu Sıddık Efendiyi şahsen tanıdığımı söylediğimde çok memnun oldular. Sıhhatlerini sordular. Sıhhatli olduğunu bildirdiğimde, memnuniyeti mübarek gözlerinden belli oluyordu.

Yalnız Sıddık Efendiden dinlediğim bir hususu kendisine anlatamadım. Zira Üstadı dinlemekten, onun bakışları altında erimekten konuşmaya mecâlim yoktu.

"Sıddık Efendinin hikâyesi"

Müftülük için müracaat etmişti. İmtihana Erzurum'da girecekti. Erzurum'a çağırmışlardı. Bir kış vakti yola çıkmıştı. Araba, Tahir köyünde gecelemişti. Sıddık Efendi, o gece rüyasında Üstad Hazretlerini görüyor. Üstad ona Kur'ân-ı Kerimi açarak bir âyet okumuş, anlatmaya başlamış ve ücretle dinî bilgilerin verilemeyeceğini, dinî ilmin ücretle satılamayacağını söylemiş...

Sıddık Efendi haşyet içinde uyanmış ve Erzurum'a gitmekten vaz geçmiş. Tekrar Doğubeyazıt'a dönmüş.

Çok kuvvetli bir din âlimi olan Sıddık Efendi, bundan sonra ölünceye kadar ücretli olarak hiçbir kimseye ders vermedi. Ücretli hiçbir vazife kabul etmedi."Allah'ın rahmeti onun ve onların üzerine olsun.

* * *

Üstad Hazretleri benden Ahmed Ağa isimli birisini sordu. Ahmed Ağa, Adaman Aşiret Reisi ve Üstadın da sürgün arkadaşlarından Ahmed Alpaslan idi. 1946 seçimlerinde de CHP'den milletvekili seçilmişti. İyi tanıdığımı ve konuştuğumuzu ifade ettim.

Dikkat ettim, Üstad Hazretleri bu arkadaşına kırgındı... Hem de çok kırgındı...

Celal Başer'in Üstadın vefatı üzerine yazdığı yazı:

Müsbet ilimler muvacehesinde Kur'ân-ı Azimüşşannı XX. asırdaki en büyük Müfessiri, Risale-i Nur Külliyatını müellifi, asrımızın Bediüzzaman Said Nursî ahirete intikal etti.

Bu mübarek Ramazan-ı Şerifte İslâm âleminin hiçbir ölçüyle tarif edilemeyecek kıratta büyük bir kaybı oldu. Bu muazzam kayıp dört devir yaşamış, bir asra yakın bir ömür geçirmiş, zulümler, işkenceler, nefiyler ve hapisler görmüş; fakat insan takatının tahammülünü taşıran bu muamelelere rağmen fikir ve prensiplerinden zerre-i nisbe feragat etmemiş büyük bir İslâm mücahididir ki, bu da Bediüzzaman Said Nursî'dir.

XX. asırda Kur'ân-ı Azimüşşanın en mükemmel tefsirini yapan, mülhid ve zındıklara müsbet ilimler muvacehesinde en açık ve kat'i cevapları veren, Kur'ân'ın hikmetlerini nesillere, elle tutulur vaziyette ulaştıran 130 parça Risale-i Nur Külliyatı'nın Müellifi Said Nursî, Ramazan-ı Şerifin son haftası, salihlerin günü Salı günü Urfa'da, emanetini Yaratanına teslim etti.

Dünyayı kendisi için bir gurbet telakki eden Bediüzzaman Said Nursî, İbrahim Halilullah Hazretlerinin defni ile şeref duyduğu Urfa'da ebede intikal etti.

Allah'ın Bedisi, Halil'i ile aynı yerde bugün şerefyap bulunmaktadırlar.

Ufûlü ile İslâm âleminin büyük kaybı olan Said Nursî, vekili olarak bıraktığı 130 parça Risale-i Nur eserleriyle de bu kaybı telafi etmiş, her tehlike karşısında açılacak deliği tâ sağlığında tıkamıştır.

Kaybıyla bütün İslâm âlemine baş sağlığı verdiğimiz Said Nursî, bedenen aramızdan ayrılmışsa da, bugün hem madden, hem mânen yine aramızdadır.

"Allah Said Nursî'ye mağfiret, Risale-i Nur'a kuvvet versin."

* * *

Üstad bir ara durumumu sordu, mahkûmiyetimi ve tashih-i karar için İstanbul'a gideceğimi söyledim. Cevaben,

İnşaallah iyi olur, günahlarına kefaret olur...' dedi.

Ben, Üstadın sözündeki inceliği anlayamamış, İstanbul'a gelmiş ve A. Şeref Lâç vasıtasıyla tashih-i kararda bulunmuştum. Tabiî bir netice vermedi. Üstadın dediği gibi, 'günahlarımıza kefaret' altı ay 'İlkeler' adına ve uğruna yattım.

"Kitaplarımı hapsetmeyin, okutun"

Üstadı ikinci ziyaretim, 1953 ilkbaharında İstanbul'da Eyüp'te bir evde oldu.

Muhsin Alev ile birlikte gittim. Yine rahatsızdı. Fakat ben yine heyecan içinde titriyordum. Sert ve dik bakışları insanın içine kadar tesir ediyordu.

İnsan konuştuğunu, konuşacağını şaşırıyordu. Zaten, soru sormak için değil, Üstadı dinlemek ve o havayı teneffüs etmek için ziyaretine koşuyordum. Ama Üstad, bu şekildeki ziyaretleri kabul etmez görünüyor, 'Kitaplarım var, onları okuyun ve buralara kadar masraf ve zahmet ederek gelmeyin' diyordu. 'Kitaplarımı hapsetmeyin, okutunuz..' diye de ikaz ediyordu.

"Benimle samimi konuşuyordu"

Üstadı üçüncü ziyaretim, 1956 yılında Isparta'da oldu. Hem hemşehrisi olmam, hem kendi arkadaşlarını tanımam, belki de gazeteci olmamdan dolayı, benimle yakın, içli dışlı konuşuyordu.

"Son ziyaretim"

Bu yakınlığı, 1960 yılı Şubat sonlarında dördüncü defa son ziyaretimde, yine çok daha açık olarak müşahede ettim.

O tarihlerde Üstadı Ankara'ya sokmamış, geri çevirmişlerdi. Sol gazeteler aleyhinde neşriyata başlamışlardı.

Böyle bir hengâmede ben yine ziyaretine gitmiştim. Meğer bu ziyaretim son ziyaretmiş.

Ben, Süleyman Rüştü Çakın'ın dükkânına gittim. Arkadaşlar da hep oraya toplanmışlardı. Bir telaşlı hava vardı. Bana dert yandılar. Üç günden beri Üstadın kapısında bir polis jipinin nöbet tuttuğunu ve kimseyi Üstadın yanına sokmadıklarını söylediler. Vali ve Emniyet Müdürünün şehirde olmadığını , âdeta kaçtıklarını, Ankara'ya telgraf çektiklerini, fakat cevap alamadıklarını söylediler.

Üç günden beri kapısında polisler beklediğini Üstad ancak o gün haber almıştı.

Eğirdir'e gezmeye gitmek isteyen Üstada talebeleri durumu anlatmışlardı. Üstadın canı çok sıkılmıştı. Bu sebeple de kimseyi ziyaretine kabul etmiyormuş.

Ben haber verilmesini, kabul etmezse geri döneceğimi söyledim. Bir arkadaşı yolladık. Biraz sonra dönen kardeşimiz, Üstadın beni beklediğini söyledi. Bu kabul ediliş, beni son derece memnun ve mütehassis etmiştir.

Polislere görünmeden Üstadın yanına gitmenin yolunu düşünüyordum. Polis arabası, Üstadın evinin yolunda hatırımda kaldığına göre, CHP İl Başkanı Mehmet Çimen'in evinin önünde duruyordu. İçinde iki sivil polis memuru bulunuyordu.

Ben, Üstadın hizmetlerine bakan ve içeri girip çıkmasına bir şey denilmeyen arkadaşa, 'Siz bahçe kapısını açık tutun, ben arka yoldan gelirim, polis arabadan inip yanına gelinceye kadar, ben içeri girip, bahçe kapısını kilitlerim' dedim.

Aynen bu planı tatbik ederek Üstadın evine girebildik.

Ben bahçeden içeri girerken polis arabadan indi, ben acele ile kapıyı kapattım, arkadan kilitledim.

Tahta bir merdivenden yukarı çıktım. Odasına hürmetle girdim. Yine tahta bir karyolada yatıyordu. Ev yine çok sade ve boş idi. İçeride Nur talebelerinden Sungur, Ceylan ve Tahirî vardı.

Üstad rahatsızdı. Her halinden canının sıkkın olduğu anlaşılıyordu.

"Elini öptürmek istemiyordu"

Yanına yaklaşarak, yorganın üzerinde bir deri bir kemik halinde duran mübarek elini öptüm. Üstad bu durumdan çok müteessir oldu. 'Elimi öpmemeli idin!' dedi.

Kendilerine,

Üstadım, ben sizin elinizi öpmeyeceğim de, kimin elini öpeceğim?' dedim.

Üstad: 'Hayır!... Bizler talebeyiz ve kardeşiz. Ben bunun altından nasıl kalkacağım, sana kitap versem kitaplar sende vardır.'

Ben Üstadın bu üzüntüsü karşısında şaşırmıştım: 'Üstadım, ben talebe kardeşlerimi dolaşarak geldim. Cümlesi de kendi yerlerine elinizi öpmemi istediler. Ben bu vazifeyi yerine getirdim.'

Üstad yine üzüntülü ve ancak duyabilecek bir sesle,

Hayır... Onlar da benim kardeşlerimdir' dedi.

Ben bu sefer: 'Üstadım ben Konya'ya da uğradım. Kardeşiniz Abdülmecid Efendiyi de ziyaret ettim. Abdülmecid Efendi hassaten ellerinizi öpmemi istediler.'

Üstad Hazretleri, bu sözlerim üzerine derin bir nefes aldı.

Ha... İşte oldu. Abdülmecid benim küçüğümdür. Beni bir yükten kurtardın' diyerek doğrulmak istedi. Kardeşler sırtına bir yastık dayadılar, beni bağrına bastı, talebelerine dönerek;

"Gazeten Nur'un matbuat kalesidir"

Ben sizlere demedim mi? Bu, o gazetecilerden değil. Senin gazeten, Nur'un matbuat kalesidir. Senin gazeten ve yazıların bize geliyordu' dedi.

Üstad bu son ziyaretimde bana tam bir saat ders verdi. Dersin mahiyeti kelime kelime aklımda olmamakla birlikte, hatırımda kalan sözleri:

Buradan çıkar çıkmaz, Isparta'dan ayrıl. Burada durma.'

Ben, Üstadın bu sözlerindeki mânayı, o gece Ankara'ya varıp, evime telefon ettikten sonra anlamıştım.

Ankara'dan evime telefon ettiğimde, benim Isparta'da tevkif edildiğim haberinin yayılmış olduğunu öğrendim. Ayrılırken Üstad beni ikinci defa bağrına bastı. Vedalaştık. O kadar hastalık içinde benimle ilgilenmesi, beni çok derin duygulandırmıştı. Demek çok derse ihtiyacımız varmış. Çünkü çok hasta ve mecalsizdi. Tam bir saat radyofonik bir sesle bana ders verdi. Konuşmaları hâlâ kulaklarımda çınlar, gönlümün derinliklerinde çağlar.

"Hâlâ o kudsî sıcaklığı duyuyorum bağrımda"

Üstaddan ayrılınca, çıkıp doğru polis arabasına gittim. Arabadan bir sivil memur hüviyetimi istedi. O tarihte sahibi bulunduğum Demokrat Ağrı gazetesinden aldığım sarı basın kartını verdim.

Polis memuru biraz hayret, biraz istihza ile,

Üstelik gazetecisin!' dedi.

Evet, gazeteciyim' dedim.

Polis memuru:

Niye buraya geldiniz?'

Üstad Hazretlerini elini öpmeye geldiğimi söyledim.

Polis memuru tam bir bilgiçlik içinde:

Üstad Hazretleri ne yapmış yani? Kur'ân'ı başkaları da tefsir etmiş.'

Anladım ki, bu memurun derse ihtiyacı vardı.

Evet, Kur'ân-ı Kerimi çok kimseler tefsir etmişlerdir. Kur'ân iki türlü tefsir edilmiştir. Biri lügavî mânada ki, bunu çoğu kimseler yapmışlardır. İkincisi ise hikemî mânada.. İşte bunu da Üstad Hazretleri yapmıştır' dedim.

Polis memuru, bir uzun'Ya!..' çekti.

Ben, 'Git bunu Valine ve Emniyet Müdürüne aynen söyle... Bir gazeteci böyle söylüyor, de!' dedim.

Hüviyetimi alıp ayrıldım. O gece şifre ile Ağrı'dan durumumu sormuşlar. Eve, çocuklara, Isparta'da tevkif edildiğim şeklinde haber gitmiş.

Ama Üstad Hazretlerinin ikazı üzerine, o gün hemen Isparta'dan ayrılmış. Ankara'ya gelmiş eve telefon ederek durumu öğrenmiştim. Böylece Üstadın himmetiyle, ailem ve çocuklarım, merak ve ıztıraptan kurtulmuşlardı.

Üstadı, bu ziyaretim, meğer sonmuş. Ne bilirdim ki, Üstad benimle helâlleşip, vedalaşıyormuş. Hâlâ o kudsî sıcaklığı duyuyorum bağrımda...

"Urfa'da bir misafir" şiiri

Aradan bir ay geçmişti. Üstad bir fecir vakti Urfa'da uful etmişti. Ben bu acı haberi duyunca derinden sarsıldım. Sanki güneşler sönmüş, dünyam kararmıştı.

Bu karanlık dünyamı birazcık olsun aydınlatabilir miyim diye bir şiir yazmıştım. Bu şiiri (5 Nisan 1960) tarihli Demokrat Ağrı gazetesinde neşrettim.

"Hakkımda takibat açıldı. Takibat, adem-i takiple neticelenmişti."

Celâl Başer'in (5 Nisan 1960) tarihli Demokrat Ağrı gazetesinde neşredilen "Urfa'da bir misafir" başlıklı şiiri şöyle:

"Bismihi süphane(Hu) diyen diller,
Varır arşa bugün feryadım benim.

Nur me'yus, kul bizâr, akmıyor kevser,
Sanki bikes kalmış serhadım benim.

Firakıyla girdi iyd-i Ramazan,
Verene kavuştu Bediüzzaman,

Said'in namına kurulsa dîvan
Nur ile yanmaktır, muradım benim.

Bin başım olsa da Nur'a sererim,
Kur'ân için Üstad derdi Ömer'im

Dergâh-ı Halil'de olsun da derim,
Tek nam-ı nişansız merkadim benim.*

Şeref-i Kur'ân'la İslâma sürur,

Nasip oldu bize Nur ile huzur,

Yetişti imdada Risale-i Nur,
Nur ile kırıldı inadım benim.

Müntezil Ahmed'den bu iki resim,
Nur Kur'ân'da, Kur'ân Nur'da mürtesim,

Hakkın Kitabından süzülmüş isim,
Risale-i Nur'da var adım benim.

Yâ Râb! mü'min gönül Nur ile dolsun,
Nur ile cemiyet necatı bulsun,

Nur'u yaymak, Nur'u duyurmak olsun,
Âlem-i islâma tek va'dim benim.

Tavaf et, ey yolcu, uğrarsa yolun,
Urfa'da misafir, Üstadım benim... **"

"27 Mayıs'ta kitaplarım alındı"

27 Mayıs İhtilâlinde ise matbaam, evim, evraklarım, didik didik edilmişti.

Bir casus arar gibi, masanın üzerindeki sümenin dikişlerini bıçakla yırtarak evrak aramışlardı.

Aramaya gelen Kurmay Yarbay'a,

Yarbayım, ne aradığınızı sorabilir miyim?' dedim.

Cevaben,

Nur kitaplarını arıyoruz' dedi.

Kütüphanemde var, yalnız onları mı alacaksınız?' dedim. 'Evet' deyince kütüphanemde her çeşit kitap olduğunu söyledim. Yalnız Nurları alacaklarını tekrar belirtince, niçin diğerlerini de almadıklarını söyledim. Devamla, 'Eğer bu ihtilâl dine karşı yapıldı ise, bu milleti karşısında bulacaktır' dedim. 'Bırakın bu millet okusun, her şeyi okusun.'

Yarbay çok yorgun ve uykusuzdu. Pek bir şey duyacağı benzemiyordu.

Kitapları toplayarak, zabıt tuttular, beni de alarak, askerî mahkemeye götürdüler.

O tarihte Muhterem Faik Türün, Ağrı'da Tümen Komutanlığına vekâlet ediyordu. Rütbesi ise Kurmay Albaydı. Faik Türün Paşa, beni serbest bıraktırmış, Nur Risalelerini de iade ettirmişti.

"Üstad, kendi eserlerini kurtarmıştı"

Hatıralarımın sonunda, başımdan geçen bir ibretli hâdise daha anlatayım.

Askerî mahkemeden rahatlıkla kurtardığımız Risale-i Nurları evde bir çekmecede muhafaza ediyordum.

Bu defa Emniyet makamları evi basarak aramaya gelmişlerdi. Çekmece kilitliydi.

Birkaç defa anahtarını sordular. Aradığımı, anahtarı bulacağımı ifade ettim.

Duvardı Üstadın resmi camlı olarak asılıydı. Aramada yanımda bulunan bir yakınıma, 'Bu kitapları askerî makamlardan kurtardık, fakat polislerden kurtarmamıza imkân yok gibi... Artık bu eserleri kurtarmak bu defa sahibine kaldı' dedim. Evi arayan polis memurlarından birisi ararken yerde duran çekmeceyi ayağı ile sedirin altına soktu.

Aramalar epey müddet sürdü. Bu arada çekmeceyi de unuttular. Neticede, bir şey bulamadılar ve çıkıp gittiler.

Üçüncü defa Üstadın kudsî himmet ve muhafazasına şahit olmuştum. Nurları, kendi eserlerini kurtarmıştı.

Aramayı yaptıran Vali beni çağırtarak, biraz özürle karışık, 'Bir şey bulamadılar. Kusura bakma! Geçmiş olsun' dedi. Ben de, 'Bulamadılar, halbuki gözlerinin önündeydi' diyerek hâdiseyi anlattım. 'Evim yine aranır ve aranacaktır. Bu memlekette Halk Partililer ve ben sağ olduğum müddetçe, bu aramalar devam edecektir' dedim.

Çünkü bu aramalar hep Halk Partililerin jurnal ve ihbarları ile oluyordu.

"Onun kıymetini bilemediler"

Hayatta, Üstadı ziyaret imkânları bulduk. Eserlerini okuduk, okuyoruz. Ama ufûllerinde, Hindistan Müslümanlarının yazdıkları gibi: 'Anadolu'da bir güneş doğdu, bir güneş gibi de ufûl etti. Ama Türkler onun kıymetini bilemediler.'

Bu acı sözler gibi, hâlâ aynı gaflette, aynı hamakatteyiz. Onun bir deri, bir kemik gibi kalan vücudundan korkanlar, iktidarı bir gecede yıkanlar, bu defa da onun kuru bir taştan ibaret mezarından korktular. Urfa'da yatan

misafîri, meçhullere götürdüler. Çünkü, kıymet takdir edebilen insanlardan değillerdi. Belki onun fani vücudunu kaybettiler, lâkin eserlerini kaybedemediler.

"Çünkü Kur'ân'ın hakikatleri, kıyamete kadar devam edecektir."

FAİK TÜRÜN'ÜN KARARI

T. C.

M. M. V.

1. SÜVARİ TÜMEN KUMANDANLIĞI

ADLÎ AMİRLİĞİ

SAYI: 60/ 1756

ESAS: 70/ 775

KARAR: 60/ 71

TAHKİKATA MAHAL OLMADIĞI KARARI

SUÇ: Muzır faaliyette bulunmak.

SUÇLU SANILAN: Celâl Başer, Şükrü oğlu, Fatma'dan 1341'de doğma, Karaköse Leylak Pınar Mahallesinde nüfusa kayıtlı. Evli 6 çocuklu, Karaköse de AĞRI Demokrat Gazetesi sahibi, ifadesine göre sabıkasız.

Yukarıda kendisine isnad olunan suçun mahiyeti ve açık hüviyeti yazılı şahıs hakkına Denizli Nur Talebeleri adına Denizli'den 24/5/1960 tarihinde gönderilen bir mektubun 3822 sayılı örfî idare hükümlerine ve Türk Silâhlı Kuvvetleri Başkumandanlığı'nın emirlerine tevkifan Ağrı postahanesinde el konulması üzerine yapılan hazırlık tahkikatı neticesinde:

"Ağrı'da münteşir Demokrat Ağrı gazetesinin sahibi Celâl Başer'in Nurcu olduğu, gerek matbaasında, gerekse evinde Nurculukla ilgil risaleler ve Said Nursî'nin kitapları bulunduğu, bunları okuduğu tesbit edilmiş ise de, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası hükümleri karşısında vatandaşların fikir hürriyetinde, dinî inançlarında, ibadetlerinde ve her türlü dinî düşüncelerinde serbest ve hür fikre sahip olmalarını amir bulunduğuna, binaenaleyh, her vatandaşın muzır propaganda yapmamak, inançları ne olursa olsun başkalarının fikir ve inanışlarıyla çatışmamak, onları kendi fikirlerine alet etmek için neşriyat ve propaganda yapmamak şartıyla fikrî hürriyetini dilediği gibi kullanabileceğine ve bu durum muvacehesinde Celâl Başer de, sırf fikrî hürriyetine sahip olup, bu hürriyetini kendi düşünce ve inanışları içinde

sakladığına, herhangi bir şekilde memlekette veya bulunduğu cemiyette huzuru bozacak fiilî harekette bulunmadığına, kendisinde bulunan risale ve kitapların mevzuata muhalif siyasî ve idarî bir mahzur taşımadığına, bu kitaplarda, insan kitlelerini gafletten ikaz fikri, şehvani dalâletten ve su-i itikad ve su-i niyetten kurtarmaya matuf akideler münderiç bulunduğuna dair Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesinde, Diyanet İşleri Reisliği Müşavere ve Dinî Eserleri İnceleme Heyetinin sarih raporları muvacehesinde münteşir Demokrat Ağrı gazetesinin sahibi Celâl Başer hakkında As. M.U.K. 86/5. maddesine tevkifan tahkikata mahal olmadığına karar verildi."

FAİK TÜRÜN

KURMAY ALBAY

AĞRI GARNİZON KUMANDAN VEKİLİ

ADLÎ AMİR

Aslı gibidir.

Hakkı İmlice

Hakim Alb.

Garnizon Baş Hakimi.

ABDÜLVAHİD TABAKÇI

1927'de Eskişehir'in Belpınar köyünde doğdu. 1950'lerden sonra Nur Risalelerini ve Bediüzzaman'ı tanıdı. Bediüzzaman zaman zaman Eskişehir'deki evinde misafireten bulundu.

Abdülvahid Tabakçı hatıralarını şöyle anlatıyordu:

1953'lerde Eskişehir hapsinde bulunan bazı akrabalarım Üstadın harika hallerinden bahsederdi. Bilâhare ağabeyim ve annem de Emirdağ'a kendilerini ziyarete gittiler.

Kayınpederim Şuayib Efendi Risale-i Nur eserlerine ve Üstada çok bağlıydı. Sabah namazını kıldıktan sonra öğleye kadar risale yazardı.

Bediüzzaman hakkında, 'Bu zâta neden bu kadar bağlanıyorlar?' diye düşünürdüm. 1951 yılında ağabeyim Şuayib Tabakçı ile birlikte Üstada gitmeye karar verdik. Emirdağ'a vardığımızda vakit akşam olmuştu. Akşam namazını camide kılıp Üstadın evine geldik. Evinin merdivenlerinden çıkarken Üstad bizi gördü. Eliyle işaret edip, haber gönderdi. 'Şuayib'lere selâm söyleyin' dedi. Şuayib'lerden birisi ağabeyim, diğeri de kayınpederimdi. Bu bir anlık muhavereydi, ama bende çok şiddetli tesir etmişti. Kendimden geçer gibi olmuştum.

Aradan birkaç gün geçtikten sonra, yine yolum düştü. Mezarlığın yanından geçiyorduk. Kendileri de oradaydı. Arabayı durdurup yanına vardık. 'Oğlum Abdülvahid, kabristanın yanından geçerken ölülere, 'Elem neşrah leke'yi okumadan geçmeyin' dedi.

"İhlâs ile imanı kazanmak kolay, ama muhafazası zor"

Üçüncü görüşmemiz Eskişehir'de Yıldız Otelinde olmuştu. Otelin hademesinden kaldığı odayı öğrenip yanına çıktım. İçeri girip selâm verdim. Kaşları çatık vaziyette baktı. 'Otur' işaretini yaptı. Kendisi Cevşen okuyordu.

Cevşen'i kapatıp şöyle dedi: 'Annen ile baban hacca gittiler, değil mi? Allah kabul etsin.'

Hayretimden donakalmıştım. Devamlı olarak yüzüne bakıyordum. Hiddetle, 'Yüzüme bakma!' dedi. Bu arada söylediği bir sözünü de hiç

unutmam: 'İhlâs ile imanı kazanmak kolay, ama muhafaza etmek çok güç.'

"Üstadın Tatarlarla ilgisi"

Kafkasyalı ve Tatar olduğumuz mevzubahis edildiğinde çok iltifat etmişti. Şöyle demişti:

Ben Tatarları beş vakit duama dahil etmişim. Bir zamanlar esarette iken, Kosturma'da iki ihtiyar Tatar kadını, bir küçük pencereden benim yiyeceğimi getirip, bana yardım ediyorlardı. Belki de onlar benim kurtulmama ve Risale-i Nur Külliyatını yazmama vesile olmuşlardı. Bütün Tatar kabilelerini beş vakit duama kabul etmişim. Hattâ 1948'de bana zehir veren Afyon savcısı da Tatardı. Abdülvahid, sen neredeyse onu ara bul, mektup yaz. Cehennemin azaplarını çekeceğimi bilsem, ondan hak talep etmeyeceğim. Hakkımı helâl ettim.'

Üstadın bu dersinden sonra, o zaman Gaziantep'te bulunan o zata mektup yazdım ve Üstadın sözlerini naklettim.

Bir gün bizim evde Üstad Hazretleri, Yaşar Zeydan, Erhan Erbatlı ve Yakub Aysel beraber bulunuyorduk. Üstad, Erhan'a hitaben, 'Sen Tatar mısın?' dedi. Erhan da utanarak, 'Evet' diye cevap verdi. Üstad, 'Ben Tatar kabilelerini beş vakit duama kabul etmişim. Bana onlar Sibirya'da çok yardım ettiler' dedi. Bunun üzerine ben de, 'Üstadım, Yakub Bey de Tatardır" dedim. Üstad ayağa kalkarak Yakub Beyi kucakladı.

"Kabrimi gizleyiniz"

Bir gün de Üstad Hazretleri şöyle demişti:

Ben hayattan ayrılacak olursam, benim kabrimi gizleyiniz. Eğer ben Eskişehir'de vefat edersem Muttalib'e defnedersiniz. Emirdağ'da vefat edersem, kaldığım yere (o zaman kaldığı eve), Isparta'da vefat edersem Çam Dağına defnedersiniz.'

"Üç müşkilimi de halletmişti"

Bir ara mühim, üç müşkilim vardı. Bunlar sabah namazına kalkamamam, hasta oluşum ve dedem ile ilgili olarak görmüş olduğum bir rüya idi. Bunların halli için Üstaddan medet bekliyordum. Ancak bir türlü fırsatını bulup söyleyemiyordum.

Bir gün, daha ben derdimi söylemeden üstad şöyle dedi: 'Oğlum Abdülvahid, namazlarını bırakma. Bilhassa sabah namazlarını. Sen merak etme, annen veya refika-i hayatın sabah olunca seni kaldırsınlar. Hastalık insan için bir temizleyicidir. Zahir ibadetlerden daha sevaplıdır. İnsanın

yüksek mertebeye çıkmasına vesile olur. İbadetine, hizmetine engel olmadığı müddetçe üzülme.'

Sonra da, 'Ben bir zamanlar anne ve babamı şöyle bir rüyada görmüştüm' diyerek rüyasını anlattı ve sözlerin şöyle tamamladı: 'Mâşallah, senin anne ve baban bahtiyardır.'

Bütün bu konuşmalarıyla üç derdimi de halletmiş oluyordu. Ondan sonra hizmetlere daha bir şevkli koştum. Sobacı H. Ali Osman Ağabey ile öylesine hizmete dalmıştık ki, bir türlü Üstadı görmeden edemiyorduk. Gece-gündüz hep onunla beraberdim, onunla meşguldüm. Dayanamayıp Emirdağ'a gittim.

Giderken kayınpedere uğradım. Hem risale okuyup, hem ağlıyordu. 'Ben de risaleyi defalarca okumuştum, ama böylesine analayamamıştım' diyordu. Veda edip ayrıldık. Ankara'dan Nuri isimli bir arkadaş ve Mustafa Türkmenoğlu ile birlikte yola koyulduk. Yolda birçok inayet ve teshilata mazhar olduk.

Üstadın yanına gittiğimizde Yarbay Reşat Bey de oradaydı.

Kendilerini ziyaretlerimiz sık sık tekerrür ederdi. Bir ara üç bavul dolusu risaleyi Emirdağ'a götürmüştüm. Üstad ağabeyime, 'Ben Eskişehir'e Abdülvahid'i tebrik etmek için gelmiştim. Kafkas muhacirlerinden birisinin Nur Talebesi olmasını isterdim. Allah'a hamdolsun , onu da nasip etti.' Eve geldiğimde ağabeyim gözyaşları arasında, Üstadın teşriflerini ve tebriklerini bildirdi. Derecesiz memnun ve mesrur olmuştum.

"Üstadın bizim evde kalışı"

Üstadın bizim evde kalmasını arzu ediyorduk. Hattâ evi hazırlamıştık. Ancak o zaman, Eskişehir'de hizmetin ön saflarında bulunan Saatçi Şükrü Kardeşin kalbine bir şeyler gelir endişesiyle bir türlü arzumuzu tahakkuk ettiremiyorduk. Bir gün Üstad onlara gelmiş. Ancak onlar evde yokmuş. Biz de o gün evde yok idik. Üstad, 'Ben Abdülvahid'in evine gideceğim' demiş. Gelmişler, üst kata çıkmışlar. O gün de poyrazdan esen rüzgâr sobayı tüttürmüş. Üstad üşüyor, rahatsız. Ben ise evde yokum. Ağabeyler de hararetle beni arıyorlarmış. Ben durumdan habersiz eve geldim. Hemen bir kazma ile diğer cihetten bir delik delip, sobanın istikametini değiştirdik. Ve öylece Üstad bizim evde kalmaya başladı.

Bir gün Üstad eve geldiğinde, 'Bu evin kirası kaç para?' diye sordu. Ben ne cevap vereceğimi bilememenin sıkıntısı ile kıvranırken Zübeyir Ağabey

imdada yetişti.

Üstadım, buradaki kardeşler hissedar olmak istiyorlar' dedi. Üstad, 'Bana bu gece ihtar edildi. Hiç olmazsa beşte birini vereyim. Kaç liradır buranın kirası?' diye tekrar sordu. Ne diyeceğimi şaşırmıştım. Evin normal aylığı olan 150 lirayı söylemem mümkün değil. Az söylesem yalan olacak. Yine Zübeyir Ağabey imdada yetişti. '20 liradır, Üstadım. Beşte biri dört lira yapar' dedi. Üstad, 'Ben altı aylığını vermem lâzım' dedi ve 25 lirayı çıkarıp verdi. Resimsiz altı kuruşluklar ile, sarı 25 kuruşlukları kullanırdı.

"Uhuvvete önem verirdi"

Köyde bulunduğum günlerden bir gündü. Yoldan Üstadın arabasının geçtiğini gördüm. Koştum. 'Bir araba gelse de Üstada yetişsem' diye düşünürken hemen bir araba geldi ve binip Eskişehir'e geldim. Doğruca Yıldız Oteline gittim. Muhasebeci kardeşlerden biri orada idi. Hemen, 'Üstad geldi' dedi. Ben de, 'Geldiğinden haberim var, ama nereye gittiğini bilmiyorum. Bize gitmese bari' dedim. Üstad Hazretlerinin devamlı olarak bizde kalmasından diğer arkadaşların kalben münkesir olmamalarını istiyordum.

Hayır, hayır. Size değil. Şükrü'lere gitti' dedi.

Koşarak oraya gittim. Üstadın çok celâlli olduğunu söylediler. Yanına vardım. Karyolada oturuyordu. 'Kardeşim, ben bir sebebe binaen buraya geldim. Kalbine bir şey gelmesin' dedi. Ben de hemen daha önce kalbimden geçenleri söyledim. 'Üstadım, hep bizde kalıyorsunuz. Diğer kardeşlerin de kalbine bir şey gelmesini istemiyordum. Onlar da mahrum olmasınlar, diye düşünüyordum. Vahdet ve tesanüdümüze bir zarar gelmesin arzu etmezdim' dedim. Bu sözlerim duyan Üstad ayağa kalktı. Yanıma gelerek bana sarıldı ve uhuvveti tesis edici cümleler ifade etti.

Menderes'i karşılama

O günlerde uçak kazasından sâlimen kurtulan Adnan Menderes Eskişehir üzerinden Ankara'ya gidecekti. Üstad, Ceylân ile birlikte bize, 'Gidin, onu karşılayın. Benden de selâm söyleyin' dedi. Arkadaşlarla birlikte gidip karşıladık. Ancak emniyet mensupları görüşemeyeceğimizi bildirdiler. Biz de kendilerine hitaben bir mektup yazıp, Üstadımızın dualarını ve Nur talebelerinin geçmiş olsun temennilerinin bildirdik.

Bir gün Üstad, 'Bu gece Isparta'da evliyaullahın toplantısı var. Bana ihtar edildi. Evin iki senelik kirasını vermem lâzım' dedi.

Ben de samimiyet bularak dedim: 'Üstadım, herhalde benim malım ve param kirli ki, Risale-i Nur hizmetine lâyık görülmüyor. Ashab-ı Kirâm mallarıyla, canlarıyla cihad etmiş.'

Bunun üzerine Üstad ayağa kalktı ve gözlerimden öptü. 'Yine de iki aylığını vermem lâzım' diyerek bir reşat altını verdi. Biz de o altını bozdurup, Üstadın geliş gidişlerindeki masraflara harcadık.

"Son görüşmemiz"

Vefatından altı gün önceydi. Evde öğle namazını kılıp, çevreyi sarmış halka ve polislere hitaben, balkondan şiddetli bir konuşma yaptı. Sonra da ayrılıp Emirdağ ve Isparta'ya uğrayarak Urfa'ya gitti.

Üstad Urfa'ya ulaştığında şöyle bir telgraf aldım:

Üstadımızla birlikte Urfa'ya vardık. Bizim burada kalmamıza müsaade etmiyorlar. Ankara ile temasa geçin, bize bir çare arayın.'

Ben hemen Ankara'ya telefon edip Hasan Polatkan'ı aradım. Alâkadar olacağını söyledi. Ancak daha sonra Menderes'in İstanbul'a gideceğini mazeret göstererek yardımcı olmadı. Afyon milletvekili Orhan Köktar'ı aradım. Ona durumu anlattım. İki saat sonra yeni bir telgraf geldi. Üstadın vefatını haber veriyordu.

Neye uğradığımı bilemedim. Hemen kardeşlere duyurduk. Bir araba ile hemen hareket ettik. Ancak Urfa'ya gittiğimizde defnedildiğini öğrendik.

"Ağabeyim Üstadın kabri başında Yâsin-i Şerif okudu. Urfa, civar vilayetlerden gelen binlerce insan ile dolup taşıyordu. O gün kuşlar bambaşka bir hava ve âhenk içerisindeydi. Ağaçlara toplamış olan kuşlar, muazzam bir koro halinde cıvıldaşıyorlardı. Büyük Üstad da Rahmâna kavuşmuştu. Allah gani gani rahmet eylesin."

MEHMET KAYALAR

Kalamış'ta güzel manzaralı bir apartman katında üç arkadaş Mehmet Kayalar'ın sohbetini dinliyorduk...

Bu sohbet Nur'lar, Nur Talebeleri ve Nur Üstad hakkında idi.

Mevzu ile alakalı bildiklerini, intibalarını ve hatıralarını anlatıyordu Mehmet Kayalar...

Uzun boylu, yaşlı bir zat, güzel konuşuyordu. Bir hatip edasıyla izahlara giriyordu.

Bu izahları, bu hatıra ve tesbitleri notlarımızdan Şâhitler'in Dilinden, öyle hülasa edebilirim:

Onun hayatına ait bir hatıramla başlamak istiyorum. 1952'de henüz emekli olmuştum. Hatırat-ı hususiyesini yazmak istedim. Hayat-ı hususiyesinin safahatı içerisinde geçen, alelekser hâdisata asla ehemmiyet vermezdi. Tarihçe-i Hayat hakaik-i imaniyenin hizmetine tahsisen yazılmıştır. Dikkat edilirse hayatından çok az bahis vardır.

Bir defa Üstadıma dedim ki: 'Şahsiyet-i maddiyeni öne sürmek istemiyorsun. Elbette çok mûtena bir bahçenin çok sanatperver bir bahçıvanı olmalıdır. O nizamın hayatı onunla kaimdir. Süleymaniye'ye bakıp Mimar Sinan'ı hatırlamamak mümkün değildir. Koca bir asar-ı mübeccele ki, onun hem hâli, hem istikbâli onunla kaimdir. Binaenaleyh nasıl ki, Mimar Sinan, Süleymaniye'ye baktıkça hatırlanıyorsa, sizin o manevî asârınız da ondan daha mükemmeldir. Said Nursî anılacak, o isme tevcih-i nazar edilecek.'

Biz işin suretindeyiz. O ise manevî tarafına bakıyordu. Ayrılığa bile ehemmiyet vermiyor, 'Daima beraberiz' diyordu.

Bir defasında şiddetle görüşmek için iştiyak izhar etmiştim. Buyurdu ki, 'Kardeşim, biz her zaman beraberiz, hattâ âhirete gitsek de beraberiz.'

Sohbette insibağ vardır. Boyanmak çok ehemmiyetlidir. Veysel Karanî gibi bir zat, sahabe-i kiram asrında yaşadığı halde, sahabe derecesine çıkamamıştır. Çünkü sohbet-i Resûlullah'la müşerref olamamıştır. Yüksek tevazu ile hayat-ı hususiyesinin bilinmesini arzu etmezdi. Çünkü böyle bir zata dört bir taraftan tehacüm gösteriliyordu. Onlarla meşgul olup zamanını israf etmek istemiyordu. Tarikatlarda olduğu gibi, dua için veya bir dünyevî maksat için gelenlerin ziyaretlerini kabul etmezdi.

"Üstadın tanımadığı adam"

Harb-i Umumide beraber çalıştığı Vanlı bir talebesi, Üstadın şöhreti, umum âleme gittikten sonra, 1955 yıllarında Emirdağ'a ziyarete geliyor. Harb-i Umumideki maceralarını zikrederek kendini tanıtmaya çalışıyor.

Üstad, 'Bu kimdir? Ben tanımadım' diyor. Yani o eski şahsiyetle değil de, Kur'ân hizmetkârı olduğunu nazara vermek istiyor. Bir de hizmet-i diniyeden infisal etmeyi tasvip etmediğini ifade etmek istiyor. Üstadın iki şahsiyeti vardı: Biri dünyevî, diğeri uhrevîdir. Üstad, 'Tanımıyorum' derken o şahsın nazar-ı imanında dünyevî şahsiyeti olduğu için, ben o şahsiyeti tanımıyorum diyor.

Bir şahsın (ismini vermek istemiyorum) Afyon hapsi yıllarında ve daha evvelinde, Üstadın bir çok takdir ve senalarına mazhar olduğu, hizmetinde bulunduğu halde, daha sonraki senelerde hizmeti bir müddet inkıtaa uğruyor. Bilahare Üstadı ziyarete gittiğinde kendisini, 'Ben şuyum, ben buyum, ben filanım' diyerek tanıtmaya çalıştığı halde, Üstad Hazretleri defaatle, 'Ben tanımadım' diyor. Ve en sonunda, 'Ha! O sen misin?' diyerek aradaki inkıtaından dolayı ikaz etmek istiyor.

"Çok çevikti"

Üstadı bir ziyaretimde vuku bulan şu hal çok enteresandır: 79 yaşında olmasına rağmen o kadar çevik bir şekilde beni karşıladı ki hiç unutmam. Hayatımda ben o kadar çevik, o kadar cündî bir ruh taşıyan insan görmedim. Halbuki Emirdağ'da Mehmet Çalışkan, hasta demişti. Yanında o kadar ruhî bir feyiz hissettim ki, onu bir senede kazanamazdım.

"DP'deki yüzdeler"

Ayrıca mevcut partiler hakkında kalbî birtakım suallerim vardı ki, daha sormadan cevaplandırırdı. Adnan Menderes'den bahsetti. Adnan Menderes

hakkında, 'O bizdendir' diyordu. Demokrat Parti hakkında ise; o parti içerisinde %20 nisbetinde sefih ve masonların bulunduğunu, %80'inin ise Müslüman olduklarını ifade ediyordu. Hattâ bana, Diyarbakır'a gönderdiği mektupta, 'D.P.'yi destekleyelim ve yardım edelim' diye emrediyordu. 1957 seçimlerinde Dr. Tahsin Tola'yı bize göndermiş ve o havalide mebus olması için çalışmamızı mektupla bize bildirmişti.

Çok zekî bir zat. O bakışlar o kadar harikaydı ki, bir anda insanı tesir altına alıyor ve oradan insan, bir velayet-i kâmilenin tereşşuhatını hissediyordu.

* * *

Vefatından biraz önce Diyarbakır'da Üstaddan bir telgraf aldım. Derhal Ankara'ya gelmemizi istiyordu.

Hemen uçakla Ankara'ya geldim. Demek son dersini vermek istiyormuş. Zaten ondan sonra görüşmek nasip olmadı. Ancak Urfa'da mübarek naşını görebildik. Orada, Ankara'da, birçok Nur Talebesi arkadaşlar vardı.

"Onlar senin muhafızların"

Diyarbakır'da evimin etrafını askerî birlikler, tanklar muhasara altına almıştı. Bunu Üstada haber verdim. Üstad, 'Kardeşim onlar senin muhafızlarındır' diye haber gönderdi. Garip bir tecellidir ki, o subayların ekserisi sınıf arkadaşımdı. Demek ki insanları birbirine bağlayan sun'î dostluklar değil, mefkûre bağıymış.

"Müsbet hareketi ders veriyordu"

Üstad son dersinde menfî harekete katiyyen izin vermemişti, katiyyen kılıç çekilemeyeceğini ve onların aleyhinde bulunulmayacağını ifade etmişti. Hattâ ben bir hadiste gördüm: 'Başınızda bulunanlar eğer dünyevî umurunuzu tedvir ediyor ve dinî faaliyetinize ilişmiyorsa onlara karşı gelmeyin. Velev ki, başınızdaki karabacaklı bir Habeşli bile olsa.' Nitekim Üstad, 31 Mart ve Şeyh Said isyanlarında da menfî bir tavır takınmamıştı.

* * *

Üstad, Millet Partisine ve kendilerine iltifat etmiyordu.

* * *

Bir gün Afyon'da Üstadı ziyaret ettikten sonra bir arkadaşımla birlikte, Afyon savcısının da bulunduğu bir toplulukta bulunduk. Orada muhtelif mevzularda konuştuk. Orada bulunanlar, 'Yüzbaşım, ne kadar da ihatalı,

geniş bilginiz var. Muhtelif mevzularda bizi tenvir ettiniz' dediler. Avukat arkadaşım geveze birisiydi. 'Bu kimdir, biliyor musunuz? Bediüzzaman'dan geliyor' dedi. Bunun üzerine savcı,

Şimdi olmadı işte yüzbaşım'dedi.

"Ben de dedim ki: 'Bütün o bildiklerim Bediüzzaman'a olan intisabımdandır.' Tabii yine muameleleri değişmedi. Ne garip bir durum: Tıpkı asr-ı saadette Yahudilerin Hz. Peygamber huzurunda Abdullah bin Selam'a yaptıkları muamele gibi..."

SALİH ÖZCAN

1929'da Akçakale'de doğdu. İslâm âlemi ile yakın irtibat ve teması vardır. 1977 seçimlerinde Urfa'dan milletvekili oldu. Faysal Finans'ın kurucusu ve yöneticisidir. Ayrıca FEY vakfı mütevelli heyeti başkanıdır.

"Üstad, 'Annem Hüseynî, babam Hasenî'dir' dedi."

Salih Özcan hatıralarını şöyle anlattı.

1949 yıllarında Hulûsi Ağabey (Yahyagil) bize, Üstad Bediüzzaman'dan bahseder ve Küçük Sözler'den okurdu. Afyon'da olduğunu söyler ve bizi Üstadı ziyarete teşvik ederdi.

O sene liseyi bitirdim. Tatilde Emirdağ'a Üstadın ziyaretine gittim. Dedem bana o zaman izin vermişti. Mehmed Çalışkan'a giderek beni Üstada götürmesini istedim. Üstad bizi kabul etti. Dizlerinin üzerinde doğruldu, kalktı, 'Gel, Seyyid Salih! Gel' diye beni kucakladı. Ellerinden öptüm, başımdan tuttu. Dedemin, Hulûsi Ağabeyin selâmlarını, hürmetlerini söyledim. Yanımızda bulunan Mustafa Acet'le Mehmet Çalışkan'ı dışarı çıkarttı. 'Ben yüzbinlerce seyyidi beklerken sen geldin' dedi. Ben kendilerinin seyyid olup olmadıklarını sordum. Annem Hüseynî, babam Hasenî'dir' dedi. Sonra da, 'Ben de seyyid sayılır mıyım?' diye tebessümle sordu. Ben de, 'Hem de çift taraftan seyyidsiniz' dedim.

İstanbul'da üniversiteye gireceğimden bahsettim. Orada Nur talebeleri olduğunu, onlarla tanışmamı söyledi. Daha sonra kendilerine Urfa'dan mektup yazmıştım. O zaman Vahdeddin Gayberî'yle bir kısım kitaplarını ve eşyalarını göndermişti. Kendisine gidip gelen Urfalılara, Urfa'ya geleceğini söylerdi. Sonra Ceylân Çalışkan geldi. Dedem, 'Sana misafir arkadaş geldi' diye Ceylân Çalışkan'a çok alâka gösteriyordu. İlk zamanlar bizde misafir kalmıştı.

Ankara'da toplantılarımız olurdu. Bu toplandılara Demokrat Partnin Millî Eğitim Bakanı Tevfik İleri'nin babası, Prof. Münif Çelebi, Osman Nuri, Kemal Kalkan Paşa, Mahmud Yazır, Nail Pertev Paşa ve Cevat Çağrı gibi zatlar da katılıyordu. Sohbetlerde sık sık Bediüzzaman'dan söz edilirdi.

"Ali Ekber Şah'ın Üstadı ziyareti"

O sıralarda Türkiye'ye Pakistan Maarif Nâzır Vekili Seyyid Ali Ekber Şah gelmişti. Cihan Palas Otelinde kalıyordu. Tevfik İleri, misafirin Üstadı ziyaret etmek istediğini, bizim alâkadar olmamızı, ancak kimsenin duymamasını söyledi.

1952 yılında idi. Mehmed Gemalmaz'la birlikte misafiri de alıp Emirdağ'a gittik ve bir otele indik. Üstadın acele bizi beklediğini bildirdiler. 'Hemen gelsinler' demiş. Beraberce gittik. Üstad, Ali Ekber Şah için bir sandalye istedi. Hamza Emek hemen bir sandalye tedarik edip geldi. Üstad, 'Seyyid Salih tercümanlık yapsın' diyerek benim tercümanlık yapmamı emretti. Konuşmasında, Risale-i Nur hareketini ve hizmetlerini, İslâm dünyasının durumunu anlattı. Ben tercüme ediyordum. Ancak mevzu gittikçe derinleşiyordu. Öyle bir noktaya geldi ki, ben tercüme etmekte güçlük çekmeye başladım, hattâ işin içinden çıkamaz oldum. Bu sırada Üstad iki dizinin üzerine doğruldu ve çok fasih bir Arapça ile konuşmaya başladı. Ben öylesine fasih ve beliğ bir Arapça konuşma dinlemedim.

Seyyid Ali Ekber Şah, 'Beni talebeliğe kabul eder misiniz?' dedi. Üstad ona, 'Seni yirmi senelik kardaşlığa kabul ediyorum' cevabını verdi. Üstadı Pakistan'a davet etti. Orada kendi emrine her türlü imkân, rayo istasyonu ve matbaa tahsisi edebileceklerini söyledi. Üstad buna karşılık şöyle cevap verdi:

Kardaşım, Ali Ekber Şah! Bu hizmetleri göğüs göğüse yapmak icap ediyor. Siperin arkasında hizmet olmaz. Esas hastalık burada başladı. Ben Mekke'de de olsam buraya gelirdim. Asıl hizmet buradadır, cephe buradadır.'

Üstad Hazretleri Ali Ekber'e eserlerinden verdi. Osman Çalışkan ve Dr. Tahir Barçın'la birlikte Üstadın yanından ayrıldık.

"Ali Ekber Şah'ı uğurlama"

Seyyid Ali Ekber Şah, Üstadı ziyaretten son derece memnun olmuştu. Devamlı olarak, bu ziyaret imkânını bahşettiği için Allah'a hamd ediyordu. O geceyi beraberce otelde geçirdik. Üstad hakkındaki kanaatlerini sordum.

'Bu zat sırf Kur'ân'dan konuşuyor. Bu kadar fasih ve beliğ olarak Kur'ân lisanını konuşan sadece bu zatı gördüm' diye cevap verdi.

Sabahleyin Üstadın yanına gittim. Bana, 'Keçeli, keçeli! Bu zatın devlet adamı olduğunu söylemedin. Görüşmemiz yeter' deyince ben çok üzüldüm. Adam, Üstadı tekrar ziyaret etmek istiyordu. Üstad kabul edemeyeceğini söyleyince, 'Eyvah, bir daha göremeyecek miyim?' diye ağlamaya başladı.

Emirdağ'dan otobüsle ayrılacağımız sırada, bir de baktık ki, Üstad onu uğurlamaya gelmiş. Otobüste yan yana oturdular. Yedi-sekiz kilometre kadar beraberce gittiler. Ali Ekber tekrar görüşebilmekten dolayı çok memnundu. 'Allah'a şükür, sizi bir daha gördüm' diye seviniyordu.

Ayrılacakları sırada Üstada bir kese altın vermek istedi. Ayrıca bir de ipek kumaş takdim etmek istiyordu. Altının hizmetlerde kullanılmasını, kumaşın da Nur talebelerinin ayaklarının altına serilmesini arzu ediyordu. Üstad uygun bir lisanla kabul edemeyeceğini bildirdi.

Ali Ekber'i uğurladıktan sonra Zübeyir Ağabey çıkageldi. Üstad Zübeyir Ağabeye hitaben, 'Bir veziri yolcu ettik, başka bir veziri karşıladık' diye iltifatta bulundu.

Ali Ekber Şah, ülkesine döndükten sonra Üstadla alakalı çok sitayişkâr konuşmalar yapmıştı. El-Cumhuriyet gazetesinde de, 'Risale-i Nur, Kur'ân'ın tercümanıdır' diye yazdı.

O sırada Üstada, Pakistan Dostluk Cemiyetini kurmak istediğimizi söyledik. 'Beis yok, kurun' dedi.

"Benim kabrimi kimse bilmeyecek!"

1954 yılının yazı idi. Emirdağ'da Mustafa Acet, Sâdık ve ben, Üstadla birlikte dağa çıkıyorduk. Bir ağacın altına gelince, Üstad orada yarım saat kadar durdu ve tefekkür etti. Sonra bizi yanına çağırdı ve şunları söyledi:

Keçeli, keçeli! Kimse benim kabrimi bilmeyecek. Sen de bilmeyeceksin. Ben senin memleketinde vefat etmek isterim. Halilullahın civarında ölmek isterim.' Üstadın bu sözlerini Mustafa Acet yazmıştı.

"Menderes'i desteklemek lâzım"

Bir ara ben, 'Bu Menderes çok münafıktır' diyerek aleyhinde konuşmaya başladım. Üstad hiddetle, 'Sus, keçeli! Menderes'e böyle deme. O çok hizmet etmek istiyor. Fakat mâni olanlar var' cevabını verdi.

Bunun üzerine ben, 'Biz bir parti kuralım. Biz başa geçelim' dedim. Üstad, 'Eğer bugün Bayar bana dese, 'Said gel, buraya otur,' ben şiddetle reddederim. Bir cemiyette yüzde yetmiş dindar olmazsa, İslâmiyet nâmına başa geçmek cinayet olur. Memuru, mebusu senden olmadıkdan sonra İslâmiyete büyük zarar olur. Biz bütün kuvvetimizle Menderes'i desteklememiz lâzım ki, Halk Partisi iktidara gelmesin. Halk Partililerin yüzde doksan beşi masumdur. Kabahat yüzde beşindir.'

Üstad Millet Partisinden bahsederek, 'O partide çok münafık var. Kuvvet dindarların elinde değil' dedi. Üstad bunları anlatırken bana da takılıyordu: 'Sen benim yanıma geldiğin zaman, bütün siyasî damarlarımı oynatıyorsun. Benim param olsa, seni her sene hacca gönderirim. Sen Kutb-u Âzamın elini öpüp, ona Risale-i Nur'dan bahsedeceksin.'

Daha sonraki yıllarda Seyyid Alevî Mâlikî'ye Üstaddan bahsettim, Beşinci Şuâ'yı okudum. 'Hâzâ sahih,' yani, 'Bu gerçekten doğrudur' dedi. Üstadı sordu, vefat ettiğini söyledim. 'Hayatta olsaydı, ziyaret eder elini öperdim' dedi. Beni nerede görse, Bediüzzaman'ın talebesi olarak iltifat eder, yanına oturturdu.

Tarihçe'deki resimler

Tarihçe-i Hayat'taki resimlerin baş kısımlarını çizerek başı gövdeden ayırırdı. 1955' İhlâs Risalesi'ni bastırmıştım. 'Bârekellah, perdeyi yırttın. Seni tebrik ederiz' dedi.

Emirdağ'a, 'Eddâî'nin bulunduğu formayı götürmüştüm. Üstadla yolda karşılaştık. 'Oradaki yetmiş dokuz değil, daha büyüksünüz. Bunda da hata var' dedim. 'Keçeli, bu doğrudur. Karışma sen. Bu böylece kalsın' dedi.

Vebhâbîlik bahsi

"Vebhabîlik meselesini Üstada sordum ve Mektubat'ta onunla alâkalı kısmın konmamasının münasip olacağını düşündüğümü söyledim. 'Evet, bu bahis risalelerini İslâm âlemindeki intişarına mâni olur. Sonradan bu mesele izale olur' dedi. "

Seyyid Salih Özcan'ın Üstada yazdığı mektup

Salih Özcan'ın Gençlik Rehberi mahkemesinin beraetle neticelenmesinden sonra Urfa'dan İstanbul'a, Üstad Bediüzzaman'a yazdığı bir mektup:

Çok muhterem, çok aziz, çok mubarek, çok müşfik ve bütün yüksek sıfatların mazharı olan Üstadım Efendim Hazretleri,

Evvelan: Çok mübarek el ve ayaklarınızdan tazimatla kana kana öper, dua-yı âlîlerinizi bütün ruhumla niyaz eylerim.

Saniyen: Mahkeme beraatının bütün âlem-i İslâmda yapmış olduğu akislerin ve sevinçlerin elbette bir âciz talebelerinizi de en az o kadar sevindirmiş ve Allah'a hamd ederek, Risale-i Nur'un bir zafer-i azîmi olarak telâkki etmeleri ve istikbale ait parlak ümitler müjdelemiştir.

Salisen: Hazret-i Üstadımız Efendimiz, birçok mecmua ve gazetelerde Risale-i Nur'un bazı parçalarını, bazen değiştirerek yazdıklarını ve hattâ maalesef istismar ettiklerini görmekle müteessir oluyoruz. Bu halleri Hazret-i Üstadımıza arz etmenin elzem olduğuna kanaat getirdik. Bütün bizleri arındıran bu hadiseler karşısında, buradaki üniversiteli Nurcular, kendi aralarında toplanarak, Büyük Nur isminde bir mecmuayı çıkarmak fikrine vardılar. Fakat bu fikri fasıl haline getirmeden önce, Hazret-i Üstadımıza arz etmeyi zarurî bulduk. Bu hususta, yüksek emirlerinize müntazırız, Efendim Hazretleri.

"Sevgili Üstadım; Risale-i Nur'a hizmet için, hakikata hizmet için, kusurlarımı af buyurarak en münasip şey ne ise Rabb-ı Rahim ihsan buyursun. Ve Risale-i Nur'un mübelliğ-i âzamı, istihdam-ı Nuriye ve Nur'ların merkez-i hakikîsi olan sevgili Üstadımdan emir ve fermanını el açarak bekliyorum. Hangi surette istihdam emir buyurulursa, İnşaallah lütf-u İlâhî ile muntazırım, Efendim Hazretleri. Bütün kardaşlarımız ayrı ayrı selâm ve hürmetlerini arz ederler."

El-Baki Hüve'l-Baki

Kusurlu talebeniz:

Seyyid Salih (Özcan)

KÂMİL ACAR

Kamil Acar, Van-Muradiye'de doğdu. Çeşitli tarihlerde Üstadı ziyaret etti.

"Üstada ilk gidişim"

Sene 1952, Haziran ayı ve Ramazan'ın 12'si idi. Emirdağ'ın Uzun çarşısındaki Mehmed Çalışkan'ın dükkânına gittim. 'Ben Van'ın Muradiye kazasından Terzi Kemal Acar'ım' dedim. 'Ziyarete mi geldin?' diye sordu. 'Evet' dedim. 'Üstadımıza haber gönderelim kabul ederse görüşürsünüz' dedi. Çalışkan Ağabey birisine söylediyse de, 'Ben yeni geldim gidemem' dedi. Başka birisine söyledi, o da, 'Ben bu gece hiç uyumamışım öğleden sonra gideyim' dedi. Biz ikindi namazına kadar orada kaldık. Namazı kılıp geldim. Çalışkan Ağabey, 'Daha kimse gelmedi' dedi. Sonra otele gittim. Cevşen okudum. Bitirdikten sonar, merdivenlerden ayak sesleri geldi. Odadan dışarı çıktım. Baktım Çalışkan Ağabey... Beni çağırdı ve beraber dışarıya çıktık. Biraz birlikte yürüdük, sonra, 'Şunu takip et' diyerek birisinin arkasından gitmemi söyledi ve kendisi ayrıldı. Önümde birisi başını yere eğmiş yürüyordu. Onu takip ettim. Birkaç adım gittikten sonra, sağa döndük. 150-200 metre gittik, bir evin önünde durduk. O zat cebinden bir anahtar çıkardı, beyaz tahtadan yapılmış bir kapıyı açtı ve içeri girdi. Bana da, 'Gel' dedi ve girdik. Kapıyı kilitledi. Önümüze üstü açık bir salon çıkmıştı. Merdivenin yakınında tahtadan yapılmış bir askı vardı. Üzerinde üç tane çivi vardı.

"Seni Haydaran aşireti yerine kabul ettim..."

İkimiz beraber, merdivenden yukarı, ikinci kata çıktık. Karşıdaki odanın kapısını vurdu. 'Gel' demesiyle içeri girdi. Ben de onu takiben girdim. Selâm verdim. Üstad, 'Aleykümüsselâm' diyerek selâmımı aldı. Elinde Sikke-i Tasdik-i Gaybî'yi okuyordu. O talebeye, 'Mangalı götür, ateşi iyice yansın, çiğ kalmasın' dedi. Kitabı kapadı, başının üzerindeki rafa bıraktı.

Ben gittim, elini öptüm. Elini boynuma attı, 'Otur' dedi. 'Nereden geliyorsun? İsmin nedir? Babanın ismi nedir?' diye sordu. Ben de, 'İsmim Kemal, babamın ismi Cemşid. Babam, Şeyh Enver Efendinin mürididir. Şeyh Enver Efendi ile siz Çoravanis'te ve Nurşin Camiinde iken, babam

sizin ziyaretinize gelmiş' diye cevap verdim. Üstad, 'Hangi aşirettensin?' dedi. Ben de 'Haydaran aşiretinden, Etmaneki kabilesindenim' dedim. Üstad, 'Senin ismin Kemal değil, Kâmil'dir' dedi ve sözlerine devam etti: 'Sen benim 27 senelik talebemsin. Babanı da talebeliğe kabul ettim. Seni bütün Haydaran aşireti yerine kabul ettim. Her sabah ism-i Azamla sizlere dua ediyorum. Benim bir tane Kâmil talebem daha var. Sen de ikinci Kâmil'sin. Benim terzi talebelerim bana çok sadıktır.'

Daha sonra Üstad, 'Sen zahmet çekmişsin, buraya gelmişsin, senin harçlığını vereceğim' dedi. Ben de, 'Benim buraya gelecek gidecek kadar param vardır; yalnız beni Risale-i Nura hizmetçi yap. Akrabalarım bana para verdiler, buraya geldim' dedim. Üstadımız bunun üzerine, 'Benim bu günlerde çok masrafım oluyor. Almanya'ya çok eser gönderiyorum. Almanlar, Zülfikâr mecmuasını başları üzerinde tutuyorlar. Benim şimdiye kadar 200 lira ile 9 altınım vardı. Bu masrafları bu parayla yapıyorum. Yoksa senin harçlığını verecektim' dedi. Ben, 'İstemem' dedim ve Van'daki Molla Hamid, Molla Resul, Molla Yusuf, Çaycı Emin, Çaldıranlı Taceddin ve bizim eski müftü Hasan Efendinin selâmlarını söyledim. Üstadımız, 'Ben onalar mektup yazamıyorum, fakat sen benim canlı mektubum olarak gideceksin, onlarla görüşeceksin. Selâmlarımı söyleyeceksin. O havalideki Nur Talebeleriyle muhabere edeceksin. Bana ara sıra mektup yazacaksın. Talebelerle sık sık görüşeceksin. Benimle görüştüğünü de kimseye söylemeyeceksin. Ben Şarkı çok seviyorum. Şarka İnşaallah geleceğim' dedi. Ben de, 'İnşaallah bekleriz Üstadım' dedim ve ilâve olarak 'Suad'ın da selâmı var' dedim. Suad, Üstadın kardeşi Abdülmecid Ağabeyin oğlu idi. Van'da askerdi. Gelirken onu da görmüştüm. 'Amcamın elini öperim, selâm söyle' demişti. Üstad, 'Maaşallah, demek sen Suad'ı da gördün, ben daha görmemişim' dedi. Elini öpüp, dua istedim, ayrıldım. Birinci görüşmem böyle oldu.

"Üstadı ikinci ziyaretim"

1953 yılında, Üstadla görüşmeye giderken Urfa'ya uğradım. Urfa'da Abdullah Yeğin ile Hüsnü Bayram vardı. Onlarla görüştüm. Abdullah Yeğin, Üstadımıza verilmek üzere bana bir mektup verdi. Hüsrev Ağabeye ait bir miktar da kitap parası emanet etti. Bir arkadaşla beraber Isparta'ya gittik. Isparta'da Nuri Benli ve Rüştü Çakın Ağabeylerin adreslerine vardık. Aynı zamanda onlara mektuplaşıyorduk.

Bizi oğluyla birlikte Üstadın evine gönderdi. Zübeyir Ağabey kapıyı açtı. O zamana kadar Zübeyir Ağabeyi görmemiştim. Fakat mektuplaşıyorduk. İsmimizi sordu. 'Muradiyeli Terzi Kâmil Acar' dedim. Hemen tanıdı, boynuma sarıldı. Arkadaşımı sordu. Onun da ismi Feyyat'tı. 'Arkadaşımdır' dedim. 'Üstadımıza söyleyeyim' deyip, yukarıya çıktı. Hemen bizi çağırdı. Gittik. Üstad Hazretleri, kıbleye karşı oturmuş, bir şeyler okuyordu. Elinde kitap yoktu. Elini öptük. 'Oturun' dedi. Elini boynuma attı. Arkadaşımın yüzüne elini vurdu. Onu da kardeşliğe kabul etti. 'Kardeşim, ne var, ne yok?' diye Risale-i Nur'un inkişafını sordu. Ben de Van'dan, Muradiye'den, Diyarbakır'dan, Urfa'dan, Nurun inkişafını anlattım. Çok memnun oldu. Abdullah Yeğin Ağabeyin mektubunu verdim. 'Hüsrev ağabeyi görüp, emâneti vereceğim' dedim. 'Peki' dedi. 'Nereden gideceksin?' dedi. Ben de, 'Nereden emir ederseniz oradan giderim' dedim. 'Sen gideceğin yolu söyle' dedi. Ben de, 'Erzurum'dan gideceğim' dedim. 'Ağrı'da (Karaköse) eski mebus Ahmed (Alpaslan) Beye uğra, (O da daha önce Üstadla görüşmüş) İran'daki muhabereyi temin etti mi diye sor' dedi. 'Talebelerle daima gidiş-geliş yapsın' diye buyurdu. Oradan biz elini öpüp ayrıldık.

"İran'a Risale gönderiyoruz"

Ben dönüşte mebus Ahmed Beyle görüştüm. 'Biz muhabereyi temin edemedik' dedi. Bana, İran'daki adamın kim olduğunu ve adresini verdi. Ben de Üstadımıza mektup yazdım. Üstadımız, 'Sen oraya kitap göndermeyi temin et' dedi. Ben de bir iş dolayısıyla pasaport alıp gittim. Kaleni (Siyahçeşme)... Orada Şeyh Adil ile görüştük. 'Ben sana Risale-i Nurları getireceğim, sen bu kitapları Tahran'a yakın bir şehirde bulunan Seyyid Abdullah'a göndereceksin' dedim. Üstadımızın eski talebelerinden, Gevaş'a bağlı bir köyde kalan Abdulvahab Gazi, Türkiye'den ayrılarak İran'ın Katar kazasına gidip yerleşmişti. Onu buldum. Abdulvahap Gazi ile, Üstadımızın gönderdiği mektubu Seyyid Abdullah'a gönderdik.

Daha sonra, ikinci bir pasaport daha alarak İran'a gittim.

Arapça Mesnevi-i Nuriye, İşaratü'l-İcaz, Asâ-yı Musa, Hutbe-i Şamiye ve bir de Üstadımızın eskiden matbaada bastırdığı Arapça Hutbe-i Şamiye, Hubab, Katre, Nokta birleşik bir kitap halinde, onları da Abdulvahap Gazi vasıtası ile Seyyid Abdullah'a gönderdim. Seyyid Abdullah daha sonra, Üstadımıza, kitapları aldığına dair bir mektup yazmış. Ben de, Şeyh Adil'den bu mektubu alıp getirdim, Üstadımıza gönderdim.

"Üstadı üçüncü defa ziyaretim"

Bir gün Denizli'ye gitmem icap etmişti. Giderken Diyarbakır'da Molla Ali'ye rastladım. O da İzmir'e gidiyordu. Ben, Isparta'ya uğrayıp Üstadı ziyaret edeceğimi söyledim. Molla Ali de, 'Ben, Hacı Ziya ve Hacı Mustafa, Üçümüz de Üstadın ziyaretine gidecektik' dedi.

Biz Molla Ali ile trenle gittik, Isparta'da indik. Hacı Ziya ile Hacı Mustafa'yı istasyonda gördük. Dördümüz beraber şehre gittik. Ben, 'Dördümüz birlikte gitmeyelim, siz üçünüz gidin, ben sonra giderim' dedimse de Hacı Ziya ısrarla, 'Hepimiz beraber gidelim' dedi. Gittik, kapıyı vurduk. Bayram Ağabey açtı. 'Üstadımız çok rahatsızdır, kimseyi kabul etmiyor' dedi. Kapının arkasına bir lahika mektubu yapıştırmışlar. Bayram Yüksel onu okudu. Şu satırlar yazılıydı: 'Beni ziyarete gelmektense Risale-i Nur'u okusunlar. Benimle görüşmek beş veya on dakika olabilir. Fakat Risale-i Nur'u okuyanlar her an benimle beraberdir.'

Ben hemen dönüp, kapıdan çıkmak istedim. Bayram Ağabey, isimlerimizi sordu. Ben de, o zamana kadar Bayram Ağabeyle şahsen görüşmemiştim; fakat mektuplaşıyorduk. İsimlerimizi söyledik. 'Muradiyeli Kâmil sen misin?' dedi. 'Hoş gelmişsiniz' diyerek ilâve etti. 'Durun Üstadımıza söyleyeyim' dedi ve yukarı çıktı. Biraz sonra geldi. 'Bekleyiniz, Üstadımız aşağıya iniyor' dedi.

Biraz sonra Üstad Hazretelri, Tahirî ve Zübeyir Ağabeyler koltuklarına girmiş olarak aşağıya doğru iniyordu. Ben diğer arkadaşlara, 'Hemen merdivenin baş tarafına çıkalım, Üstad Hazretleri aşağıya inmesin' dedim. Beraber yukarı çıktık. Üstadın elini öptük. 'Nasılsınız?' diye sordum. Üstadımız, 'Ben rahatsızım. Kimseyi kabul etmiyorum. Zahmet ederek buraya kadar gelmişsiniz. Buraya gelmektense, Risale-i Nur okuyun' dedi. Bana, 'Niye geldin?' diye sordu. Ben, 'Denizli'de kardeşim askerdir. Hastalanmış oraya gideceğim' dedim. Üstad, 'Kardeşin iyi olur, bir şey olmaz' dedi. 'Buralarda kalmayın, hemen gidin' diye de sözlerine ilâve etti.

"Üstada çok zahmet verdiniz"

O akşam vesâit olmadığı için, otelde kaldık. Gece hepimiz hastalandık. Hemen kalkıp Molla Ali ile istasyona gittik. Diğerleri otelde kaldılar. Ben Denizli'ye, Molla Ali de İzmir'e gitti.

Denizli'den dönüşümde, tekrar Isparta'ya geldim. Rüştü Ağabeyin dükkânına gittim. Rüştü Ağabey, 'Ayrılma, Bayram Ağabey azık almaya gitti. Gelip Üstadla geziye gidecekler' dedi. Bayram Ağabey geldi. Birlikte giderken, bana, 'Kardeşim, siz, Üstadımıza çok zahmet verdiniz. Üstadımızı

hasta hasta aşağıya indirdiniz. Üstadımız Risale-i Nur'u okumayanlarla görüşmüyor. Senin biraz Risale-i Nur'a hizmetin olduğu için geldi, sizi gördü. Bundan sonra gelince yalnız geliniz. Başkasını getirmeyiniz' dedi. Ben, 'Bunlarla gelmemiştim. Yolda görüştük, beraber geldik' dedim.

İçeri girdik. Üstad taksinin içinde oturuyordu. Zübeyir Ağabey yanındaydı. Ceylan Ağabey camı indirmek istedi. Üstadımız, 'Kapıyı aç' dedi. Beni yanına aldı, elini boynuma attı. Konuştuk. Bazı talebeleri sordu. Risale-i Nur'a ait dersleri sordu. Mahkememizi sordu. Ben de kendisine malûmat verdim. 'Peki, seni istasyona bırakalım' dedi. Ben, 'Otobüs bileti aldım, trenle gitmiyorum' dedim ve elini öperek ayrıldım. Onlar geziye, ben de şehre gittim. Otobüsle giderken Eğirdir'e uğradık. Otobüs orada durdu.

Bir de baktım ki, Ceylan Ağabey beni çağırıyor. 'Niye geldin?' dedi. 'Biz buradan Konya'ya gidiyoruz' dedim ve beni nasıl bulduğunu sordum. Meğerse onlar da Eğirdir'e gelmişler. Ceylan Ağabey, 'Üstadımız beni gönderdi. Bak bakalım, Kâmil niçin gelmiş, öğren' dedi. Ben de, 'Sizin buraya geleceğinizi bilseydim, sizinle buraya kadar gelirdim' dedim. Böylece birbirimizden ayrıldık.

"Dördüncü ziyaretim"

Üstadı dördüncü defa ziyaretim ise şöyle oldu:

Hacı Raşit bana, 'Üstad Hazretlerine gittiğin zaman bana da haber et, beraber gidelim. Bensiz gidersen, Üstada söyle, bana dua etsin. Çok hastayım. Doktorlara çok param gitti' dedi. Gideceğim zaman Hacı Raşit'e haber gönderdim, Erciş'e geldi, beraber Diyarbakır'a gittik.

Sabahleyin Diyarbakır'dan Urfa'ya hareket ederken kardeşlerden birisi bana, 'Ben, Abdullah Yeğin Ağabeye bir tane su testisi göndereceğim, siz götürün' dedi. Bir tane o aldı, bir tane de ben aldım. İki tane su testisini Urfa medresesine götürdük. O gece Urfa'da kaldık. Sabahleyin Abdullah Yeğin Ağabey, 'Ben bir lûgat yazıyorum.

Üstadımıza mektup yazdım. Lûgat hakkında cevap vermedi. Bir de babamdan mektup geldi, annem hastaymış, 'Kurban Bayramı için buraya gel' diyor. Bunu ve lûgat meselesini Üstadımıza söyle bakalım ne diyecek. Lûgat yazmanın Risale-i Nur neşrine bir manii mi var ki, Üstadımız bizim mektubumuza cevap vermiyor. Bir de memlekete gitmem için müsaade var mı? Sor. Bu su testisini de Üstada götür' dedi. Ben, 'Götürmem, Üstad testiyi ne yapacak?' dedim. Abdullah Ağabey, illâ götür diye ısrar etti. Ben

'Götürsem de, Abdullah Ağabey gönderdi diyeceğim' dedim. 'Sen götür' dedi. Ben de götürdüm.

Emirdağ'a Kurban Bayramının arifesi günü vardık. Doğru Çalışkan Ağabeyin dükkânına gittik. 'Üstadımız bugün rahatsızdır. Hiç kimseyi kabul etmiyor' dedi. O an da Hüsnü Bayram Ağabey geldi. Görüştük. 'Ben Üstadımıza söyleyeyim' dedi ve gitti. Çalışkan Ağabey, 'Hüsnü'yü tanıyor musun?' dedi. 'Evet' dedim. 'Urfa'da çok görüşmüşüz' dedim. Biraz sonra geldi. Bizi aldı. Üstadın yanına gittik. İçeriye girdik. Selâm verdik. Selâmı aldı, bize işaret etti. 'Oturun' diye.

"Üstad çok hastaydı"

Kendisi karyolasında oturmuştu. Çok rahatsızdı. Zübeyr Ağabey yanımda idi. Konuşmasını biz anlamıyorduk. Üstad. Zübeyir Ağabeye söylüyor, Zübeyir Ağabey de bize anlatıyordu. Bizim söylediğimizi de Üstada söylüyordu. Zübeyir Ağabey konuşurken çok sıkılıyordu, terliyordu. O anda, 'Hüsnü sen gel' dedi. Zübeyir Ağabey kalkıp, odasına gitti. Hüsnü Bayram Ağabey, birkaç kelime konuştu. O da sıkılınca, ben biraz karyolaya doğru ilerledim. Üstad da bana doğru biraz yaklaştı. Ve şöyle konuştu: 'Ben çok hastayım. Konuşamıyorum. Senin geldiğin bana şifa oldu. Ben şimdi çok iyileştim.' Ben, 'Kurban, ben neyim ki. Seni Allah iyileştirdi. Benim de ruhumu sana kurban etsin' dedim. Üstad, 'Hüsnü bana dedi ki, Kâmil gelmiş. Ben, 'Lüzumsuz, niye gelmiş?' dedim. Halbuki çok lüzumlu bir iş için gelmişsin. Ben kimsenin hediyesini kabul etmiyorum. Fakat senin 50-60 liranı kabul edeceğim. Ben bu hizmeti kime yaptırsaydım, 50 lira onun masrafını verecektim. Sen kendi paranla bu masrafı yapacaksın. O zaman senin 50 liranı hediye olarak kabul etmiş olacağım' dedi. Ben de, 'Kurban, bizim de gayemiz, Risale-i Nura hizmet etmektir. Hizmet yapmak için buraya gelmişim' dedim. Üstadımız, Hüsnü Ağabeye, 'Hüsnü, sen Konya'da, ve Diyarbakır'daki talebelerin, dörder aylık, çocuklarının tayinlerini 35 kuruştan hesap et. Kayalar'ın ve Abdülmecid'in çocuklarını dört aylık paraları ne tutuyorsa Kâmil'e verelim, götürsün, versin. Bir de üniversite talebelerinin Konferans kitabını da (o zaman daktilo ile yazılmıştı) Kâmil'e verelim. Götürsün, kardeşim Abdülmecid'e versin. Acele Arapçaya tercüme etsin, bize göndersin. Arabistan'a göndereceğim' dedi. Sonra da bana dönerek, 'Konya'da şehir içinde Abdülmecid'in koltuğuna sokulma. Çünkü o korkaktır. Evine git, gör. Bu paraları da, ekmekten başka bir şeye vermesinler' dedi.

"Üstadım, Hacı Raşit hastadır, ona dua et"

Sonra Hacı'nın kim olduğunu sordu. Hacı Raşit kendini tanıttı. Ben de, 'Üstadım, Hacı Raşit hastadır. Ona dua et' dedim. Bir şey demedi. Bir daha dedim, yine bir şey söylemedi. Biraz sonra, bir daha söyledim: 'Hacı Raşit hastadır, dua et.' Üstad, 'Ben hastayım, hiç doktora gitmiyorum' dedi. 'Kurban, Hacı Raşit de hiç doktora gitmiyor. Buraya gelmiş, yalnız duanızı istiyor. Ona dua et' dedim. Üstad hafifçe tebessüm ederek, Hüsnü Ağabeye, 'Hüsnü, ismini yaz, ona sabahleyin İsm-i Azamla dua edeyim' dedi.

Ben, 'Üstadım, Urfa'dan iki tane testi getirmiştik. Birini Abdullah Ağabey size gönderdi. Çalışkan Ağabeyin dükkanında' dedim. Üstad, Hüsnü Ağabeye, 'Onu getir' dedi. Hüsnü Ağabey, yalnız birisini getirmişti. Üstad, 'İkisini de niçin getirmedin, bana çok lüzumu vardı' dedi. Bana, 'Kaça aldın?' dedi. Ben de, '70 kuruşa aldım' dedim. Üstad, 'Ben sana 75 kuruş vereceğim, beş kuruş da fark veriyorum' dedi. 75 kuruşu bana verdi. Bir de tek gümüş lira verdi. Hacı Raşit'e de, 50 kuruş verdi. 'Bunu, ekmekten başka bir şeye vermesin' dedi.

"Bir elifba ile bir lûgat yazsın"

Ben, Abdullah Yeğin'in babasından gelen mektubu söyledim. Üstadımız, 'Gidemez' dedi. 'Bayramda babası Urfa'ya gelsin' buyurdu. 'Bir de lûgat yazması için cevap vermemişsiniz, onun için ne emir buyurursunuz' dedim. Üstadımız, 'Hemen bir elifba ile bir lûgat yazsın ki, Risale-i Nur okuyucularının kelimeleri anlamasında ilk mektep talebesiyle üniversite talebesinin farkı olmasın' dedi. İki lûgat ismi verdi. 'Bunlardan istifade etsin' dedi. (Kâmus ve Ather-i Kebir)

"Mezarımı 3-4 talebemden başka kimse bilmesin"

Sonra Hüsnü'ye, 'Paraları getir, say' dedi. Bir tahta bavulu açarak, içinde bir gümüş mühür, bir de Üstadın imzası olan katlanmış bir kağıt parçası göründü. Üstad, 'Ka' dedi 'Yani onu ver. 'Ka' Kürtçe bir kelimedir). Üstad kağıdı açtı, bana göstererek: 'Bu benim vasiyetnâmemdir. Bu da mührümdür. İki senedir bunu arıyordum, bulamıyordum. Bugün bulunduğuna göre, vasiyetnâmemin Kâmil'e okunmasının lüzumu vardır.'

Hüsnü Ağabeye, Gözlüğü ver. Kâmil'e okuyayım' dedi. Ve okudu:

Said'in bir vasiyetnâmesidir. Emirdağ'da vefat edersem, yukarı mezarlığa defnediniz. Isparta'da vefat edersem, orta mezarlığa defnediniz. Üç veya dört talebemden mâada yerini kimse bilmesin... Hayatım, ziyareti kabul

etmediği gibi, memâtım hiç kabul etmeyecek. Risale-i Nur şimdiki gibi, kıyamete kadar devam edecek. Risale-i Nur'a tam hizmet edenlerin tediyeleri, Risale-i Nur'un paralarından, zekât paralarından temin edilecek.'

Risale-i Nur'un 11 talebesinin isimlerini okuyarak söyledi. Talebelerden 5-6 tanesinin isimleri aklımda kalmış. Üstad bana; 'Sana tediye vereceğim, fakat ihtiyacın yok' dedi. Ben de, 'Kurban, keşke ben o kadar Risale-i Nur'un hizmetinde bulunaydım. Tediyeye muhtaç olaydım. Başka bir şey istemiyorum' dedim. Bana, 'Sen, Şarkta Hüsnü gibisin' dedi. Ben, 'Hüsnü'nün ayağının türabı olamam' dedim.

İnebolu'da beraat eden kitapların, beraat kararıyla raporlarını bana verdi. 'Kendi kitaplarını bununla alırsın' dedi. Ve, 'Benim namıma 300 kitap İnebolu'da tahsis etmişler. 150'sini sana göndermek için mektup yazmışım. Lahika mektubunu aldım. Kitaplar gelmedi. Araştır' dedi. Elini öptükten sonra Üstadın yanından ayrıldım. Biraz da Zübeyir Ağabeyin odasında oturduk. Bize Konya adresini verdi, ayrıldık.

"Son ziyaretim"

Üstad Bediüzzaman'ı beşinci defa ziyaret edip, elini öpüp, duasını alışım ise, şöyle olmuştu:

1959'un Aralık ayıydı. Muzaffer Küçükyıldız ile beraberdik. Afyon'a kadar beraber gittik. Afyon'da Muzaffer'e, 'Ben İzmir'e gideceğim, sen de Isparta'ya git. Üstad Hazretleri Eskişehir'deymiş. Sen Isparta'da beni bekle, ben oraya geleyim. Üstad gelmemişse, Eskişehir'e gideriz' dedim. Muzaffer, Isparta'ya gitti, ben de İzmir'e gittim. İzmir'e, o gün Bekir Berk Ağabey geldi. Nazilli mahkemesine gitti. Ben de Isparta'ya gittim. Geceleyin Muzaffer beni istasyonda bekliyordu. İner inmez yanıma geldi. Bana, 'Üstadımız bugün buraya geldi, ben gittim yolda görüştüm, sana selâm söyledi' dedi.

Sabahleyin Muzaffer ile birlikte Üstadın evine gittik. Sungur Ağabey yanında idi. Biz elini öptük. 'Oturun' dedi. Oturduk. Ağabeylerin selâmlarını söyledik. Jandarma Kumandanı İsmail Atay ve Doktor Ertuğrul ismindeki zatların Risale-i Nur'u okuduklarını ve derslere geldiklerini söyledik. Memnun oldu. İsimlerini yanına yazdı. 'Ben onlara dua ederim' dedi. Benim ve Muzaffer'in analarımızın, babalarımızın isimlerini yazdı. 'Onları da talebeliğe kabul ettim' dedi. Ben, bir çift tiftik eldiven götürmüştüm. Üstadıma verdim. 'Ben üşümüyorum. Çünkü yorgana sarılıyorum. Bunun size çok lüzumu var, tekrar size veriyorum' dedi. Tekrar

bana verdi. İran'daki muhabereyi sordu. Ben,'Gelen mektubu size gönderdim' dedim. Kitapları da götürüp verdim. Sungur Ağabeye, 'Bana mektup verdiniz mi?' diye sordu. Sungur Ağabey de 'Evet Üstadım, İran'dan gelen Arapça bir mektubu size okuduk. Siz de cevabını yazınız, dediniz, yazdık' dedi. Ben de, 'Evet, o mektubu aldım, tekrar İran'a gönderdim, cevabını almadan buraya geldim' dedim. Üstad, 'Sen Sungur gibisin' dedi ve gözleriyle tebessüm ederek güldü. Biz de elini öpüp ayrıldık.

"Makamı Cennet olsun..."

RÜŞTÜ MIRMIR

1927'de Kastamonu vilayetimizin İnebolu ilçesinde dünyaya gelmiştir. Denizli hapsinin çilekeş Nur talebelerinden (Büyük) İbrahim Mırmır'la amcazadedirler.

1953'te Emirdağ'da ve 1959'un son günlerinde Ankara'da, Nur Üstadla görüşmeleri olmuştur.

Nur manzumesinden müstesna bir menzil olan İnebolu beldesini, Nur Üstad "Küçük Isparta" diye, oranın Kur'ân'a hizmet yolundaki faaliyetlerini iltifatlarla alkışlamaktadır.

Bu şirin Karadeniz beldesinden Nur Risalelerine gönül veren Nur erlerinden bir mübarek zat da Rüştü Mırmır'dır. Belki on beş yıldan fazla bir zaman aralıklarla, Nur Üstad Bediüzzaman'ı Emirdağ'da ziyaret hatırasını anlatmıştı. Bu aziz hatıraları az da olsa, tek kelime, tek cümle de olsa tesbit ederek cihana yayma sevdamız, Allah'a şükür hiç sönmeden devam etmektedir.

"Üç gündür bekliyordum"

Rüşüt Mırmır Üstadla ilgili hatıralarını şöyle anlatıyordu:

1953 senesinde bizim İnebolulu Kunduracı Sadullah Yılmaz'la birlikte İnebolu'dan çıktık, Emirdağ'da bulunan Hazret-i Üstad Bediüzzaman'ı ziyaret niyetiyle İstanbul'a geldik. Oradan Eskişehir'e, oradan da Nur Üstad Said Nursî Hazretlerinin sürgün şehri olan Emirdağ'a vâsıl olduk.

Daha evvel yola çıkarken Kastamonu'nun kazası, bizim İnebolu'ya yakın olan Küre'ye uğrayarak oradaki Nur Talebelerinden otelci ve bakkal Hacı Dursun Efendiden adres ve isimler almıştık.

Tam üç gün süren bir yolculuktan sonra Emirdağ'a vardık. Tarif üzerine Şekerci İbrahim Efendi'yi bularak ondan Hazret-i Üstadı sorduk. Onun vasıtasıyla Üstadımızın huzurlarına kabul edildik.

Nur Üstadımızın menziline girerken, daha kapıda iken Üstad Hazretleri bize şöyle buyurdu:

Ben sizi üç gündür bekliyordum. İnebolu'dan misafirlerim gelecek diye muntazırdım.'

Biz kendilerine Küreli Dursun Efendinin selâmlarını söyledik. Dursun Efendi, 'Biz burada sönük kaldık, hizmet edemiyoruz. Nur Üstad bizlere dua buyursun' diyerek Üstaddan dua istemişti.

Bunun üzerine Üstadımız buyurdu ki:

Onlar Nur hizmetinde saff-ı evvel ve çekirdekler hükmündedirler. Onlar kudsî Nur hizmetinde sadakat göstersinler kâfidir. Onların ektiği Nur çekirdekleri şimdi meyve vermektedir. Onların sebat ve gayretleri şimdi bütün dünyada meyvesini vermektedir.'

"Bediüzzaman'ın neşesi"

Biz, Üstad Hazretlerini ziyaret ettiğimiz 1953 yıllarında Nur Risalelerini çeşitli ülkelere gönderilmiş ve oralardan çok güzel ve müsbet haberler gelmişti. Bütün dünyada Nurların fütuhatları başlamıştı. Bu fütuhatlardan dolayı Hazret-i Bediüzzaman çok neşeli bir haldeydi. Mütebessim bir hali vardı. Eski Nur talebelerine, sadakat ve sebatlarından dolayı çok rağbet ve alaka gösteriyordu.

Ziyaretimiz sırasında Kur'ân'ın ve Nurların düşmanlarından bahsetti. Somyasının baş ucunda duran yastığının altından kocaman bir tabanca çıkardı. Bize göstererek, mütebessim ve celâlli bir edâ içinde, 'Ben bu silâhı habbeyi kubbe yapanlara karşı saklıyorum' dedi ve tekrar yerine koydu.

Üstad Hazretlerinin huzurlarından nurlu ve çok huzurlu bir şeklide ayrıldık. Eskişehir'e gitmek için çok vasıta bekledik. Sonraları buğday yüklü bir kamyon gelmişti. Bizleri alması için şoföre rica ettik. Adamın kamyonuna altı Nur talebesi olarak binmiştik.

Yolda giderken adam bizlere, 'Efendi Hazretlerinin ziyaretlerinden mi dönüyorsunuz?' demişti.

Biz de, 'Evet' deyince, adam arabasıyla Üstad Hazretlerini birçok defalar kıra götürdüğünü anlattı.

Allah'a binlerce defa şükürler olsun, böylece Üstad Hazretlerinin kırlara gittiği arabayla bizler de seyahat etmiştik.

Bu sürur ve sevinç içinde Eskişehir'e vasıl olduk. Oradaki Nur dershanesinde birçok havacı astsubay vardı. Onlarla tanıştık.

Uzun yıllardır hep bu kudsî ve mübarek ziyaretin çok aziz ve tatlı hatıralarıyla yaşıyorum. Bu hatıraları anlattıkça çok büyük mânevi bir lezzet duymaktayım.

Nur Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin huzurlarındayken bana şöyle buyurmuştu:

Ben seni yirmi yedi senelik bir Nur talebesi olarak kabul ediyorum.'

Üstad bunları söylerken, mübarek elleriyle şöyle yusyuvarlak bir de daire çizmişti. O zamanla Araçlı Abdullah Yeğin Ağabey de yanımızdaydı. Daha önceleri de Abdullah Yeğin Ağabey bizim geldiğimizi haber verince, Üstad Hazretleri, 'İnebolulular hemen gelsin' diyerek bizleri huzurlarına kabul buyurmuştu.

"27 Mayıs'ı durdurmaya çalıştı"

Nur Üstad Bediüzzaman Said Nursî'nin, 1959 senesinin son günlerinde Ankara'nın Gölbaşı mevkiinde yine mübarek ellerini öpebilmek saadetine kavuşmuştum.

Üstad Hazretleri Ankara'daki dindar ve vatanperver milletvekilleriyle görüşmek için gelmişti. Fakat emniyet kuvvetleri kendilerini şehre sokmamaya çalışıyorlardı. Üstadımızı ziyaret ederek, mübarek ellerini öpünce, bizlere, 'Haydi, siz durmayın gidin' demişti.

Bizler önden arabayla gidiyorduk, beş yüz veya bin metre kadar arkadan Üstad Bediüzzaman'ın arabası geliyordu. Ben devamlı arkaya bakıyordum. Ankara yakınlarında, emniyet kuvvetleri Üstadın arabasını durdurarak Ankara'ya girmemesini söylediler.

Nur Üstad Bediüzzaman ise, 'Ben Ankara'ya dindar milletvekilleriyle görüşmek için gelmiştim' demişti.

Büyük Üstad, âdeta altı ay sonra kopacak 27 Mayıs İhtilalini durdurmak için çırpınıyordu, ama gönül gözü kör olanlar, ondaki bu hali bir türlü anlayamamışlardı.

Allah'a şükür, bugün cihana yayılan Nurların bayramını hep birlikte seyrederek hamdetmekteyiz

ALİ DEMİREL

1925'te Burdur-Karamanlı'da dünyaya geldi. Emekli pilot astsubayıdır. Bediüzzaman'la müteaddit defalar görüşmüştür.

"Risale-i Nurları Oku ve Üstadı mutlaka ziyaret et"

Ben Erzincan'da havacı astsubay iken Risale-i Nurları, arkadaşım Pilot Başçavuş Ömer Halıcı'dan duymuştum. Teksir edilmiş çeşitli Risaleleri onda görmüş ve okumaya başlamıştım.

Tayinimin Erzincan'dan Diyarbakır'a çıkması üzerine, Risale-i Nur talebeleriyle tanışmam burada oldu. Risale-i Nurları okumaya başlamam ve iman hizmetinin içinde bulunma devrem, Diyarbakır'daki Nur talebelerinin tanımadan itibaren başladı.

Pilot Astsubay olmam hasebiyle Diyarbakır'dan Eskişehir'e Jet kursuna gitmiştim. Bu sırada Üstadı görmeye karar verdim. O zamanlar Eskişehirli tarikat şeyhi, Muttalip köyünden Hacı Hilmi Efendinin tarikatına bağlı idim. Bu sebeple Üstada gitmeden önce Hacı Hilmi Efendiye uğradım. Risale-i Nurları gördüğümü ve Bediüzzaman Said Nursî'yi ziyaret etmek istediğimi şeyhime anlattım ve bu konudaki görüşlerini sordum. O da bana, 'Risale-i Nur'ları oku ve Üstadı mutlaka ziyaret et' diye tavsiyede bulundu.

Yedi kişilik bir kafile ile Eskişehir'den Emirdağ'a, Üstadı ziyarete gitmiştik. Kafilemizde; Binbaşı Reşat Bey, Yüzbaşı Ekrem Bey, Pilot Başçavuş Ömer Halıcı, Saatçi Muhittin, Elbiseci Mustafa, Hacı Hafız Abdullah Efendi (Toprak) vardı. Üstada gideceğimiz zaman Hacı Hilmi Efendi yeni Hicaz'dan gelmişti. Üstada götürmemiz için, bize tesbih, misvak, koku ve hurma vermişti. Bu mübarek zat, daha önce bir kaç sefer Üstadı ziyaret ettiğini ifade etmişti.

"Üstadı ziyaret ediyoruz"

Emirdağ'a vardığımızda Mehmet Çalışkan'ın bakkaliye dükkânına uğrayıp, oradan da Üstadın yanına gittik. Üstad yatakta oturmuş vaziyette idi. Duvarda bir cep saati asılıydı. Ayrıca orta boy bir radyo da duvarda vardı.

Üstad, kendisine hediye olarak Hacı Hilmi Efendi tarafından gönderilen hurmaları açtı. Sekiz tane vardı. Biz de Üstad ile beraber içeride sekiz kişi

idik. Üstad, 'Fesübbanallah' dedi.Ve sayı saydırarak bize hurmaları dağıttı. Sayı kendine düşen, hurmaların en büyüğünü almak mecburiyetinde idi. Bazı arkadaşlarımız küçüğünü almaya kalkıştıklarında Üstad mâni oluyor ve en büyüğünü almalarını istiyordu.

Üstad bu hediyelere mukabil bir hediye vermek istedi, etrafı araştırdı, epeyce aradıktan sonra bir tesbih buldu, çıkardı:

Tesbih mübarektir, bunu kendisine götürün, selâm söyleyin. Kardeşim, Hilmi Efendi bir kaç defadır benim ziyaretime geliyor, artık gelmesin, ben onun ziyaretine geleceğim' dedi.

"Üstad, Hilmi Efendiyi iki kere ziyarete gitti"

Bu hadiseden beş sene sonra, 1957'de, Üstad, Hilmi Efendinin hafız cemiyetine dâveti üzerine, trenle Isparta'dan Eskişehir'e gelerek oradan da Muttalib'e gitti. O zaman köyde çok kalabalık olmuş, bir kaç bin kişi toplanmıştı. Ertesi sene Üstad, dâvet edildiği günden üç gün evvel, yine Muttalib'e gitmişti. Üstadın dâvet edildiği duyulduğu için, çok büyük bir izdiham ve kalabalık olacaktı. Fakat Üstad, 'Benim kandilde Isparta'da bulunmam lâzım' diye Muttalib'e ziyareti, üç gün evvel yaparak geri dönmüştü. Ben Yıldız Oteline gitmiştim. Otelde Zübeyir Ağabey vardı. Bana, Üstadın Muttalib'e gittiğini ve hemen döneceğini söylemişti.

"Benim gibi 6-7 kişi daha olsaydı, memleket bu hale gelmezdi"

Üstad yanımızdaki Hafız Abdullah Toprak'a şöyle diyordu: 'Kardeşim Hafız Abdullah, ben tek başıma kaldım. Eğer benim gibi altı-yedi kişi daha olsaydı, bu memleket bu hale gelmezdi.

O zamanlarda Ticanilerin menfî hareketleri oluyordu. Üstad onların bu hareketlerini hiç tasvip etmiyor, bu hâdiseler yüzünden İslâma zarar geleceğine üzülüyordu.

"Ben tayyarecilere dua ediyorum"

Üstadın giyinişi Şark usulü idi. Yanakları pembe, gözleri maviye çalıyor, parmakları ince ve uzundu. Arkadaşlarımın hepsini tanıdığı halde beni yeni görüyordu. Bunun üzerine Ömer Halıcı'ya beni göstererek, 'Bu kim?' dedi. Ömer Halıcı, 'Bizim alayda Başçavuş Ali Demirel' diye cevap verdi. Üstad da, 'Maşaallah, onu talebeliğe kabul ettim' diye iltifat etti. Üstad devamlı konuşuyordu. Şöyle dediğini hatırlıyorum:

Kardaşlarım, ben önce Risale-i Nur talebelerine, sonra Muttalipçilere (yani Şeyhim Hacı Hilmi Efendinin talebelerine. Bunlar da sık sık Üstadı

ziyaret ediyorlardı), sonra da tayyarecilere dua ediyorum. (Ve biz havacılara dönerek) Kardaşlarım, ölümle karşı karşıya olan kahramandır. Siz kahramansınız. Ben de din kahramanıyım.'

Sonra Üstaddan müsaade alarak ayrılmıştık.

Üstad Eskişehir'e gelince Yıldız Otelinde kalırdı. Burada da ziyaretine gitmiştim. Beni görünce, 'Sen nerelisin kardaşım?' dedi. Ben de, 'Burdurluyum' deyince, Üstad, 'Benim Burdur'da on bin talebem olması lâzımdı. Isparta'da on bin talebem vardır. Burdur'da kemiyete ihtiyaç yok. Keyfiyet olduğu için sadece on tane vardır. Binbaşı Asım Bey, Mustafa Çavuş, Rasih Hoca, Abdurrahman Cerrahoğlu' demişti.

"Oğlum Hüseyin'i de Üstada götürdüm"

Burdurlu olmam hasebiyle, Isparta'da bulunan Üstadı müteaddit defalar ziyaret etme bahtiyarlığında bulundum. Ben Ankara'dayken büyük oğlum Hüseyin'i, babam alıp memleketimiz olan Burdur'a götürmüştü. Oğlum Hüseyin'i almak için memlekete gittim. Dönüşte Üstadı ziyaret edip öylece dönmeye karar verdim. Isparta'ya gittik. O zaman Üstad Emirdağ'daymış. Isparta'da bulunan Hüsrev Ağabeyin yanına gittik. Türkçe İşaratü'l-İcaz'ın eski yazı ile yazılan bazı nüshalarının tashih edilmesi için Üstada götürmemi istedi. Isparta'dan Afyon'a geçtik. Orada bir gece kaldıktan sonra, ertesi günü Emirdağ'a gitmek için otobüse bindik. Vasıtalar az olduğu için aynı otobüsle geri dönmek istiyordum. Onun için otobüs şoförüne Emirdağ'da ne kadar kalacağını sordum. Şoför bana, 'Hoca Efendiye mi gidiyorsunuz?' diye sormuştu. Ben de, 'Evet' demiştim. 'Sizi beklerim' demişti. Üstadı ziyarete gidenler çok olduğu için, artık şoför ziyaret maksadıyle gidenleri tanıyordu. Hürmetkâr tavrı, Üstadın o çevrede sevildiğinin bir işaretiydi.

Emirdağ'da Mehmet Çalışkan'ın bakkal dükkânına, oradan da Üstadın yanına gittik. Emaneti verdim. Yanımdaki beş yaşındaki oğlum Hüseyin'e dönerek, 'Bunun adı ne?' dedi. Ben 'Hüseyin' dedim. 'Maşaallah' dedi ve dua etti. Dışarıya çıktığımızda Hüseyin bana, 'Bu hocanın gözleri niye yeşil baba?' diye sordu. Geldiğimiz otobüsle Afyon'a, oradan Eskişehir üzerinden Ankara'ya döndük.

"Siz amme hizmeti görüyorsunuz"

Başka bir seferinde ise Burdur'dan iki hemşehrimle Üstadı ziyarete gittik. Arkadaşlarımdan biri Devlet Demiryollarında vazifeliydi. Üstad

yanımızdaki trenciye şunları söyledi.

Kardaşım, siz âmme hizmeti görüyorsunuz. Farz namazlarınızı kılsanız yaptığınız vazifeler ibadet hükmüne geçer.'

"Üstadı son ziyaretim"

En son ziyaretim, 1959 senesinde, Üstadın İstanbul'a gelişi sırasında oldu. 1959 yılını 1960'a bağlayan günlerdeydi. Üstad, Piyer Loti Otelinde kalıyordu. O zamanki gazetelerden hatırladığıma göre Üstad, İstanbul'a avukatı Bekir Berk Beye vekâlet vermek için gelmişti.

Ben Üstadın geldiğini duyunca hemen onu ziyaret etmeye gittim. Otele gittiğimde otelin kapısında ve çevresinde çok miktarda polis ve gazeteciler vardı. Sonradan isminin (Birinci Şubeden) Faruk (Eriş) olduğunu öğrendiğim bir polis memuru, ötelin kâtibi rolüne girmişti. Ben kapıdan girince, 'Kimi arıyorsunuz?' diye sordu. Bediüzzaman'ı görmek istediğimi söyleyince 'İsminizi alayım, telefondan geldiğiniz söyleyeyim' dedi. Ben polis olduğunu anladığım için, 'İsmime lüzum yok. Birisi sizi görmek istiyor deyin' dedim. O sırada arkadaşım Halil Yürü, 'Ali Ağabey' diye beni çağırdı. Dolayısıyla ismimi öğrenmişlerdi. Polisin yanında sonradan Milliyet gazetesi muhabiri olduğunu öğrendiğim sivri sakallı birisi vardı.

Ertesi günü Milliyet gazetesi şöyle yazıyordu: 'İstanbul teşkilâtından olduğu anlaşılan Ali Ağabey isminde birisi, en son saat 19:30'da itirazsız kabul olundu.' Üstadın manevî kuvvetinden korkanlar böylece en ufak bir hareketten bir mânâ çıkarıyor, âdeta bir gizli teşkilatın var olduğunu göstermek istiyorlardı. Üstadın üstüne örtmesi için evden battaniyeye sarılı bir yorgan getirdim. O zaman Üstadın siyah olan şemsiyesini bile yeşil diye yazmışlardı. Halbuki battaniyede sadece yeşil çizgiler vardı. Yorgan yeşil değildi. Gayeleri Üstadı bir şeyhe benzetip onu olmadığı bir şekilde göstermekti.

Yanına gittiğimizde 13-14 kişiydik. Hepimizin birden yanına gidişine sinirlenmişti.

Ben sizi tek tek kabul edecektim. Neden hepiniz birden geldiniz? Görüyorsunuz bu adamlar tezahürattan telaşa kapılıyor' diye konuşmuştu. O günkü gazetelerde Üstad günün konusuydu. Bütün gazetelerin baş haberi Üstad idi. Üstad için çeşitli yalan yanlış şeyle yazıyorlardı.

"Biz müsbet hareket edeceğiz; asayişi muhafazaya çalışacağız"

Üstadın sesi o gün çok kuvvetli çıkıyordu. Yatağın üstünde ayağa kalkarak bize 31 Mart hâdisesisndeki Divan-ı Harb-i Örf"i'deki mahkeme safahatından anlattı:

Mahkeme Reisi Hurşid Paşa bana, 'Said sen de mürteciymişsin?' diye sordu. Ben de ona, 'Meşrutiyet bir zümrenin istibdadı ise, bütün cin ve ins şahid olsun ki ben mürteciyim' dedim. Kardaşlarım, bir emir versem yüz Şeyh Said gibi Türkiye'yi karıştırırım.. Ama bin Şeyh Said kadar kuvvetimiz de olsa, biz yine müsbet hareket edeceğiz. Asayişi muhafazaya çalışacağızı.'

Üç dört gün kalacağını ifade etti. Eyüb Sultan'ı ziyaret edeceğini söyledi. Maalesef ertesi günü gazeteciler yattığı odanın balkonuna çıkıp namaz kılarken resmini çekmişlerdi. Üstad buna sinirlenip, beklemeden Ankara'ya döndü.

"Ben seni vekil tayin ettim"

Avukat Bekir Berk'e şöyle dediğini de söylemeden geçemeyeceğim. Üstad, Bekir Beye üç sefer tekrar ile, 'Ben seni vekil tayin ettim' demişti. Sonra Bekir Berk Beyi., Üstadın vefatından on üç sene sonraya kadar Risale-i Nur'un fahrî avukatlığını yaptığını gözönüne getirirsek, Üstadın sözlerindeki incelik meydana çıkar.

"Benim bu hatıralarım, bu dünyadaki en büyük sermayemdir. Bediüzzaman Said Nursî gibi bir İslâm kahramanını görüş bazı sohbetlerinde bulunmam en büyük mutluktur bana."

MUSTAFA SEVİLEN

1953 senesinde Eskişehir'deydik. Düğün merasimi yapıldı. Daha sonra belediye reisi ve jandarma kumandanı, 'Misafirlerimize kasabayı gezdirelim' dediler.

"Üstad sadece beni ziyaretine kabul etmişti"

Aslen Emirdağlı olan bir komşumuzun Emirdağ'da bir düğünü vardı. Düğüne biz de katıldık.

1953 senesinde Eskişehir'deydik. Düğün merasimi yapıldı. Daha sonra belediye reisi ve jandarma kumandanı, 'Misafirlerimize kasabayı gezdirelim' dediler.

Emirdağ'ı gezerken, meydana nazır eski bir ahşap evin kapısının önünde durduk. Belediye reisi, kapının önündeki genç çocuğa, 'Eskişehir'den gelen çok kıymetli misafirlerimiz var, Üstadı ziyaret etmek istiyorlar' dedi. İsimlerimizi bir kâğıda yazdılar.

İçeri isimlerimizi götüren delikanlı az sonra çıkıp geldi. 'Üstadımız hepinizden Allah razı olusun, diyor. Hepinize şükranlarını bildiriyor. Aynen ziyaret etmiş gibi kabul ediyor. Dua ediyor, dualarınızı bekliyor' dedikten sonra, elindeki listeye bakarak, 'Mustafa Sevilen Bey kimdir?' diye sordu. 'Benim' dedim. Yanımda bulunan oğlum Ferciâlem, o zaman dört yaşındaydı, elinden tutarak, Üstadın huzuruna alındık.

"Bunlar benden ne istiyorlar?"

Basit bir odada demir karyola üzerinde oturuyordu. Başında bir agel vardı. Gözlerinden âdeta zekavet okları fışkırıyordu. Kenarda bir masa üzerinde kitaplar ve Kur'ân-ı Kerim ciltleri, baş ucunda iki tane kösteklerinden asılmış saat vardı. Saatlerden birisi yeni, diğeri eski

Türkçe'ydi.

Üstadın zayıf, nahif, mübarek ellerinden öptük.

Berhudar olun evlâdım' diye buyurdu.

Üç buçuk saat huzurunda kaldık.

Halk Partisinden şikâyet etti. 'Bunlar benden ne istiyorlar? Zannediyorlar ki, ben elimi kaldırmakla memleket alt üst olacak. Ben gazete

okumuyorum, radyo dinlemiyorum, sadece Kur'ân okuyorum' diye anlattı.

"Kelepçelerin nasıl açıldığını sordum"

Sebilürreşad mecmuasında, Üstadın gençlik senelerinde Mardin'de jandarmalarla sürgün edilmesinin tafsilatını okumuştum. Yazıda, namaz vakti girince Üstad, namaz için kelepçelerin çözülmesini istiyor, fakat jandarmalar kelepçeleri açmıyorlar. Bunun üzerine Genç Said kelepçeleri bir mendil gibi açarak yere atıp, abdest almak için çeşmeye yöneliyor. Jandarmalar, 'Aman efendimiz bizi affedin, biz şimdiye kadar sizin muhafızınız idik, bundan sonra hizmetkârınızız' diyerek tekrar tekrar af ve özür diliyorlar.

Ben bu hâdiseyi kendilerinden sordum. Bana şu cevabı lutfettiler:

Beyefendi oğlum, ben Hazret-i Kur'ân'ı kendime rehber etmiş, Allah'a teveccüh etmiş bir kimseyim. Hakikaten böyle bir hâdise başımdan geçmişti. Kıbleye dönüp, dua ettim, sonra bir de baktım kelepçeler açılmış. Kelepçeleri jandarmaya verdiğim zaman jandarma korktu.'

Üstadla uzun sohbetlerimiz oldu.

O gözler.. O gözler.. Projektör gibi parlıyordu.. Yıldırım gibi.. Belağat, fesahat, talâkat.. Zekâ okları fışkırıyordu. Yaşı yetmişten fazlaydı, fakat zindeydi, mantık silsilesi tam mükemmeldi...

"Bu çocuk ileride büyük adam olacak"

Arz-ı veda etmek için ayağa kalktım, eline sarıldım. Karyoladan indi, takunyalarını giydi. Oda kapısına kadar bizi getirdi. Oğlum Fecriâlem'e derinden derine şöyle bir nazar etti. Sonra bana dönerek:

Bu çocuk ileride büyük bir adam olacak, yalnız sen buna dini de öğret' diye buyurdu. Elini öptük, çocuğuma dua etti.

Seneler sonra oğlum, Üstadın dua ve himmetiyle 541 tıp uzmanı arasında yapılan imtihanda birincilik kazandı. Oğlumun bu muvaffakiyetini Tercüman gazetesi şöyle haber vermişti:

Türkiye'nin en genç doçentlerinden Çapa Tıp Fakültesi öğretim üyesi Dr. Fecriâlem Sevilen, 36 devlete mensup 541 tıp uzmanını katıldığı imtihanda, en yüksek puanı alarak Neı York Hastahenesi öğretim üyeliğine tayin edildi.'

Üstadın duasıyla, yüce himmetiyle bugünleri gösteren Allah'a hamd ü senalar olsun."

Hoca'ya mersiye

Seyf-i mücellâyı takıp beline.
Sürdün küheylanı moskof eline.
Serdin seccadeyi iman seline,
Karanlık kalblerin nurusun Hocam.

Cephede kahraman, ilimde umman,
Selâm eder sana mekânla zaman.
Öperken alnımdan o yüce Sultan
Karanlık kalblerin nurusun Hocam.

Farabî, Mevlâna kalksa mezardan,
Hisseyâb olurdu senin nurundan,
Farkı yok uşşaksın şimdi hezardan.
Karanlık kalblerin nurusun Hocam.

Düşmanlar râm olur senin karşında.
Bir başka güneş var senin arşında.
Nur-u İlâhî ki, parlar başında.
Karanlık kalblerin nurusun Hocam...

Mustafa Sevilen

30 Mayıs 1980-Fenerbahçe

MUSTAFA EKMEKÇİ

1940'da Çankırı'nın Ilgaz kazasında doğdu. Müteaddit defalar Bediüzzaman'ı ziyaret etti.

"Üstadı ziyarete meşveretle karar veriliyordu"

1954 senesinde İstanbul'a gelmiştim. Maksadım hafızlığımı tamamlamaktı. Önceleri biraz hafızlığa çalışmış, ancak tamamlayamamıştım. Rüstem paşa Camii imamından ders almaya başladım. Bu arada geçimimi temin etmek için de bir işte çalışmam gerekiyordu. Cami cemaatından bazılarına bu arzumu söylemiştim.

O sırada Abdurrahman Tan ile tanıştım. Meğer o da dindar bir işçi arıyormuş. Derken onun dükkânında çalışmaya başladım. Abdurrahman Ağabey bana, Üstadı ve Risale-i Nur'u anlattı. Elime ilk aldığım eser, teksir ile yazılmış Küçük Sözler idi. Bu kitabı fırsat buldukça okuyor ve okuyunca da büyük manevî haz ve lezzet alıyordum.

Bir müddet sonra Abdurrahman Tan, Süleymaniye Kirazlı Mescid Sokağında bir bina satın aldı ve bir katını hizmete tahsis etti. Ben oradaki derslere fırsat buldukça devam ediyor, Risale-i Nur'ları okuyordum.

Üstadı görme arzum günden güne artıyordu. Ancak o zaman Üstadı ziyaret, meşveretle oluyordu. Gitmek isteyenler sıraya konuluyor, sırası gelince gidiyordu. Gidenlerin çoğu da vazife icabı gidiyordu. Her isteyenin, istediği an Üstadı ziyaret etmesi mümkün değildi. Zaten Üstad da, sebepsiz yere kendisini ziyaret edenlere kızardı.

"Gençler ancak Risale-i Nurla imanlarını muhafaza edebilirler"

Ziyaret sırası bana geldiğinde Eskişehir'e kadar trenle gittim. Emirdağ otobüsü Yıldız Otelinin yanından kalkıyordu. Otobüse oradan binmiştim. Meğer, benim oradan geçtiğim esnada, Üstad da orada imiş. Emirdağ'a vardığımda, doğruca Mehmet Çalışkan Amcanın dükkânına gittim. Üstadın Eskişehir'de olduğunu ve akşama döneceğini söylediler. Beni dükkâna yakın bir otele yerleştirdiler.

Akşama doğru Üstad geldi. O gece otelde nasıl sabahladığımı bilemiyorum. Sanıyorum, bir saat bile uyumamıştım. O zaman Mustafa Acet Emirdağ'da imamdı. Sabah namazından sonra gelip beni alacak ve

Üstada götürecekti. Fakat ben sabredip onu bekleyemedim. Çarşıda birkaç tur attıktan sonra Üstadın evinin zilini çaldım. Kapıyı Zübeyir Ağabey açtı. Ciddî, vakur ve temiz bir görünüşü vardı. Nereden geldiğimi sordu. 'İstanbul' deyince bir dakika beklememi söyledi ve kapıyı kapayıp içeriye girdi. Biraz sonra 'Buyurun, kardeşim' diyerek beni içeri aldı.

Üstadın yanına girdik. Müberek ellerini öpüp oturdum. Üstad yatağı üzerinde oturuyordu. İfade edemeyeceğim kadar mes'ud ve huzurlu bir an yaşıyordum. Üstad ismimi, memleketimi ve nereden geldiğimi sordu. Memleketimin Ilgaz olduğunu söyleyince Üstad, 'Tanımıyorum' dedi. Zübeyir Ağabey her ne kadar tarif ettiyse de, Üstad tanımadığını söylüyordu.

Sonra anne ve babamı sordu ve şöyle dedi: 'Seni talebeliğe kabul ediyorum. Onlara mektup yaz, bana dua etsinler. Ben de sabah namazlarında onlara dua edeceğim.' Üstad daha sonra, 'Yazın var mı?' diye sordu. Cevaben yazabildiğimi söyleyince şöyle buyurdu:

Bu zamanda gençler Risale-i Nur'a çok muhtaçtırlar. Bilhassa İstanbul gibi yerlerde gençler, ancak Risale-i Nur ile imanlarını muhafaza edebilirler.'

Ne zaman geldiğimi sordu. Ben de, 'Dün siz Eskişehir'de iken geldim' diye cevap verdim. Bana yol parası vermek için, içinde bozuk paralar olan bir küçük torba çıkardı. Fakat ben kabul etmedim. 'Madem dün ben Eskişehir'de iken siz buraya gelmişsiniz. Eskişehir'den bu tarafa yol masrafınızı vereceğim' diye ısrar etti. Ben de almamak üzere ısrar edince, torbayı çıkardığı yere koydu.

Üstad bana hitaben, 'Seni biraz daha yanımda tutardım, ama benim yakında mahkemem var' dedi. Ben, yanlarında daha fazla kalabileceğimi zannediyordum. O esnada Zübeyir Ağabey, 'Üstadım, araba kalkıyor' dedi. Hemen Zübeyir Ağabeyle birlikte arabaya doğru yürüdük. Tam kalkacağı sırada arabayı yakaladık. Ancak bir kişilik yer vardı. Bindim, tam hareket edeceği sırada, şu anda ismini hatırlayamadığım bir genç koşa koşa geldi ve bana Üstadın şu cümlelerini nakletti: 'Ben şimdi Ilgaz'ı tanıdım. Ilgaz'da çok talebem vardır.'

Hikmetini bilemediğim bu sözler karşısında çok şaşırmıştım. İstanbul'a gelinceye kadar, Üstadı ziyaret etmenin verdiği sürûr ve heyecanı yaşadım.

"Risale-i Nuru okusanız yüz istifadeniz olur"

Üstadı ikinci ziyaretim 1958 senesinnin yaz mevsiminde oldu. İstanbul'dan Halil Yürür'le birlikte trenle yola çıktık. Üstad o zaman Isparta'da idi. Isparta'da Rüştü Çakın Ağabeyin dükkânına gittik. Bayram Ağabey bizi alıp Üstadın yanına götürdü. Önce Tahirî, Mustafa Sungur, Zübeyir, Bayram ve Ceylân Ağabeylerin kaldığı odada bir müddet sohbet ettikten sonra Üstad bizi çağırdı.

Üstadın yanına vardığımızda çok hiddetliydi. Bize şöyle hitap etti: 'Niye şahsımı ziyarete geliyorsunuz? Benim yerime Risale-i Nur'u okuyunuz. Beni görünce bir istifadeniz oluyorsa, Risale-i Nur'u okursanız yüz istifadeniz olur.'

Önceki ziyaretimizde olduğu gibi, yine anne ve babamızı sordu. 'Valideyniniz sizi Risale-i Nur'a vermiş' dedi. İstanbul'a dönünce de, Gönenli Mehmed Efendi, Sinan Omur ve Mücellit Halil'e selâmlarını iletmemizi söyledi.

"Seni dershaneye vekil ediyorum"

Üçüncü ziyaretim 1959 senesinde olmuştu. Süleymaniye dershanesinin sahibi merhum Abdurrahman Tan ile beraber gitmiştik. Yanımızda da o zaman matbaada yeni tab edilmilş olan Hanımlar Rehberi vardı.

Isparta'ya ulaştığımızda, hamamda bir boy abdesti aldıktan sonra Üstadın ziyaretine gitmek üzere Abdurrahman Ağabey ile anlaştık ve doğruca hamama gittik. Ancak tam soyunduğumuz sırada birisi gelerek, hamamcıdan İstanbul'dan gelenleri sordu. O da bizi gösterdi. Gelen zât, 'Üstad sizi bekliyor, hemen gidelim' dedi. Abdest filân almadan Üstadın kaldığı eve gittik.

Orada bulunan ağabeyler, 'Kardeşim, Üstad sizi bekliyordu. Siz gecikince de namaza durdu' dediler. Namazı dâima vaktinde kılan üstad, o gün bizim için birkaç dakika tehir etmişti.

Ağabeyler, 'Siz de hemen namazınızı kılın ki, Üstad çağırınca hemen giresiniz' dediler. Biz namazımızı kıldıktan sonra, bir hayli de sohbet ettik. Üstadın namazdan sonra tesbihatı ve virdleri uzun zaman almıştı.

Üstad namazını ve tesbihatını bitirdikten sonra bizi çağırdı. Elini öpüp oturduk. Tekrar ismimizi ve memleketimizi sordu. Bana dönerek, 'Seni dershaneye vekil ediyorum' dedi. Abdurrahman Tan'a da, 'Seni hanımlara vekil ediyorum' dedi.

Üstadın vefatından sonra merhum Abdurrahman Tan bir minibüs aldı ve onunla hanım kardeşlerimizi derslere götürüp getirmeye başladı. Allah, Üstaddan ve Abdurrahman Ağabeyden razı olsun ve gani gani rahmet eylesin

GIYASEDDİN EMRE

1919'da Bitlis'te doğdu. 1954'te Muş'tan bağımsız, 1957'de de DP'den milletvekili olarak seçildi.

Kendi dilinden hayatı

Nur Külliyatı Müellifi Bediüzzaman'ın binlerce talebe ve dostlarından birisi de Muş eski milletvekillerinden Gıyaseddin Emre'dir.

Kendileri, Bediüzzaman'la olan hatıralarını anlatmadan evvel, yine kendi lisanından hayatını şöylece hülasa etmektedir:

1919'da Bitlis'te doğdum. Cumhuriyetten sonra vilâyet merkezinde Arapça tedrisatın mümkün olamayacağını düşünen ailemiz, Mutki'nin Ohin ve Bulanık'ın Dokuzpınar köyüne yerleşmişti. O zamandan sonra buralarda Arapça tedrisata hiç ara verilmedi.

Ben küçük yaşta mektebe gitmek istedimse de pederim razı olmadı. İlk Arapça dersimi pederim Şeyh Maruf Efendiden aldım. Daha sonra dersimi Şeyh Alâaddin Efendinin yanında bitirdim.

1954'te yaş tashihi yaparak Muş'tan bağımsız milletvekili seçildim. 1957'de ise Demokrat Partinin listesinden tekrar seçilerek Meclis'e girdim. Fakat 1960 ihtilali ile Yassıada'ya düştük. Siyasî haklarımız elimizden alındı. Beş yıl hapis cezasına çarptırıldım.

"1969'da kardeşim Kasım Emre'yi bağımsız olarak milletvekili seçtirdim. 1977'de kardeşim, Adalet Partisi listesinden Muş milletvekili oldu. Ben de İstanbul'dan AP adayı olmuştum."

Gıyaseddin Bey, kendisi hakkında bu bilgileri verdikten sonra Bediüzzaman Said Nursî ile alakalı hatıralarını da şöyle anlatmaktadır:

"Bediüzzaman'ı bizim tarifimiz, bir kuşun ummandan aldığı katrelere benzer"

Bizim gibilerin Bediüzzaman misâli şahsiyetlerden bahsetmesi kolay bir şey değildir. O derece büyük bir şahsiyetin sıfatlarını tâdât, târif gücümüzün çok üstündedir. Çünkü öylesine zevat, kat'î surette bizim gibilerin tavsif ve târifinin hududuna sığmazlar. Onun çok daha ötesinde bir târif gerektirir. Bizim târifimiz, âdeta bir kuşun ummandan aldığı katrelere benzer. Bütün

bunlara rağmen, kendi sohbetlerinde zamanlar olsun, kendilerinden kudretim nisbetinde istifade edebildiğim hususlar olsun, âilemden, pederimden ve büyük amcam Şeyh Alâeddin Efendi Hazretlerinden kendisi hakkında söyleyen sözler olsun hâfızamda kaldığı kadarı ile söylemeye çalışacağım.

Biliyorsunuz ki, Bediüzzaman Nurs köyündendir. Nurs, Bitlis'e bağlı sarp bir yerde ve derenin içinde bir köydür. Fakat insan bakımından çok münbittir, büyük insanlar çıkmıştır. Bilhassa Bediüzzaman'ın mensup olduğu bir âileyi yetiştirmiştir. Bediüzzaman'ın kardeşlerinin her birisi de, birer dehâdır. Ama Bediüzzaman ortada olduğu içindir ki, onlar pek fazla şöhret ve revaç bulamamışlardır. Yoksa kardeşleri de her birisi ayrı bir kıymet, ayrı bir meziyet, ayrı bir dehâdırlar.

Onun ağabeyi, benim dedemin yanında okumuş, onun talebesidir. Ayırca Bitlis'teki Farukî Tekkesi sahibi olan Şeyh Fethullah Efendi gibi büyük bir âlimin de talebesidir. Ağabeyi, Hoca Abdullah Efendi, dedemin yanında okuduğu için, Molla Said de bir müddet Şeyh Fethullah Efendinin rahle-i tedrisinde bulunmuştur. Şeyh Fethullah'ın yanında okuduğu zamanlar, enterasan hâdiseler cereyan etmiştir.

"Molla Said ileride din-i İslâma büyük hizmetler yapacaktır"

Şeyh Fethullah Efendinin yanında bulunan büyük âlimlerden Hoca Abdülkerim, bir gün Şeyh Fethullah Efendiye,

Kurban (Efendim Hazretleri), nedir bunu bu kadar çok şımartıyorsunuz, her kitaptan bir iki ders verip geçiyorsunuz? Çocuk zekî, ama böyle olunca şımaracak, böyle yapmayın' diye ikazda bulunmuş, Fethullah Efendi ise,

Sen benim Said'ime karışma! O ileride din-i İslâma büyük hizmetler yapacaktır' diye cevap vermiş. O şekilde Molla Câmi'ye kadar okur. Tabiî, İzzî'den Molla Câmi'ye kadarki kitaplar, üç-dört senede bitmez; fakat o, iki-üç ay gibi kısa bir zamanda okuyup bitiriyor.

"Bediüzzaman'ın giyimi büyük bir aşiret reisinin giyimini andırıyordu"

O zaman Bediüzzaman'ın giyimi çok garip bir şekildeymiş. Büyük bir kaması ve hançeri varmış. Şirvan taraflarında ve Şirvan Beylerinin giydiği şalvar, şepik giyiyormuş (oranın tâbiriyle söylüyorum). Başında külah, külahın etrafında o zaman büyük âşiret reislerinin başlarına sardıkları ipekli

sargılar varmış, yani âlim giyiminde değil, büyük bir âşiret reisinin giyiminde birisi... O zaman yaşı da çok gençmiş.

Üstad, dedemin yanında okuduğu zaman, hem büyük amcam Şeyh Alâeddin, hem de pederim daha küçük yaştaymışlar. Dedem, Hicrî 1317'de vefat etti. Tabiî son zamanlarda birbirleri ile müşerref olamadılar. Ancak vasıtalarla, gelen gidenlerle haberleşmişlerdi. Selâm ve hürmetlerini, böylece birbirlerini gönderme imkânını bulabilmişlerdi. Biliyorsunuz, 1950'ye kadar zaten çok sıkıydı. Doğudan birisinin kalkıp onun yanına gelmesi çok zordu. Zaten bizimkileri bırakmıyorlardı. İstanbul'a gelseler dahi, ziyaretine gitmeye bırakmazlardı. Hatta amcam Şeyh Alâeddin Efendinin bir-iki kere görüşmek için teşebbüsü olmuştur. Ankara'ya kadar gelmiş, ondan sonra geri gönderilmiştir. Zaten onlar da 1950'den evvel tarassut altındaydılar. 1949'un Kasımında Şeyh Alâeddin Efendi de vefat etti. Pederim ise, 1975'de çok yaşlı bulunduğu halde vefat etti.

"Üstadı ziyaret et"

1954'te bağımsız milletvekili olarak seçildikten sonra Ankara'ya gitmek üzere pederime veda ederken bana ilk tavsiyesi, 'Gittiğin zaman mutlaka benim yerime Bediüzzaman'ı ziyaret et ve benim yerime elini öp, hürmetlerimi bildir' demesi oldu. Ben de hemen Ankara'ya geldikten birkaç gün sonra, daha evvel kendisiyle tanıştığım Said Köker ve Gümüşhane Milletvekili Ekrem Ocaklı ile dostluk kurmuştum. Bir gün kendilerine, 'Ben Bediüzzaman Hazretlerini ziyarete gideceğim, sizler de teşrif eder misiniz?' dedim. 'Hay hay, memnuniyetle' dediler. İlk ziyaretimiz böyle oldu.

"Ekrem Ocaklı ve Said Köker'le birlikte Üstada gidiyoruz"

Üçümüz beraber gittik. Kendisi Emirdağ'daydı. Emirdağ'da bakkal bir kardeş vardı. Aklımda kaldığına göre, ancak onlar vasıtasıyla kendilerini ziyaret edebileceğimizi söylemişlerdi.

Taksiye bindik, şoförle de sabah gidip akşam döneceğiz, diye konuşmuştuk. Sabahleyin kalktık, Eskişehir yolu üzerinden, öğle namazından evvel, Emirdağ'a yetiştik. Bediüzzaman Hazretlerinin evi çarşının ortasındaydı. Bakkal kardeşler biraz daha yukarıdaydılar. Bakkalların kapısında durduk. Kim olduğumuzu söylemeden içeriye girdik. Nereden geldiğimizi söylemeden, ben konuşmaya başladım: 'Efendim, biz misafiriz. Bediüzzaman'la görüşmek imkânını bize sağlar mısınız?'

Onlar da, 'On beş günden beri rahatsız olduklarından kimseyle görüşmüyorlar' dediler. Daha cevaplarını bitirmeden başında beyaz takkeyle bir genç talebe içeri girdi ve 'Bediüzzaman Hazretleri misafirlerini bekliyor' dedi. Tabiî bu hali görünce biz de şaşırdık, adamcağızlar da şaşırdı. Fakat adamlar daha önce Üstadın bu gibi harikulâde hasletlerini, meziyetlerini bildikleri için bizim kadar şaşırmadılar. Yani şaşkınlık dediğimiz, sevinç şaşkınlığı, muhabbet şaşkınlığı desem, daha doğru olur. Kapısının önüne vardığımız zaman onlar benden yaşlı oldukları için, 'Buyurun, siz önde gidin' dedim, fakat Ekrem Bey, 'Hayır bu devlet, dedeniz sayesinde oldu. Sen önde git! On beş günden beri misafir kabul etmediği halde, şimdi âniden bizi kabul ettiğine göre, dedenizden okuduğu için, onun yüzü suyu hürmetine bizi kabul etti. Sen önde git, size belki iltifatları olur, biz de sayenizde iltifatlarına mazhar oluruz' dedi.

"Üstad, 'Gıyas Gıyas' diye beni kucakladı"

Ben önde olmak üzere içeriye girdik. Bir karyolanın üzerinde oturuyordu. Mekke ve Medine'de büyük zatların giydiği ve Libâde denilen bir beyaz elbisesi, başında bir amamesi (sarığı) vardı. İçeri girer girmez aniden kalktı, geldi ve beni kucakladı:

Ben çoktan beri rahatsızdım. Sabahtan beri, bir ferahlık duymuştum, ama nereden bileyim ki, benim üstadımın torunu gelip, beni ziyaret edecek.' Ondan sonra 'Gıyas Gıyas!' diye beni kucakladı.

Sonra Ekrem Bey ziyaret etti. '(İnne ekremeküm indallahi etkâküm) İnşaallah Ekrem, muttakilerdendir' dedi. Hakikaten rahmetli Ekrem Bey, muttaki bir zattı. İsmini de böylece belirtti. Sonra Said Bey ziyaret etti. (Fe minhüm şakiyyun ve said) âyet-i kerimesini okudu. 'İnşaallah Said'im de, Saidlerdendir...' dedi. Tabiî o anda bu şekilde bir hitaba mazhar olduğumuz için, kendimizden geçmiş bir şekilde oturduk.

"Peş peşe arabanın lâstiği patladı"

Başladı sohbet etmeye, öğle namazının vakti geldi. Öğle namazını kıldık, ondan sonra tekrar sohbet ettik. İkindi namazına kadar. İkindi namazından sonra, 'Allah'a ısmarladık' diyerek ayrılmak istedik.

Dediler: 'Gitmezseniz, eğer bu gece burada kalırsanız (otelin ismini şu anda hatırlayamıyorum) yolun üzerinde iyi bir otel var. Milletvekilleri de o otelde kalıyorlar. Orada kalabilirsiniz.' Müsaade isteyip ayrılırken, tekrar, 'Şayet gitmezseniz, o otelde kalabilirsiniz' deyiverdiler. Ama biz kalmak

niyetinde değildik tabiî... Elini öptük, ayrıldık. Arabayla otelin önüne kadar geldik. Otel, yolun üzerindeydi. Biz Eskişehir'den Ankara'ya gidecektik. Orada arabanın lastiği patladı. Şoför, uğraşa uğraşa bir saatte zor yaptı. Güneş de batmak üzereydi. Tam arabaya bindik. Anahtarı çevirmeden ikinci lastik patladı. Ekrem Bey, 'Biz çok aptal insanlarız. Zat-ı Muhterem, şayet gitmezseniz bu otelde kalın, sabahleyin Gıyaseddin beni görsün, ziyaret etsin!' dedi. Bize kalacağımız otelin ismini bile söyledi, araba otelin önünden gitmiyor, biz zorla arabayı götürmek istiyoruz. Arabaya emir etmiş, gidemeyiz. Eğer yola yaya revan olacaksak gidelim. Ama ben gelmeyeceğim, imkânı yok!' dedi. Böylece o gece orada kaldık. Sabah namazından sonra bir talebe beni otelden alarak Üstadın huzuruna götürdü.

"İlâhiyat Dekanı Mehmed Karasan'la birlikte Üstada gidiyoruz"

Bundan sonra ziyaretlerim devam etti. Hatta bir defasında Mehmed Karasan vardı. İlâhiyat Fakültesi dekanı idi. Sonradan Denizli milletvekili oldu, kendisiyle çok samimi olduk. O sıralarda Tanci Bey isimli Tunuslu bir profesör vardı. O izne ayrılınca yerine ben derslere girdiğim sıralarda, bir ara Karasan'ın odasında oturuyordum, birkaç profesör daha oradaydı. Mehmed Karasan, Bediüzzaman'dan yobaz-mobaz diye bahsetti. O zaman kendisine döndüm ve:

Siz onun eserlerini okudunuz veya kendisini gördükten sonra mı bu kanaata vardınız? Yoksa başkasının telkini ile mi bu kanaata vardınız? Ama siz bir ilim adamı, müsbet ilim erbabı olarak (kendisi felsefe profesörü idi) tetkikler sonucu bu kanaata varmışsanız mesele yok. Felsefî nokta-i nazardan olabilir, tabii... ' dedim.

Adam, benim Bediüzzaman'la münasebetimin olduğunu bilmiyordu. Fakat mebus olduğumu biliyordu.

Siz,' dedi, 'tanır mısınız Bediüzzaman'ı?'

Tabii mübalağasız, hâiz olduğu faziletlerini ve vasıflarını izah ettim. 'Bu vasıflara sahip bir din âlimimizdir' dedim.

Öyle ise ziyaretine gittiğiniz zaman, beni de götürün' dedi.

Hay hay' dedim.

Mehmed Beyi götürdüğüm zamanı çok iyi hatırlıyorum. Çok dikkat etmiştim. Mehmed Beyle elini öpüp oturduk. Âdeta ben kendisine önceden söylemişim gibi Mehmed Bey felsefe profesörüdür, diye ilk olarak felsefeden başladı, deryalar gibi dalgalandı. Hıristiyan felsefesi ve

Maddiyun felsefesinden bahsetti. Sonra felsefeden tasavvufa, İslâm tasavvufuna geçti. Tasavvuftan da tarikata geçti, üç bahsi (tasavvuf-tarikat-felsefe) birbirine bağladı. Biz yanından ayrıldığımız zaman Mehmed Beyin itirafı şu olmuştu:

Allah senden razı olsun, bizi öyle bir âlimin yanına götürdün ki, bizim bildiklerimizi bizden çok daha iyi biliyor. Bizim bilmediğimiz çok şey var ki, o biliyor, fakat bizim bildiklerimizi sahih olarak, bizim branşımızdan daha iyi biliyor.'

Mehmed Beyin bu sözlerine mukabil, Efendim, o zaman kabul ediyorsunuz ki, başkalarının yanlış telkini ile menfî kanaata sahip olmuşsunuz' dediğimde, 'Evet! Kabul ediyorum' dedi.

"Bediüzzaman'ı gören ve konuşan, materyalist bile olsa, menfi fikirlerden kurtulurdu"

Herhangi bir kimse, materyalist de olsa, Bediüzzaman Hazretlerini görmek teşebbüsünde bulunup, kendilerini görseydi, mutlaka o menfi fikirlerden kurtulurdu. Mükemmel, dört başı mamur bir insan olurdu. Uzaktan onun aleyhinde konuşanlar vardı, onlara bir diyeceğim yoktur. Böylesine büyük bir din âlimi, tabii çok çabuk ve vakitsiz bir zamanda gitti. Yani daha arzu ettiği nesil yetişmemişti. Bilirsiniz Merhum Abdülhamid'in hal'inden sonra, hatta büyük Mustafa Reşid Paşadan bu yana Avrupa’da dinsiz bir nesil yetişmişti. Halk Partisi ise bunları iş başına getirmek, yani devletin idaresini bunların eline vermek suretiyle, bu işin tatbikatçısı olmuştu.

1946'dan sonra İslâmî hayat biraz serbest olmuştur. Bir çocuk dinî terbiyeyi ailesinden alır, çevresinden alır, neşriyatından alır. Çocuklar bu üç yeri de kaybetmişlerdir. Binde bir dinî terbiyeyi ailesinden alanlar dahi, bu terbiyeyi sokağında, mektebinde ve neşriyatında kaybetmiştir. Böylesine bir milleti bu şekilde İslâm’dan uzaklaştırırken, diğer taraftan cebir kullanarak da İslâm’dan koparmaya çalışmışlardır. Bu din düşmanlığı döneminde maneviyatını, dinini kurtaranlar, bütün kuvvetini Bediüzzaman Hazretlerinin yazmış olduğu kitaplardan almışlardır. Çünkü o zaman ne maddî, ne de manevî hiçbir imkân yoktu. Fakat çok partili hayata geçtikten sonra, biraz müsamaha gösterildi ve o kitaplar da nisbeten serbest okunmaya başlandı. Diğer sahalarda da dinî tedrisat başladı ve hamd olsun bugün 50 yaşından aşağı, yüksek tahsil yapmış birçok dindar insanlar mevcuttur.

"Nur talebelerinin hizmetleri bitmeyecektir"

Bediüzzaman'ın bu konuda çok müjdesi vardır. Bu bakımdan ne kadar kötü cereyanlar olursa olsun yine ümitvarız. Malûm, zaman zaman, bilhassa 1960'dan sonraki bu kötü cereyanları gördüğümüz zaman, bazen ümitsizliğe düşüyorduk. Fakat Bediüzzaman'ın bir sözü vardı, bana söylemişti, onu hatırladığım zaman tekrar bir ümidin içine giriyorum.

Risale-i Nur talebelerinin hizmetleri bitmeyecektir. Mutlaka Türkiye'de din-i mübine hizmet edecek bir idâre iş başına gelecektir. Nur talebeleri bunda muvaffak olacaklardır!'

Bunu hatırladığım zaman teselli buluyor, ümitvar oluyorum.

"Bediüzzaman Menderes'e, 'Din kahramanı' derdi"

Bediüzzaman Hazretlerinin Adnan Menderes'e müteaddit defa, 'Din kahramanı' diye buyurduklarına şahit olmuşumdur.

Adnan Menderes bir din kahramanıdır. Dine büyük hizmetleri olmuştur ve olacaktır. Fakat Adnan Bey arzu ettiği hizmetinin semeresini göremeyecektir. Benim de dine hizmetim olmuştur, ketm etmeyeyim... Ama ben de hizmetimin semeresini, Adnan Bey gibi göremeyeceğim. Her ikimizin de hizmetlerimizin semeresi, ileride görülecektir' demişlerdi.

Bunu hatırladığım zaman bir inşirah, bir ferahlık duyuyorum. Bir kere Risale-i Nur talebeleri, yani Bediüzzaman'dan ilham almış olanların hizmetleri başkalarınkinden farklıdır.

"Nur talebelerinde riya yok"

Şöyle ki: Bir defa maddî bir menfaat yok, ihlas var. Hizmetlerinde benlik yok... Hani bir hizmet yaptıkları zaman, 'Bu hizmeti, ben yaptım' diye ucbe düşmüyorlar. Bediüzzaman'ın talebelerinde riya yok, Riya, ucb ve maddî menfaat hırsı olmadığı için, üstelik ihlâs da olduğundan, hizmetleri tesirli ve faydalı oluyor. Bu hizmet, o günden bu güne kadar olduğu gibi, inşaallah bu günden sonra da devam ve inkişaf edecektir. Hangi tarafta ve hangi sahada hizmet etmişlerse o sahada ve o tarafta muvaffak olmuşlardır, Nur talebeleri vurucu, kırıcı bir zümre değildirler ve bu gibi hallerden tamamen uzaktırlar. Bütün bunlara rağmen, yalnız manevî bir kuvvetle, ihlâs kuvveti ile bütün rakiplerini de mağlûp ediyorlar.

"Üstad Ankara'ya gelince İnönü ortalığı ayağa kaldırmıştı"

Üstad Ankara'ya geldiğinde Beyrut Palas Otelinde, 22 numaralı odada kalıyordu.

İsmet Paşa, Bediüzzaman'ın Ankara'ya geldiğini duymuştu. Ama nasıl gelmişti, amamesiyle, sarığıyla... O zamanlar dindar nesil pek yoktu. Yeni bir nesil oluşmaya başlamıştı. Bediüzzaman'ın Ankara'ya gelmesinden Cumhuriyet, Milliyet gazetelerinde oldukça telaşlı bir şekilde bahsedilmişti. Bediüzzaman, Beyrut Palas Otelinde bulunduğu bir sırada İsmet Paşa Meclis'te bir konuşma yaptı: 'Siz Şeriatı hortlatıyorsunuz, irticayı hortlatıyorsunuz. Bediüzzaman'ı gezdiriyorsunuz...' Sonra Adnan Menderes bu iddialara şöyle cevap vermişti:

"Menderes'in Üstadı müdafaası"

Allah aşkına, Paşa niçin bu kadar dinden, dindarlardan rahatsız oluyor, öleceğini bilmiyor mu? Şimdiye kadar kendisine ne zararları dokunmuş? Bütün hayatını dine vakfetmiş bir pir-i fâniden ne istiyor? Niçin eziyetinden hoşlanıyor, niçin meşakkat çekmesinden hoşlanıyor, niye bu kadar dine ve dindarlara karşıdır, anlayamıyorum?'

Bundan sonra Paşa ikinci defa kürsüye çıktı ve:

Efendim siz, Atatürkçülerle istihza ediyorsunuz. Öyle zaman gelecek ki, sizi ben dahi kurtaramayacağım' dedi. Bunun üzerine DP grubu galeyana gelmişti.

"Menderes, Üstada tazimatlarını arz etmemi istedi"

Ben Üstadın ziyaretine gittiğim zamanlar, Kim ve Akis dergileri vardı. Benim resmimi kapak kısmına koymuşlardı...

Üstad o zaman Dr. Tahsin Tola'nın evine gitmiş, otelden ayrılmışlardı. Tabiî cereyan eden hâdiseler üzerine biz de çok müteessir olduk. Üstadı ziyarete gitmek üzere bulunuyordum ki, Adnan Beyin beni çağırdığını söylediler, yanına gittim.

Menderes:

Tâzimatlarımı kendilerine arz et. Bu adamların çıkardığı hâdiseleri biliyorsunuz. Bu hengâmeler bitsin. Ben bizzat seyahatlarına devam etmesi için, kendilerine haber gönderirim' dedi.

"O din kahramanı için, bu sefer gideceğim"

Üstadı ziyarete gittiğimde, yataklarında uzanmış, hâdiseleri duymuş ve müteessir olmuşlardı.

Kapıyı açar açmaz kalktı, yine, 'Gıyas! Gıyas!' diye hitap etti ve beni kucakladı.

Dedim: 'Kurban! Adnan Beyin selâmları var, ellerinden öper ve ricaen: O bizden daha iyi biliyor. Bu Halk Partililer, bir hayli hâdise çıkardılar, Üstad Hazretlerini de rahatsız ettiler. Teşrif etsinler, istirahat etsinler, hava sükûnet bulsun, ben kendilerine haber veririm, derler.'

Baktım, Üstadın gözleri pırıl pırıl nur saçıyordu, ayağa kalktı: 'Bak Gıyaseddin! Sana söylüyorum. Türkiye'yi başlarına yıkarım, yalnız o din kahramanı için bu sefer gideceğim' dedi. Tabii ben, onun o heybetinden hiç konuşmadım artık. Menderes'in ricalarını kabul etmişti. Saat bir olmuştu, Başbakanlığa gittim. Adnan Bey beni bekliyordu. Üstadın ne dediğini sorunca, ben, 'Beni kızdırmasınlar, yoksa Türkiye'yi başlarına yıkarım; yalnız o din kahramanı için bu sefer döneceğim' dediğini kendisine söyledim, Adnan Bey memnun oldu.

Üstad, doğru Isparta'ya gitti. O zaman da, zaten 'Doğuya ölmek için gidiyorum' demişti. Birkaç gün sonra malûm seferini yaptı, Urfa'da vefat etti.

"Üstad Urfa'da vefat etmişti"

Şimdi vefatını anlatayım:

Üstad Urfa'da vefat etti. Vali hemen kaldırılmasını istiyordu. Talebeleri bana telefon ettiler. 'Etraftan gelen kardeşlerimiz var, onun için cenaze biraz bekletilsin' diye.

Ben, valiye telefon ettim ve 'Efendim, vefat eden zat benim büyüğümdür, beni bekleyin, ben gelmeden kaldırmayın' dedim. Fakat Vali, iki-üç saat sonra bana telefon etti: 'Efendim, siz kaldırmayın diyorsunuz, Bakan Efendi (Namık Gedik) ise, hemen kaldırılsın diyor, ben arada kaldım ne yapayım?' dedi.

"Namık Gedik'le kavga ediyoruz"

Namık Gedik, imanlı bir zattı, fakat korkuyordu. Meselâ öyle enteresan ki, halk tarafından dindar bir parti olarak bilinen DP'nin içinde, ancak 10-15 mebus namaz kılıyordu. Yani bir muvazene unsuru yoktu. Kalktım gittim, Namık Gedik'in odasına. 'Namık,' dedim, 'Dayım vefat etmiş, ben gidip cenazesinde bulunacağım, yani bir milletvekili gidip, büyük dayısının cenazesinde bulunmayacak mı?' dedim. 'Efendim' dedi, 'çok kalabalık olacak. Hâdiseler olacak. Görmüyor musun, Halk Partisi mensuplarının yaptıklarını?' İşte o zaman aramız açılmıştı, sandalyeyi falan kaldırdım.

Milliyet, Cumhuriyet çok yaygara etmişlerdi. Hatta Bediüzzaman'ın halifesi demişlerdi. Keşke hizmetkârı olabilseydim.

Sonra ben uçakla gittim, cenazesine yetiştim. Allah bizi o büyük insanların şefaatinden mahrum etmesin.

Efendim, Tevfik İleri, Müslüman, mütedeyyin bir zattı... Namık Gedik, mutekid, ama ihmalkâr...

"Tevfik İleri, Namık Gedik'i Üstada götürmek istemişti"

Tevfik İleri, 'Gel seni bir zatın ziyaretine götüreyim' diyor Namık Gedik'e. Tevfik İleri'nin gayesi; Gedik'in, Üstadı görmesi. Çünkü onu görüp te kalbine İslâmî bir his gelmemesi mümkün değil. Yani ben tahmin ediyorum ki, kilisedeki bir papaz gelip onu görse idi, belki Müslüman olurdu.

"Bunların namazında, sahabi namazı konusu var"

Bir sefer, Bekir Berk Muş'a geldiğinde bizim evde namaz kılıyorlar. 'Bunlar kim?' diye sordu benim peder. 'Bediüzzaman'ın talebeleridir' dedim. O zaman dikkatle bakıp şöyle demişti: 'Bunların namazında sahabi namazı kokusu var.' Ve hadis okumuştu. (Meâlen: Ümmetimden bir fırka var ki, onlar kıyâmete kadar hak üzerine gideceklerdir.) 'O taife bunlardır işte. Nur talebeleri...' demişti.

"Siz Meclis'te bulundukça kimse çıkıp mukaddesat aleyhinde konuşamaz"

1957 seçimlerinde benimle imtizaç etmeyen birtakım DP'liler vardı. İslâmiyetten uzak idiler. Beni ön seçimlere sokmak istiyorlardı. O zaman ben Adnan Beye gittim. 'Ben ön seçime filan girmem. Bağımsız seçileyim, tekrar DP'ye gireyim' dedim. Adnan Bey kabul etmedi.

Listeyi size verelim, siz tanzim edin' demişti. Benimle genel merkez arasında anlaşmazlık olduğundan, milletvekilliğinden feragat etmeyi düşündüm ve istişare için Üstada gittim. Ona anlattım meseleyi.

Bizim memlekette bizden zengin ve tahsilliler çok. Halkın bizi seçmesindeki gaye, bizden mânevî hizmetler beklediği içindir' dedim. DP'nin en kuvvetli devresinde, ben bağımsız olarak 8 bin oy farkı ile seçilmiştim.

Üstad şöyle cevap vermişti:

Ben Müküs Beylerin yanında okurken, onların Ermenilerden hizmetkârları vardı. Talebeler, Ermenilerden bahsettikleri zaman etrafına bakarlar öylece konuşurlardı. Binaenaleyh siz de, Meclis'te bulunmakla, kimse çıkıp mukaddesat aleyhinde konuşamaz. Sadece bunun için de olsa giriniz!' demişti. Ve ben de böylece kabul ettim.

Üstad Hazretlerinin dua şeceresi vardı. Ben kalbimden geçiriyordum. 'Keşke onun o hususî duasına mazhar olsam' diye. Bir gün giderken bana 'Gıyas, sizin ailenizden Fethullah Efendi Hazretlerine ve Alâeddin Efendiye dua ediyorum, üçüncü olarak da seni duama alıyorum' demişti.

"Ben birçok zahmetler, sıkıntılar çektim. Yassıada'da zor günler geçirdim. Fakat inanıyorum ki, Üstadın duası bizim bu zahmetleri atlatmamıza sebep oldu."

MUSTAFA KIRIKÇI

12 Nisan 1926 tarihinde Konya-Bozkır ilçesinin Sopran (Badurdu) köyünde dünyaya geldi. 12 Ekim 1959'da öğretmenlikten istifa etti. Şubat 1968'de tekrar vazifeye döndü. 1971 tarihinde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesine girdi ve 20 Mart 1979'da İstanbul İmam Hatip Lisesi Edebiyat Öğretmeni iken emekli oldu. 1960'dan sonra Nur, Bediülbeyan, Bediüzzaman gibi gazeteler yayınladı.

"Risale-i Nur'dan önce"

İlkokulu, nahiyemiz olan Ahırlı'nın bölge yatılısında bitirdikten sonra, 1940 yılının Temmuz ortasında Eskişehir-Çifteler Köy Enstitüsünde tahsile başladım. Burada beş sene, yazlı kışlı, iş ağırlıklı çalışmalardan sonra kendi köyüme öğretmen tayin edildim. Enstitüde sistem, 'köy kalkınması ve köyün canlandırılması' üzerine bina edildiğinden, bizler de o gençlik yıllarımızda bütün kuvvetimizle, aynı davâ uğruna olağanüstü gayretlerde bulunuyorduk.

Her şeyde olduğu gibi, mezkûr sistemin de elbette menfaatli ve mazarratlı yönleri vardı. Bir defa en büyük eksiğimiz, maneviyat ve bilgi yönünden, hemen hemen tamamiyle boş ve noksan bırakılmış olmamızdı.

Güya bizler, ağır ziraat işleriyle birlikte, inşaat, marangozluk, demircilik gibi san'at çalışmalarında maharetler kazanıp, bu sanatları ve maharetlerimizi de aynı çalışma temposu içerisinde köylüye ve köy çocuklarına aktarmış olacaktık. Bizlere verilen arazileri de, atımız ve arabamızla yine kendimiz ekip biçecek ve mahsul alacaktık.

Tabii bu tutmadı ve olmadı. Çünkü iş, bir vasıta ve alet olması lâzım gelirken vasıta olmaktan çıkarılıp; gaye ve maksat haline getirildiği için çok mahzurları görüldü ve o sistemden, kısa bir zaman sonra vazgeçildi.

Ben köyümde iken, ta talebeliğimden gelen bir okuma merakı ile, o zamanın neşriyatından gazete ve mecmuaların hemen hepsini gözden geçiriyordum. Fakat bunlar, şimdiki zamana göre pek mahdut ve dar bir daireye münhasır idi. Hele o zamanlarda, şimdiki kitap neşriyatının belki binde biri de meydanda yoktu. Bilhassa dini sahada hiçbir bilgiye ve malûmata sahip değildim. Her ne oldu ise, 1950'den sonar her çeşit eser,

bilhassa gazete ve mecmualar olmak üzere, ortalığa coşkun bir sel gibi yayılmaya başladı. O sıralarda benim fikriyatıma yeni bir ufuk açan milliyetçi gazeteler ve dergiler olmuştur. Onlardan bilhassa haftalık Orkun mecmuasının üzerimdeki tesirlerini hiç unutamam.

"Risale-i Nur ile temas"

Bediüzzaman Said Nursi ismini ve Risale-i Nur'u zannediyorum ilk defa yine kendi köyümde iken Serdengeçti mecmuasından öğrendim, bu mecmuayı da devamlı takip ediyordum. Derginin Ağustos 1952 tarih ve 17 sayılı resimli kapağında, 'Said Nursi 20. Asır Karanlığını Delerken' başlığı ile beraber bir de şöyle bir dörtlük vardı.

Çık neredesin, zuhur et, biz seni bekliyoruz.
Yıllardır yollarında yorgun, emekliyoruz.

Musa ol! Hakka yüksel, tecelli et de Tur'a;
Zulmet yıkılsın gitsin, cihan garkolsun Nura.

O sıralarda, Eşref Edib'in yazdığı Tarihçe kitabı da elime geçmişti. Osman Yüksel'in, Ankara'da kaldığı yere kadar giderek, Üstad hakkında kendisinden hem bilgi edindim, hem de Risalelerden üç tane teksir edilmiş küçük kitap aldım. Bunlar İman Hakikatları, Nur Aleminin Bir Anahtarı gibi risalelerdi. Bu risaleleri kendisine üniversiteli talebelerin getirdiğini ve isteyenlere vermesini söylediklerini de anlatarak kitapları, sakladığı yerden, yani kütüphanesinin arka yerlerinden çıkarıp bana vermişti. Ben ondan,Üstadın bütün eserlerini soruyor ve istiyordum. Yine aynı günlerde, Ankara'dan Eskişehir üzeri İstanbul'a gideceğimi anlatmam üzerine, bana, Eskişehir'de saatçı iki kardeşin adresini verdi ve onlardan külliyatı elde edebileceğimi söyledi. Bunlar, saatçı iki kardeş, merhum Şükrü ve Muhittin Yürüten isimli çok kıymetli iki Nur talebesiydi ve ikisi bir dükkânda beraber çalışıyorlardı.

Eskişehir'de kendilerini buldum. Nurların tamamını almak için geldiğimi anlatınca beni çok hoş karşıladılar. Ben de doğrusu böyle berrak simalı ve Nur karakterli kimselerin yanında çok duygulandım. Şükrü ve Muhittin kardeşlerden eski ve yeni yazılı olmak üzere ne bulabildimse, hepsi teksir birçok kitap aldım. Bunlardan İnebolu teksiri, iki ciltlik Asâ-yı Musa hâlâ elimdedir. Eskişehir'de bana, Süleymaniye-Kirazlı Mescit Sokağındaki 46 nolu adresi de bildirdiler. İstanbul'a gelince 46'daki Ahmed Aytimur'dan da

birçok kitap alıp bavulumu doldurdum. Risaleleri incelemeye başlamıştım. Bilhassa yaz tatilinin uzun günlerinde hiç usanmadan zevkle okuyordum.

Askerlik hizmetinden sonra Akşehir'in Atsız köyü öğretmenliğine tayinim yapıldı. Zaten yedek subaylık hizmet süresinin yedi sekiz ayını da orada geçirmiştim. Merhum Bekir Berk de daha önce Akşehir'de avukatlık yapıyordu. Merhumun kendisi ile tanışmamız, Türk Milliyetçiler Derneğinin 1952 yılında Ankara'daki büyük kurultayında olmuştu. Akşehir'de, kader bizi yeniden birleştirmişti. Mesai vakitlerinin dışında hemen her gün bir araya gelir, uzun sohbetler ederdik, yiyip içmemiz dahi çok vakit beraber olurdu.

İşte orada iken, yani Atsız köyünde öğretmen iken, bir Cuma sabahı ki, hiç unutmam, 1955 Aralık 31. gündür, evde bir boy abdesti alıp Akşehir'den Eskişehir tarafına giden bir otobüse atladım ve Emirdağ'a geldim. Bediüzzaman'ı ziyaret edecektim. Akşehir'den hediye olarak bir de lokum kutusu elimde idi. Çarşıda etrafıma bakınıyor ve kimseyi tanımıyordum. Büyük Camiin yakınında, genişçe bir manifatura mağazası ve içinde de başında beresi olan bir şahıs gözüme ilişti. Meğer bu, merhum İbrahim Kantar imiş. Selâm verip dükkâna girdim ve kendisine niçin geldiğimi anlattım. Kantar bana, 'İşte evi' diye dükkânın karşı tarafında eski, basit bir evi gösterdi. Ve Üstadın çok hasta olduğunu, ziyaretçi kabul etmediğini de ilâve etti. 'Ama yine de bir haber edelim, hizmetçisi Konyalı Zübeyir şimdi buralardan geçer, ona söyleriz' dedi. Biraz oturduktan sonra merhum Zübeyir Ağabey geldi. Dükkânda o da bana, Üstadın hasta olduğunu anlatarak, gidip kendisi ile görüşeceğini ve orada benim biraz beklememi söyleyip ayrıldı.

Beni heyecan sarmıştı, az sonra Zübeyir Ağabey döndü. Üstadın bana selâm gönderdiğini, 'Benim için, on tane hocadan daha ehemmiyetlidir,' dediğini ifade ile, şimdi halinin müsait olmadığı için görüşemeyeceğini, 'ama ileride inşaallah görüşeceğiz' sözlerini bana nakletti. Ben de; Üstadı görmeden gitmek istemediğimi kendisine ısrarla ve tekrarla ifade ediyordum. Sonra şöyle bir yol buldu, dedi ki:

Kardeşim, bugün Cuma, Üstad, her zaman çıkmaz, ama İnşaallah bu Cuma camiye çıkar, sen de orada görmüş olursun.' Ben erkenden abdest alıp, Çarşı Camiinin üst mahfelinde Üstadın geleceği yerin yanına oturdum ve beklemeye başladım. Camide vaaz veriliyordu, cemaat dolmuştu, tam ezan okunacağı esnada, oturan cemaat birden ayağa kalktı; dönüp baktım,

Koca Sultan, o bilinen cübbesi ve sarığı ile ve bütün haşmetiyle camiin üst mahfeline gelmiş ve cemaat da ona hürmeten ayağa kalkmıştı. Yanında Zübeyir Ağabey vardı, o anda gözüm, sanki Yavuz Sultan Selim Hanın canlı misalini görüyor gibiydi. Gelip tam yanıma oturdu. Namazlar kılındı, sonra dışarı çıkan halk, onun geçeceği caddenin iki yanına diziliyordu. Ben de aralarına katıldım. Üstad, sağ eli göğsünde halkı selâmlayarak ağır ağır yürüyüp gitti. Ben de kendisini işte o zaman rahatça seyretme imkânını bulmuş oldum. Böylece, Emirdağ'da daha fazla kalmadan, aynı gün yine otobüsle Akşehir'deki evime döndüm.

"Üstadı ziyaretlerim"

1956 senesinden itibaren Üstadı bazen Isparta'da, bazen Emirdağ'da olmak üzere toplam on üç defa ziyaret ettim. Gittiğim her yolculuğu, sekiz oldu, on oldu diye sayardım. Öğretmenliğimi de Akşehir'den, Konya'nın Lâlebahçe ve sonra da Evdereşe okullarına naklettirmiştim. Buralarda iken, bilhassa son iki sene kaldığım Evdereşe'de, Risale-i Nur'a tam dalmış ve Nur Talebeleriyle de irtibata geçmiştim. Her üç dört ayda bir Üstada gidiyor manevi feyizler alıyordum. İlk Isparta seyahatimde Üstadı evinin dış kapısında dışarı çıkma üzere iken görüp elini öptüm. Orada ayak üzeri iken bana, Risale-i Nur'un Berlin üniversitesinde okunduğunu anlatarak, başımı sıvazladı ve yanındakilere de, beni Hüsrev'e götürmelerini söyledi. Gittik, Hüsrev Ağabey, evinde bana âdeta pırıl pırıl parıldayan bir evliya suretinde göründü. Tahmin ediyorum, iki saat kadar nasihatlarını ve sohbetlerini dinledim ve çok duygulandım.

Daha sonraki ziyaretlerimde Üstadı, hep kendi odasında ve karyolası üzerindeki mütevazı yatakta oturmuş görüyordum. Bizlerle konuşurken, baş ucunda bir iki yastık, ayak ve bacak kısımlarını örten temiz bir yorganı göze çarpardı. Kendisini ekser ziyaretlerimde daima neşeli ve tebessüm eder vaziyette gördüm. Hiç asık çehreli ve çatık kaşlı görmedim, sanki hoş ve güzel bir kuş gibi idi. Çokça elini öpmek için yaklaştığımda, hemen şefkatle kucaklar ya alnımdan veya boynumdan öperdi. Şimdi ben burada o mübareğin, müteaddit ziyaretlerimde söylediklerinden ancak aklımda kalabilenlerden bir kısmına işaret etmeye çalışacağım.

"Üstaddan dinlediklerim"

Kardeşi Abdülmecid Efendi Konya'da oturduğu için, bizi görünce hemen onu sorar ve onun iyilik haberlerini beklerdi. Ben de zaten Abdülmecid Efendi ile tam temasta olduğum için, Üstada gideceğimi önceden Hoca

Efendiye söyler, selâmını götürürdüm. Birkaç defa Üstaddan; Abdülmecid'i on beş sene okuttuğunu, şimdi onun gibi bir âlim ne Türkiye'de ne de Mısır'da yoktur, dediğini işittim.

İlk ziyaretlerimde; bu acizi de talebeleri içine aldığını ve dualarına dahil ettiğini tebşir ile, 'Ben talebelerimin yalnız kendilerini değil, onların ana babalarını ve diğer yakınlarını da dualarıma alıyorum' buyurmuştu.

Birkaç defa, Said Gecegezen'le beraber gittik. Üstad bizi omuz omuza beraber görünce çok sevinirdi. Bir defasında, Müfessir Mehmet Vehbi'nin, Risale-i Nur'u çok takdir ettiğini söyleyerek, ahfadından olanlar selâm gönderdi. Başka bir vakitte Emirdağ'da, 'Mevleviler, ehl-i dalâlete mütemadiyen tokat vuruyorlar. Konya'da bulunan Mevlevilere selâmımı söyle' demişti.

Ayrıca, 'Feyzi'ye selâm ediyorum' diye Feyzi Halıcı'ya da selâm göndermişti. Aynı yıllarda, Mehmed Kayalar'ın hizmetleri çok şaşaalıydı, Üstad da onu çok seviyordu ki, belki üç dört ziyaretlerimde ondan, 'Kahraman Kayalar' diye sitayişle bahsettiğine şahit oldum. Hattâ yanındakilere, 'Getirin Kayaların yazdığı mektubu, okuyun kardeşime' buyurup, 'Kayalar da Konyalı' demişti.

Ben, Üstada yapılan bed muamelelerden dolayı Menderes'e hiddetlenip, çokça da tenkidde bulunuyordum. Bir gün Emirdağ'daki odasında Üstad, bana, 'Kardeşim, Menderes bize taraftardır; benimle görüşmek için bana iki mebus gönderdi, fakat ben kabul etmedim' dedi.

Öğretmen A. Hamdi Savlı Ispartalı olduğu için, yaz tatili günlerinde Üstadın derslerine devam ediyordu. Ben de ona imrendiğim için bir Isparta ziyaretimde, yaz tatilinden istifade ile bir müddet yanlarında kalmak istediğimi söyledim. Üstad, 'Hayır olmaz' dedi. 'Eğer sen Konya'da olmasa idin, Hamdi'yi oraya gönderirdim' diyerek kabul etmedi.

Gazetelerde Üstada ve Nur talebelerine iftira ve sataşma yazıları çokça neşredilirdi. Benim de bunlara karşı, o zamanın Hür Adam gazetesinde birkaç tane makale şeklinde yazılarım yayınlanmıştı. Herhalde Üstad bunlardan haberdar olmalı ki, bir gün Emirdağ'da, yazılarımın devam edip etmediğini sordu. 'Yazmıyorum' deyince, 'Hayır, yaz, yaz' buyurmuşlardı.

Konya'dan bir bayram günü, merhum Dr. Sadullah Nutku, Said Gecegezen, Osman Yıldız ile beraber beş kişilik bir grup halinde, bir taksi ile Emirdağ'a gidip Üstadın odasında kabul edildik. Üstad, yine

karyolasında bizlere hitaben, 'Ben bayramlarda kimse ile görüşmüyordum, Isparta'dan da bu sebeple buraya gelmiştim, ama şimdi sizleri, Seydişehir ve havalisi namına kabul ediyorum' demişti. O sıra yine bizlere, yüzüne fazla bakmamamızı ihtarla, nazardan kendisinin rahatsız olduğunu ilâve etmişti.

"Hizmetin içindeyim"

Üstada ve Nurlara ünsiyetim arttıkça, kendimi hizmetin içinde hissediyordum. Bütün meşgalemi ve faaliyetimi Nur Risalelerini okumaya ve yaymaya sarf etmekte idim. Ankara'da büyük mecmuaların matbaalarda basım işine de başlanmıştı. Sık sık Ankara'ya gidiyor, orada çalışan faal Nur talebeleri ile tanışıp bazen günlerce yanlarında kalarak hizmete yardımcı oluyordum. Hattâ, Mektubat'ın ilk baskısı yapılırken noktalama işinde bir nebze, merhum Atıf Ural'la beraber çalışmıştım. Zübeyir, Sungur, Ceylan ve Abdullah Yeğin'in hallerini çok beğenir, kendimin de onlar gibi her işi bırakarak, bütün varlığımla Risale-i Nur'la çalışmayı arzuluyordum. Nurun daktilo yazıcısı hava binbaşı Merhum Hayri Beyi, bütün malzemesi ile birlikte bir gün gizlice Evdereşe'ye götürdüm, oturduğum lojmanın bir odasını da kendisine tahsis ettim. Orada birkaç ay çalışarak, büyük Tarihçe-i Hayat'ın eski yazılı parçalarını daktilo ile yeni yazıya çevirdi. Ben de noktalama işlerini yaptım, sonra hazırlanan kısımları parçalar halinde Ankara'ya ulaştırdık.

"Ben çoktan beri bir Mustafa bekliyordum"

Zannediyorum, 1958 senesi idi. Üstadı ziyaret için Isparta'ya gitmiştim. Üstad, o sırada hizmetçilerin hepsi Ankara'da hapis oldukları için, evinde yalnız kalmıştı. Gerçi evin sofası ile öteki odalarında Mustafa Gül Ağabeyle, Küçük Ali Ağabey de gözüme ilişmişlerdi. Fakat onlar , ziyaretim esnasında Üstadın odasında bulunmadıkları için ben, Üstadla baş başa kalmıştım. Bana, yanındaki yardımcı ve hizmetçilerini hapse koymaktaki maksadın, 'kendisini yalnız bırakarak müşkül bir vaziyete sokmak' olduğunu anlattı. Ayrılmak için ben ayağa kalkınca, Üstad da kalktı, bu hiç görmediğim bir haldi, benimle beraber odasının kapısına kadar beraber geldi, orada bana şöyle dediğini hiç unutamam: 'Ben çoktan beri bir Mustafa bekliyordum, meğer o Mustafa senmişsin.'

"Risale-i Nura mani olan Valiye Üstadın selâmı"

1959 yılında, Diyarbakır başta olmak üzere, Nurların camilerde okunmasına başlanmıştı. Bizler de Konya'da aynı hareketin içine girdik. Fakat, Vali Cemil Keleşoğlu, bizlere, camilerde böyle aşikâre

okutturmamak için, polis kanalından olanca gücü ile her türlü baskı ve tazyikatı icra etmekteydi. Çok tahkir ve hakaretlere maruz kalırdık. Hattâ bir kısım arkadaşlarımız da, bu sebeplerle karakollarda defalarca dövülüp tartaklanmıştır. Buna rağmen hiçbirimizde ne korku, ne de bir yılgınlık eseri görülmemiştir. Dr. Sadullah Nutku, bu hengâmede Üstadın ziyaretine gitmişti. Üstad, Nutku'ya, 'Madem ki Konya gibi dindar bir şehrin valisidir, o valiye selâm veriyorum' diye, Keleşoğlu'na selâm göndermişti. Sadullah Bey, 'Ben, böyle bir adama bu selâmı nasıl söyleyebilirim' endişesi ile biraz tereddütten sonra, bizlerin de ısrarı ile, Valinin makam odasına girdi ve selâmı tebliğ etti. Vali Bey, hiçbir şey demeden sadece Sadullah Nutku'nun yüzüne bakmakla yetinmiş. Bunu Sadullah Bey, yanından çıktıktan sonra bize anlattı.

"Öğretmenlikten istifa, hizmette istihdam"

Ben de, öğretmenlikten ayrılarak, kendimi tamamıyla Nur hizmetine vermek düşüncesine kapılmıştım. Arkadaşlarımın bir kısmı buna taraftar değillerdi. Bir gün, valilikten bana resmi bir yazı geldi, yazıda bir husus için makama gelmem isteniyordu. Belirtilen günde Vali Beyin makam odasına girdim. Merhum Cemil Bey, biraz asabi ve hiddetli idi. Bana, hangi hakla camilerde risale okuduğumu ve maksadımın ne olduğunu sordu. Kendimiz için okuduğumuzu ve arzu edenlerin de istifadesinden başka bir maksadımız olmadığını ifade edince, Vali Bey daha da öfkelendi; 'Ey arkadaş, bütün kuvvetimle peşindeyim... Anladın mı?' dedi ve çıkmamı söyledi.

Bir müddet sonra da bana, Abdurreşit (Evdereşe) okulundaki vazifemden, Yunak kazasına bağlı Honamlı Köyü Okulu öğretmenliğine naklen tayin edildiğime dair kararname tebliğ edildi. Buna, 'İstifam için iyi bir sebeptir' diye sevindim. Fakat, yine arkadaşlarımdan bir kısmı, 'Üstada danışmadan istifa etme' diyorlardı. Ben kesin kararlı olduğum halde, arkadaşlarımı kırmamak için Said Gecegezen'le Isparta'ya gittik. Az önce Üstadın Emirdağ'a hareket ettiğini söylediler; hemen arkasından bir kamyonla biz de yola koyulduk ve Emirdağ'a ulaştık. Üstadın evinde Zübeyir Ağabey'le karşılaştık, yanında başka kimse yoktu. Vaziyeti kendisine anlattık. O da bizlere gülerek, Üstadın biraz önce Eskişehir'e gittiğini, ayrılırken de kendisine, 'Benim misafirlerim gelecek, benim yerime onlarla konuşasın diye seni bırakıyorum' dediğini anlattı. Bize yemek hazırladı, uzun uzadıya konuşup, ta akşam vakitlerine kadar hoş

sohbetler ettik. Hem anladık ki, Üstad, kimsenin dünyevi işlerine karışmak istemiyordu.

"Üstada rüyalarımı tabir ettiriyordum"

12 Ekim 1959 tarihli istifa dilekçemi valilik makamına verdim. Dilekçenin bir suretini de, o zaman İmam Hatip talebesi olan Ahmet Gümüş'le Üstada gönderdim. Üstad, dilekçeyi yanındakilere okutur ve 'Aferin zaten Konya'ya öyle bir kahraman lâzımdı' diye iltifatta bulunur. Böyle olduğunu, yanındaki hizmetkârları, o vakit, 'İstifanamenizi Üstadımıza okuduk, Üstadımız da böyle dedi' diye bana bir mektupla bildirmişlerdi. Evdereşe'deki çalışmalarımız çok feyizli geçmişti. Orada iken gördüğüm rüyaları dahi Üstada yazar, tabirlerini isterdim. Üstad da kısa cevapları ile hayra yorardı. Bunlardan, o vakitlerde dokuz yaşında bulunan masum küçük kızım Ayşe'nin bir Ramazan sabahı gördüğü rüya ise çok manidardı. Onu da Üstada yazmıştım. Ayşe'nin rüyasında, Üstadla Peygamber Efendimiz beraber olarak bizim eve gelmişler, Ayşe'nin vasıtasıyla büyük ve küçük olmak üzere, iki nevi yazılı kâğıtları dağıtmamız için bizlere göndermişlerdi. Üstad, bu rüyaya karşı, 'İnşaallah o Ayşe dahi, aynen Said'in haremi gibi imana hizmet edecek' buyurmuştu. İşte o Ayşe şimdi, el'an yirmi seneden beri, Kur'an Kursu hocası olarak hizmette olup talebe yetiştirmektedir. Hem, rüyanın bir diğer kısmının da tabiri, aynen çıkmış, Üstad, birkaç ay sonra evimize teşrif buyurmuşlardı.

"Abdülmecid Efendi ile görüşmelerim"

İstifadan sonra, öğretmen lojmanını boşaltmış, Said Gecegezen'in maddi yardım ve desteğiyle şehir merkezinde güzel bir evi kira ile tutup taşınmıştım. Bütün çalışmalaramız, kardeşler arasında güzel bir âhenk ve tenasüt içerisinde devam ediyordu. Üstad dahi yanına gelenlere çokça Konya'dan sitayişle bahsedermiş. Yeni evime Abdülmecid Efeninin bir defa teşrif ettiklerini hatırlıyorum. Fakat ben kendilerini evlerinde fazlaca ziyaret ederdim. Konya'dan Isparta'ya, Üstada gittiğini de çok sonra öğrendim. Bir sohbetlerinde, Üstadın kendisine, 'Abdülmecid, merak etme, ömrün uzundur. Ben kaç sene yaşarsam sen de tam benim kadar yaşayacaksın' dediğini neşe ile anlatır, Hazret, 'daha ömrüm çok' diye ilâve ederdi. Hakikaten mukadderat da öyle teclli etti. Üstad 1293 doğumlu olarak 1960 yılında vefat etti. Abdülmecid Efendi de yine Rume 1300 doğumlu ve 7 yaş farkı ile, milâdi 1967 senesinde Üstaddan tam yedi sene sonra vefat etti.

Bir defa kendisine, ilk İstanbul seyahatinde Üstadın yanında olup olmadığını sordum. 'Evet, yanında beraber idim' dedi. Van'dan karayolu ile Trabzon'a, oradan da denizyolu ile İstanbul'a geldiklerini ve uğradıkları her yerde kendilerini valilerin, paşaların misafir ettiklerini söylemişti. Üstad, Abdülmecid'e Kamus-u Okyanus kitabını uzatır. 'Aç bir yerini Abdülmecid' der. Sonra kitabı Üstad eline alıp açılan sahifeye bir göz atar, tekrar kitabı takip etmesi için Abdülmecid'e verir ve takib ettirir. Abdülmecid, 'Açılan yerin sanki fotoğrafını almış gibi, bütün sahifeyi noksansız olarak takır takır ezberden okudu ve hiçbir yerinde de yanılmadı' diye hayretle anlatmıştı.

"Son Ankara, Konya ve İstanbul ziyaretleri"

Üstad, ömrünün son ayları içerisinde bu üç şehre âni ziyaretler yaptı. Sonra anlaşıldı ki, bunlar aslında birer veda ziyaretiymiş. İlk ziyareti, Ankara'ya 1959 senesi Kasım ayının son gününde vuku buldu. Bunu o günlerin gazeteleri yazdı, bizler de okuduk. Fakat bu hal, o zamana kadar 30-40 seneden beri dışarı çıkmamış veya çıkartılmamış bir şahıs hakkında yeni yaygaralara da vesile oldu.

"Üstadın Konya'ya gelişi"

Bizler, Üstadın Konya'ya geleceğini bir gün önceden haber almıştık. Üstad, 9 Aralık 1959 Çarşamba günü öğleye yakın Mevlâna Türbesine gelecekti. Bu haber ağızdan ağıza yayılınca aynı gün Sultan Selim Camii ile Türbe civarı, sabah erken saatlerden itibaren dolup taşmaya başladı. Polisler de, meydanı muhafazaya alınca, gelip geçenlerin dikkatlerini celbediyor ve alan, daha da kalabalıklaşıyordu. Öğle ezanları okunmaya başladı; Üstad daha gelmemişti. Namaz için camiye girildi, namazlar kılındı, camiden çıktık. Fakat ne görmeliydi ki, manzara çok hazin ve dehşetli. Sanki Konya'nın umum zabıta kuvveti orada vazifelenmiş, Türbe meydanını çepeçevre saran atlı veya yaya polisler, camiden çıkanlarla, cadde ve sokaklardan geçenleri itekleyip kakıştırarak etrafa dağıtıyorlardı. Üstadın taksisi, cami kapısının yakınındaki asfalt caddenin kenarında tam Türbe kapısının karşısına gelen bir yerde durmuştu. Bir müddet oradaki ahali, meydanda duran Üstadın arabası ile, haşin tavırları içindeki polislerin hareketlerine seyirci oldu. Koca Sultan, arabanın içinde idi, onu kimse ile görüştürmek istemiyorlar ve yanına da yaklaştırmıyorlardı. Halbuki öz kardeşi Abdülmecid'in evi bile, meydana muttasıl ve çok yakın bir yerde idi.

Dikkat ediyorum, bütün bu sert tavırlı kovalamacalara rağmen, oradaki ahali katiyyen dağılıp gitmiyor, aksine, kadın erkek, herkesin gözü ve dikkati, nasıl olsa da, Bediüzzaman'ı bir görebilsem noktasında toplanıyordu. Bu hengâme içerisinde, Üstad arabasından indi, namazını kılmak için, camiye, batı kapısından girdi. Namazdan sonra camiden çıkıp Türbeye girdi ve Hz. Mevlâna'yı ziyaret etti. Ziyareti müteakip yine otomobiline bindi ve o yorgun hali ile ve hiçbir kimse ile görüştürülmeden, geldiği yere, yani Isparta'ya dönmek zorunda bırakıldı. Ve Üstad da, halkın şaşkın bakışları karşısında ve yine bir zabıta ekibi refakati ile, sokaklara dolup taşan insan kalabalıkları arasından sükûnetle, sessiz, sedasız geçip gitti.

"Üstadın Konya'ya ikinci gelişi"

O hüzünlü 9 Aralık ziyaretinden dolayı hepimiz fevkalâde müteessir ve derin bir ıztırap içindeydik. Bir gün Sadullah Beyin muayenehanesine uğradım. Oradaki sohbet ve istişaremizde, Üstadı, tekrar teşrifi için, Konya'ya davet etmeye karar verdik ve o anda hemen bir davetiye mektubu yazdık, mektubu Hasan Nevruz'la Isparta'ya gönderdik. Nevruz, ziyaretten döndü, Üstadın davete karşı, 'On gün sonra geleceğim' dediğini bizlere nakletti. Artık dünyalar bizimdi, sevincimize payan yoktu. Hem de Üstadın bundan sonraki âhir ömrünü Konya'da geçirmesini arzu ediyorduk. Bir taraftan da, camilerde Risaleleri okuma faaliyeti devam etmekteydi. Üstadın gelip oturacağı yer olarak, benim kalmakta olduğum güzel evi, kardeşlerle tensib edip, tefrişine başladık; köşedeki büyük odayı, aynen Isparta'daki kendi odasının tarzında, hattâ ondan daha parlak bir şekilde döşedik. Ben de, yine bu eve yakın bulunan başka bir evi 110 lira aylıkla kiralamıştım ki, Üstad gelince ben oraya taşınacaktım.

Hasan Nevruz, ziyaretten birkaç gün sonra, camide kitap okumaktan tevkif edilip hapse düştü. Av. Bekir Berk de, tevkife itiraz için gelmiş, Rifat Filizer'in muhasebe bürosunda Said Gecegezen de yanımızda olmak üzere beraber çalışıyorduk. Vakit, ikindi raddeleri idi ki, birden bire, Üstadın Konya'ya teşrif randevusunun tam onuncu gününde olduğumuzu hatırladım. Üstad o sıra İstanbul'dan Ankara'ya gelmişti. Hemen, haber var mı, diye Halıcı Sabri Amca'nın dükkânına koştum, orada oğlu Feyzi vardı, 'Ankara'dan saat 11'de hareket etmişler' dedi. Tekrar muhasebe bürosuna koştum, çabukça aramızda iş bölümü yaptık. Çünkü vakit geçmek üzere olduğundan acele etmek lâzım geliyordu. Gecegezen, Üstadı karşılamak

üzere bir taksiye atlayıp Ankara yoluna çıktı. Ben de önceden hazırladığımız evime gittim. Rıfat'la Bekir Berk de orada, yani büroda kaldılar.

Günlerden 5 Ocak 1960 Salı, ikindiden biraz sonra idi, hava çok yumuşak, hafif, ince bir yağmur çiseliyordu. Eve varınca, Üstadın hemen gelmek üzere olduğunu çocuklara söyledim. Evde benim ailemle beraber temizlik ve tertip çalışmalarında canla başla gayrette bulunan Mustafa Amcanın refikası Fatma Hanım Teyze de vardı. Zaten Teyze Hanım, bizim evin annesi gibi günlerden beri, Üstadı beklemekteydi. Bu yoğun hazırlık çalışmalarımızdan haberdar olmalılar ki, 29 Aralık 1959 tarihli Cumhuriyet gazetesinde, 'Said Nursi Konya'ya mı taşınıyor?' başlıklı bir manşet haberle, başka bir gazetede de, 'Nurcular, Konya'da Said Nursi için biri Meram'da, biri de Türbe civarında olmak üzere iki köşk hazırlıyorlar' başlıklı haberler neşredilmişti.

Ben eve vardıktan 8-10 dakika sonra Üstadın arabası, kapımızın önüne gelip durdu, yanlarında Said Gecegezen yoktu, meğer Said daha yola çıkmadan onlar şehre girmişler, fakat evin yerini bilemedikleri için, şehirde biraz dolaştıktan sonra Said'in yağ dükkânına varmışlar, oradan babası Mehmet Ali Amcayı alarak gelebilmişler. Polis cipi de, sokağımızın az ilerisinde, birkaç tane polisle, adeta Üstadın muhafızları gibi durup park etmişti. Ortalıkta bir sükûnet ve hattâ sevinç vardı, o eski bed ve sert muamelelerden artık hiçbir eser görülmüyordu. Üstad, tebessümle otomobilinden indi, çok keyifli olduğu, halinden anlaşılıyordu. Bir koltuğunda ben, diğer koltuğunda da Zübeyir Ağabey olmak üzere, kendisini evin merdivenlerinden çıkararak, çok güzel şekilde temizlenip döşenerek hazırlanan odasına götürdük.

"Ben kendi irademle hareket etmiyorum"

Kapıdan girerken, iki cephesi de açık köşe odayı görünce, 'Maşaallah, Barekallah, gazetelerin yazdığı kadar varmış' dedi. Odada sanki gençleşmiş ve delikanlı gibi olmuştu, çok neşeli ve hareketliydi. Az sonra, Sadullah Beyle Sabri Amca da geldiler. Sadullah Bey, karakolda polisler tarafından biraz tartaklanıp tahkir edildiği için, üzgün ve durgun görünüyordu. Ayakta iken Üstad, gülerek Sadullah Beye döndü ve 'Ne üzülüyorsun yahu, bu kaç paralık şeydir? Böyle hallerde beni hatırla, başıma gelenleri düşün' diyerek teselli etti. Bizlere de müjde getirdiğini, Risale-i Nur'un, dünyaya yayılmakta olduğunu, yine ayakta ve çok sevinçli halde ifade ediyor, hatta

Ankara'da bir İngiliz gazetecisinin kendisine müracaatla, kabul ederse, haberlerini, memleketindeki gazetesine ulaştırmak için yanında gezmek istediğini, fakat kendisinin bu teklifi kabul etmediğini anlatarak, şimdi dünyanın, Risale-i Nur ile alâkadar olmaya başladığına işaret ediyordu.

Bu ayak üzeri verdiği müjdeleri müteakip, karyolasına yöneldi. 'Üstadım, ben yardımcı olayım' dedimse de hiç ehemmiyet vermedi, bir delikanlı gibi hemen atlayıp, karyoladaki örtülü yatağın üzerine oturdu ve oradan konuşmaya başladı. Beni de muhatap etmek için kendisine en yakın bir yeri göstererek oraya oturmamı istemişti; ben ise, oraya, Zübeyir Ağabeyin oturması münasiptir diye, tereddüt gösteriyordum. Bunun üzerine, biraz sertçe, 'Zübeyir dışarılara baksın. Otur' dedi ve beni yakınına oturttu. Zübeyir Ağabey de etrafla alâkalanmaya koyuldu. Sadullah Beye, kendi başındaki sarığın, sıhhi cihetten de bağlanmasının zaruretine dair bir rapor yazdırdı. Sabri Amcaya hitaben birkaç söz söyledi. Bir ara ben, şimdi hatırlayamadığım bir sebeple Üstadın yanından ayrılıp sofaya çıkmıştım. Şoförü Hüsnü, öteki odada ikindi namazı için hazırlık yapmaktaydı. Çok kısa bir aradan sonra, Üstadın ayrılmak üzere ayağa kalktığını bana duyurdular. Hemen yanlarına gittim, Üstad, ayakta ve hareket halinde idi. Şaşırıp kaldım, güya kadınlar çaydanlığı falan ateşe koymuşlar, çay ikram edecektik. Nazlanmaya başladım; 'Olur mu Üstadım, henüz bir istirahat etmiş değilsiniz, nasıl ayrılırsınız?' gibi beyanlarımla, 'Gitmeyin Üstadım' diye ısrar ediyordum. Benim ısrarlarıma karşı şöyle dediği halâ kulaklarımda çınlar, 'Kardeşim, ben kendi irademle hareket etmiyorum.'

Bu cümleyi işitince, bir kelime de olsa söyleyemez oldum ve ısrardan vazgeçtim. Akşama yarım saat kadar bir vakit ancak kalmıştı ki Üstad, henüz ikindi namazını da kılmadığı halde hareketinde acele ediyordu. Yine bir koltuğunda ben, diğerinde Zübeyir Ağabeyle beraber, merdivenlerden aşağıdaki antreye indik. Evde bulunan diğer ağabeylerle, Fatma Teyze ve refikam Güleser ve küçük kızlarım da indiler. Orada Üstad, kısa bir fasılayla ayakta durup, o küçük topluluğa şu sözleri ile veda etti. 'Bu evi hem kendi evim, hem medresem, hem de kendi dershanem olarak kabul ediyorum' dedi. Bu hitabı müteakip, hanımlar, cübbesinin kol tarafını, erkekler de elini öptüler, orada yeniden hepimize duacı oldu.

"Üstad Konya'da kardeşi ile görüşmedi"

İşte, böylece evimizin bir buçuk saat kadar şeref misafiri olduktan sonra otomobiline bindi. Kendileri arka koltukta yalnız halde, Zübeyir Ağabeyle

ben de, ön koltuktaki şoför mahalline oturmuştuk. Direksiyonda Hüsnü vardı, evden ayrıldık, az sonra Abdülmecid'in, Türbenin çok yakınında bulunan evinin kapısı önüne geldik. Üstad, otomobilin içinde oturmakta iken, Hüsnü kapıyı açıp, evi haberdar etti. Fakat ne yazık ki, Abdülmecid Efendi evde yoktu. Yeni Öğretmen olmuş olan genç kızı Saadet Hanım, merdivenlerden koşarak gelip otomobilin açılan arka kapısından, Amcası Üstadın kollarına kendini atarcasına, amcasının elbisesine de olsa sarıldı. Üstad da, geniş pardesülü kolunu Saadet Hanıma uzattı ve onun, yüzünü gözünü rahatça sürüp okşamasına imkân bahşetti. Bu an, genç Saadet Hanım için belki en saadetli bir andı, ama ne çare ki, Abdülmecid evde olmadığı için, Üstad, öz kardeşi ile görüşmekten yine mahrum kalıyordu. Evet; Üstad, bundan önceki ilk ziyaretinde hükümet marifetiyle Konya'da hiç kimse ile görüştürülmediği gibi, bu defa da evine kadar geldiği halde bir su-i talih eseri olarak çok sevdiği Abdülmecid'le yine görüşemedi. Gerçi, Şâhitler'in Dilinden arkadaşımız, Üstadla beraber Abdülmecid'in evinde namaz kılıp, kahvaltı yaptıklarını söylemişlerse de, bunların gerçekle hiç alâkası yoktur. Belki bunlar bazı gazetelerin uydurma haberlerinden kaynaklanan şayialar ve yanlışlıklar olabilir.

"Yanlış bilgiler"

Meselâ; o günlerin 20 Aralık 1959 Pazar tarihli Cumhuriyet gazetesinde, '..Said Nursi, son yirmi gün içinde şehrimize (Konya) üç defa gelmiştir... Ziyaretlerin sonuncusu bu sabah saat dörtte vuku bulmuş... Kardeşi Abdülmecid ve tüccardan Said Gecegezen'i ziyaret ettikten sonra sabah namazını kılmış ve derhal Ankara'ya dönmüştür' diye yazılan şu sözde haberin gerçekle ne uzaktan ve ne de yakından hiç bir alâkası yoktur. Haber tamamiyle yalan ve uydurmadır. Zaten böyle bir haber, Cumhuriyet'ten gayri, o tarihlerde yayınlanan diğer gazetelerin hiçbirinde çıkmamıştır. Meseleyi, Üstadın görüşüp görüşemediğini, Hüsnü Bayram'dan sordum. 'Hayır, görüşmeleri kısmet olmadı' dedi. İşte şimdi uydurmalar, maatteessüf herhangi bir inceleme ve tahkike tabi tutulmadan, Necmeddin Şahiner'in ve Abdülkadir Badıllı'nın yazdığı tarihçe kitaplarına da aynen yansımış, böylece, bilinmeyerek olsa bir yanlışlıklar halkası meydana gelmiştir.

Yine Badıllı ile Şahiner'in kitaplarında Üstadın, Konya'yı, 19 Aralık 1959 Pazar, üç defa ziyaret ettiği yazılmış ise de, bunun üçü de yanlış ve gerçek dışıdır. Evvelâ, Üstad Konya'ya üç değil iki defa gelmiştir. Burada 19 Aralık'la 20 Aralık diye karıştırılarak gösterilen bir fazlalık, sırf Cumhuriyet

gazetesinin o günlerdeki hayal mahsülünden başka bir şey değildir. Bu tarihlerde Üstadın Konya ziyareti diye bir hadise katiyyen mevcut değildir. Öteki tarihler ise, yukarıda da tafsilatıyla anlattığımız gibi, birincisi ve çok hüzünlü olanı, 19 Aralık 1959 Çarşamba gönündedir ki, bu iki arkadaşımız, Üstad da o günün acı hatırası için Konya dönüşünden sonra Afyon şekvasına zeyl olsun diye bir lâhika mektubu yazdığı halde, bunu kitaplarında lâyıkı ile aksettirmediler. İkinci ziyaret ise; yine yukarıda anlattığımız gibi, vâki davetimiz üzerine Üstadın, 5 Ocak 1960 Salı günü, ikindi üzeri Konya'ya teşrifleridir. Bu hâdise de, kitaplar da yine bir sehiv hatası olarak 6 Ocak 1960 diye kaydedilmiştir. Mâlum olduğu üzere, herhangi bir vak'a, gazetelerin ancak bir gün sonraki nüshalarında neşredilebilmektedir. İşte bu küçük sehiv de, böylece bu sebepten kaynaklanmış oluyor.

Şimdi yeniden dönüyoruz Abdülmecid'in evine. Genç Saadet Hanım kardeşimiz, kafî derecede, Üstadı, cübbesi üzerinden hasretle kucaklayıp öptükten sonra, ona ve o eve veda edilerek otomobilin kapısı kapatılıp hareket edildi. Zaten şoför Hüsnü'den gayri hiçbirimiz arabadan inmemiştik. İstanbul caddesinden Emirdağ istikametine doğru gidiliyordu. Şehrin kenar semtine gelince otomobil durdu ve artık orada bana inmem ihtar edildi. İndim, hemen. Üstadın oturmakta olduğu koltuğa açılan arabanın arka kapısını açarak Üstada hitaben; 'Üstadım, o ev sizindir ve size tahsis edilmiştir. Ben kira ile başka bir ev tuttum, hemen oraya taşınıyorum. Sizin gelmenizi bekleyeceğiz' dedim. Üstad; 'Hayır olmaz, sen orada otur, çıkma?' buyurdu. Ben oradan mahzun vaziyette evime döndüm. Sonra, kendisini takip eden polislerden işittik ki, yolları üzerinde ilk rastladıkları bir petrol istasyonunda akşam olmak üzere iken ikindi namazını eda etmiştir..

"Camide Risale-i Nur okuduğumuz için hapse konduk"

Aylardan beri camilerde okumakta olduğumuz Nur derslerinden Üstad haberdar idi. Fakat, Konya'daki bu faaliyetimiz, valiliğin çok yanlış ve menfi tutumu yüzünden etrafa yanlış aksettirilmiş, başta polis dairesi olmak üzere, kardeşlerimize, karakollarda gayr-i kanuni, çok feci ve çirkin işkenceler tevessül edilmiş, devrin Demokrat mebuslarından birkaç tanesini bile maalesef iğfal ile, üzerimize saldırtmaya kadar varmışlardı. Bizler de bu hallere şevkle dayanıyor, hiç yılgınlık göstermeden cami derslerimize devam ediyorduk. İşte Üstad da, böyle bir hengâmede Konya'ya teşrif

eylemiş, fakat bir buçuk saat gibi, çok kısa bir sohbetten sonra, ani olarak, 'Ben kendi irademle hareket etmiyorum' diyerek ayrılıp gitmişti. Yine sabah namazı için kalkıp hazırlandım, İhlâs Risalesi isimli küçük kitabı da cebime koyup, Kapı Camiine geldim. Geçtiğimiz gecenin öncesinde yanımızda olan Üstad, şimdi artık yanımızda değil; bizler de, ondan bir gece sonrasının sabahında yani 1960 senesinin 6 Ocak Çarşamba gününün sabah namazı vaktinde camide idik. O sabah, camide ve etrafında, o vakte kadar belki de hiç görülmemiş bir manzara ile karşı karşıya idik.

Sivil ve resmi olarak kalabalık bir polis ekibi caminin içine dağıtılmıştı. Namaz kılındı, cemaat dağılırken, benim 8-10 kişi, önümü keserek; 'Arkadaş, bu defa okuyamazsın, okutmayacağız...' gibi sert ihtarlar yaptılar. Ben de; 'Hayır... Biz okuruz, siz de vazifenizi yaparsınız' diyerek, hızla aralarından geçip, minberin yan tarafına, her zaman olduğu gibi, arkadaşlarımızla beraber oturduk. Ben cebimdeki İhlâs Risalesi'ni çıkarıp okumaya başladım. Bu sefer polisler, işi uzatmaya hiç imkân vermeden, biz beş arkadaşı, o şafak vaktinde, hükümet konağındaki emniyet dairesine götürdüler. Bu beş kişi benimle birlikte, merhum Dr. Sadullah Nutku, merhum Osman Yıldız, Hasan Helvacılar ve Mazhar İyidöner'den ibaretti. Emniyet ve adliye dairelerindeki uzun ifade ve sorgulamaları müteakip aynı gün, yani 6 Ocak 1960 Çarşamba, ikindi vakti sıralarında mevkufen, hapishaneye gönderildik. Mazhar'la beni, onuncu koğuşa, öteki arkadaşlarımızı da altıncı koğuşa verdiler. Böylece, bir gün önce aramızda olan Üstadın, ani olarak birdenbire kalkıp gitmesinin izahı, bu olayların zuhuru ile daha da açığa çıkmış oluyordu. Sanki Üstad, bu vak'aları bir gün öncesinden aynen görüp anlamıştı da, o sebepten ayrılıp gitmişti.

"Hapishanede kalmak için yarış halindeydik"

Bizlerin birkaç gün önce hapsedilen Hasan Nevruz da 9.koğuşta idi. İki hafta sonra, üç arkadaşımızı daha, Said Gecegezen, Hasan İlkbahar ve Hüsmen Duran'ı evlerinden toplayarak yanımıza getirdiler. Böylece, hapishanede dokuz kişilik bir ekip teşekkül etmiş oldu. Orada neşemiz ve moralimiz çok yüksekti, koğuşlardaki hapis arkadaşlarımızla iyi anlaşıp, kaynaşabiliyorduk. Onları her bakımdan teselli ediyor, beraberce her gün risaleleri okuyor, namazlarımızı cemaatle kılıyorduk. Yaşlı, genç birçok kişi namaza başladı ve Nur Talebesi oldu. Koca Konya Hapishanesi, adetâ büyük bir Nur dershanesi haline dönüşmüştü. İçimizde, düştüğünden müteessir hiç kimse yoktu; hepimiz iman hizmetinin bu defa hapishanede

olduğu kanaatini taşıyorduk. Bir gün, Ereğlili Ali Tayyar, Üstadı ziyaret için Emirdağ'a giderken yanımıza uğradı. Bizler de, o arkadaşımıza, 'Üstadın bizim için üzülecek bir şey olmadığından bahisle, selâmlarımızı götürmesini ve dua buyurmasını' tembihlemiştik. Ali, ziyaretten dönüşte tekrar yanımıza geldi. Üstadın hepimize, ayrı ayrı selâm ettiğini, kimlerin ve kaç kişinin hapiste olduğunu sorup öğrenmesi üzerine de, 'Çok olmuş, bir kişi olsa kâfi idi, haydi sıkılmasın diye yanına bir daha olsun...' dediğini ifade ile, 'Benim sıhhatim müsait olsa idi, şimdi, Konya Hapishanesinde bir sene kalmaya razı olurdum' diye ilâvede bulunduğunu bizlere nakletti. Artık, sevincimize payan yoktu, bu haber üzerine şevkten dolup taşıyorduk. Hapis müddetinin bir sene olacağı yorumu ile, fakat, bu bir senelik zaman iki kişi üzerinde kalacağı düşüncesiyle, her birimiz o bir senelik hapse can-ı gönülden sahip çıkıyor ve hattâ yarış ediyorduk.

"Hapsimizin dört veya beşinci günlerinde, Üstadın, Ankara'ya yönelik seyahatinde resmen yolunun kesilmek suretiyle şehre sokulmadığını, geri çevrilerek, Gölbaşı'ndan Emirdağ'a gönderildiğini, radyo ve gazetelerden gözlerimiz yaşararak öğrendik. Ağır Cezadaki duruşmalarımız da başlamıştı. Heyetteki reis, benim dışımdaki arkadaşların tahliyesi ile, benim tutukluluğumun devamına karar verilmesini istiyor, fakat yanımda bulunan iki hanım üye, bunu kabul etmedikleri için mahkemelerimiz ve hapsimiz uzayıp gidiyordu. O günlerin basın yayını da hep, Bediüzzaman ve talebeleri ile meşguldü. Âdeta bunun dışında başka günlük mesele yok gibiydi. Konya'nın malûm bir valisi, kalkıp gazetelere, 'Bunların kökünü kazıyacağız!' şeklinde beyanatlar verebiliyordu. Böyle bir kargaşada, baştaki iktidar ise şaşkın ve kararsızdı. Üstad, belki de bunları, Ankara'ya kadar giderek uyarmak ve ikazlarda bulunmak için çabalıyordu, ama karşısında, maatteessüf korkak, pısırık insanlardan başka, ciddi muhataplar bulamıyordu. Hem, belki de bu son seyahatlerinde, arka arkaya gelen yolculuklarındaki sıklaşmanın ve hatta aceleliğinin bir hikmeti de, dar-ı bekâya kavuşmasının alâmetleri gibi görünüyordu.

"En acı haber"

"Ramazan ayına girilmişti. Oruçlarımızı tutuyor, teravih namazlarımızı koğuşlarda cemaatle kılıyorduk. Leyle-i Kadire yakın, Martın 24. günü sabahı bir radyo haberi, ortalıkta bomba gibi patladı. Haberde, Üstadın Urfa'da vefat ettiğini bildiriyordu. Şoke olmuş ve hiç beklemediğimiz bu acı haberden şaşkına dönmüştük. Önce inanamadık, sonra bakıp gördük ki,

havadis maalesef gerçek. Ah-ı vah ederek, ağlayıp sızladık, Yasinler ve hatimlerle mübarek Üstadımıza manevi hediyelerimizi ulaştırmaya çalıştık. Hapiste oluğumuz için böylesine bir sarsıntı, bizi daha ziyade sarsıp dağidar ediyordu. Çünkü, etrafla haberleşmek için hiçbir imkâna mâlik değildik. Hem, onun son yolculuğunda, üzerimize düşen vazifeleri ifa etmekten de mahrum bulunuyorduk. İşte, muhitimiz böyle dört duvar arasından ibaret olduğu için, sıkıntımız, daha da şiddetini artırarak devam ediyordu. Üstadın vefatı zamanında hapiste olan, Konya'da bizlerden başka, bir de Ankara Hapishanesinde yalnızca Said Özdemir vardı. Türkiye'nin diğer yerlerinde, hiçbir Nur talebesi hapiste değildi. Bizden başka herkes, Urfa'daki büyük cenaze merasimine serbestçe koşabilmekteydi. Bu haller içindeyken bir yandan da mahkemelerimiz devam ediyordu. Benim mevkufiyetimin devamı ile, diğer arkadaşlarımın tahliyesine kuvvetli ihtimal ile bakılmakta iken, tam aksine 17 Mayıs'taki bir duruşmamızda, Said Gecegezen'le Hüsmen Duran'ın dışında hepimiz tahliye edildik. Biz hapiste tam dört ay, dört gün kalmıştık. Artık, Büyük Üstadın çok önceden işaret ettiği bir senelik müddeti tamamlamak üzere orada Hüsmen'le Gecegezen kalmışlardı. Hakikaten, onların da, sonradan bir yıllık zamanı ikmal etmeleri üzerine, tahliye edildiklerine hep beraber şahit olduk. Ve Koca Üstadın, hâdiselere ne derece şümullü bir ihata ile muttali olduğuna taaccüple hayran kaldık. Ve Cenab-ı Hakkın, bizleri öyle bir Üstada bağladığına nâmütenahi şükrettik... Tahliyeden sonraki dört beş sene içerisinde, çıkardığım mecmualar münasebetiyle, üç defa daha Konya Hapishanesinde yatıp çıktım. Fakat ben, mevzuyu şimdi burada bağlamak istediğim için, daha fazla teferruata girmek istemiyorum ve bu kadarlıkla iktifa ediyorum."

ŞERİFE KANTAR

Üstadımız Bediüzzaman Hazretlerinin Emirdağ'a geldiği zamanlarda, ben yeni gelin sayılırdım. Biz Üstada gereği kadar hizmet edemedik. Büyüklüğünü takdir edemedik. Evimizin önünden geçerken çok kez görürdüm. Çok kez çamaşırlarını yıkamıştım.

"Büyüklüğünü takdir edemedik"

Üstadımız Bediüzzaman Hazretlerinin Emirdağ'a geldiği zamanlarda, ben yeni gelin sayılırdım. Biz Üstada gereği kadar hizmet edemedik. Büyüklüğünü takdir edemedik. Evimizin önünden geçerken çok kez görürdüm. Çok kez çamaşırlarını yıkamıştım.

"Üstad, gömleği kabul etmedi"

Beyim İbrahim Kantar o zamanlarda kasaptı. Üstadın yanına ve hizmetine gider, gelirdi. Beyim bazen gece yarılarına kadar Risale yazardı. Bunlar Nur'ları okumak isteyenlere elden ele dağıtılırdı.

Bir gün Üstadın çamaşırlarını yıkamıştım. Gömleği fazlaca eskimişti. Beyimin, sandıkta, Afyon usulü, uzun etek ve kollu, düğmeli bir gömleği vardı. Eski gömleği götürmeye Beyimin gönlü razı olmuyordu. Yeni gömleği götürmek istiyordu. Ben de onu vermek istememiştim. Üstad ise kabul etmemiş, gömleği geri göndermişti.

Beyim bir defasında bir camız almıştı. Bunu kesip sucuk yapacaktık. Beyim bize şöyle anlatmıştı: Üstadın ellerine abdest suyu dökerken, hep aldığı camızı düşünüyormuş. Ne kadar kâr edecek, onu hesaplıyormuş. Tam bu esnada Üstad kendisine hitaben, 'Keçeli, bir camız olsa da yesek!' demiş. Beyim bu söz üzerine kızarmış ve mahçup olmuş.

"Hapishane hizmetleri"

1948 yılındaki Afyon hapsinde Beyim de vardı. Ben de Afyon'a gidip geliyordum. Bu gidiş gelişlerde Beyimin ihtiyaçlarını temin için uğraşıyordum. Annem Rabia ile Asiye Hanım tanışıyorlardı. Bizim ev müsaitti. Sık sık bir araya gelir, Risale okur, hizmetle alakalı olarak görüşürlerdi. Annem de ihtiyaçları karşılamak için hapishaneye giderdi. Çok zamanlar, Üstaddan, dışarıdaki Nur talebelerine mektuplar getirir, götürürdü.

"Beyime, Üstadın hizmetkârlarından Zübeyir gelirdi. Az miktarda et alırdı. Beyim eti tartarken biraz da fazla miktarda verirdi. Zübeyir, eti götürünce tekrar gelir, Beyi çağırırdı. Beyim, Üstada gidince, Üstad kendisine hem kızar, hem de fazla etin parasını verirdi."

FARZENDER KOÇAKLI

1935'te Adilcevaz'da dünyaya geldi.

"Üstadı ziyaretim"

Ben 1956 yılında Afyon'da askerdim. Benim bölüğümde bulunan Hüsnü Bayram ile tanıştım. Kısa bir zamanda arkadaş olmuştuk. Hüsnü Bayram bana Üstaddan bahisler açmış, onun talebesi olduğunu söylemişti. Üstad Bediüzzaman'ın faziletlerinden, ilminden ve kahramanlıklarından anlatmıştı. Ben de Üstadı sevmeye başlamıştım. Ziyaret için iki sefer gittimse de kısmet olmamıştı. Bu arada bizi dağıtım yapmışlardı. Hüsnü Bayram Eskişehir'e gitmiş, ben ise Afyon'da kalmıştım. Yıl başında izin isteyip, Emirdağ'a gitmiştim.

Bir gece otelde kaldım. Otelciden Üstadı nasıl göreceğimi sordum. Otelci de bu işin zor olduğunu, ancak cami imamının vasıtasıyla olabileceğini söyledi. Sabahleyin camiye namaza gittim, imamla tanıştım. Fakat imam görüşmemiz için yardımcı olmadı. Sonra bana kaldığı yeri tarif ettiler. Evin etrafında tam dört sefer dolaştım. O sırada Hüsnü Bayram'ı gördüm. Beni alıp Mehmed Çalışkan'ın dükkânına götürdü. Benim için Hüsnü Bayram Üstaddan izin istedi. Üstad, 'Gelsin' diye bizi kabul etti.

Üstadın huzuruna girdiğimde bağdaş kurmuş, oturuyordu. Selâm verip ellerine sarıldım ve öptüm, hemen geri çekildim. Üstadın bana ilk sorduğu sual şu oldu:

Asker misin kardaşım?'

Evet.'

Kaç ayın kalmış?'

Altı ayım kaldı.' Hep bana 'Kardaşım' diye hitap ediyordu. Sonra, ''Kardaşım, sen nerelisin?' diye sordu.

Bitlisliyim' dedim.

Bitlis'in neresindensin?'

Âdilcevaz'danım'

Bekir Ağayı tanır mısın?'

"Ben o esnada Üstadın yüzüne baktım. Tarifinden aciz kaldığım bir şekilde renkten renge giriyordu. Tanıdığım halde, 'Tanımıyorum' dedim. Ondan sonra, 'Baban Nakşibendi tarikatına girdi mi?' diye sorunca, 'Girmedi' dedim. 'Babam, Şeyh Bekir-i Sorun'un torunudur' dedim. O esnada eliyle sert bir şekilde işaret ederek, 'Gel yanıma' dedi. Gittim, elini öptüm. Üstad sağ yanağımdan öptü. Üç sefer de omuzuma eliyle vurarak, 'Sen benim talebemsin' dedi. Hüsnü Bayram'a, 'Bu gence bir kitabımı ver' dedi. Hüsnü Bayram Gençlik Rehberi'ni verdi. Ben o sırada, 'Üstadım, kitapların bende var' dedim. Sert bir şekilde, 'Bir daha al' dedi. Sonra izin verdi, tekrar ellerini öptüm. 'İnşaallah tekrar ziyaretinize gelirim' dedim. O da, 'İnşaallah' dedi. Oradan ayrılıp bölüğüme gittim. Fakat tekrar ziyaret nasip olmadı."

DR. RASİM HANCIOĞLU

Üstad Said Nursi Hazretlerini, Afyon'da ikamet ettiği müddette bir türlü ziyaret etmek mümkün olmadı.

Üstad Said Nursi Hazretlerini, Afyon'da ikamet ettiği müddette bir türlü ziyaret etmek mümkün olmadı. Bilhassa o devirdeki polis kordonu ve polis takipleri birçok kimseye olduğu gibi, bizlere de bir ümit kırıklığı ve cesaretsizlik vermişti.

Bu sırada biz toplantılarımızda Mevlâna Hazretlerinin Mesnevi'sini okuyorduk. Mesnevi'nin bir yerinde Hazret-i Mevlâna der ki: 'Bir yere gittiğinizde, bir vilayet gezdiğinizde veya bir beldeyi ziyaret ettiğinizde, oranın camiini, mektebini, dağını, ovasını, ormanını gezmekle ve oralardan geçmekle, o beldeyi görmüş olmazsınız. O beldede yaşayan Allah'ın sevgili kullarından birisi vardır. Eğer onu ziyaret etmişseniz, mutlaka o beldeyi ziyaret etmiş olursunuz.' Bu bahis geçti, bunun üzerine biz düşünmeye başladık. 'Yahu' dedik, 'Bizim memleketimizin etrafında böyle bir zat dolaşıyor. Fakat ne yazık ki, biz bu büyüğü ziyaret etme imkanından mahrum yaşıyoruz. Yarın rûz-i mahşerde bize bir sual tevcih olur da, 'Bir büyük zat etrafınızda dolaştı, durdu da siz gidip ziyaretinde bulunmadınız, bunun cezasını çekersiniz derlerse biz bundan nasıl kurtuluruz diye arkadaşlarla bu meseleyi konuşup düşündük. Sonra aradan bir hayli zaman geçti.

Yine Üstad Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri Afyon'a gelmiş, Ankara Otelinde kalıyordu. Ankara Otelinin sahibi de benim dostumdu. Kendisine Emin Çavuş derlerdi.

Mesnevi okuduğumuz arkadaşlardan birisiyle giderken, 'Üstad Ankara Otelinde, sana selamı var' demişti. Ben de, 'Üstad beni tanımıyor' dedim. 'Seni ismen söyledi ve selâmını söyledi' dedi.

Ve aleyküm selâm, sen de kendilerine benim selâm ve hürmetlerimi söyle' demiştim. Bu durumdan sonra, benim içime bir kurt ve bir sıkıntı düştü. Her şeyi göze alarak, otele gitmeye karar verdim. Etrafta polisler vardı, çok da kalabalıktı. Görmek ve ziyaret etmek de mümkün değildi. 'Ama bir teşebbüs edelim' dedim. Arkadaşlarla kol kola girerek yürüdük.

Ankara Otelinin önüne geldik. Baktık, kimsecikler yok, 'Eyvah gitmiştir' dedik. Altı numaralı odada kaldığını biliyorduk. Oraya kadar çıkalım, hiç olmazsa odayı ziyaret edelim, o da ziyaret yerine geçer. Hiç olmazsa, 'Biz geldik, sizi bulamadık' diye, kendimizi kurtarmak için mazeret buluruz' diyerek. Yukarıya çıkarak altı numaralı odayı açtık. Bir de ne görelim. Hazret-i Üstad yalnız başına yatağın üzerine uzanmış duruyordu. Hemen kalktı, şöyle bize bir baktı. Selam verdik. 'Ve aleyküm selâm' diye selamımızı aldı. Huzuruna yaklaştık. Arkadaşım beni takdim etti, 'Efendim, işte Dr. Rasim Hancıoğlu bu zattır' dedi. Ellerini öptük, bizi kucakladı ve dualar etti.

Hoş gelmişsiniz kardaşım' dedi. Musafaha da yaptıktan sonra, bana, 'Sen Hastalar Risalesi'ni okudun mu?' diye sordu. 'Küçük eserlerinizi okudum, ama Hastalar Risalesi'ni okuyamadım' dedim. 'Öyleyse onu sana temin etsinler. Onu da oku. Mademki doktorsunuz, size faydası olur' dedi. Bize hastalık ve doktorlukla alakalı nasihatlar edip dersler verdikten sonra, 'Sizi kardeşliğe kabul ettim' dedi. Eserleri okumayla da alakalı olarak konuştuktan sonra, müsaade isteyip ayrıldık.

O sırada, Üstadın yanına Zübeyir Gündüzalp gelmiş, hizmet ediyordu. Bizi hayretle karşıladı. Bize, 'Siz nasıl girdiniz? Kimse giremiyor' dedi. Biz de, 'Bizi çağıran çağırdı, biz de bu davete icabet ettik' dedik.

....

"Daha önceleri Üstad Hazretlerine Afyon Hapishanesindeyken ağabeyim Ahmed çok hizmetler etmişti. Üstad Hazretleri, Ağabeyimin bu hizmetlerinden dolayı çok memnun olmuştu. Ağabeyime 'Kahraman Ahmed' diye iltifat ederdi."

ABDULLAH CANAKAY

Aslen Çanakkeli. Demiryolları'ndan emekli oldu. 1990 yılında Diyarbakır'da vefat etti.

"Üstaddan güzel bir koku geliyordu"

1951 senesinde Demiryolları'nda çalışırken Risale-i Nur'u tanıdım. Ahmet Ramazan isminde bir zat vasıtasıyla, 1956 ilkbaharında izin almak suretiyle Üstada gittim. Ziyaretimden iki sene evvel gördüğüm bir rüyada beni talebeliğe kabul buyurduklarını söylediler. Rüyamda gördüğüm yer Barla idi.

Nevruzun birinci günü Emirdağ'da Üstad kıra çıkmıştı. Bolvadin'den Abdurrahman isminde bir muallim de ziyarete gelmişti. Bizi Mehmet Çalışkan misafir etti. Öğleden sonra Üstadın geldiğini haber aldık. 'Her ikinizi söyledim, kabul etti, evi filan yerdedir' diyerek tarif etti. Abdurrahman Efendi emniyet mülahazasıyla, 'Ben önden gideyim, siz beni takip edin' dedi.

Kapıdan girince merhum Zübeyir Gündüzalp bizi karşıladı. Bize, 'Evvelâ Şarktan gelen kardaşımızı kabul etti' dedi. Abdurrahman Efendiye de 'Siz de benim odamda istirahat edin' dedi.

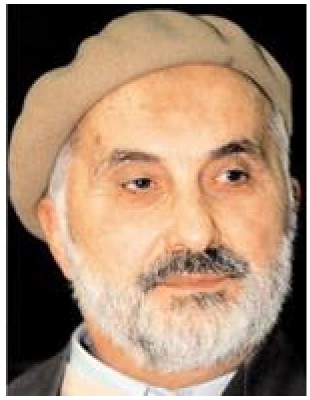
Tarif üzerine tahta merdivenleri çıkarken kendimde bir heyecan hissettim. İçeri girinceye kadar bu mânevi cereyan bende tesirini gösterdi. Kapıda durakladım. Bizde küçükler babaya, büyüğü selâm vermeden sessizce geçip oturduklarından selâm vermekte tereddüt ettim. Kendim işiteceğim kadar selâm verdiğim halde, Üstad aşikâr olarak, başını, uzandığı yataktan kaldırarar, 'Aleyküm selâm' dedi. Üç defa elini öptüm. Minder getirip oturttu. Yirmi dakika kadar sohbet ettik. 'Arkadaşlarınızdan âlim, hoca var mı?' diye sordular. 'Evet' diyerek birkaç isim zikrettim. Bütün Şarkın kendisinin talebeliğini mânen kabul ettiğini ifade etti.

Sohbetimizin sonunda, 'Sizin gidiş dönüş yol masrafınızı verelim dönün. Buraya gelen giden çok olduğundan, burada kalmanız mümkün olmaz' buyurdu. Ben de masrafım olmadığını, tren permimizin ücretsiz olduğunu söyledim. Ayrıca Üstadın şahsî kitaplarının satılması ile bende kalan parayı Zübeyir Gündüzalp vasıtasıyla takdim ettim. Üstad bana iade ederek, zekât

olarak vermemi istedi. Ben de öyle yaptım. 'Allah sizi sevabına nail etsin' diyerek dua buyurdular. 'Bu akşam bu şehirde kalmayın.Hemen buradan gidin' buyurdular. İkindi namazını kıldıktan sonra, hemen hazır bulduğum bir otobüsle Emirdağ'dan Bolvadin'e gittim.

"Üstad'dan ayrılırken elini öptüğüm zaman Üstaddan çok güzel bir koku geliyordu. Öyle ki; o kokuyu, ellerimi sabunla yıkadığım halde on beş gün sonrasına kadar kendi elimde dahi duydum."

HEKİMOĞLU İSMAİL

1932'de Erzincan'da doğdu. Asıl ismi Ömer Okçu'dur. Yazılarını dedesinin ismiyle yazmıştır. Lise tahsilini yaptıktan sonra yurt dışında araştırmalarda bulundu. Uzun yıllar astsubay olarak görev yaptı. İlk kitabı Minyeli Abdullah romanını 1967'de kaleme aldı. Yazıları çeşitli gazete ve dergilerde yayınlandı. 20 kadar kitabı vardır. 1957 yılında Üstadı ziyaret etti.

"Ekrem Ocaklı'nın vefatının hatırlattıkları"

Bir gazetede, Gümüşhane eski milletvekillerinden Ekrem Ocaklı'nın vefat haberini okudum. Bu haber bana 1956 senesini hatırlattı. O zamanlar kerpiçten yapılmış iki odalı baba evinin bir köşesinde otururken, Ekrem Ocaklı Bey, sırtında kıymetli bir elbise ve vakur bir eda ile fakirhanemize teşrif ettiler.

Gelmesinin tek sebebi vardı, o da, bendeniz Risale-i Nur'ları dağıtıyordum, haber almış, bizi görmeye gelmişti.

Oturduk, konuştuk ve okuduk.

Okuduk derken, o zamanlar eskimez yazıyla yazılı Risale-i Nur'ları ben okuyamazdım. Üstad Bediüzzaman Said Nursî, Kur'ân yazısını, öğrenilmesini istediği için, bizler de Kur'an yazısını kendi imkânlarımızla öğrenmeye gayret ediyorduk. Rahmetli Prof. Dr. Münif Çelebi'nin Kur'ân Alfabesi'ni alarak günlerce çalışıp Kur'ân-ı Kerim okumaya ve harekesiz yazıyı öğrenmeye gayret etmiştim. Öğrenmiştim de, fakat bir cümleyi belki beş dakikada okuyordum. Buna da okuma değil, heceleme denir.

İşte bu sebepten Risale-i Nur'ları ben okumadım. Onlar okudular. Yer yer anlattılar. Dikkat ettim, Risale-i Nur kitapları, kültürlü kimselerin elinde bir ilim hazinesi olduğunu açıkça ortaya koyuyordu.

"Ya Rab, bu milletin hali ne olacak?"

Bu arada Ekrem Ocaklı Bey, Said Nursî Hazretlerini ziyaret etmiş, ona dair hatıralarını anlatmıştı. Hatırımda kaldığı kadarıyla 1950-1954 dönemi mebusu olan Ekrem Ocaklı Bey, bir bütçe tanziminde, Diyanet İşleri'nin bütçesi 57 milyon lira teklif edilmişken, Meclis'in ekserisi buna karşı çıkmış ve Diyanet İşleri bütçesi 27 milyon olarak kabul edilmiş. Böyle anlatmıştı veya hatırımda böyle kaldı. Ekrem Ocaklı Bey bu hâdiseye çok üzülmüş ve odasına kapanarak günlerce dışarı çıkmamış. Zaman zaman da 'Yâ Rab, bu milletin hali ne olacak?' diye hüngür hüngür ağlamıştı.

Bir gün Ankara Hukuk Fakültesinden Atıf Ural isimli bir gencin kendisini görmek istediği haber verilmiş. Ayrıcı bu şahıs, Bediüzzaman'ın yanından da geliyormuş.

Ekrem Ocaklı Bey hemen ayağa kalkmış, (Rahmetli bunları anlatırken yaptığı hareketleri de aynen gösteriyordu.) Ellerini bağlamış ve Atıf Ural'ı beklemeye başlamış.

1.85 boyunda, buğday renkli, mahcup tavırlı, üstünde yeni olmayan bir elbise ile Atıf Ural içeriye girip 'Selâmün aleyküm' demiş.

Kalbi yaralı olan Ekrem Ocaklı, bu gencin boynuna sarılıp hüngür hüngür ağlamak istemiş. Göz yaşlarının yaralı kalbine şifa olacağını tahmin etmiş. Fakat insan her istediğini yapamıyor ki... Nihayet, titrek adımlarla Atıf Ural'a yanaşmış. Bir yandan ağlamamak için dudağını ısırırken, bir yandan da hafif bir sesle, hattâ ancak mırıldanırcasına, 'Hoş geldin kardeşim' demiş.

Ekrem Ocaklı Bey, bir şeyler hissetmiş, fakat ne var, ne oluyor, onu bilememiş. Bu sırada Atıf Ural Bey:

Efendim, Üstadımız Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri bana dediler ki: 'Git, Ekrem'e söyle; bu dünya ona bırakılmamış. Merak etmesin. Mülkü mâlikine teslim etsin. Allah'ın işine karışmasın. Kendi vazifelerini ihmal etmesin.'

Ekrem Ocaklı bir iki adım geriye çekilmiş, alnından ve şakaklarından yuvarlanan ter tanecikleriyle birlikte koltuğa adeta yığılmış ve eliyle işaret etmiş:

Otur kardeşim.'

Sonra iki elini başına götürmüş:

Baş üstüne. Nasıl emrederlerse öyle olsun. Elbette ki onlar daha iyi bilirler.'

Biraz durup yutkunmuş, yumruklarını sıkıp kendini topladıktan sonra devam etmiş:

Acaba selâm ve hürmetlerimi kendilerine götürür müsün? Ve bu acizin hürmetlerini kabul eder mi?'

"Onların telsize, telgrafa ihtiyacı yoktur"

Doğrusu Ekrem Bey âdeta sararmış, saçları diken diken olmuştu. O anı yeniden yaşıyordu. Biz de dehşet içinde kalmıştık. Çünkü karşımızda mebusluk yapmış, bilgili, zengin, iri yarı, halk tabiri ile 'kerli ferli' bir adam vardı. Fakat bu adam, ağlıyor, 'Ya Rabbi, bu milletin hali nice olacak?' diyor. Sonra bir hukuk talebesi geliyor. Bir şeyler söylüyor. Düşününüz 20-25 yaşındaki benim gibi bir Cumhuriyet çocuğunun kafasına bu işler nasıl sığabilir? Hayret ve dehşet içinde sordum:

Ağabey, sizin üzüldüğünüzü Bediüzzaman haber almış mı?'

Güldü, yerine oturdu. 'Onların telsize, telgrafa, mektuba, hattâ şu dünya gözüne bile (bu meselelerde) ihtiyaçları yoktur. Onları anlamaya çalışın.'

Bu sefer merakım büs bütün arttı. Gerçi büyüklerimiz cin, peri hikâyelerini çok anlatmıştı. Bu arada kerametlerden ve mucizelerden de bahsetmişlerdi ne yalan söyleyeyim o zamanlar kerametle mûcize arasındaki farkı bilmiyordum. Ama harika işler yapan din büyükleri varmış. Bunları duyardım. Şimdi ise böyle hâdiselerle karşı karşıyaydım. Ekrem Bey merakımı anlamış olacak ki, devam etti:

Madem öyle, size bir hatıramı daha anlatayım:

"Şifahen mi soracağız, kalben mi?"

Bitlis mebusu ile beraber oturup, dört soru hazırlamıştık. Bu soruları kâğıdın üzerine yazdık. Bediüzzaman Hazretlerine soracaktık. Ben dedim ki: 'Bunları şifahen mi soracağız, kalben mi?' Bitlis mebusu, 'Kalben soracağız' dedi ve kalkıp Üstad Hazretlerine gittik. İçeri girince bizi ayakta karşıladı. Bitlis mebusu arkadaşıma sarılarak, 'Gel! Bir cesedde iki ruh taşıyan kardeşim!' dedi, boynuna sarıldı. Ben elini öpmek istedim, benim de boynuma sarılıp, 'Hoş geldin kardeşim' dedi.

Oturduk. Üstad, hemen sorularımızı cevaplandırmaya başladı. Hem de kâğıttaki sıraya göre. Dördüncü soru, mebusluktan istifa edip etmemeye dairdi. Onu da, 'Kardeşim, siyasette meşgul olmuyorum, dördüncü sorunuza cevap veremeyeceğim' dedi.

"Neden bu derece keramet peşinde koşuyorsunuz?"

Arzettim ya, bu sohbet karşısında kafam allak bullak olmuştu. Kendimi toplayıp, bir şeyler öğrenmek gayesiyle sordum:

Efendim, neden bu derece keramet peşinde koşuyorsunuz? İslâm uleması kerametten çok, ilme ve ibadete önem vermişler. Mes'ele sizin için daha başka mıdır?'

Ekrem Bey, durdu, düşündü. Yukarıda da belirttiğim gibi kültürlü bir insandı. Bilhassa Âkif'in Safahat'ı üzerinde adeta ihtisas sahibi idi. O tarihlerde neşredilen Safahat kitabının yanlışlarını düzeltmişti. Bunların niçin yanlış olduklarını bir izah edişi vardı ki, Arapça, Farsça ve Türkçe'ye vukufiyeti açıkça ortadaydı. Öte yandan gecenin saati hızla ilerliyor, 12'ye yaklaşıyordu. Şehir tamamen sessizliğe bürünmüş, bizim evde, petrol lâmbasının cılız ve dalgalanan ışıkları arasında sohbetimiz hâlen devam ediyordu. Bitmesini de isteyen yoktu. 'Ekrem Bey, gözlerini bana dikti:

Sorunuzu iki yönden cevaplandırmam mümkün. Birincisi, Said Nursî Hazretleri yönünden. Hâşâ bu aciz, öyle bir İslâm kahramanına ve âlimine tercüman olacak durumda değildir. Bu selâhiyeti kendimde göremem. Yalnız hep beraber düşünelim. Said Nursî gibi bir şahıs, İslâmiyeti yaşamak, anlatmak istiyor. Fakat herkes ona cephe almış. Bütün kapılar yüzüne kapanmış. Posta telgraf imkânı yok. Haberciler çok az. Sürgün, hapis, gözaltında bir Said Nursî ne yapabilir? Amma o İslamiyete hizmet aşkıyla yanıyor. Herşeyini bunun için feda etmiş.İslâmiyetin sahibi olan Allah, dinine hizmet eden bir Said Nursî'ye beş on tane keramet vermişse, bunu yerinde görmeliyiz, anlayışla karşılamalıyız. Hizmet için böyle şeylere, her âlim ihtiyaç duymuştur. Bazılarına, ihsân-ı İlâhî olarak verilmiştir.'

Durdu, ayaklarından bir tanesini altına alıp diğer dizine dayanarak devam etti:

Ben, Bayburt'un bir köyündenim. Rençberiz. Çiftimiz, çubuğumuz, koyunumuz var. Nasıl ki, çoban köpeğini kapıda tutabilmek için ona sık sık

et atmak gerekiyorsa, Said Nursî de, benim gibi nefs-i emmâreye mensup birisine keramet etlerini atar ki, ben de onun kapısın bekleyeyim.'

Dehşet içindeyim, 'Estağfirullah' diyebildim. Bu tevazu karşısında toparlanıp, ellerimi dizlerimin üzerine koydum. Bir çocuk gibi tekrar sordum:

Nasıl olur efendim?'

Bu, mânâsız bir soru idi. Bir şeyler sormak itiyordum. Fakat neyi, nasıl soracağımı bilmiyordum. Bugünkü kafam olsa ona derdim ki, 'Ekrem Ağabey, eğer mümkünse Said Nursî'ni ve senin iç dünyalarını aç, bana göster.'

Amma bu da mümkün değil. Fakat asıl öğrenmek istediğim buydu. Dış dünyanın rezaletlerinden bıkmış, sefahetten kaçıyorduk. Bir adam düşünün, kaçıyor. Fakat nereye gittiğini bilmiyor ve kimse de ona yol göstermiyor veyahut gösterilen yolların çokluğu karşısında şaşkına dönmüş ne yapacağını bilmiyor... İşte o zamanlar kalbim böyle idi.

Ârif adamdı. Benim şaşkınlığımı anladı. Bir misal daha verdi:

Bir hastahane düşün. Orada tabibler kiminle daha çok meşgul olur? Ağır hastalarla değil mi? İşte ben hastayım. Bediüzzaman ise tabib... Beni kerametleriyle tedavi etti. Ötelerin varlığına, ruhların kuvvetine, İslâmın ulviyetine bir daha inandım. Artık ben bu kapının köpeğiyim.'

Sonra tanıdığı velilerden misaller verdi. Onlardan da keramet görmüş, onların hallerini anlattı. Böylece benim için dehşet dolu bir geceydi.

Ekrem Ocaklı Bey, bizim eve beş altı akşam devam etti. Okudu, anlattı, dinledi ve bana ilk Ebced dersini de o verdi. Kısacası kendisinden çok istifade ettim. Allah rahmet etsin.

"Bir bedende iki ruh"

Bilmem hatırlayacak mısınız? Bitlis mebusunu (Galiba Gıyasettin Beyi) Bediüzzaman karşılarken, 'Gel bir bedende iki ruh taşıyan kardeşim' demişti ya. İşte bunun mânâsını da Ekrem Beyden sormuştum. İzah etti.

Gıyasettin Bey, hem ehl-i tarik idi, hem de Risale-i Nur'ları okurdu. İşte bunun için öyle söyledi' demişti.

Çok soru sormamdan da anlaşıldığı üzere, ben de çok okuyan ve sigara parasını bir ömür boyu kitaba ve mecmuaya veren kimse idim. Sırası geldikçe bu hususlara tekrar dokunacağım.

Unutmadan hemen söyleyeyim ki, Ekrem Bey, 'Ben bu kapının köpeğiyim' derken, İslâm büyüklerinin ekserisi 'ben' ile 'nefs'i aynı şey kabul etmişlerdir. Nefis, yerine göre 'düşman', yerine göre 'köpek' vesaire olarak nitelendirilmiştir. Yoksa Ekrem Beyin müstesna şahsiyetini biz de her zaman tenzih ederiz.

Ruhlar ve gerçekler

Tabii aradan günler, geceler geçiyor. İnsan, yaşadığı anın önemli veya önemsiz olduğunu bilemediğinden notlar almıyor. Dolayısıyla bu kabil hatıralar 'Bir gün, bir gece, bir zaman' gibi ifadelerle devam ediyor. Aslında tarihlerin de zannedildiği kadar önemi olmasa gerek. Bir gece rüyamda trendeymişim. Dediler ki:

Bediüzzaman Said Nursî de, bu trende seyahat ediyor.'

Hemen fırladım, Bediüzzaman'ın yanına gitmeye koyuldum. Üçüncü mevki bir kompartımanda sekiz kişi oturmuş, pencerenin dibinde de Bediüzzaman Hazretleri vardı. Ben içeri girip, Üstadın elini öpmek istedim. Fakat kapının önündeki adam hemen ayağa kalktı, beni göğüsleyerek dışarı çıkardı:

Sen kimsin?' dedi. Ben de,

E... şehrinde Risale-i Nur dağıtıyorum' diye cevap verdim.

Bu sözümü duyan Bediüzzaman, dışarı çıktı. Koridorda onunla karşı karşıya geldik. Bediüzzaman'ın elini tuttum, öpmeye başladım. İki defa öptüm. Bu sırada Bediüzzaman gayet sinirli bir şeklide bağırdı:

Elimi öp, şekeri öpme.'

Dikkat ettim, Bediüzzaman'ın avucunun içi şeker doluydu. Ben de iki defa bu şekerleri öpmüşüm. Üçüncüsünde Bediüzzaman'ın elini öptüm ve uyandım.

Saatime bakınca sabah namazının yaklaştığını anladım. Yataktan fırlayıp bir acaip hal içinde abdest alıp namaz kıldım. Artık uyumam mümkün değildi. Heyecanlanmıştım. Çayımı kaynatıp bir taraftan şekersiz çayları acı acı içerken, öte yandan bir şeyler okumaya ve notlar almaya gayret ediyordum.

"Niçin şekersiz çay?"

Bilhassa bazı gençler niçin şekersiz çay içtiğimi merak edebilirler. Delikanlılık çağına gelmiştim. İnsanların keyfine tabi olmak istemiyordum.

Bir kaideler manzumesi arıyordum. Değişmeyen, şaşmayan bir edebiyat. Nizâmı, İslâmiyette bulmuştum, daha doğrusu o nizami İslâmiyette görmüştüm. Halbuki benim yakınlarım İslâmiyeti yeteri kadar bilmedikleri gibi, ben de İslâmiyet adına tek satır ders almamıştım. Hattâ yıllar yılı İslâm düşmanı bir zihniyetin kitaplarını okumuş, derslerini dinlemiştim. Hani zaman zaman bazı kimseler söyler ve yazarlar ya; 'Cumhuriyet devrinde dinsiz bir nesil yetiştirilmek istenmiş.' İşte ben o nesle mensup bir genç idim.

Bakınız, bir yanda dinsiz nesil yetiştirilmek isteniyor, öte yanda ben İslâmiyette üstün bir nizamı görüp, ona tabi olmak istiyorum. Sanki bir yanım buz tutarken, bir yanım alev alev yanıyordu. Bu zıtlıklar dünyasında yapacağım tek şey vardı, bilgimi artırmak. İşte memuriyetten artan vakitlerimde, şekersiz çaylar ve kahveler içerek uykuyu dağıtıp, okuyordum, notlar alıyordum, düşünüyordum. Hani şu 'yalnızlık' herkesin ağzında çiğnenen bir sakız olmasaydı, 'Kalabalık şehirlerde yalnız yaşıyordum' diyebilirdim.

"Aradığın bu adam"

Mevzuya dönecek olursak, rüyayı gördüğüm andan itibaren kuşluk vaktine kadar çalıştım, yazdım ve bekledim. Artık tahammül bitti. Mutlaka dışarı çıkmam gerekiyordu. Rüyayı tabir etmiştim. Ben Risale-i Nur hizmetlerinin şekerleme gibi tatlı, zevkli, vecdli yönünde idim. Şimdi bana tehlikeli bir vazife veriliyor. Onu yapmak gerekiyor. Acaba nedir? İşte bu halet-i ruhiye içinde, izinli olmama rağmen hemen sokağa fırladım. Yürüyorum...

Nereye yürüdüğümü, nereye gittiğimi ben de bilmiyorum. Fakat o rüya için, gitmem gerekiyor, gidiyorum...

Sadece bir yolda yürümüyorum. Bazı sokaklara dönüyorum. İşte Buğday Meydanına girdim. Bilmiyorum? Bu meydan bu mevsimde boştur. Fakat yürüyorum işte.

Buğday Meydanına girer girmez tanıdığım bir arkadaşla karşılaştım. Beni görünce yanındaki adama döndü,

İşte aradığın bu adam!..' dedi.

Biz selâmlaştık. Musafaha yaptık. Gelen şahıs, bana dedi ki:

Ne yapıyorsun?'

Hariçten lise bitirme imtihanlarına girdiğimi söyleyince, o:

Lise müdürüne Risale-i Nur'lardan verdin mi?'

İsmini, memleketini ve ne olduğunu tanımadığım şu şahsa, adeta hayatımın hesabını vermeye başlamıştım.

Vermedim.'

Gayet ciddi olarak dedi ki:

Sözler basıldı, hemen bu kitabı alıp, lise müdürüne vermen lâzım. Unutma, bizim vazifemiz tebliğdir, irşad Allah'a (c.c.) aittir. Biz iman hakikatlarından herkesi haberdar etmek zorundayız. Bu sebeple bugün veya yarın Sözler'i al, lise müdürüne ver.

Peki' diyerek yanından ayrıldım. Geceki rüya ile bu hâdise birbirini tamamlıyordu. Şimdi işin, şekersiz yönüne gelmiştim. Eğer lise müdürüne Risale-i Nur'ları götürüp verecek olursam, beni okuldan uzaklaştırabilecekleri gibi, memuriyetten de atabilirlerdi.

Sonradan öğrendiğime göre, bu arkadaşın ismi Ayhan imiş. Ege Bölgesinde bir vilayette memur iken, kalben Bediüzzaman Said Nursî'den vazife istemiş. Devled de bu arkadaşı Şark vilayetlerinden birine çekirge mücadelesi yapmak üzere göndermiş. Geldiği şehirde her ikindiden sonra öyle bir rüzgâr çıkardı ki, değil çekirgeler, insanlar bile binalara sığınmak zorunda kalırlardı. Yani, tarih boyunca çekirge âfeti görmemiş bir yere Ayhan Bey, çekirge mücadelesine gönderilmişti. Tabii o, buralarda çekirgelerle mücadele etmeyeceğini anlamış ve kendisini Risale-i Nur hizmetlerine vermişti. İşe de, bizden başlamış.

"Sizinle konuşmak istiyorum"

Mevzumuza gelelim:

Vecd halinde eve geldim. Sözler'i paket yaptım, koltuğumun altına alıp lisenin yolunun tuttum.

Liseden içeri girdim, elimdeki paket bir şeker kutusuna benzediğinden, 'Lise müdürüne şeker götürdü' demesinler diye, paketi hademeler odasına bıraktım. Lise müdürünün yanına girdim.

Hocam, sizinle bir meseleyi konuşmak istiyorum.'

Müdür sandalyesinden kalktı. Ellerini arkasına bağladı. Yanıma kadar sokulup:

Ne söyleyeceksin?'

Efendim, Türkiye'de Bediüzzaman Said Nursî isimli bir şahıs vardır. Bu şahıs pek çok kitap yazmıştır ve taraftarları da bulunmaktadır. Siz de münevver bir kimsesiniz. Bu şahıs ve kitapları hakkında bilgi sahibi olmalısınız.'

Bana çok kimseler tesir etmek istemiştir. Her grup, her ideoloji beni kendilerine çekmeye çalışmıştır. Ben ise hiçbir gruba ve ideolojiye mensup değilim ve olamam da. Sonra siz bir talebesiniz. Benimle bu gibi hususları konuşamazsınız.'

Hocam, bu hususları sizinle konuşabilmem için ne yapmam lâzım?'

Hemen müdürün odasından ayrıldım, muavinin odasına gittim. İmtihana giriş karnemi muavine verdim. 'Artık imtihanlara girmeyeceğim, talebe değilim' dedim ve hızla müdürün odasına döndüm.

Talebelikten ayrıldım. Şimdi sıra geldi, tevkif edilmeye ve memuriyetten atılmaya. Ne olursa olsun, yaptığım işlerin kötü olmadığına, bilâkis iyi olduğuna inanmıştım. Ben, insanlara içki, kumar dağıtmıyordum. Kitap veriyordum. Böyle birş eye karşı çıkılırsa, ben de karşı durmasını bilmeliydim. İşte bu azimle müdürün odasına girdim:

Efendim, artık talebe değilim.'

Seni dinliyorum. Fakat az konuş, benim anlatacağım çok şeyler var. Siz henüz öğrenme çağındasızın.'

Mutlaka efendim, siz bugün bizim hocamız olduğunuz gibi yarın ve her zaman hocamız olarak kalacaksınız. Her mevzuda biz sizlerden çok şeyler öğreneceğiz. Arzetmek istediğim husus şu kadardır: Türkiye'de Bediüzzaman Said Nursî isminde bir şahıs, Risale-i Nur kitaplarını yazmıştır. Risale-i Nur Talebeleri de vardır. Siz bunlardan haberdar olmalısınız. Bendeniz size Bediüzzaman'ın bir kitabını hediye olarak getirdim, kabul buyurunuz.'

Müdür Bey, Türkiye'deki Turancılık, Kürtçülük ve Panislâmizm hakkında geniş geniş bilgi verdi. Belki bir buçuk saat, belki iki saat konuştuk. Ekseriyetle ben, kendilerini dinledim.

Efendim, Descartes'i okuyan nasıl rasyonalist olmuyorsa, Bediüzzaman'ın bir kitabını okuyan da hemen Nurcu olmaz. Olsa olsa Risale-i Nur'lar hakkında bilgi sahibi olabilir. Ben size Nurcu olun veya olmayın demiyorum, diyemem de. Ama siz mademki hocamsınız, münevver bir insansınız, Risale-i Nur'ları okumak zorundasınız ki,

talebelerinize ve öğretmenlere duyup işittiklerinizi değil, okuyup tetkik ettiklerinizi anlatabilesiniz. Takdir buyurursunuz ki, en doğru yol da budur.'

Kitabı istedi. Hemen hademeler odasına gidip getirdim ve kendisine takdim ettim. Teşekkür ve hürmetlerimi belirterek müsaadelerini isteyerek ayrıldım.

"Tarihçe-i Hayat basılıyor"

1959 senesinde Tarihçe-i Hayat basılıyordu. Ben, forma forma alıp koyuyordum. Çünkü Bediüzzaman'ın hayatını çok merak ediyordum. Tarihçe-i Hayat'ta ise, Bediüzzaman'ın hayatından çok, fikirlerine yer verilmişti. Bunun sebebini sorduğumda dediler ki:

Bediüzzaman'ın hizmetinde bulunanlardan biri, onun hayatını yazıyormuş. Bediüzzaman bu notları yırttırmış. Hayatından çok fikre yer verilmesini uygun görmüş...'

Tabii Bediüzzaman gibi ihlâslı bir kimse, kendi hayatını kendisi yazamaz ve yazdıramazdı. Amma onun vefatından sonra, Bediüzzaman'ın hayatını bir değil, birçok kimseler yazmalı ve birçok eserler onun hayatına ayna tutmalıydı ki, idealist gençlerimiz ibret alsınlar.

"Eskişehir'e doğru"

Tarihçe-i Hayat'ın baskısı bitip ciltlenince, arkadaşlar, Üstada götürülmek üzere, bir bavul dolusu kitap verdiler.

Ben de, hatırladığım kadarıyla, akşam Haydarpaşa'dan hareket eden Anadolu Ekspresine bindim. Gece yarısından sonra Eskişehir'e indim, bir taksi ile söylenen otele gittim.

Otelde uyumam mümkün olmadı. Şimdi anlıyorum ki, beni oldukça evham basmış, bir sürü korkuların pençesinde kıvranıp durmuşum. Daha evvel belirttiğim gibi, bu korkuların başında, memuriyetten atılmak, hapis olmak gibi hususlar geliyordu.

Bir Avrupalı yazarın söylediği gibi: 'Korkusuz insan olmaz. Önemli olan korktuğunuz halde yine gayeye gidebilmenizdir.' Ben de insan olarak korkuyordum. Fakat Müslüman olarak gayeme gidiyordum. O günleri bir şükran ifadesi olarak hatırlayıp, Allah'ın sonsuz lûtf-u inayetine şükrederim.

Sabah ezanları okununca, namazı bir camide kıldım. Emirdağ'a kalkan otobüslerin garajını buldum, sonra kahvaltı yapıp hemen garaja döndüm. Bileti alıp bavulumla birlikte otobüse bindim.

O zamanlar modern otobüsler yoktu. Ufak, eski otobüsler vardı. Bunların üstüne de dağ gibi denkler sarılırdı. Otobüs acaip bir şey olurdu.

"Herkes Bediüzzaman'dan bahsediyordu"

Ne ise, yola çıktık. Herkes Bediüzzaman'dan bahsediyordu. Düşündüm: 'Bunlar Bediüzzaman'dan bahsediyorlar ki, ben de bunlarla konuşayım ve beni yakalasınlar, kitapları elimden alsınlar.' Bu sebeple hiç kimseyle, hiçbir şey konuşmadım. Soru soran olduysa gayet kısa cevap verdim ve devamlı susarak hâdiselerin sonunu bekledim.

Bediüzzaman'ın kerametlerini hatırlayıp, 'Aman, bana keramet göstermese' diyordum. Öyle ya, kalpten geçen sorulara cevap vermek, kesekâğıdının ters şekilde gelip ele yapışması... Ve, benim gördüğüm rüyalar, daha başka işittiklerim... Bunların bütünü kafamı allak bullak ediyor, keramet görmek istemiyordum. Doğrusu, kerametlerden korkuyordum. Aklımın alamayacağı, gözümün alışmadığı şeyler görmek, elbette beni endişeye düşürürdü. 'Mademki Üstad kalpten sorulan sorulara cevap veriyor, ben de kerametten korkuyorum, bana keramet göstermese' diyerek, yoluma devam etti.

"Emirdağ'a varıyorum"

Şöyle bir tasarım vardı:

Emirdağ'a inince hemen bavulu elime alıp, güya Emirdağ'ın yerlisi imiş gibi, bir sokağa doğru yürümeye başlayacaktım. O sokakta yaşlı bir kadınla karşılaşırsam, Bediüzzaman'ın kaldığı yeri soracaktım. Arzettim ya, beni öyle bir evham basmıştı ki, herkesi sivil polis zannedecek duruma gelmiştim. Hattâ belki bu yüzden genç hanımlara bile Bediüzzaman'ın kaldığı yeri sormayıp, ancak ve ancak yaşlı hanımlara sormayı kafamda tasarlıyordum.

Nihayet Emirdağ'a geldim. Otobüsten indim. Şoför muavini, otobüsün üstündeki bavulların ve denklerin iplerini çözüp yavaş yavaş eşyaları sahiplerine veriyordu, ben de bekliyordum.

Bu sırada otuz-otuz beş yaşlarında esmer, zayıfça birisi geldi. Kalabalığın içinde üç kişiyi işaret ederek, 'Siz şimdi gelin' diğer iki kişiyi de işaret ederek, 'Siz de sonra gelin' dedi.

Ben bavulu elime aldım ve bu şahsı takip etmeye başladım.

Eyvah' diyordum. 'Otobüsten iner inmez hemen polise yakalandık.' Kaçmanın, bir tarafa gitmenin, bir şey söylemenin imkânı ve gereği yoktu.

İster istemez bavul önümde öndeki şahsı takip ettim. Bir bahçeden içeri girince, karakola geldiğime inandım. Çünkü o zamanlar, karakollar genellikle bahçe içinde bulunurdu ki, güya bazı kimselere sopa attıklarında feryadı dışarıdan duyulmasın diye. Böyle derlerdi. Bu sözün sıhhat derecesini bilmiyordum. Fakat ekseri vilâyet ve kasabalarda karakolların bahçe içinde olduğu da gerçekti.

"Üstadın kaldığı yere gelmiştik"

Merdivenlerden birinci kata çıktık. Odalardan birinde gaz ocağı, çaydanlık, rahleler, kitaplar, kalemler görünce sevindim. Artık Üstadın kaldığı yere gelmiştik. Selâmlaştık, oturduk. Biraz sonra Üstad içeri girdi, sırtında tahmin ederim, bezden yapılmış siyah bir cübbe vardı. Boynunda beyaz bir atkı, başında kendine has bir sarık vardı, saçları uzundu. Bediüzzaman'ın içeriye girmesiyle kendimi on beşinci, on altıncı asır da yaşayan bir Osmanlı zannettim. O devir birden bire yanıma gelmişti.

Zaten gıyaben Bediüzzaman'ın çok tesirindeydim. Evin fakirane hali, Bediüzzaman'ın giyimi bana daha da tesir etti. Yerimden kımıldayamadım. Bediüzzaman gelip benim çok yakınımdaki sedire oturdu. Misafirlerden biri kalkıp elini öpmek istedi. O iki eliyle selâmlayarak elini öptürmedi. Ve hepimiz oturduk. Evvelâ umumî bir konuşma yaptı. Bu konuşmanın içinde dedi ki:

Almanya ve Amerika'dan Risale-i Nur'lar isteniyor. Buraya gidecek kardeşlerimiz Risale-i Nur götürsünler.'

Sonra her birimizle tek tek konuşmaya başladı. Söylediklerini hepimiz işitiyorduk.

Bu sohbetten sonra, 'Ben hastayım. Fazla kalamayacağım' diyerek kendi odasına çekildi. Bizler de müsaade alarak odadan çıktık. Hemen yandaki oda, Bediüzzaman'a aitti. Kapıdan bir göz attım. Yerde hiçbir şey yoktu. Tertemiz tahtalar vardı. Bir köşede ve pencerenin önünde karyola bulunuyordu. Bu fakirane bir hayat, her tarafta görülüyordu. Oradan çıkıp bir bakkal dükkânına gittik.

Hemen belirteyim ki, götürdüğüm Tarihçe-i Hayat, Lâtin harfleriyle yazılmıştı. Bediüzzaman bu eserleri aldı ve memnun oldu. Aylarca sonra Tarihçe-i Hayat hakkında takibat açıldı.

"İki yüzlü bayrak hâdisesi"

Evet, Bediüzzaman'ın yanından çıkıp bir bakkal dükkânına girdik. Yine o zamanlar Peyami Safa 'iki yüzlü bayrak' hâdisesinden bahsedip, yeraltı hareketlerinin olduğuna dikkati çekmek istemişti. Hâdise Emirdağ'da olmuştu. Bu hâdiseyi de soruşturup Peyami Safa'ya yazayım, dedim.

Öğrendiğime göre, Adnan Menderes, Emirdağ'a gelmiş. Yirmi beş yaşlarında, gayet utangaç olan cami imamı ise düşünmüş ki: 'Başvekilimiz kasabamızı ziyaret ediyor, acaba biz ne gibi bir iltifatta bulunabiliriz?' Hemen aklına, minberin altında bulunan bayrak geliyor. Bu bayrağın ne ve nasıl olduğunu bilmeden koşup alıyor ve caminin damından sallıyor. Menderes de bu bayrağın altından geçmiş...

Efendim, Osmanlı'ya ait her şey silinip süpürülürken, bayrakları da toplayıp, yakıyorlarmış. Bir köylü: 'Üzerinde Kelime-i Şehadet bulunan bayrağı yaktırmam' diyerek camiye geliyor, gizlice bayrağı alıp, beline dolayıp, köyün yolunu tutuyor. Aradan yıllar geçip DP iktidara gelince, 'Artık iyi günler geldi' diyerek, getirip, bayrağı yerine koymuş. Adnan Menderes de Emirdağ'ı ziyaret edince, imam efendi, bu bayrağı hatırlayıp, işin sonu nereye varır, hesaplamadan, hemen caminin damına çıkıp, sallamaya başlamış. Uzun müddet bayrağı tutmuş olacak ki, aşağıdan birisi müezzine, 'Biraz da sen çık, bayrağı tut, imam yorulmuştur' demiş.

Adnan Menderes gittikten sonra şikâyetler başlıyor, zabıtlar tutuluyor ve gece yarısı imam, müezzin ve müezzine bayrağı tutmasını söyleyen kişi, birer saat arayla evlerinden alınıp, karakola getiriliyor. Bu hâdise gazetelere intikal, edince, Peyami Safa feryadı basıyor: 'Yeraltı hareketleri var, iki yüzlü bayrak çekiliyor' vesaire...

"Emirdağ'dan ayrılıyoruz"

Bediüzzaman bize haber göndermiş. 'Hemen Emirdağ'dan ayrılsınlar' diye. Fakat araba yok. Pazar günleri Eskişehir'e araba bulmak mümkün değilmiş.

Ceylan Çalışkan'ın kullandığı bir taksi geldi, bizi Çifteler'e kadar bırakacaktı. Taksiye üç arkadaş binerken baktım, Bediüzzaman'ın bize tek tek söylediği sözlerden, benimle ilgili olanının hatırlıyorum, diğerlerini hatırlamıyordum. Yanımdaki arkadaşa:

Bediüzzaman benim için ne söyledi?'

Ben de onu düşünüyordum. Sizlere söyledikleri hatırımda kalmamış, bana söylediğini biliyorum.'

Üçüncü arkadaş daha kültürlü ve Risale-i Nur'ları da iyi bilen bir kimse idi. O, 'Bu meseleleri karıştırmayın' deyince, biz de 'Peki' diyerek, arabaya bindik. Hemen çocuklar koşarak geldiler ve arabaya doldular. Belki on beş-yirmi çocuk.. Hepsi de 6 ilâ 8 yaşları civarında... Arabaya binince başladılar, 'Annem beni yetiştirdi, bu hizmete yolladı' marşını söylemeye. Bediüzzaman çocukları çok severmiş. Çocuklar da her zaman ona alâka göstermeye çalışıyordu.

Emirdağ'ın çıkışında jandarma okuluna gelince, çocuklar indirildi ve hepsi koşarak geriye döndüler.

Yollarda bir kısım vatandaşlar durup, arabaya dönüyor ve hürmetle selâm veriyorlardı. İçeride Bediüzzaman'ın olduğunu zannediyorlardı.

Çifteler'e geldik, yine araba yok. Sorup soruşturduk, bir otobüs ile bir de şoförü varmış... Onu bulduk, Eskişehir'e gitmek istediğimiz söyledik. 'Herbiriniz onar lira verirseniz, götürürüm' dedi. Doğrusu çok ucuz bulduk. Çifteler'den Eskişehir'e otuz lira için bir otobüs gidecek, ucuz...

Otobüse bindik, çok beklemeden hareket edildi. Geçtiğimiz mahallede yolcular binmeye başladılar. Eskişehir'e indiğimizde ayakta yer yoktu. Şoför daha evvel inmiş, bizi beklemiş. Biz kendisine hiçbir şey söylememişken, o şöyle dedi:

Hoca Efendinin talebelerini her getirişimde otobüs böyle dolar. Siz zannediyor musunuz ki, otuz lira için geldim? Böyledir işte, üç kişiyle yola çıkarım, tıklım tıklım Eskişehir'e inerim. Allah bereket versin...'

Bütün bunlar karşısında sadece susup dinliyorum ve düşünüyorum. Arkadaşlardan ayrıldık. Bunlardan biri hukukçu, biri de desinatörmüş.

İkisini de Bediüzzaman'ı ziyaret sırasında tanıdım.

Tekrar trene binip, yoluma devam ettim. 'Almanya ve Amerika'dan Risale-i Nur'lar isteniyormuş, oraya gidenler götürmeli...' Bu cümlenin benimle ne alakası olur? Fakat neden hep bunu düşünüyorum?

"Amerika'ya yolculuk"

İki veya üç ay sonra Amerika'ya kurs emrim geldi. İlişiğimi kesip Erzurum'dan trene bindim. Beni uğurlayan iki kişi vardı. Milliyetçi olan İsmail Can, 'Amerika'ya ne götüreceksin?' diye sordu.

Risale-i Nur'ları...'

Kardeşim, ömründe bir defa Amerika'ya gideceksin Amerika yerine hapishaneye gitme...'

Diğeri Nakşî Tarikatına bağlı bir dindardı. O,

Bu, emri verene aittir, bizi ilgilendirmez' dedi. Halbuki bu şahsa da Bediüzzaman'ı ziyaret ettiğimden, onun söylediği sözlerden bahsetmemiştim.

Milliyetçi olan,

Öyle ise ben karışmıyorum kardeşim, sözümü geri aldım' dedi ve tren de hareket etti.

Tahmin edeceğiniz gibi kafam karma karışıktı.

Ne oluyor, birinin söylediğini, diğeri tekrar ediyor ve anlamadığım bir hal içinde gidiyorum.

Ankara'ya gelince Risale-i Nur'ları temin ettim. Bunların bir kısmı eskimez yazı, pek azı yeni yazı ile idi. Eskimez yazı olanlarından sadece İhlâs Risalesi Mısır baskısı olup, Arapça idi. Diğerleri teksirle yazılmıştı. Teksirle yazılanların bazılarında sayfaların bir yüzü boştu. Boylu ve enli kitaplardı. Bütün risaleleri topladım, bir bavul dolusu kadardı. Onları bavula doldurdum, bavuldaki elbise, çamaşır ve ayakkabı gibi eşyalarımı da valize yerleştirdim. Böylece Esenboğa Havaalanına gittik.

Dört motorlu iki Amerikan uçağı terminale yaklaşmıştı. O zamanlar jetlerle yolculuk yaygın değildi. Okyanusu pervaneli uçaklarla aşacaktık.

"Aranmayan tek bavul"

Çıkış kontrolleri başladı. Yüz kişiydik. En başta yüksek dereceli kumandanların bavulları, gümrük çıkış kontrolüne tabi tutuluyordu. Bu durumu görünce canım iyice sıkıldı. Onların bavulları kontrol edildikten sonra bizimkiler haydi haydi...

Artık dönüşü olmayan bir noktaya gelinmişti. Öyle ise hali, vaziyeti olduğu gibi kabul etmekten başka çare yok. Biz de kabul ettik, bekledik.

Sıra benim bavulları kontrole geldi. Memur içinde Risale-i Nur'lar olan bavulu tuttuğu gibi döner merdivene attı.

Yine o zamanlar diyeceğim, çünkü çoktandır Esenboğa Havaalanından dış ülkelere hareket etmedim. Evet o zamanlar gümrük muayene bandının arkasında yuvarlak, ağaçlardan yapılmış bir yer vardı. Bavullar bu yuvarlak

ağaçların üzerine konunca, her ağaç kendi ekseni etrafında dönüyor, bavul da rahat bir kayışla aşağı iniyordu. Oradan da alınıp, uçağa yükleniyordu.

Risale-i Nur'lar bulunan kocaman ve ağır bavul hiç açılmadan giden tek bavul oldu. Diğerleri iyice arandı. Bu arada benim valiz de arandı, hattâ iki veya üç kutu lokum vardı. Onları dahi sordular ve yokladılar.

Amerika'da gümrük kontrolleri, bizden daha sıkı. Ayrıca Amerikan gümrükçüler çok selâhiyetli, bütün bavullar ve çantalar iyice aranıp, bilhassa yiyecek maddesi sokmuyorlardı. Sarî hastalıklardan korkuyorlarmış. Elma, armut gibi meyveleri üretmek için ziraat bahçelerine gönderirlermiş, geri kalan yiyecekleri de yakarak imha ederlermiş.

Onlar da bavulları tek tek aramaya başladılar, bizim Risale-i Nur dolu bavula gelince adamcağız bir 'okey' çekti ve yine açılmayan tek bavul, bizimki oldu. Tabii Amerikalı gümrükçü de valizimi kontrol etti.

Amerika'ya inince başladım Risale-i Nur'ları verecek adres aramaya. Washington'daki The Islamic Center'e mektup yazıp, Bediüzzaman hakkında bilgi verdim, arzu ettikleri takdirde Risale-i Nur'ların göndereceğimi belirttim.

Kısa zamanda mektup geldi, eserleri istiyorlardı. Bir arkadaşımla oturduk. Türk personeline göstermeden, nasıl götürürüz, diye sohbetler yapıp, plânlar hazırladık. Yani Amerikan topraklarında Risale-i Nur'ları yine Türk personelinden gizliyorduk.

Gerçi vatandaşlarımızın ekserisi İslâmiyete bağlıydılar. İslâmiyete hizmet için yazılmış Risale-i Nur'lar, bazı çevrelerce halka yanlış tanıtılmıştı. Hâdiselere sebebiyet vermemek için tedbir alıyorduk, hepsi bu kadar.

İki arkadaş kitapları omuzladık. Amerikan mezarlıklarından geçerek yola çıktık. Oradan otobüse bindik ve şehre inip, hemen Risale-i Nur'ları taahhütlü olarak postaladık. Daha sonra bu eserlerin alındığına dair mektup geldi, teşekkür ediyorlardı.

"Keramet niçin verilmiş?"

Bütün bunların sonunda anladım ki, Bediüzzaman'a keramet iki sebebe binaen verilmiş. Birincisi imkânsız diyebileceğimiz şartlar için İslâmiyete hizmet ediyordu. Hizmetin yürümesi için kerametlere ihtiyaç duyuluyordu. Yukarıdaki misalde de görüldüğü gibi.

İkincisi: Türkiye'de İslâmiyeti öğrenme imkânı yoktu. Öğrenilmeyince yaşanmıyordu da. Zaten yaşayanları da kınıyorlardı. Bediüzzaman gibi

garip, fakir bir âlime kim, ne için bağlanacak? İşte ona bağlananların evvelâ kerametler çekmiş olabilir. Böylece bir kısım Risale-i Nur talebeleri evini, işini bırakarak, sonunun nereye varacağını hesaplamadan, Bediüzzaman'la birlikte hapse gidebiliyorlardı. İnsanlık tarihinde Bediüzzaman gibi, imkânsızlıklar içinde yaşayıp kitleleri peşinde sürükleyen bahtiyarların sayısı çok azdır.

Hemen belirteyim ki, Risale-i Nur'lardaki ifadeler, ispatlar, buluşlar keramet derecesinde insana tesir etmektedir. Kafama takılan, yıllarca cevabını bulamadığım sorularıma, Risale-i Nur'larda cevap bulmuş bir kimseyim.

Öte yanda, Bediüzzaman'ın hayatı, bir keramet... Evden, barktan vazgeçmek... Mevkiyi, makamı, menfaatı terketmek... Hakikatleri söylemek için, idamı göze almak. Bir ömür boyu sürgün hayatı yaşamak veya hapiste yatmak.

Meselâ ben, Bediüzzaman'ın bu yönlerini öğrenince, 'Neden kumarbazlar, sarhoşlar sokaklarda serbest serbest dolaşıyorlar da, İslâmiyete hizmet etmeye çalışan Bediüzzaman hapse atılıyor?' diye âdeta isyan edip, onun yardımına koşmuşumdur.

1954-1955 yıllarında okuyamadığım Risale-i Nur'ları dağıtıyordum. Gördüğüm şahıslar, 'Bu kitaplarda ne yazıyor?' derlerdi. Ben de, 'Siz hocasınız, okuyabilirsiniz. Ben okuyamıyorum, fakat öğrenmeye çalışıyorum. İslâmiyete hizmet eden Bediüzzaman hapismiş, ona yardım ediyoruz. Siz okuyunuz, bize de anlatınız' derdim. Onlar da okuyup, anlatırlardı, hoşuma giderdi.

"Diyebilirim ki, bana en çok tesir eden Bediüzzaman'ın hayatıdır. Öyle bir hayat yaşadı ki, onu romanlara bile sığdıramıyoruz. Öyle bir hayat yaşadı ki, en güzel romanlarımız dahi onun hayatı yanında cılız kalır."

ABDURRAHİM KAYA (Emekli Müftü)

1932'de Siirt Pervari'de doğdum. Dedem Ali Molla Şerifoğlu, Osmanlılar zamanında Siirt müftüsüymüş. 8 yaşındayken Kur'ân-ı Kerimi hatmettim. 15 sene sarf nahiv, mantık, fıkıh, tefsir, hadis ilimleri tahsili yaptıktan sonra 1955'te Van'ın Boyaroğlu Camii imam-hatibi oldum.

İmamlıktan önce Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin Şemme, Habbe gibi Arapça mecmualarına ara sıra baktığımdan kendisine muhabbetim vardı. Fakat iyi tanımıyordum. Yalnız büyük bir âlim olduğu anlaşılıyordu. İmam olduktan sonra uzun bir müddet akşam namazı ile yatsı namazları arasında her gece camide ders yapıyordum. Yatsıdan sonra da başka yerlerde devam ederdim. Bu arada arkadaşlar ile bir gece mehdilik konusunda bazı konuşmalar oldu, doğrusu o zamana kadar da fikrimde zayıflık vardı.

"Peygamberimiz, 'Bediüzzaman'a git dedi"

O gece yatarken rüyada çok susuzluk çekiyordum. Durmadan su arıyordum. Büyük nehirler ve havuzlara rastlıyordum. Fakat o kadar bulanık çamurdu ki bir türlü içemiyordum. (Bizim meyve ve üzüm bağlarında üç duvarlı, tek gözden ibaret odalar vardır, bunlara 'koh' deriz). Neticede bir kohun içine girdim. Baktım, bir testi su, duvara dayanmış, ağzı yeşil otla kaplanmıştı. Çok sevindim, Allahu âlem, bu su güzel sudur diye kalbimden geçti, oturdum ve ağzını açtım. Hayatımda böyle su hiç görmedim. Suyun sesi kulağımdan hiç gitmiyor. Uyandığımda kendi kendime 'Fesübhanallah' diye düşündüm. Bu su diğer sulardan nasıl farklıysa Risale-i Nur da diğer kitaplardan öyle farklıdır ve bu zamanda, ekmek ve su kadar onlara ihtiyaç olduğunu anladım.

Bu rüyadan sonra Risalelere dört elle sarıldım. Muhabbetim ondan yüze çıktı, var kuvvetimle okumaya başladım. Risale-i Nurlar hakkında şüphem kalmadı. Benim bu halet-i ruhiyem devam ederken bir gece rüyamda Hz. Peygamberi (a.s.m.) gördüm. O mübarek beldenin ortasında bir tepe vardı, aşağıya doğru yaya bir yol gidiyordu. Ben de bu yoldan aşağıya doğru gittim. Yolun kenarları yeşillikti. Tepenin dibinden üç yol ayrılıyordu. Yolun kenarında tek katlı, iki odalı bir ev vardı. Her odada büyük bir

pencere vardı, 'Bu, Peygamberimizin (a.s.m.) evidir' deniliyordu. Kendisinin de evde olduğunu biliyordum, tahminen elli altmış metre uzaklıkta duruyordum. Yalnızdım, utanıyordum, ziyaretine gidemiyorum. İki kişi geldi, pencerenin kenarına durdu, içeride sakallı ve sarıklı birisini odanın köşesinden aşağı-yukarı geçtiğini gördüm. Fakat Peygamberimiz mi, değil mi? Fark edemedim.

İçeri giren iki kişiyle musafaha ettiler. Ben heyecandan titriyordum. Daha sonra onlar çıktı. Peygamberimiz de beni gördü. 'Buyurun gidelim' dedi, çıktı. Tepeye doğru yol almaya başlamıştık, biraz gittikten sonra oturdu, konuşmaya başladı. Tahminime göre bir saat kadar sürdü, ben hiçbir şey anlayamadım, kendi kendime, 'Fesübhanallah' dedim, son kelimesi olan şu ibareyi hatırlıyordum: 'Bediüzzaman'a git, sana nasihat etsin.'

Bu rüyadan sonra Bediüzzaman'ın dünyanın en büyük alimi ve asrın müceddidi olduğuna kat'i inandım. O andan itibaren onu nasıl ziyaret edeceğimi düşünmeye başladım. 3-4 ay geçmişti ki, müftülük imtihanı açıldı. İmtihanlar Ankara'da oluyordu. Bir arkadaşla gittik. Diyanet İşleri Başkanı Eyüp Sabri Hayırlıoğlu, 'Şimdiye kadar her ay imtihan giriş muamelemizi yaptırdı ve fakat şimdi altı ay sonra var' dedi. Başkan bizim imtihana giriş muamelemizi yaptırdı ve 'Altı ay sonra imtihana gireceksiniz' dedi.

Buraya kadar gelmişken boş gitmeyelim, Üstadı ziyaret edelim' dedim. O da can ü gönülden kabul etti, araştırdık, 'Bediüzzaman bir hafta önce Eskişehir'e gitti dediler. Eskişehir'e gittik. 'Burada bir gece kaldı ve Emirdağ'a gitti' dediler. Emirdağ'a gittik, orada kaldığı odayı gösterdiler, 'Burada iki gece kaldı Afyon'a gitti' dediler. Biz de çaresiz yine Afyon'un yolunu tuttuk. Afyon'a akşam namazının çıkmasına beş dakika kala geldik. Hemen namazlarımızı eda ettik. Bir otele yerleşmek üzere adımızı yazdırdık. 'Üstadı tanıyor musunuz?' dedik. Adam heyecanlandı ve 'Bir hafta önce geldi, bu odada kaldı, Burdur'a veya Isparta'ya gitti' dedi. Bize de Üstadın kaldığı odayı tahsis etti. Sabah namazından sonra trenle Isparta'ya gittik, yolda oynayan çocuklara sorduk. 'Biz bilmiyoruz' dediler. Başka bir hanım kapıdan başını çıkardı, bize kimi aradığımızı sordu. Ben, 'Meşhur Molla Said namında derin bir âlim' dedim. 'Öyle kimse yok' dedi. Biraz sonra, 'Ağabey, siz Bediüzzaman Hazretlerini kast etmiyor musunuz?' dedi. 'Onu yedi yaşından yetmiş yaşına kadar herkes tanır' dedi ve Üstadın evini bize tarif etti. Biz de evi bulduk ve zile bastık. Kapıyı Bayram Yüksel

Ağabey açtı. bize, kapıya yapıştırılmış olan Üstadın fermanını okudu. 'Bugünlerde zındıklar bizi takip ediyor' dedi. Üstadın söylediği şu sözü bize söyledi: 'Risale-i Nurun talebeleri dünyanın hemen hemen her köşesinde bulunmaktadır. Uzakta bulunanlar yakında bulunanlar arasında hiç bir fark yoktur. Arzu ederdim, fakat çok hastayım. Beni ziyaret etmek isteyen Risale-i Nur okusun. Her bir risale bir Said hükmündedir.'

Ben, 'Beni Fahr-i Kainat Efendimiz (a.s.m.) gönderdi, biz Van'dan geliyoruz, sen lütfen durumu Üstada intikal ettir' dedim.

Bunun üzerine ismimizi aldı ve 'Caminin kapısında bekleyin, on beş dakika sonra gelin' dedi. Biz on beş dakika sonra geldik. Bayram Ağabey, 'On dakika sonra gelin, biz sizi çağıracağız' dedi.

Üstadın kabul ettiğini öğrendik. Şapkalarımızı çıkardık, sarıklarımızı sardık. Bize 10-15 dakikadan fazla müsaade etmediğini söylediler. İçeriye girdik. Somyadan yatağın içinde yastığa dayanmış olarak oturuyordu. Başında beyaz ile yeşil karışığı, büyük bir sarık vardı. Sakalı yoktu. Üstadın yüzüne bakamıyorduk. Ara sıra gözümü kaldırarak bakmaya çalışıyorduk. Üstad yavaş konuşuyor, Zübeyir Ağabey bize tercüme ediyordu. Bu durum yarım saat kadar devam etti. Daha sonra Zübeyir Ağabeyi yanımıza geldi, bize ne yaptığımızı sordu, imam olduğumuzu söyledik. Namazın zaten farz olduğunu, kıldırırken maaşı düşünmememizi söyledi ve 'Böyle yaparsanız ihlâsınız kırılmaz' dedi. Okuma yazma bilip bilmediğimizi sordu. Bildiğimizi söyleyince, 'Büyük Sözler'i çıkarken alın' dedi.

Üstad, somyasının yanında, duvarda asılı duran zarftan fotoğraflar çıkardı ve Zübeyir Ağabeye verdi. 'Arkadaşlarına ver, baksınlar' dedi. Baktık. 'Bize, bunlar Avrupadaki Risale-i Nur talebeleri' dedi. Üstad bana nereli olduğumu ve kimleri tanıdığımı sordu. 'Paranız var mı, yoksa vereceğim' buyurdu.Biz, 'Var' dedik, bize, 'Isparta'da kalmayın, istasyona gidin, ikindi namazını kılın, tren gelir, siz de gidersiniz, selamımı tebliğ edersiniz, bu yanımda olan talebelerim gibi sizi de kabul ediyorum. Siz de beni daima duanıza katın' dedi. Ben Üstadın elini öpmek istiyordum, giderken elini öpmeye çalıştım, ama öptürmedi, ellerini kaldırdı, beni elleriyle sardı ve alnımdan öptü, arkadaşıma da aynısını yaptı. İstemeye istemeye ayrıldık. Zübeyir Ağabey bizimle kapıya kadar keldi, bize, 'Dinsizler sizi aldatmasın' dedi.

Ben daha sonra Hakkari'nin Beytüşşebap ilçesine tayin edildim. 1960'da Üstadın vefat edeceğine yakın bir zamanda bir rüya gördüm. Biri yüksek

sesle, 'Bediüzzaman vefat etti' dedi. Daha sonra Üstadın vefat haberi geldi.

Daha sonra muhtelif yerlerde görev yaptım ve emekliye ayrıldım. 1982'den bu yana da mücavir olarak Medine-i Münevverede bulunmaktayım

MUSTAFA ÖZSOY

1933 yılında Ermenek'te dünyaya geldi. Öğretmen olarak başladığı memuriyete, yine eğitim sahasında çeşitli sahalarda devam etmektedir.

Hatıralarını şöyle anlatıyor:

Bir köy çocuğu olarak dünyaya gelmişim. Ailem bana dinî bir eğitim verememişti. O zamanki şartlarda bu büyük ölçüde zordu. Mevcut dinî kültürümü nineme borçlu idim. O bana Âhirzamandan, Kıyametin geleceğinden bahsederdi. Kıyamet, haşir, Cennet, Cehennem gibi mefhumları ismen de olsa ondan duymuştum.

İlkokulu bitirdikten sonra köy enstitüsü imtihanlarını kazandım. Demokrat Parti iktidarından sonra , okullarımızın adı 'Öğretmen Okulu' olarak değiştirildi ve süresi altı yıla çıkarıldı. Okullara din dersi de konuldu, ama bu pek kifayetli değildi.

1955'te mezun olduktan sonra Diyarbakır'ın Dicle kazâsına tayin oldum. Tayin olduğum Birsin köyünde okul kapalı idi. Ben gidince açılmış oldu. Köyde ancak askerlik yapanlar Türkçe bilirdi. Yeştmiş-seksen hanelik köyde, gündüzleri okulda, geceleri ise evlerde, köylülerle sohbet yaparak vakit geçirirdik. Cuma namazlarını kılar, at yarışlarını kaçırmaz ve her katıldığım yarışta da birinci olurdum.

"Rüyamda kıyamet kopuyordu"

Öğretmenliğimin ikinci senesiydi. Bir gün gece yatmak üzereyken, kalbime bir sıkışma geldi. Bir baygınlık geçirdikten sonra gözlerimi açtığımda, aileme, 'Biz namaz kılmıyoruz. Ya ölüm gelir de bizi böyle yakalarsa halimiz ne olur?' dediğimi hatırlıyorum. Hanımla birlikte konuşarak, artık namaz kılmaya karar vermiştik.

Yatağa girdim. Rüyamda, 'Kıyamet kopacak' dediler. Bir uçurumun kenarında birisi duruyordu. Onun İsrafil olduğunu söylediler. Elinde de borazanı vardı. 'Birinci üflediğinde, bütün mahlûkatlar ölecek. İkinci üflediğinde ise yer gök birbirine karışacak, kıyamet kopacak' dediler.

İsrafil'in (a.s.) yanında berrak bir ırmak vardı. 'Yâ Rabbî! Kıyamet kopmadan bizi o ırmağa ulaştır. Ondan sonra ölelim' diye dua ediyordum. Derken Sûr üflendi. Biz öldüğümüzü hissettik. Beş yüz sene kadar

yattığımızı sonradan söylediler. İkinci borazan sesiyle uyandık, kabirden kalktık. İki genç geldi, 'Irmağı geçeceğiz' dediler. Irmağın ortasına geldiğimizde gençler, 'Bu su ile gargara yap' dediler. Gargaradan sonra, ağzımdan ceviz büyüklüğünde şeyler döküldü. Büyük ferahlık hissettim. 'O sudan iç' dediler. İçtim. İsrâfil (a.s.) hâlâ orada duruyordu. Yanına vardığımda ise ortadan kayboluverdi. Bir uçurumun kenarında mağara vardı. Mağarada matematik öğretmenim Cemal Beyi gördüm -Kendisi bir trafik kazasında vefat etmişti- 'Sen burada ne yapıyorsun? dedim. 'Ben dünyada iken amel etmiyordum. Beni buraya hapsettiler' cevabını verdi. İki genç beni gezdiriyordu. Öyle güzel yerler gezdik ki, tarifi mümkün değil.

Sonra uyandım. Rüya mı, gerçek mi olduğunu bir türlü kestiremiyordum. Sabaha kadar uyuyamadım. Sabah namazını büyük bir huzur içerisinde kıldım. Cumartesi günü idi. O gün talebelerin derslerini verdikten sonra, okulu tatil ettim. 'Hemen Diyarbakır'a gidip orada bir şeyh bulacağım ve ona intisab edeceğim. Artık imanımızı kurtarmamız lâzım' diye karar verdim.

"Mehmed Kayalar ile tanışmam"

Diyarbakır'da Zülfi isminde bir arkadaşıma uğradım. O, 'Seni bu akşam Bediüzzaman'ın halifesine* götüreceğim' dedi. Ben Bediüzzaman kim, halifesi kim? Hiçbir şey bilmiyorum.

Gittiğimiz evde, iftardan sonra teravih namazını kıldık. Etrafa baktığımda ne göreyim, her taraf gençlerle dolu idi. O durum bana çok tesir etmişti.

Namazdan sonra bir zat eline bir kitap almış ve okumaya başlamıştı. Okuduğu kısım hatırımda kaldığı kadarıyla şöyle idi: 'Kâinat birbirine sarılmış, kat kat tabakalardan meydana getirmiş, hiç bir tabakası boş olmayan bir gül goncası gibi sarılı bir şekildedir. 'O zat okuyup izah ediyordu. Sonra başka bir kitaptan okudu. Sonradan o kitabın İhlâs Risalesi olduğunu öğrendim. Okunan dersten çok istifade ediyordum.

Ders bittikten sonra o zat, 'Soru soracak var mı?' dedi. 'Ben varım' dedim. Yanına doğru yaklaştım. 'Nerelisin?' dedi. 'Konyalıyım' dedim. Mesleğimi sordu. Bir-iki sualim vardı. Soruların cevabını aldıktan sonra, artık başka bir âleme girdiğimi hissetmiştim. Kendisine, 'Ağabey, ben bu yolun yolcusu olmak istiyorum' dedim. 'Peki, kardeşim, zaten seni bekliyordum' dedi. Halife dedikleri de meğer Mehmed Kayalar adında bir zatmış. Aslında halifelik filân yok. Bunun Üstadın mesleğini tam bilmeyenler söylüyordu.

Bana Yirmi Üçüncü Söz, Gençlik Rehberi ve Hanımları Rehberi olmak üzere üç tane kitap verdi. Kitapları daktilo edilmişti. Kitapları aldıktan sonra doğru Zülfi'nin evine gittim. Öyle bir hal hissediyordum ki, Diyarbakır sokaklarına sığamaz olmuştum. Zülfi'nin evine bir nefeste Yirmi Üçüncü Söz'ü bitirmiştim.

"Köylülere Yirmi Üçüncü Söz'ü okuyorum"

Eve döner dönmez, seslendim: 'Müjde! Buldum.' Hanım, 'Ne buldun?' diye sordu. Cevaben sesli olarak Yirmi Üçüncü Söz'ü okumaya başladım.

Bak, böyle yüksek bir hakikat varmış. Biz bundan habersiz bir vaziyette yaşıyormuşuz' dedim.

Epey zamandır, bir meseleden dolayı, köylülere küskün olduğum için camiye bile gitmiyordum. O akşam, Yirmi Üçüncü Söz'ü elime aldım ve doğruca camiye gittim. Şark köylerinde camilerde sigara içerlerdi. Her zamanki gibi o akşam da sigaraların dumanı camiyi kaplamıştı. Ben içeri girince hemen ayağa kalkarak, 'Buyur, hocam, buyur' diye bana yer açtılar. Ben, 'Önce şu sigaraları söndürün. Ondan sonra buyurayım' dedim.

Ezan okundu, teravih namazını kıldık. Namazdan sonra caminin taştan yapılmış iptidâî minberine çıktım ve köylülere, 'Durun bakalım. Size bazı şeyler söyleyeceğim' dedim. Hiçbirisi dağılmadan oturdu. Ben hemen Yirmi Üçüncü Söz'ü okumaya başladım. Türkçe bilmedikleri için anlamıyorlardı. Ben anladığım kadarıyla izah ediyordum. Çok istifade ettiklerini görüyordum. Sabahleyin okula gelen köylüler, 'Bugüne kadar böyle şeyler duymadık. Çok istifade ettik. Akşam yine devam edelim' dediler.

"Sohbetler devam ediyor"

Köylülerle ve talebelerle sohbetlerimiz bütün samimiyetiyle devam ediyordu. Köy odalarına gidiyor, onları Türkçe öğrenmeye teşvik ediyordum. Talebelerle birlikte, köylülerden de bir hayli kimse Türkçe öğrendi. Benim için mesai mefhumu yoktu. Vazifem gün doğar doğmaz başlıyor, gece yarılarına kadar derslere, sohbetlere devam ediyordum. Bu arada okuldaki talebeler de her bakımdan çok güzel yetişiyorlardı.

Dördüncü ve beşinci sınıf talebelerini daha başka türlü yetiştiriyordum. Kendim de sporcu olduğum için, onları âdeta askerî bir disiplinle yetiştiriyordum. Zaten ahlâkî ve manevî eğitime de ağırlık verdiğim için, talebelerim çok kaliteli bir eğitim almış oluyorlardı.

Risale-i Nur'ları tanıdıktan sonra benden meydana gelen bir diğer değişiklik de ilkokullarda, bilhassa köylerde ciddî bir eğitim yapılabilmesi için köylülerle çok sıkı bir münasebet içerisine girmenin zaruretine inanmam oldu. Bunu, vazife yaptığımı köyde bizzat tatbik ettim ve çok güzel neticelerini gördüm.

Kanaatimce, milletimizin maddî-manevî kalkınmasında bu hususun çok büyük ehemmiyeti vardır.

Köylülerle kaynaşmanın öyle neticeleri oldu ki, bir müddet sonra, civar köyler de faaliyet sahamız içerisine girdi. Biz onlara giderdik, onlar da bize gelirdi. Çok güzel bir kardeşlik ve dostluk havası meydana gelmişti.

"Konya'ya tayinim çıkıyor"

Dicle'nin köylerinde tatlı hatıralarımız fazla devam etmedi. Bir müddet sonra Konya'ya tayinim çıktı. Konya'ya geldikten sonra, benim okuduğum eserleri okuyan birisi olup olmadığını epey araştırdım. Bir zaman sonra Yorgancı Mehmet Amca ile tanıştık. Onun dükkânında derslerimizi, sohbetlerimizi devam ettiriyorduk. Öylesine bağlarımız kuvvetlenmişti ki, onun dükkânını âdeta evimiz gibi hissediyordum. Konya'da Bediüzzaman ve eserleri ile alâkadar bütün zatlar da oraya gelir, bir arada toplanırlardı. Birçok ağabeyi ve kardeşi de böylece Mehmet Amca vasıtasıyla tanımış oldum.

"Üstad Hazretlerini ziyaretim"

1957 yılında idi. Bir gün Konya'da bulunan ağabeylere Üstadı ziyaret edeceğimi söyledim. 'Üstad hem hasta, hem yorgun. Kimseyi kabul etmiyor' dediler. Ancak ziyaret etmek hususundaki ısrarlarım üzerine, 'Peki, git bakalım. Belki seni kabul eder' dediler.

Trene binip Isparta'ya gittim. Üstadın evini araştırmaya başladım. Ancak sorduklarımdan hiçbirisi cesaret edip de Üstadın evini bana tarif edemiyordu. Nihayet cesur birisi çıkıp tarif etti: 'İlerden sağa dön. Polis noktasının bulunduğu yerde...'

Tarif edilen yere vardım. Kapıyı çaldım, kimse açmadı. Sokakta bulunan birisi Üstadın Emirdağ'a gittiğini söyledi. O sıralar Üstad Emirdağ ile Isparta arasında sık sık gider gelirmiş.

Derken, ben Emirdağ'ın yolunu tuttum. Üstadın evini sorduğum birisi kendisini takip etmemi söyledi. Takibi de biraz uzaktan yapmamı ve

kendisinin önünde bir miktar eğleşip gideceği evin, Üstadın evi olduğunu söyledi. Dediği gibi yaptık.

Allah'a şükür, Üstadın evini bulmuştum. Kapıyı çaldım. 35 yaşlarında bir zat kapıyı açtı ve 'Buyur, kardeşim' dedi. Ben 'Ağabey, Üstadı ziyarete geldim' dedim. 'Kardeşim, Üstad hasta, kimseyle görüşmüyor. Üstelik sesi de çıkmıyor. Biraz önce de uzak vilâyetlerden gelenler oldu. Onları da kabûl etmedi' dedi. Ben 'Ağabey, ne olur, sen Üstada bir söyle. Ben Konya'dan geldim. Öğretmenim. Üstadı mutlaka ziyaret etmek istiyorum' dedim. 'Peki, bir dakika bekle' dedi. Biraz sonra kapıyı açtı ve hemen beni içeriye aldı.

Yukarıya çıktık. Üstad bir somya üzerinde uzanmıştı. Yerde eski bir halı seccadeden başka bir şey görünmüyordu. Zemin çıplaktı. 'Esselâmü aleyküm' dedim. Sesi çıkmıyordu. Gayet kısık bir sesle, 'Aleyküm selâm' dedi.

"Üstad öğretmen ve subaylara önem veriyordu"

Beni yukarıya çıkaran ve Üstadın hizmetinde olan zatın Zübeyir Ağabey olduğunu sonradan öğrendim. Üstad Hazretleri gayet kısık sesiyle konuşuyor, Zübeyir Ağabey de bana naklediyordu. Bir müddet sonra, 'Ağabey, sizin nakletmenize gerek yok. Ben anlıyorum' dedim. Biraz sonra Üstadın sesi de açıldı. Şu sözlerini hiç unutamıyorum:

Kardeşim, benim nazarımda iki sınıf çok ehemmiyetlidir: Birisi subay, diğeri ise öğretmendir. Bence bir öğretmen, yüz vaiz kadar bu memlekete faydalıdır. Subay Türk ordusunun en sağlam temeli ve unsurudur. Bu iki sınıf mesleğe çok ehemmiyet veririm ben.'

Bir ara sohbetin bir yerinde 'Kardeşim, Menderes bizdendir. Menderes'in bu memlekete çok büyük hizmeti vardır. Onun için onunla beraberiz' demişti. Bu sözleri söylediği esnada Sungur Ağabey, Bayram Ağabey ve Ceylân Ağabey de oradaydı.

İstikbal hadiselerinden bahsetti. Beni talebeliğe, kardeşliğe ve dostluğa kabul etti. 'Kardeşim, seni bu üç makama kabul ediyorum. Seni dualarıma dahil ediyorum. Sen de beni dualarına dahil edeceksin' dedi. Sonra 'Artık gidebilirsin' diyerek bana izin verdi. Sonra bir vasıtaya binip Konya'ya geldim.

Bir ay kadar sonra -zannediyorum Temmuz ayında idi- tekrar Üstadı ziyaret etmek için Konya'dan trene bindim. Isparta istasyonuna vardığımda

bir de ne göreyim. Zübeyir Ağabey kapıda beni bekliyor. Üstad Hazretleri, 'Trende bir kardeşimiz var, onu al da gel' diye Zübeyir Ağabeye söylemiş. Beraberce Üstada gittik. Elini öptüm, uzun müddet sohbetinde bulundum.

Üçüncü defa ziyaretine gittiğimde üstad Burdur taraflarına gitmişti. Otelde beklemeye başladım. Orada iki kişi de Üstadı ziyaret etmek için bekliyordu. Bunlar Abdullah Çavuş ile Van taraflarından Ziya Mesci idi.

Abdullah Çavuş Üstadla ilgili hatıralarını anlatıyordu. O sırada Ceylân Ağabey merdivenlerden çıktı, hafifçe benim omzuma dokundu ve tekrar merdivenlerden aşağıya indi. Ben bunun benim gelmem için bir işaret olduğunu anladım ve hemen arkasından koştum. Beraberce Üstadın yanına gittik. Somyasının üzerinde Cevşen okuyordu. Beni kucakladı, ben de ellerinden öptüm. Yine her zamanki gibi hizmetlerden bahsetti.

"Camide dersler yapıyorduk"

Konya'nın Çamurluiğret köyünde vazife yapıyordum. Camide köylülerle sohbet ederek dersler yapıyorduk. Bir gün bir müfettiş geldi. Cebinden Konferans risalesini çıkararak, 'Ben bunu okudum çok beğendim. Sende de var mı bu kitaptan?' dedi. Ben de, 'Evet, aynısından var' dedim. Halbuki aynı şahısla biraz önce münakaşa etmiştik. Beni oyuna getirmek istediğini anladım. Köylülerin ifadesini filân almış. Neticede bir şey çıkaramadı. Sonradan o zatın İşçi Partisinden meb'us namzedi olduğunu duydum..

"Hiç korkmayın! Küfrün beli kırıldı"

Bir hafta sonra tatil olmuştu. Üstadı ziyarete gittim. Ben kapıdan girer girmez, somyasının üzerinde ayağa doğruldu ve alnımdan öptü. 'Benim kahraman kardeşim, Konya'da Risale-i Nur'a ilişen var mı?' diye sordu. 'Üstadım!' dedim ve biraz durakladım. Bunun üzerine Üstad, 'Evet, kardeşim, biliyorum. Seni tebrik ediyorum. Hiç korkmayın! Küfrün beli kırıldı. İnşaallah bundan sonra İslâmiyet parlayacak. Komünizm ve dinsizlik yıkıldı' dedi.

"Hizmetine Konya'da devam et"

1958 yılı yaz tatili devresinde idik. Isparta'da Üstadın hizmetinde bulunan bütün ağabeyleri tevkif etmişlerdi. 'Ben gideyim de, ağabeyler hapisten çıkıncaya kadar Üstadın hizmetinde bulunayım' diyerek Üstadın yanına gittim. Elini öptüm. 'Kardeşim, yirmi lira yol parasını ben vereceğim' dedi. Ben, 'Hayır, Üstadım!" diyerek almadım. 'Peki,' dedi, 'eğer kabul etseydin, sevabın az olacaktı. Seni yaz tatili boyunca, kardeşlerimiz

hapisten çıkıncaya kadar, yanımda alıkoymak isterdim. Ancak sen memursun. Sen hizmetine Konya'da devam et' dedi.

O zaman Dr. Sadullah Ağabey Taif'e gitmek istiyordu. Ben Üstadın yanına gelirken, 'Üstada söyle, bana izin versin. Eğer o izin verirse gitmek istiyorum' demişti. Ben bunu Üstada söylemeyi unutmuştum. Üstad Hazretleri ben hiçbir şey söylemediğim halde, 'Sadullah'a selâm söyle. Gitmesin, gidemez. Ona izin yok' dedi. Sonra tekrar ellerini öperek yanından ayrıldım.

Hangisinde olduğunu hatırlamıyorum, ziyaretlerimden birisinde bana, 'Sana maaş bağlayayım' dedi. Ben de, 'Üstadım, kendi paramla İslâma hizmet etmek istiyorum' dedim. Tebrik etti ve şöyle dedi: 'Anneni, babanı, eşini dualarıma dahil ettim. Seni otuz senelik talebeliğe, dostluğa ve kardeşliğe kabul ettim.'

Lâyık olmadığımız halde o bize iltifatlar ve bizi hizmetlere teşvik ediyordu.

"Üstadın vefatını haber alıyorum"

1959 yılında Cihanbeyli'nin bir köyüne tayin olmuştum. O sıralarda gazetelerde Üstadla ilgili çok şeyler yazılıyordu.

Bir gün Konya'ya gelmek üzere yola çıktım. Yolda gözüme ilişen bir gazetede Üstadın vefat haberini gördüm. Çok müteessir olmuştum. Tabiri caizse perişan olmuştum. Bizde Üstad sanki hiç ölmeyecekmiş veya çok uzun süre daha yaşayacakmış gibi bir his vardı. Bir hafta boyunca geceli gündüzlü ağladım.

"Gözlerimi ne zaman kapasam, karşımda Üstadı görüyordum. Bir gün rüyamda şöyle dedi: 'Kardeşim, merak etme, ağlama. Bizim hayattan ziyade memâtımız (ölümümüz) hizmet edecek."

"Allah rahmet eylesin. Âmin."

İMAN KAHRAMANI ŞANLI ÜSTADIM

Feyzin kalbimize doldu Üstadım.
Kavuştum Nur'lara sanki ummanım.
Feda olsun Nur'a benim de canım.
Sönse bütün âlem, sönmez imanım.

Üstadım bu âlem beklerdi seni
Uzat da öpelim nurlu elleri

Kur'ân bahçesinden gelen gülleri
Koklattın bizlere şanlı Üstadım.

Ezelî fermanda lûtfa mazharsın;
İhlasa îmana açık bürhansın,
Kur'ân esrarında sen bir dellalsın,
Îmanı bizlere sundun üstadım.

Nur olsun, nur dolsun bütün gönüller
Kahrolsun Kur'ân'a uzanan eller,
Gelmesin geriye zulmâtlı günler,
Nur'unla zulmâtı boğdun Üstadım.

Yırtıldı perdeler parladı Nur'un
Kör oldu gözleri dinsiz gürûhun,
Dursun ıztırabı artık ruhunun
Küffarın başını ezdin Üstadım.

Yılmaz mücahid eşsiz kahraman
Çarpıştın küfürle vermedin aman
Kükrese îmanlar hep Bediüzzaman
Kalbimiz makberin olsun Üstadım.

Konya, 1959-1960

Öğretmen Mustafa ÖZSOY

MUSA YUKARI

Aslen Denizli ili, Tavas ilçesi, Ovacık köyündenim. Şimdi İzmir-Torbalı-Ayrancılar'da oturuyorum..

"Üstadı arıyoruz"

Ben Musa Yukarı. Aslen Denizli ili, Tavas ilçesi, Ovacık köyündenim. Şimdi İzmir-Torbalı-Ayrancılar'da oturuyorum. 1957 senesi Mayıs ayında, ben, köyden Salim Acar ve komşu Çakırbeyli köyünden Veli Başarır, Üstadımızı ziyaret için trenle Isparta'ya gittik. Fakat evine vardığımızda Üstadımızın Eğirdir'e gittiğini öğrendik. Biz de Eğirdir'e gittik. Fakat maalesef orada da bulamadık. Orada bulunan kardeşimiz Çilingir Ali Ağabey, 'Buradan gitti. Nereye gittiğini de bilmiyoruz' dedi.

O gece, otelvari bir handa kaldık. Handa takriben 50 kişi vardı. Beraber büyük bir salonda oturduk, konuştuk. Sohbet esnasında bize, 'Nerelisiniz?' diye soruldu. Biz, 'İzmirliyiz' dedik. 'Niçin burada bulunuyorsunuz?' dediler. Biz, 'Isparta'ya Bediüzzaman'ı ziyarete geldik. Burada olduğunu söylendi. Fakat burada da bulamadık. Nihayet bu gece handa yatıp yarın İzmir'e döneceğiz' dedik. O zaman handa bulunan müşterilerden tahminen 30 yaşlarından birisi, 'Bediüzzaman mı?' dedi. 'Evet' dedik. 'Bakın,' dedi. 'Bediüzzaman ile geçen bir hatıramı anlatayım' dedi ve bütün handaki yolcularla beraber dinlemeye başladık.

"Bir kamyon şoförünün itirafı"

Ben bir kamyon şoförüyüm. Bir gün yanıma tanımadığım üç kişi geldi. Bana, 'Memleketimizde Bediüzzaman diye fevkalade zararlı bir alim var. Taksiyle dolaşıyor. Sana 50 bin lira verelim, yed-i emine parayı teslim edelim. Sen kamyonun ile buna çarp, kaza süsü ver ve öldür. Bu paraya yed-i eminden al' dediler. Ben kabul ettim. Nihayet taksinin rengini ve plaka numarasını verdiler. Bana yardımcı olacaklarını söylediler.

Nihayet yola çıktım. Taksinin karşımdan geleceğini söylediler. Gözüm taksinin renginde. Renk uyarsa, direksiyonun önüne koyduğum plaka numarasına bakıyorum. Bir baktım, aynı renkte bir taksi uzaktan göründü. Yaklaştıkça plaka numarasına bakıyorum. Tam o anda taksi sağa yanaşıp durdu. İçinden bir genç indi. Sola geçti, yani benim önüme. El kaldırdı. Ben

de durdum. 'Ne o?' dedim. 'Seni Hoca Efendi çağırıyor' dedi. İndim, taksinin yanına o genç ile beraber vardım. Hoca Efendi, taksinin camından başını çıkarıp bana dedi ki: 'Oğlum, ben memlekete zararlı bir Hoca değilim. Sana yanlış bilgi verdiler. Bu teşebbüsünden vazgeç.' O anda Hocaya o kadar ısındım ki anlatamam, tarif edemem. Bana para teklif eden o üç kişi orada olsa idi tereddütsüz üçünü de arabamla ezerdim. Ben bunu başka birinden duymadım, kendim yaşadım; ister inanın, ister inanmayın.'

Ben, o arkadaşın adresini almadığım için hâlâ üzgünüm ve pişmanım. Bu hadiseyi bütün o handa olan insanlar bizim ile beraber dinlediler.

Biz o gece, orada yatıp sabahleyin tren ile İzmir'e hareket ettik. Sağ selamet köyümüze geldik.

"Soluğu karakolda aldık"

Sene 1960. Ocak ayındayız. Üstadımızın Ankara'ya geleceğini işittik. Köyden Kadir İnci arkadaşım beraber Ankara'ya gittik. Orada bazı kardeşleri bulduk. Onlarla beraber bir yere vardık. Vardığımız yerin altı Murat Lokantası idi. Üstüne çıktık. Geniş bir yerde yüze yakın arkadaş toplanmıştı. Şimdi çoğu rahmetli oldular. Bildiklerimden Selâhattin Çelebi, Ceylan Çalışkan, Ahmet Feyzi Ağabeyler orada idiler. Üstadımızı, Ankara'ya, İçişleri Bakanının sokmadığını, Emirdağ'da ikamete mecbur ettiklerini duyduk. Kadir İnci ile beraber Emirdağ'a gitmeye karar verdik.

Emirdağ'a vardık, öğle namazı bir camiye girdik. Namazdan sonra ben, sakallı bir amcaya yanaşıp sordum:

Amca, bu camide Nurculardan kimse var mı?'

Oğlum, biz hepimiz Nurcuyuz. Ne istiyorsun?'

Biz İzmir'den geliyoruz. Bediüzzaman Hocayı ziyaret edeceğiz, evini bilmiyoruz, onu soracaktık' dedim.

Cami cemaatinden on yaşlarında bir çocuk çağırdı. 'Bu misafirlere Bediüzzaman Hocanın evini gösteriver' dedi.

Çocuk önümüze düştü, biz arkasından gittik, 'İşte şu ev!' dedi, çocuk geri döndü. Kapıyı çaldık. Biraz bekledik. Bu sırada birisi benim omzuma vurdu. 'Yürü karakola, ben sivil polisim' dedi. Ve ikimizi karakola getirdi. Öğle zamanı olduğu için karakolda bir tane resmi elbiseli nöbetçi vardı. Ona, 'Bunları Hocanın evinin önünden getirdim' dedi.

Polis bize sordu: 'Buraya niçin geldiniz?'

Bediüzzaman Hocayı ziyarete geldik' dedik.

Nerelisiniz?' dedi.

İzmirliyiz' dedik.

Bize, 'İzmir'den avanak adam çıkmaz, İzmirliler uyanık olur. Siz nasıl avanak çıktınız? Ben de İzmirliyim. İzmir'den buraya kadar hiç alim yok mu ziyaret edilecek?' dedi.

Ben de, 'Orası takdir meselesidir' dedim.

Bize, 'Oturun, Komiser yemekten gelince ifadenizi alır' dedi.

Neticede 'Komiser geldi' dediler. Bizi öbür odaya çağırdılar. Komiser ifademizi aldı. Bazen sert, bazen yumuşak sorular sordu. Biz lâzım gelen cevabı verdik. Bizi serbest bıraktı. 'Derhal Emirdağ'ı terk edin. Bir daha Hocanın oraya giderseniz, sizi hapsettiririm' dedi.

Biz, ilk geldiğimiz odaya döndük. Durumu onlara anlattık. Gitmek için izin istedik. Bizi karakola getiren polis dedi ki: 'Biz, sizi sevdik. Herşeyi dobra dobra söylediniz, gelin bakayım.' Bizi Ceylan Ağabeyin babası Mehmed Ağabeyin dükkânına götürdü. 'Bunlar sizden' deyip yanına bıraktı, kendi gitti.

"Üstadı ziyaretimiz"

Mehmed Ağabey bize, 'Üstadımızın evini biliyor musunuz?' dedi.

Evet' dedik.

Onun evinin bitişiğinde bir bakırcı dükkânı var, o kardeşlerdendir. Onun dükkânına gidin, size yardımcı olur' dedi.

Biz oraya gittik, dükkânı bulduk, müşteri gibi dükkânına oturduk. Durumu anlattık.

İzmir'den gelmişsiniz, karakolda ifadeniz alınmış, biz bu gece derste duyduk. Hatta Zübeyir Ağabey, bu gece sizi karakol ve otellerde aradı. Siz onlar mısınız?' dedi.

Biz, 'Evet' dedik. Bize yer gösterdi. Elinden gelen yardımı yapacağına dair söz verdi.

Biz tevekkülvari dükkânında otururken dışarıda elinde su kabı olan bir kardeşi, 'Osman!' diye çağırdı. İçeri gelince ona, 'Bu arkadaşlar, İzmir'den gelmişler. Hoca Efendiyi görmek istiyorlar. Durum nasıl?' dedi.

Osman, 'Üstadımız şu anda uyuyor, Zübeyir Ağabey ise bir yere kadar gitti. Zübeyir Ağabey gelsin ona söylerim. Üstadımız uyanınca Zübeyir Ağabey de ona söyler. Üstadımız kabul ederse, ben gelir, kardeşleri çağırırım. Bizim elimizde birşey yok, Üstadımız ne derse biz onu yaparız' dedi ve gitti.

Osman, tahminen bir saat sonra geldi, 'Zübeyir Ağabey geldi, ona söyledim, Üstadımız uyandı, o da Üstadımıza söyledi. Üstadımız sizi bekliyor' dedi.

O anda sevincimizden sanki uçuyorduk. İçeri girdik. Üstadımız biraz rahatsız yatıyordu. Bize elini uzattı. Elini ikimiz sırayla öptük. Bize 'Nerelisiniz?' diye sordu.

Ben, 'Denizli Tavaslıyım' dedim. Kadir İnci de, 'Konya Ermenekliyim' dedi. 'Fakat şimdi ikimiz de İzmir Torbalı, Ayrancılar köyünde oturuyoruz' dedik. Bana, 'Seni Zübeyir'in yerine kabul ediyorum' dedi. Kadir'e de, 'Seni Sungur'un yerine kabul ediyorum' dedi ve buyurdu ki:

Küfrün beli kırılmıştır, bir daha doğrultamaz. İzmir'deki kardeşlere selam söyle, para masraf edip gelmesinler. Risale-i Nur'ları okusunlar. Oğlum Zübeyir, bunlar beni görmek için buraya gelmişler. Bunların yol paralarını ver.'

Biz, 'Parayı almayız, başka yere gelmiştik, buraya uğradık' dedik.

Tekrar elini uzattı, 'Üstadınız müsaade veriyor' dedi.

Tekrar elini uzattı. İkinci defa elini öptük.

Üstadımız, Zübeyir Ağabeye, 'Bunları otobüse bindir, öyle gel' dedi. Zübeyir Ağabey bizimle beraber dışarı çıktı. Yolda bir dakika bile beklemedik, hemen İzmir tarafına giden bir otobüs geldi. Binip hareket ettik. Halbuki İzmir'e otobüs her zaman bulunmuyordu. Üstadımızın manen otobüsü görüp bizi gönderdiği, âşikâre belli oldu.

"Eğer biz, biraz oyalansaydık, hemen o gün araba bulamayacaktık, hem de yanımızda Zübeyir Ağabey olmasaydı, büyük bir ihtimalle başka polisler tarafından karakola götürülecektik."

ALİ ÇAKMAK

1925'te Kütahya-Tavşanlı'da doğdu. Dede tarafından Bursalıdır. Nur hizmetinin Bursa'da yerleşmesinde ve gelişmesinde üstün gayretleri olmuştur.

Ulu Osmanlı Devletinin padişahları olan Osman ve Orhan Gazilerin beldesi Yeşil Bursa, Şehid Murad'a mezar olmuştu. Süleyman Çelebi ile Bursa'da yücelmişti.

Ali Çakmak himmet ve hamiyet sahibi bir insandır. Osmanlının kuruluş devri payitahtının temsilcisi olarak, zamanın sahibi Bediüzzaman ile mülaki olmuştur. Bursa'da evinde, muhtelif zamanlarda, yirmi beş yıl önceki bu aziz zamanları bize terennüm etti.

Eskiden beri Türkiye'deki İslâmi hizmetleri yakından takip edip alakadar olan Ali Çakmak, otuz yıl evvelinin 'Büyük Doğu' hareketiyle de alakadar olmuş, memleketi Tavşanlı'da ilk Büyük Doğu Cemiyetinin şubesini açmıştı. Bu himmet ve gayret, nihayet kendisini Nur'lara talebe etmişti.

Nur'ların müellifini bir defa Emirdağ'da, iki defa da Eskişehir'de ziyaret etmişti. Eskişehir'de Abdülvahid Tabakçı ve Şükrü Yürüten'in evinde üstadı görüp, ellerini öpmüştü. Bu mülakatlarını şöyle anlatıyordu:

"Risale-i Nur ile karşılaşmam"

Risale-i Nur ile ilk karşılaşmam şöyle olmuştu: 1948 senesinde Tavşanlı'da komşumuz emekli öğretmen Hacı Mustafa, Hatt-ı Kur'an ile matbu, kapakları kopmuş bir kitap vererek, 'Bunu oku' dedi. Okudum, Tekrar tekrar okudum. Elimden bırakamıyor, çok feyz alıyordum. Kitabı iade etmek için Hacı Mustafa'ya götürdüğümde, 'Kitap senin olsun' diye bana verdi. O anda heyecanla kitabı elimle bağrıma bastım. Daha ismini öğrenmeden kitabın meclubu olmuştum. Elimden bırakamadığım bu kitabın sonradan Risale-i Nur külliyatından Ayetü'l-Kübra risalesi olduğunu öğrendim. Kısa zamanda Eskişehir'de saatçı Şükrü Yürüten'den bazı risaleleri temin ederek 1952 senesinde Bursa'ya hicret ettim.

Daha evvel 'Büyük Doğu' ve 'Milliyetçiler Derneği' vasıtasıyla bir çevrem vardı. Bunlar arasında Risaleleri okumaya çalıştım. Fakat kitaplar teksir ve daktilo ile çoğaltılmış olduğu için kabullenmek çok zor oluyordu.

Bu faaliyetimizi haber alan İstanbul'dan Mehmed Fırıncı Ağabey geldi. Tanıştık, bize büyük kuvvet verdi. Sonra bir gün Orhan Camiin kapısı önünde elinde bavul ile Muzaffer Aslan Ağabeyi tanıdım. Hemen dükkanıma götürdüm. Nur camiasıyla böylece tanışmış olduk.

Bazı semtlerde sohbetler devam ederken nihayet matbu risaleler gelmeye başlayınca, Bursa'dan hizmetler gelişti. Bu arada takipler ve tazyikler de başladı.

"Üstadı ilk ziyaretim"

Bir gece Üstad Hazretlerini rüyamda gördüm. Sohbet ettiğimiz evimde imiş. Beni kucakladı ve çıktı. O sırada kalbimde tatlı bir acı hissediyordum. Bırakmasının istemiyordum. Heyecanla uyanmıştım. Hâlâ ne zaman o rüyayı hatırlasam o tatlı acıyı kalbimde hissederim. İşte bu rüyadan sonra Üstad Hazretlerini ziyaret etmek iştiyakı doğdu. Bu iştiyak içinde günler geçerken, 1958 senesi Haziran ayında Ankara'dan gelirken otobüs Eskişehir'e uğradığında ani bir kararla yolumu değiştirerek Emirdağ'a gittim. O günlerde şiddetli bir terör havası estiriliyordu. Kimin yanına varsam benden kaçıyorlardı. Kimse yanıma yaklaşmıyordu. Niçin geldiğimi herhalde tahmin ediyorlardı. Nihayet birisinin önüne dikildim. 'Mehmet Çalışkan'ın dükkanı nerede?' dedim. Eli ile bir çarşıyı göstererek, 'Şurada' dedi ve uzaklaştı. Gittim, baktım. Mehmet Çalışkan'ın dükkanı kapalı. Komşuları, 'Arka çarşıda Hacı Osman var' dediler. Gittim. İhsan Çalışkan'la karşılaştım. Bursa'dan geldiğimi, Üstad Hazretlerini ziyaret etmek istediğimi söyledim. İhsan Çalışkan, Üstad Hazretlerini rahatsız olduğunu, ziyaretçi kabul etmediğini, fakat anahtarın imam Mustafa Acet'te bulunduğunu, onu görmemi söyledi. Mustafa Acet'i bularak iştiyak ve arzumu arzettim. Mustafa Acet, 'Kardeşim, Üstadımız rahatsız, kimseyi kabul edemiyor. Hatta Diyarbakır ve Halep'ten gelenler var. Otelde bekliyorlar. Fakat yine de ben Üstad Hazretlerine söyleyeceğim. Sen Hacı Osman'ın dükkanında bekle' dedi.

"Bursa ehl-i tahkikin merkezi"

Bakkal dükkanı olduğu için her içeri girenin, bana geldiğini sanarak heyecanlanıyordum. Belki ömrümün en heyecanlı dakikalarını yaşıyordum. Zaman durdu. Saniyeler saat oldu. Nihayet sonradan isminin Ahmet Urfalı olduğunu öğrendiğim birisi içeri girdi. Yüzüme baktı. Ve 'Bursa'dan gelen sen misin?' dedi. 'Evet' dedim. 'Üstad Hazretleri sizi bekliyor' dedi.

Son derece heyecanla onu takip ettim. Eski ahşap bir eve girdik. Bir çift takunyadan başka eşya namına bir şey yoktu. Merdivenlerden çıktık. Sofada sadece bir leğen ve ibrik. Şerefli huzuruna girdik. Somya üzerinde, yatağında hafif doğruldular. Başında çağla rengi bir sarık, saçları beyaz ve kulaklarının ön ve arkasından omzuna kadar uzamış. Hafif düzgün bir yüz. Hemen elini öptüm. Parmakları ince ve uzun. Oturmamı söyledi. Sesi gayet hafif çıkıyordu. Tam anlayamıyordum. Yanında bulunan Mustafa Acet'e vasıta olmasını söyledi. 'Kardaşım, sadıkane hizmet etmiş arkadaşlarımı kabul edemiyorum. Seni kabul ettim. 25 sene hizmet etmiş gibi kabul ediyorum' diye iltifat ettiler. İsmimi ve anne-babamın sağ olup olmadıklarını sordular. 'Nerelisin?' dedi. 'Tavşanlı'da doğdum. Bursa'da oturuyorum' deyince. 'Konya ehl-i tetkikin, Bursa ise ehl-i tahkikin merkezi idi. Bursa kadıları bid'alardan mahfuz kalmıştır' buyurdular.

Bu ziyaretimden sonra hem Üstad Hazretlerinin dua ve himmetleri, hem Ceylan, Fırıncı, Birinci gibi kahraman kardeşlerin bizleri yalnız bırakmamaları neticesi Bursa'da hizmetlerimiz inkişaf etti. Hele bir hafta Bursa'ya iş münasebetiyle gelen, Üstad Hazretlerinin hizmetkarlarından Ahmed Urfalı, Üstadımızın selam ve dualarını getirir, bizi hizmete teşvik ve teşcileri şevk kaynağı olurdu.

"İkinci ziyaretim"

Eskişehir'e iş münasebetiyle gitmiştim. Üstad Hazretleri Emirdağ'da ise ziyaretine gitmek istedim. Saatçı Şükrü Ağabey, Üstadın Isparta'da olduğunu, karın yolları kapattığını ve gitme ihtimalinin olmadığını söyledi. O gece Doğan Otelinde kalmıştım. Rüyamda; Üstad Hazretlerini yatak üzerinde beyazlar içinde gördüm. Benim de üzerimde beyaz bir gömlek vardı. Bursalıları ziyaret ettiriyormuşum. Kapıdan girerken şehadet parmağı ile işaret ederek, 'Gel! Gel! Seninle ümmet-i Muhammedin birleşmesi hakkında görüşeceğim' dediler. Yanına gitmek isterken uyandım. Hemen kalbime geldi ki: 'Üstadım gelecek.' Sabah, Saatçı Şükrü Ağabeye uğradım. 'Haber var mı?' dedim. 'Yok, kardeşim, kardan kamyonlar bile geçemiyormuş. Taksi nasıl gelsin' dedi. Akşama kadar belki yirmi defa dükkana uğradım. Nihayet akşam üzeri geldiğini, Şükrü Ağabeyin evinde kaldığını öğrendim.

O gece aynı evde, Üstadımın hemen yakınında bir odada kalmanın heyecanını yaşadım. Aynı gece yarısı, Adnan Menderes'in Londra uçak kazası sonrası İstanbul'dan Ankara'ya geçeceğini öğrendik. Bütün

ağabeylerle birlikte, istasyona gittik. Menderes'e bir mektup verilecek idi. Fakat 'Başbakan uyuyor' dediler ve mektubu müsteşar Ahmet Salih Korur'a vererek eve döndük. Sabahleyin, Üstad Hazretlerini, geldiğini duyan gelmeye başladı. Bir hayli kalabalık oldu. Ziyaret edememe endişesi içindeydim. Saat 9-10 sıralarında hiç kimseye söylemeden heyecanla Üstadımın bulunduğu daireye geçtim. İçeri girdim. O zamanki cüret ve cesaretime hâlâ şaşarım. İçeride Zübeyir Ağabey Kur'an okuyordu. 'Gel kardeşim! Bekle. Üstad Hazretleri uyuyor' dedi. Bir müddet sonra dışarıdan Ceylan geldi. İçeriden zil çalındı. Ceylan girdi. 'Dışarıda kim var?' dedi. Ceylan 'Bursa naşirlerinden Ali var' dedi. Abdest tazelemek istemiş, abdest aldılar. Kullandığı su iki bardak kadardı... Sonra Ceylan, 'Sizi istiyor' dedi. Girdim. Elini öptüm. İsmimi, nereden geldiğimi sordu. Çok hiddetli idi. 'Kardeşim... Ziyaretinizi kabul ediyorum' dedi. Tekrar elini öptüm. Geri geri çıkarken Ceylan'a, 'Nereye gidecek ise oraya kadar götür' dedi. Ceylan, Üstad Hazretlerinin arabasıyla beni otelde kadar götürdü. Onun arabasıyla bir yere gitmek bile bize ayrı bir zevk ve heyecan veriyordu. Aynı gün öğle namazına Çarşı Camiine gittiğimde İstanbul ve Ankara'daki bütün naşirleri orada olduğunu gördüm. O günlerde İstanbul, Ankara naşirleri arasında ihtilaf vardı. Halli için Üstad Hazretleri çağırmıştı. Gördüğüm rüyanın tabiri de çıkmıştı.

"Üçüncü ziyaretim"

Vefatında, 3-4 ay evvel Bursa'da tamir edilen arabasını, şoförü Hüsnü ve Fırıncı Ağabey ile Eskişehir'e götürdük. Üstad Hazretleri Abdülvahid Tabakçı'nın evinde kalıyordu. Altındaki odada havacı astsubay Muzaffer Erdem ve Ahmed Urfalı ile beraber kaldık. Sabah namazında Odun Pazarı Camiine gitmiştik. Hüsnü, camiden beni çağırdı. 'Üstad gidecek, sizi istiyor' dedi. Heyecanla gittik. Son günlerde Bursa'ya karşı teveccühü vardı. Hatta Fırıncı Ağabeye, 'Bursa'yı Isparta gibi, Barla gibi kabul ediyorum' diyordu. Bunun için nereli olduğumu sorarsa duasına doğrudan müteveccih olayım diye, Bursalıyım demeye niyet etmiştim. Şerefli huzuruna kabul buyurdular. Ellerine sarıldım, öptüm. Tekrar öptüm. Oturmaya fırsat yoktu. Hazırlık içinde idiler. 'Kardeşim ben gidiyorum. Ziyaretinizi kabul ettim' dedi. Tekrar elini öptüm. Ellerini göğsünde koyarak beni yolcu ediyordu. O anda içinde bugün nereli olduğumu sormadı diyordum. Hemen Hüsnü'ye seslendi, 'Hüsnü, aslen nereliymiş, sor' dedi. Ben, 'Tavşanlıyım' demeye mecbur oldum. Arabası hazırlandı. Eşyalarını arabaya götürdük. Hepsi bir sepet, iki bohçadan ibaretti. Üstadımız Zübeyir Ağabey ile Abdülvahid

Ağabeyin kollarında merdivenlerden inerken resmi elbisesi ile Muzaffer Erdem elini öptü. Ona 'Kardeşim, ben elli yıldan beri ordu ile alakadarım' dedi. Hiç kimse cesaret edip yanına yaklaşamıyordu. Zübeyir Ağabey arabaya bindi. Tam araba hareket edeceği anda bir kadın arabanın üzerine atıldı. Ellerini açarak dua istedi. Üstad Hazretleri Zübeyir Ağabeye ismini sordurdu. Sonra ellerini göğsüne koyarak kabul işaret yaptı. Araba hareket etti. Bu manzarayı seyreden bazıları, 'Ne mutlu kadına' diyorlardı.

Dünya gözüyle bir daha görmek nasip olmadı. İnşaallah ahirette ebediyen beraber olmayı, Rabb-ı Rahimin rahmetinden niyaz ediyorum.

ERDOĞAN UTANGAÇ

1939'da Bursa'da doğdu. Üstad Bediüzzaman kendilerine Rıdvan ismini vermişlerdi.

"Risale-i Nura kavuşmam"

Risale-i Nurlarla tanışmam 1954 yılında olmuştu. O zaman henüz on beş yaşında bir gençtim. Muhterem Fırıncı Ağabey bizim köye çok sık gelirdi. Köyümüz İnegöl yolunda olması dolayısı ile bize sık sık uğrardı. Köyde Yaşar Şahin Ağabey ile görüşürlerdi. Bir gün bana Fırıncı Ağabey Küçük Sözler'i verdi. Daha sonraları Gençlik Rehberi, Konferans ve Said Nursi isimli eserleri getirdi. Okudukça ruhum genişliyor, gönlüm bam başka derunî hislerle doluyordu. Üstadımızla tanışmayı ve mübarek ellerini öpmeyi çok arzu ediyordum.

Biz köyde meyvecilikle meşgul oluyorduk. Bir gün köyümüze Emirdağ'dan Ahmed Urfalı gelmişti. Meyve almak için kendisine yardımcı olduk. Ahmed Urfalı Ağabeye, Üstadımızla görüştürmesi için rica ettim. O da Üstadımızın şu anda Isparta'da olduğunu, Emirdağ'a geldiğinde beni haberdar edeceğini söyledi. Nihayet haber geldi. Bursa'dan bir otobüsle Eskişehir'e gittim. Gece saat 9:30'da tekrar bir otobüsle Emirdağ'a gittim. Hava çok soğuktu. Gönlüm Nur Üstadımıza kavuşmanın sıcak heyecanıyla tutuşuyordu. Gece saat 11:30'da Emirdağ'da indim. Daha önce memleketimden dışarıya hiç çıkmamıştım. O gece otele indim. Gözlerimi uyku tutmuyordu. Sabah ezanı ile birlikte, hemen camiye koştum.

"Üstadı arıyorum"

Sabah namazını kıldıktan sonra, imama doğru sokuldum. İmamdan Üstadımızı sormak istiyordum. Daha ben bir şey demeden o mübarek imam ağabeyimiz, 'Kardeşim hoş geldin. Üstad Hazretlerini görmeye mi geldin?' diyerek beni kucakladı. O muhterem Ağabeyimiz Üstadımızın hizmetinde bulunan merhum Hacı Hattat Mustafa Acet'miş. Daha sonra beraberce rahmetli Mehmed Çalışkan'ın dükkânına gittik. Orada bir müddet sohbet ettikten sonra, tam Üstadı ziyarete gidecekken Ceylan Çalışkan, çıka geldi. Üstadımızın acele Isparta'ya gideceğini söylüyordu. Tarih 1958 senesinin Kasım ayının bir Salı günüydü. Üstadıma kavuşmanın heyecan ve ulvî

lezzetini unutmam hiç mümkün değildir. Rahmetli Ceylan Çalışkan Ağabey bana dönerek, 'Kardeşim sen şimdi git, Ahmed Urfalı Ağabeyin evinin önünde bekle, biz oradan arabayla geçeceğiz, seni o zaman Üstadımızla görüştürebilirim' demişti.

"Yılmayınız, yorulmayınız, usanmayınız"

Nihayet yıllardır beklediğim mutlu an gelmişti. Nur Üstad Bediüzaman Hazretlerinin arabası karşıda gözükmüştü. Araba yavaş yavaş gelerek Ahmed Urfalı Ağabeyin evinin önünde durdu. Üstadımızın yanında Zübeyir Ağabey vardı. Arabayı Ceylan Çalışkan Ağabey kullanıyordu. Önde Bayram Yüksel Ağabey oturuyordu. Ceylan Çalışkan, kapıdan inerek Üstadımızın kapısını açtı. Nur Üstadımız yavaş yavaş arabadan indi. Hemen ellerine sarıldım. Mübarek elleri pamuk gibi idi.

Sevgili Üstadımızın mübarek ellerini öptüm, öptüm, öptüm... O heybetli simasına ve gözlerine bakamıyordum. Bursa'dan geldiğimi ve Bursalı ağabeylerimizin selâm ve hürmetlerini getirdiğimi söyledim. Çok mütehassis oldular. 'Seni de buradaki ağabeylerin gibi, talebeliğime kabul ettim. Senin ismini Rıdvan olarak değiştiriyorum' dedi. Mübarek elleri ile sırtımı sıvazladı ve, 'Kardeşim, Nurların hizmetinde en küçük bir hizmet, çok büyük neticeler verir. Hizmetimiz kudsidir. İman ve Kur'ân hizmetinde yılmayınız, yorulmayınız, usanmayınız' dedi. 'Bursa'nın manevî sultanlarına, hizmet-i Kur'aniyedeki kardeşlerime binler selam ederim. Cenab-ı Hak sizleri ve bütün Nur talebelerini insî ve cinnî şeytanların şerlerinden muhafaza etsin, âmin' diyerek bizlere dualar etti. Zübeyir ve Ceyân Ağabeylerin yardımı ile tekrar arabaya binerek yola çıktılar.

* * *

1959 yılında vatanî görevimi yapmak için Amasya'ya gittim. Orada Nedim Gürbüz isimli muhterem bir ağabeyimiz vardı. Bana şehirden ara sıra Hür Adam gazetesini getiriyordu. Daha sonra Şerafeddin Kartal Ağabeyle tanışmıştım. Pazar günleri Amasya'ya birlikte gidiyorduk. Orada terzi bir ağabey vardı. Orada birlikte Nur dersleri yapıyorduk. 1960 yılında Tugay Camii yeni açılmıştı. Ramazan ayında ilk teravih namazını kıldırmak da bu fakire nasib olmuştu.

Nihayet 24 Mart 1960 günü yine Nedim Gündüz Ağabey Hür Adam gazetesini getirmişti. Gazete manşetten büyük harflerle, 'İslâmın Büyük Kaybı... Üstadımız Mübarek Kadir Gecesinde Dâr-ı Bekaya İrtihal Etti' diye acı haberi yazıyordu. Gözlerimizin pınarından yaşlar oluklar gibi aktı.

"Cenab-ı Hak şefaatlerine cümlemizi nâil eylesin... Âmin."

AHMET ÖZYAZAR

1928'de Merzifon'da doğdu. Emekli hava astsubayıdır.

1958 yılında bir zâtta, Hastalar Risalesi'ni gördüm. Bir miktar bana okudu. Büyük bir hakikatle karşı karşıya olduğumu idrâk ettim. Kaderin garip bir cilvesi, büyük bir ihtiyaç duyacağım bu eserlerle ilk olarak bu şekilde karşılaşmıştım.

Bir sene kadar devam eden ağır hastalığım sırasında, Hastalar Risalesi'ndeki manâlar benim üzerimde tecrübe edilmiş oldu.

Hastahanede iken bir gün arkadaşlar ziyaretime gelmişlerdi. Öylesine ağır hasta idim ki, Yarbay Reşat Bey devamlı olarak başımda Kur'ân-ı Kerîm okuyordu. Bir taraftan da kardeşler bana tesellî veriyorlardı. Arkadaşlar gidince elektrik lâmbasının yanında Eskişehir Yalaman Camii İmamı Hafız Osman Hocanın başını gördüm. 'Üstad geliyor' dedi. Ben hemen odada bulunan nöbetçiye, 'Kardeşim, ışığı söndür ve dışarı çık' dedim.

Asker dışarı çıkınca, Üstad içeri girdi. Dua etti ve belime kadar sıvazladı. Ben uyuyakalmışım. Halbuki günlerdir gözüme uyku girmiyordu. Uyku esnasında, sırtımda açılmış olan delikten ciğerime giden hortum dışarı çıkmış, ciğerimde ne kadar iltihap varsa hep temizlenmiş ve sırtımdaki delik de kapanmıştı. Uzun müddet uyumuşum. On-on beş gün içerisinde taburcu oldum.

"İhlâs Risalesi'ni yazarak Üstada gittim"

Risale-i Nur'u yazmaya İhlâs Risalesi ile başladım. İhlâs Risalesi çok hoşuma gitmişti. Yazarken öylesine dalmışım ki, az kalsın sigara ile halıyı yakacaktım. O zamanlar o alışkanlığı terk edememiştim.

İhlâs Risalesi'ni bitirince, doğru Üstadın yanına gittim. Görmeyi çok arzu ediyordum. Önceleri ismini de hiç duymamıştım. Yetiştiğim muhit böylesine mevzuların çok uzağında idi.

Emirdağ'a vardık. Çalışkan'lar vesilesiyle Üstada gidilebiliyordu. Benden bir gün sonra da Yarbay Reşat Bey geldi. 'Üstad kimseyi kabul etmiyor' dediler. Yazmış olduğum İhlâs Risalesi'ni Ceylân'a vermiştim. Üstada versin

diye. 'Madem bizi kabul etmiyor, hiç olmazsa yazdığım esere baksın' dedim.

Risaleyi gören Üstad, 'Hemen gelsin' demiş. Üstadın beni kabul etmesiyle, sanki dünyalar benim olmuştu. O gün âdetâ ayaklarım yere basmadı. Üstadın yanına gittiğimde, 'Gel bakalım, kardeşim! Mâşaallah, bunu sen mi yazdın? Demek azmedince bir haftada yazılıyormuş' dedi. Hayretler içerisinde kaldım. Benim risaleyi bir haftada yazdığımı nereden biliyordu? Sonra eserin arkasına, kendi el yazılarıyla bir dua yazdılar.

Ordudan, havacılardan çokça mesele bahsettiler. Herhalde benim asker olmam hasebiyle, hep askerlikle ilgili şeyler anlatıyordu. Yanından ayrıldığımda, boş bir kovanın bal doldurması gibi bir hisle doluydum.

Yüzbaşı Ekrem

Eskişehir'de bir Yüzbaşı Ekrem Bey vardı. Temiz, efendi ve kibar bir arkadaştı. Ancak çok lâkayt bir aileye mensub idi. Evlerinde Besmele dahi çekilmediğini söylerdi. Kendisi depoda görevliydi.

Bir gün Ekrem Bey de hastaneye düştü. Ailece tanışır, görüşürdük. 'Ben Risale-i Nur'u tanıma nimetine hastahanede kavuştum. Belki bu adamın da vakti gelmiştir' şeklinde düşünerek, kendisini ziyaretlerimden birisinde, Üstadın Tarihçe-i Hayat'ını verdim. Derhal kitabı bitirmiş. Ekrem Yüzbaşı, bilahare bütün kötü alışkanlıklarını da terk edip namaza başladı.

Kendisi, ziyaretlerimden birisinde bana, 'Minarede müezzin bekliyor. Namazı kılalım, sonra sohbete devam ederiz' diyordu. Bu, ondaki değişmeyi gösteriyordu.

Bir müddet sonra Ekrem Yüzbaşı, kendisini Üstada götürmem için ısrar etmeye başladı. Üstada gitmek üzere anlaştık. Yıldız Otelinde buluşacaktık. Yüzbaşı Sedat Besen, sivil olarak oraya gelmişti. Üstad Hazretleri ona, 'Kardeşim, bizim saklı bir şeyimiz yok. Böyle elbiseleri değiştirmeye ne hacet var?' demişti.

Biraz sonra Ekrem Yüzbaşı da gelmişti. Ancak sivil giyinmişti. Zavallının zaten başka sivil elbisesi yoktu. Üstadın Sedat Yüzbaşıya söylediği sözü öğrenen Ekrem, derhal fayton tutup gitti ve resmî elbiselerini giyip geldi.

Beraberce Üstada gittik. Üstad kabul etti ve sohbette, yüzbaşının benim rütbece neyim olduğunu sorduktan sonra şöyle dedi: 'Sizin ruhlarınızı bir birinize çok yakın görüyorum. Hem bu yüzbaşıdaki fazilet ve meziyet

herkeste bulunmaz. Senin (beni kastederek) başına kumandan olduğu halde, bu yolda seni kendisine kumandan olarak kabul etmiş.'

"Ne kadar maaş alıyorsun?"

Üstad Hazretleri bir gün bana sormuştu: 'Ne kadar maaş alıyorsun?'

Üç yüz lira' dedim.

Kaç tane çocuk var?' dedi.

Ben, 'Beş tane efendim' dedim.

Bunun üzerine, 'Bu maaşın yarısını iade et, diyecektim. Ama mâşallah beş tane çocukla inşaallah geçinip, Nura da hizmet edersin, helâldir' dedi.

"İktisat dersi"

Bir gün kır gezisi için Üstaddan 125 kuruş aldılar. Arabacının aldığı bu para da aslında sembolikti. Üstad, 'Bugün çok yanlış bir iş yaptım. Günde 25 kuruş ile geçinen bir adamın bir günde gezinti için 125 kuruş vermesi çok yanlış bir iştir' dedi.

"Üstadın hizmetindeyim"

Hizmetinde bulunduğum süre içerisinde Üstadın çok iltifatlarına mazhar oldum. Lâyık olmadığım bu iltifatları çok düşünmüşümdür.

Bir gün herkesin gönlünü aldıktan sonra şöyle dedi: 'Benim her gün değişik şahıslar görmekten ruhum sıkılıyor. Hepinizin bedeline Ahmet Başçavuş hizmetime baksın.'

Yine başka bir gün, bir akşam vakti dışarı çıkmıştım. Namaz vakti de girmişti. Döndüğümde Üstadı, elinde bir saat ile bekler vaziyette buldum. Vakit girer girmez, hemen namazını eda ederdi. O akşam geciktiğim için Üstad merak etmişti.

"Afyon mahkemesi"

Afyon mahkemesine gitmiştik. Abdurrahman Şeref Lâç da müdafaa için gelmişti. Oradan da araba tutarak beraberce Üstadın yanına gittik. Üstadı alarak Afyon'a döndük. Resmî elbiseli bir havacı, Üstadın koluna girdi. Diğer koluna da ben girdim. Ben de resmî idim. Bunun üzerine ortalığı yaygaraya vermişlerdi. 'Ordu Bediüzzaman'a hizmet ediyor' v.s. diye.

Bahçeden mahkeme salonuna vardık. Biz farkında değiliz, taharrî memurları da bizi takip ediyorlarmış. Birisi Merkez Komutanlığına telefon ederek bizi ihbar etmiş.

Salonda Üstadın oturması için sandalye aradık. Kapıcılar, müstahdemler yer vermedi. Biz kendimiz araştırıp, bir sandalye bulduk. Hakim kapalı celse kararı vermişti, içeri kimseyi almıyorlardı.

Muhakeme esnasında şöyle bir hadise cereyan etmiş: Hakim teker teker bütün maznunların mahkûmiyetleri olup olmadığını soruyormuş. Sıra Üstada gelince şöyle bir muhavere geçmiş.

Reis: 'Mahkûmiyetiniz var mı?'

Üstad: 'Yirmi sekiz senedir, zulmünüzün mahkûmuyum.'

Bunun üzerine reis, telâşla kâtibe emretmiş:

Yaz, yaz. Mahkûmiyeti yok, yaz.'

"Üstad her hadiseden ibret dersi verirdi"

Eskişehir-Sivrihisar yolu üzerinde bir Nalbant Camii vardır. Üstad bu camiin müezzininin ezanını işitmiş ve bana şöyle demişti:

Bu müezzinler için çok sevap vardır. Seslerinin gittiği yere kadarki olan daire içinde bulunan melekler, o müezzin için dua ederler.

Bir gün havadan geçmekte olan uçakları göstererek Üstad şöyle dedi: 'Bakın, uçaklar geçiyor. Bana, 'Said sen havada uçacaksın' deseler, kabul etmem. Risale-i Nur ile meşgul olurum.'

"Üstadın fedakârlık dersi"

Polisler Hafız Abdullah Toprak'ın evini aramışlar. Ancak masanın üzerindeki risaleyi görememişler. Polisler gidince de, Hafız Abdullah tekrar geri gelip arama yapabilirler endişesiyle risaleyi yakmış. Üzgün üzgün Üstadın yanına gelmiş. Hiç hadiseden bahsetmediği halde Üstad ona, 'Üzülme, kardeşim, o zaman öyle icap etmiş, sen öyle yapmışsın' demiş.

Hafız Abdullah Toprak'ın bulunduğu bir sırada Üstad bana, 'Kur'ân hakkı için söyle, kardeşim. Sana deseler ki, 'Said'i terk et, sana istediğinizi vereceğiz. Terk etmezsen sana en ağır işkenceleri yapacağız.' Hangisini yaparsın?' dedi.

Risale-i Nur'u tercih ederim, efendim' dedim.

Üstad iki dizinin üstünde heyecanla şöyle dedi:

Ben dahi bunlar için ahiretimi terk ederim. Ben sizden daha fedakâr değilim. Sizlerin çoluk çocuğunuz var, benim yok.'

"Sonra beni göstererek, 'Bak, bunun beş tane çocuğu var. Ben bunlara yetişmeye çalışıyorum' dedi."

SUAD ÜNLÜKUL

1929'da Osmaniye'de doğdu. Eskişehir'de Trafik Başkomiserliği, Konya'da Ahlâk Zabıta Başkomiserliği ve Gülşehir'de Savcı Kâtipliği olmak üzere yurdun çeşitli yerlerinde görev yaptı. 4 Ekim 1993'te Pazartesi günü İstanbul'da vefat etti.

"Amcam Said Nursi"

Çırpınan Karadeniz, hafif dalgalarla, Giresun sahillerini okşuyordu.

Ufukta sema ile birleşen deniz, sahilde bazen hırçınlaşıyor, bazen sakinleşiyordu. Dalga dalga, bıkıp usanmadan kıyı şeridini ak köpükleriyle yıkıyordu.

Yârin dalgalanan zülfüne bende olana şâir, "Esme ey bâd esme, canan uykuda" diye sızlanıyordu. Herkes elindeki aynanın rengiyle görüyordu dünyayı.

Dalgaların sesini duyduğumuz gibi, eğer dilinden, ne konuştuğunu da anlayabilseydik, Kırım'dan kopup gelen köpüklerden Sinanlar'ın atının nal sesini, Giraylar'ın tekbirlerini dinleyebilecektik.

Geride yükselen, zümrüt renkli yamaçlar, güzel dekoru tamamlıyordu.

Sonsuz mavilik ufku, gözlerin gıdası yeşillik mahşeri, en sevgili dostlarla, en güzel konunun sohbeti.

İşte Giresun kıyılarında duygularımızın ifadesi. Hayır hayır, hislerimizin mümkün olmayan ifadesizliği.

Ah! Ne olurdu kalbimizin dili olsaydı da duyduklarını dile getirebilseydi.

O zaman dilsiz kalbimizden bîzar olmazdık.

Kalem, edebiyat sevdasıyla daldan dala atlıyordu.

İki yakası bir araya gelmeden ey kalem! Edebiyatı ediplere bırak da, Giresun koyunda yağız çehreli adamın anlattıklarını bir araya getir.

Saf gerçeğin berrak yüzüne ayna ol.

Yaz mevsiminde Karadeniz başka, bam başka oluyor. Bu yeşil mevsimde Giresun'da komiserlik vazifesini yapıyordu.

Said Nursî'nin kardeşi Abdülmecid Ünlükul'un oğluydu.

Milyonların Üstadına 'Amca' diyordu, 'Seyda' diyordu, bazen de 'Üstad' diyordu.

Merhum pederi de 'Seyda' dermiş. Bu hatıraların hatırı için, biricik oğluna Seyda ismini vermişti.

Seyda, Şarkın Doğu Anadolunun en samimi, en kalbî bir hitap ifadesidir. Gönüllerden kopup gelir, Şarklının Seyda deyişi.

Bu kelimede, bu isimde Şarkın buram buram safveti, samimiyeti kokar.

Şark insanının kalb temizliği, misafirperverliği, bütün kaba görünüşüne rağmen, altın yüreği parlar Seyda'nın altında.

Abdülmecid Ünlükul'un Rabia Hanımından dört evlâdı olmuştu.

Bunlar: Nihad, Fuad, Suad ve Saadet.

"Gel Suad, Üstad seni bekliyor"

Suad Ünlükul, amcasını hayatta iken bir defa görmüş. Bir ömür, hasretlik, gurbetlik ateşiyle geçmiş.

1959 senesinde artık bu hasrete dayanamıyor. Babasından izin alıyor. "Gideceğim baba, amcama, Seyda'ya" diyor. Artık bu son isteği reddetmiyor rahmetli babası, "Peki git" diyor. Bundan sonrasını kendisinden dinleyelim:

"Emirdağ'a inince, rastladığım bir kahveci garsonuna sordum:

"Bediüzzaman nerede oturuyor?'

"Garsonun tarifiyle az sonra Seyda'nın kapısının önündeydim. Seyda'nın eşiğine bile ulaşmak artık benim için saadetlerin en büyüğüydü.

"Kapıya Tahiri Ağabey (Mutlu) çıktı. 'Gel Suad' diye çağırdılar. İçeride beni karşılayan Zübeyir Ağabey (Gündüzalp), 'Gel Suad, Üstad seni bekliyor, dün mü çıktın yola?' dedi.

"Sanki tepemden bir kazan sıcak su dökülmüş sandım. Benim geldiğimi, geleceğimi nasıl işitmişti?

"Üstadın haberi var mı geleceğimden?' dedim.

"Zübeyir Ağabey, 'Üstad geleceğini bize söylemişti' dedi. İçeri girdim, çok heyecanlanmıştım. Eline kapandım.

"Huzurdayım"

"İçeride küçük bir soba yanıyordu. Elimi bırakmıyor, hafif hafif elime vuruyordu.

"İmtihanlara girmiş ve kazanmıştım, polis olmak arzu ediyordum. Seyda'yı ziyaretimde bu arzumdan bahsettim, fikrini öğrenmek istedim. Seyda bana şu cevabı verdi:

"Bizden de bir polis olsun.'

"Amca sizin fikrinizi almaya geldim, dedim. Şayet âmir olmazsam ayrılacağım, âmir olmak arzu ediyordum.

"Üstad cevaben: 'Yok!... Yok!... Ayrılma. Âmir olursan da üzülme, olmazsan da üzülme! Şayet âmir olursan tevkif edilebilirsin. Ama üzülme!'

"Az sonra yemek geldi. Sefer tasında bir yumurta kırılmıştı. Ayrıca çorba ikram ettiler. Ben heyecan içinde, ne yediğimin de farkında değildim zaten.

"Bu görüşmenin hazzı ile kuşlar gibi uçuyordum. Arabayı hazırlattı. Ceylan Çalışkan kullanıyordu. Zübeyir, Sungur ve kendisiyle beraber arabaya bindik.

"Yol kavşağına kadar beni yolcu ettiler. Sungur'la ben idik. Ankara'da bazı işlerim vardı. Üstad, 'İşlerini Sungur yapar, sana yardım eder' dedi.

"Üstadın hangi söylediği çıkmadı ki?"

"Seyda ile görüşmemizin üzerinden yıllar geçti.

"1971 hâdiselerinde, anarşistleri topluyorduk. Eskişehir'de vazife yapıyordum. Bir savcı ile takıştık. Neticede soluğu hapishanede aldık. Üç ay içeride kaldık."

Suad Ünlükul'a sordum:

"Amcanızla görüştükten sonra, tevkiften bahsetmelerini nasıl karşıladınız, böyle bir şey bekliyor muydunuz?"

Cevap verdi:

"Seyda söylesin de, o çıkmasın. Hiç mümkün mü? Şaşar mı hiç? Üstadın hangi söylediği çıkmadı ki?"

Konuşmalarımız bitmemişti, ama akşamın gurubuyla garip olmuştu.

Suad Ünlükul, bizi kat'iyyen bırakmak istemiyordu. Evinde misafir etmek arzu ediyordu. Oğlu Seyda'ya talimat bile vermişti.

Şerefli ailenin asaleti, Genç Seyda'nın güzel yüzünde de görünüyordu. Pervane gibi dönüyordu etrafımızda.

Şarkın altın kalpli ailesine akşam yemeğinde misafir olduk. O anda, o vakitte, sanki Üstadın misafiriydik. Sanki Seyda'nın davetlisiydik.

Onun sofrasındaymışım gibi bir hal vardı üzerimde. Üç arkadaş Nurs köyünün akşam sofrasındaydık âdeta...

Geç vakitte bizi Trabzon otobüsüne kadar yolcu etti. Hiç yer bulunmayan otobüse Suad Beyin hatırı için binebildik.

Üstada mensubiyet, Seyda'ya akrabiyet, Suad Beyin ailesinde, çocukların nasiyesinde bir pırlanta gibi parlıyordu.

"Babama çok bağlıydım, yeryüzündeki yegâne varlığımız babamdı. Onun ölüm ânını hiç unutamıyorum. O kadar güzel, o kadar tatlı bir şekilde gözlerini kapadı ki, o ânı mümkün olsa tekrar tekrar yaşamak isterim. Kucağımda verdi, son nefesini" diyordu.

Suad Bey, yalnızlık, çok ulvî bir gariplik hissediyordu. Emekli olduktan sonra, "Nereye yerleşeceğiz?" diyen çocuklarına, "Neresi olsa bizim için birdir" diye cevap veriyordu.

Asil hanedanın, mümtaz bir temsilcisi olarak Suad Bey, Seyda'ya sevgi ile yaşıyordu. Kucaklaşarak ayrıldık.

SELAHADDİN DOKUMACI

Selahaddin Dokumacı, Erciş'in Örene köyünde 1925'te doğdu. Şark medreselerinde tedrisat gördü. İmam olarak çeşitli camilerde görev yaptı.

"Üstad, kalbimden geçirdiğim her şeyi cevaplandırdı."

Yakın hemşehrimiz ve hocamız Selahaddin Dokumacı, Ekim 1959 tarihinde büyük bir arzu ve iştiyakla Üstad Bediüzzaman'ı ziyaret etmek ister ve bu hususta birçok sıkıntılara katlanarak yola revan olur. Şimdi kendisini dinliyoruz:

Vasıta sıkıntısının olduğu 1959 Ekim'inde, Erciş'ten tâ Emirdağ'a gitmek ancak Allah'ın keremiyle oldu. Önce Diyarbakır'da Mehmed Kayalar'a uğradım. Onların dualarını aldıktan sonra, Konya yolu ile Emirdağ'a vâsıl oldum. Bir kahvede oturdum. Gözümün kestirdiği kişilere Üstadı nasıl bulabileceğimi sordum. Yakın alâka göstermekten çekinen halkın içinden biri, bu işin zor olduğunu ifade etti. Daha sonra nasıl olduysa Zübeyir Ağabeyin tavassutu ile Üstad Bediüzzaman'ın nurlu huzurlarına kabul edildik.

İçeriye girdiğimde Üstad yatakta yatıyordu. Hemen bir hoşâmedi ile oturmamızı söylediler. Ben ise mübarek ellerine kapanarak öptüm. Oturduktan sonra bana ismimle hitap ederek, Van'dan Molla Hamid Ağabeyi ve Diyarbakır'dan Mehmed Kayalar'ı sordu. Diyarbakır'da Kayalar ile Müftü Molla Halil arasında bir hadise olmuştu. Onunla alâkalı olarak bana müsbet hareket tavrı içinde olunmasını söyledi. Diyarbakır'a gittiğimde bunu söylememi emir buyurdular. Tabii ki, ondan bir müddet sonra Risale-i Nur aleyhinde bulunan Müftü Molla Halil büyük bir tokat yiyerek sakat ve perişan oldu.

Üstad Hazretleri Van'a gitmek istediklerini, fakat hükümetin buna müsaade etmediğini söyledi. 'Çünkü hükümet benden korkuyor ve endişe ediyor' dedi ve şöyle devam etti:

Selahaddin'im, ben dört yıl evvelinden senin ismini yazmışım. Seni ve Nur talebelerini bazen ismiyle, bazen de hayaliyle derhatır edip, dualar ediyorum.'

Kalbimden geçirdiğim bir hediye için Zübeyir Ağabeye talimat verdi. Daha sonra kendi eliyle tatmin olmam için gerekeni yaptı, çok memnun olmuştum. İki arzum daha vardı. 'Keşke bunlara muvaffak olabilseydim' diyordum, kendi kendime. Bunlardan birincisi halvet üzere yaşamak, ikincisi de maddî ilimleri kavramaktı.

Bana dönerek, 'Birincisine muvaffak olursun İnşaallah' dedi. İkincisi için de, Risale-i Nurun maddî manevî ilimleri havi olduğunu söyleyerek 'O da sizin elinizde ve gayretinizdedir' dedi.

Böylece Nurlu Üstad kalbimden geçirdiğim her şeyi cevaplandırdı. Hayatımda ilk kez böyle büyük ve mübarek bir evliya görüyordum.

"Ayrılıp vedalaşırken, Erciş Müftüsü Şevket Efendiye ve Van'daki Nur talebelerinden Molla Hamid Ağabeye selâm gönderdi. Mübarek ellerini öperek ayrıldım."

Hatıraları kaydeden: Abdülbari Sancak

HASAN NEVRUZ

1932'de Karaköse'de doğdu. Hafızlık için geldiği Konya'ya yerleşti. Konya'da Postacızade Hacı Rahim Efendiden hıfzını tamamladı. İmamlıktan emekli oldu.

"Kendimi yetiştirmeye çalışıyordum"

Hz. Üstadı, 1942 yılında Şark ulemasından duydum ve o günden itibaren zat-ı âlilerini görmeyi arzu ettim. Kahramanlıklarını ve şehametini hep duyuyordum. Hafız olmak için Konya'ya geldim. 1948 yılında Konya'da meşhur Hacı Hafız Postalcızâde Rahim Efendiden hıfzımı ikmal ettim.

Kıraat ve makam ilmi için 1951 yılında İstanbul'a gittim. Fatih-Aksaray arasındaki Sofular Camiinde kaldım. Caminin müezzini Mehmed Demir beni misafir ederdi. O caminin evinde Konyalı Necati isminde bir tıp talebesi kalıyordu. Risale-i Nur Külliyatını eskimez yazı ile yazıyordu. Aynı camiye, aslen Konyalı olan Abdülmuhsin Bey de gelirdi. İki yıl kaldığım o camide Abdülmuhsin Ağabeyden Risale-i Nuru tanımamız nasip oldu.

1953'te askere gittim. Fakat tevafuktur ki, askerliğim Yassıveran'a çıktı. Evci kâğıdı çıkardım. Ve böylelikle devamlı Sofular Camiine gelirdim. O sıralarda Necati Bey, bana, Eşref Edip Fergan Beyin neşretmiş olduğu küçük Tarihçe-i Hayat'ı verdi. Böylelikle Hz. Üstada hayranlığım ve sevgim gittikçe artıyordu. Askerde bütün Külliyatı okumak istedim, fakat hepsi yoktu, bulduklarımla iktifa ettim.

1955 yılında terhis oldum. Konya Cihanbeyli kazası Güneyyüzü köyüne imam olarak tayin oldum. O yıllarda Ankara'da bulunan merhum Atıf Ural Beyden Külliyatın tamamını aldım. Köyde gece gündüz, gençlerle ve cemaate bu Kur'âni ve imanî hakikatleri var gücümle okuyordum ve bu arada da kendimi yetiştirmeye çalışıyordum. Çünkü Nur Külliyatını görünce bir deryaya düştüğümü hissettim ve yüzmeyi öğrenmeye başladım.

Bu arada kitapları birbirinden ayırt edemiyordum. 'Acaba hangisini evvel okuyayım?' diye bir çıkmaza girmiştim. Bir gece Hz. Üstadı rüyamda gördüm. Baktım sarık ve cübbesiyle kütüphaneli odama girdi ve haşmetle dedi ki: 'Kardeşim acele etme!' Böylelikle daha düzenli okumaya başladım ve hâlen de okumaktayım.

1959 yılında Konya'ya geldim. Konya Bulgur Camiinde göreve başladım. Gayem bütün Nur talebeleriyle tanışmak ve Nurlara daha çok hizmet etmekti. Konya'da merhum Dr. Sadullah Nutku, Said Gecegezen, Rifat Filizer, merhum yorgancı Parlayan Ağabeyle ve sair kahramanlarla tanıştım.

Konya'da dershanemiz yoktu, biz de coşkulu idik. Küçük bir dershane açtıktan sonra, bununla da yetinmeyerek Konya merkez camilerinde namaz öncesi veya namaz sonrası ikişer kişi Risale-i Nur Külliyatını cemaate okumaya başladık. Dr. Sadullah Ağabey ile birlikte Aziziye Camiinde okurduk.

"Üstadı ziyaretim"

Bu sıralarda Hz. Üstad bir lâhika mektubu neşrederek Risale-i Nurun merkezleri olan İstanbul, Ankara ve Konya'yı ziyaret etmek istediğini belirtiyor ve ima ediyordu. Biz de arkadaşlarla karar aldık, Hz. Üstadı Konya'ya davet edelim diye. O gün Sadullah Nutku Ağabey eskimez yazı ile bir mektup yazarak beni trenle Isparta'ya gönderdi. Isparta'ya vardım. Rüştü Çakın Ağabeyi gördüm. Dedi: 'Hz. Üstad Emirdağ'dadır.' Geceyi orada geçirdim, Mustafa Sungur ve Bayram Yüksel Ağabeyler Hz. Üstadın cübbesini bana giydirerek imamlık yaptırdılar. O ağabeylerin ordaki hal ve tavırları beni çok duygulandırdı.

Ertesi sabah Mustafa Sungur Ağabey ile Nuri Benli'nin oteline gittik. Oradan Emirdağ'a Hamza Emek Ağabeye telefon ettik ve durumu bildirdik. Cevaben, 'Hz. Üstad buradadır' dediler. Ben de hemen Emirdağ'a hareket ettim. O günkü vasıta zorluklarıyla Emirdağ Çarşı Camiine vardım. Camide bir zata Mehmet Çalışkan'ın dükkânının sordum. Meğer sorduğum kişi Ceylan Çalışkan Ağabeymiş. Ceylan Ağabey beni bir camiye gönderdi. 'Oradaki imamı bul, o seni Üstada götürür' dedi. Nihayet o zat ile buluştuk, durumu anlattım. O da, Komisyoncu Ahmet isminde bir zatı, Hz. Üstada gönderdi. Durumu arz etmişler. Hz. Üstad, 'Gelsin' demiş.

Ben hemen koşarak gittim. Kapıda Zübeyir Ağabey bekliyordu, beni karşıladı ve kucakladı ve, 'Kardaşım iyi ki geldin. Bir haftadır Konya'dan haber alamıyorduk' dedi. Zübeyir Ağabeyle Hz. Üstadın yanına çıkıyorduk, fakat inanın hayatımın en zor anlarını yaşıyordum. Çünkü dizlerimde bir titreme ve içimde bir heyecan başlamıştı.

"Seni daire içine aldım"

Odanın kapısını Zübeyir Ağabey açınca gördüğüm manzara şuydu: Karşıda bağdaş kurmuş, dizlerine yorgan örtmüş, başında sarık, boynunu sağa hafif eğmiş ve çok mahviyetkâr ve mütevazılık içinde oturmuş olan Üstad, bir projektörü andıran ateşîn gözlerini bana çevirdi. Yanına gittim, ellerini öptüm. Ve selâmdan sonra durumu kendilerine arz ettim.

Kardeşler, ağabeyler sizi Konya'ya davet ediyorlar, beni bunun için gönderdiler' dedim ve mektubu verdim.

O sırada Hz. Üstad, 'Otur kardaşım' dedi. Zübeyir Ağabey ile beraber oradaki küçük minderlere oturduk. Hz. Üstad gözlüğünü çıkardı ve mektubu okumaya başladı. 'Konya camilerinde Risale-i Nur Külliyatını okuyoruz' ibaresi geçince karyoladan doğrularak ve sağ elini kaldırarak, 'Maşaallah' dedi. 'Size ilişmiyorlar mı?' diye sordu.

"Ben de, 'Üstadım, bugüne kadar size iliştiler de ne yaptılar, biraz da bize ilişsinler ne çıkar' dedim ve ağladım. Hz. Üstad tekrar, 'Maşaallah' dedi ve 'Gel bakalım' dedi. O sırada Üstad, zindeleşerek beni kucakladı, iki gözümden öptü ve başımı okşadı. Ve 'Hadi otur yerine' dedi. Annemin, babamın adlarını ve aslen nereli olduğumu sordu ve hitamında dedi ki: 'Sen benim hemşehrimsin, ben seni talebeliğe kabul ettim ve seni daire içine aldım."

İBRAHİM ENSARİ

"Okulda inançlarımı kaybetmiştim"

Dindar bir aile çocuğuydum. Okul benim manevî inançlarımı almıştı. Mesleğimin ilk üç yılında boşlukta çırpınıp durdum. Her hareketimde aileme ters düşer, onları incitirdim. Muallimliğimin dördüncü yılında dinî eserlere karşı bir alâka meydana geldi. Birçok dinî eser ve dergi almaya başladım. Fakat, diyebilirim ki, fiili olarak bende bir etki yapmadı. Sadece bazen inandığım, bazen de tereddütlere düştüğüm oluyordu.

"Risale-i Nur okursan imanını kurtarırsın"

1954'ün sonlarına doğru benden daha beter durumda olan bir arkadaşımla görüşmemde bana, 'Risale-i Nur okursan imanını kurtarır, tereddütlerden kurtulursun' dedi. Bu hitap nefsime çok ağır geliyor, adeta isyan ediyordum. Ben Gürpınar'da, arkadaşım ise Van'daydı. Hafta tatillerine bir araya geldiğimizde hep aynı sözlere muhatap oluyordum. Allah nasip edecek ve hidayet kılacak ki, beraber Hamid Hocaya (Molla Hamid Ekinci) giderek Hutbe-i Şamiye ile Gençlik Rehberi'ni aldık. O günden sonra hayatım tamamen değişti. Kendimi yeniden Müslüman olmuş kabul ettim. Fazla teferruata girmeyeceğim.

1959 yılında yedek subaylığa gittik. Kayıttan sonra verilen izin süresinden faydalanarak, gece gündüz görmenin aşkıyla tutuştuğum Üstadımı görmek için Emirdağ'a gittim.

"Üstadı görebilmenin heyecanıyla titriyordum."

Emirdağ'a geldik' dediklerinde, daha arabada, sıtmaya tutulmuş gibi titremeye başladım. Çalışkan'ların dükkânında titreyen ellerimle bir bardak çayı içemedim. Bu durum onların da dikkatini çekti. 'Kardeşi biraz gezdirin, abdest aldırın, belki sakinler' dediler.

Fakat ne mümkün! Merhum Ceylan'la beraber görüşmeye gittik. Beş kişiydik, ziyaretçilerin ikisi ilahiyatçıydı. Ve altıncı, yedinci ziyaretleriydi. Hülasa kapıdan girip selâm verince bende ne heyecan ve ne de titreme kaldı. Ellerini öptük. İşaret buyurmaları üzerine oturduk. Kendileri karyolada ve yatakta oturmaktaydı. Aramızda rahmetli Ceylan oturuyor, bizim dediklerimizi, Üstada, Üstadın dediklerini de bize aktarıyordu.

Bu durumu izah için de, 'Üstad bazen konuşmaktan men edilir' diyordu. Ben de içimden Üstad konuşsa, bizzat sesini duysam diyordum. Bazı hediyeler içimden geçiyordu.

"Üstad öğretmenleri çok sevdiğini söylüyordu"

Birdenbire Ceylan'a, çekil diyerek, kendisi bize hitap etmeye başladı. Risalelerden, Rusya esaretinden, Menderes ve Menderes'in Emirdağ'a gelişinden bahsetti. Öğretmenleri çok sevdiğini, bu dini yıkanların da onlar olduğunu, yükseğe kaldıranların da yine onlar olacağını söyledi. Vanlı olmak sebebiyle iltifat göstererek, 'Yalnız gelseydin seni misafir ederdim, fakat kalabalıksınız' buyurdular.

Tekrar göremem diye bütün dikkatimle kendisini izliyordum. Fakat rahatsız oluşlarının farkında değildim. Bir ara hiddetle, 'Bana bakmayın' dediler. O ara Ceylan, 'Üstad nazara geliyor, bakmayın' dedi.

"Ellişer kuruş yol harçlığı verdi"

"O güzelliği ve gözlerindeki çekiciliği tariften acizim. Sonra bize ellişer kuruş yol harçlığı verdi. 'Zübeyir, tatlım var mı?' dedi. O da, 'Hayır Üstadım, kalmamış' deyince kese kâğıdından dokuz bisküvi verdi. Saydırmak suretiyle dördümüze ikişer, berine de bir tane düştü. Kalktığımızda artık elini öpme müsaadesi vermedi. Huzurunda iki buçuk saat kaldığımızı, dışarıda ilahiyatçı kardeşler söylediler. Çünkü onlar her gelişlerinde beş veya on dakika kalabiliyorlarmış. Uzun ziyaret esnasında gördüğümü çok kısa olarak hülasa etmeye çalıştım. Nakıs fikrim, düşündüklerimi ifadede yardım etmediğinden üzüntülüyüm. Cenab-ı Hak, bizleri şefaatlerine nail eylesin, Âmin."

ALİ RIZA SAĞLAMER

1926 yılında Trabzon'un Vakfıkebir kazâsında doğdu. 1929'dan beri Samsun'da oturmaktadır. Sağlamer, şeceresi hakkında bilgi verirken şunları ifade etmektedir: "1956'da Risale-i Nur'a kavuştum. İlk defa Küçük Sözler'i daha sonra ise Ankara müdafaasını okudum. Bu okumalardan sonra hayatım değişti. Önceleri dalâletin en koyu bataklığında bulunuyordum. Sonra, Allah'a nâmütenahi hamdler olsun ki, Üstad Bediüzzaman'ı gördüm."

"Üstadı ziyaretim"

1957'de Üstad Bediüzzaman'ı ziyaret için Isparta'ya gittik. Fakat maalesef çok sıkı tedbirler yüzünden ziyaret edemedik. Sadece Üstad arabayla Barla'ya giderken, uzaktan görebildik.

1960 yılı başlarında Ankara'ya davet etmeye karar vermiştik. Bu daveti karar yapmak için üç kişilik bir heyeti kur'a ile seçtik. Herkes Üstada gitmek istiyordu. Kur'a bana çıkmayınca, benim çok heyecanlandığımı ve üzüldüğümü gören Binbaşı Hayri Bey, kendisine çıkan kurayı bana vererek, 'Ben hakkımı Ali Rıza Sağlamer'e veriyorum' diye büyük bir alicenablık gösterdi. Sevinçten bir kuş gibi olmuştum. Hemen kendisini kucakladım. Dualar ederek hazırlandım. Yine kendisine kur'a çıkan başçavuş bir kardeşimiz de hakkını Refet Kavukçu kardeşimize vermişti. Şoför, Tosyalı bir arkadaştı. Yeni alınmış bir arabayla yola çıktık. Sabah namazına Emirdağ Camiine ulaştık. Namazdan çıkarken, Üstadın hizmetkârı ve şoförü bizi bekliyordu.

Bize dedi ki: 'Üstad sizden mektupları istiyor.' Ben de Ankara'da Said Özdemir'den mektupları alırken, 'Ben bunları Üsttaddan başka kimseye vermem' demiştim. Aynı sözleri Üstadın şoförüne de söyledim, mektupları vermedim. Şoför kardeşimiz gidip yeniden geldi ve 'Yalnız Ankara'nın mektubunu ver' dedi. Dedim: 'Hayır, ben mektupları Üstadımın eline bizzat vereceğim.' Sonra bize, 'Üstad sizi istiyor' deyince, üçümüz birden çıktık. Odaya girdiğimizde Üstad yatıyordu. İşaratü'l-İcaz'ın Arapça nüshasını okuyordu. Mektupların hepsini olduğu gibi önüne koydum. Elini öpmek

istedik, vermedi. Başımızı ve sırtımızı sıvazladı. Ankara'nın mektubunu hemen alıp, Zübeyir Gündüzalp Ağabeye verdi.

Zübeyir Ağabey mektubu okudu. Üstad dedi ki: 'Kardeşlerim, görüyorsunuz, ben çok hastayım, yolda öleceğimi de bilsem bu davete icab edeceğim. Arabayı hazırlayın.' Zübeyir Ağabey de, 'Siz çıkın, biz geliyoruz' dedi. Ben buna müteessir oldum. Üstad bu durumumu anlamıştı. 'Beraber gideceğiz' dedi.

Biz Üstadın evinden çıkınca hemen bizi polisler yakaladılar. Bir odaya hapsettiler. Bu duruma çok üzüldük. 'Üstadla yolculuk yapacağız' diye sevinirken hapsedilmiştik. Orada üç saat kadar kaldık. Yanımıza komiser gelince,

Bizi buraya niçin kapattınız? Bunun sebebini öğrenmek istiyorum' dedim. Bana,

Bilmiyor musun?' dedi.

Bilmiyorum' dedim.

Kimi ziyaret ettin?' dedi.

Bediüzzaman'ı' dedim. Bana,

İşte sizi onun için hapsettik' dedi.

İnsanın sevdiğini ziyaret etmesi suç mu?' dedim. 'Memleketimizde gezmek suç mu? Ben vatanımda neden gezmeyeceğim? Turistler ülkemizi karış karış gezdiği halde kimse ses çıkartmıyor, ben vatanımda gezersem suç işliyorum, öyle mi?' dedim. Nereli olduğumu sordu. Trabzonlu olduğumu söyledim. Kimlerden olduğumu da söyleyince, 'Filân filânı tanır mısın?' dediler. Cevabını verdim. On beş dakika sonra serbest bıraktılar.

Çıktığımızda iki-üç saattir Üstadın şoförünün arabayı çalıştıramadığını, bizi kavşakta bekleyeceklerini söylediler. Az sonra Üstad Hazretleri arabayla geldi. Zübeyir Ağabey bizim önden gitmemizi söyledi. Biz önden yola çıktık. Bir ara Üstadın arabası gelip yanımızda durdu. Meğer radyodan Üstadın Emirdağ'a dönmesi için emir verilmiş. Bu defa Üstadın arabası öne geçti, biz de geçtik. Haymana'dan sonra öğle namazı için durduk. Üstad namazını bir tarla içindeki ağacın altında kılmıştı. Biz de yolun kenarında kıldıktan sonra tekrar yola çıktık. Gölbaşı'na geldik. Polisler Üstadın arabasını durdurdular. Emirdağ'a dönmesini istiyorlardı. Üstad, 'Bu emri verenler, ya komünistler yahut masonlar veya din düşmanlarıdır. Biz ise bunların emirlerini dinlemiyoruz, bizi hiç bir kuvvet durduramaz' dedi.

Sonra Abdülkadir isimli bir komiser geldi. 'Biz emir aldık Allah rızası için dönüverin' dedi. Üstad, 'Biz kimsenin burnunun kanamasını istemiyoruz, Ankara'yı darmadağın edebiliriz!' diyerek geri döndü. Eşyaları bizim arabadan tekrar Üstadın arabasına verdik. Üstadımız Emirdağ'a döndü.

O gece bizi de karakola götürdüler.

Bir gün Ankara'da, Murat Lokantasında otururken bir telefon geldi. Zübeyir Ağabeyin Polatlı üzerinden Ankara'ya geldiği söylendi. Âtıf Ural, 'Muhakkak Üstad da geliyor, çünkü Zübeyir Ağabey Üstadsız gelmez' dedi. Hemen hazırlanıp yola çıktık. Elli-altmış kişi kadardık. Bir tarladan Üstadın arabasına benzer bir araba gördük. Sungur Ağabeyle o arabaya doğru gittik. Sonra onlar olmadığını anladık. Yola vardığımızda Üstadın arabası şimşek gibi geçti. Hemen Ankara'ya doğru hareket ettik. Bekir Berk Ağabeyle beraberdik.

Ankara'ya geldiğimizde Üstadın Hacı Bayram'da olduğunu söylediler. Oraya gittik, ama bulamadık. Birkaç yer aradıktan sonra otelde bulabildik. Polisler otelin etrafındaydı. Bekir Ağabey polislerin bakışları altında otele girdi. Israr edince biz de girdik. Orada Bekir Berk Ağabey, Salih Özcan, Tahsin Tola ve Said Özdemir kapıda bekleyip, kimseyi içeri sokmamamızı söylediler. Üstad içerideydi. Bir ara Üstad bizlere üçer defa İhlâs okumamızı söyledi. Bu arada Bekir Berk Ağabeyi, 'Sen benim vekilimsin, gel' diye kucaklayıp bağrına bastı. O gece Üstadımız orada kaldı. Ertesi gün de Emirdağ'a döndü.

"İşte, Asrımızın Sultanı Üstadımız Bediüzzaman Said Nursi'nin hayatının son günlerinde benim şahit olduğum hadiseler bunlardır."

REFET KAVUKÇU

1929'da Erzincan'da dünyaya geldi. Hattat ve ressamdır. Tevafuklu Kur'an'ın hattatı ve Nur Risalelerinin kapak kompozisyonunun ressamıdır. Pek çok tablo ve posterin de hattatı ve müzehhibidir.

"Uykudan ani ve korkunç bir sarsıntı ile uyandık"

Sene 27 Aralık 1939. Karlı, soğuk bir kış gecesi... Üzeri 40-50 santimetre toprak yüklü, bir o kadar da karla kaplı, düz damlı, kerpiç duvarlı evimizin bir odasında, yanyana dizilmiş yataklarımızda yatıyoruz.

Fecre yakın bir saatte, gecenin gaflete bürünmüş tatlı uykusundan, ani ve korkunç bir sarsıntı ile uyandık. Duvardan duvara uzanmış 20 santip çapındaki ağaçların yüklendiği damdan; akşam özenerek hazırladığım ödev defterimin üzerine dökülen topraklar, çökmek üzere olan Erzincan'ımızının ilk gözyaşları olmuştu.

Korku ve sarsıntı, hepimizi sanki yataklarımıza çivilemiş, kırmaşamıyoruz. Durmadan beşik gibi sallanıyoruz. Başucumuzdaki duvar büyük bir gürültü ile bahçe tarafına devrildi. Damı omuzlayan ağaçlar istinatsız kalınca toprak ve kar yüklü dam yekpare olarak üzerimize indi. Bu inişe, çok nezaketli bir eda ile oturdu denebilir. Süratli ve ani yıkılış, damın tonajını da arttırdığı halde hiçbirimiz ezilmemiştik. Neden ve niçin? Ailece yan yana dizilmiş kurbanlık koçlar gibi ölüme hazır duran, yani hep birden ölmek için, sanki kasten sıraya dizilmiş ve bir odaya getirilmiş olduğumuz halde ölmemiştik. Ölmek için her türlü esbabın içtima ettiği bir anda, ne idi bizi kurtaran? Şefkatli bir annenin mışıl mışıl uyuyan yavrusunu uyandırmak için dikkatle örttüğü battaniye hafifliğinde, o toprak yığınını üzerimize koyan kimdi? O dehşetli hâdiseyi her hatırlayışımda, bu suallere cevap ararım. Şefkat ve Rahmet-i İlâhiyenin tecellisini ayne'l-yakin seyredip Rabb-i Rahimime şükrederim.

"Refet bağırma, Allah de!"

Bir kuş gibi üzerimize konan dam, yavaş yavaş kartal gücü ile yüklenmişti. Ellerim yanımda, sıkışıp kalmıştım. Açık yüzüme ve ağzıma toprak akıyordu. Teneffüste güçlük çekiyor ve bağırıyordum. Henüz ilkokul 3. sınıf talebesiydim. Ağabeyim beşte okuyordu. O daha sabırlı ve tevekkül

sahibi imiş ki, 'Refet bağırma, Allah de!' diye o dar ve sıkıntılı halde telkinin esirgemiyordu. Rahmetli babamın tam ağız istikametinde damın üzerine bir delik açılmış. 'Can kurtaran yok mu?' diye bağırıyor. Annemin, 'Acaba çocuklar ne oldu?' diyen, topraklar arasından sızan elemli, endişeli sesi, hâlâ kulaklarımda... Ne hikmetse biz onları duyuyoruz, onlar bizi duymuyorlarmış. Yataklarımız bitişik, fakat aramız ağaç ve toprak dolu...

Dört yaşındaki kardeşim, annemin yanından ayak ucuna kaymış. Ailemizin tek şehidi olduğunu, yine annemin ızdırap dolu sesinden anlamıştım.

"Şefkat kahramanı annem"

Babamın sesini duyan, evleri yıkılmayan komşular ve amcalarımızın, kazma, kürek, üzerimizdeki çalışmalarını tamamen duyuyoruz. Kazmalandıkça akan topraklar, teneffüsümüzü daha da güçleştiriyor. Biraz sonra seslerden, babamın çıkarıldığını anlıyorum. Hakikaten 'Şefkat kahramanı' annem, kendini çıkarmak isteyenlere itiraz ediyor. Kaderin ona bahşettiği o eşsiz duygu, o latif hissiyat ağır basıyor ki, 'Önce yavrularımı çıkarın, ben az çok nefes alıyorum' diye haykırıyor. İşte size, 'önce can' diyen kaideyi kökünden sarsan ve 'değil önce can, önce canan, sonra can' diyen mümtaz varlık, anneler ve annem... Belki ölümlerin en çetini ve ızdıraplısı olan o ağır yükün altında, yavrusunun kurtulmasını kendi ölümüne tercih eden, İlâhî rahmetin mücessem timsali olan annelerimize sonsuz hürmet ve saygılar az gelir. Onun vicdanını, o eşsiz temiz duygu ile süsleyen ism-i Müzeyyen sahibi Hikmet-i Rabbaniyeye sonsuz hamd ü senalar olsun...

"Ölmemiştik... Kaderin programı bitmemişti çünkü..."

Son anı pek hatırlamıyorum. Topraklar arasından çıkarılıp, uçurumun başında oturtulmuş buldum kendimi; sanki berzah tarafında idim...

Hamden Lillâh, buzlu toprak ve on binlerce ölü arasından, bir merhamet eseri olarak ayıklanmış, çıkarılmıştık... Sabah aydınlığı kendini göstermiş, soğuk bir rüzgar hayretten dona kalmış simaları hafifçe okşuyor. Binlerce şühedâyı haşre kadar uyutacak olan ve meçhul istikbâlin namzetleri bulunan bu kazazedeleri ninnileyen o koca beşik hâlâ sallanıyor. Durup durup sallanıyor ve günlerce bu sallantı devam ediyor.

Ölmemiştik, kazazede olmuştuk. Çünkü kaderin programı bitmemişti. Hayat yolculuğu devam edecekti. Emirdağ'a uğrayacaktık. Hazret-i

Bediüzzaman'ın elini öperek ders dairesine girecektik. İşte bunun için, bu eşsiz hâdisenin ve ebediyetlere kadar uzanacak olan bu renkli tablonun çizimi için, o gün ölmemiştik. Ölüm için her şey, mezara kadar hazır iken; hatta onun içine gömülmüş olduğumuz halde öldürülmemiştik. Demek, bu büyük dâvada kısmetimiz vardı... Cenab-ı Haktan hayırlı âkibetler olsun cümlemize...

"Tabiatçılık telkinleri altında okuduk"

Tabiatçılık telkinlerinin sık sık yapıldığı bir devrede okumuştum. Bilhassa tabiat derslerinde ilkokuldan beri, tabiatın yaratıcı olduğu üzerinde hemen her ders durmak, öğretmenlerimizin sanki baş gayesi idi.

Körpe dimağlarımız kesif ve süratli bir tabiatperestlik fikrinin telkini altında devamlı yaralanıyordu. Ebeveynimiz, bu dersleri tekrar ettiğimizde hem kızar, hem şiddetli tepki gösterirlerdi. Fakat reddedici ilmî mukabele düsturundan mahrum olduklarından; kalbimizde açılan küfür yaraları şifasız kalıyordu.

Dinî tedrisatın, hatta elif cüzünü okumak ve okutmanın yasak oluşu, zamanın dehşetini gösteriyordu.

1939 Erzincan zelzelesinin enkazı içinden ayıklandıktan altı ay sonra, Konya'ya gitmiştik. Ağabeyimle elif cüzünü okumaya giderken, hocanın girip çıkarken ve okuma odasında alınan telkinler, gizliliğin ve yasaklığın en bâriz işaretleri idi. İlkokul 4. sınıf talebesi olarak hâdiseleri çok iyi hatırlıyorum.

"Tereddütler içinde bocalıyordum"

Böylece uzun seneler geçti. İmanlı bir sülâlenin ve muttaki bir ailenin çocuğu olarak, tereddütler içinde hâlâ bocalıyorduk. Rûhî ızdıraplarıma ve buhranlarıma sebebiyet veren bu mütereddid hâletten kurtulmak için çareler aramaya başladım. O zamanlar neşredilen bir kaç İslâmî mecmua vardı. Yetersiz olmakla beraber abone olmuştum. Fakat bir yandan da değil istifade etmek, belki istifhamlarımın artmasından korkuyordum. Zaten yürekler acısı bir durumu vardı, o zamanki neşriyatımızın. Nereden nereye geldik? Hamd ü senalar olsun Rabb-i Rahimimize.

"Binbaşı olan amcam, bana Nur talebelerini göstermişti"

1951 yılında Ankara Merkez İnzibat Komutanlığında mülhak yazıcı idim. Beş vakit namazını kılan İbrahim isminde haricî postaya bakan arkadaşıma imrenirdim. Merkeze bazen gece gelirdi. Sebebini sorduğumuzda,

'Cebeci'de bazı arkadaşlarım var, oraya uğradım, namaz kıldım, kitap okudum' derdi. Ama ne dâvet ederdi, ne de mahiyetini açıklardı.

Jandarma Binbaşısı olan amcam, bir bayram günü Cebeci'deki evlerinin alt katında oturan talebeleri bana gösterdi. Bahçede birisi abdest alıyordu. Kendilerini ziyarete gittik. Ruhumda bir iştiyak uyanmıştı. Onları çok sevmiştim. Evlerini ve sîmalarını mahzun mahzun seyrettim. Amcam, Nurcu olduklarını söylemişti. Ne yazık ki hiçbir konuşma açılmadı. O ilk karşılaşmanın neticesiz kalışına yanar durumum. Nurları tanıdıktan sonra, İbrahim'i merak ederken, Süleymaniye 46'da buldum. Cebeci'deki evin mahiyetini de o zaman öğrenebildim.

"Çareyi tasavvufî kitaplarda arıyordum"

Terhisten sonra çâre arayışlarım devam etti. Bir zaman sonra, çareyi tasavvufî kitaplar okumakta aramaya başladım. Mevlânâ ve İmam Gazâlî gibi selef-i salihînden meşhur ve makbul zat-ı muhteremlerin telkin sahâlarına girdim. 1956'ya kadar kabiliyetimce istifadeye çalıştım. Tabiatçılığın ruhumda açtığı yaraların zâhiren iyi olduğunu zannederken, için için kanadığını da hissediyordum. Çünkü, 'neden'ler, 'istifham'lar, cevapsız kalıyor, rahatsızlığım devam ediyordu. Babam camiye gönderirdi. Allah affetsin, gezinir gelirdim. Rahmetli, 'Seni evlâtlıktan kovarım' derdi. Çok ızdırap duyardım. Fakat, tahakkümle iman olmaz ki, ne yapayım?

"Bedizzaman'ın ismini ilk duyuşum"

Çok değişik formülde bir telkin aradığımı hissediyordum, ama nerede? Mütedeyyin iki şahıs mı başbaşa konuşuyor, onları dinlemek için beni bir meraktır sarıyordu. Aynı merakla dayım Hakkı Güler'in çalıştığı mağazada başbaşa vermiş konuşan bir kaç kişiye yaklaştım. Sakallı bir zat, bir tebrik kartını yüksek sesle okuyordu. 'Pirenin midesini tanzim eden, manzume-i şemsiyeyi de O tanzim etmiştir. Sivrisineğin gözünü halkeden, güneşi dahi O halketmiştir' vecizelerini merak ve hayretle dinledim. Bu ifadeleri ve bu tarz vahdaniyeti ispat eden bir üslûbu ilk defa duyuyordum. Mânâ derinliğini deryalar kadar olan azametini hissetmedim değil... İmza yerinde yeni duyduğum bir isim:

Bediüzzaman SAİD NURSÎ...

Isparta'da kaldığını ve büyük bir âlim olduğunu söylemişti, tebriki okuyan.

"Konuşan yalnız hakikattır"

Garip bir tevafuk ve kader tecellisi... 'Konuşan yalnız hakikattır' yazısı, kitaptan kopmuş tek bir sahife halinde, satın aldığım bir kitabın arasında elime geçti. Okurken çok, pek çok taaccüp ettim. O yüksek feragat ve fedakârlıklar, o ulvî âlicenaplık karşısında hayretten hayrete düştüm. Rûhen ve cismen cezbelenmiştim. Çok sürmedi, Cemaleddin isminde bir memur arkadaşım Hazret-i Üstad ve Risaleler hakkında malûmat verdi. Osman Yüksel isminde ihtiyar, sakallı bir zatı tanıtarak, eserleri temin etmemi sağlamıştı. Bana teksir edilmiş küçük bir kitap verdi. Okumaya çalıştım. Fakat bir şey anlayamadım. Ama bir türlü vazgeçemiyordum. Mutlaka derin mânalar ve mefhumlar yatıyor bu ifadelerin altında, diye bende bir kanaat hasıl olmuştu. İlk anda anlayamadığım bu Nurlu Külliyatı okumaya karar verdim. Hakkı dayımla Osman Efendiyi sık sık ziyaret ederdik. Bugün merhum olan o zat bir nevi pîrim olmuştu.

"Bediüzzaman ismi ruhumda dalgalanmalar meydana getirmişti"

Bediüzzaman ismi, ruhumda büyük dalgalar husule getirmiş olacak ki; kartvizitler üzerine el yazısı ile 'Bediüzzaman Said Nursî' ismini yazar, dostlarıma, 'Bunu saklayın, unutmayın, ileride bu ismi tanıyacaksınız' diye dağıtırdım.

Muhterem ağabeyim M. Kemal Ural Beyin Ladik adresi elime geçti. Bir mektup yazdım. Sitayişkârane bir ifade ile hemen cevap verdi. Lâyık olmadığım tavsiflerle mektupları devam etti. Merhum Âtıf Ural Ağabeyim gibi sîmalarla kısa zamanda tanışmış oldum.

"Nurların takip altında olduğunu işitince"

1956 senesi yaz mevsimi idi. Yeni basılmış Gençlik ve Hanımlar Rehberi posta ile adresime geldi. Bu suretle İstanbul cemaati ile de muarefemiz başladı. O sıralarda Nurların takip altında olduğuna dair bir havadis duymuştum. Gelen eserlerin bir kısmını iade ederken, Mehmed Birinci Ağabeyime bir mektup yazmıştım. Çok geçmeden hatamı tashihe rağmen, hatırladıkça hâlâ hem güler, hem üzülürüm. Demek henüz çok zayıf imişim.

Hâdiseler insan için en güzel muallim olduğu gibi, diğer bir cihetten de cesaret, inanç ve sadâkat derecesini ölçmekte mihenk teşkil ediyor. Ben de mihenge vurulmuş, terkibimde ne var, ne yoksa analiz edilmiştim.

Büyük Sözler'in matbaa ile ilk nefis baskısı, aynı senenin son aylarında elime geçti. Bunu Mektubat ve Lem'alar takip etti. Dükkânımızda rahmetli pederimle devamlı okurduk.

"Büyük bir hizmet ve mücahede cereyan ediyordu"

O seneler hem bakkaliye işletiyor, hem de tabelacılık yapıyordum. Ankara Nur Medresesinin varlığını duyunca bir mektup yazarak, 'Tabelasını bana yaptırırsanız ücretsiz yazarım' diye teklifte bulundum. Cevapsız kalınca cehaletimi anladım. Demek bilmediğim bir mücadele ve hizmet vardı. Türkiye ve İslâm âleminin mukadderatını yakından ilgilendiren büyük bir manevî mücahedenin içinde idi Nur Müellifi Hazret-i Bediüzzaman ve Nur Talebeleri. Görünüşte basit ve pasif; fakat iç bünyede, hak ve hakikat nazarında azim ve aktif bir cihad... Şehidiyle, gazisiyle bir cihad berdevamdı Türkiye'de. Bu ulvî ve haklı mücadelenin yanıbaşında vurdumduymaz olarak yaşıyorduk, belki uyuyorduk.

Gerçi biraz da hareketli sayılırdık. Hekimoğlu İsmail ismiyle maruf, Ömer Okçu Beyin de dahil olduğu seçkin ve araştırıcı bir grupla evlerde toplantılar tertipliyorlar, muhtelif mevzularda hususî çalışma yapıp bir sonraki toplantıda arkadaşlarımıza takdim ediyorduk.

"Ankara Dâvası üzerine başlayan aleyhteki kampanya beni çok korkutmuştu"

İmam-ı Gazâlî ekolu ve felsefesi gibi mevzuları üstlenen ve işleyenler olarak, 1958 Ankara Dâvasına mesnet teşkil eden broşürün (lahika mektubu) dağılmasını müteakip, sol basının başlattığı yaygarayı gazetelerde okuyunca çok korkmuştum. Nurcular aleyhinde atılmış büyük manşetler karşısında baygınlık geçirir bir hale gelmiştim. 'Nurcular aranıyor', 'Filan yakalandı' gibi tabirler beni âdeta bozguna uğratmıştı.

Aslında dâva yine devam ediyordu. Fakat ben, cihad nedir? Hak yolunda çile nedir? Fedakârlık, ferâgat ne demektir? Bilmiyordum. 700 ciltlik koca kütüphane dolusu felsefî ve tasavvufî eserim vardı. Okumaya devam ediyordum. Demek hep nazarî oluyordu. Tahkikî bir iman ruhu alamıyordum. Zamanın hizmet tarzına muvafık, derdime nâfi olamıyordu. Böylece ikinci bir mihenge vurulunca, zaafımı anlamıştım...

"Şimdi daha iyi anlıyorum"

Şimdi daha iyi anlıyorum, Nurların iman tahşidatındaki musırrâne derslerini ve hemen yanıbaşımdaki karakol, mahkeme ve Yusufiye tatbikatını... Ve elli senedir devam eden, bundan sonra da devamı anlaşılan çileli, cihadın ehemmiyetini. 'Hak yumruklandıkça kuvvetlenir' sözünü, evet yeni anlıyorum.

Risale-i Nur eczaları Kur'ân'ın tereşşuhatlarıdır; bizler taksimü'l-amâl kaidesiyle, her birimiz bir vazife deruhte edip, o ab-ı hayat tereşşuhatını muhtaç olanlara yetiştiriyoruz.'

Vazifemiz hizmettir. Netice Cenab-ı Hakka aittir. Biz vazifemizi yapmakla mecbur ve mükellefiz. Mesleğimizde kuvvet var; fakat bu kuvvet, asayişi muhafaza etmek içindir. Bu kuvvet dahile karşı değil, ancak haricî tecavüze karşı istimal edilir' tavsiyelerinin isabet ve heybetini, vatanımızın bütünlüğüne ve saadetine, bir hiç uğruna kasteden tahribatından sonra, ancak anlıyorum. Âhir zamanın en büyük fesadı zamanında; elbette en büyük bir müçtehit, hem en büyük bir müceddit, hem hâkim, hem mehdî, hem mürşit, hem kutb-u âzam olarak bu zat-ı nurânîden ders alan bu azim cemaatin icraatındaki tesir ve isabetin nasıl bir feyizle hasıl olduğunu yeni anlıyorum.

Güneş varken mumların ışığı altına girmeye ihtiyaç yok. Madem güneşi gösteriyorum, benden mum ışığı istemek mânasızdır, lüzumsuzdur.'

Muhtelif turukların başı ve şu seyyarelerin güneş, Kur'ân-ı Hakimdir. Hakiki tevhid-i kıble bunda olur. Öyle ise, en âlâ mürşit de ve en mukaddes Üstad da odur.

Demek Kur'ân'dan gelen o sözler ve o nurlar, yalnız aklî mesâili ilmiye değil, belki kalbî, ruhî, halî mesail-i imaniyedir' gibi tabir, tarif ve beyanları itiraf edeyim ki; yeni yeni anlıyorum.

İmanî meselelerde olduğu gibi; içtimaî ve siyasî mevzuatta da daima yol gösterici olmuş ve isabet kaydetmiş, itimat ve istikrar kazandırmış olan Nur gibi bir halaskârı ve onun muazzez, mualla müellifini tanımlayabilmek, anlayabilmek; ondan bir hayat boyu müstefit ve mütefeyyiz olabilmek gibi bir lutfa mazhariyetin, bir değil, bin ömrü feda etmeye elyak olduğunu, ancak şimdi âcizâne anlıyorum.

Bu hakikatleri, bu âciz ve nâkıs kuluna anlatan ve sevdiren Rabb-ı Rahimime sonsuz hamd ü senâlar olsun...

"Üstadın yurtiçi ziyaretleri büyük bir heyecan uyandırmıştı"

1959 senesinin Aralık ayı idi. Bir müddetten beri, Hazret-i Üstadımızın Konya, Ankara ve İstanbul'a ziyaretlerini, gazetelerden ve radyodan mühim havadisler meyanında, büyük büyük manşetler tahtında öğreniyorduk.

Memleket sathında muhalifinden mutabıkına, küçüğünden büyüğüne kadar herkeste bir heyecan ve hatta bazı çevrelerde bir endişe var. Herkes

merak içinde...

Hazret-i Üstadımızın, Mevlânâ Celâleddin-i Rumî, Hacı Bayram ve Hz. Ebâ Eyyub'u (r.a.) bizzat giderek ziyaret etmesi karşında, İnönü'nün gösterdiği şiddetli tepkiler ve radyo konuşmaları heyecan ve telaşı daha da artıyordu.

"Ankara'daki toplantı"

Bu sıralarda yapılması kararlaştıran bir toplantıdan haberdar edildik. Bir kardeşimizle Ankara'ya gittik. Ulus Meydanına yakın bir lokantanın üstündeki dershanede, yüz kadar Nur talebesi toplanmıştı. Yurdun muhtelif yerlerinden gelen bu büyük ve nuranî cemaati ilk defa seyrediyordum. Muhterem Mustafa Sungur, merhum Ahmed Feyzi gibi ağabeylerimle ilk defa görüşüyordum. Nurun, haller ve kaller üzerindeki icra ettiği tesirin, yabancısı olduğum birçok nakşını hayret ve hasretle müşahede ederken pek çok mesrur olmuştum.

O gece bir toplantı yapıldı. Karar alındı. Hazret-i Üstadımız Ankara'ya dâvet edilecekti. Bunun üzerine, bir pikabı götürecek şoför olmak üzere, üç kardeşimiz kura çekmek suretiyle seçildiler. Samsun'dan Ali Rıza Sağlamer, Adıyaman'dan Dursun Kutlu, Astsubay Fahri, şoför ise ismini hatırlamıyorum, Çorumlu bir kardeşimiz...

"Üstada gidecek kafileye ben de katılıyorum"

Astsubay Fahri, 'Ben Üstadımızı çok ziyaret ettim. Hakkımı Refet kardeşime veriyorum' dedi. Ziyaret hakkını bu âciz de böylece kazanmış oldu. (Hazâ min fadlı Rabbî) Cenab-ı Hak Fahri kardeşimize rahmet eylesin.

11 Ocak 1960 Pazar sabahı olacak, erken saatte yola çıktık. Saat on sıralarında Emirdağ'a ulaştık. Yol boyunca hep Üstadımı düşünüyordum. Ona doğru gittiğimi tahattur ettikçe içim neşe ile doluyor, sevinçle uçuyorum. Bu mukaddes ziyaretin heyecan ve sabırsızlığı içindeyim. Hazret-i Üstadımıza, altı vilâyete dâvet eden altı mektup götürüyorduk. O sıralarda çok sıkı bir kontrol ve takip vardı. Ziyarete gidenler tespit ediliyordu. Evin karşısındaki kahvede sivil polisler oturuyordu.

"Hüsnü Bayram bizi karşılıyor"

Abdestlerimizi aldıktan sonra Emirdağ meydanından eve doğru yöneldik. Daha çok mesafe vardı ki, ismini sonradan öğrendiğim Hüsnü Bayram Ağabey bizi karşıladı. 'Ne istiyorsunuz?' dedi. Üstadımızı ziyaret

edeceğimizi, emanet mektupların olduğunu söyledik. Zaten Üstadımız gelişimizi anlamış olacak ki, Hüsnü Ağabeyi göndermiş.

Ben mektupları götürürüm. Üstadımız artık kimseyi kabul etmiyor. Etraftaki heyecanı görüyorsunuz' dedi. Fakat biz, kabul etmeyerek bizzat Üstadımızla görüşeceğimizde ısrar ettik. Bunun üzerine Üstadımıza danışmak üzere gitti. Bizler ise meydanlığın ortasında kaldık. Biraz sonra Hüsnü Ağabeyimiz geldi. Kapıyı açar açmaz, Üstadımız, 'Söyle gelsinler' demiş.

Büyük bir heyecanla ve merakla kapının önüne geldik. Hamza Emek Ağabeyimizin açtığı dış kapıdan avluya girdik. Bir kaç tahta basamaklı merdivenlerden salona çıkmıştık. Sergisiz tahta döşemeli koridordan geçerek, bir odanın kapısı önünde durduk. Yandaki tel dolaptaki bir küçük tas ile bir yumurta olduğunu hatırlıyorum. Bir başka odadan ağabeylerin sesi geliyordu. Hüsnü Ağabey kapıyı açtı. Arkadaşlarım,

Biz Üstadla daha önce görüşmüştük. Sen ilk önce gir' diye beni ileri sürdüler.

"Hazret-i Üstadın huzurundayım"

Açık kapının karşısına gelmiştim. Hazret-i Üstadımız, karyolanın üzerinde yastığa yaslanmış, yorganı göğsüne kadar çekmiş olduğu halde, elinde tuttuğu ciltli bir risaleyi mütalâa ile meşgul idi. Bizi görünce iki eli ile işaret ederek, çağırdı. 'Esselâmü aleyküm Hazret-i Üstadım' dedim ve mübarek zayıf, nahif eline sarıldım, öpüp alnıma koydum.Alnım eline dayalı, her şeyi unutmuş, öylece kalmışım. Ne kadar bekledim, bilmiyorum. Şefkatli elinin itmesiyle ayrıldım. Karyolanın önünde ufak bir minder üzerine oturdum. Görüşme bitmişti.

"Mektuplar okunuyor"

Mektuplar Üstadımıza verildi. Üstadımız, mektupları zarflı oldukları halde alt üst ederek bir sıraya koydu. Teker teker zarfları açıp, mektubu Hüsnü Bayram'a veriyor, o da seslice okuyordu. İlk mektup İslâm harfleriyle yazılmış. Son mektup ise Lâtin harfleriyle yazılan bu fakirin mektubu idi. Bütün Nur Talebelerinin Ankara'da toplandığını beyanla Üstadımızı Ankara'ya dâvet eden mektuptan sonra, Samsun ve Adıyaman'a dâvet eden mektuplar okundu. Erzurum, Erzincan ve Sivas'a dâveti muhtevi için bu âcizin mektubunu okunurken, hiçbir şey dinlemiyordum. Hatta Hazret-i Üstadımızın kaidesini de unutmuş, mübarek simasını ve o sakalsız

zaif simadaki alâmet-i fârikaları seyrediyordum. Fakat Ali Rıza meseleyi sezmiş olacak ki, dizime dokununca aklım başıma geldi. Gözümü istemeyerek ayırırken, Üstadımızın ikazlı bakışlarıyla karşılaştım. Çünkü o yüzüne bakanlardan sıkılıyordu.

Mektuplardan sonra yaptığı konuşma, bazen çok sessiz oluyordu. Hüsnü Ağabey çok yakın oturduğu için bize tekrar ediyordu. Bir aralık, o kadar bâriz ve düzgün bir şive ile konuştu ki, sesi hâlâ kulağımda çınlıyor:

Ben çok hastayım. Bana 21defa zehir verdiler. Fakat ölüm yatağında da olsam bu dâvetlere icabet edeceğim' demişlerdi. Ne hikmetse Şarklı olduğu halde, Şark şivesi ile konuşmamıştı. Onun huzurunda, onun sohbetinde geçen o dakikalar, hakiki ömür onlarmış ve o kadarmış gibi geliyor bana...

Bir aralık, eğik başımı yüzüne bakmak için tekrar kaldırdım. Eşsiz, keskin nazarlarını üzerime tevcih etmiş, âdeta aczimi, fakrımı ve naksımı süzüyordu. 'Böyle bir bîçareden ne köy olur, ne kasaba' der sanki tartıyordu ruhumu. Korktum, başımı tekrar eğdim.

"Arabayı acele hazırlayın"

Ne kadar zaman geçti bilemiyorum. Başucunda asılı olan zile bastı. İçeriya zayıf, halsiz, uzun boylu, kalın bıyıklı, çatık kaşlı bir zat girdi. Son derece hürmet ve huşû içinde yatağa yaklaştı ve hafifçe eğildi ve dikkat kesildi... Beni bütün zerratımla ürperten ve sihirleyen, rahmetli Zübeyir Ağabeyimi o hürmet ve sadâkat ve ciddiyetin mümteziç olduğu bâriz hatlı ve eşsiz revnaktar tabloda ilk defa gördüm, temaşa ettim. Sonra ismini öğrendim.

Üstad,

Arabayı acele hazırlayın! Kardeşlerim Ankara'da beni bekliyorlar gideceğiz' diye buyurdu.

Hazret-i Üstadımız, bize hitaben, 'Siz de dışarıda bekleyin, hep beraber gideriz' dediler.

Kalktık, tekrar elini öpmek istedim.

El bir kere öpülür' diyerek vermedi.

"İfademizi almak üzere götürdüler"

Meydanlığa çıkmıştık ki, bir bekçi bize yaklaştı, müdüriyetten çağırıldığımızı söyledi, gittik, ifademizi alıp, hüvviyetlerimizi tesbitten sonra:

Herbiriniz bir vilâyetten nasıl bir araya geldiniz?' diye sordular. Biz de Ankara'da otelde tanıştığımızı, bir araba tutarak Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret için geldiğimizi; fakat görüşmeden ayrıldığımızı söyledik.

Üstadımızı ziyaretten çıkarken, 'Birbirimizle görüşemedik' deyin demişlerdi. Biz de o tenbihi hatırlayarak öyle ifade verdik. Polis memuru, 'Demek görüşemediniz' diyerek bizi serbest bıraktı.

"Yola çıkıyoruz"

Emirdağlılarla kısa bir sohbetten sonra Üstadımızın yola çıktığı haberini alır almaz biz de geldiğimiz minibüsle ayrıldık.

Hazret-i Üstad, 'Isparta 2001' plâkalı takside, arka koltukta, yorgan göğsüne çekilmiş, dik ve vakur bir halde, nazarlarını araba istikametinde ufka dikmiş oturuyordu. Hüsnü Bayram arabayı kullanıyordu. Zübeyir Ağabeyimiz de şoför mahallinde bulunuyordu.

Bir müddet Hz. Üstadımızın arzuları vechiyle bizim araba öne geçti; fakat içimiz rahat etmedi. Arabaya ters oturmuş, arkayı seyrediyorduk. Elhasıl, gidemedik, durduk. Onlar öne geçti. Kısa bir zaman sonra Zübeyir Ağabeyimiz, 'Üstadımızın önde gitmemizi istediklerini' söylediler. Tekrar geçtik, yine rahat edemedik, durduk. Böylece 3-4 defa aynı mübadeleli yolculuk devam etti. Yanımızdan geçerlerken doya doya Üstadımızı seyrediyorduk.

"Küfrün belini kırdık"

Emirdağ - Ankara yolu, çok zaman ufukta kaybolan düz hatlara sahipti. Bizim araba 110 km. üzerinde seyrederken Üstadın arabasının ufukta tozunu dahi göremezdik.

Durmuş bizi bekliyorlardı. Yaklaştık. Zübeyir Ağabeyimiz gelerek, 'Üstadımız diyor ki: Kardeşlerime söyle korkmasınlar, küfrün belini kırdık. Beli kırılan yılan gibidir...' dedi ve sonra yola devam ettik.

Ben hakikaten endişeli idim. Bunun üzerine rahatladım.

"Emirdağ'dan çıkışımız her tarafa duyurulmuştu"

Emirdağ'dan ayrılış, bir bakıma Ankara'da kiralanan eve yerleşmek içindi. Üstadımızın bütün eşyasını almıştık. Bir kısmı Chevrolet'in bagajına konmuş, bir kısım kitaplar da büyükçe bir paket halinde bir bavulla beraber bizim pikapta idi.

Geçtiğimiz köy ve kasabalarda halkın çoğu, bahususus resmî memurlar, geçiş yoluna dizilmiş, Üstadın arabasını merakla karşılıyor ve seyrediyorlardı. Anladığımıza göre Emirdağ'dan çıkışımız yol güzergâhındaki yerlere, emniyet tarafından bildirmişti.

"Hükümet, Üstadı Emirdağ'da mecburi iskana tabi tutuyor"

Öğle namazını, bir çeşme başında Üstadımız ayrı, bizler de Zübeyir Ağabeylerle beraber kıldık. Öğle haberlerini, arabasındaki radyodan dinleyen Üstadımız, Zübeyir Ağabeyimizi tekrar gönderdi.

Şimdi radyodan öğrendik. Bakanlar Kurulu, Üstadımızı Emirdağ'da mecbûrî iskâna tâbi tutan bir karar almış. Fakat Üstadımız diyor ki: 'Biz Ankara'ya gideceğiz. Kardeşlerim merak etmesinler.'

Ankara'ya yaklaşırken, radyodan durumu öğrenen ağabeyler bir taksi ile Üstadımızı karşılamış, durdurmuşlardı. Biz de durduk. Chevrolet'teki eşyaları kendi arabasına aldılar, bizimkiler bizde kaldı.

Aktarma esnasında, her gören arabasını durdurup, o günlerin meşhur ve maruf plâkalı arabasının içini araştırıyor, Üstadı hayretle seyrederken, büyük bir şefkat ve iki eliyle yapılan tebessümlü selâmına muhatap oluyordu.

"Çiftlikte Üstadın arabasını durdurmuşlardı"

Çiftlik mevkiine geldiğimizde, emniyet memurları arabaları ile yola barikat kurmuş, Üstadımızı durdurmuşlardı. Biz aradan geçmeye çalıştık, bizi de durdurdular. Bir polis memurunu yanımıza koyarak 1. Şube'ye gönderdiler. Üç arkadaş nezarete alındık. Araba ise içindeki emanetlerle birlikte serbest bırakıldı.

"Geceyi nezarette geçiriyoruz"

Said Özdemir de Üstadı karşılamak için medreseden ayrılırken tutuklanmış, yanımıza getirilmişti. Av. Bekir Berk Ağabeyi, ilk defa, o gün, Av. Necdet Doğanata ile nezarettekileri ziyarete gelişlerinde gördüm ve tanıdım.

O geceyi, odalardan birinin masaları üzerinde namaz kılarak, Cevşen okuyarak geçirdik. Oda sahibi şahıs, o sıralarda Ankara otobüslerinde ve DDY garajına asılan ve Risale-i Nur'u reklâm eden vecizeli, kompozisyonlu levhaları indirip, 'Ben sağ oldukça bu levhalar asılmayacak' diyen şef imiş. Bir hafta evvel ölmüş. Yerine henüz tayin de yapılmamış. Kaderin böyle ne garip tecellileri var...

Sabahleyin ifadelerimizi alarak bizi serbest bıraktılar. İfade muhteviyatında yine Üstadımızla görüşemediğimiz kaydı vardı. Çünkü şifreli tenbihat öyle idi.

"Üstadımız geri dönüyor"

Daha sonraları rahmetli Zübeyir Ağabeyim anlatmıştı. Hz. Üstadımız, emniyet mensupları, kendisine Emirdağ'da mecburî iskân kararını tebliğ ettiklerinde elini şiddetle koltuğa vurarak,

Ben bu kararı dinlemiyorum. Binlerce talebem beni Ankara'da bekliyor. Ben Ankara'ya gireceğim' demiş; sonra da kendisinden geri dönmesini son derece hürmet ve nezaket içinde rica eden memura, gayet şefkatle, 'Yalnız senin hatırın için dönüyorum' buyurmuş ve o yolculuğun büyük mâna taşıdığını da belirtmiş...

Günlerden 12 Ocak 1960 Pazartesi günü idi. Üstadımız mecburî iskân kararı ile Emirdağ'a dönmüştü. Ankara'ya gelen Nur Talebeleri de Meclis koridor ve salonunda kendi memleketlerinin milletvekilleri ile görüşmeler yapıyor, bakanların evlerine kadar gidip, mevzuatı anlatıyorlar, Risaleler veriyorlardı.

"Kenan Yılmaz'la görüşüyoruz"

Biz de Ahmed Feyzi Kul, Dr. Yzb. Keşşafoğlu, Av. Necdet Doğanata ve isimlerini hatırlayamadığım 5-6 ağabeyle Savunma Bakanı Kenan Yılmaz Beyden akraba olmamız hasebiyle randevu alarak evlerine gittik. Kenan Bey fazlaca endişelenmiş ve konuşmalar esnasında çok terlemişti. Durumun iyi olmadığından, Nurcuların takip altında olduğundan, hükümetçe bir yardımın mümkün olmayacağından; hatta bu görüşmenin dahi zarar getireceğinden bahsetmişti. Fazla durmadan ayrıldık. O zat, sonradan Yassıada'da kalp krizinden vefat etti. Allah rahmet eylesin...

"Onu görmenin heyecanı ve hazzını her an duyarım"

O günden bugüne kadar, onu görmenin, ona ermenin ruhumdaki heyecanını ve eşsiz heyecanın latif hazzını her an duyarım. Her hatırlayışta onunla olurum. Onunla görüşmem hizmet şevkimin kaynağı oldu. O görüşme ve yolculuk, muhterem Nur ağabeyim Zübeyir Gündüzalp'ın şahsına has tabir ve edasıyla, çok daha başka mâna taşıyordu...

Onun öpülmeye layık, hem bin kere elyak o nur eli, bütün letafetiyle, bütün şerafetiyle hâlâ elimde ve alnımda. Hele Nurlar okunurken hep o anı yaşarım.

Hazret-i Kur'ân'ın nuru ile nurlanmanın, Hazret-i Resûlullahın (a.s.m.) sünneti ile müşerref olup şefaatına ermenin saadetini, o saadetin vesilesini ve vesilenin şahını, şahikasını, ancak onda ve onun nurlu eserlerinde buldum.

Kur'ân'dan akseden o nurlu hakikatler; kudurmuş dalgaların, inci ve elmas külçelerine çarparken yıpratmak yerine parlatması misillü; yerli, yabancı, renkli renksiz her türde ve boyda, her türlü fitne ve hâdiseler karşısında daima parlayan, yılmayan ve yıkılmayan, yanılıp yanıltmayan, şaşırıp şaşırtmayan Kur'ânî hakikatler oluşunun tarihî ispatını çoktan tamamlamıştır.

"Nur içinde yat, aziz Üstadım"

Nurlardan müstefit olup, tefeyyüzlerin, din için, millet ve vatan için ve hatta âlem-i İslâm ve insaniyet için, ne derece aranılan mürecceb bir ihtiyaç ve çare olduğuna, insaf sahiplerinin ittifakına inanıyorum.

Takvimden kopan her yaprak; fert ve cemiyet olarak, maruz kaldığımız her müşkilat, ona kondurulmak istenen gubarı silmiş, o Kur'ânî hakikatlerin mücellâ simasını, mütemerritler nezdinde dahi kabul ettirmiştir.

Nice büyük sanılanları, saman çöpü misali alıp götüren zaman ve hâdiseler, o mümtaz Üstadı ve onun sunduğu hakikatlerin ve hayat ölçülerinin hakkaniyetini daima tasdik ve tasvip etmiştir. Buna âlem şahit, buna tarih şahittir.

"İşte bunun için hayranım ona... Hem ona ebediyen hürmetkârım, minnettârım, müteşekkirim. Nur içinde yat, aziz Üstadım!"

MÜRSEL AKDENİZ

Üstada beni ilk defa Zübeyir Gündüzalp götürdü. Merhum Zübeyir, Üstadın ihtiyaçlarını görmek için zaman zaman dışarıya çıkardı. Önce Üstadı ziyaret etmek istediğimi Zübeyir merhuma söylemiştim. Üstada söyleyince, bizi huzura kabul buyurmuşlardı.

"Hastayım, bana dua edin"

Üstada beni ilk defa Zübeyir Gündüzalp götürdü. Merhum Zübeyir, Üstadın ihtiyaçlarını görmek için zaman zaman dışarıya çıkardı. Önce Üstadı ziyaret etmek istediğimi Zübeyir merhuma söylemiştim. Üstada söyleyince, bizi huzura kabul buyurmuşlardı. Ziyaretim esnasında kendileri çok meşguldü. İlk ziyaretimde doyasıya sohbet edememiştim.

Daha sonraki zamanlarda, Üstad kıra çıkarken bizim dükkânın önünden geçerdi. Bizim dükkânın önüne geldikleri zamanlar da rahmetli Ceylan Çalışkan taksinin kornasına basardı. Ben hemen koşar, Üstadın ellerini öperdim. Kendisi de hal-hatır sorar ve bu arada çocuklarımı sorardı. Onların namazlarını kılmalarını tembihlerdi.

Risale-i Nur'lardan sadece Âyetü'l-Kübrâ'yı yazmıştım. Eseri tashihe götürdüğüm zaman Üstad hastaydı. Eserin arka kısmına kendi yazısıyla dua yazmış, bana iade etmelerini söylemiş, 'Ben hastayım tashihini kendisi yapsın' demişti.

Maişet meşgalesinden dolayı Üstada fazla hizmet edemedim. Emirdağ'daki son günlerinde beni yanına istetmişti. Gittiğimde hastaydı. Yatağından bana pencereleri göstererek, pencere demirlerini sıklaştırmamı istemişti. O gün hemen faaliyete geçerek, akşama kadar bana verilen vazifeyi yerine getirmiştim. Bana ücretini sordu. Almayacağımı, çünkü fazla para tutmadığını söylemiştim. Para vermekte çok ısrar etmişti. Halbuki hurda demirden yapmıştım, para icap etmiyordu. Almamakta çok direnmiştim. Yanımızda bulunan Zübeyir Gündüzalp de bana yardım edince para vermekten Üstadı vazgeçirmiştik."

Mürsel Akdeniz'in yazdığı Âyetlü'l-Kübrâ'ya Üstadın yazdığı dua: "Yâ Erhamerrâhimîn İsm-i Âzamn hürmetine bu nüshayı yazan ve okuyan

Mürsel'i Cennetü'l-Firdevste saâdet-i ebediyeye mazhar eyle. Âmin, âmin, âmin.'

İSMAİL FAKAZLI

İsmail Fakazlı 1913'te İnebolu'da dünyaya gözlerini açan bir Nur yolcusudur. Ağabeyi İbrahim Fakazlı, Nur Risalelerine "Küçük İbrahim" olarak büyük ruhlu bir şahsiyet olarak imzasını atmıştı. Nur Üstadla birlikte 1943'te Denizli ve 1948'de ise Afyon'da Yusufîye Medresesinde ders almak bahtiyarlığına erişen mutlu, mesut ve bahtiyarlar kadrosundadır.

İnebolu denilince, şirin bir Karadeniz kazası gelir gözlerimin önüne. Bu kaza, Müslüman Anadolunun maddî - manevî kurtuluşunda bir iskele vazifesini görmüştü.

İstiklâl Harbimizde İngiliz ve diğer düşmanların işgali altındaki İstanbul'dan kaçırılan silâhlar, İnebolu limanı vasıtasıyla Ankara'ya, oradan da İç Anadoluya gönderiliyordu. Böylece bu güzel vatan burcu, maddî kurtuluşumuzun siperi olmuştu.

Aradan yıllar geçecek, aynı İnebolu bu defa da Müslüman Türkiye'nin manevî yardımına Nurlarla koşacaktı. 1940'lı yılların başlarındaki Halk Partisi'nin karanlık günlerinde, İnebolu'nun Çelebiler Hanedanı, İstanbul'un Bankalar caddesinden aldıkları teksir makinesini kurarak, Nur Risalelerini teksir edip, Nura muhtaç Anadolu insanına tevzi etmeye başlamışlardı. Bu hanedana daha bir çok İnebolu fedakârları, kadını, kızı, çocuğu ve erkeği yardım ediyordu. Gülcüler, Dilekler, Mırmır ve Fakazlı Hanedanı da bu bahtiyarlar kafilesindeki yerlerini almışlardı.

İşte bunlardan İsmail Fakazlı da hanımıyla beraber Nura kâtip olmuştu.

"Burada durmayın, Şeyh Efendi zikrediyor"

İbrahim Fakazlı Ağabeyin küçük kardeşi İsmail Fakazlı Ağabey, unutulmayan, aziz hatıralarını şöyle anlatmaktadır:

Ankara'daydım. O günlerde Taşköprülü Sadık Bey (Demirelli) de Ankara'ya gelmişti. Kendisiyle otelde buluşmuştuk. Sadık Bey bana, 'İsmail Efendi, ben yarın Emirdağ'a Hazret-i Üstadı ziyarete gideceğim' deyince, ben de kendisine, benim de gelmek istediğimi söyledim. Böylece Ankara'da kararlaştırarak Afyon vilayetinin Emirdağ kazasına doğru yola çıktık.

Ertesi gün Sadık Beyle birlikte Eskişehir'in Yıldız Oteli'nde bir gece kalarak daha ertesi gün, gecenin geç saatlerinde Emirdağ'a ulaşmıştık. Açık

olan bir kahvehaneden çok gürültüler geliyordu. Bu gürültüleri duymamak için camiye doğru gidiyorduk. Nurlu Üstadın evinin önünden geçerken yukarılardan bir inilti geliyordu. Bu esnada elinde sopa bir bekçi efendi bize, 'Burada durmayın, Şeyh Efendi zikrediyor' diyordu. Bu ses nur Üstaddan geliyormuş. Bu ses üzerine Paşazade Sadık Bey daha fazla yürüyemedi. Ayaklarında çizmeler, kilot pantolonlu, Plevne kahramanı Gazi Osman Paşanın harp ve esaret arkadaşı Sadık Paşanın torunu, binbaşı Mehmet Ali Bey'in oğlu Sadık Bey, asrın sultanının saadetli menzilinin önünden bir yere kıpırdayamıyordu. Ben Emirdağ'ı ilk defa görüyordum. Nerede bulunduğumuzu sopalı bekçinin konuşmasından sonra anlamıştım.

"Sadık Bey hüngür hüngür ağlıyordu"

Kastamonu'dan bildiğim Sadık Bey namlı bir paşazadeydi. Altındaki atla, Bolu dağlarından tâ Sinop civarında kadar, at sırtında uçarcasına giderdi. Altındaki kır atı, bir ara, iki bin liraya satmıştı. Kendisi bir kahvehaneye girse, insanlar hep birlikte Sadık Beye hürmeten ayağa kalkarlardı.*

Sabahın erken saatlerinde nur Üstadın huzurlarıyla müşerref olmak için mütevazı hanenin kapısını tıkırdattık. Az sonra, heybetli, gür bıyıklı, Şeyh Şamillerin edası içinde bir genç arkadaş kapıyı açmıştı. Bizleri buyur etti. Tığ gibi ince bir endam içinde, adetâ bir vakar ve ciddiyet âbidesiydi. Bu mutena insan Ermenekli Zübeyir Gündüzalp'ti.

İçeride Nurlu Üstad, Sadık Bey'i ayakta bekliyordu. Sadık Bey ani ve çevik bir hareketle Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin ayaklarına kapanmıştı. O esnada Hazret-i Üstadın da yaptığı çevik hareketini, cevvaliyetini tarif etmem mümkün değil. Seksen yaşın eşiğinde bir insanın o çevik hareketi yapabilmesi mümkün değildir. Nur Üstadın ayaklarına kapanan Sadık Bey hüngür hüngür ağlıyordu. Ilgaz dağlarının namlı yiğidi Sadık Bey, Ulu Sultanın huzurlarında âdeta masum bir çocuk olmuştu.

Çok ulvî bir hüzün havası mütevazı odacığı ve iklimi kaplamıştı. Göz yaşlarımızı tutmamız mümkün olmuyordu. Nurlu Üstad Doksan Üç Harbini Plevne gazisinin torununun omuzlarından tutmuş; 'Kalk kardaşım Sadık Bey, kalk' diye kaldırmaya çalışıyordu. Bu çizmeli paşazadeyi ayaklarından bir türlü kaldıramıyordu. Bu pehlivan yapılı zatı kaldırabilmek ne mümkün!

Bırak kardaşım!'

Evladım, Sadık Bey, kalk ayağa bana hakkını helâl et. Sen bana Denizli hapsinde dokuz ay çorba pişirdin, bana hakkını helâl et' diyordu. Sonra

ayağa kalkan Sadık Beyle bir kucaklaştılar, bir kucaklaştılar ki, aman yâ Rabbim, ne muhabbet, ne samimiyet!

Sonra Üstad beni de kucakladı, ben de ellerine kapandım. Ellerinden gönlümden kopan hürmet fırtınaları içinde öptüm, öptüm. Heyecandan bütün vücudum ter içindeydi.

Daha önceleri, benim uzaklardan misafirlerim gelecek diye Ziya Arun'a temizlettiği şiltenin üzerine bizleri oturttu. Bana hitaben, Sadık Beyi işaret ederek buyurdu ki: 'Bu kardaşım hapishanede dokuz ay benim çorbamı pişirdi. Bana çok hakkı geçti!'

Gözümde ve gönlümde zirveleşen Sadık Bey, nur Üstad Bediüzzaman gibi bir Ulu Sultana dokuz ay hizmet edebilmenin saadeti içinde, âleminde daha da zirveleşmişti. Sadık Bey, o büyük İslâm tarihindeki İbrahim Ethemleri hatırlatıyordu insana sanki.

Üstad Bediüzzaman'ın, Meyve Risalesini yazması üzerine Lütfiye Fakazlı için kendi el yazısı ile yazdığı dua: "İlahi! Allahım! İsmi Azâmın hürmetine bu nüshayı yazan Lütfiye'yi Cennetü'l Firdevs'te saadet-i ebediyeye mazhar eyle. Âmin... Âmin... Âmin..."

Mücedditlik cübbesi

Üstad Bediüzzaman Hazretleri bizlere Mevlâna Halid-i Bağdadî'nin cübbesini giydirmek istiyordu. Cübbeyi tutan Nurlu Üstad, Sadık Beye giymesini söylemişti. Ama Sadık Bey, Üstad Hazretlerine karşı sonsuz hürmet duyguları içindeydi. Cübbeyi Üstadın tutmasını istemiyordu. Üstad, 'Kardaşım Sadık Bey giy!' diyordu. Ama Sadık Bey Üstada olan hürmet duygularının ateşi içinde âdeta yanıyordu. Sonra Zübeyir Gündüzalp Ağabey, 'Cübbeyi ben tutayım' diyerek Nurlu Üstadın elinden alıp cübbeyi kendileri tuttular. Cübbeyi önce Sadık Bey, sonra da ben giydim.

Üstad bize tatlı ikram etti. Orada bulunan Zübeyir ile Ceylan abileri kastederek, 'Ben bu tatlıları, bu oburlara versem, hemen bitiriyorlar' diye latife yaptı. Oradaki hizmetkârlarına latifeler yaparak takıldı. 'Bu oburlar hepsini bitiriyorlar' dedi.

Bu ziyaretten sonra Çalışkanlar Hanedanı bizleri evlerinde ağırladılar. O günlerde Ceylan Çalışkan abinin birisinin boğazını gülleleme hadisesinden dolayı, kendisini alıp Eskişehir'e getirdik.

Daha sonraki zamanlarda ben Üstadı Isparta'da ziyaret etmiştim.

"Küfr-ü mutlakın belini kırmışız"

Hazret-i Üstad bana , 'Nazif Çelebi'ye benim selâmlarımı söyle!' buyurmuştu. O günlerde yeni bir seçim vardı. Üstad seçimleri kastederek, 'Kardaşım, biz küfr-ü mutlakın belini kırmışız!' diye yaptıkları Nur hizmetinin ehemmiyetini anlatıyordu.

Kardaşım, biz küfr-ü mutlaka değil, Müslüman Demokratlara yardım edeceğiz. Demokratları destekleyeceğiz. Küfr-ü mutlak hesabına çalışan bu teşkilata (CHP) sandalyeyi, koltuğu teslim etmemek için, Müslüman Demokratlara hem reylerimizi vereceğiz, hem de yardım edeceğiz.' Hazret-i Üstad bu mevzudaki görüşlerini İnebolu'ya, Nazif Çelebi Ağabeye

Kardaşım, o küfr-ü mutlakı belinden kırmışız, bir daha dirilemezler!'

HACI ZAHİR KÖYELE

Üstad Bediüzzaman'ın avukatı Bekir Berk'in evraklarını tanzim ederken, elimize 21 Temmuz 1969 tarihinde Ağrı'nın Tutak kazasından yazılmış "Abdurrahman Akman" imzalı bir mektup geçti.

Bekir Berk Ağabeyin arzusu ve isteği üzerine yazıldığı anlaşılan mektuba ilişkin iki sayfalık yazı, Üstad Bediüzzaman'ın postacılarından olduğu ifade edilen Hacı Zahir Köyele ismindeki zatla bir röportaj şeklindedir. Bu iki sayfada şunları okumaktayız:

"Kim ki Onun içindir; O da Onun içindir"

Yetmiş beş yaşında Hacı Kardeşimizden sorduğum hususları sualli cevaplı olarak aynen aşağıya alıyorum. Cenab-ı Allah bizleri her türlü hataya düşmekten muhafaza buyursun, âmin.

Kardeş kaç yaşındasınız?

Yetmiş beş yaşındayım ve gördüğünüz gibi son derece sıhhatliyim.

Aslen nerelisiniz, bu dinçlik ve sıhhatinizi nasıl korudunuz?

Aslen, Tutak kazasının Adakent köyündenim. Sıhhatime gelince, bunu tamamen ibadete ve oruca borçluyum. Cenab-ı Allah bu sayede beni kimseye muhtaç etmeyecek derecede dinç ve sıhhatle taltif ediyor. Bizzat bedenen en ağır işlerde çalışıyorum. Şöyle bir söz duymuşum, ne güzeldir bu söz: "Kim ki Onun için ise; O da onun içindir."

Sizin zamanınızda tarikat çok revaçta ve yoğundu. Siz hangi şeyhe intisap ettiniz?

Hiçbir şeyhe intisap etmedim.

Acaba sebebi ne ola ki, böyle herkesin şeyhlere koştuğu zamanda siz bundan mahrum kaldınız?

Hayır, mahrumiyetim ilgisizliğimden değildir. Şeyh bulamamamdandır.

Beni hayrete düşürdünüz. Bundan elli altmış sene evvel İslâm âleminde şeyhlik ve dolayısıyla tarikat pek revaçta idi. Halbuki siz şeyh bulamadınız. Bunu nasıl izah edeceksiniz?

Peki, dinleyin öyle ise: Tahminen 20-25 yaşlarına geldiğim zaman her Müslüman'da olduğu gibi, ben de de bir mürşide intisap etme aşkı uyandı. İsim tasrih etmeden zamanın birçok tarikat şeyhlerine gittim. Fakat heyhat her kime vardımsa, kendilerinde şeriat ve sünnete muhalif haller gördüğüm için intisap etmeyerek evime döndüm. Hattâ bir ara Suriye taraflarına da gittim. Fakat yine de beni kendisine hiç bağlayan olmadı. Bu uzun seneler devam etti. Ben de kendimi sadece ibadeti verdim.

Peki kendinize bir mürşid hiç bulamadınız mı?

Buldum, buldum. Hem de beni son derece saran ve istediğime ulaştıran bir mürşid buldum.

"Üstadımın ziyaretine mi geldin?"

Beni yine şaşırttınız. Hem bulamadım, hem de buldum, diyorsunuz. Açıkla da rahatlayayım.

Yukarıda söylediğim gibi Suriye taraflarına gidip de yine elim boş döndüğümde, evimde oturup son derece sıkıntılı günler geçirmiştim. Senesini söylemeye lüzum görmüyorum. Bir gece bir rüya gördüm. Baktım ki, bilmediğim bir memleketteyim. Büyük bir cadde vardı. Bu eski ve çok bozulmuş olan cadde türlü türlü tahribata uğramıştı. Bu yolu tamir için yeniden binlerce amele çalışıyordu. Kimi kazma, kimi kürekle muhtelif insanlar, çeşitli âletlerle çalışıp tamir ediyorlardı. Ben o zaman hem aç, hem de susuzdum.

Cebimde param da yoktu. "Öyle ise ben de burada çalışayım" diye düşündüm. Oradakilere, "Beni de burada çalıştırın" dedim. Beni bir çavuşun yanına kaydettirmek için götürmüşlerdi. Çavuş beni amele defterine kaydetti. Baktım ki, gün ikindi olmuş, geç kalmışım. "Acaba bugün bana harçlık verecekler mi?" diye sormak isterken, çavuş bana, "Arkadaş, müsterih ol, git ihlâsla çalış, burası öyle bir yerdir ki, burada çalışanın yevmiyesi noksan olmaz, hep müşterektirler. Sabah gelene de, akşam gelene de aynı yevmiye verilir, hep aynı yevmiyeyi alırlar." Ben de gidip çalışmaya başladım.

Uykudan uyandım. Son derece heyecan içindeydim. Bu rüyanın ilhamıyla Emirdağ dedikleri nur şehrine doğru yollara düştüm.

Emirdağ'a varırken, şehir kenarında bir su kuyusundan yedi sekiz yaşlarında su çeken bir kız gördüm. Kızın nazar-ı dikkati benim kılık

kıyafetime takıldı. Kız bana, "Amca, sen Şarklı mısın? Üstadımın ziyaretine mi geldin?" dedi.

Ben de, "Evet" dedim.

Kız, "Dün Üstad buradan geçerken, benden su istedi, ben de suyu verdim. Bana, "İnşâallah sen istikbalin Nur talebesi olacaksın' diye iltifat edip, emir buyurdu. Ben de şimdi sevinç içindeyim" demişti.

Bu kız çocuğunu geçerek, dağdan döndüğünü öğrendim Üstad Bediüzzaman'ın ziyaretine gidip, hamdolsun ziyaret şerefine erdim.

"Nasıl olsa ücretini tam alacaksın"

Ziyaret esnasında geçen hadiseleri anlatmayacağım. Zira belki bir benlik, enaniyet olur. Yalnız şunu katiyetle ifade edeyim ki, ben artık aradığım mürşidi bulmuştum. Aradığını bulanda, bir ömür pahasını ne gibi hal olursa, bende de o hal kat kat vardı.

Dağdan dönerek şehre geldik ve camide yanyana namazımızı kıldıktan sonra artık benim ayrılmam gerektiğini anladım. Ve şöyle bir sual sordum:

"Kurban, Efendim ben ümmiyim, okur yazarlığım yoktur. Risaleleri okuyup yazamam. Ne gibi bir hizmet edeyim ki, ben de sevaba nail olayım."

Mübarek yüzü gayet nurlu olarak, elimi tuttu, "Zahir, ben seni kendime kardeş olarak kabul ettim" dedi. "Hiç merak etme, nasıl olsa tam yevmiye alacaksın, seni postacı olarak kabul ediyoruz. İlk olarak bir mektup vereyim, Diyarbakır'dan geçerken yerine verirsin."

Bana bir mektup uzattı. Ben ise kendimden geçmiş bir halde, "Nasıl olsa ücretini tam alacaksın" tesiri altında mektubu alarak sevinçle ayrıldım.

Evet rüyam beni aldatmamıştı. Üstadımı ve mürşidimi bulmuştum. Artık yevmiyemi tam alacaktım.

Peki Üstad Hazretlerini daha evvel tanıyor muydunuz?

Mübarek adını duymuştum, fakat kendisini görmemiştim, ancak yukarıda söylediğim gibi rüya üzerine kendisini aradım ve tanıdım.

Peki ondan sonra bir daha ne zaman görüştünüz, yoksa bir daha göremediniz mi?

İki kere daha ziyaret ettim. Birisinde Isparta'ya gittim, okur yazar olmadığımı biliyordu. "Ne vazife yapayım" diye, başkasına bir pusula yazdırdım. Fakat ziyaret ettiğim zaman pusulayı vermedim. Gece rüyamda

Üstad Hazretleri bana, "Zahir, ben seni postacı yaptım, şu mektubu al ve filan şehire götür" dedi.

Heyecanla uyandım, fakat şehri hatırlayamadım. Zaten mektup da yoktu. Bir kere daha anladım ki, benim vazifem, durmadan taşımaktır. Ondan sonra hep diyar diyar kitap taşıdım.

Üçüncü defa Eskişehir'de görüştüm, Üstad bana dönerek, "Zahir kardeşim, dua edin, Cenab-ı Hak bizi münafıkların şerrinden muhafaza etsin. Risale-i Nur inşaallah fütuhatını her yerde yapacaktır" dedi.

Daha sonra izin isteyerek ayrıldım.

Hacı Zahir o mübarek bem beyaz sakalına bir kaç damla gözyaşı bıraktı. Kendisinden son olarak bir sual daha sordum. "Kitap taşıdım" diyorsunuz, ilk olarak nereden nereye kitap götürdünüz?

İlk olarak Adıyaman'da Terzi Mahmut kardeşimizden külliyetli miktarda kitap alarak Şarka taşıdım. Ondan sonra da pek çok kereler Erzurum'dan Ağrı ve diğer yerlere postacılık yaptım. Eğer şimdi yine bana ihtiyaç varsa, vazifemi yapmaya hazırım.

İSMET ORHAN

Üstada gelen lahika mektuplarını bize gönderirlerdi. Biz de onları kardeşlere okurduk. Elden ele dağıtırdık. Okuyanlar şevke gelirlerdi.

"Bir rüyanın gerçeğe dönüşü"

İlkokulu yeni bitirmiştim. 13 yaşındaydım. Kur'ân kursuna gidiyordum. O günlerde, rüyamda çok nurani bir zat, bana Kur'ân'dan âyetler okudu. 'Bu âyetlerin tefsiri Risale-i Nur'lardır' dedi. Sabah olduğunda düşündüm, bu hiç duymadığım bir kelimeydi. Seneler geçti. Askere gidip geldim. Köylülerimiz, Risale-i Nur'u ve Üstadı iyi tanımışlardı. Köyde çok ârif, zeki, bilgili Mustafa isimli birinin etrafında toplanıp hararetle dersleri dinliyorlardı. Risale-i Nur'ları tanıyan birçok hanım ve kız vardı. Ben de derslere devam etmeye başladım. Köylülerimiz, benim Üstadı görmemi tavsiye ettiler. Ben de ziyareti niyetime aldım.

Bir gece yine bir rüya gördüm. Rüyamda Üstad köyümüze gelmişti. 'Abdest alayım da öyle elini öpeyim' dedim. Ben abdest alasıya kadar Üstad köyden çıkıp Emirdağ'ın yolunu tutmuştu. Ben, aceleyle çoraplarımı ve ceketimi giymeden elime aldım ve koşa koşa yaklaştım. Aramızda 50 metre mesafe kalmıştı ki, Üstad bana döndü ve eliyle kıbleyi gösterdi. 'Kendini düzelt, öyle gel' dedi. Dediği istikamete döndüm ve kendimi düzelttim, sonra yanına yaklaşıp elini öptüm. Bana, 'Seni göremiyordum, neredeydin?' dedi. 'Askerdeydim, yeni geldim Üstadım' dedim. Üstad birden kaside söylemeye başladı. Bir yandan kaside söylüyor, bir yandan da, 'Yetiş ya kardeş, yetiş' diyordu. Kasideyi anlamıyor, sadece sonundaki, 'Yetiş, tek tuş ya kardeş, yetiş' kelimelerini anlıyordum. Sonra bana elinden baston ve tesbih verdi. Ayrılıp Emirdağ'a gittim.

Bu rüyadan sonra bendeki şevk daha da arttı. Mustafa Amcanın Asâ-yı Musa'dan yaptığı dersleri takip etmeye başladım. Cemaat çok olurdu. Bir gün ders esnasında ruhumda büyük bir infilak meydana geldi. Risale-i Nur'ları ve Üstadı yeni anlamaya başlamıştım. Yerimde duramıyor, mutlaka Üstadı göreceğim diyordum. 13 yaşındayken gördüğüm rüya hatırıma geldi. Üstadın bu asrın müceddidi olduğuna ve Risale-i Nur'ların Allah tarafından

yazdırıldığına şek ve şüphem kalmadı. Bu arada Risale-i Nur'un bazı kerametlerine de şahit oluyorduk.

"Üstadı ziyaretim"

Ziyaretine Emirdağ'a gittim. İkinci katta pencerenin kenarında oturuyordu. Pencereye gözümü diktim, bana eliyle selâm verdi. Bana, 'Üstad kıra gezmeye gidecek, kapının önünde dur' dediler. Üstad çıktı, hemen eline uzandım. Üstad eliyle başımı okşadı, 'Maşaallah, Maşaallah' dedi. 'Pencerinin önünde duran sen miydin?' 'Evet' dedim. Oradan ayrıldık.

Bir müddet sonra Emirdağ'da Üstadı tekrar ziyarete gittim. Beni kabul etti. Elinde kalın bir risale vardı. Ben içeri girince kitabı kapattı ve bana dikkatlice baktı. Keskin bakışlarıyla âdeta, 'Sen de hiç durmadan Risale oku' der gibiydi. Elini öptüm. Küçük küçük minderler vardı. 'Otur' diye işaret etti. Talebeliğe kabul ettiğini söyledi. 'Seni, senin namına değil, Sığırcık köyü namına kabul ediyorum. Senin köyün, benim köyümdür, senin akrabaların benim akrabalarımdır' dedi.

"Sanki sahabeden biri gibiydi"

Üstad, hiç bu zamanın adamlarına benzemezdi. Her haliyle başkaydı. Sanki sahabelerden biri gibiydi. Görmeye doyamazdık. Gördükten sonra da o lezzet bize yeterdi.

Bir gün köyümüzden Risale-i Nurları çok iyi anlayan ve bize de dersler veren Mustafa Amcayı, Üstad, Emirdağ'da evinden çıkarken görür. Kalabalık insanlar arasından Mustafa Amcaya işaret eder. 'Sen nerelisin?' der. O da, 'Üstadım ben Sığırcık köyündenim' der. Üstad Sığırcık köyüne gelmek istediğini söyler.

Hakikaten hayli zaman sonra Üstad, bizim köye 20 km kala, Emirdağ pazarına gelen arabaları çevirir, bizim köylülere, 'Ben Sığırcık köyüne geliyordum, hasta oldum. Kendi yerime talebelerimi gönderiyorum, benim geldiğimi kabul edeceksiniz' der. Nitekim Zübeyir Gündüzalp, Mustafa Sungur ve Mustafa Acet ağabeyler bizim köye gelirler, Risaleleri okuyan evleri tek tek gezerler, Üstadın selâmını söylerler. Ben o zaman Emirdağ'daydım.

Risale yazmaya başladık. Yazdıklarımızı Üstada götürürdük. Üstad dua yazardı. Risale yazarken çok büyük feyiz alırdık. Şevkimiz artar, hiç usanç duymazdık. Müteaddit defalar bizlere kerametini gösterdi. Çok kerametleri var, ibretli olduğu için ikisini söyleyeceğim:

İsmet Orhan'ın göz nuru dökerek yazdığı risalelerin sonuna Üstadın kendi elleriyle yazdıkları dualar:

"Maşaallah, Maşaallah... Yâ Allah, yâ Rahman, yâ Rahim! İsm-i Âzam hürmetine bu nüshayı yazan İsmet'i, anasını, babasını ve akrabalarını Cennetü'l-Firdevste saadet-i ebediyeye mazhar eyle, Âmin, Âmin, Âmin..."

Ya Erhamerrâhimîn! İsm-i Âzam hürmetine bu Risaleyi yazan İsmet'i Cennetü'l-Firdevste Saadet-i ebediyeye mazhar eyle. Âmin, Âmin, Âmin..."

"İki keramet"

İlk acemiliğimde ufak ufak birkaç tane yazdım. Elim yazıya biraz alıştıktan sonra Sikke-i Tasdik-i Gaybî'yi yazmaya başladım. Bitirdikten sonra bir rüya gördüm. Rüyamda gökten beyaz bir güvercin indi. Bana ağzında bir mektup getirdi. Bana, 'Allah'ın sana selâmı var' dedi. Mektubu açtım. İçinden Sikke-i Tasdik-i Gaybî çıktı.

Üstad vefat ettikten sonra Zülfikar mecmuasını yazmaya başladım. Yarım kaldı. Köyümüzün yaylaları vardı, beni oraya imam olarak götürdüler. 'Bir ay boş durulmaz, Zülfikâr'ı yazmaya devam edeyim' dedim. Tembellik ettim, üç gün tehir ettim. Gene bir rüya gördüm. Rüyamda bir postacı bana mektup getirdi. Açtım, içinden yarım kalan Zülfikar çıktı. Yazıp tamamlamam için bir ihtar olduğunu anladım.

Üstad vefat ettikten sonra da yazmayı bırakmadık. Hatta 1988'de Cevşen ve Tesbihat yazdık. Üstad müteaddit defalar rüyamda, 'Senin o yazdıkların var ya, hep kayda geçti' diyordu.

Risaleleri köylere satmaya başladık. Hiç kâr koymadan, aldığımız gibi satardık. Hizmet-i Kuraniyeye hiç maddi menfaat girmezdi. Öyle inanmıştık. Yol masraflarımızı da kendimiz karşılardık.

"Son görüşme"

Üstadı, son günlerinde, Emirdağ'da ziyarete gittim.

Üstad, Eskişehir'e gidecekti. Mustafa Acet, 'İsmet sen Eskişehir yoluna çık, Üstadla görüşürsünüz' dedi. Yola çıktım, bekledim. Üstad geldi. Elini öptüm, o da elimden tuttu. 'Sığırcık köyü benim köyümdür, benim Nurs köyümdür. Senin akrabaların benim akrabalarımdır. Hepinize dua ediyorum. Sizler de bana dua edin' dedi. Çok uzun konuştu, fakat son günlerde mübarek sesi iyice kısılmıştı. Konuştuklarının çoğunu anlayamadım. Konuşma bitinceye kadar da elimi bırakmadı. Kendi kendime, 'Üstad, bu kadar durmazdı, bu kadar konuşmazdı. vedalaşır gibi

bir hali vardı. Acaba bunun hikmeti nedir?' dedim. Tahminen 30 gün sonra Üstadın vefatını duydum. Demek o son görüşme imiş. Bizimle vedalaşmış, fakat biz anlayamamışız. Allah gani gani rahmet eylesin.

"Mahkeme, sorgulamalar ve tevkifim"

Üstad vefat ettikten sonra evlendim. Eskişehir'e hicret ettim, bir bakkal dükkanı açtım. İsmail Tomaç isimli lise mezunu bir gence Lem'alar'dan Osmanlıcayı öğretiyordum. Okuması için de yeni yazı ile Mesnevî-i Nuriye'yi verdim. 1971 yılında sıkıyönetim ilan oldu. Nurcuları yakalamaya başladılar. Bu arada benden ders alan İsmail'i yakaladılar. Beni de taharri ettiler. Yarım şeker torba dolusu Risaleleri yakaladılar. Beni de o gece nezarete koydular. Sabah olunca da Eskişehir sıkıyönetimine teslim ettiler. Tevkif tarihim: 13.5.1971

Askeri savcı ifademi aldı. Tevkif kararı verdi. Sordukları sorular şunlardı:

Said Nursi kimdir?'

Bir din alimidir.'

Risale-i Nur nedir?'

Kur'an tefsiridir.'

Bu eserleri neden okuyorsun?'

"Dini bilgilerimi geliştirmek için okuyorum."

Kitaplar arasında benim Osmanlıca yazdıklarım da vardı.

Bu yazıları kim yazdı?' dedi.

Ben yazdım' dedim.

Niçin yazdın?' dedi.

Kendime kitap edinmek için' dedim.

Çok güzel yazın varmış. Niçin Said-i Nursi'nin kitaplarını okuyorsunuz, başka din kitapları okumuyorsunuz?' dedi.

Evimde başka din kitapları da var' dedim.

O sorgudan sonra tevkif kararı verip Eskişehir Askeriye Cezaevine götürdüler.

Avukat Bekir Berk Cezaevine geldi, vekaletimi aldı. Tahliyem için dilekçe yazdı, kabul edilmedi. İki ay askeri cezaevinde kaldım. Daha sonra askeriye ağır cezaya çıktım. Aynı soruları askeri ağır cezada sordular. Aynı cevapları verdim. Sonunda, 'Bu eserleri gene okur musun?' dediler.

'Okurum' dedim. Bu onların hiç hoşuna gitmemişti. Tahliyemi istedim, kabul etmediler. Tevkifime karar verip ellerime kelepçe vurdular. İki süngülü askerin arasında yaya olarak cezaevine götürülürken, 'Ya Rab, bu dünya mahkemesi bu kadar zorsa, acaba Mahkeme-i Kübrada nasıl hesap vereceğiz? Bizleri ve Risale-i Nur şakirtlerinin bütün kusur ve günahlarını affet. Cennetinle ve cemalinle müşerref kıl!' diye dua ettim.

İki ay sonra askeri mahkemede görevsizlik kararı verdi. Sivil mahkemeye havale etti. Askerî bir arabayla kelepçeli olarak bir başçavuş ve iki asker nezaretinde sivil cezaevine geldim. Sivil cezaevinde görevli memurlar, 'Bunun suçu neymiş?' diye sordular. 'Nurcuymuş' diye cevap alınca bana ters ters bakmaya başladılar.

Sonra beni içeri alıp sinirli sinirli sorular sordular. Ben hep müsbet cevaplar verdim. Risale-i Nur'a ve Üstada medh ü senada bulundum. Dediler:

Sen mahkemede de böyle konuşur musun?'

Evet konuşurum. Hakikat söylenir, hakikat gizlenmez' dedim.

Beni nezarete attılar. Cezaevine gelen mahkum 7 gün nezarette kalırmış. Beni 21 gün çıkarmadılar. 21 gün sonra beni cezaevine aldılar. Orada da çeşitli hizmetlerde bulunuyorduk. Kur'ân bilmeyenlere Kur'ân öğretiyorduk, hep ibadet ve dua ile meşgul oluyorduk.

"Hayatımda tattığım iki manevi lezzet"

Hayatımda tattığım iki manevi lezzeti unutmam. Birincisi: Risale-i Nur'a ilk intisabım ve Üstadla olan görüşmelerimiz; ikincisi de hapishanede geçirdiğim dört ay.

Mahkeme olacağım günün gecesi rüyamda Üstadı gördüm. Üstad Hazretleri cezaevinin bahçesine geldi. Kardeşleri topladı, zikre oturttu. Kendisi de cezaevi bahçesinin bir köşesine seccadesini serdi ve dua etti. Sabah oldu, beraat edeceğimi anladım. O gün beraat ettim.

O günlerde yaşadığım manevi lezzetleri tarif edemem. Keşke bütün yaşantımız öyle olsa. Şimdi şu hatıramı yazarken çok kusurluyum, çok gafilim. Allah benim kusurlarımı affetsin. Amin.

"Hatıraları önce rüyada yazdım"

"1986 senesinde İstanbul'a hicret ettim. İstanbul'da birçok kardeşle tanıştım. Necmeddin Şahiner kardeşle de tanıştım. İçimden 'Benim gibi aciz-i mutlak, fakir-i mutlak bir insanın ne ehemmiyeti var' dedim. Hemen o

gece bir rüya gördüm. Rüyamda Üstadı görenler, hep hatıralarını yazmışlar. Ben de hatıratımı yazmışım, kuyruğun sonundayım. Başta bulunan görevli memur da kayıtlarını yaparak hatıralarını alıyor. Görevli memur da Necmeddin Şahiner kardeşiniz olmalıydı. Sabah uyandığımda bu hatıraların çok önemli olduğunu anladım. Yazmaya başladım. Çünkü Üstadın sağlığında da uzak beldelerden, Üstada gelen lahika mektuplarını bize gönderirlerdi. Biz de onları kardeşlere okurduk. Elden ele dağıtırdık. Okuyanlar şevke gelirlerdi."

FİKRET ÖZDEMİR

Aslen Bitlisli olan Fikret Özdemir, 1916 yılında doğdu ve 1978'de vefat etti.

"Üstadı ilk duyuşum"

Birinci devre Millet Meclisi azası olan amcam Arif Hikmet Bey, çocukluk devrelerimde, Molla Said-i Meşhur adıyla Üstaddan bahsederdi. Ne şekilde bir insandır diye zihnimden geçirirdim. 1935'te pederimin vefatından sonra kötü bir duruma düşmemek için mütemadiyen bir halaskâr aradım. Turuk-u âliyelerde beni tatmin edecek bir mevzu bulamadım. 1942'de Diyarbakır'da ticarete başladım.

"Huzurdaydım, elim elindeydi"

Üstadın ziyaretini çok düşündüm, ama bir türlü fırsatını bulamadım. 1952'de bu imkânı buldum. Beni, bırakmazlar diye vazgeçirmeye çalıştılar. Küçük biraderimle Eskişehir'de bir gece otelde kaldıktan sonra, otobüsle Emirdağ'a giderken bir demirci ile arkadaş olduk. Bizi Üstadla görüştüreceğini söyledi. Emirdağ'da karanlık bir yerde bizi epey bekletti. Bu hal izzetime dokundu. Çıktım, Üstadın çarşı ortasındaki evinin karşısındaki kahvehanede oturdum. Kapısını beklemeye başladım. Bir iki defa Üstadın karyolasında yatmakta olduğunu pencereden gördüm. Üçüncü gelişimde, 'Mübarek, ben seni görmeye gelmiştim. Kalksan da ziyaret edip gitsem' derken baktım, aniden yatağından fırlayıp kalktı. Biz geldik, yerimize oturduk. Ama ben tarif edilmez bir heyecan geçirdim. Biraz sonra kapı açıldı, Refik isminde bir talebe elinde su tenekesiyle su almaya gidiyordu. Biraderi gönderip sordurdum. 'Kardeşim, siz Diyarbakır'dan mı geliyorsunuz? Üstad, sizi ikindi namazından sonra kabul edecek' demiş.

Namazdan sonra, daima kilitli bulunan kapıyı açtılar. Girdikten sonra kapıyı tekrar kapattılar. Huzura girdik. Odada bir tel dolap, bir karyola, bir hasır, bir de rahle vardı. Başka bir şey yoktu. Odaya girince bir şok geçirdim. Hemen yaklaşıp elini öptüm. 'Nerelisin?' diye sordu. 'Bitlisliyim' dedim. Elimi tuttu. 'Şarklılar bana sahabet etmediler, sen buraya kadar yorulup geldiğinden dolayı Allah için hepsini helâl ettim!' dedi. Bir minder

getirip beni ona oturttu. Bütün hayatım boyunca hiç kimseden alamadığım dualara mazhar oldum.

Üstadın kaşla göz kısmına bakmak çok zordu. Şimşek gibi insanı çarpardı. Elini elime aldığım zaman damarları görünüyordu. Fakat pamuk gibi yumuşaktı. Ve tarifi imkânsız güzel bir kokusu vardı. Elini öpmeye kalktım. 'Doğru otobüse binip İstanbul'a gidin' dedi. Çıkarken beni tekrar çağırıp, 'Babanız var mı?' diye sordu. 'Yok' dedim.'Kaç kardeşsiniz?' dedi. 'Allah her dördünüzün de yardımcısı olsun' diye bize dua etti. Cenab-ı Zülcelâl beni de kardeşlerimi de onun hürmetine refah içinde yaşattı.

"Beni görmek isteyen, Hulusi Beyi görsün"

Üstad ilk görüşmede, 'Beni görmeye gelenler, buraya kadar gelip yorulmasınlar. Beni görmek isteyen Risale-i Nur'un her satırında görür. Beni görmek isteyen Elâzığ'da Hulusi Beyi görsün dedi. Bana da Hulusi Beyi tavsiye etti. 1952'de İstanbul mahkemesinden dönerken Malatya istasyonunda tanıştık. Ona beraat haberini getirmiş oldum.

"O, eserlerimi bağrına bastı"

Üstadı ilk defa Isparta'da ziyaret ettim. İstanbul'da da 1952'de ziyaret ettim. Isparta'da amcamın oğlunu askere götürdüğüm zaman ziyaret ettiğimde içeriye girdim. 'Bu benim amcam oğludur' dedim. Onunla da alâkadar oldu. Kollarını açarak o genci bağrına bastı. 'Seni talebeliğe kabul ettim' dedi. Bayram Ağabey (Yüksel) o zaman askerdi. 'Bayram'a söyleyin, Mustafa'ya Sabahet etsin' dedi. Hakikaten onun askerliği, hiç askerlik etmemiş gibi geçti.

Bir başka ziyaretimde (1953) Bitlisli Şeyh Tahir Efendiyi sordu. 'İrtihal buyurmuşlar Efendim' deyince aniden yataktan doğruldu 'Allah'ın rahmetiyle şad olsun. Herkes eserlerimi atarken, o toplayıp bağrına bastı' dedi. 'Gider gitmez bana vekâleten oğullarına taziye yazmak ilk işin olsun' dedi.

Bir seferinde, İstanbul'da Reşadiye Otelinde izdihamdan görüşmek mümkün olmadı. Ramazandı, sabahleyin gidecekti. Sahur yedikten sonra hafif yağmur altında çıktım. Hüsnü Bayram'ın kullandığı arabaya binmesini bekledim. Arabaya bindi, beni iki parmağı ile çağırdı. 'Bütün hemşehrilerime söyle, hepsinin kandilleri ve Ramazan Bayramları mübarek olsun' diyerek bana da dua buyurup gittiler.

Akşehir Otelinde de müteaddit defalar ziyaret ettim. Bir defasında, bu otele beraberimde bir çift Bitlis işlemesi güzel bir çorap götürdüm. 'Üstadım, bunun bir kıymeti yoktur. Bir memleket hediyesi olarak kabul edin' dedim. Eline alıp baktı. 'Ben bunu aldım kabul ettim, sen bunu benim yerime giyersin' deyip iade etti.

"Bütün risaleler Üstadın tashihinden geçtikten sonra basıldı"

Son ziyaretim Şualar'ın yeni harflerle tab'ı sırasındaydı. Emirdağ'dan telefon ettiler. Forma halindeki Şualar'ı Üstada tashih için götürdüm. Şimdiki eserler Üstadın tashihinden geçmişti. Bazı insafsızlar, 'İlâve olmuş, onun değil' diye yalan söylüyorlar. Ağabeylerim Üstada sadakatten ayrılmamış ve bütün eserler Üstadın tashihinden geçerek meydana gelmiştir.

Emirdağ'a geldiğimde Üstad kıra gitmişti. Biz yemekteyken Sungur Ağabey çantayı aldı, 'Sen sonra gelirsin' dedi. Arkasından gittim. Üstad yatakta kendini kaybetmiş bir vaziyette, bir mevta halinde idi. Sungur Ağabey benim söylediğimi Üstadın kulağına söylüyor. Üstadın da kendisinin kulağına söylediklerini bana naklederek arada vasıta oluyordu.

27 Temmuz 1959'da bu şekilde görüştük.

"Asılsız haber"

1960'da İstanbul'da aniden Üstadın vefat haberini aldım. Gece Fatih'te oturuyordum. Telgrafhane kapalı idi. Sabahleyin Büyük Telgrafhaneden yıldırım telgraf çekerek Üstadın durumunu sordum. Gazetelere bakıyordum, herhangi bir haber yoktu.

İkinci gün telgrafa cevap bekliyordum. Yıldırım cevap geldi: 'Mektup postada, sıhhatim yerindedir.' Mektup geldi. 'Bu mesele nereden çıkmışsa tahkiki ve neticenin bize bildirilmesi' diyordu.

"Üstadla görüşmelerimde Zübeyir Ağabeyimin ve Sungur Ağabeyimin çok iyiliklerini ve yakınlıklarını gördüm."

CEVAT ÇAĞRI

1909'da Konya'da dünyaya geldi. Eski alay hocalarından Osman Nuri Efendinin yakın dostlarındandır. Müteaddit defalar Bediüzzaman'ı Emirdağ'da ziyaret etmiştir.

"Yirminci asrın müceddidi"

Yeni basılmaya başlanan Sözler'in formalarını Salih Özcan ve Said Özdemir'le birlikte Emirdağ'a götürmüştük. kendilerinin yanında ve hizmetinde Mehmed Çalışkan da vardı. Bana ilk defa Salih Özcan vesile oldu. Sonra Bayram Yüksel'i gönderdiler. Daha evvel gıyaben tanıyordum. Bayram Yüksel'e araba kullanmayı öğrettim. Üstada giderken Osman Nuri Efendi hediye olarak benimle bir tesbih göndermişti. O tesbihi aldı, öptü, başına koydu. Bana hitaben, 'Ben seni Osman Nuri olarak tanıyorum, kabul ediyorum, tesbihi çekerken sizleri hatırlayacağım' dedi.

Osman Nuri Efendi, Bediüzzaman'ı yirminci asrın müceddidi olarak tanır ve öyle ifade ederdi. Ben kendilerini Emirdağ'da ziyaret ettim. Üç-dört defa gittim. İlk Sözler'in formalarını görünce gözleri yaşardı, ağladı. Mehmed Çalışkan ve Hamza Emek de oradaydı. 'Çok şükür, ölmeden bunları gördüm' diyerek hislerini ifade etti. 'Ben vazifemi yaptım, artık siz bundan sonrasını yaparsınız' dedi.

"Üstadın yakın alakası"

Bir defasında oğlum Ferhat'la beraber gitmiştik. Oğluma dua etti, kendi eliyle bir Risale hediye etti. O zamanlar Ankara'da hizmetler için, Bediüzzaman'ın gelip kalması için Osman Nuri Efendi bir ev yaptırmıştı. Üstadın da Ankara'ya gelip, bu evde yerleşmesini istiyordu. Üstad bunu haber almıştı. Bize hitaben, 'Osman Nuri bana ev yaptırmış, biliyor musunuz?' diye sordu. 'Evet efendim' diye cevap verdim. Bize rahat oturmamızı söyledi. Ben de, 'Rahatız' dedim. 'Yok yok, rahat otur' dedi. Salih Özcan, 'Evi yapan adam burada' diye beni gösterdi. Üstad 'Ne? Niye söylemiyorsun?' dedi. 'Huzurunuzda, ben demek için teeddüb ederim, utanırım' deyince, 'Gel gel, şöyle yanıma otur' diyerek bana iltifat etti. 'Anlat bakalım, çivisinden başlayarak anlat, kimler yardım etti medrese için?' Benim başımda şapka vardı. Üstadın nezaketine bak ki, bana,

'Şapkayı çıkart' demedi. 'Sizce mahzurlu değil mi efendim anlatmak?' 'Yok yok, olduğu gibi anlat' dedi.

"Fevzi Çakmak'a hakkımı helâl edeceğim"

Yaptığımız ev Cebeci'de Niğde Yurdundan yukarıda, İkinci Dede Efendi semtindeydi. Osman Nuri gibi eski alay müftülerinden Tevfik Yılal vardı; evin yapılışında onlar da yardımcı olmuşlardı. Maddeten ve manen yardım ederek evin inşaatını bitirmiştik. İçinin mefruşatından pek benim yardımım olmamıştı. Evin itmamında Mareşal Fevzi Çakmak da maddi yardımda bulunmuştu. Mareşal deyince 'Mareşal kim?' diye sordu. 'Fevzi Çakmak' diye cevap verdim. 'Demek o da verdi' diye hayretle sordu. 'Ne kadar verdi?' diye, Fevzi Çakmak'ın verdiği miktarı sordu. Bizim yardım sandığımız vardır. Sandığın muhasip ve veznedarı da Fevzi Çakmak'tır. Üstad, 'Fevzi Çakmak ne verdi? Kaç lira verdi?' diye sordu. Bu hizmet mahallinin yapılıp getirilmesi için iki-üç defa yardım ettiğini söyledim. Üstad bu defa, 'Daha evvel Emirdağ'a geldiği zaman bunları biliyor muydun?' diye sorunca, 'Evet efendim, biliyordum' diye cevap verdim.

Ben üç kişiye hakkımı helâl etmemiştim. Madem ki kendisi Risale-i Nur'a hizmet etmiş ve para yardımı yapmış, ona hakkımı helâl edeceğim' dedi.

Osman Nuri Efendi bir mektup yazarak kendisini Ankara'ya bu yeni yaptırdığımız evde kalması için davet ediyordu. Bizim gibi Mareşal Fevzi Çakmak'ın da Bediüzzaman'a çok hürmeti vardı.

Üstad benim yemem için sahanla pilav getirtti. 'Ne zaman istersen buyur gel, sana kapım her zaman açıktır' dedi. Ufak bir kutusu vardı, kutuyu açarak içindeki paradan almamı söyledi. Teşekkür ettim. Boynuna sarılıp öpmek istedim. 'Al kardaşım, al' diye ellerini uzattı. 'Senin karnını doyuracağım' dedi.

"Beni bir dağ başına defnedin"

Bir ara mezarından bahsetti. Kabrinin kimse tarafından bilinmeyeceğini söyledi. 'Bir dağ başına defnedin' dedi. 'Bunu ben niçin söylüyorum? Bizim milletimiz temiz ve safidir, kabirlere çok teveccüh ediyorlar, yardım istiyorlar, ben bu işleri istemiyorum' diyerek, mezarının kimse tarafından bilinmemesini istediğini söyledi.

"Nur Risaleleri matbaalarda basıldıkça, formalardan Emirdağ'a alıp götürmüş, kendisini üç-dört defa ziyaret edip tefeyyüz etmiştik."

ŞAHİDE ve ABDURRAHMAN YÜKSEL

Şahide Yüksel 1921'de Afyon'da doğdu. Babası Üstada çok hürmeti olan bir zattı. Seksen dört yaşlarında vefat ederek Eskişehir Çifteler'de defnedildi. Annesi ise Artvinlidir. Şahide Yüksel İstanbul'da vefat etti. Abdurrahman Yüksel 1911'de Bolvadin'de doğdu. Uzun yıllar öğretmenlik ve başöğretmenlik yaptı.

Hanımlar Rehberi'ndeki "Şahide durma böyle, / Hakkı her yerde söyle/ Risale-i Nur'larla,/ İmana hizmet eyle" mısralarını okuyup hislendiğimiz Şahide Yüksel Hanımefendi ve beyi Abdurrahman Yüksel de şahidi oldukları ulvi anıları terennüm ettiler. Şahide Yüksel, Kafkas ikliminden Anadolunun sinesine esen bir yel gibi, yağan rahmet gibi, Emirdağ, Bolvadin ve Eskişehir'de; Florya'da ve Erenköy'de ikamet ettikten sonra Hakkın rahmetine kavuşmuştur.

Hatıralarını şöyle anlatmıştı:

"Benimle görüşmek isteyenler seninle görüşsün"

Günlerce Emirdağ yollarına çıkar, Üstadı bir defacık görebilmek için beklerdim. Ne zaman geçecek diye gözlerim hasretle yollarda kalırdı. Emirdağ'ın Suvermez beldesi civarında rahmet suyunun arzusuyla beklerdim. Babam Eskişehir Çifteler'de imamdı. Beyim Abdurrahman Yüksel bir defasında üç ay yollarda beklediğimi duyunca bana kızdı. Sonra Üstad haber göndermişti. 'Beraber Eskişehir yoluna gelsinler' diye. Üstad Suvermez yoluna atlı faytonla giderdi. Bey, 'Gözün aydın, Bediüzzaman seni çağırıyor' diye müjdeyi vermişti bana. Sonra Üstadın arabası geldi. Üstad, 'Sen Şahide misin?' diye sordu, 'Evet' diye cevap verdim. Elini öpmek istedim, kadınlara hiç elini vermediği için, ancak cübbesinin üzerinden kolunu öpebildim. Bana dua etti, iltifat etti. 'Kızkardeşim Alime Hanımın yerine seni kabul ediyorum' diye buyurdu. Ben Kur'an-ı Kerimi okumayı bilmiyordum. 'Bilirsin, öğrenirsin' diye şefkat etti. Daktilo ile Küçük Sözler'i yazmamı söyledi. 'Benimle görüşmek isteyenlerle, sen benim bedelime görüşürsün' dedi. Daktiloda yazacağım Küçük Sözler'i gençlerin okuyabileceğini söyledi.

"Kızımın evliliğinde Üstadın ilgisi"

Bizim kızı, Ülker'i gelip isteyen hanımlar olurdu. Ben gidip durumu Üstada arz edince Üstad kızardı. 'Ben dünya ile alakalı değilim, beni dünyaya baktırmayın' derdi. Bazen, 'Bir erkeğe esir olmasın, kendi kazancıyla kendini idare etsin, keşke okutsaydı' dedi.

Atıf ile M. Kemal'in anneleri gelip kızım Ülker'i istemişlerdi. Sonra bu hanımlarla Üstada gittik. Zübeyir Gündüzalp tek tek bizi içeriye aldı. Üstad, 'Ben onu üç sene evvel Kemal'e vermiştim' diyerek ellerini açıp, dua etmişti. Şeytan araya girmesin diye Üstad mesele ile alakadar oldu, teveccüh etti. 'Kemal, Atıf'tan geri kalmaz, verin' dedi. Atıf'a Nurları Kemal tanıtmıştı. 1957 senesinde olan bu hadiseden sonra, Üstad bizim damadımız olan Atıf'ın ağabeyi M. Kemal Ural'a iltifat eder, 'Sen benim damadımsın' diye teveccüh ederdi.

Kaside-i Bürde okumak istiyordum. Üstaddan izin almam lazımdı, izinsiz yapmak istemiyordum. Üstad, 'Bizim dualarımız, virdlerimiz var, bize kafidir' dedi. Sonra, 'Bu mesele için izne hacet yoktur, isteyen okusun' demişti. Zaman zaman ziyaretine Ülker de giderdi.

"Üstad bizim evi şereflendirdi"

Kemal Ural Isparta'ya ziyaretine gitmişti. Bayramda, Üstadın Bolvadin'e geleceğini haber verdi. Bayramda Bolvadin'e, bizim eve geldi. Çok kalabalık olmuştu. Üstad arabadan inmedi. Abdurrahmanla Kemal'i arabaya aldı. Kemal, bizim Tuncer'e fotoğraf makinasını vererek Üstadın resimlerini çekmesini istemişti. Kendisi Üstad ile konuşurken Tuncer iki resim çekti.

1948'deki Afyon hapsinde Üstadı ziyarete giderdik. Fakat bizi görüştürmezlerdi, izin vermezlerdi.

Bir gün görüşebilmek için eski elbiseler giyerek, kendime çamaşırcı şeklini verdim. O sırada Üstad pencereye çıktı, ancak öyle ziyaret edebildim. Üstad bana, 'Emirdağ'daki hanım hemşirelerim yerine kabul ediyorum' diyerek bir çarşaf, bir de çay göndermişti.

Bir gün de mahkemeyi dinlemeye gitmiştim. Jandarmaya, 'Hoca Efendi nerde?' diyerek sordum. O gösterince Üstad selam verdi. Bana, 'Hiç durma, hemen git' diye işaret etti.

"Sanatım, iman kurtarmak"

Mahkeme esnasında hakim Üstada, 'Sanatın nedir?' diye sorunca, 'Benim sanatım iman kurtarmak, din kardeşlerimin imanları tutuşmuş yanıyor' diye

cevap verdi.

Ayrıca hakim, sanki kendisi din adamı imiş gibi, 'Neden sakal bırakmıyorsun? Niçin hiç evlenmedin?' diye sualler sordu. Üstad ise, 'Hapse girince siz kesmeyesiniz diye sakal bırakmadım: evlenmek sünnetini yerine getirenlerden bazılar dokuz farzı terk ettiler' diye cevap verdi.

Mahkemeye gelip giderken Ceylan'la ellerini kelepçelemişlerdi.

Urfa'ya gidip vefat etmezden bir hafta evvel ziyaret etmiştim. Sonra hasta olarak selam bırakmış ve gitmişti.

"Kur'an'ı, Nurları ve şiir yazmayı Üstadı ziyaretten sonra öğrendim"

Babam şairdi, bana da şiir yazmayı öğretmesini istediğim zaman, 'Bu iş öğretilmez, insanın kalbine doğar' derdi. Dedemiz de Posoflu halk şairi Yusuf Zülali imiş. Üstadı görüp de ziyaret edince hem Kur'an'ı hem de Nurları okumayı öğrendim, Üstadın ilhamıyla şiir yazmaya da başladım.

Bir gün, Üstadı görememenin elemiyle şu mısraları kaleme almıştım:

Diktim kapına gözümü
Yaktım Üstadım özümü
Tutamadım ben sözümü

Himmetin çoktur Üstadım
Hizmetim yoktur Üstadım.

Nur yolunda koşamadım,
Yandı gönlüm coşamadım
Dağlar yüksek aşamadım

Himmetin çoktur Üstadım
Hizmetim yoktur Üstadım.

Şan şeref perdesi kaldır,
Canla başla Nur'a daldır
Şahide nefsini kandır

Himmetin çoktur Üstadım
Hizmetim yoktur Üstadım."

Şahide Yüksel Hanım, kocası Abdurrahman Yüksel'in tayini Emirdağ'dan Bolvadin'e çıkınca çok üzülmüş. Üstad kendisini teselli etmiş, 'Ben bazen Bolvadin'e gelirim, üzülme' demiş. Hatırata şöyle devam ediyor:

"Üstad hizmet edenlerle alakadar olurdu"

Üstadın ziyaretine bir tanıdık kadını götürmüştüm. Kadın yolda Üstadın arabasını görünce cezbeye geldi, kafasını taksiye çarptı. Üstad onun bu haline çok üzüldü, kızdı. 'Bizde cezbe yoktur' dedi. Eve kapanıp da devamlı ibadet etmeye razı olmazdı.

"Bir defasında Üstad, Ceylan Çalışkan'a söylemişti. Telefonla Ceylan Çalışkan, 'Üstad sana çok kızıyor, ben ona muallimlik vazifesini verdim, o nasıl olur da eve kapanır?' diye bildirmişti. Üsdad daima faaliyet ve hizmet edenlerle alakadar olurdu."

Şahide Yüksel'in beyi Abdurrahman Yüksel ilkokul öğretmeni idi. Üstadı zaman zaman ziyeret edip, dua ve alakasına mazhar olmuştu. Üstad ilkokul öğretmenlerine dua eder, alakadar olurdu.

Abdurrahman Yüksel'i, biraderzadesi Abdurrahman yerine, onun gibi kabul etmişti.

Abdurrahman Yüksel de şunları söylemişti:

"Sağlık memuru Hayri Bey vardı. Onunla Üstada selam ve hürmet gönderirdim. Sağlık memuru olduğu için, iğne yapıyorum bahanesiyle Üstadın yanına sık sık girip çıkardı. 1946 yılından itibaren Üstaddan feyiz ve dua almaya başlamıştık."

ABDULLAH KILIÇKAYA

Askerlikten sonra memuriyete girdim. Üstadla görüştüğümüz zamanlar Üstad maaşımı sorar, 'Eğer yetişmiyorsa, ben senin tayinini devam ettireceğim' derdi

"Üstad beni çağırdı"

Ben, Üstadım Bediüzzaman'ı ve Risale-i Nur'ları muhterem ağabeyim Osman Aydın vasıtasıyla tanımıştım.

Risale-i Nur eczalarından olan, büyük müdafaalardan bir kısmını yazarak Üstada tashih için getirmiştim. Üstad gerekli tashihatı yaptıktan sonra, eserin sonuna kendi el yazısıyla duasını yazmıştı.

Daha sonraları ise Emirdağ'a gidip gelerek hizmetlerinde bulunmuştum. O zamanki ağabeylerden Zübeyir, Ceylân, Bayram ve Hüsnü ile birlikte onlara yardım için koşardım. Bu büyük kahramanlardan Allah razı olsun.

O yıllarda babam, Üstada verilmek üzere bir miktar bal vermişti. Üstad balın tadına baktı, ondan sonra, 'Ben de bu balı size hediye ediyorum' diye mezkûr ağabeylere verdi. Bu balı birlikte yedik.

Üstad Hazretlerinin yatak odasının camı çarşıya bakardı. Bir gün pencereden beni gördü. Pencereyi açtı ve anahtarı aşağıya atarak beni çağırdı. Ben de kapıyı açarak Üstadın yanına çıktım. Epey bir zaman, yanında hizmetinde bulunup derslerini dinledim.

Bazı zamanlar Isparta'ya gidip geliyordu. Bu gidişlerde Hüsrev Altınbaşak Ağabeyin evinde de kalıyordu. Üstada ve Nur'lara hizmet etmek istediğimi söyledim. Isparta'da kalıp bir işle uğraşmamı istediler. O zamanlar merhum Zübeyir Ağabey Urfa'da telgraf memuruydu. Orada Abdullah ve Hüsnü Ağabeyler de bulunuyordu. Ben de hizmet için Urfa'ya gittim.

"Üstad bana 'Şuhutlu Abdullah' derdi"

Bu nurlu iman hizmeti dolayısıyla zaman zaman bizi karakollara götürüp, zulüm ve işkence ediyorlardı. Daha sonraları askerliğim ve annemin şefkatli isteyişleri sonunda Urfa'dan ayrılarak Emirdağ'a, Üstadımın yanına geldim.

Üstad Hazretleri Abdullah Yeğin Ağabeye 'Ankaralı', bana da 'Şuhutlu' derdi. 'Gel bakalım Şuhutlu Abdullah' diyerek bağrına bastı. 'İyi oldu, ben seni Suriye'ye hizmet için gönderecektim, ama şimdi askere git. Sonra Nurcular askerlikten kaçıyor diye Nur'un aleyhinde propaganda yaparlar. Ben seni annene bağışladım' dedi.

Üstadla beraber, Zübeyir Ağabey, Bayram Ağabeyle birlikte Afyon'a gitmek üzere hareketle Emirdağ ile Çoğul köyü arasındaki yeşil bir sahaya vardık ve orada sohbet edip dersler yaptık. O gün torbadan bir miktar para çıkartıp Bayram'la bana verdi. 'Bugün Bayram'la Çoğul'a git, yarın sabah gidersin' dedi. Urfa'da kaldığım müddette Üstadın verdiği ekmek parası hâlâ vardı.

Vedalaştım ve ertesi gün asker olarak Cizre'ye gittim.

Cizre'ye benim Nurcu olduğum bildirilmişti. Başımızdaki subaylar beni çağırıp sorguya çektiler. Ben de Risale-i Nur'ları okuduğumu, imanlı, ahlâklı bir Türk vatandaşı olduğumu söyledim. Sonra subay, 'İyi, sen madem Nurcusun, doğru çalışırsın, seni hududa göndereceğim, buradan kaçakçıları geçirme' diye tenbihlerde bulundu. Yanındaki sivil memur da Risale-i Nur'ları okuyan bir Nur talebesiymiş, onun ısrarıyla beni Mardin'e bıraktılar.

"Askerlikten sonra memuriyete girdim. Üstadla görüştüğümüz zamanlar Üstad maaşımı sorar, 'Eğer yetişmiyorsa, ben senin tayinini devam ettireceğim' derdi."

MUAMMER ŞENEL

Ak saçlı...

Ak sakallı...

Ak yüzlü...

Ak gönüllü...

Aklar içinde nurlu bir Nur talebesinden ve onun hatıralarından bahis açmak istiyorum.

Bafralı Muammer Abi...

Muammer Şenel...

1909 senesinde dünyaya gelen bu bahtiyar Nur talebesi, ismi gibi uzun ömürle muammer ve soy ismi gibi şen bir insan, kâmil bir Müslüman...

Sizlere yine kendisi gibi nur kahramanlarından, İnebolu eşrafından Ahmet Nazif Çelebi'nin verdiği künyesini de vereyim:

Çarukçu,

Tuzcu,

Armutçu,

"NURCU.. Muammer Şenel, Bafra..."

"Emirdağ'da Bediüzzaman Said Nursî"

Bafralı Muammer Bey, 40 yıl önceleri memleketinden çıkmış, yollara düşmüş, şehir şehir geziyordu. Gittiği beldelerde soruyordu, soruşturuyordu.

Kendine bir şeyh arıyordu, bir hoca bulmak istiyordu. Bir üstad, bir mürşid peşindeydi.

Kalbi bir büyük Üstadın hasretiyle yanıp kavrulan bu zâta, nihayet Emirdağ'da Bediüzzaman namındaki bir ulu sultanın ismini ve adresini verdiler:

"Emirdağ'da Bediüzzaman Said Nursî..."

Şeyh ve keramet peşindeki Bafralı Muammer Efendi, nihayet bir gün Emirdağ'a vasıl olmuş ve önüne gelene elindeki ismi soruyordu.

Her sorduğu şahıs korku içinde ondan uzaklaşıyordu.

Bu sorgular hep cevapsız kalıyordu yahut da;

Sus, sus! onun ismini ağzına alanı dövüyorlar, sövüyorlar, hapsediyorlar!" cevabını alıyordu.

Nihayet Emirdağ'ın Çalışkanlar Hanedanı vasıtasıyla Büyük Üstadın huzuruna çıkmıştı.

Üstadın yanında yine, yâr-ı garı aziz ve necib Nur talebeleri: Zübeyir, Ceylan, Bayram ve Sungur vardı...

Çıplak bir odada, bir soba, bir divan, birkaç parça eşya bulunuyordu.

"Bizde tarikat yok, hakikat var"

Kendi dilinden, kendi ifadesi:

Odasına girdik.. Selâm verdik.. Koca odada bir somya, bir de soba vardı. Yerde ne kilim, ne hasır, ne de bir keçe vardı. Bomboş bir oda. Üstad bize,

Bizde tarikat yok, hakikat var, Risale-i Nur var' dedi. Daha sonra 'Evlât, gel!" dedi. Açtı göğsündeki madalyayı gösterdi. Etiyle derisi arasında gömgök bir zehir tabakası var. Kurumuş kalmış. 'Bak, bana tam on dört defa zehir verdiler, Hâlık'ın öldürmediğini kimse öldüremez' dedi.

Yine tekrarladı: 'Bizde tarikat yok. Risale-i Nur var...'

Ben Risale-i Nur'u ilk duyuyordum..

"Üstadı görmemiz ve Risale-i Nur'u ilk duymamız böyle olmuştu."

Bafralı Muammer Şenel, Nur'un peşine düşen milyonlar gibi, artık bundan sonra, bu mübarek tarihten sonra, Nur'a talebe olmuştu. Memleketine Nur'un talebesi ve müştakı olarak dönmüştü..

PERTEV ZAPSU

1925'de Van'ın Başkale ilçesinde dünyaya geldi. İslâmî sahada birçok eseri vardır. 1980'de vefat etmiştir.

"Büyük insanlarla ilgil hatıralar unutulmuyor"

Pertev Zapsu, Abdurrahim Zapsu'nun oğludur. Dedesi ise, Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin neslinden Seyyid Mehmed Pertev Beydir.

İlk olarak Bediüzzaman'ı babası ile birlikte, bir sabah namazı sonrası ziyarete gitmişler. Emirdağ'da yapılan bu ziyaret ve yolculuğu hiç unutmadığını söyleyen Pertev Zapsu, "Büyük insanlarla ilgili hatıralar unutulmuyor, insan hafızasında izler ve yankılar bırakıyor" demekte ve o günleri tazeliği ve canlılığı ile anlatmaktadır.

Pertev Zapsu, Kabataş'taki ticarethanesinde, eski Van müftüsü Muhammed Kasım Arvasî'nin de bulunduğu sohbetimizde hatıralarını şu şekilde anlatıyordu:

İlk ziyarete babamla birlikte gitmiştik. O zaman liseyi yeni bitirmiştim. Üstadın odasında bir döşek seriliydi. Bize çay ikram etti. Yanında gençler vardı. Hizmetine koşuyorlardı. Sohbet sırasında fizikten, elektrikten bahsetti. Elektriğin mahiyeti üzerinde durdu. 5-6 saat kadar yanında kalmıştık. Öğleye doğru ziyaretinden ayrıldık.

"İkinci ziyaretim"

Daha sonraları, Emperyal radyoların mümessili idim. Afyon ve Emirdağ'a bunların ticareti için gitmiştim. O zaman da terzi çocuklar hizmetine koşuyordu. Onlara, Üstadı ziyaret edeceğimi söyledim. 'Üstad rahatsız' dediler. Bir haber vermelerini, 'Abdürrahim Zapsu'nun oğlu Pertev Zapsu geldi. Ellerinizi öpecekler' demelerini söyledim. Hemen kabul ettiler. Ellerini öptüm. Dualarını aldım. Pederimi ve İstanbul ahvâlini sordu. İşlerimizi sordu. Anlattım. Dua ettiler. Çayını içip, yarım saat ziyaretinde kaldıktan sonra ayrıldım. Gerçekten huzur içinde idim.

"Babamın anlattığı Bediüzzaman"

Merhum babam, Üstad için, 'Cenâb-ı Hakkın lûtfuna mazhar olan bir zattır' derdi. Ayrıca Van'da cereyan eden bir hadiseyi de anlatmıştı. Hocanın

biri Üstadın hakkında ulu orta konuşurmuş. Bu durumu Bediüzzaman'a söylemişler. O da bir gecede bütün fen kitaplarını okumuş. Halk bu hoca ile Bediüzzaman'ı bir kahvehanede bir araya getirmişler. Müthiş kalabalık olmuş ve münazara başlamış. Üstad adama, tabiat, felsefe ve tarih dersi vermiş. Adam ilzam olmuş ve kalkıp Üstadın elini öpmüş.

"Babam gerek bu hatıraları, gerekse Üstadın esaretteki hatıralarını ve harika hallerini büyük bir sevgi ve hayranlıkla anlatırdı."

İBRAHİM MENGÜVERLİ

1912'de Simav'da doğdu. Çeşitli yerlerde, Emirdağ'da ve Afyon'da on altı sene uzatmalı jandarmalık yaptı.

"Bediüzzaman'a karakolun karşısında bir ev tuttuk"

Ben jandarmaydım. Beni, bir oraya bir buraya tayin edip duruyorlardı. Bir ara Emirdağ'a tayin ettiler. Oraya gittim. Bir-iki hafta sonra beni bölük komutanı yanına çağırdı. Gittim. Komutanın yanında Osmanlı kıyafetinde, cübbeli, sarıklı, ayakta dim dik duran birisi vardı. Komutan bana,

Gel, gel, neredesin sen?' dedi.

Buradayım. Hayrola, birşey mi var, ne oldu?' dedim.

Komutan yanındaki adamı bana gösterdi.

Kim bu, biliyor musun sen?'

Osmanlı kıyafetli, cübbeli ve sarıklı adamı görünce aklıma o zaman çok meşhur olan din âlimi geldi. Fakat söylemedim.

Kim bu yahu?' dedim.

Bediüzzaman' dedi.

Neee?' diye bağırdım. Hemen Bediüzzaman'ın ellerine sarıldım. Şap şup öpmeye başladım. Herkes bana bakıyordu.

Komutan 'Said Nursî'ye bir ev tutulacak. Sen ev tutuver. Senin tanıdığın vardır' dedi. 'Yalnız, ev muhakkak karakolun karşısında olacak.'

Çarşıda karakolun karşısında bir Bakırcı Hasan vardı. Altı dükkân, üstü evdi. Orası kiralıktı. Bakırcı Hasan akşam sabah içerdi. Ona, ara sıra ben de katılırdım. Hasan sarhoştu. İçmeden edemezdi. İyice alkolikti. Aslen Trabzonluydu.

Çarşıya gittim. Bakırcı Hasan'ın dükkânına vardım. Ona, 'Hasan Usta, şu üst katı kiraya ver de Hoca Efendiyi oraya koyalım' dedim.

Kardeşim, ben sarhoşum,' dedi. 'O ise hoca. Nasıl geçiniriz?'

Öyle ya, haklıydı. Sarhoşun yanında hoca ne arasındı? 'Niçin sarhoşa kiralık ev teklif ettin?' diye bir de Üstad beni azarlarsa, diye düşündüm. Az sonra Üstadın yanına geldim. 'Mesele böyle böyle' dedim. 'Ev var, fakat

sahibi zil zurna sarhoş' dedim. Tabiî, ona benim de içtiğimi ve onun kadeh arkadaşı olduğumu söylemiyordum. 'Ev sahibi sarhoş' deyince Üstad kızacak zannettim, ama hiç kızmadı. Onda o his sanki yoktu.

Peki kardeş, varsın sarhoş olsun' dedi.

"Bakırcı Hasan içkiyi nasıl bıraktı?"

Ben hemen Hasan'a haber verdim. 'Evi tuttuk' diye. O gece eve taşındık. İçeriye girdik. Taşındık dediysem, tabiî, eşya bir ekmek çıkını, bir abdest ibriği filân. Ehl-i dünya nâmına eşya yok onda. Hasan da bizi bekliyordu zaten. Üstad, Hasan'a,

Gel bakalım, Hasan Usta' dedi.

Hasan ezile büzüle yanına vardı.

Buyur hocam' dedi.

Sen içer misin?'

Sabah-akşam demez içerim, efendim.'

Üstad elini kaldırdı. Hasan'ın sırtına koydu, üç kez sıvazladı.

Haydi oğlum, sen de bundan vazgeçersin' dedi.

O, akşam demez, sabah demez içip duran hasan, o gün Üstadla beraber sabah namazı kıldı. Ondan sonra hiç içkiyi ağzına almadı ve Bediüzzaman'la beraber hep namaz kıldı. Bu ne iştir yâ Rabbim? Din nedir, namaz nedir bilmeyen Hasan böyle olacaktı. Hiç aklıma gelmemişti. Bunun için Üstadı çok takdir ettim.

"Bediüzzaman'la uğraşanlar belâsını bulurdu"

Bediüzzaman iyiydi, hoştu, onunla uğraşmaya gelmezdi. Onunla uğraşanlar, ona zulmedenler, belâsını görürdü. Ya ortalıktan kaybolur ya da kudura kudura, delire delire ölür giderdi.

O evi hükûmet tarafından tuttuktan sonra, ben de kapısının önünde nöbet bekledim. İçeriye kimseyi sokmayacaktım. İnönü hükûmetinin emrine göre. Ama ben ara sıra kaçamak olarak Üstadın bazı talebelerini yanına koyardım.

Zengin bir halıcı vardı. Üstadın talebelerinden idi. Birgün Üstadı dağlarda, tek başına, yaya, düşüne düşüne gezinirken görüyor, hemen yanına yaklaşıyor.

Üstadım, ne yapıyorsunuz? Böyle olmaz, yaya niye geziyorsunuz?' diyor. Ve ona bir taksi alıyor.

Bu zâtın Bediüzzaman'a taksi alması mahkemeye aksediyor. Efendim, neymiş? Bu zengin adam Üstada taksi almış da, bu da çok büyük suçmuş!

Mahkemede o zâta sordu:

Bu taksiyi sen mi aldın?'

Eveeet, aldıım... Sen benim gönlümü fethet, sana da tayyare alayım, efendim. Sana milyonlarımı vereyim' dedi.

Sonra Üstad ayağa kalktı. Başladı konuşmaya. Derken, iki saat oldu. Hakim,

Yeter' dedi. O zaman Üstad celâllendi, eliyle bir daire çizdi ve işaret parmağını hâkime doğru uzattı,

Benim sekiz saat söz söyleme hakkım var. İstediğim kadar konuşurum' dedi.

Bediüzzaman'ın herşeyi doğruydu, haktı. Hiçbir konuda yalpa yaptığını görmedik.

Üstad hakikaten İslâmı muhafazaya çalışıyordu. Hiçbir kötülüğü görülmediği halde, senelerce hapislere atılıyor, zulmediliyor, hattâ zehirleniyordu.

"Üstada selâm verdiğim için bir hafta hapse attılar"

Üstadın mahkemesi olacaktı. Şarktan, garptan insanlar Afyon'a akın ettiler. Sokaklar, caddeler mahşer gibiydi, yol değiştirmek zorunda kalıyorlardı. Üstadı, elli tane, yüz tane adamı öldürmüş katil gibi mahkemeye götürüyorlardı. Ben de o zaman vazifeliydim. Bediüzzaman'la karşı karşıya geldim. Hemen selâm çaktım. O sırada bizim süvari muavini geçiyormuş. Üstada selâm verdiğimi görmüş. Meydanda bağırdı, çağırdı,

Yakalayın şunu askerler' dedi. Beni yakaladılar. Bölük komutanının odasına soktular. Süvari muavini olanı biteni anlattı. 'Bu jandarma, Bediüzzaman'a selâm vermiş' dedi. Komutan, muavinden de betermiş. Oturduğu yerde deliriyor, tepiniyor, saçını başını yolacak oluyor neredeyse.

Sen hocaya selâm vermişsin?'

Ben gâvur muyum yahu? Müslümanım.'

Falakaya yatırın bunu' diye deli gibi bağırdı. Beni falakaya yatırdılar. Onlar kızılcık sopası ile ayaklarıma vurdukça ben,

Üstadla konuştum ya, ona selâm verdim ya, fedâ olsun herşeyim' diyordum.

Bu sefer daha da çıldırıyorlardı:

Asker, hocaya selâm veremez.'

"Verir' diyordum ben de. 'Nasıl veremezmiş. Asker gavur mu?"

Bölük komutanı öfkesini alamadı, beni bir hafta hapse attı.

"Zalimler belâsını bulacaklar"

Bir hafta sonra hapisten çıktım. Bir yanımda alay komutanı, bir yanımda da tabur komutanı olduğunu unutarak Üstada yine selâm çaktım. Artık hiçbir şey umurumda değildi.

Hocam nasılsın?' dedim.

İyiyim, evlât' dedi. 'Geçmiş olsun.'

Hapishaneye girdiğimi nereden öğrendi, bilmiyorum. O devam etti:

Zalimler bulacaklar belâlarını, hem bu dünyada, hem de ahirette.'

* * *

"O hediye kabul etmezdi. Pek az yemek yerdi. Saçı, bıyığı süt beyazdı, vücudu da bem beyazdı. Saçları arkaya doğru uzundu."

ŞAHABEDDİN ÜNLÜ

"Dua et Üstadım"

1956-1960 yılları arasıydı. Henüz ortaokul öğrencisi idim. Evimiz Bolvadin'de, o gün için Eskişehir-Emirdağ-Afyon ve Isparta güzergâhında, ana caddede idi. Kimi zaman mahalle arkadaşlarıyla oynar, kimi zaman da topluca oturur, yoldan gelip geçen otobüsleri seyrederdik.

Bir gün bir şey dikkatimizi çekti. Sonradan defalarca göreceğim, hattâ plâkasından marka, renk ve kornasına kadar iyice belleyeceğim bir taksi. Etrafı yoğun bir kalabalık tarafından sarılı olduğu için yavaş seyrediyordu. Hemen, arkadaşlarla birlikte koşarak taksinin yanına vardık. Önce, bir şey satıldığı için halkı etrafına topladığını sandığım takside, bir şey satılmadığını görerek hem taksiyi, hem de halkı dikkatle izledim. Takside tahminen üç-dört kişi vardı. Yalnız, arka koltukta oturan başı sarıklı, keskin bakışlı, nuranî bir zat dikkatimi çekiyordu. Halk, adeta pencereden içeri girecekmişçesine ona doğru yönelmiş, 'Duâ et Hocam, duâ et Üstadım!' diye çırpınarak taksiyi takip ediyor, bırakmıyorlardı.

Ben de tam olmasa bile mahiyetini birazcık olsun sezdiğim bu durumu, kendime, oynadığımız oyunlardan daha zevkli bir meşgale sayıp, taksinin peşinden gittim. Taksi şehrin dışına yaklaştıkça hızlanıyor, hızlandıkça da yaşlı ve büyük adamlar geride kalıyordu. Yalnız, beni, his ve müşahede ettiğim bazı durumlar geride bıraktırmıyor, koşturuyordu.

Birincisi, takside gördüğüm nuranî zâtın, büyük adamlardan çok -sanki onlar daha büyükmüş gibi- çocuklara yönelmesi ve onlara daha bir içten mukabele etmesi; ikincisi de bakışlarında varlığını sezdiğim manyetik güç idi. Onu görür görmez, kendimi bir saman çöpü gibi hissediyor ve adeta ona doğru iteleniyordum. Nihayet şehrin dışına kadar taksiyi bırakmadım. Tabiî, taksi hızlanınca el sallayarak onu uğurladım.

Sayısını bilmiyorum. Ama bu tatlı oyun epey sürdü; belki üç, belki dört sene... Hem bir öncekine kıyasla daha bir bağlılık ve daha bir tanışıklıkla.

"Uçurtmayı bıraktıran duygu neydi?"

Hiç unutmam. Bir gün, iki katlı, düz damlı, kerpiçten evimizin üzerinde küçük kardeşim Said'le birlikte uçurtma uçuruyordum. Bir yaz günü idi.

Gök mas mavi, ter temiz. Esen rüzgârın keyfine göre dalgalanmaya bıraktığımız uçurtma havalanıyor, o havalandıkça kendimizi de havalanıyor gibi hissediyor, seviniyorduk. Bir ara bir korna sesi duydum. İçimden izahını yapamadığım bir hisle hemen ayağa kalktım, uçurtmanın ipini küçük kardeşime bırakıp aceleyle aşağıya indim. O da, niçin aşağıya indiğimi bilmemekle beraber, herhalde daha tatlı bir şeye yöneldiğimi düşünerek, uçurtmayı bırakıp arkamdan geldi. Tam kapımızın önüne çıktım ki, defalarca arkasından koştuğum ve büyükleri takliden, 'Dua et Hocam!' dediğim nuranî zat, taksinin içinden bana bakıyor ve mânâsını sonradan daha iyi anlayacağım tarzda mukabele ediyordu.

Bu defa yanımda mahalle arkadaşlarım yoktu. Herhalde acele işleri olduğu için idi ki, taksi her zamankinden daha sür'atli gidiyordu. Buna rağmen, her zaman olduğu gibi taksinin kapısından tutup koşuyor, bir taraftan da adeta vird edindiğim sözü tekrarlıyordum: 'Dua et Hocam, dua et Hocam!' Bu şekilde şehrin dışına kadar koştum. Derken taksi durdu. Şoför, pencereden başını çıkarıp bana, 'Evlâdım! Artık bırak, şimdi hızlanacağız' dedi. Ben de herhalde, defalarca arkalarından koşarak iyice tanışmış olduğuma inandığım şoföre, 'Bana dua ederse öyle bırakırım' dedim. O da bana, 'Peki, senin adın ne?' dedi. Ben de, 'Şahabeddin' dedim. Herhalde tam anlamamış olacak ki, bana, 'Şaban mı?' dedi. Ben de, 'Hayır, Şahabeddin' dedim. O da, 'Peki, evlâdım, Üstada ismini söyledim, sana dua edecek' dedi. Böylece, içimden duyduğum rahatlık ve sevinçle taksiyi bırakıp onları uğurladım.

Ama aradan günler, aylar geçti. İsmini bile bilmediğim, yalnızca büyükleri takliden kendisine, 'Dua et Hocam!' dediğim o nuranî zatı bir daha göremedim. Hattâ, nereden gelip, nereye, niçin gittiğini bile bilmediğim o zatın, artık evimizin önünden niçin geçmediğini bile düşünemiyor, soramıyordum.

"Kitapları didik didik inceliyorduk"

Yıl 1960. Lise ikincin sınıfa devam ediyordum. Bir münasebetle, ağabeyimle birlikte, 'Medreseye gidiyoruz' diyerek bir eve gittik. Orada kimisi eski yazıyla bir şeyler kopya ediyor, kimisi de sesli olarak yazdıklarından bazı pasajları bizim için okuyordu. İster okudukları şeylere olan ihtiyacımızdan olsun, isterse merakımızı mucip ve hoşumuza gittiği için olsun, biz de onlar gibi yazıp okumaya başladık. Hattâ, devam mecburiyeti olan bir okula gider gibi, oraya her akşam gidiyor ve kitapları

didik didik inceliyorduk. Zaten hem tüm Bolvadin ve çevre halkınca, hem de -daha çok âlimler arasında- Türkiyece tanınınmış bir zatın -Müderris Yunuszade Ahmet Vehbi- torunları olarak bu tür bir meşguliyeti yadırgamıyorduk. Öte yandan, zaten ailecek kıldığımız namazlarımızı orada da kılıyor, dinlemeye alışık olduğumuz dinî konuları orada da dinlemeye devam ediyorduk.

Fakat bazı farklılıkları, orijinallikleri de müşahede etmiyor değildik. Söz gelişi, namazlarımızı daha bir tâdil-i erkânla kılıyor, okuduğumuz kitaplarda da niçin namaz kıldığımızın, neye, niçin inandığımızın şuuruna ermeye çalışıyorduk. İşte, bu şekilde bir şuurlanmanın sonucu da ihtiyaç duyduğumuz, fakat soramadığımız, sorsak da tam cevabını bulamayabileceğimiz bazı sorularımızı çözümlemiş olmanın rahatlığına eriyorduk.

Derken, Risale-i Nur Külliyatının tümünü temin edip onları evimizde okumaya başladık. Ben ilk sıraya Bediüzzaman Said Nursî'nin Tarihçe-i Hayat'ını koydum. Bunda, herhalde ondaki resimlerin ve daha sade olan dilinin rolü vardı. Önce, kitaptaki tüm resimleri gözden geçirdim. Fakat, hayret, kitaptaki Bediüzzaman'a ait resimler bana hiç yabancı gelmiyordu. Hele onun, taksinin içinden bakarken çekilmiş fotoğrafını defalarca seyrediyor, seyrettikçe de onun tedâî ettirdiği hatıralarımı, adeta tekrar yaşar gibi oluyordum. Dolayısıyla onunla olan mazideki irtibatımı kuruyor, fakat izahını yapamıyordum.

"Düğümler çözülüyordu"

Sonra Üstadın resimleri ile aramdaki irtibatı keşfettiğim Tarihçe-i Hayat'ı, kendisine hiç yabancı olmadığım bir kitabı okur gibi okudum. Sıra, kitabın 'Barla hayatı' bölümüne gelmişti ki, okuduğum bir haşiye ile, öteden beri izahını yapamadığım düğümleri çözdüm. Söz konusu haşiyede şöyle deniyordu:

Risale-i Nur'a herkesten ziyade iştiyak gösteren, masum gençler ve çocukladır. Binler nümunesinden bir nümunesi şudur:

Bir zaman, Bolvadin kazasından geçerken, Üstadın geldiğini gören ilk ve orta mektep talebeleri, bilâistisnâ hepsi mektebin bahçesinden çıkarak arabanın etrafını alıp selâm veriyorlardı ve lisan-ı halleriyle 'Hoş geldiniz' diyerek tebriklerini ve minnettarlıklarını takdim ediyorlardı. Bunun hikmetini bir müddet evvel Emirdağ'da bindiği faytonun geçtiğini görüp tâ uzaklardan, dikenlere basarak, 'Bediüzzaman Dede! Bediüzzaman Dede!'

diye Emirdağ köylerinin yollarında koşuşan masum çocuklar münasebetiyle, Üstadımızdan sormuştuk. O zaman, 'Bu masumların akılları derk etmiyor, fakat ruhları bir hiss-i kable'l-vuku ile hissediyor ki, Risale-i Nur'la bunlar hem imanlarını kurtaracak, hem vatanlarını, hem kendilerini, hem istikballerini dehşetli tehlikelerden muhafaza edecekleri için bu hakikatı kalbleri hissetmiş ve benim Risale-i Nur'un tercümanı olmam hasebiyle, Risale-i Nur'a ait muhabbet, teşekkürat ve minnettarlığı bana gösteriyorlar' dedi ve onlara dua ettiğini söyledi. Üstad Bediüzzaman, çocukları pek sever, böyle etrafına toplandıklarında, 'Masum olduğunuz için dualarınız makbuldür, bana dua ediniz' diye onlara iltifat ederdi.

İşte anneleri hep Nur Talebeleri olan Bolvadin masumlarının samimi alâkalarının sebebi bu idi.'

Bu haşiyeyi defalarca okudum. Her okuyuşta ayrı bir düğümü çözer gibi oluyor, rahatlıyor ve ondan ap ayrı bir zevk alıyordum. Nasıl almayayım ki? Çünkü kendi kendime diyordum: Ben bu zatın arkasından üç-dört sene defalarca koştum, defalarca duasını aldım. Demek, ne kadar makbul ve büyük bir zatmış ki, tam eserlerine ihtiyaç duyduğum bir zamanda, bir vesileyle onları tanıyor ve okumaya başlıyorum. Ayrıca, okuduğum haşiye, taksisinin kapısından tutarak duasını talep ettiğim Üstadın, bize bakarak -o günkü aklımla kendisini serinletmek için kaldırdığını sandığım- ellerini yüzüne, kendisine dua etmemizi istemek için kaldırdığını anlatıyordu.

Öte yandan, okuduğum haşiyede, onu görür görmez, kendimi niçin bir saman çöpü kadar hafif ve ona doğru iteleniyor gibi hissettiğimin izahını buluyordum.

Derken, makbuliyetini ve büyüklüğünü bizzat müşahede ve idrak ettiğim Üstadın tüm eserlerini, hiçbir menfi kanaati ve önyargıyı düşünmeden doya doya okudum. İşin ilginç tarafı, liseyi bitirdiğim yıl, istediğim fakülteyi kazanamadığım için, beklemeye mecbur kaldığım bir yılımı da eserleri okumaya harcamamdı. Çünkü yarın, bir yüksek okula girecek ve orada zihnimi kurcalayan bir sürü soru ve tehlikelerle karşılaşacak, belki de onlara mağlup olacaktım.

Şükürler olsun ki, ertesi yı, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin, sonradan daha çok seveceğim, bir bölümünü kazandım: Türk Dili ve Edebiyatı. Artık, her türlü tehlikeye karşı koyabileceğim zırhımı kuşanmış, gittikçe daha çok zevkini tadacağım derslerimi takip ediyordum. Bu arada, fakülte

arkadaşlarımla, yeri geldikçe imanî konularda sohbet ediyor, yararlandığım kaynaktan karınca kaderince onları da yararlandırmaya çalışıyordum.

"Sınıfı dolduran Said'ler"

Hiç unutmam, fakültenin üçüncü sınıfındaydım. Eski Türk Edebiyatı Profesörümüz Hasibe Mazıoğlu, sınıfta bir yarışma düzenledi. Yarışma konusu, Fuzulî'nin divanından okunacak bir gazeli, eski yazıyla kimin en eksiksiz yazabileceği idi. Derken, hocamız herkesin yazdığı gazelleri okudu, inceledi. Sonra yanıma gelerek 'Şahabeddin! Sen İmam-Hatip çıkışlı mısın?' dedi. Ben de, 'Hayır, lise çıkışlıyım' dedim. 'Peki, baban imam falan mı?' dedi. Ben de, 'Hayır' dedim. Sonra, 'İyi, ama bugüne kadar hiç böyle öğrenciye rastlamadım. Sen Fuzulî'nin gazelini hem eksiksiz, hem de onun şivesi olan Azerî Lehçesine uygun biçimde yazmışsın' dedi. Ben de o gün için fazla konuşmadım. Fakat içimden, daha lise öğrencisi iken, eski yazıyla teksir ettiğim eserlerin bu yönde de faydasını düşünerek kendi kendime şükrettim.

Sonra fakülteyi bitirdim, Emirdağ Lisesine edebiyat öğretmeni olarak tayin edildim. Emirdağ, hem komşu kazamız, hem de bir çok tanıdık ve arkadaşlarımızın bulunduğu bir ilçe olarak hiç yadırgamadığım bir yerdi.

Nitekim sınıfta yoklama yaparken okuduğum Said Gül, Said Çopur ve Said Önaçan gibi öğrenci isimler bana çok şey anlatıyor ve benim oradaki görevimin ne derece önemli olduğunu hatırlatıyordu.

Öte yandan, orada kaldığım sürece, gezdiğim, gördüğüm her yer ve her şey bana, kendisine ebediyen minnettar olduğum zatı hatırlatıyor, ondan hatıralar, izler taşıyordu.

"Şimdi Emirdağ, benim için daha çok hatıra ve izler taşıyor. Çünkü, Emirdağ'daki okullarda öğretmenlik görevini sürdüren bir çok Said'ler, Bekir'ler ve Hamza'lar var..."

H. HÜSEYİN KORKMAZ

"Bediüzzaman'ın peşinden niçin koştum?"

Çocuk, fıtratının gereği, kendisine eğlence veren şeylerden hoşlanır. Ben de çocukken evimizin önünden geçen deve kervanlarının peşine takılır, merakla seyrederdim. Bazen davullu zurnalı bir düğün alayına katılır, bir müddet takip ederdim. Fakat okula veya hocaya gitmek, ders çalışmak sıkıcı gelirdi. Elbette bunlar bir çocuk için normaldi.

Küçüklüğümde bu normallerin dışında garip bir hadise cereyan etmişti. Bir ihtiyarın peşinde koşmak... Bu zat Üstad Bediüzzaman Hazretleriydi. Emirdağ'dan gelen arabalar Bolvadin'e uğradıklarında bizim evin önünden geçmek mecburiyetindeydiler. Bir gün Üstadın arabası evimizin önünde durmuştu. Hemen koştum ve arabasının etrafında dönmeye başladım. Acaba bir selâm verebilir miydim? Bunun için çırpınıyordum. Nihayet bu zayıf ihtiyar beni gördü ve başını yavaş yavaş sallayarak selâmıma mukabele etti. Elbette bu hareketi bizim için bir dua idi.

Bir sefer, 'Bediüzzaman geçmiş, ileride duruyormuş' dediler. Ben durur muyum? Önümde giden bir adamla birlikte koştum. Tık nefes oluncaya kadar koştum ve Üstadın arabasına yetiştim. Ne yazık ki, arabası hemen hareket etti, onu doyasıya göremedim. Geldiğimiz yer, evimizden bir buçuk kilometre uzakta, şehrin dışındaydı. Onu iyice görememek herhalde beni üzmemişti. Yolunda koşmuştuk ya, bu bize yeterdi. Eve dönünce anneme haberi verdim:

Ana, Bediüzzaman gelmiş, ardından tâ kırlara kadar gittik!'

O çağlarda dersten, hocadan kaçarken, niçin Üstad Hazretlerinin peşinde koşardık? Göreceğimiz, nihayet yaşlı bir insandı bizim için...

Bediüzzaman kelimesi, ruhumda bam başka hisler uyandırmıştı. Hattâ onu görmeden evvel bahsi geçtiği zaman, insan üstü bir varlık olarak tasavvur ederdim. Bolvadin'e en yakın kaza olan Emirdağ'da bulunuşuyla sanki etrafına nur saçardı. Etrafı, manevî bir havaya bürürdü. Bu yüzden bir gün dedeme şöyle sorduğumu hiç unutmam:

Dede, Bediüzzaman nedir?'

Evlâdım, o da bizim gibi bir insan, ama büyük bir âlim ve evliyadır.'

Çocukluğumda Üstadın peşinde şuursuz olarak koşardım. Anlayamadığımız bir cazibe bizi çekerdi. Ne yazık ki, üniversiteye girinceye kadar onu şuurlu tanıyamadım. Belki onun sevgisi kalbimize bir tohum gibi ekilmişti. Fakat fakülte sıralarına oturuncaya kadar nevş ü nema bulmamıştı. Gerçi dindar olmaya başlamıştım. Ama İslâmiyet hakkında zihnime takılan bir sürü meseleler vardı. Cemiyetin ve etrafımdaki günah sellerinin tesiri altında kalıyordum. Huzursuzdum ve şahsiyetimi bulamamıştım.

Bir gün benim gibi Fen Fakültesi Matematik-Fizik bölümünde okuyan bir arkadaşım, beni bir dersaneye götürmek istedi. Derhal kabul ettim. Sanki akmak isteyen bir su gibiydim. Böylece önümdeki engel kalkmıştı. Bir gün de bana Küçük Sözler'i verdi. Okudukça okuyasım geliyordu. Hiçbir kitabı böyle zevkle, merakla okumamıştım. Derslerimin yanı sıra diğer risaleleri de açar, satırların altlarını çizerek, kelimelerin mânâlarını bularak çalışırdım. Küçük risaleleri devamlı cebimde taşır, trende, otobüste okurdum. Bir yere misafir gitsek, bir fırsatını bulur, tanıdıklara da dinletirdim.

Artık kafamdaki sorular, teker teker cevabını bulmuş, zihnimdeki karanlık aydınlanmıştı. İnsanlığa ve dine en güzel hizmetin ancak bu eserlerle olabileceğine inanıyorum.

"Eğer Üstadı iyi tanımasaydım, böyle dindar ve gaye sahibi olamazdım. Ona çok şey borçluyum. Nur içinde yatsın."

İBRAHİM ABLAĞ

Cemal Hoca ve Mustafa Şahin'in hatıraları

"Üstad, kediyi sıvazladıkça kedi 'Ya Rahim, ya Rahim' diyordu."

Benim aslında Bediüzzaman ile alâkalı doğrudan hatıram yoktur. Fakat bizzat kendilerinden işittiğim zatların bana anlattığı iki hatıra var. Bu hatıraların ilki Cemal Hoca adında bir arkadaşımın hatırasıdır. Bana şunları anlattı:

Bir arkadaşımla ismini ve methini çok duyduğumuz Üstad Bediüzzaman'ı ziyaret etmek için Afyon'dan Emirdağ'a gittik. Ben ve yanımdaki arkadaşım molla idik. Molla olduğumuz için Üstadı bir din alimi olması dolayısıyla ziyarete gidiyorduk. Emirdağ'a geldik. Bizi biri karşıladı. Görür görmez:

Siz Afyon'dan mı geliyorsunuz?' diye sordu.

Oysa o adamı hiç tanımıyorduk. Bizi niçin karşılamıştı ve Afyon'dan geldiğimizi de nereden biliyordu? Şaşkınlıkla,

Evet' dedik. Sonradan öğrendik ki, Üstad onu bizi karşılamak için göndermiş. Bize:

Hoş geldiniz,' dedi. 'Hoca sizi istiyor.'

Bizi mi istiyordu? Biz onunla hiç görüşmemiştik ki, bizi nasıl isteyebilirdi? Ayrıca geleceğimizi de haber vermemiştik.

Bizi karşılayan kardeşle birlikte Üstadın kaldığı eve gittik. İçeri girdik. Üstad evde oturmuş birşeylerle meşguldü. Biz içeri girince bize,

Hoş geldiniz mollalar!' dedi.

Molla olduğumuzu da nereden biliyordu? Biz bozuntuya vermedik. 'Hoş bulduk' diyerek oturduk ve sohbet etmeye başladık. Sohbet arasında bir kedi geldi, Üstadı etrafında dolaşmaya başladı. Sonra onun yanına oturdu. Üstad, kediyi başından beline kadar sıvazlayarak okşamaya başladı. O, kediyi sıvazladıkça kedi de,

Ya Rahim, ya Rahim' diye mırıldanıyordu. Biz zaten şaşkınız, bir de kedinin 'Ya Rahim' demesiyle daha beter şaşkınlaştık. Biz şaşkın şaşkın kediye bakarken Üstad bize,

Sizin kediniz de böyle 'Ya Rahim' der mi mollar?' dedi.

Yok efendim,' dedik, 'demez.'

Der mollara, der' dedi. 'Ama sizin kedilerin boğazından haram lokma geçtiği için ağzı gargur eder. Ya Rahim'i tam çıkaramaz.'

"Sen benim talebem olur musun?"

Bir de Mustafa Şahin'in hatırası var, o da çok enteresan:

Mustafa Şahin, Afyonun merkez köylerinden Erkmen'de doğmuş. Köyde ona herkes 'Deli Mıstık' diyor. Bediüzzaman hapishanede iken o da hapse girmiş. Afyon Hapishanesinin avlusunda gezinirken, üst kattan Bediüzzaman ona işaret ediyor. Yanına çağırıyor. Mustafa Şahin Üstadın yanına varıyor:

Buyurun Hocam' diyor. Üstad,

Sen benim talebem olur musun?' diye teklif ediyor.

Olurum Hocam' diye hemen kabulleniyor. Üstad ona,

Aslında senin için ter temiz' diyor. Deli Mıstık iki ay Hoca Efendinin yanında kalıyor. Hoca Efendi ona bir Cevşen-i Kebir veriyor. Artık Deli Mıstık, 'Deli Mıstık' olmuyor. O lakabı kalkıyor. Köye döndüğü zaman, Hoca Efendinin yanında talebelik yaptığı için kimse ona Deli Mıstık demiyor. Aksine ona daha çok hürmet ediyorlar.

"Bir gün 'Nurcu avının' sık olduğu dönemlerde, jandarmalar Mustafa Şahin'in bulunduğu Erkmen köyüne de baskın yapıyorlar. Bu arada Mustafa Şahin'in evine de giriyorlar. Mustafa, evin ortasındaki direğin dibinde dikildiği halde onu hiç göremiyorlar. Uzun süren aramalardan sonra, 'Evde kimse yok' diyerek evi terk ediyorlar."

MUSTAFA SUNGUR

1929'da Eflâni'de doğdu. Kastamonu Gölköy Enstitüsü mezunudur. Evli ve yedi çocuk sahibir. Bediüzzaman Said Nursî'nin en yakın talebe ve hizmetkârlarındandır.

"Onu terennüm edebilmek"

Büyük Üstadın hayat hatıraları, hizmet-i imaniye ve Kur'aniye safhaları, hayat-ı şahsiye ve hayat-ı içtimaiyeye taalluk eden ahvali ve nihayet Esma-i İlahiyeye mazhariyet ve âyinedarlık noktasındaki ekmeliyeti o kadar berrak, ulvi ve yüksektir ki; bizim gibi, daha doğrusu benim gibi, en geride bir talebesinin haddi değil, onu terennüm edebileyim; o bâlâ kamete bir suret çizeyim. Bunu tevazu için söylemiyorum; ruhen, kalben, aklen yaşadığım ve idrak ettiğim hakikatler müvacehesinde söylüyorum. Hazret-i Said'in şahsî hayatiyle, şahs-ı mânevisindeki son asırlara, zamana ve mekâna uzanan mahiyet-i ulviyesini birbirine karıştırmamak, veyahıt beşerî ahvali arkasında tezahür eden hizmet-i imaniyesine ve o hizmetin ilâ yevmi'l-kıyame devam ile âlemde meydana getirdiği büyük neticelere de atf-ı nazar etmek lâzım geliyor. Mu'cizât-ı Ahmediye Risalesinin bir nüktesinde bu mânâ etraflıca ve temsillerle izah edilmiştir ki; Resul-i Ekrem Efendimizde bu hakikat bütün haşmetiyle carîdir. Ve onun yolundan giden ve din-i mübîn-i İslâma hizmeti gaye edinen her kümmelinde dahi, cüz'î, küllî bir nasib vardır bundan...

Evet es-sebebü kelfâil sırrınca 1400 yıldan beri ümmetinin umum hasenatına daima hissedar Resul-i Ekrem Efendimiz, her gün devamla sonsuz terakkiyata mazhardır. İşte bu mazhariyet, Fahr-i Alem Efendimizin yolunda ve izinde gidenlerde de bulunur.

Evet Hazret-i Said, Bediüzzaman, Said-i Meşhur, Said Nursî, muazzez Üstad; Müceddid-i Ekber, son asıraların tercüman-ı hakikatı, iman muallimi, fedakâr ve vefakâr Üstad, bir İslâm fedâisi vs. gibi ulvi mânalarla yâd edilen bu zât-ı âlişanın da bu noktadan, cidden ve hakikaten tebrike değer, bakmaya layık güzel bir hayatı, nurlu, müşfik bir yüzü, bir vech-i bedii vardır...

"Ben sizin kalbinizi itham etmiyorum, aklınızı itham ediyorum"

Bir tek Said olarak iftihar edilmeye şayeste gerçek ümmet-i Muhammedliği vardır. O yüce Peygambere ümmet oluşundaki iftiharı ve ihlasındaki sadakatı hakîmliği ve mazhariyet-i Nuru ve makesliği ve hâkimliği ve kumandanlığı vardır. Fakat bu câmi mazhariyet; yirminci asrın getirdiği şartları daha evvelinden görerek, ilim ve fenin gerçeklerini de bizatihi eline alarak, akl-ı selimi, ism-i Hakîme ittibaı davasına esas yaparak, zamanın ve şarların ister istemez kendisine tevdi ettiği bir mazhariyetidir. Ve Müslümanlar için, çok çeşitli haletler içinde, en muvafıkını ve isabetlisini gören kumandanlıktır. Evet Said Nursi, o ilmî ve manevî üstünlüğü ve mürşidliği içinde, aynı zamanda bir kumandandır. Bize çok zaman şiddetli ikazlar içinde, ´Ben sizin kalbinizi itham etmiyorum, aklınızı itham ediyorum´demesi bu mazhariyeti ve azim muhakemesi noktasındadır.

1950'de ve sonra Isparta'da hizmetinde bulunduğumuzda, arada sırada, yani bir kaç ayda bir (ona resmi geçit derdik) bir hadise münasebetiyle o aziz, fedekâr Üstad, bize, bir ders vermek istediğinde za'aflarımızı veya ne yoldan aldanabileceğimizi bilir, ona göre zihnimizi bir yere çevirip kusurlarımızı bize arattırır tarzında ihtarda bulunurdu. İşte böyle bir ders esnasında bize, ´Şimdi yalnız azami ihlas, azami sadakat, azami fedakarlık kafi değildir. Bu şeytan gibi adamların karşısında çok dikkatli olmak lâzımdır´diye ihtarda bulunmuştu.

"Dünya İslâmı arıyor"

Bütün bunlar, ders-i imaniye, neşr-i Nuriye ve hizmetteki düstur ve tavsiyeler, bu zamanda ve içinde bulunduğumuz şartlar müvacehesinde, muvaffakiyete götürücü hususlardır. Bu itibarla Said Nursi, hem bir allâme-i asır, hem bir mürşid-i ekmel, hem bir kahraman-ı İslâm, hem de bir kumandan-ı manevidir. Bir nebzecik ifademizle temas ettiğimiz bu gerçek için hem Hazret-i Said'in Nur Risalelerini, kendi yerinde ebedî üstâd olduğuna dair vasiyeti için diyebiliriz ki:

Dünya islâmı arıyor. Bu günkü insanlık Nur-u Kur'ân'ı arıyor. Ve dünya Said Nursî'yi bekliyor. Ve Said Nursî'den yirminci ve yirmi birinci asrın ihtiyacını dinlemek ve çaresini de bilmek istiyor.

Hülasa: Said Nursî'den, derdine devasını bekliyor.

Hz. Üstad bu mânâyı defaatle şöyle hülasa ediyordu: ´Risale-i Nur, Kur'ân-ı Hakîmin bu asrın fehmine bir dersidir...

Çok kısa hülasa ile nazara arzettiğimiz bu nokta, yani bugünkü nesiller, bu zamanın insanlığı, bütün dünya Said Nursî'yi arıyor dediğimiz hakikat; hakikat-ı Kur'âniye ve imaniyenin bu asırda tezahürü ve asrın idrakine İslâmiyeti sunan bir Kur'ân tefsiridir. Yani Risale-i Nuru arıyor demek istiyoruz.

"Bu asır ilim ve fen asrıdır"

Evet, bu nokta çok mühimdir. Kur'ân-ı Hakimin bu asrın fehmine bir dersi olan Risale-i Nur'a, bu mazhariyeti için bakıldığından; onu bu zamanda, her halükârda, bütün dünyaya neşretmek, yaymak, bir vazife olarak karşımıza çıkıyor. Ders, konferans, seminer, sohbet her ne olursa olsun, bu asırda Risale-i Nur'da tecelli eden hakikat-ı Kur'âniyeye sarılmak İslâmi bir vazife oluyor. Evet, bu hakikatın müteaddit vecihleri vardır. En mühim ve daimisi ise Nur'larda defaatle vasiyet ettiği üzere ´Size bâkî bir Üstad bırakıyorum´ dediği Risale-i Nur'larla iştigal etmek, okumak ve dersini devam ettirmektir. Çünkü, ´Siz hangi Risaleyi alsanız benimle görüşmekten on defa ziyade, hem istifade eder, hem hakiki olarak benimle görüşmüş olursunuz´ demektedir.

Said Nursî Hazretlerinin Kur'ân'dan ders alışı ve Risale-i Nur'un Al-i Beyt-i Nebevi'nin bu asırda nuranî bir tezahürü oluşu gibi, kudsi yönleriyle beraber, en ehemmiyetli aklî, ilmî ve mantıkî bir veçhi de; akıl ve fennin hükmettiği bu asırda, bütün dinî mesele ve hakikatları, delai-i akliye ve mantıkiye ile ispat etmesidir. Mesnevî-i Nuriye'nin başında bu hususiyeti şöyle izah eder: "Kırk elli sene evvel Eski Said, ziyade ulûm-u akliye ve felsefiyede hareket ettiği için hakikatü'l-hakaika karşı ehl-i tarikat ve ehl-i hakikat gibi bir meslek aradı. Ekser ehl-i tarikat gibi yalnız kalben harekete kanaat edemedi. Çünkü; akıl, fikri hikmet-i felsefiye ile bir derece yaralı idi; tedavi lâzımdı. Sonra; hem kalben, hem aklen hakikate giden bazı büyük ehl-i hakikatin arkasında gitmek istedi. Baktı, onların herbirinin ayrı câzibedar bir hassası var. Hangisinin arkasından gideceğini tahayyürde kaldı. İmam-ı Rabbanî de ona gaybî bir tarzda ´Tevhid-i kıble et´ demiş,

yani: 'Yalnız bir üstadın arkasından git.´ O çok yaralı Eski Said'in kalbine geldi ki: ´Üstad-ı hakiki Kur'ân'dır. Tevhid-i kıble bu üstadla olur´diye, yalnız o üstad-ı kudsînin irşadiyle hem kalbi, hem ruhu, gayet garip bir tarzda sülûke başladılar. Nesf-i emmaresi de şükûk ve şübehâtiyle onu mânevî ve ilmî mücahedeye mecbur etti. Gözü kapalı olarak değil; belki İmâm-ı Gazali (r.a.) Mevlâna Celâleddin (r.a.) ve İmam-ı Rabbanî (r.a.) gibi, kalb, ruh, akıl gözleri açık olarak, ehl-i istiğrâkın akıl gözünü kapadığı yerlerde, o makamlarda, gözü açık olarak gezmiş. Cenab-ı Hakka hadsiz şükür olsun ki, Kur'ân'ın dersiyle, irşadiyle hakikate bir yol bulmuş, girmiş.´

Mektubat'ta da: ´Ehli hakikatın bir kısmı nasıl ki ism-i Veduda mazhardırlar. Ve azami bir mertebede o ismin cilveleriyle, mevcudatın pencereleri ile Vacibü'l-Vücuda bakıyorlar... Öyle de: Şu hiç-ender hiç olan kardeşinize yalnız hizmet-i Kur'ân'a istihdamı hengâmında ve o hazine-i bînihayenin dellalı olduğu bir vakitte, ism-i Rahim ve ism-i Hakîm mazhariyetine medar bir vaziyet verilmiş. Bütün Sözler, o mazhariyetin cilveleridir. İnşaallah, o Sözler, (Kime hikmet vermişse, ona hayr-ı kesir verilmiştir) ayetinin sırrına mazhardırlar´ diyerek Hakîm ve Rahim ism-i şeriflerinin Risale-i Nur ile münasebetini beyan etmektedir.´

"Risale-i Nur, Kur'ân-ı Kerimin bu asrın fehmine bir dersidir"

Hal böyle iken muasırlarından çoğu maalesef onu anlayamamışlardır. Lakin şimdi anlamaya başladılar. Yalnız bu anlayış, şimdi bizim irade ve ümidimizin ve zannımızın çok daha fevkinde cihan-şümûl bir mahiyet ile ortaya çıkıyor. 1970'li yılların sonunda Amerika'da toplanan İslâm Talebeleri Kongresinde, asrımızda İslâmi kalkındırma ve insanlığa top yekün İslâmı anlatabilmek; Müslümanlığın küre-i arzda yegâne hak din olarak benimsenebilmesi için hangi metodu ele alalım tarzında, sorulu-cevaplı izahlı bir toplantı yaptılar. Bunlar arasında Mevdudî modeli, Seyyid Kutup modeli, Hasanü'l-Bennâ ve Bediüzzaman modeli gibi modeller görüşüldü.

Bunlar arasında Türkiye'de, İslâmın yeniden hayatlanmasında büyük rolü olan Bediüzzaman modeli de görüşüldü. Evet, Hz. Üstadın tabiri ile ´Risale-i Nur, Kur'an-ı Kerîmin bu asrın fehmine bir dersidir´sözü hak olduğuna göre akl-ı selim sahibi asr-ı hazır ve gelen nesil, herhalde bundan uzak kalmayacak ve bu Nur'dan gözünü kapayamayacaktır. Mutlaka Hıristiyanlık âlemi, hurafattan sıyrılıp hak dine yönelecektir, İnşaallah.

Sönsün diye üflenirken bilakis parlayan ve gittikçe yayılan ve âfakı kaplayan Nur...

Kur'ân'ın nuru, imanın nuru ve Hazret-i Fahr-i Âlem Muhammed'in (a.s.m.) Nuru... Dünyanın nihayetine kadar haşmetiyle yanan, insanlığı zulmetten aydınlığa çıkaran Allah'ın Nuru... Ezeli ve ebedi bir Nur-u İlahî...

"Henüz Köy Enstitüsünden yeni mezun olmuştum"

Biz o Nur'un, o İlâhî ve Kur'anî Nur'un, hayat-ı maneviye bahşeden feyiziyle tecellisine ilk önce 1946 yılında nail olduk. Henüz Kastamonu Gölkök Enstitüsünden yeni mezun olmuş, kendi köyümde muallimlik vazifesine almıştım. Gerçi okul sıralarında iken 1942 yılında,'Kastamonu'da bir hoca varmış, Cennet, Cehennemi görerek kitap yazıyormuş...' diye okul arkadaşlarıma söylediğimi hatırlıyorum.

1944 senesinde mezuniyetten bir sene önce stajyer olarak Kastamonu'nun Oğul köyünde bir ay kalmıştım. Oranın muallimi Şevket Bey (merhum) 23 Nisan tatili için Kastamonu'ya gelirken yolda mütemadiyen Hz. Üstaddan, büyük bir hocadan bahsediyor, uğradığı zulümleri bana anlatıyordu. Demek Rahmet-i İlahiye bu suretle ruhumuzda ilk tohumlarını ekiyordu. Mezuniyetten sonra Eflânili muhterem Ahmet Fuat Efendi (emekli muallim) ve Safranbolu'da mukim esnaftan muhterem Mustafa Osman ve Hıfzı Bayram ve Kastamonuda ziyaret ettiğim Mehmet Fevzi Efendiler benim ilk ağabeylerim, Nur yolunda öncülerim, uzun yıllar ve daima da istifade ve istifaze ettiğim büyüklerim olarak Rahmanü'r-Rahim'in rahmetine nâiliyetime vesile oldular. Allah onlardan razı olsun.

"Üstaddan gelen mektuplar"

Haret-i Üstaddan ve Nur talebelerinden mektuplar, lahika olarak her tarafa neşroluyordu.

Lahikalar, evvelâ, yeni yazı ile geldi. Sonra hatt-ı Kur'ânî kısa zamanda lillahilhamd öğrendikten sonra eskimez harfle gönderilmeye başlandı. Sonra biz Hazret-i Üstadı ziyaret edip de Afyon Hapsine girinceye kadar bu lahikalar devam etti. Mustafa Osman Ağabey gönderdiği. Onlara da Isparta'dan gelirmiş. Böylece bizi beslemeye, gıdamızı tam zamanında yetiştirmeye ihtimam gösterdiler.

"En büyük emelimiz Nur talebesi olabilmekti"

Lahika mektupları, bize, Anadoluda kurulan ve etrafa Nurlu mahsüller dağıtan manevi bir fabrikanın varlığını bildiriyordu. Görseniz ne kadar

seviniyorduk. Âlemimiz genişliyordu. Hiç itiraz konusu gelmeden Üstadımızdan ve talebelerinden gelenleri, yazılanları kabul ediyorduk. Sanki onları hep içiyor, içiyor, susluğumuzu gidermeye çalışıyorduk. O günlerde en büyük emelimiz Nur talebesi olabilmekti. Nur dairesine girebilmeyi, ebedi kurtuluşa giden bir gemiye binmek gibi, necat ve kurtuluş vesilesi telâkki ediyorduk. Ruhumuz öyle hissediyordu. Bu lahikalarda o muazzez Nur Üstad, ´Seni de Nur talebesi kabul ettim´ dese, ben de o camiaya dahil olsam, diye büyük iştiyak ve arzu, ruhumuzda çağlıyordu. Hz. Üstadın bahsi, teveccühü ve yâdı, bizim için rahmet-i İlahiyenin bir in'ikasıdır biliyorduk. Filvaki bütün bunlarda şüphe yoktu. Zaman ve hadiseler, bunu ispat etti. Ekilen Nur tohumları, kısa zamanda kesretli sümbüller verdi, çiçekler açtılar. Biz de Hasan Feyzi (r.a.) gibi,

Bir zerrecik olsun bulayım der de ararken,

Düştüm yine derya gibi bir Nur'a bugün ben' demek isteriz... Ama daima Cenab-ı Hakkın rahmetini dileyerek, yalvararak... Çünkü, bütün hayırlar, iyilikler daima O yüce Rahman ve Rahîmdendir.

Validemin, çocukluğumda okuduğu Envarü'l-Âşıkîn gibi kitaplardan, son asırda gelecek ve dine büyük hizmet edecek ve Deccala karşı savaşacak, muzaffer olacak bir büyük hakikatın ve manânın hükmettiği bir zamanda yaşadığımızı ve Deccalizmin, komünizm gibi dinsizlik ceryanları olduğunu, bu Nur-u Kur'an'ın da ona mukabele eden bir hidayet rehberi olduğunu idrak ediyordum.

"Isparta'da Nur kahramanlarını görmek istiyorum"

Birgün Safranbolu'da Köprülü Camiinin yanındaki odada, Mustafa Osman Ağabeyimizin Nur'lardan okuduğu, ´Risale-i Nur, sönmez ve söndürülemez. Bir âlem-i manâda İmam-ı Ali'nin (r.a.) ilminde sordum ´cümlesini dinlerken ve aynı günlerde Hasan Feyzi'nin, ´Ey Risale-i Nur! ´diye başlayan uzun mektubunu dinlerken, beklenilen zat-ı Nuranînin Hazret-i Üstad olduğu, içimde hep canlanıyordu. Aynı sene Emirdağ'da Hazret-i Üstadı ziyaretimi müteakip Isparta'ya gitmiştim. Hüsrev Ağabey ve diğer Nur kahramanlarını görmek istiyordum. Hüsrev Ağabeyin evinde Tahiri Ağabeyi de gördüm. Hüsrev ağabeyimiz, ´Kardeşim Sungur, 1400 seneden beri ehl-i imanın beklediği zat gelmiştir´ sözü , içimdeki manâyı teyid ediyordu. Hülasa 1946-1947 seneleri, benim Risale-i Nur'u görüp okumam, memleketi saran bir iman davasına aşina olmam ve ona talebeliği en büyük mertebe ve nailiyet telakki etmem, ezeli ve ebedi bir nura

yönelmem ve nihayet 1947 Eylül'ünde Emirdağ'da Hazret-i Üstadı ziyaret etmem gibi mazhariyetlerim... Artık bundan sonraki görüp duyduklarımı ve anladıklarımı gayr-i insicam ile de olsa, arza bir nebze devam edeceğim.

"Türkiye'de Bediüzzaman namında bir Üstad var"

1946'da Risale-i Nur'u yeni harf daktilo yazıları ile görüp okumamdan sonra, nahiyemiz halkına ilân ve ifadede bulunmaklığımız, bir hizmet, bir davet, bir neşir mânâsında idi... Ondaki büyük lezzet-i maneviyeyi hakkiyle yâd edemem. ´Türkiye'de Bediüzzaman namında bir Üstad var. Onun Risale-i Nuru var. Onları okumak veya yazmakta, büyük ecre nailiyet ve dine hizmet manası var´ gibi beyanlar, talebeler tarafından birbirini teşviken söylenir, ama, bunların gerçek ifadesini yaşayanlar bilir. Yazanlar ve okuyanlar bilir. Evet Risale-i Nur'a hizmet edenler, onu neşredenler, ona hizmetin hakkaniyetini, kalblerinin tâ derinliklerinde ve ruhlarında hissettiler. Emsalsiz fedakârlık gösterdiler.

Fedakârlıkları anlamayanlar, bilmeyenler, yaşamayanlar, havsalayı şaşırtan bu fedakârlık ve kahramanlık örneklerinin temelinde, Nur şakirtlerinde dünyevi menfaatler ve şahsi garazlar aradılar. Başta Nur Üstad olarak, şakirlerin bu faaliyet ve hizmetleri, dünyevi garazların çok üstünde ulvi ve yüksek olduğunu bilmek istemediler, bilemediler. Ama şurası muhakkak ki; biz ücretimizi manevi yönden alıyorduk. Ruhen, kalben, sanki bir Nur âleminin içindeydik. Demek rahmet-i İlâhiye son asırların Hizmet-i Kur'aniyesinde öyle ulvi bir lezzet dercetmişti ki; her sıkıntıya mukabele ettiriyordu. Emirdağ'da birgün Zübeyir ve Ziya ile birlikte Dördüncü Şua olan Âyet-i Hasbiye risalesini okumuş ve büyük bir hazz-ı manevi almıştık. Sonra Üstadımız yanımıza geldi, tekrar okuttu ve;

Ben zevk cihetini değil, meşakkat cihetini ihtiyar ettim. Fakat size müsade ediyorum. Çünkü şevkinize, gayretinize vesile oluyor." demişti. Sırası gelmişken bu hususta şunu da arz edeyim ki: Hz. Üstad bir gün neşeli ise, üç gün ıztıraplı ve hastalıklı idi. Bana kaç defa;

Sungur! Bende on hastalık var. Birisi eğer sende olsa, yataktan kalkamazsın" demişti. Demek hastalıktaki ecr-i azimi düşünerek sabrediyordu. Biz bunu yakinen görüyorduk. Çok zaman da bizim için yaşıyor gibi idi. Hattâ bizim maddi yemekten doymamızdan, o da doyuyor gibi zevklenirdi. Çok aciptir, Hz. Üstad, bunu defaatle beyan ettiler. Bazen bir kısmını bize verirdi. Sanki bizim lezzetimizle lezzet alırdı. Nur neşriyatında, muhaberelerde bile Hz. Üstadımız, bizim ruhî arzu, iştiyak ve

ümidimize iltifat gösterirdi. Sonra bendeniz anladım ki; gençlik namına, mektepliler namına, hizmet ve neşriyattaki şevkimiz; Hz. Üstadın son on yıllık yeni hizmet devresinin bir tezahürü idi. Ve külli bir ilânatın, yayılışın ifadesi idi.

Kanaatim odur ki; gelen nesl-i atinin, bütün vatan sathında zuhura başlayan mübarek genç ruhların, istifade ve istifazasını hissediyordu. Bize herhalde onlar için iltifatta bulunuyordu.

"Hastalığımın şifasını biliyorum, fakat..."

Hastalığından bahisle, birgün merhum Zübeyir'e demiş, o bize nakletti:

Ben hastalığıma şifa için, Kur'an'da olan âyetleri biliyorum. Fakat istimal etmiyorum. Hastalık madem geçicidir; ecrine ve sevabına nail olmak var´ demiş. Iztırabının çoğu Risale-i Nur içindi. Her halde Nur dairesi teesüs ettikten sonra, o daire hesabına düşünüyor, üzülüyor veya seviniyordu. Çünkü Nur dairesi, Hz. Üstadın bir vücud-u maneviyesi gibiydi. O daireye gelen musibetleri ve talebelerin hatâlarına mukabil gelmesi melhuz tokatları, üzerine çekerek, hizmet eden talebelerine şevk veriyor ve gayret aşkı bahşediyordu...

"Lahikalar ve Nur'un fedakârları"

1946-1947 yıllarında gelen lâhikalardan, Nur'un ileri gelen şakirtlerini de tanımaya başladık. Bittabii isimleriyle tanıyorduk. O zaman başta Isparta, Kastamonu, İnebolu, Denizli, İstanbul, Milâs gibi yerlerden çok bahsediyor. Hulûsi Bey, Santral Sabri, Barla kahramanları, Eğirdir ve Konya'dan da bahsedilirdi. O zaman âlemi kaplayan Nur dairesinin en önemli merkezı Isparta ve civarı idi.

Üstadımız ´Medrese-i Nuriye Kahramanları´ diye Sav Nur talebelerinden, Mübarekler Heyeti´ diye Kuleönü mübareklerinden, ´Nur ve Gül Fabrikaları Heyeti ve Reisi´ diye İslâmköy ve Hafız Ali ve Tahiri; Isparta ve Hüsrev ve arkadaşları Re'fet, Rüştü, Terzi Mehmet, Tenekeci Mehmet, Kâtip Osman, Nuri Benli; Halil İbrahim gibi talebelerinden bahsederdi. Milas'tan da Halil İbrahim'den bahsedilirdi. 1946'dan1947'ye ve 47'nin sonuna doğru her geçen gün lâhikalar çoğalıyor, yeni yeni Nur talebeleri ve Nur hizmet merkezleri meydana çıkıyordu.

"Eflani'deki Nur talebelerinin isimlerini yaz"

Eflani'deki Nur talebelerinin hemen hepsi Üstad Hazretlerini zamanla ziyaret ettiler. Ve Üstadımız bunları Nur'a talebe kabul buyurdular. Bilahare

hizmet-i pakinde bulunmak şerefine nâi olduğum zamanda birgün bana, ´Eflani'deki Nur talebelerinin isimlerini bir kâğıda yaz, onlara isimleri ile dua edeceğim. Gerçi Eflani'nin sağ ve ölü, bütün ahalisine dua ediyorum, fakat talebelere isimleriyle dua edeceğim´ diye iltifatta bulundu. Ben de yazdım, onu başucuna asmıştı. Hatta daire şeklinde yaz, demişti. Ta dâr-ı bekaya irtihallerine kadar dua ve bağışlamalarında Nurs, Barla, Emirdağ gibi, Eflani ismini de mübarek lisanından zaman zaman işitiyordum. Cenab-ı Hakka sonsuz şükürler olsun...

Eflani Nur talebelerinin isimleri şöyleydi: Başta Ahmed Fuat Hocamız; Safranbolu'nun Hasan Feyzi'si. Üstadımız ikinci bir Hafız Ali olarak onu kabul etmiş, lahikalarda ilan ve izhar etmiş, müteakid bir mualimdi. Hatip İbrahim, İbrahim Hoca, Hatip dayım, Hacı Reşad ve oğlu Mehmed, Mustafa, Mevlüd; Şevket, Hüsnü, Şükrü Efendiler ve lahikada ismi geçen Rahmi, Emin Efendi, Keten Ahmed Efendi ve Niyazî Efendi gibi zatlar, Hz. Üstadı İstanbul'da ziyaret eden Hacı Şaban Efendi, Safranbolu'ya bağlı Alverenli Emin Hoca ve merhum pederi Kara Mustafa Dayı ve oğlu merhum Mübarek Ahmed ve Safranbolu-Eflani ve havalisinden çok zatlar. Bunlar, Hz. Üstadımızı hem Emirdağ, hem Isparta ve İstanbul'da ziyaret ederek kudsî dualarına nail oldular. Ve ahir hayatlarına kadar sadakatlarını devam ettirdiler. Evrad ve ezkarlarını ve Risale-i Nur'a yazı ile hizmeti devam ettirdiler. Ve bilhassa 1960'dan sonra Mübarek Kamil Hoca, Nur'ları tamamen kemal-i aşkla yazarak Hacı Hüseyin ve mezkur zatların evladları olan yeni nesillerden çok gençler çıkarak hem Karabük'te, hem de İstanbul'da hizmet-i Nuriyeyi devam ettirdiler. Hadd-i zatında Safranbolu, Eflani ve havalisindeki hizmet-i Nuriye ayrı ve uzun bir bahsi ihtiva eder.

"İlk ziyaretim 1947'de oldu"

Mübarek Üstadımı ilk ziyaretim 1947 senesi Eylül ayında Emirdağ'da oldu. Eflanili Emin Efendinin yazdığı Asa-yı Musa risalesini hediye olarak götürmüştüm. O zaman Karabük'le Ankara arasında karayolu yoktu. Seyahatler trenle yapılırdı. Eflani'den Safranbolu'ya at kiralar, altı yedi saatte gelirdik. Safranbolu'dan Karabük'e pikaplar vardı. Karabük'ten de akşam bindiğimiz tren bir gün sonra öğle vaktinde Ankara'ya gelirdi. on iki saatten de fazla sürerdi. Oradan Eskişehir'e trenle gelir ve Yıldız Otelinde bir gece kalır, sabahleyin otobüs ile üç saat içinde Emirdağ'a gelirdik. Emirdağ'a gelinceye kadar yolda heyecanımız son hadde varırdı. Üstada kavuşabilmekteki sonsuz sevinç ve iştiyakımıza had yoktu.

Evet, orada Emirdağ'da birisi vardı, birisi oturuyordu. Varlığımızın bütünü ile ona bağlı idik. Sanki o bizim her şeyimiz idi. Bizim kalblerimizi derinden derine ona yönelten, onda gördüğümüz şefkat, merhamet idi. Evet ona, en müşfik manevi baba ve ana gibi koşardık... O bizim sebeb-i hidayetimiz, vesile-i necatimiz, büyük Üstadımız... Bu anları, bu günleri düşünürken ben, Emirdağ'a doğru yol alırken ve başındaki küçük tepecikte Emirdağ'ın evleri görünüp kasabaya girerken ben ve nihayet Çalışkanlar dükkanından şefkatli sinesine ulaşırken, o anları düşündüğümde, tahatturumda göz yaşlarımı tutamam... Şüphe yok ki, benim gibi onun Nur'undan hayat bulan herkes; bu tatlı göz yaşlarını tutamamıştır hiçbir zaman... Çünkü onun huzurundaki anlar, dakikalar, saatler, şüphe yok ki, âlem-i bekadan birer sahne idi. Sonsuzluğa doğru uzanan hayattar ve Nurlu safhalar idi... Huzur-u Muhammedî'nin (a.s.m.) bir in'ikası idi. ´Bir dakika vücud-u münevver, milyon sene vücud-u ebtere müreccahtır´ denilen sırra mazhardı o saatler, o dakikalar... Evet, onu bir timsâl-i rahmet, bir mücessem şefkat gördük ve bulduk. Hâlıkımızın nihayetsiz lütfuydu o... Gecemizi gündüze kalbeden nurdu, bir şems-i manevi idi o...

Ey şefkatli bakış! Ey hayat saçan göz! Ey Kur'ân'dan aldığı nurunu âleme sultan eyleyen bahtiyar ruh! Risale-i Nur'unla, ilim ve irşad mahiyetinle ebedileştiğin için; aynı şefkat, aynı bakış, aynı nurunla; daima yaşıyor, daima devam ediyorsun. Ve Sungur'un gibi yüz binler, milyonlar Saidlerin yine senden ümit ve hayat ışığı almaktadırlar... Sana duacı ve dâvâna hadimdirler... Buyurduğun gibi, hayatın onlarla yüz binlerle devam ediyor... Ve inşaallah tâ kıyamete kadar devam edecektir.

Ve o yüz bin Saidlerin, senin iman ve Kur'an dâvâna en derin ruhlarından hâdim ve nâşirdirler. Hadiselerin dev-misal engelleri karşısında yılmayan çözülmeyen, bölünmeyen bir azm ü sebat içindedirler... Ve senin ruhun ve mana-yı hakikin olan Nur-u Kur'an'dan derslerini her daim almaktadırlar. Ve Risale-i Nur ile ve senin ile beraberdirler. Rabbim ebediyen ayırmasın, beraber kılsın, Habib-i Ekrem (a.s.m.), Kur'an-ı Hakim ve Esmâ-i Hüsna ve İsm-i Âzam hakkı için, Ya Rab! Âmin...

"1954'den sonraki unutulmaz hatıralar"

Hz. Üstadın son devre-i hayatlarında yanında ve hizmetlerinde bulunan merhum Zübeyir, Ceylan, Tahiri ve Bayram'la Isparta'da 1954 senesinden itibaren beraber geçen hayatımız, bizim için unutulmaz hatıralarla doludur. Hz. Üstadımızın bin bir irşat, ders, ikaz, iltifat, teselli ve tokatlarına nail

olduğumuz hatıralar... Onları ifade etmek mümkün değil. Ben Samsun Hapsinden döndüğüm vakit Isparta'da bu güzide cemaatin arasına girmek şerefine erdim. Sevgili Nur Üstad bizi de yanına, hizmetine kabul ediyordu. Osmanlı Hanımı Muhterem Fitnat Hanım Teyzenin evinin üst katında dershane-i Nuraniyede, hayatımızın leyle-i kadri mesabesinde bir kudsi dairede, ikamete başladık, derse başladık. Ve 1956'da asker iken Hüsnü kardeş de Urfa'dan gelip Hz. Üstadımızın hizmetine gelmişti. Son hayatına kadar hep beraberdik.

Lâkin layıkı ile hizmet edebilmek ne mümkün, ne mümkün... Daima hayattar, hüşyar, ubudiyetin envaını, günün yirmi dört saatinde imtisal eden, hem de canlı, dikkatli, faal ve gayretli bir şeklide yaşayan Üstada, 24 saat nasıl hayattar ve canlı bir surette mukabele edilebilirdi. Hizmetinin bir safhasında, Üstadımızla beraber kendimize göre canlı ve dikkatli oluyorken, diğer bir hizmet safhasında aynı dikkati, hayattarlığı elbette muhafaza edemezdik. Onun için buyurdulardı ki: ´Ben birinizle iktifa edemiyorum, hepiniz beraber olduğunuz zaman...´

"Gelen mektupları okur, bize ders yapardı"

Meselâ, Üstadımızla Isparta'dan Emirdağ'a veya Emirdağ'dan Isparta'ya gelirken yolda, takside Hz. Üstad boş durmaz, bazen okur, çok zaman dikkatle etrafı temaşa eyler, tefekkür eder, canlı bir haletle yola devam ederdi... Varacağımız yere geldiğimizde Üstad, bakardık; canlı, şevkli kış ise sobayı yaktırır, gelen mektupları okur ve bizi çağırır, beraber ders yaptırırdı. Yorgunluk yerinde, canlı, hayattar bir halet izhar ederdi. Halbuki seksen yaşındaydı... Evet çok calib-i dikkat bir halet! Biz ise çok zaman yorgun olurduk.

Evet bundan önce de 20 Eylül 1949'da Afyon Hapsinde yirmi ayını doldurup tahliye olduktan sonra rahmetli Zübeyir'in Afyon'da tuttuğu eve Hz. Üstad teşrif etmişlerdi. Orada on gün beraber kalmıştık. Ben on gün sonra ayrılmıştım. Zübeyir Ağabey, Üstadla beraber iki ay daha Afyon'da aynı evde kalıp sonra Emirdağ'a gelmişler. O zaman Afyon' da Hz. Üstadla beraber ilk kalışımız idi. Afyon'a Safranbolulu kuyumcu Sabri Efendi ile beraber gelmiştik. 7 Eylül 1949'da gelmiştik. Zübeyir Ağabey hapisten tahliyeden sonra ayrılmamış, hapiste olan Üstadımız sonraları çok makbul bir hizmet olarak kabul ettiğini ifade buyurmuştu. Şöyle ki:

Üstadımız Nur'lardan bir ders yapıyordu: ´ Bir mevcut, vücuttan gittikten sonra, zahiren kendisi ademe, fenaya gider. Fakat ifade ettiği manalar baki

kalır. ´Dünyanın ve eşyanın üç tane yüzü olduğunu, bunlardan birin ve ikinci yüzler ki, Esma-i İlahiye'ye ve ahirete bakan yüzlerinin, baki semereler ve meyveler yetiştirdiğini, fani şeyleri bâki hükmüne getirdiğini ve bu yüzlerde, mevt ve zevâl değil; belki hayat, beka cilveleri olduğunu beyan ettikten sonra Zübeyir'e dönerek;

Benim Zübeyir'im hapisten tahliyeden sonra Afyon'da kalarak hizmetimde kaldığı o levhalar, çok şirin, çok güzeldir´ mânâsında ifadelerle iltifatta bulunmuştu.

19 Eylül 1949 günü Konya'dan gelen Ziya Nur ve bir arkadaşıyla beraber bir gün sonra tahliye olacak olan Üstadımızın eşyalarını eve taşımıştık. O gün Afyon'da çok canlı bir gün geçirdik. Çünkü, Üstadımız hapisten yarın tahliye olacaktı. Temyiz mahkemesi, Afyon mahkemesinin mahkûmiyet ve müsadere kararını esastan bozmuştu. Dört sene evvel 1944'te Denizli'de cereyan eden mahkemede Said Nursî, Nur Külliyatı ve Nur Talebeleri beraat etmişlerdi, Denizli mahkemesinin bu beraat kararını, Temyiz mahkemesi tasdik etmişti ve kaziye-i muhkeme haline gelen bu kararla, Nur Risaleleri çuvallar ve bavullarla sahiplerine iade edilmişti.

Mahkeme-i Temyiz, Afyon kararını bozmasında bu hususa dikkati çekiyor; o zaman, ´Beraatle iade edilen Risalelerden başka yeni telifat var mı? Yeni kitaplar var mı? Afyon mahkemesi, varsa bunlar üzerinde yeni karar verebilir; beraat etmiş ve kesinleşmiş bir karara rağmen, yeniden karar ihdas olunamaz´ diye mahkumiyet kararını esastan bozmuştu. Fakat Said Nursi, yine yirmi ayını hapiste tamamladı ve 20 Eylül sabahı güneş doğmadan önce polisler nezaretinde tahliye edilip Zübeyir ve Ziya ile beraber kaldığımız eve getirildi. Biz de sabah namazını yeni kılmış, tesbihata başlamıştık. Baktık bir fayton sesi geliyor, yani atların yürüyüşünün sesini, şakırtısını duyduk. Kalktım pencereden baktım. Eve doğru bir fayton geliyordu. ´Üstad geliyor´ dedim. Aşağı indik, eve elli metre mesafede faytonu karşıladık. Üstad faytondan indi, polislerde arkasından. Üstadımızın elini öpmeye uzandık.

"Bunlar Türk milletinin medar-ı iftiharıdır"

Hz. Üstad polislere hitaben;

İşte bunlar Türk milletinin medar-ı iftiharıdırlar´ diye biz talebelerini polislere takdim ediyordu. Bunu nakletmemdeki sebep, Üstadımız her vesile ile Risale-i Nur hizmetinin müsbet gaye ve hareketini daima ilân etmesiydi. O zaman estirilen hava dolayısıyla polislerin yanlış nazarlarını,

Hz. Üstad tashihe çalışıyordu. Veya onların yanlış beyanlarına rağmen konuşuyordu. Yani onların aylarca Afyon'da dükkan dükkan gezerek Bediüzzaman ve talebeleri hakkında asılsız propagandalarına karşı, Hz. Üstad bu suretle mukabele ediyordu.

O evde, Afyon'da on gün beraber kaldık. 30 Eylül günü yeniden Afyon mahkemesi vardı. Temyizin bozması üzerine muhakeme olunacaktık. On gün müddetle beraber kaldığımız muazzez Üstadımızın kapısında, aşağıda bir polis, daima nöbet beklerdi. Kimse ziyarete gelmesin diye. Afyon'dan sadece Ahmet Hancıoğlu geldi ziyarete. Üstadımız onu Afyon namına kabul etti. Polislerden Üstadımızın aleyhinde olan çok ahmak birisi vardı, hemen her gün onu gönderirlerdi. Üstadımız bir kaç defa ona ders vermek istedi, müsbet hareketini, Nurcuların millet ve memlekete büyük menfaatını ona izaha çalıştı. Üstadımız beddua etmezdi, aldanan ve aldatılan ehl-i dünyayı ikaza çalışırdı. Üstadımızın bu tarz ve hareketine belki bir defa şahit olmuşuzdur. Hatta kendilerini tahliyeden sonra eve kadar getiren polislere ´Mahkeme-i Kübraya Şekva'dan okumak için onları yere oturttu ve bir kısmını onlara okudu. Bu Şekvayı, tahliyeden on beş gün önce hapiste yazıp Zübeyir Ağabeye göndermişti. Zübeyir Ağabeyle beraber daktiloyla yazdık ve altı makamata gönderdik. Üstadımız öyle emretmişlerdi. Hey'et-i vekiliyeye, adliye vekaletine, mahkeme-i temyize, başvekile ve Demokrat Parti başkanlığına, bir de Fevzi Çakmak'a gönderilsin demişti. Onda diyordu:

"Ben milletin imanının kurtulmasına hayatımı vakfettim"

´Haşirdeki mahkeme-i kübraya bir arzuhaldir. Ve dergah-ı İlahiyeye bir şekvadır. Ve bu zamanda mahkeme-i temyiz ve istikbaldeki nesli-i âti ve darü'l-fünunların münevver mualim ve talebeleri dahi dinlesinler.

İşte bu yirmi üç senede yüzer işkenceli musibetlerimden, on tanesini Âdil-i Hâkim-i Zülcelalin dergâh-ı adaletine müştekiyâne takdim ediyorum.

Birincisi: Ben kusurlarımla beraber bu milletin saadetine ve imanının kurtulmasına hayatımı vakfettim. Ve milyonlarla kahraman başların feda oldukları bir kudsî hakikata, yani Kur'an hakikatına benim başım dahi feda olsun diye bütün kuvvetimle Risale-i Nur'a çalıştım. Bütün zalimane taziplere karşı tevfik-i İlahi ile dayandım. Geri çekilmedim´ diye başlıyordu

Orada, yani Afyon'da, beş vakit namazı Üstadımızın arkasından cemaatle edâ ediyorduk. Üstadımız gece çok erken teheccüde kalkıyordu, sabaha kadar okuyordu ve sabah namazına bizi uyandırıyor ve cemaatle namazı

eda ediyorduk. Sonra Zübeyir Ağabey dedi ki: ´Gece uyumayıp sıra ile nöbetleşip, Üstadımızın abdest suyunu dökmemiz lazım´ Öyle de yaptık. İlk gece Zübeyir Ağabey uyumadı, gece Üstadımızın suyunu dökmüş, ikinci gece ben kalktım. Üstad hiç konuşmadı, gayet ciddi abdestini aldı, odasını girdi ve sabaha kadar cehri okumaya devam etti. Sabah namazına takriben dört saat kala kalkıyordu. İkişer gece öyle kalktık. Üstadımız hiç konuşmazdı, sonra bizi men etti. Dedi ki: ´Hayatta böyle kimse gece bana mülaki olmamış, otuz beş senedir yalnız kalmışım. ´ O iki geceden sonra Üstadımız kendisi kalkar, sabah namazına kadar evradını bitiridi. On beş dakika kadar da Nurlardan bir bahis okur ve sonra sabah namazını kılardık. Arabî 29. Lem'a'nın mukaddemesinde tefekkürî ayetlerden ilhamen yazdığı bahislerden zikirle, ´Binler defa tekrarında bana usanç gelmedi´ diyor ve istisnasız her gece sabaha yakın dört beş saat meşgul olduğunu beyan ettiği Hizbü'l-Ekber-i Nûri' den de bahisle:

Her gece beş altı saat meşguliyetten sonra bu Hizbin altıda birini okumakla hiç bir yorgunluk eseri kalmadığı bin def'a tekerrür etmiştir´ diyordu.

Zübeyir Ağabeyden nakille. Hz. Üstad ona,

Ben gece ibadeti için yirmi sene nefsimle mücadele ettim' mealinde ve ´sonra hacet kalmadı´ demiş.

Evet, mübarek, muazzez Nur Üstadımız onun, Risale-i Nur telifi, neşri, gelen gidenler, ziyaretçilerle sohbeti, ehl-i idare, ehl-i maarrif ve ehl-i siyasete hakikat dersleri veren şahsiyetinden başka; Rabbi ile başbaşa, Onun zikir ve fikir ile huzur-u daimi kazanmak, iman ve marifetullahda 80 sene daima terakkiyat ile hakkalyakine uruç eden mukaddes bir haleti ise, onu beyana takatimiz yoktur. Ve her gece istisnasiz, yalnız olarak o kudsi mazhariyetini devam ettirirdi. Evet, Van'daki hayatında dahi böyle olduğunu Molla Hamid ismindeki talebesi ve hizmetkarları da defalarca beyan etmiştir.

"Üstadımızın namazdaki huşuu ve huzuru bambaşkadır"

Üstadımızın namazı, namazdaki mazhariyeti, heybeti, huzuru ve huşuu bambaşkadır. Biz onu ifade edemeyiz. Onun namazdaki nihayetsiz tecelliyata mazhariyetinden bizim hissettiğimiz, milyarda bir dahi olmaz. Evet bu kat'idir... Namaza duruşu, ilk tekbiri alışı, ellerini bağlayışı ve Cenab-ı Hakka dua ve tezellülü, Fatihayı kıraati, Fatihanın her bir kelimesini teker teker, cümle cümle ve bütün meratibi ile okuyup

hissetmesindeki ve dergâh-ı İlahiyyeye takdim etmesindeki vüs'at, külliyet ve ulviyet, bizim gibi hiç enderlerin beyanına gelemez. Hele namaz teşehhüdündeki ´Ettehiyyatü´ kelimat-ı mübarekesini Cenab-ı Hakka takdim ederken, nasıl bütün kâinatı ruhunun eline alıp öylece arz etmesindeki kudsiyeti ifade edemeyiz. Yalnız bu hususlara dair On Beşinci Şua ilm-i İlâhî mebhasinde ve sair risalelerde uzun izahat vardır. Onun okunması mutlaka huzura da medardır. Aynı zamanda, Nur Âleminin Bir Anahtarı risalesinde de izahlar yapılmıştır. Bu gibi âsarından ve Üstadımızın hal ve tavrından kat'iyyen anlaşılıyordu ki, o müstesna bir tecelliye mazhardı. Talebelerinde, hatta en ileri talebelerinde görünen haletler, Üstadımıza nisbetle çok cüz'î kalır. Hele geceleyin 4-5 saat meşguliyeti müteakip dua vaktinde, kâinat mümessili ve Sahibi-i Arz ve semavatın arz üzerinde en nurani bir halife-i arzı olduğu aşikâr belli olurdu. Onun dış âleme taşan, insanlara kurtuluş reçetesi sunan azim şahsiyetinden başka bir kudsi ubudiyet hali, zikir ve tefekkür hali de vardır ki; herhalde Risale-i Nur hakikatlerini, bu gibi mirac-ı manevîsi olan halinde iken taallüm ederdi.

Diyebiliriz ki: Said Nursî, hizmeti ile, âsâr-ı Nuriyesinin devamlı hayattar neticeleriyle ve günbe gün gelişen cemaat-ı nuriyenin dünyanın dört bucağındaki hizmetleriyle ´es-sebebü kelfai´ sırrıyla daima yükseliyor, terakki ediyor ve hayat-ı ebediye hesabına teâli ediyor. Ve rıza-ı İlahiyenin nihayetsiz meratibine doğru bir değil, binler kanatla uçup gidiyor, gidiyor... Ve kıyamete kadar da yükselecek, gidecek gidecek... Tâ ´aksa´l-gayat'a kadar gidecektir. Ve minallahi't- tevfik... Zâlike'l- fadlu minallah...

Üstadımız, birgün ders esnasında, ´İnsan namazda iken teşehhüd esnasında ´et-tehiyyat´ derken, aynı günün vaktinde ´et-tehiyyat´ diyen bütün mahlûkatın tahiyyelerini kendi namına Cenab-ı Hakka takdim edebilir´ demişti. Ve ilaveten, ´Hatta biraz daha ileri gitse, bütün zamanlardaki tahiyyat ve tesbihatları da kendi namına takdim edebilir´ meâlinde buyurmuştu.

"Üstadımızın dua vakti çok ehemmiyetliydi"

Yine Afyon' da namazdan sonra namaz tesbihatına temasla;

Tesbihatta, ´Sübhanallah, Elhamdülillah, Allahu Ekber' derken kalbi hüşyar bir mü'min o vakitte namaz kılan, ´tesbihat eden milyonlar mü'minler cemaatı arasına manen girer, onlarla beraber söyler. Hatta daha ileri gitse bütün zaman ve mekânlardaki mü'minlerle beraber olarak, ortada

Resûl-i Ekrem (a.s.m.) sağında enbiyalar, solunda evliyalar ve bütün mü'minler beraber tesbihat edebilir´ demişti. "Yine birgün, ´Ben namazdan çıkışta (Esselâmü aleykûm ve rahmetullah) dediğimde, sağımda enbiyaları, sol tarafımda evliyaları niyet ederek öyle selâm veriyorum´ demişlerdi.

Evet Üstadımız defaatle, ´Benim hayatım intizamla geçmiştir´ derdi. Evet, Üstadımızın hayatı, hatta her 24 saat günlük hayatı intizamlı idi. Gece ibadeti, teheccüt namazı ve mutlaka seher vaktinde uyanık ve tesbihatta ve duada olması daimî idi. Gece evrad okuduktan sonraki dua zamanı çok ehemmiyetli idi. Herhalde o zamanda bir vakti vardı ki, külliyet kesbedip bütün zerrat-ı kâinat namına tesbih ve tahmid ederdi. Gündüz de; yemeği, risale tashihi ve ziyaretçilerle sohbeti vardı ki, hep intizamlı idi.

"Şarkın ulema ve evliyalarıyla beraber bulunmuştu"

Evet, bu zat-ı alişan, fevkalâde kabiliyetleriyle beraber Şarkta zuhur etmiş. Şarkın en mübarek, nurlu, ehl-i kalb, hüşyar, zekâvetli, en derin ve çetin meseleleri çözen ulemâ ve evliyalarının hepsinin duasına nail olarak, teveccühlerini alarak, aynı zamanda bütün oralarda medfun Şeyh Sıbgatullah, Ahmed-i Hani, Abdurrahman-i Taği gibi zevatın da himmetlerine ererek ve gele gele, tâ başta Gavs-ı Azam olarak Âl-i Beytin kudsî imamların ders ve irşadlarına da mazhar olarak, tekemmül ede ede, aynı zamanda gençliğinden beri devam ettiği Cevşenü'l-Kebir gibi kudsî münacatların da feyizli derslerinden istifade ede ede yetişmiş, gelişmiş, tekemmül etmiş.

Hatta bir mektubunda bu hususa temasla. İşte bu sır içindir ki, Yeni Said'in hususî üstadı olan İmam-ı Rabbanî, Gavs-ı Azam ve İmam-ı Gazalî, Zeynelâbidin (radıyallahu anhüm), hususan Cevşenü'l-Kebir münacatını bu iki imamdan ders almışım. Ve Hazret-i Hüseyin ve Hazret-i Ali (kerremallahu veche') den aldığım ders, otuz seneden beri, hususan Cevşenü'l-Kebir'le, daima onlarla manevî irtibatımda, geçmiş hakikatı ve şimdiki Risale-i Nur'dan bize gelen meşrebi almışım´ buyuruyor.

Bunları zikretmekteki maksadım, Hz. Üstadın her yönden ve azamî tecellilere mazhariyetle manevî ve ruhî inkişafını bir derece ifade ile, havsalarımız haricindeki namazdaki büyük huzurun ve Risale-i Nur'un kudsî ve ulvî mazhariyetini nazara vermektir. Elbette ve hiç şüphe yok ki, şimdi başta Anadolu olarak âlemi ihata eden Risale-i Nur'un çekirdeği olan Hz. Üstadın o daireye, Âl-i Resul'e şayeste ve murtabıt mazhariyeti bulunacaktır. Van'da iken, Mecmuatu'l-Ahzab'ı üç cilt olarak ve on beş

günde bir devretmesi, evrad yerinde okuması gösteriyor ki, o büyük zevatın umumunun mazhariyetlerini kendinde toplamıştı.

"Hayatım bir nevi çekirdek hükmüne geçmiş"

Yine bir mektubunda, kendi hayatının çekirdek manâsına işaret ederek, 'Benim hizmetim ve sergüzeşt-i hayatım, bir nevi çekirdek hükmüne geçmiş, inayet-i İlâhiye ile bu zamanda ehemmiyetli bir hizmet-i imaniyeye mebde olmak için Kur'an'dan gelen ve meyvedar bir şecere-i âliye olan Nur risalelerini ihsan etmiş' demektedir.

Bir risalesinde, 'Madem şu kâinatın her bir zerresi böyle üç pencereyi ve iki deliği; ve hayat dahi iki kapıyı birden Vacibü'l- Vücudun vahdaniyyetine açıyor, zerreden tâ şemse kadar, tabakat-ı mevcudat, Zat-ı Zülcelâlin envar-ı marifetini ne suretle neşrettiğini kıyas edebilirsin. İşte marifetullahta terakkiyat-ı mâneviyenin derecatını ve huzurun meratibini bundan anla ve kıyas et' demektedir.

İşte zihayat üstünde olan pek çok hatem-i Rabbanîden birtek hatem böyle nurunu gösterse ve onun âyatını şöyle okuttursa, acaba birden bütün o hatemlere bakabilsen, görebilsen, 'Sübhane men ihtefa bişiddeti zuhurihî' demeyecek misin?

İşte birtek çiçekten böyle bir şehadet işitsen, acaba zemin yüzündeki Rabbanî bağlarda umum çiçekleri dinleyebilsen...

İşte eğer bütün ruy-i zemindeki ağaçların lisan-ı hallerini birden dinleyebilsen...

Bir zaman kalbime geldi. Niçin Muhyiddin-i Arabi gibi harika zatlar sahabilere yetişemiyorlar? Sonra namaz içinde (Sübhane Rabbiye'l-âlâ) derken, şu kelimenin manâsı inkişaf etti. Tam mânâsıyla değil, fakat bir parça hakikatı göründü...'

Mektubat risalesinde, 'Ubudiyet vaktinde, dergâh-ı İlâhiyeye müteveccih olduğum vakit, Cenab-ı Hakkın ihsaniyle bir şahsiyet veriliyor ki, o şahsiyet bazı âsarı gösteriyor. O âsar, mânâ-yı ubudiyetin esası olan, 'Kusurunu bilmek, fakr ve aczini anlamak, tezellül ile dergah-ı İlahiyeye iltica etmek' noktalarından geliyor ki; o şahsiyetle, kendimi herkesten ziyade bedbaht, aciz, fakir ve kusurlu görüyorum. Bütün dünya beni medh ü sena etse, beni inandıramaz ki, ben iyiyim ve sahib-i kemalim' demektedir.

"Bir kitap kadar hatıralar"

Evet muazzez Nur Üstad, ubudiyet makamında daima Cenab-ı Hakka müteveccih bir huşû halinde bulunurdu. Tarihçe-i Hayat'ta neşredilen Kastamonulu Mehmet Feyzi ve Emin Ağabeylerimizin Kastamonu'daki hayatlarına dair kaleme aldığı bir mektubu, Üstadımızın bazı evsaf-ı âliyesini güzelce ifade etmektedir. O mektubu isterdim ki, buraya aynen dercedeyim. Şu anda merhum Mehmet Feyzi Ağabeyimizi yâd ederken, merhum Çaycı Emin'i ve Van'daki talebeleri Ali Çavuş ve merhum hayatta iken Hz. Üstaddan çok hatıralar nakleden merhum Molla Hamid Efendi ve Barla'nın merhum Sıddık Süleyman'ı ve onlardan duyduğum tatlı ve nurlu hatıralar hatırıma geldi. Zihnim şimdi oraya çevrildi. Bir kitap kadar olan bu hatıraları, o zamanlardaki hizmetleri, hareketleri... İnşaallah bunları ileride yazmak kabil olur.

"Bir öğle vakti namaz kılıyorduk"

Yine Afyon'da tahliyeden sonra bir öğle vakti Üstadımızla namaz kılarken dışarıda çocukların gürültülerini duyuyordum. Davul çalınıyordu. 'Acaba Üstadımızın namazdaki huzuruna mani olur mu?' diye düşündüm. Çünkü, Hüsrev Ağabeyin, Isparta'da bazen gaz ocağını yakıp onun sesi içerisinde namazını kıldığını görmüştüm. 'Çocukların sesleri dışarıdan geldiği için huzuruma mani oluyor. Onun için yakıyorum' demişti. Bunun için ' Çocukların sesi, acaba Hz. Üstadın da huzuruna mani olur mu?' diye düşünmüştüm. Selamdan sonra Hz. Üstadımız, ben bir şey demeden', Eskiden gürültüler namazıma, huzuruma mani olurdu. Fakat şimdi olmuyor' diye beyanda bulundu.

"Demek sen Sungur'un babasısın"

Afyon'da Hz. Üstadımızla birlikte olmakla, hayatımızın en mesut günlerini yaşarken, bir gün pederim (Aydın köylerinde imamdı) Üstadın ziyaretine geldi. Üstadımız, 'Demek sen Sungur'un babasısın' diye ona iltifat gösterdi. Çünkü rahmetli pederim, maddi müzayekalarından, borçlu olduğundan ve benim de kendine öğretmenlik maaşından tam yardım edeceğim sırada ve o ümitle yıllar boyu bekledikten sonra, ona yardım edememem ve sair sebeplerle, gayr-ı memnundu. Ve beni Üstadımıza şikâyete gelmişti. Üstadımız, evvela hizmet-i Nuriyeden ders yaptı, sonra, ana-baba hukukundan bahsetti. Bu zamandaki Risale-i Nur hizmetinin ehemmiyetinden bahsetti ve pederime teselli edici dersler verdi.

Bundan sonra pederim. İzmir- Aydın havalisinde Üstadımızdan ve Nur'lardan kemal-ı takdir ve tahsinle bahseder oldu. Ve Üstadımıza dost

oldu. Hattâ o havalide Nur'un nâşiri oldu. Üstadımızın hayatının son senesinde bir gün, Hüsnü kardeşin peder ve validesinden bir mektup gelmişti. 'Biz Hüsnü'yü Üstada vakfettik' diyorlardı. Üstadımız o mektubu okurken bana dönerek, 'Mutlaka baban da seni bana vakfetmeli' dedi. 'Gerçi validen ve çocukların vakfetmişler. Fakat baban da vakfetmesi lâzım' demişti. Birkaç gün sonra Isparta dağında aynı arzularını tekrar etmişti. Ben de babama bir mektup yazdım 'Hz. Üstadın son seneleridir, seni görmek istiyor' dedim. Bir Çarşamba günü Hz. Üstad beni yalnız başıma Isparta'da nöbetçi koyup diğer kardeşlerle Emirdağ'a hareket ettiler. Ben kuşluk vakti, boyacı Rüştü Ağabeyin dükkânına uğradım, ne var ne yok diye. Bir de baktım, peder gelmiş. Beraber Üstadın evine kadar geldik. O zaman Üstadımıza ait bir teybimiz vardı. Rahmetli babama durumu anlattım. Üstad senden, beni vakfetmeni istiyor diye... Babam teybe Kur'andan bazı ayetler okudu ve sonra, 'Üstadım, Mustafa'yı ebediyyen sana vakfediyorum, hiç bir hakkım yoktur' dedi. Sonra Emirdağ'a gitti. Orada da Üstadı ziyaret etmiş. Sonra Üstadımız döndüğünde, merdivenlerden çıkarken kollarına girdiğimde, 'Cenab-ı Hakka şükür, şimdi babanla sen, aynen Ceylan'la babası Mehmet Çalışkan ve Salahaddin'le babası Nazif gibi oldunuz' diye tebşiratta bulundu. Bütün bunlar, Üstadımızın şefkatini göstermektedir. Ben Üstadımızın bu tasarrufundan babamın âhiretine ait müşfik ve kurtarıcı haletini anlıyorum. Cenab-ı Hak ebediyen razı olsun, âmin...

"Üstad, beni İzmir'e yolluyor"

Üstad Hazretleri beni 30 Eylül 1949 günü, mahkememizi müteakip babamla İzmir'e gönderdi. Ben Üstadımdan ayrılmak istemiyordum. Babamla beraber İzmir trenine binip iki istasyon sonra, istasyonun birinden inip kaçmayı tasarlamıştım. Üstadımızla beraber ikindi namazını kılarken, içimden, 'Kat'iyyen ayrılmam' diyordum. Üstadımız namazı ve tesbihatı müteakip geriye dönerek; 'Sen mutlaka gideceksin. Hem İzmir'e uğrayacaksın, hem İstanbul'a uğrayıp Eşref Edip, Mihri Helav, Vecihi gibi dostlarımla görüşeceksin, hizmet var' diye ihtarda bulundu. Ve onlara söylenecek meseleleri tevdi buyurdular. Ve o günün akşamı Afyon'dan ayrıldım. İzmir'e, sonra İstanbul'a uğrayarak memleketime döndüm. İzmir'de o zaman bir züccaciyeciye uğradık. Mustafa Birlik'ten evvel de bir dost vardı. Onu ziyaret ettik. Ahmet Feyzi Ağabeyi ziyaret ettik. Aydın-İzmir havalisinde en çok ismi duyulan Ahmet Feyzi Ağabey idi. Denizli ve Afyon Cezaevlerinde bulunmuştu. Kuvvetli natıkası, irtibatı ve alâkası vardı. Hz. Üstad ona, 'Risale-i Nur'un manevi avukatı' demiştir. Afyon'da

okuduğu şaşaalı müdafaası ile heyet-i hâkimenin dikkatini celbetmiş ve hazırladığı Maidetü'l-Kur'an Hazinetü'l-Bürhan adlı eseri ile, bu asırda zuhur eden Risale-i Nur'a işaret eden, âyet ve hadislerden istihraçlar çıkarmıştı. Afyon'da bu kitap üzerinde fazla duruldu. Bir gün hapiste Üstadımız, Ahmet Feyzi Ağabeyin temyize yazdığı lahiyasında bu istihraçlarla fazla meşguliyet yerinde Nur'ların yazı ve dersine ehemmiyet vermesini ihtar etmişti. Buna karşı Ahmet Feyzi Ağabey boyun büküp Hz. Üstada şöyle bir pusula göndermişti. 'Üstadım, bütün dünya seni inkâr edecek, sen de onları teyit ve takviye edeceksin ve illâ bu Ahmet Feyzi, senin son memur-u Rabbani olduğunu bütün dünyaya ilan edeceğim. Talebeniz Ahmet Feyzi Kul' diye yazmıştı.

Rahmetli, Afyon'dan tahliyeden sonra, İzmir'le Denizli arasında mekik dokurdu. Dünyevî işler perdesi arkasında hizmet-i Nuriyede bulunurdu. Hayatının sonuna kadar derslerle sohbetlerle vakit geçirdi. Bilhassa Ege bölgesinde bir kandil-i Nuranî idi.

Hazret-i Üstadımızı son ziyaretlerinde, Üstadımız, 'Ben otuz seneden beri o havaliye (Ege bölgesine) baktığımda büyük bir ruhun bana mukabele ettiğini görüyordum. Eğer, kardeşim! Sen orada olmasa idin, benim gitmem lazımdı' diye beyanda bulunmuştu. Buradaki mukabil gelme hadisesi, bana mukabil geliyor, mânâsında olsa gerek...

"Mehdi Peygamber değildir"

Ahmed Feyzi Ağabeyin mahkemede okuduğu şaşaalı müdafaanamesinden teberrüken bir kaç cümleyi arz etmek isteriz:

Madem ki devlet laiktir. Bizim dinimize ne karışıyor? Bizim eşrat-ı saat meselelerini öğrenmemiz, dilediğimize Mehdî vs. dememiz onu ne alakadar ediyor? Zât-ı Uluhiyetin alenen inkâr edildiği ve erkân-ı dinin müftehirane tezyif edildiği ve onun yerine faniler teellühe (ilahlaştırmak) edilerek kendilerine (haşa) yaratıcılık isnat edildiği bir devirde, bizim bir insana Mehdî dememiz çok mu büyük bir cürümdür? Mehdî peygamber değildir. Fevkal-beşer de değildir. Dîn-i Celîl-i İslâmı, i'zaz ve i'laya ve neşr-i hidayete memur bir insandır. Fakat, te'yid-i Muhammedîye mazhar bir insandır. Mehdî kelimesi, mervî, mebnî gibi, ism-i mef'uldür. Hidayete nail olmuş manasındadır. Bunda ne gibi fevkaladelik var da tehâşî buyuruluyor. Mehdîyim diye dâvâ eden yok; ortada Menemen'in esrar-keşleri de yok. Ortada, bir hakikat-ı ulyâ, bir Nûr-i kudsî meydandadır. Eğer, Mehdî, insanların hidayetine sebep olan bir insan demek ise, bu kadar evsâf-ı ber-

güzîde ile neşr-i hidayet yapan bir insana ve esere Mehdî demek, ne gibi bir tezat ve eblehliği icap ettiriyor...'

Bu da başka bir müdafaasından örnektir:

Sayın Savcı, bize kütüphaneleri dolduran binlerce Arapça ve bugünün ruhuna tercuman olamayan kitapları tavsiye ediyor. Sayın Savcı ve onun gibi düşünenler, Risale-i Nur namı altındaki külliyat-ı ilmiyeyi ve hazine-i hürriyeti ve hakikat-ı âliyeyi beğenmeyebilirler, tenkit de edebilirler. Bu kendilerinin bileceği bir iştir. Bizim şu veya bu esere rağbet etmemize ve ona kıymet vermemize karışamazlar. Biz Risale-i Nur'u seviyoruz. Ve onu hakiki ve riyasız bir din kitabı ve Kur'ân tefsiri biliyoruz. Kıymet ölçüleri ve hükümleri vicdanî bir takdir meselesidir. Buna kimse müdahele edemez. Evet, biz, Risale-i Nur müellifinin velayetine ve daima ayn-i hakikat dersi verdiğine kailiz. Kendisinin kabul etmemesi bizim bu kanaatımızı sarsmıyor. Ancak, bizim kabul ettiğimiz, keramet-i kevniyesinden dolayı değil, Nur'ların dersinde hârikulâde ve ekmel tezahürlerine şahit olduğumuz ve bütün cihan-ı irfana meydan okuyan keramet-i ilmiyesinden dolayıdır. Tahsil hayatı üç aydan başka mevcut olmadığı halde, bu kadar feyz-i ilim neşreden ve ilminin harikalarıyla en münteha mesâil-i ilmiye ve âliyyede en yüksek mütefekkirleri dahi hayrette bırakacak bir mantık ulviyeti ibraz eden ve hayatının yarısından sonra öğrendiği bir lisanda bu kadar câzibedar bir tarz-ı beyan ve sürükleyici bir hararet izhar eden ve gayet feyyaz bir aşk ve heyecan terennüm eden ve bir derya-yı iman ve bir hazine-i tevhid ve bir umman-ı hikmet halinde coşan bir ikinci Bediüzzaman gösterebilir misiniz?

Fânî zevahirin âlâyişine edna bir meyl ve iltifat göstermeyen ve en küçük bir menfaat ve lezzete tenezzül etmeyen; levs-i fânînin ayağına dolaşan bütün yaltaklanmalarına asla kıymet vermeyen; kimseden birşey beklemeyen ve dilenmeyen ve kendisine arzedilenleri kabul etmeyen; iffet ve ismetin en âlî örneklerini yaşatarak saburâne, mütehammilâne her nevî mahrumiyetlere göğüs germek suretiyle kendini hakikata ve envar-ı Kur'âniyeye ve maarif-i Muhammediyenin (a.s.m.) izharına vakfeden ve memleket ve milletin ıztırabatı karşısında pür-rahm ü şefkat ağlayan; kendine yapılan bunca ihanetlere rağmen etrafındakilerinin saadetleri için hizmetinden asla vazgeçmeyen, ihtiyarlığına ve bîkesliğine bakmayarak insanları gayya-yı cehl ve gird-bad-ı inkârdan kurtarmaya, hasbî ve İlahî bir cehd ile çalışan ve savaşan bir fazilet ve Nur âbidesini Üstad addetmekliğimizi çok mu görüyorsunuz? Kendisini bu arzedilen keramet-i

ilmiyesiyle beraber, sırf ahlâk ölçülerinin kaybolduğu böyle bir devirde gösterdiği bu misilsiz feregat ve istiğna ve şâheser-i ismet ve istikamet dolayısıyla yine bir enmüzec-i kemâl ve mihrab-ı fazilet olarak tanınmaya ve iktida edilmeye şâyandır. 'İşte biz Bediüzzaman'a bu gözle bakıyoruz.

İzmir'de, Hz. Üstadın sağlığında, Abdurahman Cerrahoğlu ve sonra Mustafa Birlik ve arkadaşları büyük hizmetler ve gayretler gösterdiler. İstanbul'da malum şahıslara Üstadımızın selâmlarını, vedialarını takdim ettim. Şimdi doktor olan Safranbolulu Mustafa Ramazanoğlu (Musatafa Oruç) o zaman tıbbiyede okuyordu. Vakıflar yurdunda kalıyordu. İstanbul hizmetinde faal bir rükün idi. Seneler sonra Üstadımız ona yazdığı bir mektubunda, onun İstanbul'daki hizmetini elli senelik bir hizmet gibi kabul ettiğini ifade buyurmuştur.

"İstanbul'da Üstadın eski dostlarıyla görüşüyorum"

Mihri Helav'dan ve Üstadımızın eski bir dostundan Hz. Üstada ait bazı hatıralar dinlemiştim. Mihri Helav avukat idi ve Üstadımızın Van'daki Horhor medresesindeki talebelerindenmiş... Eşref Bey ise, yeniden hayat bulmuş gibi idi. Uzun bir devreden sonra ve artık din Anadolu'dan ortadan kalkmaya yüz tutmuş bir vaziyet-i elimanede zan olunduğu, ümitsiz, tesellisiz bir hicran haletinde iken, eski bir dostu, hürmetkârı olan Bediüzzaman Said Nursi'nin Anadoluda yeni bir gençlik, bir nesl-i cedid, Nur talebeleri camiası olarak meydana çıkışını, yeni bir ba'su bade'l-mevt telâkki ediyordu.

Onlar Üstadı, devr-i Meşrutiyyette uzun uzun görmüşler, görüşmüşler, tanışıp sevişmişlerdi. Eski asarı ile Nur Üstadı tanıyorlardı. Büyüklüğüne, muazzam şahsiyetine, fevkalede kabiliyetine, harika dehasına şahit idiler. Lâkin Said-i Meşhurun devr-i Cumhuriyette, müteselsil tazyikler, hapisler ve nefilerden sonra, Risale-i Nur külliyatı adı altında yeni bir eserler serisini ve ona bağlı hâdim Nur talebeleri cemaatını bilmiyorlardı, düşünmüyorlardı, görmemişlerdi. Hatırlarında fevkalâde hürmet ettikleri Eski Said, Bediüzzaman mânâsına ilâveten Yeni Said'in böyle bir cemaat ve eser külliyatı ile yeni âleme zuhurunu, hakikaten fevkal-had, müthiş ve muhteşem bir hadise olarak, hayretle ve şükranla karşıladılar. Ve ümitsizlikten sıyırılıp Said'den ve cemaat-ı Nuriyeden taze bir hayat alarak, hizmete, neşriyata ve mücahede-i mâneviyeye başladılar.

"Ankara'da Ahmed Hamdi Akseki'yle bir görüşme"

İstanbul'dan köye gittikten sonra rahmetli Zübeyir Ağabey ve Çalışkanlar mektupla Üstadımızdan bizi haberdar ediyorlardı. 1950 senesine girdikten sonra içimizde tarifin fevkinde arzu ve heyecanla, Üstadımızın hizmetinde ve yanında bulunmak iştiyakında idik. Kendimize sanki hakim olamıyorduk. Sonra anladık ki, bunlar bir lütf-i İlâhi olarak bir tasarruf-u mânevî imiş. Hadsiz şükür olsun, köyümüzden dört kişi, Reşat Efendi, Şükrü Efendi, Ahmet Efendi ile beraber Üstadımızı ziyarete azmettik. O zamanlar, köylüler, yarım saat kadar yürüyüşle bizi Hacı Hamza denilen yere kadar uğurlarlardı. Her seferinde Safranbolu'ya uğrar, orada Berber Hıfzı Efendi, iki mübarek evlâdı Hüsnü ve Yılmaz'ı, Osman Ustayı görür, oradan Karabük'e gider Mustafa Osman Efendi başta olarak Süleyman'ın babası Rıza Usta, Şevki Efendi, Şaban Efendi, Emin Hoca gibi oradaki mübarek cemaatle görüşür ve onların da selâm ve hürmetlerini alarak Emirdağ'a yollanırdık. Bu gidişimde hiç bir sebep yokken Ankara'da Diyanet Riyasetine uğradım. Reis Ahmed Hamdi Akseki'yi ziyaret ettim. Üstadımızdan sitayişle bahsetti, hürmet ve selâmlarını takdim etti. Ayrıldım, Emirdağ'a geldik. Ne garip tevafuk ki, Hz. Üstad da, Ahmet Hamdi Akseki'ye, biri şahsına ait, biri de müşavere kuruluna verilmek üzere iki takım külliyat hazırlamış, ona götürecek birini bekliyormuş. Hüsrev Ağabeye mektup yazmışlar, onu intizarda imişler. (Bu hususa dair Emirdağ Lâhikası'nın ikinci kısmında tafsilât vardı.)

Ahmed Hamdi Akseki Külliyatı öperek başına koydular. Kütüphanesine yerleştirdiler. O esnada Ahmed Hamdi Efendi, 'Ben dünyada Abdülmecid (Ünlükül) gibi âlim görmedim. Üstadın ilmi ise zaten kıyasa gelmez, onun ilmî vehbîdir' diye ifadede bulundu. Abdülmecid Efendi, o zaman Ürgüp Müftüsü idi. Ahmed Hamdi Efendi Üstadımızın mektubundan çok mütehassis oldu. Adeta hayat bulmuştu.(Bu mektup, Emirdağ Lâhikası-II de 10' uncu sahifededir.

"Benim yanımdaki hizmet gümüş ise, Ankara'daki hizmet altındır"

O zaman Ankara'da on gün kadar kaldık. Daha önce Üstadımız hapishanede iken, 'Ankara Dil Tarih Coğrafya Fakültesinde okuyan Araçlı Abdullah var, ona verirsin' diye Risale göndermişti. Bu defa gelişimizde onunla beraber kaldım. Yurtları geziyor, talebelerle temaslar kuruyorduk. Yani Cenab-ı Hakka şükür, Nur hizmetini ifa ediyorduk. Kendisi çok mübarek, mûnis bir zattı. Ruhen birbirimize ısınmıştık. On gün sonra ben tekrar Emirdağ'a döndüm. Emirdağ'da yirmi gün kadar Üstadımızın

hizmetinde bulunmak nimetine nail oldum. Gündüzleri Üstadımızın evinin bir odasında, geceleri otelde, küçük bir odada kalıyordum. Hz. Üstadımız Afyon hapsinden tahliye olalı dört ay kadar olmuştu. Şubat ayı olmasına rağmen havalar çok iyi geçiyordu. Mübarek üstadımız gündüzleri, cenuba bakan odasının penceresine çıkar, kiremitler üzerinden âfâka bakar, tefekkürde bulunurdu. Yirmi gün kadar hizmetinde kaldıktan sonra, beni tekrar Ankara'ya gönderdi. Yanında hizmetinde kalmayı çok arzuluyordum. Böyle her defasında muazzez Üstad beni Ankara'ya gönderiyordu. Ve defaatle;

Sungur, benim yanımdaki hizmet gümüş ise, Ankara'daki hizmet altındır' derdi. Zübeyir Ağabeyi ben gelmeden önce İstanbul'a göndermişti. O esnada Zübeyir Ağabeyden Üstadımıza bir mektup geldi. Üstadın yanına gelmeyi çok arzuluyordu. 'Başka türlü yaşayamayacağını, şu mektubu yazarken de gözyaşlarını tutamadığını' yazıyordu. Hakikaten mektup üzerinde yaş damlalarının eseri vardı. Mektubu Üstadımıza okurken bir ara Üstadımıza baktım. Hz. Üstad da gözyaşlarını tutamamış, mübarek gözlerinden damlalar inmişti. Bazıları onu gerçeğin zıddıyla, isnad ve iftiralarla mahkum ederken, böyle fedekâr Zübeyirlerin, huzuruna kabulünü yalvarmaları ve gözyaşlarıyla hizmetine girmek arzusu, İlahi bir tecelli idi ki; bir kaç ay sonra 1950 yılı baharı Zübeyir Ağabey, Üstadımızın hizmetine gelmişti... Ve aynı bahar, bu fakir dahi Emirdağ'a dönmek lütfuna nail olmuştum. Ziya ve Zübeyir ağabeyle beraber, o yaz hizmette kaldık. Mübarek bir zat, atı ile faytonunu Üstadımıza tahsis etmişti. Üstad ona da biraz ücret verirdi. Faytonu Zübeyir Ağabey sürüyordu. Biz de bazen biniyor, bazen de yürüyorduk, Hz. Üstadımızın işaretiyle... Ekseriyetle Keçili köyü civarında bir bağda kalırdık. O zamanlar Üstadımızın yanında iken yediğimiz yemek şöyle hülasa edilebilir: Biz yemeği taşımıyor, yemek bizi taşıyordu. Üstadımız, öğle vakti bazen üzüm, karpuz gibi hediyeleri, mukabilini vererek alır, bize taksim ederdi. O lezzeti ise şimdi bulamıyoruz. 1950 yaz mevsiminde Emirdağ'da Üstadımızla beraber olan hatıraları inşaallah tafsilatiyle yazmak müyesser olur.

"Sungur benim evlad-ı maneviyemdir."

Birkaç ay önce Şubat'ta, Emirdağ'da hizmetlerinde ilk defa yalnız başıma kalmıştım ki hizmette acemiliğimin, liyakatsizliğimin tezahürlerini açıkça görüyordum: Fakat Üstadımız çok şefkatli idi. Onun şefkat dolu bakışları arasında yaşıyor olduğumu hissediyordum. Bu yirmi gün içersinde Albay

Hulûsi Ağabey ziyarete gelmişti. Barla'dan ayrılışından sonra ilk defa ziyarete geliyordu. Demek yirmi sene sonra gelmişti. Üstadımız ona çok iltifatta bulundular. Bir ara Hulûsi Ağabeye, 'Sungur benim evlad-ı maneviyemdir, senin de evlad-ı maneviyendir' demişlerdi. Hulûsi Ağabey ziyareti müteakiben ayrılıp otobüse bindiği zaman, Hz. Üstad beni gönderip, 'Benden ayrılalı yirmi sene geçtiği halde, sanki yirmi gün evvel ayrılmış gibi gördüm kendisini Hulusî'ye söyle diye' demişti. Üstadımızın sözünü Hulusi Ağabeye naklettiğim zaman, o da aynen; 'Hakikaten benim için de öyle. Üstadımdan hiç ayrılmamışım, daima yanında kalmışım gibi beraberliğimi anlıyorum. Bunu ben de hissettim ve yaşadım' meâlinde cevapta bulundu.

Mevzu şimdi Hulusi Ağabeye geldi. Hazret-i Üstad Barla'da iken kendisi Eğirdir'de üsteğmen-yüzbaşı idi. Hz. Üstadın ilk talebelerinden. Sekizinci Lem'a olan keramet-i Gavsiyede ismi var. Gavs-ı Âzam Abdülkadir Geylani Hazretlerinin bir kasidesinin sonunda ' Ve kün kadiriyye'l-vakti lilahi muhlisen, taişü saiden sadıkan bi muhabbeti' fıkrasının 'lillahi muhlisen'de yer alan Hulusi, ihlası cihetinden de Nur'un birinci talebesi...

Üstadı ziyarete gelen muhtelif cemaatlere Hz. Üstadın bahsettiği bir hatıra ki, bu Hulusi Beyle alakalıdır ve manidardır. Üstadımız gelen ziyaretçilere sohbet ve ders esnasında bazen coşardı. Risale-i Nur'un bu millet ve memlekete en büyük faydasını ve komünizmi önlediğini ifade ederken çok zaman şöyle söylediğine şahidiz: "Soruyorum size! Yedi yüz milyon Çin'i ve yarı Avrupayı alan bir kuvvet niçin bize ilişemiyor? Halbuki bin yıllık bize hayfı var. En evvel bize ilişmesi lazımdı. Yemin ediyorum, Vallahi! Şu Kur'ân hakkı için, Kur'an-ı Hakim perde olmuştur. Ve onun bu asrın fehmine bir dersi olan Risale-i Nur en büyük sed olmuştur. Mesela, Nur'un miralay bir talebesi (yanındaki talebesine hafif sesle Hulusi Bey diye söyler) Urfa'dan Kars'a kadar komünizme karşı bir set çizdi. Nur'larla, Nurdan çıkardığı mev'izelerle, komünizmi durdurdu' diye Şarktaki mebdedeki hizmetinin ehemmiyetini yâd ederdi. Lillahil hamd sonradan başta Urfa olarak Diyarbakır, Erzurum ve Van gibi Şarkın mühim merkezlerinde zuhur eden kahraman şakirtler, sıddık hocalar, bahadır zatlar ve daha binler talebeler, Nur'un fedakâr hadimleri Şarkta, en mühim mevkide, Rus hududunda komünizme karşı büyük hizmetler ifâ ettiler. Sarsılmadılar, geri çekilmediler.

Şimdi ise Şarkın her vilayet ve kazasında, binler sadık fedakâr Nur talebeleri, Risale-i Nurun düsturları dairesinde birer Genç Said manasında hizmet-i Nuriyeye devam ediyoralar.

"Bölücülüğün karşısında Nur talebeleri"

Üstadımız Doğu Üniversitesi için gösterdiği büyük alâkasının semeresini Erzurum Üniversitesi semeredar neticeleriyle çok güzel gösterdi. Ve her tarafa nuranî sümbüller neşrettiği gibi Urfa, Gaziantep, Diyarbakır, Van gibi mümtaz beldeler dahi âlemde külli hizmetlere medar oldular. İlk defa Urfa'da teessüs eden dershane-i Nuriye ve Ceylan, Zübeyir, Abdullah ve Hüsnü gibi Hz. Üstadın gönderdiği talebeler , Şarktaki hizmetin Hulusi Ağabeyden sonra ilk nüvesini teşkil ettiler. Seyyid Salih de Urfalı olup âlem-i İslâmla irtibat-ı manevide, ehemmiyetli hizmette bulundular. Diyarbakır'da Mehmet Kayalar'ın gayretli ve oralardan çıkan muhterem âlim ve sadık talebeler, Nur'ların o havalide intişarına, inkişafına vesile oldular. Ve Gaziantep'ten çıkan sadık Nur talebe ve hadimleri de Nur dairesinin feyizli çiçekleri hükmünde Anadolu'yu şenlendirdiler. Şimdi de Şarkın her vilâyet ve kazasında ve hatta bazı köylerinde bile Nur dershaneleri bulunmaktadır. Bu arada şu hususu da ehemmiyetle tebarüz ettirmek yerinde olacaktır. Şarkta Risale-i Nur hizmetinin uhrevî, mânevi, îmanî neticesinden başka; millet ve memleketin saadetine, birlik ve beraberliğin teminine de en büyük sebep teşkil ettiği hususu, inkârı imkânsız bir vakıadır, bir gerçektir. Bu mesele, müstakil bir mevzu olarak ele alınıp elbette bir gün bütün haşmetiyle dünya efkâr-ı umumiyesinin nazarına arz edilecektir. Gündüze gece diyecek kadar körleşen bir kısım bedbahtların, Said Nursî ve talebelerine gerçeğin zıddı ithamda bulunanların asılsız yüzlerine, o asılsız isnatlar çarpılacaktır. Heyhat! O ithamlar nerede? Hazret-i Said'in binler külli ve kudsî hizmetlerinden başka, millet ve memleketin bütünlüğüne birlik ve beraberliğine dair bir asır boyunca Risale-i Nur'la ve talebeleriyle yaptıkları müsbet hizmeti nerede? Zaman gösterdi ki, o isnadı yapanların asıl kendileri bölücülük yaptılar, kışkırttılar, körüklediler. Karşılarında yine Nur talebelerini buldular. Evet Şarktaki o bölücü kışkırtmalara karşı iman nuruyla mukabele edenler yine Nur talebeleri oldular.

Neden onlar oldular? Çünkü, Türk, Kürt İslâm’ın kahraman bahadırları ve cihad hizmetinde halis kardeştirler. Bölücülüğü kışkırtanlar ise parçalayıp yutmak isteyen İslâm’ın ezeli düşmanlarıdır. Bu itibarla Şarktaki

Nur talebeleri, bu korkunç planı Nur-u imanla gördüler. Türkün ve dolayısıyla İslâm'ın aleyhinde, dehşetli oyuna gelmediler, aldanmadılar.

"Üstad konuştuğu kimselerin kabiliyetine göre hitap ederdi"

O sene, yani 1950 yazında Üstadımızla beraber Emirdağ'da hayatımızın en mesud günlerini yaşadık. Ziya ve Zübeyir Ağabeyle beraber, Hz. Üstadın evinin karşısında eski bir odada kalıyorduk. Emirdağ'da Çalışkanların dükkânı, bir hizmet merkezi idi. Çalışkanlar hanedanı ise bahtiyar hanedan idi. O zaman Emirdağ'da çok muhterem bir cemaat-ı Nuriye de vardı.

Zaten Üstadımız nereye gitse, nerede ikâmet etse böyle nurânî bir cemaat meydana gelirdi. Hz. Üstadın yanına gelenlerle, görüştüğü kimselerle, kabiliyetlerine göre konuşur, hitab ederdi. Bittabii herkes Üstüddan razı ve hoşnut olurdu. Gelenler de ayrı ayrı istidatta insanlardı. Üstadımız bazılarına Risale yazdırırdı. Kaymakam, Savcı v.s. zevatla konuşacak olanlara ona göre vazife verirdi. Üstadımızın teveccüh ettiği, hizmet tevdi ettiği zevat ise, zamanla çok istifade gördüler. Anlayış ve idrak kabiliyetleri arttı. Evet, Üstadımız, temas ettiği insanların hamiyet damarlarını tahrik eder, bihassa onları bulundukları köy, kasaba, dükkan ve tarlasından başka, dinî, İslâmî hakikatler, Allah, Peygamber hukuku olarak alâkalanacağı daireyi ona telkin ederdi. Herkeste İslâm dinine ait bir hamiyet peyda olur, gelişirdi. İslâmiyet namina, Kur'ân hesabına, vatan millet namına en yüksek makamata, icraatlara nazarlara çevrilir, ya takdir ve tahsin veya tenkit ve tahkir yapılır, bu suretle Allah için muhabbet, Allah için adavet sırrı zahir olurdu. Artık İslâm, o insanın gayesi olur, dünyada iman ve İslâmın teâlisine hasr-ı himmet ederdi. Zaten bu gibi şeyler, insanın dünyaya geliş hikmetleridir. En başta iman olarak ve iman nuruyla bakış esas olmak şartiyle...

"Bu asrın Sultân-ı Abdülkadiri Bediüzzaman'dır"

Üstadımız yanında iken bir gün, Keçili köyü bağlarında Üstadımızın kaldığı bağ evinin altında idik. Ben muallimlikten ihracımdan dolayı Şura-yı Devlet (Danıştay) nezdinde dava açmıştım. Mahkeme günü geldi. Ankara'ya gidecektim. Arzettim. Bana, müdafaatımda söyleyeceğim bazı şeyleri ifade ettiler. Hatta Haşir bahsine dair İbn-i Sina'dan bahsetti, müdafaatında böyle böyle dersin demişti. Lakin ben fikren ve aklen Üstadımın söylediklerini ihata edemiyordum. Belki şiddet-i muhabbetimden o anda bütün dediklerini anlıyor, zevk ediyordum. Fakat fikren ihata edemiyormuşum. Demek kalb kulağıyla Üstadımı dinliyormuşum.

Lillahilhamd, 1954'ten sonraki senelerde verdiği dersler, ikaz ve ihtarlarla akıl ve fikrimizi açtılar. Bu sahada da tarifi imkansız lütuflara nail oldum. Sonsuz şükürler... O sene, Eylül'den sonra mektepler açılmaya başlama zamanı, beni tekrar Ankara'ya; Ziya'yı İstanbul'a gönderdi. Ankara'da Abdullah, Salih, Ahmed ve Ziya Nur gibi kardeşlerle beraberdik. Ceylan'ı da, Üstadımız, hapisten tahliyeden sonra Urfa'ya göndermişti. Urfa'da 6 ay kaldıktan sonra Emirdağ'a döndü. Üstadımız Ceylan'ı da Ankara'ya gönderdi. Üstadımızın emriyle o sene beraber kaldık. Hatta bir ara Seyyid Salih ile de beraberdik. Seyyid Salih tıbbiyede okuyordu. Fıtratı icabı çok faal ve gayyur idi. Dershanede durmak yerinde, bize göre dış faaliyetlerde bulunurdu. Sonra Üstadımız ona, benim hariciye nazırım' diye iltifatta bulunurdu. Sonra anladık ki, bu daire-i Nuriyede, bu fabrika-i maneviyede her çeşit hizmet erbabına, kabiliyetlere göre ihtiyaç vardı. Ve hizmet, bütün bu ayrı ayrı kabiliyetlerin inkişafına medar oluyordu. Elhamdü lillahi hâzâ min fadli Rabbî...

Ankara'da, 1950 sonbaharında Üstadımız, bize Osman Nuri Efendi ile tanışmamızı söyledi. Üstadımız ona mektup göndermişti. O da Üstadımıza o günlerde sık sık mektup gönderiyordu. Bu zat harb-i umumide Alay Müftülüğü yapmış ve harpten sonra da Ankara'da 25 sene Millî Müdafaa Müftülüğünde bulunmuş mübarek bir zattı. Üstadımız ona, Ankara'da Hasan Feyzi yerinde ehl-i kalb bir mübarek zat olarak bakardı. O da Üstadımızı çok takdir ederdi. Devr-i Meşrutiyetten tanımış ve Eski Said'in bütün eserlerini okumuştu. O zatın Hz. Üstad hakkında, çok üstün takdir hisleri taşıdığını görürdük. Kaç defa işittim, Üstadı soranlara şöyle diyordu: "Bu asrın şeyh-i Ekber Muhyiddin-i Arabî'si ve Nakşibendî-i Kudsîsi ve Sultan-ı Abdülkadirî'si Bediüzzaman'dır.'

Üstadımızı Ankara'ya davet ediyordu. 'Bir hücre yaptırıyorum, mutlaka gel' diye ricada bulundu. Üstadımız sonra, 'Ankara'daki talebelerim o medrese-i Nuriyede benim yerime kalsınlar' diye mektup gönderdi. Emirdağ Lahikası 2. ciltte bu mektup var.

"Üstad Millet Partisi'ne iltifat etmezdi"

Merhum Osman Nuri Efendinin, Ankara'da çok tanıdıkları vardı. Hatta askerî temyiz reisi Kemal Kalkan Paşa müridlerindenmiş. Denizli beraatının temyizdeki tasdikinde hizmetleri olmuş. Ankara'da sivil ve askerî cenahta çok tanıdıkları vardı.

İlk Millet Partisi, Osman Nuri Efendinin evinde 33 kişilik bir heyet tarafından ve tamamen İslâmiyet için çalışmak gayesiyle kurulmuş. CHP karşısında ahrar tâbir ettiği Demokratların bölünmesi için ve dolayısı ile şark-ı şimalîden çıkan dehşetli dinsizlik cereyanının, bu bölünmelerle ehl-i imanın kuvveti zaafa uğramasıyla, bu vatanı istilâsına meydan vermemek gibi, en önemli bir mesele için Hz. Üstad, Millet Partisi gibi bölünmelere iltifat etmezdi. Onun için kaleme aldığı birkaç yazı ve makalelerinde bu hususu şöyle tesbit etmişti:

Millet Partisi ise; eğer ittihad-i İslâmdaki esas olan İslâmiyet milliyeti ki, Türkçülük onun içinde mezcolmuş, bir millet olsa, o Demokratın mânasındadır. Dindar Demokratlara iltihak etmeye mecbur olur. Frenk illeti tâbir ettiğimiz ırkçılık, unsurculuk fikriyle Avrupa, âlem-i İslâmı parçalamak için içimize bu frenk illetini aşılamış. Fakat bu hastalık ve fikir, gayet zevkli ve cazibedar bir halet-i ruhiye verdiği için pek çok zararları ve tehlikeleriyle beraber, zevk hatırı için her millet cüz'î, küllî bu fikre iştiyak gösteriyorlar.

Şimdiki terbiye-i İslâmiyenin za'fiyetiyle ve terbiye-i medeniyenin galebesiyle ekseriyet kazanarak başına geçerse; ekseriyet teşkil etmeyen ve ancak yüzde otuzu hakiki Türk olan ve yüzde yetmişi başka unsurlardan olanlar, hem hakikî Türklerin, hem hakimiyet-i İslâmiyenin aleyhine cephe almaya mecbur olacaklar. Çünkü İslâmiyetin bir kanun-u esasîsi olan bu âyet-i kerime; 'Velâ tezirû vaziretün vizra uhrâ'dır. Yani birisinin günahıyla başkası muaheze ve mesul olmaz. Halbuki ırkçılık damarıyla bir adamın cinayetiyle mâsum bir kardeşini, belki de akrabasını, belki de aşiretinin efradını öldürmekte kendini haklı zanneder. O vakit hakikî adalet yapılmadığı gibi, şiddetli bir zulüm de yol bulur. Çünkü, ' Bir masumun hakkı, yüz caniye feda edilmez' diye İslâmiyetin bir kanun-u esasîsidir. Bu ise çok ehemmiyetli bir mes'ele-yi vataniyedir. Ve hakimiyet-i İslâmiyeye büyük bir tehlikedir.

Madem hakikat budur. Ey dindar ve dine hürmetkâr Demokratlar! Siz bu iki partinin gayet kuvvetli ve zevkli ve cazibedar nokta-ı istinadlarına mukabil, daha ziyade maddî ve mânevî cazibedar nokta-ı istinad olan hakaik-i İslâmiyeyi, nokta-i istinad yapmaya mecbursunuz. Yoksa sizin yapmadığınız eskiden beri cinayetleri, nasıl eski partiye yüklüyorlarsa, size de yükleyip, Halkçılar ırkçılığı elde edip; tam sizi mağlûp etmeye bir ihtimal-i kavî ile hissettim. Ve İslâmiyet namına telâş ediyorum.

Milliyetçilere gelince;

Eğer bu partide sırf İslâmiyet esas olsa, Demokrat Partiye yardım ettiği gibi, muhalif ve muarız olmayarak iktidara gelmesine çalışmaz. Eğer bu parti, Irkçılık ve Türkçülük fikri esas ise, birden hakiki Türk olmayan bu vatandaki ekseriyetin ancak onda üçü Türktür, kalan kısım da başka milletlerle karışmıştır. O zaman hürriyetin başında olduğu gibi, bu asil ve masum Türk milleti aleyhine bir milliyetçilik tarafgirliği meydana gelecek, o vakit hakikî Türkleri ecnebiler boyunduruğu altına girmeye mecbur edecek. Veya Türkleşmiş sair unsurdan olan ve bu vatanda mevcut ırkçılık ve unsurculuk damarıyla bir ecnebiye istinad ile masum Türk milletini tahakkümleri altına alacaklar. Bu durum ise dehşetli, tehlikeli olduğundan, Kur'ân ve vatan ve millet hesabına, dindar ve dine hürmetkâr Demokrat Partinin iktidarda kalmasını te'min etmeleri için ders veriyorum' dedi.

"Ankara'da hükümetle temaslar"

Ankara' da, 1950 senesinin son aylarında, okulların ve üniversitelerin açıldığı zamanlarında kalışımız, biiznillah, hizmete medar oluyordu. Hz. Üstad Ankara'ya çok ehemmiyet veriyordu. Bu aciz, her köyden ayrılışımda Hz. Üstadın hizmetinde, yanında bulunmak, ondan ders ve terbiye almak ümit ve hayaliyle yaşadığım ve huzuruna vardığım halde; on, on beş, yirmi gün bırakıp, Ankara'ya gönderiyordu. Ankara'da, payitaht-ı hükümetteki hizmetin ehemmiyetini ifade buyuruyordu. O zamanda Ankara'da zaman zaman bulunanlar arasında Abdullah, Ceylan, Hüsnü de vardı. Rahmetli Ceylan Urfa'dan gelmişti. Hz. Üstadın emriyle Ankara'da kaldı. Müteaddit dershanelerde beraber kaldık. Bir ara Seyyid Salih, Ziya Nur da beraberdi. Ahmet Atak, Mülkiyede okuyor, evinde kalıyordu. Hüsnü Bayram da Safranbolu'dan gelmiş, hizmet-i Nuriyeye atılmıştı. Demokratların iktidara gelmesiyle üniversite muhitlerinde cüz'i külli hizmetler de başlamıştı. Üniversite mescitlerinde konferanslar veriliyordu. Hep Risale-i Nur'dan ve hizmet-i Nuriyeden bahsediliyordu. Afyon mahkemesi de sona ermediği için temyiz mahkemesi ile Adliye Vekili, Başvekil ve Heyet-i Vekîle ile mecburi temaslar oluyordu. Hazret-i Üstadın o makamlara beyanat ve ihtar mahiyetindeki yazıları vardır. Meb'uslarla bilhassa temaslar oluyordu. Afyon Mebusu Gazi Yiğitbaşı ve Isparta Mebusu Tahsin Tola Risale-i Nur'a ve Nurculara yakından alâkadarlık gösteriyorlardı.

"Eskişehir'de neşriyat hizmetleri"

Sonra Ticani hadiseleri çıktı. Ceylan'la biz, Adapazarı'na ve İstanbul'a gittik. Sonra Emirdağ'a geldik. Hazret-i Üstad Ceylan'la beni Eskişehir'e gönderdi. Eskişehir'de Hafız Osman'ın evinde kaldık. Üstadımızın emir ve tavsiyesi üzerine, el-Hüccetü'z-Zehra'yı, yeni ve eskimez harfle teksirle neşrettik. Aynı zamanda İkinci Şua, Hutbe-i Şamiye, Hakikat Çekirdekleri'ni de neşrettik. Hutbe-i Şamiye'yi Üstadımız, Türkçeye tercüme etmişlerdi. Eskişehir'de, görüşmeler ve bilhassa subay ve astsubaylarla temaslar oluyordu. Temaslarımızda mutlaka Nur'lardan imana ve ibadete dair bahisler okunur, mukaddes dinimize dair anlayış ve talimde bulunulurdu. Bir askere, bir muallime, bir subaya veya bir doktora, bir mühendise, imana dair bir bahis okumayı, bir ders yapmayı, kainatta en büyük mesele telakki ederdik. Gerçek de bu idi. Zaten ezelden ebede kadar her şey, bütün zamanlar ve mekânlar, dünya ve ahiret her şeyin sahibi, maliki, mutassarrıfı olan Allah'a imana dair olan zahiren en küçük mesele, hakikatte en büyük ve daimi bir mesele olarak bilmeyi Nur'lardan ders aldığımızdan, imana, Kur'an'a ait en küçük bir mesele, nazarımızda en büyüktür. Ehl-i dünya, Nur talebelerinin, doğrudan uhrevi ve rıza-yı Hakka müteveccih ve dolayısıyle millete, memlekete, emniyet ve asayişe de faydalı, en müessir hizmetlerinde dünyevi, sûri düşünceler zannettiler ve o zanla hapisler, nefiyler, zulümler tevali edip gitti.

"Üstad Eskişehir'de"

Nihayet 1 Muharrem 1371 günü Hazret-i Üstadımız bazen Büyük Ceylan dediği Mehmet Çalışkan Ağabey ile Emirdağ'dan Eskişehir'e geldiler. Yıldız Otelinin bir odasına yerleştiler. Çalışkan Mehmet Ağabey, izin isteyip geri döneceği zaman, mübarek Üstad; 'Muhammed! Yüz senelik hizmet yaptınız' diye iltifatta bulundu.

Hazret-i Üstadın bu nev'i iltifat gibi görünen kelamları, derinliğine ve yüksekliğine olarak ebede doğru mânâlar taşır. Çünkü, o, bu zamanda hakkın bir tercümanı, hakikatın mübelliği idi.

Artık bundan sonra Hazret-i Üstad Emirdağ'da pek kalmadı. Gelip gitti ve irtibatını da kesmediler.

Bundan sonra Isparta'ya gidip bir müddet kaldıktan sonra Gençlik Rehberi Mahkemesi münasebetiyle İstanbul'a gitti. Tekrar Emirdağ'a avdet edip 1953 senesi ortasına kadar Emirdağ'da ve bazan Eskişehir'de ikamet edip son yedi senelik hayatını geçirmek üzere Isparta'ya gelmiş ve orada ikamet etmiş. Yanındaki talebe ve hizmetkârlarına Risale-i Nurdan Arabî

Mesnevî-i Nuriye ve İşârâtü'l-İcaz'ı ve sonra da Ankara ve İstanbul'da neşredilen Risale-i Nur mecmualarını defalarca ders usulü okuyarak dersler vermiştir.

"Üstadın askerlere dersi ve bakışı"

O zamanlarda Eskişehir Hava Üssünden subay, astsubay ve askerler Hazret-i Üstadın ziyaretine geliyorlardı. Üstadımız Eskişehir'e ayrı bir ehemmiyet verirdi. Gelen subay ve astsubaylara çok samimi davranırdı. Risale-i Nur'un maksadını ve hakikatını, kendi gayesini ve hayatından hatıraları anlatırdı. Bilhassa ordunun üzerinde çok dururdu. Asırlar boyunca Kur'an'a hizmet eden ve zemin yüzünde tevhid-i İlahi bayrağını galibane gezdiren ve hak, hakikat nurunu neşreden kahraman ordunun imanlı zabitlerinin her saati, çok saatler ibadet hükmüne geçtiğini ve imanlı bir subayın hizmeti bin hükmünde olduğunu ifade buyuruyorlardı. Ve namazını kılanların, her bir saatinin 10-20-30 saat ibadet hükmüne geçtiğini, askerlik, saatlerinin bakileşip, ebedi neticeler verdiğini vesaire ders verirdi. İman-ı tahkikî kazanmalarını arzu ederdi. 10-20-30 saat demesi, karada, denizde, havada hizmet eden imanlı askerler içindir. Hem anarşiliğe karşı, askerlerin maddi mücahidler olduğunu söylerdi.

"Hakiki Türkler zulmetmez"

Hazret-i Üstad, iman nuruyla baktığı için Anadoluyu çok severdi. İslâmın ileri karakolu olarak bakardı Türkiye'ye... Ve burada meskûn ahaliye kalbinin tâ derinliğinden şefkat gösterirdi. Türk milletini çok severdi.

Ben bakıyorum; kim bana zulmediyor, dikkat ediyordum, onlar katiyen Türk değillerdir. Çünkü, hakiki Türklerde zulmetmek damarı yoktur. Bana zulmedenler, Türklük perdesi altına girmiş başka millettendir, ' ve ' Her milletten ziyade yüksek bir haslet, bir manevi kahramanlık Türklerde görüyorum' derdi.

Bir gün, Eskişehir'de, Yıldız Otelinin üst katında Hazret-i Üstadın odasında hizmetindeydik. Bir kuşluk vakti idi. Beş adet jet uçağı otelin üstünden şiddetli ses çıkararak geçtiler. Pencereler de açık idi. Hazret-i Üstad gülümseyerek, 'İnşaallah bunlar bir zaman İslâmiyete büyük hizmetler edecekler' dedi. Ve ilaveten, 'Sungur, askeriyede bir ruh var. O ruh, benimle dosttur. Bilmiyorum, ya o bir kişidir veya cemaattir; sağdır ve ölüdür; velîdir veya kutubdur. Bilmiyorum, fakat bir ruh var ki; o ruh benimle dosttur' diye beyanda bulundular.

"Bunlarla iftihar ediyorum"

Yine bir gün Isparta'da odasında idik, jet uçakları geçmişti evin üstünden. Gürültülerini duymuştuk. Hazret-i Üstad derinden derine sevinçli bir halde şöyle buyurdu:

Ben bunlarla iftihar ediyorum. Benim nev'imin icadı olduğu için, sair kainat kardeşlerime karşı nevimin hesabına iftihar ediyorum.'

1951 sonbaharlarında Eskişehir'de hizmetinde bir müddet bulunduktan sonra Hazret-i Üstad, tekrar beni Ankara'ya gönderdi ve havacılardan Başçavuş Ahmet kardeşi hizmetinde bulundurdu. O zaman Eskişehir'de çok canlı bir cemaat mevcuttu.

"Şeyh Hacı Hilmi Efendi"

Muttalipli Şeyh Hacı Hilmi Efendi, Hazret-i Üstadımıza yakından alakadardı. Hem o, hem Çalışkan'ların babaları Şeyh Hacı Ali Efendi gibi Konya civarlarında da Seydişehirli Hacı Abdullah Efendinin mensupları, umumiyetle Nur'a talebe olmuşlardı. Hazret-i Üstad bu merhum büyük veli zatı rahmetle yad ederdi. Ve 'Seydişehirli Hacı Abdullah Efendinin bütün mensupları benimle alâkadardır. Risale-i Nur'a âlakadarlık gösteriyorlar' derdi. Bir gün Hz. Üstad, odanın anahtarını bana vermişti. Kapıyı da onun emriyle kilitlemiştim. Ben dışarıda iken Hacı Hilmi Efendi gelmiş, sonra geri gitmiş. Hz. Üstad, 'Bunda bir hikmet var' dedi. Sonra geri geldi, görüştüler.

"Gençlik Rehberi davası için Üstad İstanbul'a geldi"

Ben Ankara'ya gittikten bir müddet sonra Hazret-i Üstadımız, Isparta'ya gitmişlerdi. Orada Hüsrev Ağabeyin oturduğu evin üst kısmında bir müddet ikamet buyurduktan sonra, Gençlik Rehberi Mahkemesi dolayısıyla İstanbul'a geldiler. Hanımlar Rehberi'ndeki "Hasbihal" ve Nur Âleminin Bir Anahtarı'ndaki mektup o senede bir kısmı Isparta'da, bir kısmı da İstanbul'da neşredilmiştir.

İstanbul Mahkemesi ve o sebeple İstanbul'da ikameti, çok hizmetlere medar olmuştur. Kendileri bu husus için, Nur Âleminin Bir Anahtarı'nda dercedilen bir mektubunda şöyle der:

Size bütün ruh'u canımızla müjde veriyoruz ki, Nurculardaki tam ihlâs ve hakiki sadakat ve sarsılmaz tesanüd vesilesiyle başımıza gelen bütün musibetler, hizmet-i imaniyemiz noktasında büyük nimetlere çevrilmiş ve perde altında hatır ve hayale gelmeyen Nur'un fütuhatları oluyor...

Meselâ, Isparta'dan buraya mahkemeye gelmekliğim için yüz banknot, otomobile mecburiyetle verildi. Sizi temin ediyorum ki; yalnız bu meselede ve yalnız Rehber'e ait ve yalnız benim sahsıma ait meydana gelen ve gelmeye başlayan netice-i hizmete, iki bin banknot verseydim yine ucuz sayacaktım. Umuma ait neticeleri de buna kıyas edilsin... Said Nursî.'

Gençlik Rehberi Mahkemesi, üniversite talebesi Muhsin Alev'in aynı eseri tab etmesinden dolayı açılmıştı. Hazret-i Üstadın İstanbul'a teşrifleri İstanbul âfakında heyecan ve sürur uyandırdı. Yeni nesil, gençlik arasında büyük bir sevgiyle karşılandı. Nur'ların bundan sonra daha da intişarına, inkişafına, okunmasına ve yayılmasına vesile oldu. İstanbul, çok cihetlerden merkeziyet arzeden bir beldedir. Bilhassa her türlü neşriyatın merkezidir. Elbette Risale-i Nur burada, İstanbul'da, merkezî bir hüviyetle varlığı, neşri, hizmeti, umum Anadolu'ya, dünyaya, Nur'un sesini duyurması noktasından ehemmiyetli idi.

Hz. Üstad Ankara, İstanbul, Urfa ve Diyarbakır gibi yerlerle bizzat alakalanmış, kendisine hizmet merkezleri kabul etmiştir. Her birisi merkezi bir mana taşıyordu. Bu itibarladır ki, bu merkezlerde çalışan, hizmet eden Nur talebelerine Hz. Üstad ayrıca önem verirdi.

O zaman İstanbul'da Hz. Üstadın eski talebelerinden çoklar vardı. Ve Denizli hapsinde yatan Van'daki eski talebelerinden Seyyid Şefik Efendi ve Gönenli Mehmet Efendi ve Medresetü'z-zehra erkânlarından Refet Bey ve Hafız Emin gibi talebelerinden çoklar vardı.

"Hz. Üstadımız talebelerine metanet bahşeden iltifatlarda bulunurdu"

Yeni Said'in, yani Hz. Üstadın artık son hayatının, son hizmet devresinin hâdim ve naşirlerinden de Cenab-ı Hak fedakâr genç Saidleri ihsan buyurmuştu. O zaman İstanbul'da başta Ahmet Aytimur, Ziya, Abdülmuhsin olarak Üzeyir, Galib, Hakkı ve Mehmet Fırıncı gibi genç Saidler hizmet-i Nuriyeyi omuzlamaya başlamışlardı. Sonra Mehmed Emin Birinci de İstanbul'daki hizmete dahil oldu.

Hz. Üstadın İstanbul'a gelişleri ile yeni hizmet ve yen bir neşriyat kadrosu da, Rahmet-i İlahiye tarafından ihsan ediliyordu. Lillahilhamd hem İstanbul, hem Ankara, hem Urfa ve Diyarbakır gibi Nur'un hizmet merkezleri meydana gelip kısa bir zamanda her tarafa Nur'un yayılmasına vesile oldular. Hz. Üstadımız muhtelif vesilelerle görüştüğü Nur hadim ve

naşirlerine, talebelerine gayret, sabır, metanet bahşeden iltifatlarda bulunurlardı.

Üstadımız duaları, teşvik ve terğipleri ise, hizmet edicilere ruh hükmüne geçmiştir. Çünkü onun mübarek nefesi, hayat bahşeden bir tiryak gibi idi. Bakışı da, nazarı da aynen öyle... İşin aslı zaten, bir ruh-u kudsînin ayrı ayrı teveccühleridir. Üstadımız Ahmet Aytimur'a defaatle;

Seni on şeyhülislâm yerinde, on fetva emini Ali Rıza yerinde kabul ediyorum' diye iltifatta bulunurdu. Mehmet Fırıncı'ya da bir gün, İstanbul'un Hüsrev'i demişti. Her bir talebesine böyle iltifatları olur, onlara sarsılmaz bir metanet kaynağı lütfederdi. Ben şimdi hepsini hatırlayamıyorum ve bilemiyorum. Hz. Üstad, görüştüğü ve ziyaretine gelenlere, talebelerine her birisine böylece ayrı ayrı tebrik ve iltifatlarda bulunurdu.

"Nur'un en büyük kahramanı"

Üstadımızın bu şekil talebelerine iltifatkar sözleri, yabana atılacak (hâşâ) kuru laflar değildir. O mühim zamanlarda, talebelerini azami fedakârlığa sevkeden birer İlâhi tecelli idi onlar... 1958 Ankara mahkemesinde avukatımız olan ve sonra Hz. Üstadın da avukatlığını üzerine alan Bekir Berk'e;

Nur'un en büyük kahramanı, Nur'un en büyük kahramanı' vesaire iltifatları, bilâhare 1971 İzmir mahkemesinde Savcı Nureddin Sayer'in Hz. Üstada, Nur'a ve Nurculara çok dehşetli hücumu esnasında, Bekir Berk'in pervasız çıkışı ve Üstadı kahramanca müdafaası gibi sair fedakarane hizmetleri, Hz. Üstadımızın beyanlarını teyit etmiştir.

Isparta Mebusu Dr. Tahsin Tola anlatıyor:

1956'dan sonra Risale-i Nur'un resmen neşri gibi hizmetlerin ifası zamanında, Hz. Üstadı Isparta'da ziyaret etmiştim. Çok iltifatlarda bulundu. Ve ' Hatta aynen yanımdakilerle berabersiniz. Bana öyle deniyor' gibi cümleler mübarek lisanından dökülüyordu.'

Bütün bunlar, gerçekte var olan, nefsülemirde mevcut olan, bir kudsi hakikatın tereşşuhatlarıdır. Veya Hz. Üstad öyle kabul ediyor, dua ediyor ve temenni ediyordu. Aslında malum olduğu üzere, Cenab-ı Hakkın nazar-ı takdiri ve kabulü esastır. Ve bu daire hayattar, ruhani, nurani bir dairedir. Herkes ihlasına, sadakat, sebat ve fedakârlığına göre, hakikat âlemine ne aksederse, ona nail olur. Hz. Üstadımızın iltifatları, o hakikatlerin bayanıdır.

Veya bir dua-yı manevidir veya bir temennidir veya hayattar bir ricadır. Cenab-ı hak öyle kabul eder, Allahu âlem. O kudsi ruh, ayrı ayrı kabiliyetleri böylece çalıştırmşır, hakikat canibine sevketmiştir. Cenab-ı Haktan bütün Esma-yı Hüsnasını şefâatçı yaparak niyaz edip yalvarıyoruz ki, bizi ihlas-ı etemme nâil buyursun. Sırat-ı müstakimde hak ve hakikat yolunda ve onun bu asırdaki tezahürü Risale-i Nur dairesinde kemal-i sadakat ve metanetle daim yürütsün ve rıza-yı kudsîsine ulaştırsın. Amin, bihürmeti seyyidi'l-mürselîn.

Malatya hadisesi diye adlandırılan Ahmet Emin Yalman'ın yaralanma hadisesi, dindarlara, milliyetçilere karşı cephe almaya vesile oldu. O sebeple geniş tevkifat başladı. Demokratları iğfal ettiler. Bütün milliyetçi kadroları tasfiyeye, şubelerini kapatmaya başladılar. Ve bunun neticesi olarak geniş dairede intibaha başlayan milliyetçi, mukaddesatçı cereyan geri çekildi ve Demokratların ileride başını yiyen solculuk gayretleri meydan bulup, fırsat bulup yeniden canlanmaya başladı. İktidar partisinde bulunanlar sağ, sol ikisine de çatmaya başladılar Hz. Üstad Bediüzzaman bu hususta ikazlarda bulundu. Sağa çatmanın sola yardım olacağını ihtar etti. İşte o ikazlardan birisi budur:

"Küfür ile iman ortası yoktur"

Küfür ile iman ortası yoktur. Bu memlekette İslâmiyete karşı komünist mücadelesi, ortası olamaz. Sağ ve sol, ortası üç meslek icab ettirir. Eğer İngiliz, Fransız deseler hakları var. 'Sağ İslâmiyet, sol komünistlik; ortası da nasraniyet' diyebilirler. Fakat bu vatanda küfr-ü mutlaka karşı iman ve İslâmiyetten başka bir din, bir mezhep olamaz. Olsa, dini bırakıp komünistliğe girmektir. Çünkü hakiki bir Müslüman hiçbir zaman Yahudi ve Nasranî olamıyor. Olsa olsa dinsiz olup tam anarşist olur.

...İnşaallah, Maarif ve Adliye Vekilleri gibi sair erkânlar da bu ehemmiyetli hakikatı tam anlayacaklar. Sağ-sol tâbiri yerine, hak ve hakikat ve Kur'an ve îman kuvvetine dayanıp bu vatanı küfr-ü mutlaktan, anarşilikten, zındıkadan ve onların dehşetli tahribatlarından kurtarmaya çalışmalarını Rahmet-i İlâhiyeden niyaz ve rica ediyoruz... Said Nursî.'

"Malatya Hâdisesinin tesirleri"

Malatya Hâdisesinin tepkileri mukaddesatçı muhitte, yani umumiyetle Türk milletinde büyük oldu. Bir tek Ahmet Emin Yalman'a kurşun sıkılması, sanki hükümet siyasetinin ve devlet idaresinin yön değiştirmesine sebep olup 27 yıllık ceberut idareden sonra bir parça nefes alarak varlığını

duyurmaya kalkışan milliyetçi, mukaddesatçı, hürriyetçi çevreler, susturulmaya başlandı. Göz dağı verildi. Tevkifler başladı. Ve Başvekilin o malum Gaziantep nutku, Demokrat Parti'de bulunan dindar Demokrat mebusları da hedef alan ve milliyetçi çevrelerde, 180 derece yön değiştiren bir üslûp ve davranış olarak kabul edildi. Zaten idarî iktidardan düşmemiş olan eski zihniyet, Demokrat reislerin bazı desise ve iğfalata, tahrikata kapılarak yaptıkları hareketler ve galeyanları neticesi, tekrar kuvvet buldu. İrtica irtica diye vaveylaya başlayan solcular, dindarlara ve dolayısıyle Demokrat idareye karşı hücuma geçti.

"Hakiki irtica nerede ve kimde"

O zaman Hz. Üstadın, 'Kardeşlerim! Sizce münasip ise, Başvekile ve dindar mebuslara verilmek üzere ihtara binaen yazdırılmış gayet ehemmiyetli bir hakikattır' başlığı altında kaleme alıp neşrettiği mektubu, dindarlara irtica ithamlarına çok yerinde bir cevaptır. Hz. Üstad bu yazılarıyle hakiki irticanın nereden ve kimde olduğunu ortaya koyuyor. Gönül isterdi ki, Emirdağ Lahikası'ndaki o mektubu, olduğu gibi aynen dercedeyim. Siyasîler, idareciler, ehli maarif herkes okusun da, o zamanlarda gerçeği haykıran ve az zaman sonra, hadiselerin kendini te'yid ettiği (lisanü'l-hak) Hz. Üstad anlaşılsın. O mektubun mukaddemesinde diyor:

Kırk seneye yakın siyaseti terkettiğimden, ekser hayatım bir nevi inzivada geçtiğinden, hayat-ı içtimaiye ve siyasiye ile meşgul olmadığımdan büyük bir tehlikeyi göremiyordum. Bugünlerde o tehlikenin hem millet-i İslâmiyeye ve hem de bu memleket ve hükûmet-i İslâmiyeye büyük bir zarar vermeye zemin hazırlamakta olduğunu hissettim. Mecburiyetle, İslâmiyet milliyeti ve hâkimiyeti ve memleketin selâmeti için çalışan ehl-i siyaset ve cemiyet-i beşeriyeye hamiyet ile çalışanlar için bana manevî bir ihtar edildiğinden 'Üç Nokta'yı beyan edeceğim:

Birinci nokta: Gazeteleri dinlemediğim halde bir-iki senedir 'irtica ile itham' kelimesi mütemadiyen tekrar edildiğini işitiyordum. Eski Said kafasıyla dikkat ettim, kat'iyyen gördüm ki: Siyaseti dinsizliğe âlet yapan ve beşerdeki en dehşetli vahşet ve bedevîliğin bir kanun-u esasîsine irticaa çalışan ve hamiyet maskesini başına geçiren gizli İslâmiyet düşmanları, gaddarâne bir itham ile ehl-i İslâmiyet ve hamiyet-i diniye ve kuvvet-i îmaniye cihetiyle, değil dini siyasete âlet yapmak; belki de siyaseti dine âlet ve tâbi yapmakla; tâ İslâmiyetin kuvvet-i mâneviyesinden bu hükûmet-i

İslâmiyeyi tam kuvvetlendirmek ve dört yüz milyon hakikî kardeşi arkasında ihtiyat kuvveti bulundurmak ve bir kısım zâlim Avrupa'nın dilenciliğinden kurtulmak için çalışanlara pek haksız olarak 'irtica' damgasını vurup onları memlekete zararlı tevehhüm etmeleri, yerden göğe kadar hadsiz bir haksızlıktır. Nümunelerinden birinci nümunesi: Bu asrın dehşetli zulmüne karşı bir sed olarak ikinci noktada beyan etmek zamanı geldi. Menşeleri iki kanun-u esasiye istinad eden iki irtica var... ilâ âhir.'

"En büyük ispat"

Malatya Hadiselerinin neticeleri Nur dairesinde de görüldü. O zaman Samsun'da Büyük Cihad adiyle haftalık bir gazete çıkıyordu. O zaman Hz. Üstaddan gelen mebuslara, heyet-i vekileye hitaben yazılan bazı yazıları o gazeteye gönderiyorduk. O gazete, Hz. Üstadın bir yazısının başına ve sonuna ilave notlar koyarak neşretmiş, yazının başlığına da 'En büyük ispat' koymuş. Demokratların aleyhine, 'İşte Said Nursi'ye yapılan bu muameleler Demokratların din lehinde olduğunu tekzip ediyor' diye ilâve koyuyor. Bunun üzerine savcılık harekete geçerek. Hz. Üstadın ifadesini almak üzere Emirdağ'a talimat yazmış. Ben o ifade zamanında Emirdağ'da Hz. Üstadın yanında idim. Savcılıkça ifadeye geldiler. Ben baktım ki, bizim Ankara' dan gönderdiğimiz yazı. Hz. Üstadımızın ifadesinde; mebuslara hitaben şekva tarzında yazdığını, Samsun'da Büyük Cihad'a birisinin göndermiş olabileceğini ifade buyurdu. Ama ben de Hz. Üstada demedim, 'Ben gönderdim diye... Bizim gönderdiğimizi manen biliyordu kanaatindeyim.

"Samsun'da açılan dava"

Sonra ağır ceza mahkemesine Samsun'da dava açılmış; hem Üstadımız aleyhine, hem gazete müdürü aleyhine... Gazetenin Neşriyat Müdürü Hüseyin Yücel tevkif edilmiş haberini duyduk. Sonra beni tekrar Hz. Üstad Ankara'ya gönderdi. O zaman Hacıbayram yakınlarında tek bir oda tutmuş, orada kalıyordum. Teksirle neşredilen eserleri yeni ve eski isteyenlere veriyorduk. Fakat takibat altında idik. Samsun'da gazete idarehanesinde yapılan aramada bizim mektuplarımız ele geçmekle telgrafla bizim de tevkifimize karar verilmişti. 19 Şubat 1953 günü tevfik edilerek Samsun'a sevkedilmek üzere Ankara Cezaevine gönderildik. Dokuzuncu koğuşta, kule altında, bir aya yakın kaldık. Kule altında komünizmden mahkûm bir öğretmen ve Ticani Şeyhi Kemal Pilavoğlu ve o zamanda Ticani hadisesini planlayan ve ikinci adam olarak bilinen Kâmil Tunalı ile bir kaç Müslüman

vardı. Bir de Mehmet İzzeddin adında Urfalı, meczub, mübarek bir derviş de bulunuyordu.

"Ticanî hadisesi ve Pilavoğlu"

Yanımda İkinci Şua gibi birkaç risale vardı. Onları yazıp okumakla vakit geçiriyordum. Kemal Pilavoğlu, Hz. Üstad hakkında, daima müsbet kanaat izhar ederdi. Tasavvufî tabirlerden olarak, 'Bekabillah mertebesinin 9. derecesi ki, son derecesidir. Velayetin son hudududur. Said Nursi o mertebededir Gavs-ı Âzam Abdülkâdir-i Geylânî Hazretleri de aynı mertebede idi' diye beyanda bulundu. Bir gün kendisine İkinci Şua'dan bir miktar okumuştum. Dinledi ve 'Siz, Said Nursi Hazretlerinin tasavvufla alâkası olmadığını söylüyorsunuz Halbuki şu hakikatler bile o zatın kainatta Esma-i İlahiyeyi müşahede ettiğini gösteriyor' demişti. Velhasıl, bu merhum zatla zaman zaman konuşurduk. Kâmil Tunal'dan uzun uzun şikâyet etti. O da karşımızda yatak üzerinde zikir ve cezbe halindeydi. Kemal Beyden ziyade taassup gösterirdi. Kemal Pilavoğlu o neşredilen 'Nur Saçan' imzalı ve heykellerin kırılmasını tavsiye eden mektubu, kendisinin yazmadığını, haberi olmadığını, Kâmil Tunalı'nın yazıp etrafa gönderdiğini, sonra muttali olduğunu ve arada bir kaç hadise zuhur edince kendisini çağırıp ikaz ettiğini, 'Git emniyete teslim ol, kendin yaptığını söyle' dediğini, fakat maalesef aksini yaptığını, 'Ben ona emniyete teslim ol dememişim' gibi daha çok tahribatta bulunduğunu şikavetvâri, acı acı anlatmıştı. Hattâ bir ara, 'Said Nursi'nin takdir edilecek bir hususiyeti de, bizim gibi böyle meczublarla meşgul olmamış, mekteblileri, gençliği irşada çalışmış' diye sitayişle beyanda bulundu. Ve kendisi de tahliyeden sonra mesaisini daha ziyade eser telifine verdi.

"Kur'ân-ı hikemiyatını Said Nursî gibi ifade edene rastlamadım"

Bir gün Dokuzuncu Koğuşa hapishane savcısı ile bir savcı ve müdür geldiler. Ben Samsun'a gidemediğimden şikâyet ettim. Savcının birisi, 'Ben Hastalar Risalesi'ni okudum. Fazla ilmî bir hüviyet göremedim' dedi. Ben de, bir de bunu dinleyin diye, İkinci Şua'dan bir miktar heyecanla okudum. Savcılar, 'Bu hakikaten ilmî imiş' dediler. Ve Pilavoğlu'na dönerek; 'Said Nursî hakkında sen ne dersin?' dediler. Kemal Pilavoğlu da' Ben çok tefsir okudum. Fakat Kur'ân'ın hikemiyatını Said Nursi gibi en güzel şekilde ifade edebilene rast gelmedim. Şüphesiz bu hizmeti de garazsız ve ivazsızdır' diye cevapta bulundu. O gün öğleden sonra ayrıldım ve bir gece Ankara'da, nezarette kaldıktan sonra, Jandarma nezaretinde şiddetli soğuk içinde altın

bilezikle kelepçeli olarak, otobüsle Samsun'a müteveccihen hareket ettik. Jandarmalar öğle namazı için Çorum'da bilezikleri çıkardılar. Bir daha da takmadılar. Samsun'a vardık. Hüseyin Yücel ile beraberdik. Saf, temiz, haksızlığa karşı alevlenen bir kimse idi. Hemen her gün veya gün aşırı ismi ünlenir, ifadeye çağrılırdı. Büyük Cihad gazetesindeki yazılardan dolayı hakkında sekiz dâva açılmıştı. Mahkemeye çıktığımızda savcı, Hz. Üstadın da Samsun'a gelmesini, celbini talep ediyordu. Her mahkemeden Üstadımıza ait bir rapor geliyordu. Evvelâ Emirdağ'dan, sonra Eskişehir'den heyet-i sıhhiyeden hasta olduğuna dair rapor geldi. Savcı, tam teşekküllü hastahaneden gelmeyince kabul etmedi.

Ve nihayet, İstanbul Gureba Hastahanesi'nden ne havadan, ne karadan, ne de denizden Samsun'a gelemez diye rapor verilmişti. Bu rapor mahkemede okundu. Savcı, 'Madem gelmiş, Samsun'a da gelebilir' dedi. Fakat mahkeme kabul etmedi. Hattâ savcının eline Afyon müdafaası geçmiş, reise uzatarak, 'Efendim, bakınız, Mehdîlikten bahsediyor' diye, güya delil ibraz ediyor gibi Afyon müdafaasını reise uzattı. Reis, 'Bu mahkeme müdafaası, bundan suç mu çıkaralım?' diye önüne geri fırlattı.

"Radyodan dinlediğimiz Kur'ân büyük teselli vermişti"

Bizim mahkememiz 4 ay kadar sürdü ve neticede 18 aya mahkûm edildik. Beraatımızı beklerken, bu mahkûmiyet kararını dinlerken, ani bir sıkıntıyı müteakip, demek Nur'un yardımı ve Üstadımın himmeti yetişti ki, o ani sıkıntıya mukabil, değil bu 18 ay, bir gün ömrümüzün dahi sona ereceğini tahattur edip, neticede sürur, neşe ve saadete inkılap edeceğini hatıra getirip, keder yerine sevinç ve beşaret haleti hakim oldu. Ve tebessümle heyet-i hâkimiye mukabelede bulunduk.

Samsun cezaevine geldiğimizin ilk cuma sabahı, hapishanede, radyodan Kur'andan okunan âyetler, bize büyük teselli ve inşirah vermişti. O sabah Sure-i Tevbeden 19. âyetten başlanarak okunmuştu. Âyetlerin mealini uzaktan uzağa ber nebze anlıyordum. O müjde-i İlâhi, bana bir tevafuk gibi gelmişti.

Artık hapishanede günlerimiz geçmeye başladı. Hamdolsun Nur'lar imdadımıza yetişmişti. Bafra'nın kahraman Nurcuları başta Muammer Efendi olmak üzere, hem maddî, hem manevî ihtiyaçlarımızı temin ediyorlardı. Haftada bir veya iki gün görüşmeye gelirlerdi. O zaman Bafra'da Nur'a bağlı bir cemaat vardı. Bilâhare Üstadımız Bafra'yı, Emirdağ, Barla, Eflâni gibi bir Mederese-i Nuriye olarak kabul ettiğini

bayan buyurmuşlardı. O Muammer Efendi çok fedakâr, müstakim ve hem de mübarek bir zattı. Merhum Reşatla beraber, Hz. Üstadımızı ziyarete gidip Bafra'dan, Isparta'ya nakl-i mekân edeceklerini söylemişler, fakat Hz. Üstadımız kabul etmeyip geri çevirmiş. 'Âlem-i İslâm ülkesinin şimal ucunda küfr-ü mutlaka karşı mukabil durunuz' diye. Bunlar Risale-i Nur'ları İnebolu'dan elde etmişler. Üstadımızın, Küçük İbrahim dediği mübarek talebesi İbrahim Fakazlı ile muhabere ediyorlardı.

"Küçük Isparta (İnebolu)'nın kahramanları"

Malûm, Hz. Nur Üstadımız, İnebolu'yu, 'Küçük Isparta' olarak yad etmişlerdi. 'Kastamonu' da sekiz senelik ikametimizi neticesiz bırakmayan' diye yazıyordu mektubunda. Sonra Eflani, Safranbolu'yu da aynı mânâ ile yad ettiler. 'Kastamonu'daki sekiz sene ikametimizi akîm bırakmayan Safranbolu, Eflani' diye yada ettiler. İnebolu, Anadolunun şimalinde, bir cihette de İslâm âleminin şimal hudududur. Herhalde bu noktadan da ehemmiyetlidir. Nitekim merhum Nazif Çelebi'ye yazdığı bir mektubunda Hz. Üstad, 'Nazif Çelebi, o mühim mevkide, Âlem-i İslâmın şimal hududunda hizmet-i imaniyenin bir kutbudur' diye beyanda bulunmuştu. Ve yine Nazif ve arkadaşları için 'Küçük Isparta (İnebolu) kahramanları' diye bahsetmişti. Hem İnebolu'nun, şimal hududundaki İslâmî hizmetlerin, bilhassa Risale-i Nur neşriyatının ehemmiyetini belirtiyor, hem de hizmet-i imaniyenin kudsiyetini tebarüz ettiriyordu. Tasavvuf kitaplarında bahsedilen 'Ehl-i velayetin reisi olan kutuplar' gibi; demek hizmet-i imaniyenin de kutupları olurmuş.

"Seni o yazıların kurtardı"

Samsun'da Cenab-ı Hakka şükür, bize isnat edilen suç, Said Nursi'ye nüfuz temin etmekti. O hususta müdafaalarımız oldu. Hz. Üstad o müdafaa ve yazılarımız için bir gün Isparta'da ders esnasında, 'Bunu, Üstadı için propaganda yapıyorsun diye hapse atıyorlar. Bu da tam aksine daha şiddetle karşılarına çıkıp elli misliyle mukabele ediyor' diye iltifat etti. Ve ilaveten, 'İşte seni o yazıların kurtardı' dedi. Yani, 'Sana isnat edilen Risale-i Nur'u ve Müellifini methedip propaganda yapıyorsun isnadına karşı, elli misli mukabele etmekliğin kurtardı' diyordu. Hz. Üstad bütün o müdafaa ve hapisler hakkında yazdığımız yazıları neşrettiler. İnebolu teksirle neşretti, fakat nüshaları elde yoktur.

Samsun Cezaevinde 11 ay yattıktan sonra, mahkeme-i temyizin lehimizde kararı bozması üzerine cereyan eden duruşmada, Reis Hakkı

Çağırankaya beraat ve tahliyemize karar vermişti. Tahliye edildik, fakat yazı müdürü Hüseyin Yücel içeride kaldı. Hz. Üstadımızla ayrı bir davası daha vardı. Hz. Üstadımızın yazılarını neşrettiği için... Ve daha da mahkemeleri vardı. Tahliyemden sonra Isparta'ya dönüşümde Hz.Üstad, Hüseyin Yücel için şöyle buyurmuştu: 'Ben onunla, onun ruhuyla anlaşma yaptım. Onun hapisteki her bir saatini, bir ay Risale yazmış gibi kabul ettim.'

Hüseyin Yücel toplam 22 ay yattı. Neticede, mahkeme, Hz.Üstadımıza beraat kararı vermişti. Büyük Cihad davası da Samsun'da böylece sona ermiş oldu. Meyve Risalesi'nden mülhem bir büroşür meydana getirdim. Hz. Üstada gönderdim. Hz. Üstadımız, Isparta'da el yazısı ile 50-60 nüsha yazdırmışlar.

"Üstadın bizim çocuklarla alakası"

Tahliyeyi müteakip bir ay kadar köyde kaldım. Ve tekrar Isparta'ya gittim. Gerçekte gönderildim dense daha uygun olsa gerek. İstihdam-ı İlahi idi bunlar. O Aziz Nur Üstadın himmetiydi. Hangisini yazsak, dile getirsek, bilmem ki... Yazdıklarımız yazılamayanların yanında çok cüz'i kalır.

Benim bunca hapisten sonra tekrar Isparta'ya gitmem, elbette büyük bir lütf-u İlâhi iledir. Ben hapiste iken Hz.Nur Üstadın bir bayram arifesinde ruhen köydeki evimize kadar teşrifleri, rüyaya benzer, fakat yakaza halinde iken şefkatli okşamaları ile bizim çocuklara, 'Merak etmeyin, merak etmeyin. Biz hep biriz, hep beraberiz' deyip kapıdan çıkmaları ve arkasından koştuklarında Üstadı görememeleri gibi garip ahvalleri, o ağır şartlar altında çocuklarımıza tam teselli hükmüne geçmiş. Ve fedakârlıklarına vesile oluyordu. Zaten Eskişehir'de ziyarette de iltifatta bulunmuşlardı. Kaç defa bana da 'Sen, Allaha şükret' derdi. Ve 'Senin hizmetine çocukların anası(yani haremin) şeriktir' diye beyanda bulunurdu. Hz. Üstadımız birkaç kere bana, 'Sen hiç merak etme, ben senin çocuklarına bakacağım' demişti. Lillahi'l-hamd, bu günlere geldik.

Hülâsa: Hepimiz bir sevk-i gaybinin, istihdam-ı Rabbanînin hükmü altındaydık ki, nice manialar atlanıp gidiyordu. Üstadımız, Allah razı olsun, ailece saadetimizin de vesilesidir ve medar-ı sürurumuzdur. Gerçi sırr-ı imtihan neticesi çok zorluklar, nice haletler geldi geçti. Bunlar da bu kudsî hizmetin, yüce dâvanın şanı imiş. Sabretmek; sâbirîn şerefine ermek... Bu da ayrı bir rıza ve makbuliyet dairesidir. Cenab-ı Hak kemal-i rahmetiyle cümlemizi nail kılsın.

"Bediüzzaman'ın Rus polisiyle muhaveresi"

Sırası gelmişken şunu da arzedeyim: Üstadım çok defa ben hapiste iken, bu hakir talebesi için, 'Onu Tiflis'e göndereceğim' dermiş. Malum Tarihçe-i Hayat'ta, Hz. Üstadımızın Rus polisiyle bir muhaveresi var. Şöyle ki:

Tiflis'te, Şeyh San'an tepesine çıkar. Dikkatle etrafı temaşa ederken yanına bir Rus polisi gelir ve sorar:

Niye böyle dikkat ediyorsun?

Bediüzzaman der:

Medresemin plânını yapıyorum.'

O der:

Nerelisin?'

Bediüzzaman:

Bitlisliyim.'

Rus polisi:

Bu Tiflis'tir!'

Bediüzzaman:

Bitlis, Tiflis birbirinin kardeştir.'

Rus polisi:

Ne demek?' Bediüzzaman:

Asya'da, âlem-i İslâmda üç nur birbiri arkasında inkişafa başlıyor. Sizde birbiri üstünde üç zulmet inkişafa başlayacaktır. Şu perde-i müstebidane yırtılacak, takallüs edecek, ben de gelip burada medresemi yapacağım.'

Rus polisi:

İslâm parça parça olmuş.'

Bediüzzaman:

Tahsile gitmişler. İşte Hindistan, İslâmın müstaid bir velededidir; İngiliz mekteb-i idadisinde çalışıyor, Mısır, İslâmın zeki bir mahdumudur; İngiliz mekteb-i mülkiyesinden ders alıyor. Kafkas ve Türkistan, İslâmın iki bahadır oğullarıdır; Rus mekteb-i harbiyesinde talim ediyorlar. İlâ âhir...

Yahu, şu asilzade evlad, şehadetnamelerini aldıktan sonra herbiri bir kıta başına geçecek, muhteşem adil pederleri olan İslâmiyetin bayrağını âfâk-ı kemalâtta temevvüc ettirmekle, kader-i ezelinin nazarında, feleğin inadına,

nev-i beşerdeki hikmet-i ezeliyenin sırrını ilân edecektir. ' (Hikmet-i ezeliye sırrı, Hutbe-i Şamiye'de yarım bürhanda izah ediliyor.)

Askerliğimde de kur'a Samsun'a çıkmıştı. Ve bir sene Samsun'da Toraman tepesinde askerlik yaptık. Ve oradan dönüşümüzden sonra Hz. Üstad, Samsun'a gidişlerimi Rus hududuna, Tiflis'e gidişim olarak beyan etmişlerdi. Samsun'da askerliğimiz müddetinde Isparta'yla muhabere ederek, Küçük Sözler'i, Divan-ı Harb-i Örfi'yi ve bir kitabı daha matbaada basmak nasip oldu.

"Ankara'daki Nur hizmeti"

Eflâni'de bir ay kalıp Ankara'ya uğrayarak Isparta'ya geldim. Ankara'ya geldiğimde Hz. Üstad, Ceylan'ı bir hizmet için göndermiş ve 'Sungur'la beraber gelirsiniz' demiş. Ankara'ya geldiğimde Atıf Ural başta olarak fedakâr gençler hizmet-i Nuriyede idiler. Gerçi Risaleler umumiyetle hatt-ı Kur'an ile olmakla beraber, teksirle basılmaya başlanmıştı. Âsâ-yı Musa, Küçük Sözler, Gençlik Rehberi ve son küçük risalelerden epeyce vardı. Ankara Üniversite Mescidinde verilen konferans gibi Nurlar ve mahiyeti hakkında eserler de vardı. Dershanede kalan kardeşler, hem birbirleriyle ders yaparlar, hem tanışmak görüşmek gibi vesilelerden istifade ile Risale-i Nur ve Üstad Bediüzzaman, gayesi ve maksadı, mahkemeler, vesair Nur'a ait işler, hizmetler hususunda sohbetler yapardı. O zaman Ankara'da, merkez-i payitaht-ı hükümette, Risale-i Nur'ların neşri ve dersi, en büyük hizmetti. Nitekim, çekirdek-misal o hizmetler, biiznillah kısa bir zaman sonra dal budak saldı, âlem-i İslâmi sevindirdi.

Risale-i Nur'un, Kur'an'ın nurlu bir tefsiri olarak, müellifi olan Hz. Said'in bir İslâm fedaisi olarak hizmette bulunmaları ve böylece bilinmesi, var olan bir gerçeğin idraki ve anlaşılması demektir. Bu zamanda samimî uhuvvet ve muhabbetle iman ve Kur'an yolunda birbirine bağlı bir cemaate dayanmak, istinat etmek, elbette en büyük bir kuvve-i maneviyedir.

"Zaman cemaat zamanıdır, şahıs zamanı değil"

Halbuki şu zaman cemaat zamanıdır, şahıs zamanı değil, şahis ne kadar dâhi ve hatta yüz dâhi derecesinde olsa bir cemaatin mümessili olamazsa, bir cemaatin şahs-ı manevisine karşı mağluptur.'

Hz. Üstadımızın bu beyanından, fert olarak, cemaat olarak alacağımız hisseler vardır. Bu zamanda Risale-i Nur, asrın idrakine hitap eder Kur'anî bir derstir. Bütün imanî ve Kur'anî mes'eleleri mâkûl ve müdellel şekilde

ispat ve izah etmektedir. Kitap olarak, eser olarak, gerçek böyle olmakla beraber, hayattar bir şahs-ı manevînin, mütesanid bir heyetin mevcudiyeti de, müminlere aynı zamanda nokta-i istinat teşkil eder.

Amerika'ya giden bir Nur talebesinin fevkalâde bir hizmet şevki ve anlayışı ve faaliyeti içinde olduğunu gören birisi, gözüne inanmıyor, duyduklarından havaya uçacak sanki...

Sen orada nasıl boğulmadın böyle sağlam kaldın? Söyle, rica ederim' diyor. O genç talebe, 'Biz bir hizmet grubuyuz' diye kısaca ifadede bulunmuş. Dememiş: 'Biz Nur cemaatındanız. Risale-i Nur denilen bir hakikat-ı Kur'aniye dersi ve dairesi içindeyiz.'

"Bu zamanda farzları yapan, kebairleri terkeden kurtulur"

Evet, mütesanid bir heyet, bir cemaat halinde bulunuşları Nur Talebelerinin, hem birbirlerine kuvvet ve müeyyid oluyor, hem geniş dairedeki ehl-i iman cemaatına nokta-i istinad oluyor. Şirket-i maneviye var. İştirak-i âmâl-i uhreviye düsturuyla birbirine manen, ruhen yardım var. İşte bu gibi çok sebepler tahtında, âhirzaman hadisatı dediğimiz son asırların bu en müdhiş dalâlet cereyanları karşısında Kur'an nuru etrafında toplanmak, o şahs-ı manevîye dayanmak, elbette ferdî ve içtimaî hayatımızın istikametle devamı için elzem ve zarurî bir keyfiyettir. Müteselsil bu kadar tehacüme karşı Nur talebeleri, elbette bu sır ile dayandılar, geri çekilmediler. Avrupa ve Amerika'ya gittiği zaman o Nur talebesi, hizmeti esas aldı, Nur'ları okumayı terk etmedi. Ruhî ve kalbî gıdasını elde etmeyi, Nur'un manevi havası içinde kalabilmeyi kendine şart kabul etti. Üstadın;

Bu zamanda farzları yapan, kebairleri terkeden kurtulur' sözünü unutmadı.

Ama bunun için, Nur'un manevi havası dediğimiz Nur dairesinde, Âl-i Beyt-i Nebevînin Silsile-i Nuranîsinin tezahürü olan bu hakikat-i Kur'âniye dairesinde kalabilmek, teneffüs edebilmek için, alakasını devam ettirdi. Çünkü, alaka manevî irtibattır. Birbirine dualarıyla, lisanlarıyla, kalemleriyle yardım eden müttehid bir cemaat-i Nuraniye ile omuz omuza, yan yana beraber olabilmek.. Nur'un tercümanı öyle demiyor mu? İşte:

Aziz, gayretli, ciddi, hakikatli, halis, dirayetli kardeşim.

Bizim gibi hakikat ve ahiret kardeşlerin sohbetlerine, ünsiyetlerine ihtilaf-ı zaman ve mekan bir mani teşkil etmez. Biri şarkta, biri garpta, biri mazide, biri müstakbelde, biri dünyada, biri ahirette olsa da, beraber

sayılabilirler ve sohbet edebilirler. Hususan birtek maksat için birtek vazifede bulunanlar birbirinin aynı hükmündedirler.

Ben sizi, yazılarınızda ve hatırımdan çıkmayan hidematınızda, günde müteaddit defalar görüyorum. Ve size olan iştiyakımı tatmin ediyorum. Siz de bu biçare kardeşinizi, Risalelerde görüp sohbet edebilirsiniz. Ehl-i hakikatin sohbetine zaman ve mekan mani olmaz; manevî radyo hükmünde birir şarkta, bir garpta, biri dünyada, biri berzahta olsa da rabıta-i Kur'âniye ve imaniye onları birbiriyle konuşturur.'

Demek bu dehşetli zamanda, asrın bu dehşetine göre Rahman ve Rahîm isimlerinin tecellisiyle Kur'an'dan bir nur, bir hakikat dairesi ihsan edilmiş bulunuyor. Rahman ve Rahîm ile beraber, bilhassa ism-i Hakîm de azamî derecede Risale-i Nur'da tecelli etmiş. Nur Müellifî, tılsım-ı kâinat ve muamma-yı hilkatı, Hakîm ism-i şerifinin nuriyle keşfettiğini Nur'larda söylemektedir. Bu zamanda felsefe-i tabiye ile akıllar yaralandığı için veya efkar dağıldığı için, Risale-i Nur, akıl ve kalbin imtizaciyle gidiyor. Bu hususta el-Hüccetü'z-Zehra'nın başında muazzez Müellif şöyle demektedir:

Bu ders zahiren küçük, hakikaten pek büyük ve çok kuvvetli ve çok geniş bir risaledir. Hem benim tefekkürî hayatımın, hem Nur'un tahkiki hayat-ı maneviyesinin ilmelyakin, aynelyakin ittihadından çıkan bir meyve-i imaniye ve firdevsî bir semere-i Kur'âniyedir.'

Burada, hem Nur'ların mahiyetine, hem de Nur talebeleri arasında mevcut kardeşliğin kuru birşey olmadığına, hülasaten, cadde-i kübra-yı Kur'âniye olduğuna işaret vardır.

"Nur Âleminin Bir Anahtarı" hava unsurundaki kudret mucizelerine derstir

Üstadımızın 1952 senesinde, İstanbul seyahtları zamanında, Isparta'da ve İstanbul'da te'lif ettiği Nur Âleminin Bir Anahtarı diye küçük bir risalesi hava unsurundaki kudretin macizelerine dair öyle bir derstir ki; daha misli yazılmamış. Radyoyu ele alarak, hava dalgalarındaki seslerin titreşimlerinde görünen mucize keyfiyetini aynelyakin, hatta hakkalyakin keşfettiğini beyan etmektedir. Ve 'Hareket-i fikriye ile seyahatimde, hava âlemini temaşa ve o unsurun sahifesini mütalâa ederken bu mücmel hakikatı, tam vâzıh ve mufassal, aynelyakin müşahade ettim.' der. Burada yalnız kalben, keşfen değil; fikren, aklen mütalâasından bahsediyor. Ve 'Yalnız maddi cihetinde, bir seyahat-ı hayaliye-i fikriyede, hava sahifesinin mütalâasıyla ani bir surette görünen bir zarif nükte-i tevhitte, meslek-i

imaniyenin hadsiz derecede kolay ve vücub derecesinde suhuletli bulunmasını; ve şirk ve dalâletin mesleğinde hadsiz derecede müşkilâtlı, mümteni, binler muhal bulunduğunu müşahade ettim. 'Gayet kısa bir işaretle o geniş ve uzun nükteyi beyan edeceğim' diye başında söylüyor. Risalelerde umumiyetle, iman hakikatlarının izah ve ispatında; kâinat erkânından, nebatat, hayvanat, dağ, taş, deniz, bulut, yağmur, güneş, ay, arı ve semadan delil getirirken, Nur Âleminin Bir Anahtarı'nda dercedilen bu mektuplarında ise, bu defa hava unsurundan bahsediyor. Işık unsurundan, elektirikten bahsediyor. Bu bahislerin ehemmiyeti için bir yerde diyor:

Evvelen: Çok emarelerle kat'i kanaatım gelmiş ki, gizli dinsizler, resmi bazı memurları aldatıp, Nur'un mahrem büyük risaleleri içinde yalnız Rehber'i musırrane medar-ı itham tutmalarının ve bir buçuk seneden beri bana sıkıntı vermelerinin sebebi Rehber'deki 'Hüve Nüktesi' olduğunu kat' iyyen bildim. Çünkü; bu Hüvenin keşfettiği sırr-ı tevhid, pek kat'i ve bedihi bir surette küfr-ü mutlakı kırıyor. Hattâ bir kısmında hiçbir şüphe ve vesvese bırakmıyor. Gizli dinsizler, buna karşı çare bulamadıklarından, intişarına resmi yasak ile sed çekmek için çalıştılar. Bu 'Hüve Nüktesi'nin bir gün evvel Medresetü'z-Zehra erkânlarına bir ders nevinde söylediğim çok noktalarından yalnız Üç Nokta'sını sizlere beyan ediyorum... İlâhir.'

"Hz. Üstadın en büyük gayesi, küfr-ü mutlakı kırmaktır"

Evet, Hz. Üstadın, evvelâ, en büyük gayesi; küfr-ü mutlakı kırmaktır. Mutlak dinsizliğe sed çekmektir. Küfr-ü mutlak dediği, peygamberlere ve Allah'a inanmayan, hiçbir mukaddesat tanımayan cereyandır ki, bu asırda komünizm cereyanı olarak meydana çıkmıştı. Üstad Said Nursi Hazretleri bu cereyanın, maddi kuvvetle değil, manevi kuvvetle, manevi tahribatla, maneviyat-ı kalbiyeyi yıkmakla ifsad etmekle yayıldığını, te' sirini gösterdiğini beyan edip ona karşı manevi tamiratla, kalblerin ıslahı ile, iman Nur'larını güneş gibi ispat edip ders vermekle mukabele edileceğini ihtar ediyor. O ihtarlardan birisi budur:

Risale-i Nur, bu mübarek vatanın mânevi bir halâskârı olmak cihetiyle, şimdi iki dehşetli mânevi belâyı defetmek için matbuat âlemi ile tezahüre başlamak, ders vermek zamanı geldi veya gelecek gibidir zannedirim.

O dehşetli belâdan birisi: Hıristiyanlık dinini mağlûp eden ve anarşiliği yetiştiren, şimalde çıkan dehşetli dinsizlik cereyanının bu vatanı mânevi istilâsına mukabil Risale-i Nur, sedd-i Kur'anî vazifesini görebilir.

İkincisi: Âlem-i İslâmın, bu mübarek vatanın ahalisene karşı pek şiddetli itiraz ve ithamlarını izale etmek için matbuat lisanıyla konuşmak lâzım gelmiş, diye kalbime ihtar edildi.

"Vatanperver siyasîler, Risale-i Nur'u neşretmeleri lazımdır"

Ben, dünyanın halini bilmiyorum, fakat Avrupa'da istilâkârâne hükmeden ve edyan-ı semaviyeye dayanmayan bu dehşetli cereyanın istilâsına karşı Risale-i Nur hakikatları bir kal'a olduğu gibi Alem-i İslâmın ve Asya kıtasının hâl-i hazırdaki itiraz ve ithamını izale ve eskideki muhabbet ve uhuvvetini iade etmeye vesile olan bir mucize-i Kur'âniyedir. Bu vatanın, bu milletin vatanperver siyasileri, süratle Risale-i Nur'u tab'ettirerek resmî neşretmeleri lâzımdır ki, bu iki belâya karşı siper olsunlar.'

Hz. Üstad, Nur'ların resmen neşrini bu noktadan, masum milyonlar nesiller, vatan evlâdları, dinsizlik cereyanlarından korunması için resmen neşrini istedi. Ne kadar çırpındı durdu... Dinsizlik cereyanını düşünen kim? Şark-ı şimâliden çıkan dehşetli ejderhayı nazara alan kim? Tâ bıçak kemiğe dayandı da bir parça intibaha geldiler. Her ne ise... İşte Nur Üstad, 1946'larda, bir millet ve memleket için en büyük tehlikeyi görüyor, yerinde keşfediyor, ona karşı en müessir silâhı da, manevi atom bombası olarak gösteriyor, hattâ ellerine veriyor. 'Haydi bunu istimal edin' diyor. Ve kendisi o aleyhindeki ithamlara bakmayarak, gelecek nesiller için, gençlik için, vatan millet için o büyük çabasını gösteriyor. Ve bir mektubunda bunu açıkça ilan ediyor:

Adliye Vekiliyle ve Risale-i Nur'la alakadar mahkemelerin hâkimleriyle bir hasbihaldir.

Efendiler! Siz, ne için sebepsiz bizimle ve Risale-i Nur'la uğraşıyorsunuz? Kat'iyyen size haber veriyorum ki: Ben ve Risale-i Nur, sizinle değil mübareze, belki sizi düşünmek dahi vazifemizin haricindedir. Çünkü; Risale-i Nur ve hakiki şakirtleri, elli sene sonra gelen nesl-i âtiye gayet büyük bir hizmet ve onları büyük bir vartadan ve millet ve vatanı büyük bir tehlikeden kurtarmaya çalışıyorlar. Şimdi bizimle uğraşanlar, o zaman kabirde elbet toprak oluyorlar. Farz-ı muhal olarak o saadet ve selamet hizmeti bir mübareze olsa da, kabirde toprak olmaya yüz tutanları alakadar etmemek gerektir ilâhir...'

"Risale-i Nur'ları neşretmek Diyanet'in vazifesidir"

1950'de Afyon'dan tahliyeden sonra dahi Diyanet İşleri Reisi Ahmed Hamdi Akseki'ye yazdığı mektubunda Nur'ların resmen neşrini taleb etmişti ve izin vermişti. İki takım el yazma ve teksir hatt-ı Kur'ân ile yazılmış Nur mecmualarını Ankara'ya benimle göndermişti.

Siz mümkün olduğu kadar Diyanet Riyasetinin şubelerine vermek için; mümkünse eski huruf, değilse yeni harf ile has arkadaşlarımdan tashihe yardım için birisi başta bulunmak şartıyla, memleketteki Diyanet Riyasetinin şubelerine yirmi-otuz tane teksir edilsin. Çünkü, harici dinsizlik cereyanına karşı böyle eserleri neşretmek, Diyanet Riyasetinin vazifesidir.

Mâdem Nur Risaleleri medrese malıdır, siz de medreselerin hem esası, hem başları, hem şâkirdlerisiniz, onlar sizin hakiki malınızdır. Münasib görmediğiniz risaleyi şimdilik neşrini geri bırakırsınız' diye beyanda bulundular.

Şimdi biz de arzetmek isteriz ki:

Diyanet dairesi, neden kendi öz malına sahip çıkmaz? Gerçi çok mensupları ruh-u canla sahip çıktılar. Medar-ı iftihar hoca efendilerimiz ve Nur'un birer kahramanı Erzurum'da, İzmir'de, Akhisar'da, Antakya'da, Urfa'da, İstanbul'da ve her yerde çoklar var. Allah razı olsun. Yeni nesillerin, gençliğin imdadına koştular. Temennimiz Diyanetin de, Maarifin de resmen sahip çıkmasıdır.

"İslâm âleminde bu çeşit ders, izah ve ispat görmedim"

Birgün 1962'de, İstanbul'da bir grup üniversite talebesiyle, rahmetli Ali Fuat Başgil'i evinde ziyaretle 'Hüve Nüktesi' diye adlandırılan hava zerrelerindeki İlâhî kudretin tecellisene dair bahsi okuduk. Çok derin efkâra daldı ve hayretler içinde, 'İslâm âleminde bu çeşit ders, izah ve ispat ile tevhid dersi veren bir yazı şimdiye kadar görmedim okumadım. Eğer bu, gayet kuvvetli bir tercüme ile İngilizceye çevrilse ve radyolardan okunsa, on binlerce ecnebi derhal Müslüman olur' diye beyanda bulundu.

Hakikatın büyüklüğü, bu yazdıklarımızın binler derece fevkinde iken; daha bu devlet, bu hükûmet, kendi öz varlığına, öz malına neden sahip çıkmıyor diye insan üzülüyor. Yani, bu hakikatlar, Said Nursi'den çıktığı için mi ele alınmıyor? İlmin, gerçeğin hududu olur mu? Ya şu bizim muhterem ve cidden ihtiram gösterdiğimiz Diyanet Dairemize ne demeli? Maarif Dairemize ne söylemeli? Bilmem ki? Bediüzzaman, 'Bunlar, benim malım değil, Kur'an'ındır' diyor. 'Kur'andan tereşşüh etmiştir' diye uzun

beyanları var. Bu beyanlara işaret etmekten maksadım; Nur'lara Said'in malı diye bakıp uzak kalmamaları ve istifadeye sed çekilmemesidir. Müellif kendi itiraf ediyor. 'Meziyet Kur'an'ındır' diyor. 'Benim de bir hissem var, tercümanlıktır, birinci muhatap ben oldum. Hep beraber bu edviyeyi Kur'aniyeye sahip çıkalım, dinsizliğin önüne sed çekelim' diyor...

Hattâ Onuncu Söz, yüzer âyât-ı Kur'aniyeden sözülmüş bazı kataratttır. Sair risaleler dahi umumen böyledir. Madem ben öyle biliyorum ve madem ben faniyim, gideceğim, elbette bâki olacak bir şey ve bir eser, benimle bağlanmamak gerekir ve bağlanmamlı. Ve madem ehl-i dalâlet ve tuğyan işlerine gelmeyen bir eseri, eser sahibini çürütmekle eseri çürütmek âdetleridir; elbette semâ-yı Kur'ânın yıldızlarıyla bağlanan risaleler, benim gibi çok itirazâta ve tenkidâta medar olabilen ve sukut edebilen çürük bir direk ile bağlanmamalı...'

"Risaleler, benim değil, Kur'ân'ın malıdır"

... O hakaik-i âliyeyi ve o cevahir-i galiyeyi kendim gibi bir müflise ve onların binde birini kendinde gösteremeyen şahsiyetime maletmek, hakikata karşı büyük bir haksızlık olduğu için risaleler kendi malım değil, Kur'ân'ın malı olarak Kur'ân'ın reşahat-ı meziyatına mazhar olduklarını izhar etmeye mecburum. Evet, lezzetli üzüm salkımlarının hâsiyetleri, kuru çubuğunda aranılmaz! İşte ben de öyle bir kuru çubuk hükmündeyim ' diye def'alarca ifade ediyor. 'Bu Nur'a sahip çıkın, gençliğinize, nesillerinize ulaştırın' diyor. Reis-i Cumhur'a ve Başvekile yazdığı mektuplarında hep bu hakikatı terennüm ediyor; Evvelâ: Küfr-ü mutlak cereyanına karşı durulmasına ve buna en müessir çareyi gösteriyor ve diyor:

Komünistin mânevi tahribatına karşı şimdiye kadar Rus'un, Amerika ve İngilize karşı tecavüzünden ziyade bin senelik adavetinden dolayı en evvel bize tecavüz etmesi adavetinin mukteza iken, o tecavüzü durduran şüphesiz hakaik-ı Kur'aniye ve imaniyedir. Öyle ise bu vatanda her şeyden evvel o acib kuvvete karşı hakaik-i Kur'âniye ve imâniyeyi bilfiil elde tutup dinsizliğin önüne kuvvetli bir Sedd-i Zülkarneyn gibi bir Sedd-i Kur'âni yapılması lâzım ve elzemdir.

Çünkü dinsizlik; Rus'u, şimdiye kadar yarı Çin'i ve yarı Avrupa'yı istila ettiği halda, bize karşı tecavüz ettirmeyip tevkif ettiren hakaik-i imaniye ve Kur'âniyedir. Yoksa Rusların tahribat nev'inden mânevî kuvvetlerine karşı, adliyenin birden birine maddi ceza vermesiyle, serserilere ve fakirlere zenginlerin malını peşkeş çeken ve hevesli gençlere ehl-i namusun kızlarını

peşkeş çeken ve ailelerini mübah kılan ve az bir zamanda Avrupa'nın yarısını elde eden bir kuvvete karşı ancak ve ancak mânevî bombalar lâzım ki, o da hakaik-i Kur'âniye ve imâniye atom bombası olup, o dehşetli solculuk cereyanını durdursun. Yoksa adliye vasıtasıyla yüzden birine verilen maddi ceza ile bu küllî kuvvet tevkif edilemez.

Onun için dindar milletvekilleri, bu tâcili lâzım gelen hakikatı, te'hir etmelerinden, çok defa tecrübelerle gördüğümüz gibi; bu defa da küre-i hava şiddetli soğuğu ile buna itiraz ediyor.'

"Dinsiz bir millet yaşayamaz, Rus da dinsiz kalamaz"

İki dehşetli harb-ı umuminin neticesinde de beşerde hâsıl olan bir intibah-ı kavi ve beşerin tam uyanması cihetiyle kat'iyyen dinsiz bir millet yaşamaz. Rus da dinsiz kalamaz. Geri dönüp Hıristiyan da olamaz. Olsa olsa küfr-ü mutlakı kıran ve hak ve hakikata dayanan ve hüccet ve delile istinad eden ve aklı ve kalbi ikna eden Kur'an ile bir musalâha veya tâbi olabilir. O vakit dört yüz milyon ehl-i Kur'ana kılıç çekemez' diye, ta 1950'lerde ihtarda bulunuyor.

"Bu arada 1952 Gençlik Rehberi davasında Hz.Üstadımıza ait latif bir muhavereyi bizzat Hayrullah Lim'den dinlemiştim, onu nakletmek isterim, şöyle:

İstanbul Gençlik Rehberi Mahkemesi dolayısıyla İstanbul'a giden ve Ankara'da bir müddet beraber kaldığımız Konyalı Hayrullah Lim kardeşimiz, İstanbul dönüşü bir hâtırasını şöyle naklediyor:

Mahkeme günü o muazzam kalabalıkta Hz. Üstadı salona götürmek üzere iki kişi koluna girdik. O zaman mahkeme salonu, şimdiki büyük postahanenin üst katında idi. Merdivenler, her taraf Üstadı göreceğiz ümid ve şevki ile yanan, kaynayan bir gençlik kitlesiyle ve polislerle dolu idi. Hz. Üstadın yanında ve koltuğunda beraber yürümekteki sevincime, heyecanıma zaten hudut yok. O sırada merdivenleri çıkıp dış salonlardaki muhteşem kalabalığı ve kaynaşan cemaatı görünce Hz. Üstad, gayet sakin sanki hiç kimse yokmuş haleti içinde bana:

Hayrullah! Bunlar kim?'

Ben heyecanla ve şevkli, titrek sesimle:

Üstadım! Bunlar üniversite talebeleri...

Peki ne için gelmişler?'

Üstadım sizin mahkemeniz için...' dedim. Ve cevaben gayet derinden gelen bir sada ile:

Acaaiib! buyurdular.

Ben Hz. Üstadın bu haletine çok taaccüb ettim ve şaştım. Ben nerede ise heyecandan bayılacaktım. Baktım Üstad hiç oralı değil, orada kimse yokmuş sanki...'

Hz. Üstadın bu haline bizzat aynı mahkemede müdafaasını yapan avukat Abdurrahman Şeref Laç şöyle dile getiriyor:

Bir Müslüman, ak saçlı bir Müslüman. Saçını, başını ve yaşını bütün ömrü boyunca nurla ağartmış bir Müslüman. Saçı, başı, yaşı ve bütün vücudu Allah'ın nuriyle yıkanmış, tertemiz ve bembeyaz bir Müslüman. Bütün ömrü boyunca in'am-ı Hak olan hayatını, Türk milletinin salâh ve hakikî saadeti için vakfetmiş; emr-i İlâhî olan ruhunu, feleğin hakikî mâliki Allah'a teslim edinceye kadar aynı yolda yürümeye azmetmiş; bina-yı Sübhanî olan bedenini, yalnız Allah yolunda yıpratmış olan büyük bir Müslüman, bugün 'Demokrasi vardır' denilen bir gün kalkıyor, yalnız 'Allah' diyor, 'Kitap' diyor, 'Resûl' diyor ve gençliğe, 'Dikkat' diyor. Der demez arkasından savcı (Dâvâyı açan savcı) yapışıyor.

Gel buraya... Suç işledin!' diyor.

Ve âfâkı kapkara bir zulmet kaplamıştır.

Fakat, bakın şu asil ve necip ihtiyar Müslümana! Ne kadar sakin ve ne kadar rahattır. Zira kesrette değil, vahdettedir. Gecenin zulmetinden ve gündüzün rengârenginden bifüturdur. Belâ zindanında safayı seyretmektedir. Cefa safhasında vefa bulan, mazhar-ı tecellî olandır. Zira eşya hakikatlerinden haberdardır. Kesafeti letafete kalbetmiştir. Kanı çekilmiş, damarlarında kan yerine feyz-i hak ve nur cereyan etmektedir ve savcı bu Müslümanı kolundan yakalamış hapse sürüklemektedir.'

"Bediüzzaman, Maarif ve Diyanetin Risale-i Nur'u neşrini zaruri görüyordu"

Daha önce de arzettiğim gibi Hz. Üstad, Ankara'ya, merkez-i hükümet olması hasebiyle çok ehemmiyet veriyordu. Orada Nur'ların neşri, derslerin devamı umum memleket sathına tesir edecek bir kıymet ve vüs'atı haizdi. Bizi o merkeze gönderirken, maarif ve diyanet dairelerinin Nur'lara sahip çıkmalarını arz ediyordu. Bana yazdırıp imzasını kendi mübarek eliyle

attığı şu gelecek mektubu, o iki dairenin ileride inşaallah Nur'a tam sahip çıkacağının bir parlak beşareti ve ümidi telâkki ediyoruz.

Bu millet, bu vatanın saadet-i dünyevî ve uhreviyesine maarif ve diyanet vasıtasiyle çalışan zatlara beyan ediyorum ki' diye başlayan ve Hz. Üstadımızın 'Eddâi Said Nursi' kendi mübarek dest-i hattiye imza ettikleri yazı maalesef gazetede neşredilmeyip ortadan kaybolmuştur.

Bu yazıda Hz. Üstadımız, maarif ve diyanet dairelerini zikrederek bu iki dairede Risâle-i Nur'un ele alınmasını, neşrini zaruri görmekte ve bu hakîr talebesini, o iki dairelerde Nur'ların kabulü ve neşri için gönderdiğini beyan buyurmaktadırlar.

Filvâki o zamandan, Hz. Üstadımızın o teveccüh, o himmet ve nazarlarından pek kısa bir müddetten sonra o iki dairede, maarif ve diyanet dairelerinde Nurlar parlamıştır. 1956'da o iki daire mensuplarının beraberliği ile Risâle-i Nur'lar Ankara'da, merkez-i pay-ı taht-ı hükümette mecmualar halinde matbaalarda tab edilmeye başlanmış ve devam edegelmiştir. Ve Nur dersaneleri ile Ankara ve İstanbul ve Anadolu, baştan başa bir Nur-u Kur'an dershanesi olmuştur. Ezelden ebede kadar bütün mahlukat sayısınca Rahmanü'r-Rahim Halıkımıza şükürler ve hamd ü senalar olsun.

Yâni: 'Eddâi Said Nursi' imzası ile Hz. Üstadımızın duaları, rahmet-i İlahiyece kabul edilmiştir.

Emirdağ Lahikas'ında yer alan mektup bu hakikatın bir ifadesidir...

Ankara'da Nur'lara çalışan gençlere Hz. Üstadımızın o zamanda gönderdiği mektuplardan birisi:

"Vazifemiz ihlas ile iman ve Kur'ân'a hizmet etmektir"

Aziz, sıddık kardeşlerim ve Nur'un genç kahramanları

Evvelâ; Ruh-u canımızda sizi Ankara gibi yerde harika bir tarzda hizmet-i Nuriyenizi tebrik ediyoruz. Hakikaten ümidimizin fevkinde ehl-i maarif ve mektepliler kısmında çok ehemmiyetli bir intibaha vesile oldunuz. Bir senede Ankara gibi bir yerde bu hizmetiniz on senede ancak yapılacak. Az bir zamanda bu vazife-i imaniyeyi yaptığınıza kanaat edip kuvvet-i maneviyeniz ehemmiyetsiz hâdiselerle kırılmasın. Belki daha şiddetli çalışmanıza vesile olsun. O gibi yerlerde dahilden ve hariçten gelen yirmi kadar siyasî ve içtimaî cereyanların hodfuruşane ve garazkârane çarpıştıkları bir zamanda Kur'ân ve imana hizmetiniz ve üniversitelerin

Nur'lara takdirkârâne sahip çıkmaları; bütün Nurcuları sevindirdiği gibi, ileride inşâallah âlem-i İslâmı da sevindirecek. Sizlerin az hizmetinizde mükâfat çoktur. Bâzan askerlikte ağır şerait altında bir saat nöbet, bir sene ibadet hükmünde olduğu gibi; sizler ve İstanbul Üniversiteli Nurcuları dahi az zamanda çok vazife gördünüz. Mesâinizin semeresi az da olsa kanaat ediniz. Mücahede cephesinde bazı zaiflerin geri çekilmesi cesurlarda daha ziyade kahramanlık damarını tahrik ettiği gibi; Nur fedâkârları, vehhamların çekilmesiyle daha ziyade gayret ve sebâta; belki şevk ile daha ziyade çalışmaya sebep olmak gerektir. Evet Risâle-i Nurun mühim bir hakikatından siz fıtraten bir ders aldınız. Yine o hakikatı, nazar-ı dikkate alınız; o da şudur:

Vazifemiz ihlas ile iman ve Kur'ân'a hizmet etmektir. Amma bizi muvaffak etmek ve halka kabûl ettirmek ve muarızları kaçırmak ise, o vazife-i İlâhiyedir. Biz buna karışmayacağız. Mağlûb da olsak, kuvve-i mâneviyeye ve hizmetinize noksanlık vermeyecek. O noktada kanaat etmek lâzımdır. Meselâ bir zaman İslâmın büyük bir kahramanı Celaleddin-i Harzemşah'a demişler: 'Cengiz'e karşı muzaffer olacaksın.' O demiş: 'Vazifemiz cihad etmektir. Bizi galip etmek vazife-i İlahiyedir. Ona karışmam.' Sizin şimdiye kadar sarsılmadan hâlis hizmetinizin delaletiyle, siz de bu kahramana iktida etmelisiniz. Binden bir-iki adam sizden kabûl etse, yine sarsılmamak gerekir. Bazen bir-iki adam bine mukabil geliyor.'

"Üstad hayatının sonunu Isparta'da geçirmek istiyordu"

Daha önceden ifade ettiğim gibi Samsun'da hapiste iken haber almıştım: Hz. Üstad, Emirdağ'dan Isparta'ya gitmiş ve orada yerleşmiş diye... 1953 senesinde... Bu gelişleriyle yeni bir hizmet safhası açılıyordu Nur dairesinde, âlemde... Daha senelerce evvel, ömrünün sonunu Isparta'da geçirmeyi temenni etmişti. 'Gaye-i hayalim' diyordu. Barlalı Sıddık Süleyman ve Şamlı Hafız'a yazdığı mektuplarında da temennisi bu idi. Ahir hayatını Isparta'da geçirmek...

Hapiste iken, 1953'ün sonbaharında samimi bir halet ve hasret içinde Üstadımın Isparta'ya gelişini tebrik eden bir mektup yazmıştım. O mektubu muazzez Nur Üstad Tiryak Risalesîne koydurmuş, neşrettirmişlerdi.

Samsun'dan sonra bir ay Eflâni'de kalıp, tekrar lütf-u İlâhî eseri Isparta'ya Hz. Üstadın huzuruna vardığımızda Tahirî, Zübeyir, Ceylan, Bayram beraber idiler.

Zübeyir, Abdullah, Hüsnü, ben Samsun'da iken tevkif edilip Urfa ve Isparta cezaevlerinde üç ay kadar kalmışlar. Tahliyeden sonra Abdullah ve Hüsnü kardeşler yine Urfa'da kaldılar. Zübeyir istifa edip Üstadımızın hizmetine geliyor. Bu mektubunda Üstadımız buna temasla:

Hakikî fedakâr Zübeyir, en lüzumlu ve hizmete şiddet-i ihtiyacı zamanında buraya imdadıma geldi. Yoksa Isparta'da o sistemde birisini isteyecektim' diye buyurmuştu.

"Nur hizmetinde yeni bir devir"

Hz. Üstadın odası ayrı idi. Bizi de yanına hizmetine kabul buyurdular. O günlerdeki ders ve haletleri etraflıca ifade edebilmek zaten mümkün değil. Yalnız şurasını hemen ifade edeyim ki: Hz. Üstadın âhir hayatında talebelerinden böyle bir cemaat ile bir evde bulunmaları, Risale-i Nur hizmetine ait yeni bir safhanın, yeni bir inkişafın, umuma taalluk eden bir hizmetin tezahürü idi. Bizim için bu, ne kadar şerefli, ulvî bir mazhariyet ise, mes'uliyetimiz noktasından da büyük ve ağır bir emanetin tevdii idi. Nitekim ileride bir gün buyurdular: 'Baş bir batman taşı kaldırdığı halde, göz bir saçı dahi kaldıramaz. Siz, burada benim yanımda başta göz gibisiniz. Az bir suçunuz da, ameliniz de büyüktür' diye ifadede bulunmuşlardı. 'Şüphesiz, lâyıkıyla o kudsi hizmeti ifa edemediğimi daima itiraf ederim... Onun şefkat ve himmetini ve duasını talep ediyoruz.

Fitnat Hanım Teyzenin evinin üst kısmını kiralamışlardı; ahşap fakat sıhhî bir evdi. Ev sahibi altta kalıyordu. Yan tarafta bir evde de büyük oğlu, çoluk çocuğu ile beraber kalıyordu. O zaman Isparta'da Hüsrev, Tahirî, Tenekeci ve Terzi Mehmed Efendiler. Nuri Benli, Kâtip Osman, Hilmi Efendi gibi çok Nur talebeleri vardı. Isparta havalisi ise,bilhassa Sav, Kuleönü, İslamköy, Atabey, Eğirdir, Barla gibi yerlerde çok Nur talebeleri vardı. Barla dağlarının arkasında şanlı Senirkentliler var. O da Isparta'nın bir kazası. Senirkent dahil, bir mektubunda Isparta ve Barla'dan şöyle bahsediyor muazzez Nur Üstad:

"Isparta ve civarı benim için taşı toprağıyla mübarektir"

Ben Barla'yı, Süleyman ve Tevfik gibi kardeşlerimi unutamıyorum. Hayalen çok vakitlerde kendimi orada tahayyül ediyordum. Ahir hayatımı da o mübarek yerde geçirmek isterdim ve bazı vakitte Senirkent'te oturmak arzu ederdim. Fakat şimdilik ihtiyar elimde değil. Isparta ve civarı benim için taşı toprağıyla mübarektir. Isparta'nın Medreset'üz-Zehrâsı ise; umum

Anadolu Üniversitesi ve alem-i İslâmın darü'l-fünunu olacağını kuvvetle ümit ediyoruz. Onun için ben kabrimi o havalide istiyorum.'

Zaten Nur'ların telifi ve neşri de buradan başlamış ve Ispartalı kahraman, mübarek, sadık ruhların, Nur'lara sahip olmasıyla, alemde dal budak salmış. Onun için Isparta, Risale-i Nur'a daima sahip çıkmıştır. Ve yine müteaddid mektuplarında Üstadımız Isparta hükümetinden sitayişle bahsetmektedir.

"Benim son hayatım Isparta havalisinde geçirmek büyük bir arzumdur. Isparta taşıyla toprağıyla benim için mübarektir. Hatta yirmi beş seneden beri beni işkence ile tazib eden eski hükümete kalben ne vakit hiddet etmişsem, hiçbir zaman Isparta hükümetine hiddet etmeyip, o mübarek vatandaki hükümetin hatırı için ötekileri de unutuyordum. Hususan oradaki eski tahribatı tamirata başlayan, hakiki vatanperver olan Demokrat namında hamiyetli ahrarlar, yani hürriyet-perverler, Nur ve Nurcuları takdir etmeklerine çok minnettarım. Onların muvaffakıyetine çok dua ediyorum. İnşaallah o ahralar, istibdat-ı mutlakı kaldırıp tam bir hürriyet-i şer'iye'ye vesile olacaktır."

Said Nursî

Isparta kahramanları

Ahirete göç eden Savlı Hafız, İslâmköylü Hafız Ali gibi çok talebelerini evliyâ-i azime arasında, onlara dua ediyorum diye beyanları var.

Hüsrev, Tâhirî gibi, bahadırlar da oralardan çıkmışlar. Tahsin Tola, Mustafa Gül, Küçük Ali, Ali İhsan Tola gibi Tola'lar Isparta toprağının mahsulü... Denizli, Eskişehir hapsinde ekseriyetiyle yatanlar hep onlar. Hapistekilere erzak götürürken heybelerin alt kısmına Risaleler koyarak heybelerini içeri sokturup boşalttıktan sonra alıp, her hafta görüş günü Isparta-Denizli arasında mekik dokuyan ve mütemadiyen heybeleriyle nazar-ı dikkati üzerlerine çekip (Heybeliler) diye anılan yine onlar... Ve 1955'te Başvekil Menderes'le görüşüp Nur'un serbest neşriyatının mebdeini hazırlayanlar, yine onlar... Senirkent-Isparta... 1935'te Eskişehir'e 120 kişilik bir kafile halinde kelepçeli olarak askerî arabalarla sevkedilen ve yolda 'Ruhi' isminde ehl-i vicdan, kafile başkanı subayın bu kafilenin masumiyetlerini görmesiyle, kelepçeleri bırakılıp öylece sevkedilen ve yollarda emniyet mülâhazasıyla yerleştirilen jandarma müfrezelerine, o mübarek subay tarafından, 'Bunlar denildiği gibi zararlı insanlar değil' diye telkin edilip yolda imha edilmekten kurtulan bu Nur'un sadık talebe ve

hadimlerine, umumuna binler selâm ve âhirete intikal edenlere de Allah'tan sonsuz rahmetler niyaz ederiz.

"Hapiste bir kişiye vesile olmak, dışarıda otuza bedeldir"

Huzuruna vardığımızda, zaten âdet-i âliyeleridir. Kendi dua ve himmet ve irşadiyle husul bulan hizmetleri, faaliyetleri talebesinin hizmeti gibi dile getirerek, talebesini okşar, aşırı şefkat gösterir. Bizim de Ankara'dan hapsimizden bahsetti. Ve bu arada; 'Hapiste bir kişiye vesile olmak, dışarıda otuza bedeldir. Otuz kişiye mukabildir' gibi ifadede bulundu.

"Üstadın yüce mevkii"

1954 senesinin başlarında Samsun hapsinden tahliyeden sonra, tekrar hizmetine kabul edildiğim Üstadımızın evinde, bizim oturduğumuz oda, evin şimal cephesine doğruydu. Tahirî, Ceylân umumiyetle yazıyorlar. Zübeyir, zil çaldıkça hizmet-i Üstada koşuyor. Bayram evin, yemek vesair işlerini ekseriyetle görüyor. Üstadla her sabah, bazen öğle, ikindi beraber ders okuyoruz. Hz. Üstad bizleri çağırıyor. Nurlardan bir bahis, bir mektup veya müdafaattan bir kısım okutturuyor, soruyor, soruşturuyor. Bittabi biz yeni geldiğimiz için hapislerden, Ankara'dan, Eflâni'den, Safranbolu'dan, çoluk çocuğumuzdan, bizim Ahmed'den sordu, bahsetti. Benim hapiste kendilerine arzettiğim mektubu okuttular. Şevkle dinlediğinden bahsettiler. Vesaire... Şurasını kaydetmeden geçemiyeceğim.

Üstadımızın huzur-u daimide olduğu için, dakikalarını , zamanını ve duygularını neticesiz, boş şeylere, bir an da olsa sarf etmediğinden, sorup soruşturması, alâkaları, kendisinin ebede bakan âlemine ait olması itibariyle, onun âleminde, dairesinde yer tutmak, ruha ûlvî bir inşirah verir, bir aşk ve şevke medar olur; bir huzur tahsiline sebeptir.

Bu sebepledir ki; ben Hz. Üstadı ziyaret eden kimi dinlemişsem, dikkat ediyorum. Anlatırken birden değişiyor, bir ulviyet, letafet ve huzur kesb ediyor. Demek Üstadla görüştüğü o dakikalar, zamanlar, beka âleminden birer sahne imiş, hayatının leyle-i kadri mesabesinde imiş. Artık bundan, siz Üstadı düşünün. 'Elif-be' den başlayarak 90 yaşına yaklaşan o muhteşem Said'in ebediyet âlemlerinin sonsuz ufuklarına, Allah rızasının nâmütenâhi meratibine kaç vesilelerle ve mazhariyetlerle kanat açıp uçtuğunu ve şimdi Risale-i Nur Külliyatının okunup yayılmasıyla, dahil ve hariçte neşriyle, onun dersinden intibaha gelenlerin de ayrı ayrı safhalarda muvaffakiyetli tarzın devamı ile, hak dinin devamından gelen netice-i maneviyeyi de mülâhaza ederek, hülâsa: Diyanet âleminde, cihad âleminde, siyaset

âleminde ve saltanat âleminde gibi tâ kıyamete değin devam eden, husul bulan, netice veren muhteşem şahs-ı maneviyesine hayretle, akıl ve kalp gözüyle bakınız. Nasıl bu asır, onunla güller açmış, tezeyyün etmiş ve halâ da etmekte... Sultanhisar'daki merhum Atıf Ağabey, Hz. Üstad Kastamonu'da iken yazdığı bir mektubunda dediği gibi:

Güldür Saidî, Ya Rab! Ta ki, o güldükçe, onun gülmesinden güller açsın, 'Âlem gül ve gülistana dönsün... Bu münasebetle.

Muhterem Mehmed Feyzi ve Emin Efendiler, diyorlar:

Otuz günde bir defa gülmeyen Üstadımızın, Atıf'ın mektubu geleceği aynı gün bir günde otuz defa güldü.'

Merhum Hasan Atıf, Nur'un mübarek talebelerindendir. Yazı ile hizmet-i Nuriyesini uzun yıllar devam ettirdi. O da merhum Tahirî gibi bahadırlardandır.

Hüsrev Ağabeyin Üstadı tavsifi

Bu münasebetle Hz. Üstadın dellâl-ı Kur'an olan şahsiyet-i maneviyesini beyan sadedinde, Nur'un kahramanı Hüsrev Ağabeyin, Hz. Üstadın Abdurrahman'la beraber olan fotoğrafın arkasına yazmış...

Bu günde Mele-i A'lânın arzda medâr-ı süruru.

Bu günde sekene-i arzın Mele-i A'lâdan medar-ı iftiharı.

Bu günde Habibullahın medar-ı nazarı.

Bu günde Müslümanlığın sertacı.

Bu günde tarikatların şâhı,

Bu günde hakikatların imamı,

Hem bu günde mahbub-u Hüda,

Hem bu günde allâme-i asır

Hem bu günde zulmetin Nur'u

Hem bütün günlerde Mehdî-i A'zam...

Hem Molla Said-i Nursî,

Hem Bediüzzamani'l-Kürdî

Sevgili Üstadımız, sizlere en mübarek, en kıymettar, en sevgili bir hediye olarak takdim etmekle müftehiriz, Hüsrev' diye imzasını atmış.

Bu beyanlar ve ifadeler, otuz beş sene önce Risale-i Nur'un dar bir dairede iken, talebeleri, hapislere sevkedildiği müthiş bir zamanda ve ümitsizliğin çoklarını sardığı bir devrede, Nur'dan aldığı iman neşesiyle bir talebenin yazdığı kanaatlarıdır. Şimdi ise aradan kırk sene geçmiş, Kur'anın dersi olan Nurlar, içte ve dışta süratle yayılıyor, neşrediliyor bir duruma gelmişiz. Onun için, bu ifadeleri, bir dava olarak değil, o zamanlara ait geçmiş bir hatıra olarak, hem de merhum, muhterem Hüsrev Ağabeyimizin bir hatırası olarak yâd etmek istedik.

"Üstadın ders halkasındayız"

Samsun'dan geldiğimde Isparta'da Nur Üstadı dört talebesi ile beraber ikamet ediyor bir halde buldum. Biz de beraber sine-i Üstada dahil olduktan sonra bir gün yatsıya yakın Hz. Üstad odamıza teşrif etti; 'Bir ihtar var, size Arabî risalelerimi ders vereceğim, size Arapça öğreteceğim ve yarın sabahtan itibaren başlayacağız' dedi. Sonsuz sürur duyduk. Yarın sabah tesbihatı müteakip bizi çağırdı, karşısına oturduk. Kendileri zaten daima yatakta, yorgan yarı vücuduna kadar çekili bir halde bulunurdu. 'Tesbihatı yaptınız mı?' diye sordu. 'Yaptık' dedik. Ve evvela, Mesnevî-i Nuriye'nin Türkçe mukaddemesini, sonra tercüme edilen Arapça mukaddemeyi okudular. Ve Arabî Mesnevî'den de bir parça okuyup izah ettiler. Bu suretle ilk Arabî derse başlamış olduk. Artık ondan sonra her sabah dersimize devam ettik. Kendileri okuyor ve Türkçeye tercüme ederek ders veriyordu. O münasebetle, yani okuduğumuz bahisler münasebetiyle Üstadımız, bu hakikatları ders aldığı zamanları ve hatıralarını da der-hatır ederek, hayatından ve bu hakikatları ders alışındaki ruhî, kalbî ve fikrî seyr-i sülûkünden ve hayatının muhtelif safhalarındaki çok hususlardan da bahsederlerdi.

O günlerde benim vaziyetim; Üstadımızın böyle bir dersine, onun okumasına ve izahına muhatap olmak ve dersinde bulunmak gibi bir nimete nailiyetimdeki sonsuz lütf-u İlahî tecellisine karşı, şükründen aciz bulunduğumuz bir halet-i haz ve sürura gark olduğumuzdan ve Üstadımızın mübarek lisanından çıkan o derslerdeki cümle ve kelimeler hakikaten ruhumuza, kalbimize, bütün varlığımıza uzanan nurdan huzmeler gibi geldiği, tesir ettiği için; o dersleri, o kelimeleri adeta teneffüs eder, içer gibi idik ki, fikren ben şimdi o haletlerin ve o hatıraların çoğunu doğrusu ifade edemiyorum. Ve zaten sonra anladık ki, akıldan ziyede ruh ve kalbimiz ders almış. Tâ Üstadımız ikaz ve ihtarlar ile akıl, fikir ve gözümüze soka soka

mesâil-i Nuriyeyi izah ettiler. Sonra benim aklım bir derece uyandı Elhamdülillah. Yine onun irşadı ile... Bizi, hayal alemimizden, akıl ve fikir, hizmet ve mantık sahasına çıkardılar. Cenab-ı Hak ebeden razı olsun. Bu da malum olduğu üzere benim vüs'atime göredir. Rabb-i Rahimin ihsan ettiği nisbettedir. Hâzâ min fadli Rabbî...

Mesnevî'den evvela Katre Risalesini okuduk. Katre Risalesi, iman-ı Billah ve Tevhide dairdir. Kainatın bütün nev'leri ile ve erkânı ile ve azası ile ve eczası ile; ve o ecza, cüzleri ile; ve o cüzler hücreleri ile; ve o hücreler, zerreleri ile, ve o zerreler, tarlası olan esir ile 'La ilâhe illallah' söyleyerek, elli beş lisan ile Hakkın varlığına ve birliğine şahadet ve delaletlerini ihtiva ediyor. Bu Katre Risalesi hakkında devr-i Meşrutiyette Şeyh Saffet Efendinin bir takrizi var, aynen şöyle:

Fazıl-ı muhterem, meclis-i mesafih ve Tetkik-i Müellifat-ı Şer'iye ve Reis-i Alisi Şeyh Saffet Efendi Hazretlerinin takrizidir.

Cenab-ı Hakka hamd ve kendisine Kur'an nazil olan Peygamberimize ve dinin binasının tahkim ve tahmid eden âl-i ashâbına salat ü selam olsun. 'Tevhid denizinden bir katre' namındaki risale gözüme tecelli etti. O denizle bu katre arasında bir fark göremedim. Çünkü, o katre, hakikatte o denizden geliyor ve o denize dökülüyor.

*Mustafa Sungur Ağabeyin Afyon Hapishanesinde yazmış olduğu el-Hüccetü'z-Zehra'yı Hz. Üstad tashih etmiş ve sonuna şu mübarek duayı yazmıştı:

"Yâ Erhamerrâhimin İsm-i Âzamın ve Fâtiha-i Şerifenin ve Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın hürmetlerine bu risaleyi yazan Sungur Mustafa'yı Cennetü'l-Firdevste ebedi mes'ut ve hizmet-i imaniyede dâimî muvaffak eyle. Âmin, âmin, âmin..."

Tevhid denizinde avuçla su içmekte ve İslâmiyet memesinden sot emmekte kardeşimiz olan allâme Bediüzzaman Said Nursi'nin sayinden dolayı Cenab-ı Hakka hadsiz şükürler olsun.'

El-fakir, Tûrabü Akdâmi'l-Ulemâ

SAFFET (r.h.)

"Cenab-ı Hak ona hayat mektebinde kâinatı ders vermiş"

Mesnevî-i Arabîyi ders aldıkça görüyorduk ki: Risale-i Nur'da okuduğumuz hakikatleri Hz. Üstad 40-50 sene önceleri yazmış. Ama

icmalen yazmış. Aynı hakikatler, delil ve bürhanlar. 40-50 sene önce telif ettiği o Arabî risalesinde bu ilimlerin tahsili hususunda diyor:

Ben kırk senelik ömründen ve otuz senelik ilmî seyr-i sülûkümde dört kelime ile dört kelam öğrendim.'

Demek daha çocuk yaşında iken, aynı hakikatlerin mebde-i tahsiline başlamış, mütemadiyen aynı mes'eleleri takip ede ede, ders ala ala, tedris ede ede imrar-ı hayat eylemiş. Gavs-ı azam hakkında söylediği, '90 sene müddetle hakaik-i imaniyenin hakkalyakin, ilmelyakin ve aynelyakin derecatına uruç eden' sözünü bu necip Üstad hakkında da söyleyebiliriz. Hele onun dağları, taşları, dereleri, suları, bağ ve bahçeleri, hayvanları ve ağaçları ve bunların çiçek, yaprak ve meyvelerini mütalaa etmesindeki hayat sahnelerine göz attığımız zaman; o büyük mütefekkirin ne derece keskin nazarlı ve bir muallim-i âlem olduğunu görmekteyiz. Risalelerdeki hakikatlerle onun hayat sahneleri arasında bağlantı kurdukça, Cenab-ı Hakkın ona, hayat mektebinde, kainat kitabını ders verdiğini anlıyoruz. Ve sonra zamanı gelecek, İslâm dinine en ehemmiyetli bir zamanda küllî ve cihanşümul bir hizmet ifa eyleyecek... Maddede boğulanları, yine maddenin izahı ile kurtaracak. Maddede bulduğu iman ve tevhid nurlariyle insanlığı nur-u imana ve Allah'a çağıracak. Anlıyoruz...

"İnsan kâinata bakar da, nasıl bilmediği bir mesele kalır?"

Bu arada merhum biraderleri Abdülmecid Efendi Hazretlerinin naklettiği bir hatırayı hatırladım. Şöyle dedi: 'Bir gün Seyda, gençliğinde, gündüz vakti bir taşın üstüne oturdu ve ellerini bacakları üzerine koyarak başını kaldırdı, şöyle bir afaka baktı ve dedi ki: 'Abdülmecid! İnsan kâinata bakar da nasıl bilmediği bir mes'ele kalır?'

Demek kâinattan dersini alan bir dellal... Âyetü'l-Kübra öyle demiyor mu? 'Dünyaya iman için gönderilen ve bütün kainatta fikren seyahat eden ve her şeyden Halıkını soran ve her yerde Rabbini arayan ve hakkalyakin derecesinde İlâhını, Vücub-u Vücud noktasında bulan dünya misafiri...

"Said Nursi üç devir yaşamış"

Ayetü'l-Kübra'da, kâinatı dile getiren bu büyük mütefekkir, bakıyorduk: Katre Risalesinde de aynı hakikatları icmalen beyan ediyor. Serdengeçti Osman Yüksel'in dediği gibi: 'Said Nur üç devir yaşamış bir ihtiyar. Gün görmüş bir ihtiyar. Üç devir: Meşrutiyet İttihat ve Terakki, Cumhuriyet. Bu üç devir devrişler, yıkılışlar, çöküşler ile doludur. Yıkılmayan kalmamış...

Yalnız bir adam var ayakta... Şark yaylalarından, güneşin doğduğu yerden İstanbul'a kadar gelen bir adam... İmanı sıra dağlar gibi muhkem. Bu adam üç devrin şerirlerine karşı imanlı bağrını siper etmiş Allah demiş, Peygamber demiş, başka birşey dememiş. Başı Ağrı Dağı kadar dik ve mağrur. Hiçbir zalim onu eğememiş, hiçbir alim onu yenememiş... Kayalar gibi çetin, müthiş bir irade... Şimşekler gibi bir zeka... İşte Said Nur... Divan-ı Harbler, mahkemeler, ihtilaller, inkılaplar... Onun için kurulan idam sehpaları... Sürgünler... Bu müthiş adamı, bu maneviyat adamını yolundan çevirememiş. O bunlara imanından gelen sonsuz bir kuvvet ve cesaretle karşı koymuş...

Mahkemelerdeki müdafaalarını okuduk. Bu müdafaalar, bir nefis müdafaası değildir, büyük bir davanın müdafaalarıdır. Celadet, cesaret, zeka şaheseri...

Niçin Sokrat bu kadar büyüktür? Bir fikir uğruna hayatı hakir gördüğü için değil mi? Said Nur en az bir Sokrat'tır. Fakat İslâm düşmanları tarafından ber mürteci, bir softa diye takdim olunmuş.

"Üstadla Barla'ya gidiyoruz"

Mesnevîden sonra İşarâtü'l-İcâz'a başladık, ona devam ederken Hz. Üstadımızla Barla'ya hareket ettik. Ceylan, Zübeyir ve bendelerini de beraber alarak Eğirdir'den motorla veya kayıkla (iyi hatırlayamadım) Barla'ya geçtik. İlk defa Barla'ya gidiyordum. Ve kayıkta Üstadımızla beraberdik. Ceylan ve Zübeyir... Hz. Üstadın iki sıddık evladı, hizmetkârları, fedakârları da beraber. Bayram Isparta da nöbetçi kaldı. O da sadık, vefakâr bir talebe, Üstadın sadık evlâdı, talebesi, hizmetkârı...

Evet günler, seneler çabuk geçiyor... Bayram, Üstadına sadakatini, Üstadının davasına sadakatini, hizmet-i Nuriyeye sadakatini bilfiil gösterecek... Her ne ise... Barla'nın sahiline indik, bir müddet bekledik. Baktık, işleklerle Barla'dan bir kafile geliyor. Gelen kafile ile nasıl ruhen kaynaştık! Sanki kırk yıllık dostuz. Evet, ezelde kaynaşan ervaha ayrılık var mı? Hususan ber tek maksat için gidenlerde, çalışanlarda ayrılık gayrılık olur mu? Üstadımızın bir bineğe bindirdiler, eşyaları işleklere sardık, bez de yaya, gelenler de yaya, Barla'ya müteveccihen yola koyulduk. Artık Üstad, onlarla beraberdi, birisi hayvanı yediriyor, diğerleri Hz. Üstadın sağ ve sol taraflarında...

Mütemadiyen Üstadımız onlarla konuşuyor, bazılarını soruşturuyor, sağ mıdır? Ankara'da mı? İstanbul'da mı çalışıyor? Vesaire... Sanki tavuğuna ve

ineğine, buğdayına ve suyuna kadar, Hz. Üstad alakadarlık gösteriyordu. Ben ilk defa böyle bir manzara ile karşılaştığımdan hayrete düşmüştüm. Üstad hakkında Sikke-i Tasdik-i Gaybî'nin beyanları gibi benim Üstad hakkında fikir ve kanaatlarım ve birkaç aydır Isparta'da dersini dinlediğimiz Üstad... Kur'an dellalı, iman muallimi aziz Üstad... Şimdi Barla köylülerinin arasında, onlardan bir ferd olarak aralarında kaynaşıp Barla'ya doğru yol alıyordu.

"İlk Barla hatıraları"

Barla'da bulunduğumuz günlerde Üstadımız, Risale-i Nur'un telifi zamanındaki hayatına ve hatıralarına daima temas ederdi.

İlk Barla'ya gelişlerinde, ilk nefiylerinde Muhacir Hafız Ahmed Efendinin evinde misafir kalmışlar, sonra Medrese-i Nuriye olan eve nakil yapılmış. Yalnız başına kalıyor, gündüzleri kırlara çıkıyormuş. Bir yağmurlu günde hanesine dönerken, 'Bu ihtiyar Hocaya sorayım, bakayım, bir ihtiyacı var mı?' diye Süleyman Efendi arkasından hemen gidiyor. Ve artık Hz. Üstadın hizmetlerini ifaya başlıyor ve 'Sıddık' unvanını alıyor. Muhacir Hafız Ahmed Efendinin iki mübarek kerimesi var. Birini Hacı Bahri Efendiye, birisini de Berber Mehmed Efendiye veriyor. Maşaallah, ikisi de çok halis Nur talebesi olarak bağlılıklarını devam ettirmişler. Sonra Berber Mehmed Efendiye yarı nüzul gibi bir hastalık isabet etmiş. Ve Üstadımız ona bir mektup gönderip bu musibetin onun hakkında manevi bir define olduğunu, büyük bir uhrevî makam kazandığını ifade buyurmuş. Üstadımıza çok bağlı olan bir kimse idi. Vefatından sonra refika-i muhteremleri Saniye Hanım, Barla'da çocuklara Kur'an dersi vermekle imrâr-ı hayat eyledi. Allah rahmet eylesin... Âmin...

Üstadımızın bazı talebe ve yakın dostları da vefat etmişlerdi. Mesela; Mustafa Çavuş, Muhacir Hafız Ahmed. Üstadımız hepsini sorup soruşturdu. Onlardan Hacı Bahri ve Marangoz Mehmed Usta hayatta kalmışlardı.

Halk Partisi kongresi ve Üstadın tavrı

Marangoz Mehmed Usta bir hatırasını şöyle anlatıyor: 'Ben Üstadın mescidine daima devam ederdim. Bir gün Barla'da Halk Fırkası'nın kongresi oldu; tellâl ahaliye ünledi. Benim de o gün başka işim çıktı, mescide gelmedim, kongreye de gitmedim. Namazda Üstad beni göremeyince telâşla soruyor, 'Mehmed Usta nerede?' diye. Cemaatten birisi de benim kongreye gitmiş olabileceğimi söylüyor. Üstad çok kızıyor. Bir dahaki vakte gittiğim zaman, namazdan sonra, Üstad bana çok hiddetli bir

halde bundan sonra gelmememi, kendisiyle alakamı kesmemi vesaire şiddetli ihtarda bulundu. Ben gitmediğimi söyledim. Sonra araştırmış ve bana, 'Ben tahkik ettim, sen gitmemişsin' dedi. Bu hareketiyle Üstad beni ikaz ediyordu, dikkate sevk ediyordu. Malum olduğu üzere Halk Fırkası'nın o günleri faaliyetlerinin başlangıcı idi. Başlangıçta ona iştirakle az bir dahlim dahi olsaydı, 'es-sebeb-ü kelfail' sırrıyla onun seyyiatına hissedar olurdum. Şimdiye kadar Halk Partisi bütün menfi icraat, tahribat ve İslâma karşı savaş açmaklığın mes'ulü oldu ve devam etti. Bugün menfi cihette solculukta, din aleyhinde ne kadar işler yapıldı. O menfi tahribatla milyonlarca insanın imanına zarar verildi. Demek o zaman, az bir meyil, tasvip ve ona hizmetimiz olsa imiş, mesuliyetimiz de o nisbette büyük olurmuş. Allah, Üstadımızdan razı olsun.'

Üstadın eski talebelerine yakın alakası

Üstadımız Barla'ya mutlaka gidip gelirken, Bedre mevkiinden geçerken Santral Sabri dediği Sabri Hocanın ruhuna bir Fatiha okur öyle geçerdi. Isparta'dan Eğirdir'e, Eğirdir'den Barla'ya gidişlerimizde Sabri Efendinin oğlu Yaşar'ı görürdü. Hatta onun hayvanı ile Barla'ya gidip gelirdi. Üstadımız eski talebesini unutmaz, akrabasına selam gönderip hatırını sorar, eski hayat-ı maneviyeyi devam ettirirdi.

1954 yılında Barla'da 3 ay kaldıktan sonra, Ramazan ayının son günleri idi. İslâmköylü Abdullah Çavuş işleğiyle beraber çıkageldi. Bizim Eflânililerin yazdıkları Risaleleri bir sandık içinde getirmiş. Sandığı açtık. Üstadımız Risaleleri zevkle temaşa ediyordu, alıp bakıyordu. Bir küçük Risale görmüştü. Ona baktı. Meğer benim Şerife kızımın yazdığı Risale imiş. Onu görünce Üstad derhal benim Eflani'ye gitmemi emretti. 'Eflani benden seni istiyor' diye beni köye gönderdi. Ben ise kendi kendime, 'Üç ay Barla'da beraber kaldık. Bayrama kalamadım' diye üzüle üzüle yanından ayrıldım. Isparta, Ankara ve Karabük ve Safranbolu'ya uğrayarak Eflâni'ye ulaştım. Cenab-ı Hakka şükür, bayramdan sonra tekrar Isparta'ya döndüm. Evde bir mümanaat olmadı ve olmazdı da..."

Hatıraların kısaca kronolojisi

Risale-i Nuru tanımanızı ve Hazret-i Üstadı ziyaretinizi kısaca kronolojik olarak ifade edebilir misiniz?

* "Risale-i Nurları ve Üstadı ilk olarak 1943'te Kastamonu Gölköy Enstitüsünde iken duydum. 1946' da eserler elime geçti. Lahikalar yazılmaya başlamıştı. Eflani'de emekli muallim Ahmet Fuat Efendi (1943'te

Hz. Üstadı Kastamonu'da ziyaret edip dua ve teveccühlerine mazhar olmuştur. Bütün külliyatı muallimliği esnasında yazmıştır. Babası Sultan Abdülhamıd'in huzur hocalarındandır) ve Safrabolulu Hıfzı Bayaram Efendi (Hz.Üstadı Kastamonu'da iken ziyaret ederlerken, Hz. Üstadın dua ve teveccühlerine mazhar olanlardandır. Hüsnü ve Yılmaz Ağabeylerin babalarıdır)ve Mustafa Osman (Mübarek ve gayyur ve lahikaları her hafta çoğaltarak Eflani'ye ve bizlere gönderen bir zattı) gibi zatlar vasıtasıyla Nurları tanıdım.

* "1947 Eylül'ünde Hz. Üstadı Emirdağ'da ziyeret ettim. Oradan Isparta'ya geçerek Hüsrev, Tahiri, Refet ve diğer ağabeyleri ziyaret ettim.

Afyon mahkeme ve hapsi

Afyon Hapsi başlangıcında 1947 sonlarında Afyon Mahkemesi dolayısıyla evim aranıp Safranbolu'ya götürüldüm. Kitaplarım müsadere edilip ifadem Afyon savcısına gönderildi.

* "1948 Haziran'ında Afyon Mahkemesine dinleyici olarak gidip Hz. Üstadı ziyaret ettim. Mahkemeden hapihaneye kadar beraber gittik. Bundan aldığım hazzı unutamıyorum. Tekrar aynı gün polisler tarafından karakola, sonra savcılığa getirilip ifadem alındı.

* "Savcı, 'Hücumât-ı Sitte'yi okudun mu?' dedi. Beni tanıdı. 'Senin ifaden bize gelmişti' dedi. Ben, 'Okudum' deyince, 'Sen git memleketine, seni oradan getirteceğim' dedi. Cevaben, 'Oraya kadar zahmet vermeyin, gelmişken hemen alın' dedim, ama almadı.

* "23 Ağustos 1948'de mahkemeye köyümüzden Rahmi Çetinkaya (Yakın akrabamız, Eflani Çalışlar Mahallesinden olup çok müştak, mübarek birisiydi.) ile beraber geldik. Doğru hapishaneye gittik. Hz. Üstadımız pencereye geldiler. Gözgöze görüştük. Bize 1 lira attı ve "Kömür alın " dedi. Biz kömür bulamadık. Manava gidip başta üzüm olmak üzere meyve ve sebzelerin en iyilerinden bolca aldık, Üstadımıza gönderdik. Hz. Üstadımız demir kafesli pencereden seslenerek, 'Bunu yirmi sene hizmetiniz kadar kabul ediyorum' buyurdular.

Mahkeme dönüşünde Ankara'dan Karabük'e trenle giderken, Karabük'te esnaf rahmetli Süleyman Efendiye rastladık. O, 'Bugün zelzele oldu' dedi. Onun bu haberi bizde şiddetli yankı uyandırdı. Hz.Üstad ve Nur talebelerinin hapislerde bulunması gibi zalimane hareketlerin, zemini hiddete getirdiğini ilhamla, trende, Hz. Üstadımıza ve Nura karşı

bağlılığımızı ifade eden ve Üstadımızın mahiyetini dile getiren bir mektup kaleme aldım ve sonra bu mektubu Mustafa, Rahmi imzasıyla 'Hüsrev Altınbaşak. Afyon Cezaevinde mevkuf' diye postaya verdim. Neticede Afyon Savcısı telgrafla benim tevkifimi istemiş. Bu suretle Rahmi köyde kalmış oldu ve ben hapishaneye gönderildim. İşin enteresan tarafı, bir hafta önce de Emin Tekinalp'ı tevkif edip Safranbolu Ceva evine koymuşlardı. Beni de aynı yere koydular. Bir ay sonra Emin Hoca ile beraber jandarma nezaretinde Afyon'a gönderildik.

O zamanlar Nur talebeleri Afyon'daki Ankara Oteline uğrarlardı. Biz de oraya gittik. Eşyaları bırakıp sabah namazı için camiye gidip geldik. Dönüşte bir de ne görelim? Otelin altındaki kahve tıklım tıklım hapiste bulunan ağabeylerle dolu. Şaşırdık ve sorduk. Dediler ki: 'Müdafaalar yapıldı. Ve dün son karar günüydü. Altışar ay ceza verdiler. Biz zaten onar ay yatmıştık. Tahliye edildik. Yalnız Hz. Üstada 20 ay ceza verdiler. Ahmed Feyzi'ye 16 ay, Ceylan'a 3 sene. Zübeyir gayr-ı mevkuftu, içeri almışlardı. İbrahim Fakazlı hapse henüz yeni geldi. '

Ve biz aynı gün savcılıkta ve sorguda ifade verip hapishaneye gönderildik.

Bir ay Safranbolu'da yattım. 21 yaşını doldurmadığım için 5 ay ceza vermişlerdi. Temyiz mahkemesi davayı esastan bozmuştu. Lakin Hz. Üstadımızın tahliyesine karar verilmedi. 20 Eylül 1949'da tahliye edilecekti. Tekrar ben Safranbolulu Kuyumcu Sabri ile beraber 7 Eylül'de Afyon'a geldim. Hz. Üstadımız 20 Eylül'de tahliye oldu. On gün Üstadın yanında Zübeyir Ağabeyin tuttuğu evde Ziya ile beraber kaldık. 30 Eylül 1949 günü mahkemede benim dâvâmla, Üstadımızın ve Nur talebelerinin dâvâları (dosyaları) birleştirildi. Üstadımız pederle beni İzmir'e gönderdi.

"Üstada dönüyorum: Emirdağ"

* "1950 Ocak ayında Eflani'deki Nur talebelerinden rahmetli kayınbiraderim Hacı Reşat Efendi ve yine akrabamız Hacı Şükrü Efendi ve Keten Ahmet Amca ile dördümüz Emirdağ'a Üstadın yanına kalmak niyetiyle ziyaretine gittik. Ankara'dan geçerken Diyanet Riyasetine uğradım. Ve reis Ahmed Hamdi Akseki'yi ziyaret edip Hz. Üstada gittiğimizi söyledim. Meğer Hz. Üstadımız günlerden beri Ankara'ya, Diyanet Riyasetine iki takım külliyatı göndermek istiyormuş. Bunun için Hüsrev Ağabeyi Isparta' dan istemiş. Ama Cenab-ı Hak bizi gönderdi.

* "Ankara'da 10 gün kaldıktan sonra Emirdağ'da 20 gün Risale-i Nur hizmetinde kaldım. Bir otelin küçük bir odasında kalıyordum. Üstad beni tekrar Ankara'ya gönderdi. Ankara'da bir müddet kaldıktan sonra Eflani'ye gittim. Bir ay sonra tekrar Üstadımızın yanına geldim. Zübeyir, Ziya ve ben 4 ay Barla'da Üstadın hizmetinde kaldık. Tekrar Üstad beni 1950 güzünde Ankara'ya gönderdi. Okulların tatiline kadar Ankara'da kaldık. Ceylan Urfa'dan gelmişti. Üstad onu da Ankara'ya gönderdi. Beraber kaldık. O zaman Safranbolu'dan Üstadımızın isteği üzerine Hüsnü Bayram da geldi.

* "1951' de Ceylan'la beraber Üstadımızın emriyle Eskişehir'de İkinci Şua, Hutbe-i Şamiye ve Zeyilleri, El- Hüccetü'z-Zehra gibi eserler teksirle neşredildi.

* "Hz. Üstadımız (1 Muharrem 1371) 1951 Eylül'ünde yanında Mehmed Çalışkan Ağabey olduğu halde Eskişehir'e geldiler. 20 gün kadar hizmetinde bulunduktan sonra tekrar beni Ankara'ya gönderdi.

* "1952 senesinde Ankara'da kaldık. Hz. Üstadımızın tensibiyle kalmıştık. Bu arada 5-10 günlüğüne Eflani'ye gider gelirdim.

Samsun davası ve hapsi

* "Hz. Üstadımız İstanbul'da Gençlik Rehberi Mahkemesinden sonra Emirdağ'a dönmüştü. Yine ziyaretine gidip bir müddet hizmetinde bulunduktan sonra tekrar beni Ankara'ya gönderdi. Ankara'da bir kaç ay kaldıktan sonra 1953 senesinin başlarında Büyük Cihad gazetesine yazılar gönderdim. Bu sebeple 19 Şubat günü tevkif edildim. Bir ay Ankara Cezaevinde rahmetli Kemal Pilavoğlu ile beraber 9. Koğuşta kaldıktan sonra Samsun Hapishanesine sevkedildim. Samsun Ağırceza Mahkemesince 18 ay mahkumiyet kararı temyiz mahkemesince esastan bozularak 11 ay mevkufiyetten sonra Samsun Cezaevinden tahliye edildim.

* "1953'te ben samsun'da iken Hz. Üstadımız Isparta'ya teşrif ederek orada bir ev tutup Tahiri, Zübeyir, Ceylan, Bayram beraber kalıyorlar. Tahliyeden sonra bir ay kadar Eflani'de kalıp tekrar rahmet-i İlahiyenin tecellisiyle ve Nur Üstadımızın dua, himmet ve kabulleriyle tekrar Isparta'da hizmette kalmak müyesser oldu.

Üstadla beraber geçen nurlu yıllar

* "Samsun hapsinden tahliyemi müteakip Isparta'da 1954 başından itibaren Tahiri, Zübeyir, Ceylan, Bayram, bir müddet sonra Urfa'dan Üstadımızın hizmetine gelen Hüsnü Kardeşle beraber kaldığımız ulvi

hatıraların belki en müstesnası Üstadımızdan Arabi Mesnevi-i Nuriye ve Arabi İşaratü'l-İcaz'ı ders almamızdır. Bu hatıraları ayrı ve müstakil olarak genişçe ifade etmek icap etmektedir. Bilmem, müyesser olur mu?

Yalnız şu kadarını arz etmek isterim: 1954'ün başlarında kış mevsimi idi. Bir yatsı vakti mübarek Üstadımız bizim kaldığımız odamıza teşrif ettiler. Ayakta:

İhtar var: Size Arapçayı öğreteceğim. Arapça Mesnevi-i Nuriye'yi ders vereceğim. Yarın sabahtan itibaren başlıyoruz" dediler.

asında...

Sabahleyin Üstadımızın odasında karyolanın karşısında Tahiri Ağabey, bendeniz, Ceylan, Bayram ve Zübeyir'e Arabi Mesnevi-i Nuriye'nin başındaki Türkçe mukaddime ile Arapçasını okudular. Böylece dersler aylarca devam etti. Üstadımız, 'Zaman pek dardır, hemen hakaiktan başlamak lazım. Siz sarf, nahiv gibi alet ilimlerini kendiniz aranızda bir parça okuyabilirsiniz' mealinde ifadede bulundular. Sarf, nahvi kısmen pek cüz'i aramızda müzakere ederdik. Elhamdülillah Isparta'da bahara kadar ders aldıktan sonra Zübeyir, Ceylan üçümüz Üstadımızla beraber Barla'ya gittik. Üç ay beraber kaldık. Ve Arabi derslere devam ettik. Mesnevî'i bitirdikten sonra Üstadımız İşaratü'l-İcaz'dan ders verdiler.. Leyle-i Kadirden bir gün önce Isparta'ya, oradan Ankara'ya gönderdiler. Memlekete uğrayıp tekrar acele Üstadın nezdine geldik. Aynı derslere devam ettik. Sonra Üstadımız Zübeyir Ağabeyle beraber Emirdağ'a gittiler. Isparta'da Ceylan, Bayram beraber kaldık. Üstadımızın emriyle Arabi İşaratü'l-İcaz'ı teksire yazmak müyesser oldu.

* "Bundan sonra Hz. Üstadımızla son hayatına kadar beraber kalmak biiznillah nasip oldu. Bu arada Samsun'da bir buçuk sene askerliğimi yaptım (1955-1956)

Bu arada Risale-i Nur hizmetine Urfa'dan Hüsnü kardeş geldi. Üstadımızın hizmetinde çok şirin ve latif hizmetlerde bulundu.

NOT:Paksu Kardeş! Ben maalesef Hz. Üstadın hizmetindeki 10 seneyi mütecaviz bir zamandaki, yani Üstadımızın hizmetinde ve Ankara'daki hizmetler dolayısıyla hasıl olan hatıraları kronolojik bir tertip ve tanzim ve ifadeye müktedir olmadığımdan, hem her hatıra çok geniş hatıraları sümbül verdiğinden, kısaca şu naklettiğim hususları mebde olur da ona göre belki

ileride inşaallah hatıraları olanca vüs'atiyle arz etmeye çalışırız. Ve minallahi't-tevfîk.

* * *

Sungur Ağabeyin bu hatıraları genel olarak 1977'de gazetede yayınlanmıştı. 17 seneden beri kitapta neşredilmemesinin sebebi, kendilerinin hatıraları tamamlayacağına dair beyanlarıdır. Fakat zaman ve zemin müsaade etmemiş ki, tamamlayamadılar. Ancak bu hatırları, yeni nesillerin istifadesinden uzak kalmaması için yeniden gözden geçirmesi için kendilerine götürdük. Gerekli tashih ve tanzimleri yaptı. Bunun üzerine neşrediyoruz. Sungur Ağabeyin hatıraları şüphesiz bu kadar değildir. Birkaç cilt olacak derinlikte. İnşaallah Cenab-ı Hak uzun ömür verir de biz de hatıralarını kaydeder, yayınlarız.

ÂKİF ARIÖZSOY

Üstadım Bediüzzaman Emirdağ'a teşrif ettikleri zaman ben ilkokul muallimiydim.

Birçok defalar Üstadı ziyaret edip, ellerini öpüp, dualarını aldım. İlk ziyaretim ve onu görmem vasıtasız oldu. Nur'ların hizmetine katılışım çok pervasızca olmuştu. Bu yüzden çeşitli ve heyecanlı badireler yaşadım. Aradan uzun yıllar geçti. Hatıralarımın silsile ve heyecanını şimdi kaybettim.

Üstadım Bediüzzaman Emirdağ'a teşrif ettikleri zaman ben ilkokul muallimiydim.

Birçok defalar Üstadı ziyaret edip, ellerini öpüp, dualarını aldım. İlk ziyaretim ve onu görmem vasıtasız oldu. Nur'ların hizmetine katılışım çok pervasızca olmuştu. Bu yüzden çeşitli ve heyecanlı badireler yaşadım. Aradan uzun yıllar geçti. Hatıralarımın silsile ve heyecanını şimdi kaybettim.

Ben Nur'larla meşgul olmaya başladıktan sonra Üstad, benim köyüm olan Asar'a (Hisar) gelmişti. Otomobiliyle talebeleriyle beraberdi. Pek çok mütehassis olmuştum. Bayram, Hüsnü ve Mustafa vardı. Üstad benim meşguliyetimi biliyordu. Bu münasebetle Asar içinde bir yeri göstererek, 'Sen Risale-i Nur'un inkişafına sebep olacaksın' diyerek iltifat ederdi.

"Onun hocası var"

Bir gün Emirdağlı hocalarına ekseriyette bulunduğu bir meclise girmek lazım geldi. Bir ara onlardan birisi beni kasteredek; 'Onun hocası vardır. O da ondan ders alıyor' diye beni kınamıştı. Onlardan birisi, 'Biz de Bediüzzaman'ın okuduğu kitapları okuyoruz. Onun söylediklerini söylüyoruz. Ne diye halk onun peşinden koşuyor anlamıyoruz' dedi. Onlar, 'Biz de Bediüzzaman'ın bildiklerini biliyoruz' deyince ben hemen atıldım; 'Efendim, müsaade ederseniz küçük bir sorum var,' dedim. 'Sorun' dediler. Onlardan en ehemmiyetlisi Hamza Hacılı'dan Cafer Hocaydı.

Efendim, dünya yuvarlak mı, dönüyor mu?' diye onlardan sordum.

Onlar birkaç saat çeşitli yorumlar, teviller, izahlar yaparak 'Dönmüyor' dediler. Sonra bana dönerek, 'Senin hocan ne diyor?' diye sordular. Ben de

benim hocamın dünyanin yuvarlak olduğunu ve döndüğünü söylediğini, Risale-i Nur'dan hatırımda kalan bahsi söyleyince sustular. Onlardan biri daha sonra Üstadla görüşüp menfi kanaatlerini değiştirmişti.

"Bediüzzaman'la uğraşmaktan vazgeçin, size atomun sırrını öğreteyim"

Üstadın tarassut ve hapis zamanlarında devletin çeşitli mevkilerine telgraf çektim. Bunlardan genel olarak Üstadın serbest bırakılmasını, Risale-i Nur'un Kur'ân'ın hakikî bir tefsiri olduğunu, buna yalnız Türkiye'nin değil, bütün dünyanın muhtaç olduğunu, okullarda ders kitabı olarak okutulmasını istemiştim.

İsmet Paşaya ise 'Bediüzzaman'ı serbest bırakın, size atomun sırrını öğreteyim. Yoksa atomu kafanızda patlatırım! şeklinde telgraf çekmiştim.

Milli Eğitim Bakanlığına da, 'Bu kâinatın esrarı içinde insanların, beşeriyetin ahiret hayatı nasıl kurtulacak?' mânâsında bir telgraf çekmiştim.

Yine İsmet Paşaya Risale-i Nur'un mekteplerde okutulması talebimi telgrafla bildirmiştim.

Bu telgraflarım neticesinde, bana çok zulüm ve eziyet ettiler. Hattâ yanan sobaya oturtmuşlardı. Afyon'da Isparta Otelinde beni polisler alıp götürdüler. Sırasıyla emniyete, milli eğitim müdürlüğüne, oradan da doktora havale ettiler. En sonunda sorgu hakimliğine getirdiler. Ağır ceza savcısının elinde benim çektiğim telgraflar vardı. Savcı, 'Said Nursî'yi tanıyor musun?' diye sordu. Ben de 'Evet' dedim. Savcı sorgulamasına devam etti.

Talebe misin?'

Evet.'

Halen, Risale okuyor musun?'

Evet.'

Evinde de var mı?'

Evet.'

Bu telgrafları sen mi çektin?'

Evet.'

Peki, söyle bakalım, atomun sırrı nasılmış?'

O sizi alâkadar etmez. '

Bu cevabım üzerine adam hiddetle 'Peki, kimi alâkadar eder?' dedi. Ben de cevaben, 'Bu mesele devleti, profesörleri, uzmanları ve mühendisleri alâkadar eder' dedim.

Beni beş gün kadar nezarete attılar. Bu arada çok da dayak çektiler. Bazen öldü diye bırakıp giderlerdi.

Bir ara Emirdağ'da da buna benzer bir hadise olmuştu. Beni yine doktora da sevk etmişlerdi. Mahkemede beraat ettim. Bu hadiseden sonra, Üstada uğramıştım. Üstad beni tesellî etti. 'Ben de bir zamanlar senin gibi şefkat tokatları yemiştim' dedi.

"Üstad bazı sohbetlerinde de, İkinci Cihan Harbinden sonra, beşeriyetin ahiret saadetini arayacağını hissettiğini söylemişti. Finlandiya, Almanya gibi bazı Avrupa devletlerinde bazı hatiplerin İslâmiyeti kabul edeceklerini söylemişti."

MEHMET TAKTAK

1932'de Bolvadin'de doğdu. Babası Âsım, annesi ise Zeki'dir. Emirdağ'da ticaretle uğraşmaktadır.

Üstad Bediüzzmanan'ı ilk defa ziyaretim birkaç arkadaşımla birlikte olmuştu. Zübeyir Gündüzalp Ağabey bizim ziyaretimizi Üstada bildirip, izin almıştı. Şerefli huzuruna bizi kabul edince hepimiz ellerini öpüp oturduk. Bir müddet sonra, Üstad bize hitaben, 'Kardaşım, siz safa geldiniz' deyince hemen müsaade alıp ayrıldık.

Bolvadin müftüsü Halil İbrahim Taktak bizim akrabamızdı. Babamla amca oğluydular. Kendisi Risale-i Nur'ları okur ve takdir ederdi. 1956'larda vefat etmişti. Bu vefattan iki gün sonra Üstad taziye için Bolvadin'e gelmişti. Menba suyunun olduğu, yeşillik bir mevzii olan Horon semtinde bütün Taktak'lar ve yakınlarımız toplanmıştık. Üstad taziyelerini ve dualarını bize bildirerek tekrar Emirdağ'a dönmüştü.

Daha sonraları ziyaretine gittiğimde, bu vefat meselesiyle alâkalı olarak, bana 'Kardaşım, ben Halil İbrahim'in hatırı için bütün Taktak ailesini duama dahil ettim' diye iltifat buyurmuştu.

Bizim dükkânın biri Bolvadin'de, diğeri ise Emirdağ'daydı. Bu münasebetle her Pazartesi Emirdağ'a gelirdim. Gelirken de bazı zamanlar Üstada kaymak getirirdim. Üstad bu kaymakları hiçbir zaman hediye kabul etmemişti. Fazlasıyla bana ücret verirdi. Hattâ bir defasında içinde yirmi beş ve elli kuruşluklar olan küçük bir keseyi bana almam için uzatmıştı. Ben kabul etmeyince, Zübeyir Gündüzalp Ağabey müdahale ederek, 'Üstadım, bu kaymak yirmi beş kuruştur, ben elli kuruş veriyorum' demişti.

Üstadı çoğu zaman ziyaret eder, ellerini öper ve duasını alırdım. Bize Risale-i Nur'lardan bahseder, dersler yapar ve eserleri okumamızı söylerdi. Bazen İslâm düşmanlarının dine olan düşmanlıklarından bahis açar, çok hiddet ederdi.

Üstadımızın Emirdağ'da içinde çok az kaldığı ikinci bir evi vardı. Burayı Hacı Abdullah Gayretli Üstad için yaptırmıştı. Buranın ikinci katında Üstad kısa bir müddet oturmuştu.

Üstad üç ay kadar kaldıktan sonra burasının bir yıl kadar medrese-i Nuriye olarak kullanmıştık.

Şualar ilk defa yeni yazıyla basılmıştı. üstad bu eseri göndererek okumamızı emretmişti. Şualar'ı ilk defa yeni harflerle okumuştuk.

Bir defasında iş için İstanbul'a gidecektim. Zübeyir Gündüzalp Ağabeye Üstada bildirmesini söylemiştim. Üstad ise İstanbul'da Ahmet Aytimur'a uğrayıp yeni basılan Hanımlar Rehberi'ni getirmemi söylemişlerdi.

İstanbul'da Ahmed Aytimur'u Süleymaniyede buldum. Ondan aldığım iki yüz tane kadar Hanımlar Rehberi'ni Emirdağ'a getirdim. Üstad o kadar çok sevindi ki, beni defalarca kucaklayıp, bu hizmetimden dolayı tekrar tekrar tebrik edip, dualar ederek, alnımdan öptü. Ben birkaç tane alıp, Bolvadin'e götürmek istediğimi ifade edince Üstad bana, 'Taman kardaşım, ben zaten göndermek istiyordum, yalnız biraz bekle, tashih ettikten sonra vereyim' diye buyurmuştu.

Zaman olarak 1957 yılı olduğunu zannediyorum. Bolvadin ile Emirdağlı gençler futbol maçı yapıyorlardı. Bu maç esnasında âniden aralarında kavga çıkmıştı. Bolvadinliler ile Emirdağlılar taşlaşmaya başlamışlardı. Ertesi günü misilleme olarak Emirdağlı bir grup genç benim oradaki dükkânımı taşa tutmuşlardı. Kalabalık ve gürültü çoğalınca Üstad evinden aşağıya indi. Köşe başında durarak kalabalığa hitaben bir konuşma yaptı, 'Durun' dedi. 'sizler hepiniz kardeşsiniz, birbirinizin kusurlarını görmemeniz lâzımdır. Birbirinizi affediniz.' Kalabalık biraz sakinleşmişti. Üstad konuşmasına devam ederek, 'Eğer sizler barışıp dağılmazsanız, ben de burayı terk ederim' diye buyurmuştu.

"Üstadın bu konuşmasından sonra kalabalık büyük bir sükûnetle dağıldı."

MEHMET ÖZPOLAT

1922'de Gaziantep'in Kilis ilçesinde doğdu. 1941'de Hava Astsubay okulunu bitirdi. Yurdun çeşitli yerlerinde Astsubay olarak görev yaptı. 1970'de emekli oldu.

Eskişehir'de görev yapmaktayım. Burada samimi dostum Saatçı Şükrü Efendi ile muhabbetimiz vardı. 1943-44 yıllarında saatçı Şükrü Efendinin dükkânından 15-20 bin liralık saat çalınmıştı. Biz o dükkânda bu vakayı konuşurken dükkâna tanımadığım birisi selâm verip girdi. Hırsızlık olayını duymuş; bize, 'Emirdağ'da bir hoca var, sizin saatleri çalan hırsızı bulur' dedi. Bu olaydan sonra biz Saatçı Şükrü Yürüten ile beraber Emirdağ'a gitmeye karar verdik. Ertesi gün Emirdağ'a hareket ettik. Emirdağ'da Üstadı ziyaret etmek için Mehmet Çalışkan Ağabeyi bulduk. 'Burada bir hoca varmış, (Şükrü Yürüten'i işaretle) bu kardeşimizin saatleri çalındı, bu hoca çalanı bilirmiş, bizi bu hocaya götürür müsün?' dedik. Cevaben bize, 'Ben hocaya gidip bir sorayım, size cevap getireyim' dedi. Biraz sonra geldi. Mehmet Çalışkan Ağabey bize hitaben;

Üstad sizi kabul etmiyor. Risale-i Nur okusunlar, sonra yanıma gelsinler diyor' dedi.

Biz de Eskişehir'e geri döndük. "Eskişehir'e varır varmaz Risale-i Nuru aramaya başladık. Odun Pazarında Tenekeci Osman'da Risale-i Nur olduğunu öğrendik. Ve sonunda bulduk. Bize beklememizi söyledi. Evine gidip Risale-i Nur külliyatından İslâm yazılı Gençlik Rehberini getirdi. biz o gece Saatçı Şükrü Yürüten'in evinde namaz kılan bir albay, yarbay, yüzbaşı ve Hastane Baştabibi beraber toplandık. Gençlik Rehberi'ni geç saatlere kadar okuduk ve bu eserin çok muazzam ve kıymetli bir eser olduğuna karar verdik. Bir hafta sonra Eskişehir As. Şube Bşk. Turhan Fevzioğlu'nun kardeşi Albay Reşad Fevzioğlu, Binbaşı Hayri Bey, Yzb. Ekrem Hanyalı, Astsubay Ahmet Yayla, Ahmet Özyazar, Saatçi Şükrü toplanıp Pazar günü sabah namazını müteakip Emirdağ'a hareket ettik. Emirdağ'a varır varmaz Ceylan Çalışkan Ağabey ile haber gönderdik ve Üstad bizi hemen kabul etti. Üstad bize şu dersi verdi:

Ben softa bir hoca değilim. Bakımcı da değilim. Siz asker olduğunuz için orduda daha kıymetli bir yeriniz var. İman hizmetinizde daima çalışın.'

Daha sonra namaz vaktinin geldiğini söyledi. Biz de müsaade istedik, ayrıldık. O gün Eskişehir'e geri döndük.

"İkinci ziyaretim"

O günlerde Samsun'da çıkarılan mahalli Büyük Cihad gazetesi, 'Nurculuk yapıyor' diye kapatılmıştı. Gazetenin sahibi Saatçı Şükrü'nün dükkânına geldi. Kısa bir görüşmeden sonra, 'Beni Üstada götürür müsünüz?' dedi. Benim durumum müsait olduğu için teklifini kabul edip beraberce Emirdağ'a gittik.

Otobüsten iner inmez kimse ile konuşmadan yanımıza kardeşlerden birisi geldi ve bize hitaben, 'Üstad sizi bekliyor' dedi. Biraz şaşırarak o kardeşin peşi sıra Üstadın kaldığı eve gittik.

Üstad karyolada bağdaş kurmuş oturuyordu. Kardeşlerle sohbet ediyordu. Bizi görünce, 'Hoş geldiniz kardeşler, oturun' dedi. O anda kardeşlerle olan sohbet devam etti. Bu sohbet namaz hususunda idi ve 15-20 dakika devam etti. Daha sonra Büyük Cihad gazetesi sahibine dönerek;

Kardeşim sizin gazetenizin kapandığına üzüldüm. Merak etmeyin, ileride gazeteniz açılır, yayına başlarsınız. Ben, bana yaptıkları eziyetlere hakkımı helal ettim. Siz de ediniz' dedi. Bu sohbet kısa bir süre devam etti ve ayrıldık.

"Üçüncü ziyaretim"

Üstadın Emirdağ'da mahkemesi vardı. Biz de mahkemeye katılmak için yola çıktık. Bu mahkemenin açılması da şöyle olmuş: Emirdağ savcısı Jandarma Başçavuş'a emir vermiş 'Bediüzzaman'ın başında şapka yoksa tevkif et. Bana getir.' Jandarma Başçavuş'da Üstadı takip etmiş. Üstad Hazretleri Emirdağ'da kalırken Emir Dağı eteklerinde kırlarda faytonla gezmeye çıkar, bazen yaya, bazen birkaç gün kırlarda ve dağda kalır; bazen de faytonu bekleterek birkaç saat içinde geri dönerdi. Bu gezintilerin birinde Jandarma Başçavuş Üstadı takip edip kırlarda yanına yaklaşıyor, Üstad onunla sohbet ediyor. Başçavuş Savcıya gidip 'Bediüzzaman'ın başı açıktı, bir şey yoktu' diye savcıya beyanda bulunmuş. Savcı buna rağmen Üstad Hazretlerini mahkemeye vermiş ve Jandarma Başçavuşu'da şahit olarak yazmış. Biz de bu mahkemeye katılmak için Eskişehir'de Albay Reşad Fevzioğlu, Bnb. Hayri Bey, Yzb. Ekrem Hanyalı, astsubaylardan

Ahmet Yayla ve Nihat otobüsle gittiler. Biz de benim iki kapılı Wolswagen marka arabamla Eskişehir'de çıkan Yeşil Nur gazetesi sahibi Nuri Akyar, Av. Abdurrahman Şeref Laç, ismini hatırlamadığım genç ve bir hafız ile Emirdağ'a hareket ettik. Cuma namazını Hamidiye nahiyesinde kıldık, tesbihat yapmadan yola devam ettik.

Biz Emirdağ'da doğru Üstad Hazretlerinin evine gittik. Üstad bizi merdiven başında beyaz elbiseler içinde ayakta bekliyordu. Bizi görünce, 'Kazanız geçmiş olsun, Risale-i Nurun başına büyük bir felaket gelecekti, siz önlediniz' dedi. Biz buraya gelirken yolda bir kaza atlatmış ve sağ-salim kurtulmuştuk.

Daha sonra devam ederek, 'Bugün bu mahkeme bitecek. Bitmezse kıyamet kopacak' diyerek odasına girdi. Biz de eve girmeden mahkemeye katılmak üzere Adliye binasına gittik.

Eskişehir'den gelen subay, astsubay arkadaşların hepsi resmi kıyafetli idik. Adliye önünde mahkeme saati geldiğinde mahkemeye katıldık. Hakim, 'Esas şahit yok, onu bulun gelin, mahkemeye devam edelim' dedi. Biz de dışarı çıkıp Jandarma Başçavuşu sorduk. Orada taksi olarak çalışan bir Jeep şoförü, 'Ben nerede olduğunu biliyorum' dedi. Ahmet Yayla ile Jeepe binip Jandarma Başçavuşunu aramaya gittik. Giderken o bozuk yollarda çok süratle yol alıyorduk. Ben, sanki araba uçuyor sanıyordum ki, bir ara küçük bir çayın üzerinden geçtik, tekerleklerin yere değmediğini gördüm.Bir kasabaya geldik. Karakola gittik. Jandarma Başçavuşunu karakol bahçesinde ceketini çıkarmış oturuyor bulduk. Sanki hiç mahkemesi yokmuş gibi duruyordu. Haberinin olduğunu ve kasıtlı olarak o nahiyede bulunmakta olduğunu öğrendik. Biz Jandarma Başçavuşa mahkemeden hiç bahsetmeden, ''Kardeşim, sen neredesin, biz seni arıyoruz' dedik. Başçavuş da telaşla 'Geliyorum' diyerek acele ceketini giyip arabaya bindi. Emirdağ'a hareket ettik, Adliye binasının önüne gelince Jandarma Başçavuşun aklı başına geldi. 'Kardeşim, siz beni nereye getirdiniz? Ben de zannetim ki, siz havacı astsubayları görünce uçak düştü, beni onun için götürüyorsunuz sandım' dedi.

Mahkemeye girdik. Sonuçta, mahkeme, beraat kararı ile neticelendi. Biz tekrar Üstad Hazretlerinin evine gittik. Üstad Hazretleri bizi yine merdiven başında beyaz elbiseleri ile karşıladı. Bize hitaben 'Kazanız mübarek olsun. Bütün Nurcu kardeşlerimi ve sizi sabah dualarıma dahil ettim' dedi. Sonra ayrıldık. Eskişehir'e döndük.

"Dördüncü ziyaretim"

Emirdağ'da Saatçı Şükrü, Saatçı Muhiddin, Üstad Hazretlerini ziyarete gittik. Doğru evine gittik. Kapıyı Ceylan Çalışkan Ağabey açtı, içeri aldı. Doğru Üstad Hazretlerinin odasına girdik, selamlaştık. Üstad Hazretleri karyolanın üzerinde düzüstü oturmuş, ağabeylere ders veriyordu. Bize 'Geçin oturun' dedi. O gün seçim günüydü. Bizden sonra, oy kullanmış kardeşler yanımıza geldiler Üstad Hazretleri onlara sordu.

Keçeliler oyunuzu nereye kullandınız?

Onlar hiç ses çıkarmadılar.

İslâmı ihya edecek insanlara verseydiniz iyi olurdu' dedi.

Ben Üstad Hazretlerini hitaben, 'Talebe nümayişleri çıktı, Menderes'in işi zorlaştı' dedim.

Üstad cellalendi, iki dizi üstünde doğruldu.

Kardeşlerim, kardeşlerim Menderes kim oluyor ki? Ben istesem onu şimdi aşağı indiririm. Ben onun imanla İslâmla yola gelmesini bekliyorum. O masonların çemberine düşmüş, etrafına masonlar sarmış, o masonlar onun başını yiyecek.'

Üstad Hazretleri dersinde müsbet-menfi siyaset adamlarını bize izahatla bildirdi.

"Beşinci ziyaretim"

1953 senesinde Gaziantep'e izne gittiğimde Suriye sınırında Yazıbağ isminde köye gittik. Orada 13-14 yaşlarında bir çocuk, at üstünde yanımıza geldi, çocuğun elindeki çubuktan yapılmış kamçıya gözüm takıldı, çok hoşuma gitmişti. Benim bu halim çocuğun babasının dikkatini çekmiş, oğluna hitaben 'Oğlum kamçıyı misafirimize ver hediyemiz olsun ona' dedi. Ben de teşekkür ederek kamçıyı aldım.

İzin bitiminde Eskişehir'e döndüm, daha sonra sivil olarak Saatçı Şükrü ile beraber Emirdağ'a Hazret-i Üstadı ziyarete gittik. Ben o kamçıyı Üstad Hazretlerine hediye ettim.

Kardeşim, bu kamçının karşılığını verecek benim hiç bir şeyim yok, dön arkanı' dedi.

Arkama kamçıyla üç defa vurdu.

O günden sonra sırt ağrısı nedir bilmiyorum. Aynı zamanda o zamandan beri sırt üstü yatamadım.

Bu sohbetin sonunda Üstad Hazretleri, 'Kalkın, Eskişehir'e gideceğiz' dedi. Ceylan'a 'Arabayı hazırla' dedi. Arabanın arkasına Üstad Hazretlerini yatırdık. Arabanın ön tarafına Saatçı Şükrü, ben, Ceylan da şoför olarak bindik. Yola çıktık.

Emirdağ'dan Eskişehir istikametine doğru hareket ettik. Emirdağ'ın çıkışında Üstad Hazretleri, 'Kardeşlerim, ben ölürsem beni Emir Dağında bulunan Emir Hazretlerinin yanına defnedin' dedi.

Eskişehir'e yaklaştığımızda, 'Beni Eskişehir'e defnedin' dedi. Daha sonra, 'Yok kardeşlerim, yok kardeşlerim, benim dirimden çok ölümden korkacaklar. Benim mezarım belli olmayacak' dedi.

Eskişehir'e geldik ve Üstad Hazretlerini Yıldız Oteline yerleştirdik. Ertesi gün otelde Üstad Hazretlerini birçok havacı subay ve astsubay arkadaşlar ile ziyaret ettik. Ziyaret esnasında Üstadımız ders verdi.

"Altıncı ziyaretim"

1952 senesinin Ramazan ayının 27. günü Üstad Hazretlerini Emirdağ'da ziyarete gittik. Üstad Hazretleri bizi kabul etti ve yanına girdik. Üstadı gördüğümde rengi bem beyazdı, mübarek gözlerinden yaşlar akıyordu. Mübarek dilini çıkardı, dili beyazlaşmıştı.

Kardeşlerim, kardeşlerim, masonlar beni bu gece zehirlediler. Ben bu gece sahur yemeğimi , soğuması için penceremin kenarına bırakmıştım. Masonlar bekçiyi öğretmişler. Bekçi tahta merdivenle penceremin kenarına kadar çıkıp arsenik zehirini yemeğime koymuş. Ben de yedim, çok hasta oldum, Çevşeni okudum. Allah'a yüz bin defa şükür, kurtuldum' dedi. Biz de Üstad Hazretleri hasta olduğu için müsaade alıp ayrıldık.

* * *

Üstad Hazretlerini Eskişehir'de Yıldız Otelinden gizlice Saatçı Şükrü ile beraber alıp onu Saatçi Şükrü'nün evine yerleştirdik. Kimsenin haberi yoktu.

Dükkâna geldik, bir polis gelip Saatçı Şükrü Efendiyle 'Sen Bediüzzaman'ı evine götürmüşsün' dedi. Biz hayretler içersinde kaldık. Halbuki bunu ikimizden başka kimse bilmediği halde, bunun polisler tarafından bilinmesi tek ihtimal kalıyordu, aramızda bir muhbir vardı. O muhbiri polislerin yardımı ile bulduk. Geldik Üstad Hazretlerine durumu anlattık, Üstad Hazretleri 'Ben biliyorum, siz karışmayın' dedi. O arkadaş müthiş bir şefkat tokadı yedi, hanımı onu beğenmeyip boşadı. Sırtında

büyük bir ur çıktı. Hastaneye yattı, çok ıstırap çekti. Hastanede yatarken bir gün rüyasında Üstad hazretleri yanına gelip yumruğu ile sırtındaki ura vurup yarayı patlatmış, ondan sonra iki gün daha yattı, sıhhatli olarak taburcu oldu. Bu tokatlardan sonra kendini Risale-i Nur'a vakfetti ve büyük hizmetler yaptı. İnşaallah geçmiş günahlarına keffaret olur.

"Yedinci ziyaretim"

Eskişehir Muttalip köyünde Hacı Hilmi Efendi (Üstadın talebesi) talebere Kur'ân okuturdu. Bir Cuma günü, hatim cemiyeti vardı. Yarbay rütbesinde Hava Hastanesinde görevli bir doktora Muttalip köyüne, cemiyete gitmeye davet ettim. Doktor cemiyete gelmemek için, 'Şeyhler ne tarih bilir, ne coğrafya bilir. Kış günü karpuz çıkarırlarmış' dedi. Yine de beraber hatim cemiyetine gittik. Caminin dış kapısında Hacı Hilmi Efendi bizi karşıladı, yarbayla tanışmadığı halde 'Yarbayım size bir tarih dersi vereyim' diyerek Osmanlı İmparatorluğunu Ertuğrul Gaziden alarak Kurtuluş Savaşlarına kadar ve diğer mevzulara da temas ederek cami kapısında ayakta bir saat anlattı. Daha sonra yarbaya dönüp 'Hani oğlum, şeyhler tarih dersi bilmezdi' dedi.

Namazdan sonra caminin yukarısındaki Hoca Efendinin odasına çıktık. Bize üç kişilik pilav geldi, yedik orada Hacı Hilmi Efendinin hücresi vardı. Hoca Efendi hücreye geçerek elinde bir karpuz ile yanımıza geldi. Yarbaya dönerek, 'Alın oğlum, bu da kış meyvesi yiyin' dedi. Ben de karpuzu dörde böldüm, birini Hacı Hilmi Efendinin hücresine bıraktım, diğerini biz yedik. Eskişehir'e dönüşte Diyarbakır'a tayin olduğumu öğrendim. İstifa dilekçesini yazdım, tabur komutanına verdim. Tabur komutanı beni çok severdi. 'Oğlum sana 15 gün izin, düşün, gitmek istersen dilekçeni muameleye koymam, eğer gitmemek istersen dilekçeni muameleye koyarım' dedi.

Bundan sonra Tenekeci Osman ile beraber Eskişehir'e Üstadı ziyaretine gittik. Üstad bize ders verirken bir ara Osman Efendi, Üstad Hazretlerine 'Kardeşimizin tayini Diyarbakır'a çıktı, fakat gitmek istemiyor, istifa etmek istiyor' dedi. Üstad Hazretleri birden celallendi ve iki dizi üstünde kalkarak 'Biz havacı kardeşlerimizi daha çok görmek istiyoruz. Sen istifa veriyorsun, doğru Diyarbakır'a, görevinin başına gideceksin. Sen Diyarbakır'da daha çok hizmet edeceksin. Daha iyi arkadaşlarla tanışacaksın' dedi. 'Diyarbakır'da Mehmet Kayalar'a da benden selâm söyle, doğru vazife

başına' dedi. Helalleştik, ayrıldık. Bu görüşme Eskişehir ve Emirdağ görüşmelerinin sonuncusu idi.

Ben bu görüşmeden sonra dilekçemi geri aldım ve 1953 senesinde Diyarbakır'a gittim. Mehmet Kayalar Ağabeyi buldum, tanıştım. Üstad Hazretlerinin selâmlarını söyledim. Kayalar Ağabey, Dağkapı'daki evinde yatsı namazından sonra dersler olduğunu, iştirak etmemi söyledi. Biz de her gece, yatsı namazından sonra astsubay ve sivillerle beraber Kayalar Ağabeyin derslerini takip ettik.

Mehmet Kayalar Ağabey bir gün bana dönerek 'Barla'ya gideceksin, Üstadı göreceksin' dedi. Ben de izin aldım. Bana bir mektup verdi, 'Bu mektubu doğru Üstada teslim et' dedi. Yola çıktım. Önce Isparta'ya geldim. Ağabeyleri buldum. Tahiri Ağabey, beni Eğridir dolmuşlarına kadar götürüp bindirdi. Akşam üzeri Barla'ya vardık. Üstadın evini sordum. Gösterdiler, evine gittim, merdivenin başında beni Zübeyir Ağabey karşıladı. ben niçin ve nereden geldiğimi anlattım. Zübeyir Ağabeye mektubu verdim. O sırada yatsı namazı olmuştu. Abdestleri tazeledik, Üstad imam, Zübeyir Ağabey müezzin, ben cemaat olarak namazı kılmaya başladık. Namaz esnasında Üstad Hazretleri, yirmi yaşında bir genç gibi tekbir alıyor ve secdeye gittiğinde binanın sallandığını hissediyordum. Bu hadiseden sonra namaz tesbihatı yapıldı. Üstad Hazretleri hiç konuşmadan odasına çekildi. Biz de Zübeyir Ağabey ile beraber onun odasına geçtik. Zübeyir Ağabey bana, sabah namazına kadar İslâm yazısı ile Tesbihatı yazdı, teslim etti. Sabah namazını tekrar Üstad Hazretlerinin arkasında kıldık, tesbihattan sonra Üstad Hazretleri:

Kardeşim Mehmet Kayalar benim vekilim, maşaallah, barekallah, sizin gayretlerinizden memnunum ve sizin hepinizi dualarıma dahil ettim' dedi.

Bu görüşme esnasında Üstad Hazretleri bana bakıyordu, fakat manen başka âlemlerde yaşıyordu. Çünkü suallerime gecikmeli olarak cevap veriyordu. Bunun izahını yapamıyorum, ancak o hali gören anlayabilir. Ben onun bu halini, benimle konuştuğunu, fakat kendisinin mânevi olarak kafasının başka şeylerle meşgul olduğunu yüz simasından gözlerinden anlayabilmiştim. Üstad bana dönerek, 'Hüsrev'le görüştün mü?' dedi. 'Evet, yarım saat kadar görüştük' dedim. Hüsrev Ağabeyin teksir makinesi alacağını ve bütün beldelere Nurları çoğaltarak göndereceğini söyledim. Üstad Hazretleri çok sevindi 'Bârekallah fütuhata eriyoruz' dedi. 'Mehmet

Kayalar ve kardeşlere selâm söyle, bütün kardeşlerimi dualarıma dahil ettim' dedi ve yanından ayrıldım.

Üstad Hazretlerinin odasında bir ince yer yatağı, ince bir yorgan, bir cep saati, ibrik, çay takımı vardı. Başkaca göze çarpan dünyalık bir şey görmedim.

"Beni Zübeyir Ağabey, Karayollarının cipine bindirdi, Eğirdir'e döndüm. Oradan Isparta, Diyarbakır'a geldim. Bu son görüşmem oldu."

HAFIZ NAMIK ŞENEL

Emirdağ'ın Veysel köyündendir. Bir müddet Üstadın imamlığını yapmıştır.

Üstandın ilmî dehası

Diyanet İşleri eski Başkanı Ahmed Hamdi Akseki, Üstad Hazretlerinin kardeşi Abdülmecid Efendiyi Ankara'ya çağırıyor. Ve bazı meseleler soruyor. Abdülmecid Efendinin verdiği cevaplara hayran oluyor. 'Bediüzzaman mı daha alimdi? Yoksa siz mi daha alimsiniz?' diyor.

Abdülmecid Efendi, 'Ben Seyda'yı gökteki kıvılcımlar kadar fark edebiliyorum. Üstadı anlayamıyorum. Seyda bütün kâinatı didik didik etmiş, içine bakmış' diyor. Üstad Hazretlerinin ilimdeki dehasını bu şekilde anlatıyor.

Hattâ Akseki 'Ben Abdülmecid Efendi gibi âlim görmedim' diyor. Abdülmecid Efendi ise Üstadı anlayamıdığını söylüyor.

Hırsızın tevbesi

Emirdağ'da Seydi Yüce isminde bir zat vardı. Lakabına 'bomba' derlerdi. Bu adam bir gün koyun hırsızlığı yapmış. Sabahın erken saatlerinde koyunu almış, Adaçalı'dan aşırıyormuş. Bediüzzaman da Adaçalı'ya gidiyormüş. 'Şu zatın elini öpeyim' diye arkasından süratle yürümüş. Bediüzzaman normal adımlarla yürüdüğü halde ona yetişemiyormuş. O kadar uğraştığı halde yetişememiş. Sonra bana geldi ve kendisini Bediüzzaman'la görüştürmemi, bütün kötü huylarını terk edeceğini ve tevbe edeceğini söyledi. Ben de Zübeyir Ağabeye söyledim. O da Üstada söylemiş, Üstad Hazretleri de kabul etmiş. Bunun üzerine Bomba Seydi Üstada gidiyor ve bütün hatalarını anlatmaya çalışıyor. Üstad ise 'Günahlarına tevbe et, ben de senin duanın kabul olması için Cenab-ı Hakka dua edeceğim' diyor. Bomba Seydi de tevbe, istiğfarda bulunuyor.

Cübbenin yaşı

Bir gün Üstad Hazretleri Emirdağ Camiine ikindi namazına gelirken bazı ihtiyarlar, Arap Ahmetlerin Koca, Kırlıoğlu Arif Ağa ve o emsal kişiler camiin şadırvanının başında, 'Acaba Bediüzzaman'ın sırtındaki cübbe kaç senelik?' diye kendi aralarında konuşuyorlarmış. Üstad Hazretleri de

geriden durup bunları yanına çağımış. Ve o ihtiyarlara cübbesinin yüz senelik olduğunu söylemiş. Cübbeyi Mevlâna Halid-i Bağdadi'nin emanet bıraktığını, onun torunlarının da kendisine hediye ettiklerini söylemiş.

Üstadın yardımı ve camideki kibrit

Emirdağ'da elli seneden fazla müezzinlik yapan Hafız Murat Buduoğlu denilen zat, bir gün parasız kalmış, çokta sıkışmış ve kimseden de para isteyemiyormuş. O halde iken Üstad Hazretleri de bunu çağırmış ve ihtiyacı miktarınca buna para vermiş.

Yine Üstadın Camiin üst katında yeri vardı, buraya akşam namazından önce gelir ve yatsıya kadar kalırdı. Yatsıdan sonra da evine dönerdi. Orada kibriti vardı. Bu kibriti Hafız Murat akşamla yatsı arasında mum yakmak için alırmış. Üstad bunu çağırmış, biraz para vermiş ve oradan bir daha kibriti almamasını söylemiş. Bunların üzerine Hafız Murat, Bediüzzaman'dan çok korktuğunu söylerdi.

Siyasî dehâ

Eskişehir eski müftülerinden Hafız Abdullah Efendi Üstad Hazretleri için, 'Oğlum, bir velinin mânevi derecesi ne kadar yüksekse, siyasetteki dehası da o kadar yüksektir' demişti.

İşârâtü'l-Îcaz'ın tercümesi

İşârâtü'l-Îcaz'ın tercümesinin Hacı Abdullah tarafından yapılması söylendiğinde Üstad Hazretleri, 'Ne Hacı Abdullah Efendi ne de Mısır uleması ondaki îcazı yerine getiremezler. Ondaki en ufak bir nükte bir çok meseleyi ifade eder' demiştir. Ve neticede bu risaleyi kardeşi Abdülmecid Efendiye tercüme ettirmiştir. Abdülmecid Efendi de kendi itirafıyla Üstadın feyzinin devamlı yanında olduğunu ifade etmiştir.

Üstadın türbe ziyareti

Bizim köyün ismi Veysel'dir. Burada Veysel Karanî Hazretlerinin türbesi vardır. Bir gün Üstad Hazretleri ve talebeleri; Zübeyir Ağabey, Emirdağ'dan Karaalili Halim Ağa, Mustafa Ezener, Mustafa Acet ile birlikte oraya gittik. Üstad Hazretlerinin türbeye girişi ve dua edişi hakikaten görmeye değerdi. Sanki Veysel Karani Hazretleri orada tecelli etmiş, zevat-ı kiram orayı istila etmişti. Öyle bir haşyet kaplamıştı. Hatta ziyaretten sonra Karaalili Halim Ağa (Yüksel) Üstada 'Efendim, Veysel Karanî Hazretleri Yemenlider. Sıffın Savaşına katıldığı da söylenmektedir. Nasıl oluyor da onun türbesi burada oluyor?' diye sordu. Üstad Hazretleri de 'Biz onun makamını

ziyarete geldik. Ruhu nerede olursa olsun alâ küllihal bizden haberdardır' diye cevap verdi.

"Namık'ın annesi benim annemdir"

Yine aynı gün Üstad, Zübeyir Ağabeyle ikimize para vererek bizi yoğurt almaya göndermişti. Zira karşılıksız bir şey almazdı. Biz de bizim eve giderek yoğurdu aldık. Validem güzel yoğurt yapardı. Bu arada köyümüzdeki bazı kadınlar Üstadı ziyaret etmişlerdi. Validem de Üstadı ziyaret edip hayır duasını almak için arkamızdan geliyordu. Ben Üstadın kadınlara fazla iltifatının olmadığını bildiğimden validemi atlatmak istiyordum. Biz arabaya bindik. Arabayı Mahmut Çalışkan kullanıyordu.Emirdağ'a gidecek yerde araba tarla yoluna döndü. Ben de Tokçak'ına gidecekler, Hayri Beyle görüşecekler zannettim. Sonra hatırlatmam üzerine geri döndük. Bu sefer okulun arkasından Emirdağ'a dönecekken daha ileriye gittik. Meğer Validem de hâlâ arkamızdan koşuyormuş. Biz tam Yavan Ahmetlerin evinin önünden geçerken araba durdu. Üstad Hazretleri valideme iltifat ederek, 'Hafız Nâmık'ın annesi bizim de annemiz' dedi. Üstadımızın valideme böyle iltifatta bulunması beni gayet memnun etti. Bana dünyalar verilseydi bu kadar sevinmezdim. Böylece sevk-i İlahi ile validem de Üstadla görüşmüş oldu.

"Biz namazın hukukunu müdafaa ediyoruz"

Bir gün Kaymakam Mehmed Uz Bey, Vaiz olarak Hacı Ali Kılınçalp ve ben Cuma namazı kılmak için Piribeyli'ye gittik. Yukarı Piribeyli'de Hacı Ali Efendi cumadan evvel vaaz etti. Ben de hutbe okuyup namaz kıldırdım. Namazdan sonra Kaymakam Bey caminin avlusunda halka hitap ediyor ve Emirdağ Lisesinin yapılması için cemaatten yardım topluyordu. O arada Piribeyli merhum Hacı Hüseyin Efendi üzerinde ilmî kisvesi olduğu halde bana, 'Oğlum Hafız, Kaymakama bu şekilde, hoşgeldin desem bana bir ceza tereddüp eder mi?' dedi. Ben de bu fırsatı kaçırmadım ve buna cevaben 'Hocam, siz Bediüzzaman'ın sünnetten iki eksiği var diyorsunuz. Bugün sen caminin içindesin ve namaza gelmişsin ve Kaymakam da dindar, üstelik sizin caminizde yardım topluyor.

Sizin bu ilim kisvesiyle bir kaymakama, hoşgeldiniz diyemiyecek kadar sönük imanınız nerede; Bediüzzaman'ın ceberrut devrinde mahkemelerde ilmi kisvesini çıkarmadan kükremesi nerede. Hatta Afyon Mahkemesinde ikindi namazı biraz geç kalınca namaz kılmak izin istiyor. Hakim müsade etmiyor. Üstad Hazretleri biraz daha bekliyor, yine müsaade istiyor. Yine

vermiyorlar. Nihayette artık ikindi namazının vakti tehlikeye giriyor. Üstad, 'Ben namaz kılacağım. Biz buraya namazın hukukunu müdafaa etmek için geldik' deyip bir kükrüyor. Bediüzzaman'a ve talebelerine namaz kılmak için müsaade etmek zorunda kalıyorlar. İşte sizin bu güçsüz imanınızla onun bu iman kuvvetini mukayese edebiliyor musunuz?' deyince merhum Hacı Hüseyin Efendi çok doğru söylüyorsun diye gözyaşı dökmüştü ve şöyle devam etmişti:

Ben, bu zamanın mürşid-i kâmili kimdir? Kutbu kimdir? diye kaç defa istiareye yatmışsam; hepsinde karşıma Bediüzzaman, al bir ata binmiş olarak karşıma çıkmıştır. Ben çok vesveseli bir adamım. Bunun için Bediüzzaman Hazretlerinin sakalı olmadığından ve evlenmediğinden iki sünneti terk ettiğini düşünerek tereddüde düşüyordum. Fakat ben bu konuda büyük hataya düşmüşüm.'

"Üstad, kaybettiğim saatin parasını verdi"

Bir gün Üstad Hazretleri bizi Kapaklı Çeşmesine götürmüştü. Burası Emirdağ'la Bolvadin arasındadır. Biz daha önce postahaneden mektup göndermiştik. Sonra Zübeyir Ağabeyle çeşmeden testiyle Üstada su getirdik. Döneceğimiz sırada öğle namazına ne kadar var diye saatlere baktık. Zira Mustafa Acet imam, Osman Aydın imam, ben imam. Hepimizin namaza yetişmesi lazım. Ben saatime bir baktım ki saatim yok. Ne kadar aradımsa bulamadım. Üstada duyurmamaya çalıştıksa da yine o duymuş. Arabayı durdurdu ve ne olduğunu sordu. Onun ısrarı üzerine anlattım. Nerede kaybetmiş olabileceğimi sordu. Çeşmede düşmüş olabileceğini söyledim. Ve arabayı doğru oraya sürdürdü. Ama orada da bulamadık. Benim yüzümü okşayarak, 'Saatine sahip ol' dedi ve saatimin değeri kadar bana para verdi. Ne kadar almak istemedimse de, 'Kardeşim buraya sizi ben getirdim. Kaybolmasına ben sebep oldum' diyerek zorla verdi. Ben daha sonra saati buldum ve Üstada parayı geri iade ettim. Saati Postahanede düşürmüşüm. Rahmetli Postacı Cemal de saatin benim olabileceğini düşünerek bana getirmişti. Üstad iki yüzümü okşayarak 'Keçeli bir daha saatine sahip ol' dedi.

"Okuduğunuz Kur'ân'ı her yerde dinliyorum"

Hocam Gönenli Hafız Ahmed Efendi ki; bu zat Eskişehir Oduncu Pazarı Camii imamı iken vefat etmiştir. Ona Üstad Hazretleri 'Siz nerede Kur'an okuyor iseniz ben sizi dinliyorum. Bu şekilde kabul et' demişti. Zira bu zat

meşhur kurralardan idi. Üstad Hazretleri onun okuduğu Kur'an'a böyle değer verirdi.

Düzce'deki Hasan Efendi kıraat okurken, yine orada Kürkzade ve Kulaksız Şükrü Efendi bana, 'Bediüzzaman'ın talebesi ve köylüsü geliyor' diye Emirdağlı olmam hesabiyle bana değer verirlerdi.

Konya Müftüsü Ömer Tekin Hocaefendi de 'Gel benim nurlu oğlum' diye Bediüzzaman'ın talebesi olmam dolayısıyle bana iltifat ederdi. Seksen iki yaşındaki adam ayağa kalkardı.

Üstad Hazretlerinin her hali, her tavrı, her bakışı İslam'a hizmetti. Asırlardır izine tozuna rastlanmayacak muhterem bir zattı. Üstad Hazretlerinin durumunu gördüğüm zaman Peygamberimizi (a.s.m.) hatırladım. Zübeyir Ağabeyin sadakatini gördüğüm zaman Hz. Ebubekir Efendimizi, Mustafa Sungur'un celadetine bakar. Hz. Ömer Efendimizi hatırlarım.

Ceylan Çalışkan rahmetliyi de çok severdim. Kendisi çok zeki bir insandı. Ona 'Sen neden imtihanlardan hep on alıyorsun' diye sormuşlar. O da 'Ondan fazla notunuz olmadığından her zaman on alıyorum' diyerek nükteli bir cevap vermiş. Bu hazır cevaplılığından dolayı soranları güldürmüş.

"Takipçi birisinin akıbeti"

1960 ihtilalinde bizim karargahımız Mehmet Çalışkan Ağabeyin dükkanıydı. Biz birbirimizden haberdar olmak için devamlı buraya gider gelirdik. O arada Sivrihisarlı Niyazi Usta diye birisi vardı. Bu bizi takip eder, konuştuklarımıza kulak kabartırdı. Ben buna çok kızardım. Hatta dövmeye bile niyetlenmiştim. Mehmed Çalışkan Ağabeye durumu anlattım. O 'Sakın ha, onun başına bir şey gelecek, ama bizden gelmesin' diyerek bizi engelledi. Gerçekten de onun başına öyle bir iş geldi ki, bir daha kimsenin içine çıkamaz bir hale geldi. Yüz kızartıcı bir suç sonucunda hapse girdi, evini de satarak ailesini Emirdağ'dan götürdü. Bir daha da Emirdağ'a gelemedi.

Bir gün Üstad Hazretlerinin arkasında öğle namazı kılıyorduk. Üstad namaza başladığı zaman sanki yok olmuştu. Hani Hz. Ali namaza durunca vücudundaki oku çıkarmışlardı ya, aynen onun gibi Üstad Hazretleri de kendinden geçmişti. Onun namaz kılışını görünce kendimden hicap duydum. O namazın lezzetini hala unutamam.

"Üstada gençlerin sevgisi"

Üstad Hazretleri Emirdağ'a geldiği zaman onun arabasını, faytonunu sürmek için gençler sıraya dizilirlerdi. O hususta jandarmadan dayak yemeği şeref sayarlardı. Üstadı bu kadar çok severlerdi.

Üstada otomobil alınmazdan evvel Üstad bir yere gitmek istediği zaman arabası, otomobili olanlar, hemen arabalarını alır gelirlerdi. Onu, nereye gitmek isterse götürmek, onun duasını almak isterlerdi. Emirdağlıların nakliye konusunda muvaffak olmalarının sebebi herhalde Üstadın duasına mazhar olmalarındandır.

Üstad Hazretleri Emirdağ'a 1944 yılında gelmişti. Ben o zamanlar talebeydim. Hocam Gönenli Ahmet Efendi (r.h) bana 'Oğlum, mutlaka bu zatla görüş' demişti.

Rahmetli babam köyümüzde Hayri Beylerle görüşürdü. Hayri Bey de Üstaddan küçük risalelerden getirirdi, beraber okurlardı.

Ben Üstad Hazretleriyle görüşebilmek için beş gün Suvermez'e gittim geldim. Geceleri orada yatıyor, gündüzleri geri dönüyordum. Nihayet beşinci gün sonunda Üstadla görüşmek kabil oldu. Ve beni talebeliğe kabul etti. Ondan sonra da münasebetlerimiz devam etti.

"Gidip Stalin'i öldürür müsün?"

Bir defasında Üstad Hazretleri Adaçalı'dan geliyorlar. Kibidek Çavuş denen birisi Üstadın yakasına yapışıyor. Üstadın yanında o zaman Mustafa Acet var. Üstad silkiniyor, yakasını Kibildek Çavuş'un elinden kurtarıyor ve Mustafa Acet'e dönerek 'Git, Stalin'i öldür desem öldürür müsün?' diyor. Mustafa Acet Ağabey de 'Vallahi Üstadım, şimdi giderim' diyor. Bunu üzerine Üstad Hazretleri o Kibildek Çavuş'a 'Bak, en edna bir talebem dahi emretsem Stalin'i öldürmeye gidecek. Eğer ben istersem iki saat içinde bana zahmet çektirenlerden intikamımı alırım. Fakat ben rıza-yı İlahi için ve bu milletin imanını kurtarmak için çalışıyorum' diyor.

Askere merhum Ceylan Çalışkan'la beraber gittik. O benden büyük olmasına rağmen, daha önce, hapiste yattığı için beraber gitmiştik. Ben giderken Üstad Hazretleri bana şöyle demişti: 'Herhangi bir mansıba, mevkiye elin yetişmediği zaman, ayağının altına başka vasıta bul, sakın Kur'an-ı Kerimi vasıta yapma.'

Askerden geldikten sonra Üstadla yine münasebetlerimiz devam etti. Emirdağ Çarşı Camiine geçtiğimden Üstad Hazretleri bana, 'Ben hiç bir

yerde bu kadar uzun süre (sekiz sene) aynı camide namaz kılmamıştım. Burada Çarşı Camiinde sekiz sene devamlı namaz kıldım. Alâküllihal bu cami benim camimdir. Buraya benim talebelerimden bir fedai çıkması lazımdı. O da sen oludun. Seni tebrik ederim. Benim camime imam olan aynı zaman da benim imamımdır' diyerek iltifatta bulunmuştu.

Kabristandaki evliyalar

Üstad Hazretleri bize daima Keçili köyü kabristanını ziyaret etmemizi tenbih ederdi. ' O kabristanda çok evliya var' derdi. Biz de bunun üzerine bu kabristana çok gitmişizdir. Bir gün Mustafa Acet Ağabey, Bayram ve ben yine o kabristana gitmiştik. Oradaki köylülere 'Bu kabristanın ne gibi hususiyetleri var da Üstad buraya bu kadar ehemmiyet veriyor' diye sormuştuk. Köylüler de 'İstiklal Savaşında burada çok şehit vermiştik' diye cevap vermişlerdi.

Üstad Hazretleri, ben Van'da askerlik yaptığımda bana 'Van Kalesine gittin mi?' diye sordu. Ben de 'Evet Üstadım, gittim' dedim. 'Peki, Van Kalesine inerken ayağınız kaysa ne olur?' dedi. Ben de cevaben 'Yüzde beş yüz ihtimalle düşeriz' dedim. 'Tahminen kaç minare boyu var?' dedi. 'Beş minare boyu var diyorlar, efendim' dedim. Üstad bunun üzerine 'Benim oradan ayağım kaydı, on-on iki metre yan tarafa fırladım, fakat bir şey olmadı. O zaman anladım ki, korunuyorum' dedi.

"Namazın kerameti"

Yine Hasan Hüsnü Mola diye bir zat anlatmıştı. Üstad Hazretleri Bitlis'e eli bağlı olarak getirilirken namaz kılmak için jandarmalardan kelepçeyi çözmelerini istiyor. Onlar da kabul etmeyince Üstad Hazretleri kelepçeyi kırıyor, namazını kılıyor. Ben de Üstada böyle bir şeyin olup olmadığını sordum. Üstad Hazretleri 'Ben gençliğimde çok kuvvetliydim. Kelepçeyi kırıp namazımı kıldım. Belki de namazın kerametidir' diye cevap verdi.

"O yanmaya mahkumdur"

Afyon mahkemesinden sonra kitaplar sahiplerine iade edildiğinde paketlerin üzerinde pullar vardı. Üstad Hazretleri bu pulları toplamamı söylemişti. Zira bu pulların üzerinde İnönü'nün resmi vardı. "Üstadım bu pulları ne yapayım?' dedim. Üstad Hazretleri de, 'O pulları yak, zira o yanmaya mahkumdur ' diye cevap verdi.

Bir Ramazanda Üstad tarafından teravihten sonra sahura kadar Kur'an hatmi indirmem emredilmişti. Mustafa Acet Ağabey risale yazıyor, Zübeyir

Ağabey gündüz hizmetlerde bulunduğundan ve rahatsız olduğundan yatıyordu. Kastamonulu Hüsnü ise henüz küçük talebe idi. Her gün teravihten sonra geliyor Üstad Hazretleriyle sahura kadar Kur'an okurduk. İki günde bir hatim indiriyorduk. Sonra evlerimize gidip sahur yemeğini yiyor, camiye mukabele geliyorduk.

"Ben bütün Nur talebelerini görüyorum"

Kadir gecesi Üstad Hazretleri iki-üç defa yanımıza geldi. Zübeyir Ağabey ayakta duramayacak kadar hasta olduğundan yatıyordu. Üstad 'Kalk keçeli' diye onu kaldırıyordu. Yine sahurdan önce son gelişinde sedire oturdu. Neşeli bir şekilde sol elini sağ elinin karşısına dikerek 'Ben bütün Risale-i Nur talebelerini görüyorum. Onların bütün nefes alışlarını dinliyorum' diye neşeli bir şekilde konuştu.

"Emirdağ'dan dünyaya bir hakikat ilan edilecek"

1944'te Üstad Emirdağ'a geldikleri zaman Seydi Koçer Ağabey üç gün oruç tutuyor, hayvansal besinlerden yemiyor. Sonra da Üstadı ziyarete gidiyor. Ve içinden de Üstad Hazretlerinden himmet bekliyor. Üstad ona dikkatli bir şekilde bakıyor. Seydi Ağabey bunu İbrahim Kantar Ağabey'e anlatıyor. İbrahim Ağabey de üç gün oruç tutuyor, hayvansal besin yemiyor ve Üstad Hazretlerinin yanına gidiyor ve içinden himmet dileğinde bulunuyor. Üstad Hazretleri ona 'Bak kardeşim, Emirdağ'dan bir kısım insanlar bize hizmet edecekler ve bütün dünyaya buradan bir hakikat ilan edilecek' diyor. Ve kısa bir süre sonra Afyon mahkemesi oluyor, İbrahim Ağabey tahliye olduğu halde Emirdağ'a gitmiyor, Üstadın dış hizmetlerinde bulunuyor.

Gönenli merhum Hafız Ahmet Erok bize, 'Oğlum, bir velinin büyüklüğü onun karşısındaki muarızlarıyla ölçülür. Koca Sultan, karşısında bütün dünya dinsizliğini almıştır' diyerek ağlamıştı.

Mustafa Acet Ağabey anlatıyor: 1950'lerden evvel şekerin bulunmadığı zamanlar, şeker aramaya çıkıyoruz. Bir türlü bulamıyoruz. Eve döndüğümüzde bir bakıyoruz ki, rafta kiloluk kese kağıdıyla şeker var. Üstad bunu görüyor. Kimin getirdiğini soruyor. Biz de bilmediğimizi söyleyince 'Fesübhanallah, her neyse' diyor.

Üstad cuma günleri banyo yapardı. Bir kış günü Üstad Hazretleri mangalın üzerine ibrikle su koydu. Baktım ki, mangalda sönmek üzere olan bir közden başka ateş yok. Bunu Üstada söyleyince, Üstad Hazretleri ısrarla

koymamı söyledi. Sonra tenekeyi getirdi, mangalın yanına dayadı. Ben içimden gülüyordum. Bir kaç dakika sonra Üstad Hazretleri elini tenekeye vurdu ve 'Fesübhanallah, su ısınmış' dedi.Ben inanmayacak oldum. Baktım, su banyo yapacak derecede mükemmel bir şekilde ısınmış.

Üstad Hazretleri bir şey sipariş ettiği zaman bir kutunun içinden para çıkararak verirdi. Bir gün baktım ki kutuda para yok. Üstad kutunun kapağını tekrar kapadı, bir şey daha ısmarladı ve kutudan içinden yine para çıkarıp verdi. Bunları bizzat gördüm.

"Üstad cinlere ders veriyordu"

Zübeyir Ağabey anlatıyor: 'Üstad Hazretleri yatsıdan sonra bizi yanına almazdı. Bir gün içeride ne yapıyor diye merak ettim, kapıdan baktım. Baktım ki Üstad sedire oturmuş, karşısında ise bir takım sivri külahlı kimseler dizilmişler, onlara ders veriyor. Sonradan anladım ki Üstad Hazretleri cinlere ders veriyormuş. Neyse ben görünmeden oradan gittim. Üstad beni daha sonra yanına çağırdı. 'Keçeli bir daha seni orada görmeyeyim' dedi.

Merhum Mustafa Bilal anlatıyor: Üstad Hazretleri Emirdağ'a gelmezden evvel rüyamda 'Bediüzzaman geliyor, Mehdi geliyor' dediler. Ve baktım camiye birisi girdi. Ayakları yerde, başı tâ kubbeye varıyordu. Boyu bu kadar uzundu. Daha sonra Üstad Hazretleri Emirdağ'a teşrif ettiler.

"Bediüzzaman'ın tokadı ve İnönü'nün seçimi kaybetmesi"

Yine Mustafa Bilal'in yakın akrabalarından Hasan Usta anlatmıştı: '1950 seçimleri olurken ben ağır hastaydım. Yarı uyur-yarı uyanık haldeyken, 'Bediüzzaman geldi, Mehdi geldi, Said bin Mirza geldi' dediler. Sonra baktım, Afyon Kalesinin önünde yüksek bir taht kurulmuş ve İnönü büyük bir kalabalığa hitap ediyor. Sonra 'Mehdi çıktı' diye bir ses işitildi. Ve kaleden birisi çıktı, dolanarak geldi. İnönü konuşurken ona öyle bir tokat akşetti ki, İnönü tepe taklak kürsüden yuvarlandı ve yere düştü, ben de bu sırada uyandım. Daha sonra İnönü seçimlerde ağır bir yenilgi alarak seçimleri kaybediyor.

Ben ilk zamanlar şapka giyiyordum. Bana birçok Nur talebesi şapkayı çıkarmamı söylemişlerdi. Ben ise çıkarmaya sıkılıyordum. Bir gece rüyamda. 'Üstad Hazretleriyle bir yere çıkıyoruz, elini benim omzuma atıyor. Bakıyor ki, başımda şapka var. Elinin tersi ile şapkamın güneşliğine

vuruyor. Şapkayı gökyüzünde hayal-meyal görüyorum, daha sonra şapka tepesi aşıp kayboluyor.

"Bediüzzaman feyzini bizzat Peygamberimizden (a.s.m.) alıyor"

Nazilli'de Şeyh Hacı Ali Efendi isminde muhterem bir zat vardı. Benim de tayınım Konya Doğanbeyli'ye çıkmıştı. Tayinimin Nazili'ye çıkmasını istiyordum. Nazilli Müftüsü Mehmed Ali Sula ile beraber bana yardımcı olması için bu Şeyh Efendinin yanına gitmiştik. O sırada değişik yerlerden başka kimseler de gelmişti. Onlar benden yaşlı olduklarından onlara yer gösterdi. Ben Emirdağlıyım deyince beni yanına oturttu. 'Bediüzzaman'ı tanıyor musun?' diye bana sordu. Bende tanıdığımı söyledim. Üstad Hazretlerinden uzun uzun bahsetti. 'Evladım, biz makamımızın altındakilerin derecesini takdir edebiliriz. Makamımızın üzerindekilerin ise derecelerini takdirden aciziz. Bizim kolumuz kısa olduğu için silsile tarikiyle seyr-i sülûk ediyoruz. Ben, Mevlânâ Halid-i Bağdadî Hazretlerine intisablıyım. Bediüzzaman'ın kolu o kadar uzun ki, feyzini bizzat Peygamberimizden (a.s.m.) alıyor' dedi.

Bir gün o zamanın muhalefet partileri, Demokrat Partiye karşı Ege taaruzu diye bir güç birliği kurmuşlardı. Menderes de bunlara karşı Vatan Cephesi'ni kurdu. Bunları Üstad Hazretleri Hamza Emek Ağabeyden öğrendiğinde 'Menderes dindarlarla beraber olursa karşısındaki elli parti de olsa bir şey yapamazlar. Yoksa tepe taklak gider. Bir de İttihad-ı Muhammedî Fırkası var ki, onun iktidara gelebilmesi için halkın en az yüzde altmış-yetmişinin hakiki dindar olması lazımdır' demişti.

Üstad Hazretleri Bitlis'te Ulu Camiin minaresine çıkarak şerefenin korkulukları üzerinde yürümüş. Ceylan Ağabey Üstada bunu neden yaptığını soruyor. Üstad Hazretleri de, 'Kimsenin yapamadığını yapmak için yaptım' diye cevap vermişti.

"Menderes'le Bediüzzaman'ın selamlaşması"

Merhum Adnan Menderes 1958 yılında Emirdağ'a gelmişti. Mahşerî bir kalabalıkla yürüyorlardı. Tam Üstad Hazretlerinin oturdukları evin önüne geldiklerinde, ona Üstadın evini gösterdiler. Ben de bu manzarayı görmek için tam karşıya durmuştum. Merhum Menderes pencereden bakan Üstada elini kaldırarak selam verdi. Üstad ise buna mukabeleten iki elini birden kaldırarak kucak açmış şekilde Menderes'e selam verdi. Bu sırada öyle bir alkış tufanı koptu ki, ben öyle bir alkış görmedim. Sanki yer yerinden oynuyordu.

Afyon Hapishanesinde Kasap Tahir isminde birisi vardı. Bu birisinin başını kesmiş ve idama mahkum olmuştu. Fakat henüz idamı infaz edilmemişti. Bu, hapishanede Üstadı ziyarete gitmişti. Üstad buna 'Sen öldürülmeyeceksin ' diyor. Gerçekten de 1950 yılında bir af çıkıyor, o da bu aftan yararlanarak idam olmaktan kurtuluyor.

"Mustafa Sabri Efendi Şeyhülislam olunca, Üstad Hazretleri iki-üç gün hiç dışarıya çıkmıyor, daima odasında oturuyormuş. Mustafa Sabri Efendi bunun üzerine Üstadın yanına çıkarak ne yaptığını sormuş. Üstad Hazretleri de, 'Meşgulüm, meşgulüm, nefsimi terbiye ile meşgulüm' diye cevap vermiş. Mustafa Sabri Efendi 'Nefsinin neyiyle meşgulsün?' diye sorduğunda Üstad şöyle diyor: 'Nefsim bana diyor ki; 'Sen şeyhülislamlığa her hususta Mustafa Sabri Efendiden daha layıksın, sen varken neden onu şeyhülislam yaptılar?' Ben de ona diyorum ki; 'Eğer bu görev sana nasip olsaydı, hiçbir kimse buna engel olamazdı. Demek ki, sana nasip değilmiş, hakkına razı ol. Oturduğun yerde otur."

SAİD ÖZDEMİR

"Dedem Üstadı çok severdi"

Dedem Tillo'da M. Siyye Camiinde imamdı. Üstaddan sitayişle bahsederdi. Üstada derin bir muhabbet ve itimadı vardı.

Ankara'ya 1938'de geldim. 8 yaşında idim. Türkçe bilmiyordum. Ana dilim Arapça. Hususî olarak Türkçeyi 7-8 ay kadar çalışarak öğrendim. 1. ve 2. sınıfları verdim ve 3. sınıftan başladım okumaya. İlk, orta ve lise bittikten sonra İTÜ Makina Bölümünde 2 yıl okudum. Bir rahatsızlıktan dolayı tekrar Ankara'ya döndüm. Pedere de artık okumayacağımı söylemiştim. İş arıyordum. Dini konularda kendimi yetiştirmeye çalışıyordum. Sonunda Diyanette bir iş buldum. 1950' de A. Hamdi Akseki bizzat beni imtihan etti. Akseki'nin sorduğu suallerden birisine verdiğim cevap hoşuna gitmişti ve beni memur olarak işe aldı. Suali şu idi: 'Kur'ân-ı Kerim radyodan kahvehanelerden okunuyor. Bu günah olmaz mı?'

Ben de dedim: 'Kelâm-ı İlâhî kahvede okunursa belki oradakilerin ıslâhına vesile olur. Orada okunması Kur'ân'a bir nakise olmaz."

"Üstada muhabbetim vardı"

O arada Abdullah Yeğin ve Mustafa Sungur'la görüşüyorduk. Bana küçük eserlerden verdiler. Bunlar Telvihat-ı Tis'a ve Gençlik Rehberi v.s.

Üstada muhabbetim vardı. Bir ara Hicaz'a gitmeye niyetlendim. Kitaplarımı sattım. O sırada Diyanette İskender Göçer diye biriyle tanıştık. Bu zatla aramız çok iyiydi. Hârika şeyler gördüğünü anlatıyor, bütün peygamberlerin hayatlarını gözlerinin önüne getirildiğini, hangi peygamber nerede, nasıl mücadele ettiğini kendisine gösterildiğini söylüyordu. Kendisine sürekli mânevî telkinat yapıldığından bahsediyordu. Âl-i Beyt kendisiyle meşgul oluyormuş. Hz. Ali, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin kendisine harp talimi yaptırıyorlarmış. Hz. Âişe ve Hz. Fâtıma da kendisine cübbe ve takke takıyorlamış ve ileride mehdi olacağını, Mekke'den çıkıp bütün dünyayı ıslah edeceğinin söylüyorlarmış.

Bu arada ben de gençlik sâikasıylı âdeta ona intisap ettim. Aramızdaki münasebet şeyh mürit gibi idi. 'Mehdiyi bulduk' diye ona çok yakın alaka peyda ediyordum.

"Seni bana Allah yolladı"

Bir ara Konya'ya gideceğini , bir ay kadar orada kalacağını, bazı işlerinin olduğunu söyledi. Birlikte gittik. O anlatıyor, ben dinliyordum. Her zaman Hz. Peygamberle görüştüğünü anlatıyordu. Bir taraftan da içimde şüphe vardı. 'Acaba' diyordum, 'doğru yolda mıyım?' Bunu bilse bilse Bediüzzaman Said Nursî bilir diye Üstada gitmek için İskender Beyi de ikna ettim. Peder de önceden tembihlemişti, 'Gideceğiniz zaman bana da haber verin' diye.

Üçümüz yola çıktık, Isparta'ya Konya yoluyla gittik. Yatsıdan sonra Isparta'ya varıp Üstadın evini aradık ve bulduk. Ben, 'Geceleyin otelde kalıp sabah gidelim' dediysem de, peder 'Hemen gidelim' dedi. Fitnat Hanımın sahibi bulunduğu Üstadın evine gittiğimizde, İskender Bey, 'Ben mehdiyim, peygamberlerin selâmı var, görüşmek istiyorum' dedi.

Kapıya çıkan Sungur Ağabey ise, Üstadın istirahatte olduğunu, bu saatte rahatsız edemeyeceklerini söyledi ise de dinlettiremedi. O gitti, Bayram Ağabey geldi. İskender Bey aynı şeyleri ona söyledi. O da Üstadı bu saatte rahatsız edemeyeceğini söyleyerek yarın gelmemizi istedi.

Bunun üzerine İskender Bey kızdı, 'Nasıl olur, ben buraya kadar gelirim de görüştürmezsiniz, içeri almazsınız, bir daha da gelmem' dedi.

Otele gittik. Sabaha doğru bir rüya gördüm. Rüyamda Üstadın huzurundayım. Üstad, İskender'in başına eliyle bir çarpı işareti yaptı. Sabah namazından sonra Üstad, Ceylan Ağabeyi bize yollamış. Nerede olduğumuzu onlara söylemiştik. Ceylan Ağabey, 'Üstadım acele sizi istiyor. Yalnız üç kişi değil, iki kişi geleceksiniz' dedi.

İskender Bey, 'Ben zaten gelmiyorum' dedi. Biz iki kişi gittik. Üstad bizi kucakladı. Ve '70 senedir oradan (Tillo'dan) bir yardımcı vermesi için Allah'a dua ediyordum ve bir yardımcı bekliyordum. Allah sizi bana yolladı' dedi. Ve 'Sizi Arabistan v.s. yerler namına da kabul ettim' dedi.

"Âlem-i İslâm kapısının kilidi Türkiye'dir"

Ben ise Hicaz'a gitmek istediğimi söyleyince 'Niye?' diye sordu. 'Efendim' dedim, 'memleketin halini görüyorsunuz. Gittikçe daha fenalaşacak. Orada olsam çocuklarım da kurtulur, ben de' dedim.

Kardeşim', dedi, 'Ben orada olsam buraya gelirdim. Alem-i İslâm kapısının kilidi Türkiye'dir. Bu kilit bu kapıyı Âlem-i İslâm üzerine açar. Kat'iyen buradan gitmek için izin yok' dedi.

Daha sonra, 'Atıfı (Ural) tanıyor musun?' dedi. 'Yok' deyince, 'Onunla tanış ve hemen hizmete başla' dedi. 'Peki' dedim.

Mecmuatü'l-Ahzâb'ı da beraberimde getirmiştim. 'Bu ne?' dedi. 'Biliyorsun ben hediye kabul etmem.'

Ben de, içinde Mecmuatü'l-Ahzab olduğunu, 'içindeki Celcelutiye'de Süryanice isimler bulunduğunu, bunları kendisinden ders almak için kitabı getirdiğimi söyledim. Üstad, 'Sonra onları yaparsın' dedi.

Dışarı çıkarken peder, Üstada İskender Beyden bahsetti. Üstad da onun için 'Meczup biri' dedi. Ondan sonra ben de o zattan koptum. Bu ziyaret benim için mecaziden hakikiye geçiş oldu. Sonra kızıma rüyasında, 'Baban Mehdinin elinden tuttu' demişler.

"Gözlerim arkada kalmaz"

Ankara'ya döndükten sonra Atıf kardeşle tanıştık (1952). Yeni yazıyla Onuncu Söz'ün teksirini yapıyordu.

Sonradan Isparta'ya gittiğimizde, Üstad Büyük Sözler'i matbaada basmamız için verdi. Sözler daktilo edilmiş dosyalar halindeydi. 'Maya (sermaye) yaparsınız' diye 600 lira verdi.

İlk defa Sözler'i Ankara'da Ayyıldız Matbaasında bastırdık. Daha sonra Doğuş Matbaasına geçtik. Matbaa ile öyle haşir neşir olduk ki, orada yatıp kalkıyorduk.

Kitap, formalar halinde Üstada gidiyordu. Üstad tashih ettikten sonra biz basıyorduk. Tashih şu şekilde yapılırdı: Kardeşlerden biri yeni yazı ile yazılmış kitabı okuyor, Üstad da takip ediyor, yanlış varsa düzelttiriyordu.

Formalar için Üstad çok seviniyordu. Kim getirirse getirsin, derhal içeri alıyordu. Sözler'i ciltletip Üstada götürdük. Üstad da bir annenin çocuğuna kavuşma sevinci vardı. 'Ben vazifemi yaptım, gözlerim arkada kalmaz' diyor, gözleri yaşarırcasına seviniyordu. Fiyatını sorup kendi eseri olan bu kitaba çıkarıp 25 lira verdi. Ve 'Her 25 lirayı verene bu kitabı vermeyin, 25 kişiye okutacağım diyene verin' dedi.

Üstadla birçok defa görüştük. Görüşmelerimizde hep neşriyatın ehemmiyetini ve nasıl yapılması lâzım geldiğini anlatıyordu.

Bir defasında Mektubat'ı basıyorduk. 'Mu'cizat-ı Ahmediye'yi ayrı basalım' dedim. Üstad ise, 'Bu diğeriyle bir kuvvet teşkil eder, ayrı basmayın' dedi. 'Rumuzat-ı Semaniye'de Vahhabiler hakkındaki kısmı da basmamamızı söylemişti. Biz de basmamıştık.

Sonra Lem'alar, İşâratü'l-İ'caz ve Tarihçe-i Hayat'ı basmamız için verdi. Tarihçe-i Hayat'ın basılmasından dolayı bizi mahkemeye verdiler. En son, Üstadın, 'Said meşveretle neşredebilir' dediği Sikke-i Tasdik-i Gaybi'yi bastık. O zaman Üstad Ankara'ya geldi. Beyrut Palas'ta kaldı. Orada Sikke-i Tasdik-i Gaybî için 'Bunun hasların haslarına verin' buyurdu. Yani herkese vermememizi söylüyordu. Sikke-i Tasdik-i Gaybînin basılması üzerine bizi içeri aldılar, 33 gün içeride kaldık.

"Kardeşim yatağımda yat"

En son Üstadı ziyaretim Sikke-i Tasdik-i Gaybî üzerine oldu. O ziyarette Üstad, 'Kardeşim, bugün benim yatağımda yatıp, benim yemeğimi yiyeceksin' dedi.

Ders yaptık. Akşama yakın biz diğer odalara ayrıldık. Kendisine getirilen yemeğin yarısını kendisi yiyip diğer yarısını da bana yolladı ve 'Kabı bana lâzım' diye nükte yaptı.

Sonra Üstad kendi yorganını getirdi ve ben o yorganla yattım. Ayrılırken, Üstad balkona çıkıp beni uğurladı.

Sonra Ankara'ya gittim, bir müddet sonra bizi hapse attılar. Üçüncü gün olmuştu ki, Üstadın Urfa'da vefatını duyduk. Hapiste olduğumuz için cenazeye gidemedik.

"Üstadla geçen bir yolculuğumuz"

Üstad hayatta iken İzmir'de bir mahkememiz vardı. Atıf kardeşle birlikte gittik. Dönüşte Isparta'ya uğradık. Ramazan'dı. Gece yarısına doğru Üstad talebeleriyle ders yapıyordu. Biz de iştirak ettik. Dersten sonra meyve, o yoksa para dağıtmak Üstadın âdetiydi. Meyveleri kurayla dağıtırdı. O gün kurayla üzüm dağıttı. Üzüm kurumuştu. Çünkü, tefekkür için asmışlardı.

Bana dedi: 'Yarın yalnız seninle Ankara'ya gideceğim.' Biraz sonra tekrar aynı şeyi söyledi. Sabah, 'Arabayı hazırlayın' dedi ve 'Zübeyir bana lazım' diyerek Zübeyir'i de aldı. Üstad, Atıf, Zübeyir ve Hüsnü (şoförlük yaptı). Isparta'dan Konya'ya gittik. Emniyet haber almış, halk da bunu duymuş ve toplanmıştı. Bana 'Sen konuşacaksın' dedi. Daha sonra konuşmadan bir kardeşin evine gittik.

Üstad, yolda 31 Mart hadisesini anlattı. 'Beni, pencerenin önüne getirmişlerdi. 18 kişinin asıldığı görünüyordu. 'Seni de asarız gibisinden' beni buraya getirmişlerdi. Allah'ın izniyle yaptığım müdafaadan sonra berat verdiler. O anda mahkeme reisi Hurşit Paşa hiddetlendi, ayağa kalktı ve

'Sen de mürteci imişsin' dedi. Ben, 'Paşa, paşa! Gözlerini muvahhidinin kalemlerinin uçlarıyla patlatırım' dedim.' Daha sonra Üstad 'On bir buçuk cinayeti ' ifade etmiş.

Aynı hatırayı Sadık Başgöz de bana anlatmıştı. Sadık Beyin babası müftü idi. Üstadla o zaman Erzincan'a gitmişler. Müftülük kütüphanesinden hangi kitabı çıkardıysa, Üstadın kitabı ezbere okuduğunu görmüş. Sonra Şerhü'l-Mevakıf'ı çıkarmış. Üstad, 'Ona da bir zaman nazar etmiştim' demiş ve başlamış ezbere okumaya.

Mart hapsinde Üstada eziyet yapmaya geliyorlar. Onlar daha kapıya yanaşır yanaşmaz, Üstad, sandalyeyi kaptığı gib 'Ey ekpekü'l-küpeka... ' diyor ve onlara mani oluyor. Sandalyeyi vuruyor mu, vurmuyor mu, hadisenin teferuatını bilmiyorum.

Üstad daha sonra Millet Meclisindeki hadiseyi anlattı:

Ankara'ya geldiğim vakit bazı mebuslar yüzlerini Garba döndürmüşler, Garplılaşma temayyülü ve hevesiyle İslâmiyete lakayıt kalmışlardı. (O vakit Üstad, malum on maddelik broşürü neşredince camiye gelenler kalabalıklaşır. Ben broşürün aslını görmedim.) O zaman duydum ki, Reisicumhur çok kızmış. Kürsüye çıktı, 'Alim ve fazıl bir zat vardı. İstanbul'dan buraya çağırdık ki, yüksek fikirlerinden istifade edelim, fakat o geldi, namaza dair şeyler yazdı, içimize fitne verdi' dedi. Ben bunun üzerine söz hakkı istedim, vermediler. Sonra koridora çıktım, baktım ki karşıdan geliyor, kendisine, 'Paşa! Paşa! Namaz kılmayan hâindir. Hâinin hükmü merduddur' dedim ve iki parmağımı yüzüne doğru uzattım.

Bunun üzerine, 'Hocam, onu size söylemedim, siz yanlış anladınız ' diye yalan söyledi ve bana tarziye verdi' dedi.

Üstadla birlikte yola devam ettik, yolda abdest aldı. Abdest suyunu ben döktüm. Bu arada baktım ki, ayağının iki parmağı bitişik. Yolda giderken, 'Kardeşim ben konuşamayacağım. Benim yerime sen konuşursun' dedi.

"Üstadın Mevlâna'yı ziyareti"

Konya'ya vardık. Taksi gelip, meydanda durdu. Birden bire taksinin etrafı bulut gibi kapandı. Şoföre, Abdülmecid Ağabeyin evine gitmesini söyledi. Abdülmecid Ağabeyin evi Konya'da, şimdi Turizm Müdürlüğünün arkasında bulunuyordu. O da yola çıkmış geliyordu. Arabanın açık olan camından Üstadla bir müddet görüştüler.

Bu arada kalabalık gittikçe artıyordu. Polisler kalabalığı dağıtmak için halkı joplarla dövmeye başladı. Halkı dağıttıktan sonra bizi de taksiden çıkararak dövmeye başladılar. Zübeyir Ağabeyi zorla jipe bindirmeye çalışıyorlardı. Ben polislerden kurtulup Üstadın yanına geldim. Üstad gelen polislere saatini göstererek, 'Ben namaz kılacağım' dedi. Öğle namazını Selimiye Camiinde kıldık.

Üstad 'Mevlânâ'yı ziyaret edeceğim' dedi, fakat polisler müzenin açık olmadığını söylediler. Müze Müdürü Mehmet Önder oradaydı. 'O vazife bana ait, ben hususi olarak gezdireceğim' dedi. İçeriye girdik. Üstad, 'Ben yalnız gezmek istiyorum' dediyse de, halk ve sivil polisler Üstadı yalnız bırakmıyordu. Biraz yürüdükten sonra sandukaların olduğu yere geldi, kıbleye yönelerek dua etti, hem de bir taraftan ağlıyordu.

"Üstadın polislere teşekkürü"

Daha ileri gitmedi, dışarı çıktı. Şişman bir komiseri yanına çağırdı. Kemal ismindeki bu komiser gelmedi. Başka bir polis çağırdı. O geldi. Ona şunları söyledi:

Ben size teşekkür ediyorum. El öptürmek bana azaptır. Buna engel oldunuz. 28 sene hapishaneler, tazyikler, tevkifler, işkenceler ile bu memleketin asayişine hizmet ettim. Siz maddi olarak bu memleketin emniyet ve asayişine hizmet ediyorsunuz; ben ise mânevî olarak hizmet ediyorum. Biz bin savcı ve bin emniyet müdürü kadar hizmet etmişizdir. Onun için bize bir vazife arkadaşı olarak bakın, başka gözle bakmayın. Bunu bütün arkadaşlarına söyle.'

Üstadın Ankara'ya gelişi

Daha sonra bana dönerek, 'Ankara'ya gelecektim, fakat bu hadiseler gösterdi ki, daha vakti gelmemiş. 'Üstad Emirdağ'a gitti, ben de Ankara'ya döndüm.

Üstadın Ankara'ya ilk gelişinde Bend Deresi'ndeki dershaneyi özel olarak hazırladık. Kendisine dershaneyi hazırladığımızı söyledik. Fakat Üstad, 'Şimdiye kadar bütün seyahetlerimde otelde kaldım. Orada kalacak olursam, başka yerdeki kardeşler; 'Bize niçin gelmedi?' der' diye kabul etmedi, 'Yalnız sen oradaki yorganı getir' dedi. Kendisi Beyrut Palas Otelinde kaldı.

Birçok kişi Üstadı ziyaret ettiler. O zaman otele kardeşlerden ortak olanlar vardı. Otelin içi ve dışı kordon halinde polis ve jandarma tarafından tutulmuştu. Üstad o zaman bu hali görünce, 'Bizden ne tevehhüm ediyorlar?

Burada bizi parça parça da etseler, biz yine asayişe dokunmayacağız. Çünkü masumlar zarar görür. Kur'ân tutan hiçbir el masumların zararına harekette bulunamaz.'

Üstad bir müddet bu otelde kaldı. Bazı milletvekilleri geldiler. Onlara bazı tavsiyelerde bulundu.

Üstadın ikinci gelişinde Bahçelievler'de bir ev tuttuk, telefon çektirdik. 'Üstad, ben burasını çok sevdim. Bir müddet kalacağım' dedi ve burada üç gün kadar kaldı. Polisler yine rahat bırakmıyordu. Evin sahibi bir kadındı. Polislere, 'Benim evime kimler gelmiş de böyle yapıyorsunuz?' diye çıkışmıştı.

"Menderes bizi anlamadı"

Üstad Ankara'ya üçüncü defa gelmeyi arzu ettiklerinde bizim haberimiz yoktu. Emniyet haber almıştı. Bir tedbir olarak eve geldiler ve bizi nezarete aldılar. Bu arada İsmet İnönü'nün, 'Menderes Said Nursi'yi seçim propagandası olarak Ankara'ya getiriyor' şeklindeki sözleri gazetelerde yar aldı.

Bunun üzerine Dahiliye Vekaleti, Üstadın Ankara'ya sokulmayacağı kararını almıştı. Üstad, Ankara- Gölbaşı'na geldiğinde polisler tarafından arabasını çevirirler ve Üstada emri bildirirler. 'Biz emir kuluyuz, emri tatbik ediyoruz' diye mazeretlerini söylerler. Üstad onlara, 'Ben suçlu değilim, aranmıyorum, o halde sizin kanunlarınıza göre her yere seyahat etme hürriyetim var. Sizin yaptığınız keyfî bir harekettir. Ben sizin kanunlarınızı dinlemiyorum. Yalnız benim altmış senedir tatbik ettiğim bir düsturum var: Asayiş bozmamak. 'Üstad oradan geri döner. Polatlı'ya kadar polisler onu takip ederler.

Daha sonra bizi de nezaretten çıkardılar. Tabii biz ne olduğunu anlayamamıştık. 'Daha sonra öğrenirsiniz' diye bizi serbest bıraktılar.

O gece hadiseyi öğrenince, otobüse atlayıp, Üstadın yanına gittim. Beni görünce, 'Menderes bizi anlamadı. Ben yakında gideceğim, Onlar-ellerini ters çevirerek- tepetaklak olacaklar' dedi.

Ben Üstadın Menderes'e dua ettiğini biliyordum. Isparta'da bir sabah ders yaparken, 'Kardeşlerim, ben bu gece Menderes'e dua ettim' dedi. Daha sonra öğrendik ki, Menderes o gece İngiltere'de uçak kazası geçirmiş, fakat kurtulmuştu.

"Vaaz kürsüsünde ders yaptık"

1957-58 yılları. Ankara'da Hacıbayram Camiinde sabah namazından sonra Risale-i Nurdan okumaya başladık. Her sabah kürsüye çıkıp, 'Şimdi Bediüzzaman'ın Sözleri kitabından ders yapacağız' diyorduk. Böylece orada Sözler, Mektubat ve Lem'alar'ın yarısına kadar geldik. Daha sonra bu tatbikatımı Üstada anlattım. Üstad, 'Siz de böyle yapın' dercesine, gelene gidene bunu anlatıyordu. Bunun üzerine birçok şehirde Risale-i Nur okunmaya başlandı.

Ankara'daki reklâm hâdisesi şöyle oldu. Erzincanlı Refet Kavukçu kardeşe levhalara vecizeler yazdırdık. Bunları belediye otobüslerine astık, bir hafta kaldı. Garaja da astık. Garajda asılanların hâlen resmi vardır. Belediye işletme müdürü beni çağırdı. 'Siz ne yapmışsınız?' diye bana çıkıştı. Ben, 'Paramızla reklam yaptık' dedim. 'Alın paranızı' dedi. Levhaları istedim, vermedi. On beş sene sonra bir marangozhanede buldum. Hâlâ saklıyorum onları.

Radyoda Risale-i Nur reklamı

Radyo ilânı da şöyle oldu. Bir reklâm pusulası yazıp Radyo Dairesine götürdüm.

Oradakiler normal olarak kelimeleri saydılar. Otuz kelime vardı. Üç gün çıkmasını istedim. Vakit olarak da herkesin evine döndüğü yemek ve istirahat vakti olan akşam 7-7.30 sıralarında olmasını istedim. Bu arada bütün kardeşlere haber verdik. Üstad da dinlemek için odasından arabaya inmişti. Saat gelince spiker, 'Risale-i Nur müellifi büyük İslâm mütefekkiri Said Nur. Sözler, Lem'alar, Mektubat, İşaratü'l-İ'caz, Asa-yı Musa çıkmıştır. İsteme adresi: 'PK 444, Ulus-Ankara' diye metni okudu.

Ertesi gün herkes yine radyo başında. Fakat saat gelip geçmesine rağmen çıkmadı. Hemen Radyo idaresine gittim. 'Para verdiğimiz halde reklâmlarımız niçin çıkmadı?' diye sordum.

"Radyoda 20 dakika konuşma yaptım"

Siz bizi aldatmışsınız. Köşkten bizzat Reisicumhur telefon etti. Bizi bir güzel payladı. Paranızı alın, bir daha olmaz' dediler. Fakat bu tek reklâmın büyük tesiri oldu. Birçok beraatlere vesile oldu. Mahkemede, 'Efendim devlet radyosunda reklâmı yapılan bir eser nasıl yasak olur?' diyorlardı. Hakim, Radyo Dairesinden sorunca, 'Evet yapıldı' diye cevap alınca beraat veriyorlardı.

Risale-i Nurları basmak için kâğıt bulamıyorduk. Kâğıt için İzmit'e gittik. Haberini almışlar. Bize kâğıt vermediler. Tartışma çıktı, müdüre kadar çıktık, yine de alamadık. 'Biz bu memleketin evlatlarını kurtarmaya çalışıyoruz, onlar bize kâğıt vermiyorlar' diye çok kızdım ve üzüldüm. Deniz kenarında gezmeye çıktım. O günlerde Üsküdar Vapuru battı. Vapurda 200-300 çocuk varmış. Onların babaları Ankara'da bir mevlid okutmaya karar verdiler. Mevlid radyodan veriliyordu. Ben vaizdim. 'Bir konuşma yapayım' dedim. Radyo İdaresinden birisi geldi. 'Hocam sizin konuşmanız iptal edildi' dedi. Çünkü Radyo İdaresi konuşma metnini görmemişti. Gelenlere, 'Kardeşim geç kaldınız, ben başlıyorum' dedim ve başladım. Ayrılan süre 10 dakika olmasına rağmen, 20 dakikayı geçti.

Üstada telgrafla haber vermiştim. O da arabada dinlemiş. Ve çok sevinmiş. Hadise ertesi gün gazetelerde yer aldı. Ulus gazetesi, 'Nurcular dün gece cihad ilân ettiler' diye manşet attı. Daha sonra polisler bir çok arama yaptılar.

"Çanta arama emri"

Emirdağ'da en son ziyaretimde Üstad şu tavsiyede bulundular. 'Kardeşim, hizmeti düşünmeyin, hizmeti en muhalife dahi Cenab-ı Hak yaptırır. Sizin düşüneceğiniz; uhuvvet, muhabbet, ittihat ve tesanüttür. En fazla düşüneceğiniz bunlardır. Bugün bize en fazla lâzım olan budur.

Bir gün, İstanbul- Süleymaniye Kirazlı Mescit'teki medreseye polisler geldi. Arama yaptılar. O günler İçtihad Risalesesinin Eskişehir'de basımına hazırlık yapıyorduk. Benim çantada İçtihad Risalesinin dizgi klişeleri vardı. Eğer çantayı yakalatırsak kitapların nerede basıldığı öğrenilecek, evraklar ile malzemeler elden gidecekti. Ben çantayı arkama sakladım. Bunu polislerden birisi gördü. Çantayı aramak üzere istedi, ben arama emri olmadan çantanın aranamayacağını söyledim.

Polis, 'Çanta arama emri mi olur?' dedi ise de, ben direttim. Bunun üzerine, 'O zaman hepiniz karakola gideceksiniz' dediler.

Bizi İstanbul Emniyetine doğru götürdüler. Benim kucağımda çanta vardı. Kaçacağımı anladılar, diğerlerinden çok beni kontrol ediyorlardı. Bizi Birinci Şube'de en üst kata çıkardılar. Bir polise teslim ettiler. Kayınbiradere, 'Ben gideceğim' dedim ve üzerimdeki adres defterlerini ona verdim. Ayete'l-Kürsiyi okuyarak kapıyı açtım, hızlı adımlarla merdivenleri ikişer üçer inerek o civarda Hocapaşa Camiine girdim ve çantayı kilimin

altına sakladım. Çantayı arama emri çıkararak beni aramışlar, fakat ne beni bulabildiler, ne de çantayı arayabildiler.

O sırada Necdet Elmas da Birinci Şube'de imiş. Emniyettekiler, 'Şimdiye kadar buradan hiçbir siyasi suçlu kaçmadı. Görülmedik bir şey' diye çok kızmışlar. Bunun üzerine Zübeyir Ağabeyi ve Mustafa Sungur Ağabeyi içeri aldılar.

İki gün sonra Ankara'ya gitmek üzere otobüse bindim. Yolda kimlik kontrolü için bütün otobüsleri arıyorlardı. Konvoy çok uzun olduğundan, bizim otobüsün şoförü bir patika yola daldı ve hiç beklemeden devam etti. Orayı da Allah'ın inayeti ile atlattık.

Sonradan Ankara'ya haber vermişler. Polisler bizim evin etrafını sarmışlar. Bend Deresi'ndeki evimizden inerken bir polis, 'Sen İstanbul'dan kaçan maznun değil misin' diyerek beni tuttu emniyete götürdü. Emniyete vardığımda, 'Seni İstanbul'a göndereceğiz, oradan istiyorlar' diyerek yanıma bir polis kattılar ve trenle beni İstanbul'a gönderdiler.

"Elimizden çekeceği var"

İstanbul'a vardık. Polisin ismi İsmail'di. 'İsmail' dedim, 'Benim çok mühim bir işim var, ben bir saate o işimi yapayım, sen de gez, daha sonra ben gelince beraber emniyete gideriz' dedim.

Polis memuru bana itimat ederek serbest bıraktı. Ben gittim işimi gördüm, döndüm, itimadı sarsamazdım. Sonra beraber emniyete gittik. Orada şerli bir komiser vardı. Beni görür görmez, 'Senin şimdi elimizden çekeceğin var' dedi. Ayakta beklerken o sırada birisi arkamdan bir darbe indirdi. Ben 'Allah' demiştim. Bütün polisler etrafıma toplanmıştı. O anda Şube Müdürü içeri girdi. Vaziyeti anladı ve müdahele etti, 'Onun ifadesini alın, fakat kılına dokunmayın' dedi.

İfademi aldılar. Bir hafta kadar orada kaldım. Daha sonra askeriyeye gönderdiler.

"Neticede onlar da suçlu olmadığımızı anladılar. Beraat ettik. Şimdi Nurlar bütün âleme neşredildi. Elhamdülillahi Hâzâ min fadli Rabbî."

İSMET GÜLCÜGİL

1925'te Ispata'da doğdu. 1951'de Bediüzzaman'ı Eskişehir'den Isparta'ya kendi arabasıyla getirmişti. İçişleri eski bakanlarından Mustafa Gülcügil'in kardeşidir.

"Mazlum" İsmet

1950 yıllarında Isparta'da araba hemen hemen yoktu. Tabiî kullanmayı bilen de yoktu. Terzi Mehmet Babacan bana Üstad Bediüzzaman'ı Eskişehir'den Isparta'ya getirip getiremeyeceğimi sorunca getirmeyi kabul etmiştim. 1951 yılının bir bahar ayında, günlerden Cuma günü Eskişehir'den çıkınca Üstad ismimi sordu. 'İsmet' deyince bana 'Mazlum' ismini verdi ve hep 'Mazlum' diye hitap etti. Yolda kendisine börek aldım. Bolvadin'e uğrayınca kedilere bakmak için talebelerine para verdi. Yolda namaz vakti geldiğinde durup namaz kılıyorduk. Yeni ismiyle Koçtepe, eski adı Fondos olan mevkide ikindi namazı kıldık. Orada bir saat kadar dersini dinledim. Bana bir tesbih ve takke hediye etti. Sohbet sırasında bazı insanların 'Hizmet ediyoruz, Üstad emir verdi' diyerek ailelerinden ayrı yaşadıklarını Üstada anlattım. Üstad çok kızdı ve üzüldü. Hiddetle, 'Isparta gibi bir yerde bu hatayı kim işledi' diye çok rahatsız oldu.

"Üstadı Ulu Camii arkasındaki Hüsrev Altınbaşak'ın evine indirdim. Bana o hediyelerle birlikte bir lira ve bahşiş verdi. Bu seyahatten sonra ertesi günü yeniden ziyaretine gittim. Bana yine 'Mazlum' diye hitap ediyordu."

HAYREDDİN TOPÇU

1906'da İstanbul'da doğdu. Doç. Dr. Nureddin Topçu'nun ağabeyidir.

"Odasında dünya malı yoktu"

Zaman zaman Isparta'ya giderdim. Eskiden beri Dr. Tahsin Tola ve Ali İhsan Tola ile tanışırdık. Dr. Tola beni muhasebe için çağırdı. Kardeşim Nureddin Topçu da Tola'larla yakînen tanışırdı. Isparta'ya ikinci seyahatimde Bediüzzaman'ı ziyaret edip, ellerini öperek tanıştım.

Isparta'da bulunduğum yıl, 1951 yılı idi. Bediüzzaman'a ilk gidişimdi Ali İhsan Tola vasıtasıyla oldu. İki katlı bir evdi, yanında hizmetkârları vardı. Üstadı ziyaret için geldiğimi bildirdim. Sonra bize Nur Risalelerini okumamızı bildirdiler. İstanbul'dan geldiğimi bildirince beni kabul buyurdular.

Bediüzzaman'ın odasında dünya malı nâmına pek az şey vardı. Elini öptükten sonra oturdum. Kenarda bir mangal ve bir tane de sandalye vardı. İşaret etmeleri üzerine karyolanın kenarına oturdum. Nereli olduğumu sordu. Ben de Erzurumlu olduğumu, Hüseyin Avni Ulaş'ın akrabası ve Nureddin Topçu'nun kardeşi olduğumu söyleyince çok memnun oldu. Erzurumluları sevdiğini söyledi; Hüseyin Avni Bey'in hayatta olup olmadığını sordu, hayatta olduğunu söyledim.

O zamanlar beş yüz bin nüsha Nur Risalelerinin etrafa dağıtıldığını memnuniyetle bildirdi. Eserlerinin İngilizce olarak basıldığını söyledi. Ziyaretlerinde iki saat kadar kaldım. Tefeyyüz ettik.

"Hayat dolu bir insandır"

Bediüzzaman Hazretleri hakkında kanaat ve intibaım şudur ki, kendileri dünyadan el ayak çeken zât değildir. Hayat dolu bir insandır, hareket adamıdır. Ebedî hayatı düşündüğü gibi, dünya hayatını da ihmal etmiyordu. Dâvâsı uğruna mücadelesi tâ Abdülhamid zamanında başlamıştı. Gözleri keskin ve dehâ ışığı parlıyordu. Konuştukça açılıyor ve coşuyordu. Bazen eski tâbirle 'Belî' diyordu. Mukaddes dâvâsı uğrunda çektiği ıztırap ve zulümlerden hiç şikâyetçi değildi. 'Yirmi yedi defa müddei karşısına çıkmışsam, onların hepsine hakkımı helâl etmişim ' diyordu.

"Şeyh Said'e mektup"

"Bana Şeyh Said'den bahsetti. Onun hareketlerinden hiç memnun değildi. 'Mektup yazdım, 'Sakın bir harekete girme' dedim. 'Ne yazık ki, menfî bir harekete girdi' diyordu."

MUSTAFA ÇETİN

1934 yılında Tefenni'de doğdu. Müftülük, vaizlik ve öğretmenlik görevlerinde bulundu. İzmir Yüksek İslâm Enstitüsü tefsir öğretim üyeliği yaptı. Telif ve tercüme birçok eserleri vardır.

"Zaman îmanı kurtarmak zamanıdır"

1952 yılında Isparta İmam Hatip Okulunda öğrenci iken Üstadı ziyarete gittim. Beni talebeleri karşıladı. 'Bediüzzaman'ı ziyarete geldim' dedim, içeriye girdik. Selâm verdim Bediüzzaman'a. O nuranî metanet sahibi, şefkatmisal zat selâmı aldı. İman ve İslâm ile ilgili bazı hususlarda tavsiyelerde bulundu. Zamanın iman kurtarma zamanı olduğunu ve iman-ı tahkiki lâzim geldiğini, taklidi imanın zamanın cenderesinde eriyip kaybolacağını ve binaenaleyh imanın iktizası olan namazlarımızı kılmamız gerektiğinde işaret ederek imanın eserden müessire istidlalî olması lâzım geldiği hakkında tavsiyelerde bulundu.

Bir de imam hatip okulu öğrencilerinin ibadet durumunu sordu. Ben de, ekseriyetin ibadetini yaptıklarını , bir kısmının da tekasül gösterdiklerini söyledim. Önce sevindi, sonra da üzüldü. Daha sonra müsaade alıp ayrıldım.

Üstad çoğu zaman cuma namazını Isparta Ulu Camiinde kılardı. Namazdan sonra Isparta civarında büyük bir halk topluluğu oluşur ve muhterem zatın elini öpmek isterlerdi. Kendisi buna müsaade etmez, sadece onları selâmlar, arabasına biner, evine giderdi.

"Bir gün, İstasyon caddesinde faytonla gidiyordu. Kız enstitüsü öğrencilerinden bir kaçı kendisiyle konuşmak için arabaya doğru koştular. Üstad arabayı durdurdu, öğrenciler onu selâmladılar, biraz görüştüler, daha sonra Üstad yoluna devam etti."

MUZAFFER ERDEM

1923'te Denizli'nin Acıpayam kazasında doğdu. Emekli Başçavuştur. Müteaddit defa Bediüzzaman'ı ziyaret edip feyiz ve irfan sahibi olmuştur.

Bursa'da, emekli hava astsubayı Muzaffer Erdem Beyefendinin evindeyiz. Bediüzzaman'ı ziyaret hatıralarını tesbit etmek istiyorum. Yılların hatıralarını, denizden bir damla da olsa, zerre de olsa, o anları tekrar yaşatmak, o mesud zamanlara yeniden gitmek, dinlemek hasreti içindeyim. Türk ordusunun şerefli bir mensubu olan Muzaffer Erdem anlatıyor:

"Elli yıldır ordu ile alâkadarım"

Sırtımda resmî elbiseyle, havacı üniformasıyla Üstadımız Bediüzzaman'ın ziyaretine giderdim.

Ben elli yıldan beri ordu ile alâkadarım' diye, Türk ordusuna çok iltifat ederek, manevî alâkasını gösterirdi.

Ben ilk defa kendisini ziyaret edip, ellerini öpüp, dualarını almak niyetiyle Isparta'ya gitmiştim. Çok gelen olduğu için, rahatsız etmesinler diye, talebe ve hizmetkârları ziyaretçilere mâni oluyorlardı. Bu durumdan üzülmüştüm. Baktım, Ceylân Çalışkan peşimden geliyor. Bana, 'Sen müteesir olma, ben seni götüreceğim' demişti. Mübarek Ramazan ayı idi. Günlerden Perşembe, sene de 1952 veya 53 idi. Daha önceleri, Sabri Halıcı'nın oğlu hava şehidi Ömer Halıcı ve Ali Demirel ile tanışıyorduk. Ali Demirel bana bazı kitapları ve bu arada Eşref Edip'in Bediüzzaman Said Nursî isimli kitabını vermişti. O zamanlar Ömer Halıcı, Ali Demirel ve Yaşar Seçkin'le daima beraber olurduk. Manevî irtibatımız çok olmuştu. Balıkesir'de çok harika Nur dersleri yapılırdı.

Ceylân Çalışkan beni Isparta'dan alıp Barla'ya getirmişti. İftarı yolda yaptık. Barla'da Mustafa Sungur ve Zübeyir Gündüzalp'ler de iftar yapmışlardı. Az sonra Üstad Bediüzzaman elinde bir yemek tabağı ile soframıza geldi. 'Bunu misafire verin' diye, yoğurtlu pirinç karışımı yemeği bize ikram etti. Zübeyir Gündüzalp Ağabey fasulye çorbası yapmıştı.

Ziyaretim esnasında Üstadın o nurlu ellerinden öptüm. Üstad bana köyümü, anamı, babamı sordu. O gün Nur medresesinin bitişiğindeki

Yokuşbaşı Mescidinde Üstadın arkasında teravih kıldık. Geceyi orada geçirdim. Sabah namazını da orada kıldık.

Üstad 'Seni misafir etmek lâzım, ama gitmen lâzım, çünkü seni bekleyen var' dedi. 'Paran yok mu? Zübeyir, eğer parası yoksa benim namıma bir araba tutun benim kardaşıma. ' Mustafa Sungur Ağabey, 'O vazifeyi ben yaparım' dedi. Öğle olmuştu. Camiin sofasına çıkmıştı. Üstad, 'Misafir niye gitmedi?' dedi. Daha evvel Ceylân Çalışkan'a yine Üstadın arkasında namaz kılmak istediğimi söylemiştim. Ceylân bunu söyledi Üstada, 'Sizin arkanızda namaz kılmak istiyor' dedi. Öğle namazını da Yokuşbaşı Mescidinde yine Üstadın arkasında kılmak nasip oldu. Üstada küçük bir hediye götürmüştüm. Ayrıca Ahmed Özyazar Hücumat-ı Sitte'yi yazmış, benimle göndermişti. Üstad, yazılan bu risaleye çok sevindi, çok alâka gösterdi. Selâhaddin Çelebi ile Sabri Halıcı'nın kızı boşanmışlardı. Üstad benden bu meseleyi sordu. Ben hem anlayamadım, hem de meseleye vâkıf değildim.

Üstadın sesi bazan hafif çıkardı. Zübeyir Ağabey Üstadın söylediklerin bize tekrar ederdi. Ben Üstadı Eskişehir ve Isparta'da ziyaret ederdim. Eskişehir'de arabaya bindiği zaman bir kadın, 'Bana dua et!' diye yalvarıyordu. Üstad ona dualar etti.

"Ordudan ayrılmamak lâzım"

Üstad orduda kalmanın lüzumunu söylüyor, 'Ayrılmamak lâzım' diyordu. Eskişehir'de haftada bir Üstadı ziyaret ediyorduk. Barla'da ziyaret ettiğimde postaya atmam için bir mektup vermişti. Üstadın bana o mektupla birlikte verdiği yirmi beş kuruşu sakladım. Mektubu postaya başka parayla attım. Eskişehir'e çok sık geliyordu. Son ziyaretimde yine resmî elbise ile gitmiştim. Oğlum Fethi'nin de üstadı görüp, elini öpmesini çok arzu ediyordum. Üstadın kaldığı Abdülvahid Tabakçı'nın evine gitmiştim. Son ziyaretimde çocukları da niyet ederek Üstadın elini üç- dört defa öptüm.

Ordudan istifa etmek niyetinde iken Zübeyir Gündüzalp kendisine şu mektubu yazmıştı:

Aziz, kahraman kardeşim, Muzaffer Bey,

Evvelâ: Hem size, hem imtihan günlerinde 'şefkat kahramanı samimî ve fedekâr hanım' şeref-i manevîsine mazhar olup, devair-i resmiyede Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin talebeliğine has, kahramanca mukabelelerde bulunan Nur hemşiremize selâm ederim. Her ikiniz de

Risale-i Nur'un feyyaz mütalaasında ve kudsî hizmetinde muvaffakiyetler dilerim. Her ikiniz de müstecap dualarını beklerim.

Saniyen: Nur kahramanı ve fedaisi Mustafa Sungur Efendi kardeşimizden bir mektup aldım. İyice anlayamadım. Sizin bana emeklilik hususunu sormuş olduğunuzdan bahsediyor ki,, bu âna kadar işitmedim. Her hususta olduğu gibi, bu hususta da isabetli rey arz etmekten mahrum durumdayım. Her mesele ve müşkilimi halletmekte, müdebbir-i âm ve hakikatbîn olan muazzez Üstadım Hazret-i Bediüzzaman'ın eserine, sözüne, hal, kâl ve vâkıalarına müracaat ettiğim gibi, bu mevzuda da merhum ve mübeccel Üstadımızın şu meâl ve mânâlardaki sözleri geldi:

Ben İslâm ordusu ile çok alâkadarım. Bu alâkadarlığıma sizler (astsubaylara hitap) cevap olarak Risale-i Nur'a sahip çıktınız. Ben size, bir avuç olarak şahsınıza değil, bir müşir olarak, ordunun bir mümessili olarak hitap ediyorum.'

Hulûsi Bey ve onun vasıtasıyla Nur'ları ordu içinde neşreden kahramanları, astsubaylara lütuf buyurduğu derslerde takdirle yâd ederlerdi.

Lisan-ı hal, lisan-ı kalden ziyade müessirdir. Fedakârlık, kalbdeki kuvvet-i iman, manyetizma gibi tesir eder. Onun için fedakârlığa fazla ehemmiyet veriyorum.

Mesleğimizde ehemmiyet, kemmiyetten ziyade keyfiyettedir. Halis bir Nur talebesi evden dışarı da çıkmasa, hizmeti noktasında bir kutub gibi nokta-i istinad olabilir. Halis bir Nur talebesi yüz kişi kuvvetindedir.

Hem bunları, hem istifa edecek Nur talebesi kahraman kardeşlere Hazret-i Üstadımızın izin vermediğini hatırlıyorum. Muhterem kardeşim, efendim, M. Sungur'un 'Orada hizmeti azîmdir' sözünü tahattur ediyorum. Şahsî zararlarınız da olsa mümkün olduğu kadar ordudan ayrılmamak ve isabetli rey ve dirayetinize takdim ediyorum.

Fedakâr-ı İslâm, kumandan-ı ekber, seyfü'l-İslâm ve ferd-i ferîd-i âzam ve yektâ bir tilmîz-i Kur'ân olan Üstadım Hazret-i Bediüzzaman Said Nursî'nin kalb-i münevverinde mütecellî olup, fem-i mübarekelerinden lemean eden Lem'alar eserinde, Onuncu Lem'a'da zat-ı nezîhaneleri hakkında, 'Hususî nefsime ait işlerle meşgul oldum... Kendi nefsimi düşündüm. Mağara gibi bir yere çekildim. Kendimi düşünmek hatırası kuvvet buldu... Hizmet-i Kur'âniyenin daha revaçlı bir yeri olan hududa

gitmekliğim için arzumun hilâfına olarak teşebbüs edenlere, içtihadınca güya menfaatim için iştirak etmedi, rey vermedi... '

Salisen: Pederin evlâdı hakkında duası, nebînin duası gibi makbuldür. Validenin duası evlât hakkında pederinden keskindir.

Cevşenü'l-Kebîr ve Tahmidiye gibi eâzım-ı dua ve münacaatı okurken sonlarındaki şu yerlerde, Talebet-i Risalei'n-Nur, hususan evlâdım Fethi diye ilâve ederek dualar edersiniz.

Rabbine olan hadsiz hatiatın cezası olarak istirahat döşeğinin zillet ve meskeneti içinde kıvranan, hakir kardaşınız.

Hastalığım, beceriksizliğimden böyle, karma karışık yazabildim, özür dilerim.

Doç. Dr. İSMAİL KARAÇAM

1937'de Burdur'da doğmuştur. İstanbul İmam-Hatip Okulu ikinci devre mezunudur. Maramara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde öğretim üyesidir. Kendi mesleki sahasında kıymetli eserleri bulunmaktadır.

"Üstadı ziyarete gidiyoruz"

Sene 1953. İstanbul İmam-Hatip Okulunun 2. ve 3. sınıfında idim. Yazın memleketim olan Burdur'a dönmüştüm. Buradan Ahmet Semiz ve Süleyman Semiz ile beraber Isparta'ya Üstadın ziyaretine gittik. Burdur'dan birisi 'Bir meseleyi sor' demişti. O sırada Üstadın yanında Zübeyir, Ziya Arun, bir de Eğirdirli birisi kalıyordu. Zili çaldık. Kapı açılmayınca mükedder olduk. Sonra kapı açıldı. Kapıyı açan Zübeyir, bize şöyle dedi:

Üstad rahatsızdır. 'Beni ziyaret etmek isteyenler eserlerimi okusunlar' diyor.

Biz ısrar ettik. Elini öpüp dersini almak istediklerimizi kendisine bildirmelerini söyledik. Zübeyir gidip haber verdi. Hazret, 'Buyursunlar ' demiş. Zübeyir, 'Talihiniz varmış' dedi.

"Lâhutî bir koku bizi kaplamıştı"

Vallahilazim, onu hiç unutmam. İçeri girince bir lâhuti koku bizi kaplamıştı. (Rabbim şahit olsun) Ayakta duruyorum. Ne ileri ne de geri gidebiliyorum. Başladım ağlamaya. Heyecan, titreme... Nasıl gözler idi ya Rabbim! Birkaç defa elini öptüm. Bir daha öptüm. O da şefkatle elimi tuttu. Bir süre bırakmadı, elimi sıkıyordu.

İşimizi, memleketimizi, anamızı, babamızı sordu.

Biraz rahatsız olduğum için ziyaretçi kabul edemiyordum' dedi.

Hatim ve mevlid karşılığında para alma meselesi

Epeyce sohbette bulundu. Soruyu soramadık. Münasebet düşmedi. Kalkacağımız zaman sormak istedim. Fakat daha sormadan o cevabını verdi.

Camilerde hatim, mevlid okuyup zekât alıyorduk. Bunu soracaktım. Bana şöyle dedi:

İsmail'im, talebeliğini bitirinceye kadar bunları yapabilirsin. Bir beis yoktur. ' Kendisine sormadığım halde, kendisine sormak istediğim sorunun cevabını vermişti.

"Seni dünya ve âhiret evlatlığa kabul ediyorum"

Bir sene sonra tekrar ziyarete gitmeye karar verdim. Burdurlu Hacı Hüseyin'e Bediüzzaman Hazretlerini ziyarete gideceğimi söyledim. Bir şişe halis gülyağı verdi. Ve kendisine hediye etmemi söyleyerek, 'Kabul buyurmasını istirham et' demişti.

Huzurunda o yeşil gözlere bakamadım. Bize çok iltifatta bulundu. 'İsmail'im, seni dünya ve âhiret evlatlığa kabul ettim' dedi. Cenab-ı Hak da kabul buyursun inşaallah. Mekteplerimizle ilgili geleceğe matuf izahlarda bulundu. Din-i mübin-i İslâma hizmet edecek insanların ve neslin yetişeceğini müjdeledi.

" O yüzde yüz velidir"

Gülyağı yanımda duruyordu. Kendisine, 'Bir maruzatım var. Bunu Burdurlu Hacı Hüseyin gönderdi' dedim. Bana, 'Bu adamın hediyesini senin hatırın için kabul ediyorum' dedi. Hacı Hüseyin'e vermem için kendisi de, bana bir gül verdi. 'Ben bu gülü o zata veremem' diye içimden geçirdim. İzin isteyecektim. Bana 'İsmail'im, benim verdiğim tüp sende kalsın. Dışarıdan bir tüp al ve ona ver' demişti.

Bu benim gözlerimle gördüğüm, kulaklarımla işittiğim bir vakıadır. O, yüzde yüz velidir.

"Elbisesi kar gibi beyazdı"

Üçüncü ziyaretim 1956'da oldu. Merhum Muammer Dolmacı ve Şakir İkiz ile gittik. Yine görmek nasip oldu. Büyük bir sohbette bulundular. Bu ziyarette de unutamadığım aziz hatıralarım oldu. Lâhutî bir hava kokladım. Her taraf nurdu. Hasta idi. Elbisesi kar gibi beyazdı. Yatağı da elbiseleri gibi tertemizdi.

"Bu zatın ırkçılıkla hiçbir alakası yoktur. Zaten hâdimi bulunduğu İslâm dâvâsı ırkçılığı reddeder."

FİTNAT GÜNGÖR

1908'de Isparta'da doğdu. 1977'de vefat etti. Isparta'daki evinde Bediüzzaman yedi yıl kiracı olarak oturdu.

Bediüzzaman'ın ev sahibesi

Isparta Mevlidinin manevî havası içinde, Risale-i Nurun hanım talebelerinden Fitnat Güngör'ün ebediyete intikal ettiğini öğrendik.

Isparta seyahatlerimde, Fitnat Hanımı müteaddit defalar evinde ziyaret etmiştim. Evi zaten bir Nur dershanesi idi. Hem de uzun yıllar Nur Üstadın kiracı olarak oturduğu bir mübarek hane idi.

Birçok yazılara, bahislere ve hatıralara mevzu olan Kepeci (Bey) Mahallesindeki Nur merkezi... "Said Nursî'nin evi" diye yazılan, anlatılan ev...

Fitnat Güngör Hanım, 1908' de Isparta'da doğmuştu. 1977 yazında vefat ettiğinde 69 yaşının içinde bulunuyordu.

Rüşdiye mezunu Fitnat Hanım, evini 1953 yılında Üstad Said Nursî'ye kiralık olarak vermişti. Üstad bu mübarek hanede, vefat ettiği tarihe kadar yedi sene kalmıştı. Isparta Nur dershanesi, irfan yuvası, bütün vatana, buradan ilim nurunu yaymıştı.

Yirmi yaşında kocası Ahmet Efendi vefat edince, dul kalan Fitnat Hanım bir daha evlenmemişti. Isparta kahramanlarından, hanımlar kadrosundan bir fedakârdı.

Öz oğlu tarafından jurnal edilmişti

Risale-i Nurun tarihçesinde, ilk defa mahkemeye çıkan bir hanımdı. 27 Mayıs baskınından sonra, maalesef kendi öz oğlu tarafından jurnal edilerek, Nurculuk propagandasından dolayı, Isparta Ağır Ceza Mahkemesine sevk edilmişti.

Mahkeme kendisi hakkında verdiği beraat kararında şunları tesbit etmişti:

Ölen Said Nursî'nin kiracı olarak maznun Fitnat Güngör'ün evinde oturması sebebiyle maznunun, Said Nursî'ye karşı bir manevî bağlılığı bulunduğu, fakat maznunun laikliğe aykırı, devletin içtimai, iktisadî, siyasî ve hukukî temel nizamlarını kısmen de olsa dinî esas ve inançlara

uydurmak amacı ile cemiyet tesis, teşkil, tanzim, sevk ve idare ve bu maksatlarla dinî veya dinî hissiyatı ve dince mukaddes tanınan şeyleri âlet ederek menfaat sağlamak maksadıyle propaganda yaptığı görülmediğinden, suçun sübutu hakkında da mahkemeye tam ve kat'î bir vicdanî kanaat husüle gelmemiştir.

Elde edilen kitaplar da okunması ve bulundurulması yasak olan kitaplardan olmadığı, bu deliller hüküm ve tesisine kâfi görülmemiştir.

Fitnat Hanım da diğer yüzlerce Nur talebesi gibi mahkemelerden nasibini almıştı. Cesaretle mahkemelerde ifade vermişti. Isparta Ağır Ceza Mahkemesinin Reisi Sıtkı Cebesoy ve âzalardan Cemal Özdoğan ile Mehmed Kayran, Fitnat Güngör'ün beraat kararını ilân etmişlerdi.

Nur Üstadın talebesi Fitnat Hanım şerefli bir ömürden sonra, Isparta Nur talebelerinin elleri üzerinde ebedî makamına götürülüp teslim edilmişti.

Nur içinde yatsın.

RECEP ONAZ

1926'da Antalya'da doğdu.

"Risale-i Nuru arıyorum"

1947-48 senesinde Kastamonu Tosya'da jandarma askeri idim. Asker arkadaşlardan ikisi Mehdi-Deccal meselelerinden bahsederler ve ben de onları dinlerdim. O sırada kendi kendime derdim: 'Eğer benim zamanımda böyle bir Mehdî zuhur ederse, ona tâbi olur ve en ön safta kılıç çekip yürürüm.'

1949'larda bir tarikata girmiştim, fakat orada pek aradığımı bulamadım ve ayrıldım. Üstadı daha evvel büyük bir zat olarak duymuştum. Bu zata tâbi olmak istiyordum. Fakat, 'Bu büyük zat acaba beni talebeliğe kabul eder mi?' diye tereddüt içindeydim.

Antalya'da Yağcı İbrahim Amca diye bir zatın bu işle meşgul olduğunu duymuştum. Ona gittim ve 'Risale-i Nurla nasıl alâka peyda edebilirim?' diye sordum. O da bana, 'Gel, seni görüştüreyim' dedi. Ben her geçen gün daha da heyecanlanıyordum. Sonra anladım ki, beni görüştüreceği zat, Süleyman Kaya Ağabeymiş. Süleyman Kaya ile beni tanıştırdı. O zat da bana tesbihatı yazdırdı. Süleyman Kaya Risale-i Nuru temin edebilmem için bana Eğirdir'den bir adres verdi. O zaman postanede Eğirdirli bir arkadaş vardı. Bu işlerden haberi olduğu için, birkaç parça eser temin ettim. Tabiî, bu arada hemen polis takibi de başladı. Fakat biz, elhamdülillah korkmadan bu yolda yürüdük. Allah ebediyyen ayırmasın.

Ben o zamanlar terziydim. Malzeme almak için İstanbul'a gidip gelirdim. Süleymaniye Kirazlı Mescid'de kalırdım. O zaman orada Fırıncı, Birinci ve Ahmed Aytimur Ağabeyler bulunurdu. Bazen de Ceylân Çalışkan olurdu. Onlarla birlikte çok sohbetlerimiz oldu.

"Onun ziyareti tamam"

1952 yılında Üstad, Gençlik Rehberi mahkemesi için İstanbul'a geldiğinde, kendisinin Akşehir Palas Otelinde kaldığını duymuştum. Ben de gidip Üstadı ziyaret etmek arzu ediyordum. Tanıdığım bazı arkadaşlar benden evvel ziyaret etmişler ve Üstada benden de bahsetmişler. Ben ziyarete giderken arkadaşlar dönüyorlardı. Yolda karşılaşmıştık. 'Biz Üstada

senden bahsettik, gideceğini söyledik' dediler. Üstad, 'Onun ziyareti tamam, kendisi gitsin' demiş. Bu bana yetti ve hemen Antalya'ya döndüm. Mahkemeden sonra Üstad Isparta'ya gelmiş. Ben de Isparta'da Hüsrev Ağabeyi ziyaret etmek istedim. Hüsrev Ağabey bana, 'Sen Üstadı ziyaret ettin mi?' dedi. 'Yok' deyince beni Üstada gönderdi ve 'Antalya'da bir hizmet olup olmadığını sor' dedi. Ben sevinç içinde Üstadın evine gidip, kapıya çıkan kardeşimize, Üstadın Antalya'da bir hizmeti olup olmadığını sordum. Böylece ilk defa Üstadımızı ziyaret edip ellerini öptüm.

Üstadın hoparlörle ezana izni

Daha sonraları Üstadı çok ziyaretlerim oldu. Ziyaret esnasında heyecandan çok iyi bildiğim meseleleri bir müddet cevaplandıramazdım. Üstadla görüşürken sanki bütün dünyayı unuturdum. Bildiğim birisinin adını da sorsa yine bir müddet cevaplandıramazdım. Üstad bana Zübeyir Ağabeyin tercümanlığında çok ders verdi. Fakat ben o huzurda kendimden geçmiş bir halde bulunurdum. Bir defasında, 'Üstadım, ben müezzin olmak istiyorum' demiştim. Üstad da, 'Şimdi ezan-ı Muhammedi (a.s.m.) hoparlör vasıtasıyla Arş-ı Âzama işittirilecek derecede gidiyor' dedi. Bundan anlamıştım ki, Üstad hoparlör gibi bir icada taraftardı.

Üstadı ziyaretlerimden birisi Perşembe günüydü. Üstad, 'Elmalı'da talebem Zeynep Hanım var, ona benden çok selâm söyle, merak etmesin, duamda dahildir' dedi. Ayrıldım ve o gün Mustafa Ezener Ağabeyin evinde kaldım.

"Zeynep Hanımın Ağlaması neden durdu?"

Ertesi gün Isparta Ulu Camide Cuma namazı kıldım. Üstad ön saflardaydı. Namazı kıldıktan sonra Üstad kalkıp giderken, bana, 'Sen daha gitmedin mi?' dedi. Hemen camiden çıkıp Antalya'ya geldim. Kış günü Antalya'dan Zeynep Hanıma selâm götürecek kimse yoktu. Zeynep Hanım Finike'nin bir köyünde ikamet ediyormuş. Pazar günü sanki kurşun yemiş geyik gibi kalktım. Garaja nasıl gittiğimi hatırlamıyorum. 'Pazar günü Elmalı'ya sefer yok, fakat şansın var, bir minibüs hazırlanıyor' dediler. Minibüs geldi, hemen bindik ve Elmalı'ya gittim. Elmalı'da hiç kimseyi tanımıyordum. 'Ne yapacağım?' diye düşünüyordum. Orada bir adam gelerek, 'Ben seni tanıyorum' dedi. Halbuki ben o zatı tanımıyordum. Bana 'Antalya'da ben seninle görüştüm' dedi. Bir daha o zatı göremedim. Allah şahit, Hızır gibi birisiydi galiba. Zeynep Hanımı görmek istediğimi söyledim. O da, 'Burada değil, Finike'de' dedi. O zaman ben Finike'ye

gitmek için üç lira verdim ve bir bilet aldım. Tam Finike'ye gitmek üzereyken o zat yine geldi. 'Zeynep Hanımların bir cenazesi varmış, belki kendileri buradadır' dedi. Ben de, 'Yakın birisi değilse gelmez' dedim. Ben yine gidecektim. Bu defa, 'Herhalde yakın birisi' dedi ve ben de gitmekten vazgeçtim. 'Aldığım bileti geri vereyim' dedim. Biletçi, 'Ya gidersin ya da biletin yanar' dedi. Çok geçmeden oradan ayrılmadan bir ses, 'Kimdi o bileti vermek isteyen?' diye bağırdı. Bileti geri aldılar.

Zeynep Hanım Teyzenin kızı vefat etmişti. Zeynep Hanım kadınların içinde, şişmanca ve ihtiyar birisiydi. Ben yanına gidince elini öpmek istedim. Ben yaşça torunundan küçük olduğum halde, elini çarşafına sararak uzattı. Hiç durmadan ağlıyordu. Ben elini öptüm ve yanına oturdum. Kadın, 'Kâtibim, evlâdım gitti' diye devamlı ağlıyordu. Kulağına eğilerek, 'Sana ne mutlu, Üstad Bediüzzaman'dan sana selâm getirdim.'Zeynep Hanıma selâm söyle merak etmesin, duamda dahildir' diyor' dedim. Zeynep Hanım ondan sonra hiç ağlamadı. Hattâ sonra torunları bana merakla sordular. 'O esnada sen ne dedin de, ninemiz ağlamayı kesti ve hiç ağlamadı? Ninemizi hiç kimse susturamıyordu. ' Akşam vakti cenazeyi getiren arabayla Antalya'ya döndüm.

"Afyon beraat haberini gazeteye verdim"

Yine bir gün Üstadın ziyaretine gidecektim. Arkadaşlar, 'Üstad seni her zaman kabul ediyor, bizi de götür ve Üstadı ziyaret edelim' dediler. Ben de onları alıp, Isparta'ya ziyaret için gittik. Üstadın kapısına kadar vardık. Her seferinde ardına kadar açılan kapıdan gelen ağabeyler, 'Üstadımız çok hasta, hiç kimseyle görüşmüyor' dediler. Kabul edilmeyince kapıdan ayrılıp dağıldık. Yediğim bu tokatın acısıyla Mustafa Ezener Ağabeye gittim. 'Ağabey ben kovuldum, acaba hizmet var mı?' diye sordum. Ezener Ağabey zevkle güldü ve bana, 'Peki öyleyse, hani sen 'Gazeteci bir arkadaşım var' diyordun. Şu Afyon mahkemesinin beraat kararını gazetede yazdır bakalım. Bunu yapabilecek misin?' dedi. Ben de çalışacağıma söz verdim. Antalya'ya döndüm ve hemen İleri gazetesi sahibi Suphi Beyi gördüm. Bu beraat, Demokratların, hassaten Adnan Menderes gibi bir İslâm kahramanının devrinde olduğu için, sanki kararı o vermiş gibi, 'Adnan Menderes'e açık teşekkür!' yazarak Afyon beraat kararının İleri gazetesinde böylece çıkmasını istedim. Gazetede bu haber aynen benim verdiğim şekliyle neşredildi. Birkaç gazete nüshasını Isparta'ya gönderdim. Mustafa Ezener Ağabey bu kararı neşretmemi söylediği zaman, 'Bundan Üstadın haberi var

mı? Üstad buna ne der?' diye sorduğumdan bana cevaben, Üstadın bundan çok memnun olacağını, bunun çok güzel bir Nur hizmeti olacağını söylemişti.

Gazeteyi Üstada okudukları zaman, Üstadımız masum çocukların bayramda sevindiği gibi sevindiğini, gazeteyi eline alıp dualar ettiğini, beni tebrikler ettiğini bildirdiler. Daha sonraları Antalya İleri gazetesinde Gençlik Rehberîni de tefrika şeklinde yayınladık. Hattâ 1960'ta Lem'alar bu şekilde neşrediliyordu. Aynı gazetenin matbaasında Hutbe-i Şamiye'yi de 1957'de tab ettirdik. Üstad eserin sonuna, gazete sahibinin ismine, bana ve Ezener Ağabeyin ismine dualar yazmıştı.

O zamanlar Üstadımız 'Hiçbir gazeteye müsaade etmiyorum, yalnız İleri matbaa ve gazetesine müsaade ediyorum' diye buyurmuştu. Hutbe-i Şamiye'nin yeni harflerle basılmasına Hüsrev Altınbaşak razı değidi. Üstad, 'Çok basılsın' kendisi ise, 'Az basılsın' diyordu.

"Ders baklavası"

1960 yılı Ramazan'ının ilk günlerinde yine Üstadı görmek için gitmiştim. Mustafa Ezener Ağabey, 'Bugün Üstadla ders yapacağız' dedi. İçeri girdiğimizde diğer arkadaşlar da vardı. Ben Üstadımızın yüzüne bakmadan elini öpüp oturdum. Ders esnasında Tarihçe-i Hayat takip ediliyordu. Bir kitap da bana vermişlerdi. Dersin yerini buldum, fakat takip edemedim. Zira gözlerim durmuyor, kendiliğinden yaşlar boşanıyordu. Bu halim ders bitinceye kadar devam etti. Sadece eser elimde, öylece kalmıştım. Dersten sonra Üstad ders baklavası olarak, kurabiye taksimi için Ceylân Çalışkan'a bir sayı tutturdu. Sayı sırası gelen, kurabiyeyi almıştı. Sonra Üstadımızla vedalaştık ve ayrıldım. Sonra ben o gözyaşlarımı; bu gözler Üstadımızı dünyada son kez görecekmiş ve bir daha göremeyecekmiş gibi yorumlamıştım.

"Günde 15 sayfa Risale-i Nur oku"

"Geçmiş hatıraları insan zaman zaman hatırlıyor. 1952'lerde Zübeyir Gündüzalp Ağabey bana, 'Sen eserleri okuyor musun?' diye sormuştu. O zaman ben İslâm yazısı öğreniyor ve Cevşen okuyordum. 'Her gün Cevşen okuyorum' dedim. O da bana, 'Kardeşim şimdi Cevşen değil, hiç olmazsa günde on-on beş sayfa Risale-i Nur okuyacaksın' dedi. Ben de öyle yapmaya başladım ve çok faydasını gördüm. Sanki neyi ve hangi meseleyi okumuşsam ertesi günü bana o soruluyor ve ben de cevap veriyordum. O

zaman böyle hadiseler çok vaki oluyordu. Şayet Nurları okuyup da iyi bilmeseydim bana sorulan sorulara cevap veremezdim."

MEHMED BÜKER

1919'da Uluborlu'da dünyaya geldi.

"Kalbindeki evhamı atsın"

1943'lerde Denizli hapsini gazetelerden okumuş ve ilk defa Bediüzzaman ismini o vakit duyup öğrenmiştim.

Aradan yıllar geçti. 1952'de İstanbul'da Gençlik Rehberi mahkemesi sırasında ilk defa Üstadın mübarek şahsiyetini gördüm. Hutbe-i Şamiye ve Hücumât-ı Sitte isimli risaleler elime geçti. İstifade ederek, okuyup tefeyyüz ettim.

1955'lerde Üstadı ziyaret etmek sevdasına düştüm. Bu sebeple tam üç defa Isparta'ya gittim. Fakat kısmet olmuyor, hep boş dönüyordum. Üçüncü seferimde ise, 'Bu üçüncü seferim, beni geri döndürme' lisan-ı hali içindeydim. Merhum Ceylân'a, 'Bana tezgâhtarlık yapma, ben üç seferdir geliyorum, mutlaka ziyaret etmek istiyorum' dedim. İçimden ise, 'Acaba benim kusurum mu var? Neden kabul edilmiyorum?' diye düşünüyordum. Az sonra Ceylân gülerek dışarıya çıktı. Bana Üstadın selâmını söyledi. 'Üstadın selâmı var, kalbindeki evhamı atsın, vazifesine devam etsin' diye bildirdi.

"Sağ yanağında ben vardı"

Bu hadiseden de bir-iki ay geçti. Nihayet Üstadın huzuruna girmek saadetine kavuştum. Sarılmak, kucaklaşmak istiyordum. Bu iştiyak içinde iken, hemen kollarını açıp beni kucakladı. Ben gözlerine fazla bakamıyordum. Bakışları keskindi. Sağ yanağında ben vardı. Kalbimden geçen bütün suallerime cevaplar almıştım. Bu esnada o kadar heyecan içindeydim ki, soracaklarımı hep unutmuştum.

Isparta'lı olduğum ve Isparta'yı iyice bildiğim için, yalnız olarak gider, Üstadın evini bulurdum. Üstada olan muhabbetimden, 1956'da dünyaya gelen yavruma Said adını vermiştim.

Kızım Sermin'in, oğlum Servet'in ve benim yazdığım risaleleri, Üstad tahsis edip, arkalarına dualar yazdı. Bilhassa küçük Servet'ın yazdığı risaleye hayret etti. 'Maşaallah' diyerek tebrik edip dualar yaptı.

"Polislerin Şehit ettiği Mehmed"

"Daha sonraki yıllarda, Nazilli'de bizi, dört Mehmed'i takip ve tevkif etmişlerdi. Bizden tam 1420 Risaleyi alıp götürmüşlerdi. Dört Mehmed, 7 ay 13 gün hapiste kaldık. Mehmed Oğuz, 'Kur'ân yolunda şehit düşmeyince bu kâbus Müslümanların üzerinden kalkmayacak' demişti. Herhalde bu sözü dua oldu ki, karakolda polislerin zulmü ile şehadet şerbetini içti."

Mehmed Büker'in kızı Sermin'ın yazdığı Nur Risalesinin sonundaki dua: "Yâ Erhamerrâhimîn, ism-î âzam hürmetine bu nüshayı yazan Sermin'i Cennetü'l-Firdevste saadet-i ebediyeye mazhar ve hizmet-i imaniyede daima muvaffak eyle. Âmin, âmin, âmin."

HACI REŞİD ÖVET

1930'DA Bitlis'te doğdu. Serbest meslekle uğraşmaktadır

"Başındakini at, Üstadımız hoşlanmaz"

1953senesinin sonlarıydı.

Bizim Van'da yaşlı bazı kimselerin arasında Üstad Bediüzzaman'ın bahsi olurdu. Bu bahisleri merak ve alakayla dinlerdim. O günlerde Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin matbu küçük bir tarihçesi elime geçmişti. Kitabı bir defada hemen okuyarak bitirmiştim. Kitap benim çok hoşuma gitmişti. O günlerde gidip Üstad Hazretlerini ziyaret etmeyi düşünüyordum. Hemen hazırlık yaparak trene atlayıp yola çıktım.

Tren Malatya civarından geçerken, Van'ın bir köyünde kalan Molla Muhyiddin isminde bir kimseyle tanıştım. O da ziyarete gidiyormuş, ayrılmak imkânı olmadı. Beraberce Isparta'da merhum Süleyman Rüştü Çakın Ağabeyin dükkânına gittik. Üstadı ziyarete geldiğimizi söyledik. 'Şimdi gelen olur, sizi göndereyim' dedi.

Az sonra birisi geldi. Merhum Ceylan Çalışkan'mış. 'Bunlar Üstadı ziyarete gelmişler, bunları götür' dedi.

Merhum Ceylan, 'Beni yirmi metre geriden takip edin' dedi ve bizler de öyle yaptık. Evin önüne geldik, 'Karşı tarafta bekleyin' dedi, bekledik.

Az sonra bir zat geldi, kapıyı anahtarla açtı, içeriye girdik. Bu zat merhum Zübeyir Ağabeymiş.

Daha sonra bir zat daha geldi, pencerenin altından gür bir sesle iki defa 'Sungur, Sungur! ' diye seslendi. Kapı açıldı ve içeriye girdi. O zat da Tahiri Ağabeymiş.

Biraz daha bekledik. Ceylan kapıyı açtı ve bize seslendi. Kapıdan içeri girdik, benim başımda serpuş vardı. 'Başındakini at, Üstadımız hoşlanmaz' dedi. Çıkarıp hemen attım, taş merdivenlerden yukarıya çıkıp eve girdik.

Girişte sağ tarafa kendi odalarına bizi aldılar, bir miktar bekledik. Merhum Ceylan bizi Üstad Hazretlerinin odasına aldı.

Üstad somyada yatağın içinde oturuyordu. Mübarek ellerini öptük. Oturmamız için işaret buyurdular. Üstad hiç seslenmiyor, yanımdaki adam

konuşuyordu. Birinci Cihan Harbinden Üstadla beraber olmuş. Üstadı bir defa tıraş etmiş, Üstadın hançerini kaybetmiş, adam bunlardan bahsederek ağlıyordu. Bazan Kürtçe konuşmak istiyordu. Bu durumda Ceylan mani oluyor ve 'Üstad Hazretleri Kürtçe konuşmaz' diye adamı susturuyordu. Üstad hiç seslenmiyordu. Nihayet adam çok sızlandı. Fakat Üstad Hazretlerinden hiç ses çıkmıyordu.

Sıra bana gelince, Üstad benim kim olduğumu sordu. Ben, 'Bitlisliyim, Van'da kalıyorum' dedim

Bana, 'Bitlis benim hakiki vatanımdır. Bitlis'te Risale-i Nurlara sahip çıkmadıklarını merak ederdim. Şimdi Muş Mebusu Gıyaseddin Emre Mecliste Risale-i Nurları müdafaa ediyor. Bitlis'in nam-ı hesabına kabul edildi' dedi.

Hangi kabileden, hangi şeyhlere bağlı olduğumu sordular.

Dedim: 'Kabilemi bilmiyorum. Bize Hoca Alioğulları diyorlar. Şeyh Alaeddin Efendiye mensubiyetim var. '

Üstad buyurdu ki: 'Bu da benim talebem sayılır. Fethullah'ın oğludur. Hazret'in halifesidir. Hazret Seyda'nın halifesidir. Bunların bana çok hizmetleri olmuştur.'

Seyda ismini söylediği vakit, Ceylan'a hitaben 'Seyda irşad edici mânâsına gelir' dedi.

Evet Üstadım' dedim. Van'daki Molla Hamid Ağabeyi sordular. 'Molla Nizam nasıldır?' dediler.

Hastadır' dedim. O zaman Ceylan'a, 'Ceylan, sabah namazında hatırlat da ona da dua edelim, Seyyid Fehim'in oğludur' diye buyurdular. Bu zat Van'ın müftüsüydü.

Ben bu tarihten bir sene sonra yani 1952'de hacca gitmiştim. Bu zatın ağabeyi Hasan Efendi Medine-i Münevvere'deydi. Daha önceleri Van müftüsüydü. O zat Üstada selâm söylemişti. 'Ne olur buralara gelse de bizler de müşerref olsak, bizler bir daha Türkiye'ye gidemeyiz' demişti. Bunu Üstad Hazretlerine arz ettim.

"Risale-i Nur zındıkaya galiptir"

Van'dan Molla Hamdi Ağabey, 'Van'da bir medrese açalım mı?' diye sormuştu. Bunu da söylediğim zaman, Üstad çok sevindi ve elleriyle işaret ederek, 'Hemen açın' demişti.

Ceylan'a hitaben, 'Risale-i Nur zındıkaya galiptir, değil mi Ceylan?' deyince, Ceylan da 'Evet, Üstadım' dedi.

Üstad, 'Vanlılara müjde et, Risalelerimiz beraat etti. İki sandık ve bir çuval geri alıyoruz. Risale-i Nur Van'a çok lâzım, çok okusunlar. Çünkü Van, Ruslara karşı Sedd-i Zülkarneyn'dir. Halk Partisinden iki kişi vardı, onlar gitti. Demokrat Parti Risale-i Nuru tutuyor' dedi.

O zamanlar Reisicumhura ve Başvekile yazılan mektuplar vardı. Bunlardan Van'a götürmem için emrettiler. Bana yirmi beş kuruş ekmek parası verdi. Sonra, 'Eskiden beri on altın ve 250 banknotum var, bitmiyor' dedi.

Böylece ellerini tekrar öptük ve veda edip ayrıldık.

Üstaddan ayrılıp Van'a dönünce, yine bir müsait vaktini bulup, Üstad Hazretlerini ziyaret etmek istiyordum. Çünkü Van'da bazı arkadaşlar, 'Bizleri talebeliğe kabul ettiklerini sordun mu?' diye söylemişlerdi.

Bir sene sonra Molla Hamdi Ağabeyle yine Isparta yollarına düşmüştük. Ben biraz hastaydım, Molla Hamdi Ağabeyden dua istemiştim.

Üstad Hazretlerini ziyaret ettiğimizde benim ismimi sordu.

Reşid' dedim.

Benim Reşid isminde bir talebem daha var, seni ikinci Reşid olarak kabul ediyorum' dedi.

Hastalık konusunda da, 'Bırakın doktorların evhamını, ben de hastayım' demişti.

Bana, 'Seni yirmi senelik talebeliğe kabul ediyorum' diye buyurdu.

Bana Hastalar Risalesi'ni okuyup okumadığımı sordu.

Evet' dedim.

Bana, 'Çok oku' dedi.

"Üstad'ın lûgat yazdırması"

Birkaç sene sonra, yani 1956'da Kamil Acar kardeşimizle anlaşarak yine Üstad Hazretlerinin ziyaretlerine gitmiştim. O tarihlerde Üstad Hazretleri Emirdağ' daydı. Önce Diyabakır'dan iki su testisi almıştık. Urfa'da Abdullah Yeğin Ağabey, 'Testinin birisini Üstad Hazretlerine götürün' demişti.

Emirdağ'da Çalışkan Ağabeylere uğradık. O zamanlar Abdullah Yeğin Ağabey lûgat hazırlıyordu. Bunu Üstada söylememizi bizden istemişti.

Zübeyir Ağabey bizleri karşılamıştı. Doğudan ve Abdullah Yeğin Ağabeyden selâmlar söyledik. Bu arada iki tane Diyarbakır'dan aldığımız testinin birisini Abdullah Ağabeyin gönderdiğini ve testinin Çalışkan Ağabeylerin dükkânlarında olduğunu söyledik.

Üstad Hazretleri Hüsnü kardeşimize, 'Çabuk onu getir' dedi. Daha sonra, 'Niye ikisini de getirmediniz? Bunlar bana çok lâzım. Kaça aldınız?' diye sordu.

Yetmiş beş kuruşa' dedik. Hemen yetmiş beş kuruşu çıkarıp verdi.

Kamil Acar kardeşimiz Abdullah Yeğin ağabeyin lügatından bahsetti.

Üstad Hazretleri buyurdular ki: 'Öyle bir lügat yapsın ki, ilk mektepten üniversiteye kadar ondan istifade etsinler.'

Sonra bir ara Hüsnü'yü çağırdı. Hüsnü Ağabey için, 'Bu benim mânevî evladımdır. Bunu askere göndereceğim. ' dedi. Arkasından da 'Hüsnü, misafirlere bir şey getir' dedi. Üstad bize bisküvi ikram etti..

Biraz sonra da, 'Hüsnü gözlüğümü ver, vasiyetnamemi okuyacağım' dedi ve şöyle devam etti. 'Emirdağ'da vefat edersem orta mezarlığa, Isparta'da vefat edersem yukarı mezarlığa defnedin' dedi.

Daha sonra Üstad, Risale-i Nur neşriyatının kıyamete kadar devam edeceğini ve döner sermayesinden zekâtının verilmesini söyledi. Biraz geçince de bir kutunun içinden resimsiz para çıkardı. 'Bunları Abdülmecid ve Mehmed Kayalar'a götürün. Fakat kardeşim Abdülmecid'e çarşıda yanaşmayın, o korkar,evine gidin' diye tembih etti.

Bir ara Üstad iki eliyle selâm aldı. 'Birisi bana selâm verdi, onun selâmını aldım' dedi.

Üstad Hazretlerinin mübarek huzurlarında bir buçuk saat kadar kaldık. Kâmil Acar' dan bazı şeyler sordu. Kâmil hasta olduğunu ve dua istediğini söyleyince, Üstad, Hüsnü Ağabeye, 'Hüsnü, ismini yaz, sabah namazından sonra dua edelim' dedi.

Bende de verem hastalığı vardı. Üstadımızın dualarından sonra Allah'a şükür hastalıktan eser kalmadı.

Ben Üstad Hazretlerini üç defa ziyaret ettim. Mübarek gözlerine dikkatle baktım, fakat, o berrak gözlerini dikkatli göremedim. Bu durumu bana Van'da rahmetli Celal Alıcı kardeşimiz de söylemişti: 'Ben Üstadın ziyaretine gittiğimde, bir defa gözlerine baktım, adetâ şimşek gibi parlıyordu, insan bakamıyordu.'

Üstadın siması pembemsi, berrak bir şekildeydi. Mübarek yüzüne insan bakmaktan doyamıyordu.

"Cenab-ı Hak, gönüllerin sultanı Üstad Bediüzzaman'ın şefaatine nail etsin, bizleri inşaallah talebeliğine kabul buyursunlar."

AHMET GÜMÜŞ

"Allah" yazılı kâğıt parçasına hürmet

Hatıralarını kendi kaleminden okuyalım:

Küçük yaşta iken din lehinde ve aleyhinde birçok konuşmalara şahit oldum. Kur'ân'ın her asra bakan vechesini bu zamanın ilmî ve aklî anlayışına göre aksettiren bir Kur'ân tefsiri yok mu? diye kafamda bir sual vardı.

Annemin ve aile yakınlarımın din büyükleri hakkındaki ulvî menkıbelerini dinledim, şöyle ki:

Bir gün sabah namazı vakti, annem beni sabah namazına kalkmam hususunda zorladı. Ben ise tembelliğimden gelen müdafaa ile, 'Bana ne öğrettiniz de namaz kılayım, Kur'ân okumasını bilmiyorum, namaz surelerini de tam öğrenemedim ki, doğru namaz kılayım' dedim.

Annem namazı bitirdi. Duasını yaptı. Bana dedi: 'Benim günahım başımdan aşkın, yarın mahşerde: 'Annem bana dinimi öğretmedi diyeceksin.' Ben senin dinî bilgilerini öğretmedikten sonra hiçbir okula okumaya göndermem (ben o zaman ilkokulu yeni bitirmiştim), ben yarın öldüğümde mezarımın başında bir fatiha da okumasını bilmeyeceksin, eline bir keman alıp mezarımı çingene mezarı yapacaksın...'

Annem beni, medrese tahsili yapmış, ehl-i hal bir kimse olan eniştesi Molla Mehmed Efendinin yanında okumam için teyzeme teslim etti. Mehmed Efendinin dinî sohbetlerinde bulundum. Etraf köylerdeki kimseler dinî müşküllerinin hallini Hoca Efendiden sorarlar, bu sorulara cevap da, benim yanımda verilirdi. Böylece hoca efendiden biraz dinî malûmatımız oldu.

Bir gün bana Kur'ân okuturken, Kur'ân'ı abdestli tutmamı ve hürmetli olmamı söyledi ve şu menkıbeyi anlattı:

Bir zaman bir zat yolda giderken 'İsmullah' yazılı kâğıt parçasını yerde bulmuş, hürmetle bir duvar kovuğuna kaldırmış. Bir gece rüyasında Allah'ın isminin altında kendi ismini görmüş. Ona, 'Sen Allah'ın ismine hürmet ettiğin için, senin ismine de hürmet olarak oraya yazıldı' demişler.

1952-1953 yılı, Ermenek Ortaokuluna devama başladım. Boş derslerimizin birinde arkadaşlarla dışarıda çalışırken, eski bir Kur'ân sayfası gördüm, onu aldım, kitabımın içine koydum. Zil çalınca sınıfa girdik, dersimiz yine boştu. Muavin sınıfa geldi. Benim çok iyidir diye tanıdığım bir zatı çok övdü. Ben de mest olmuştum. Benim sıraya yaklaştı. Kitabımın arasında o eski Kur'an sayfasını görünce, 'Bu Arap yazısı sende ne arıyor, sen Türksün' dedi. Ben de, 'Bu Kur'ân sayfasıdır. Kur'ân okumasını biliyorum. Ona sonsuz hürmetim vardır' diye cevap verdim. Bir taraftan da kendi kendime, demek ki bu şahısları sevenler dine düşman oluyorlar, diye bende bir düşünce başladı.

"Risale-i Nur'dan haberdar oluyorum"

Dayımın hanımı beni, İbrahim Koynuk ve İbrahim Canan'la görüşmek için, PTT memuru Ali Kaynak'ın evine davet etti. İbrahim Koynuk bana Risale-i Nur'dan Bediüzzaman Hazretlerinden bahsetti, ben de hürmeten dinledim, arkadaşlığımız devam etti. Bir gün beraber ders çalışırken, İnebolu baskısı teksirle basılmış, Bediüzzaman Said Nursî'nin Tarihçe-i Hayat'ı elime geçti, kitabı açtım. İlk açışımda Üstad Hazretlerinin Ankara TBMM'de Mustafa Kemal'le namazla ilgili konuşması; ikinci açışımda, 'Risale-i Nur Talebeleri cer etmezler, izzetle hayatlarını kazanırlar' bahsi, üçüncü açışımda ise; Üstadın bir müdafaası çıktı.

Bu durum karşısında Risale-i nur okumak ve müellifini görmek için bende şiddetli bir arzu uyandı. Hayalimde aradığım zat budur, arzu ettiğim Kur'ân tefsiri budur, diye tahmin ettim ve araştırmaya karar verdim. Zübeyir (Gündüzalp) Ağabeyin de Afyon müdafaasını okudum, babası ve annesi ile tanıştım.

"İmam Hatip Okullarını eski zamanın medreseleri olarak görüyorum"

1953 Ağustos'unda Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret için Konya'ya geldim. Halıcı Hacı Sabri Bey de ticaret için Konya'dan ayrılmıştı. Babam geldi, beraber köye döndüm, ailem İmam Hatip Okuluna devam etmem için karar verdiler. Kış olması sebebiyle 14 gün okul kaydına yetişemedim, o sene boşta kaldım. 1954 yılında Üstad Said Nursî Hazretlerinin Barla'da olduğunu öğrendim. Kurban Bayramına bir gün kala Üstadın Barla'daki evine vardım. Zübeyir Ağabey çıktı. Isparta'dan Bayram Ağabeyin bana emanet ettiği emanetleri verdim, kendimi tanıttım, abdestli olduğumu, fakat henüz namaz kılmadığımı söyledim, 'Kardeşim, Üstadımız mescitte

tesbihatını yapıyor, sen yanına yaklaşma' dedi. Ben müezzin mahfelinde namazımı kılarken Üstad mescitten ayrıldı. Namazı bitirdim. Zübeyir Ağabey ile Ceylân Ağabeyin odasına girdim, çağırdı, 'Hoş geldiniz' dedi. Babamı, annemi ve Zübeyir Ağabeyin babasını, annesini sordu. Yatsı namazını Üstadla beraber mescitte kıldık. Sabah namazını da öyle. Bayram namazı için Büyük Camiye Ceylân Ağabeyle gittim. Sonra Üstadımızın yanına geldim. Üstad Hazretleri benim İmam-Hatip Okuluna devam edeceğime çok memnun oldu. 'Ben o okulları, eski zamanın mübarek medreseleri olarak kabul ediyorum' dedi.

"Mevlânâ bu zamanda gelseydi Risale-i Nur yazardı"

Hz. Mevlânâ benim zamanımda gelseydi, Risale-i Nur'u yazardı. Ben de Hz. Mevlânâ zamanında gelseydim, Mesnevi'yi yazardım, o zaman hizmet Mesnevi tarzındaydı, şimdi Risale-i Nur tarzındadır' dedi.

"Ben bile Risale-i Nur'a muhtacım"

Komünist ve masonların İslâm aleyhindeki bütün plânlarını Risale-i Nur'un yerle bir ettiğini anlattı. Onlarla mücadele, ancak Risale-i Nur'ları okumakla olacağının anlattı ve 'Bir risale en aşağı insandaki bin tecessüsün-sorunun-karşılığı olarak yazılmıştır. Bir âmîden tâ bir feylesofa kadar herkese hitap eder. Temsillerdeki hakikatları anladığınız size kâfidir. Bir bahçeye giren o bahçedeki elma ağacından boyunun yetiştiği dallarından eli yetiştiği elmaları yemesi kâfidir. Yüksekteki elmalar ise boyu uzun olanlarındır. Anlayamadık diye üzülmeyin. Ben bile Risale-i Nur'a muhtacım. Tekrar tekrar okudukça dersimi alıyorum' dedi. Sonra devamla, 'Dün bir mebusla bir müftü gelmişti. Onları ziyaretime alamadım. Sizlerin masum ruhunuzla Risale-i Nur için buraya kadar gelmenizi kıramadım. Bana bazı dostlarım, 'Biz çocuklarımızı İmam-Hatip Okuluna verelim mi?' diye sordular. Ben onlara, 'Dünya işlerini bilmiyorum' dedim.

Şimdi senin İmam-Hatip Okuluna devam etmeni istiyorum, müsaade ediyorum.'

O sırada Halıcı Sabri Beyin oğlu Ömer Halıcı tayyareden düşmüştü. Sabri Halıcı'ya benim vasıtamla taziyelerini bildirdi.' Ömer şehit oldu' diye müjdesini verdi.

"Karşılığını vermeden bir şey almıyordu"

Üstadı Barlalı ailelerden ziyarete gelenler oldu.Yanlarına armut almışlar, Üstada ikram ettiler, onları kırmamak için bize sordu: 'Bu armutlar kaç

kuruş eder?' Biz de beş kuruş yaptığını söyledik. Üstad Hazretleri, on kuruş verdi.

"İşârâtü'l-İ'caz'ın tercümesi meselesi

Bir gün Hacı Mehmet Parlayan'ın yorgancı dükkânındaydık. Söz İşârâtü'l-İ'caz'a geldi. İşârâtü'l-İ'caz'ın at üstünde, avcı hattında şehit ruhuyla yazıldığını ifade ile, İşârâtü'l-İ'caz'ın Konya hocalarıyla olan hatırasını anlattı. Kur'ân'ın i'caz cihetini anlattığı için tercümesine Üstadın kardeşi Abdülmecit Efendiden başka kimsenin gücünün yetişemiyeceğini söyledi. Abdülmecit Efendiye, 'Tercüme etsek olur mu?' dedim, 'Olur' dedi. Ben Zübeyir Ağabeye bu arzumu yazdım. 'Mesnevi-i Nuriye ve İşârâtü'l-İ'caz'ı Abdülmecit Efendinin tercüme etmesine, Üstadımız müsaade eder mi?' diye, 1955 yılı içinde yazdı. 'İmam Hatip Okulu talebelerinin demek ihtiyacı var' diye Üstad Hazretleri kabul etmiş. Zübeyir Ağabey benim vasıtamla Abdülmecit Efendiye bir mektup yazmıştı. Abdülmecit Efendi mektubu okudu, döndü, ikinci defa bana okudu. 'Nur'u aynım, bana hayat kazandırdın. Boştum, işsizdim. Hazret bana hizmet verdi. Buna sen sebep olmuşsun' diye gözlerimden öptü.

Abdülmecit Efendi tercüme eder, benim ismimle Rüştü Çakın Ağabeye gönderirdi. O sırada Abdülmecid Efendi ve Üstad arasındaki muhaberat şöyleydi: Mektuplar Hacı Mehmet Parlayan'ın dükkânına gelirdi. Ben Abdülmecit Efendiye götürürdüm.

"Üstad, bana hocalara nasıl davranacağımı anlattı"

1955 senesinde Üstad Hazretlerini ziyarete gittim. Bana hocalara karşı, arkadaşlarıma karşı nasıl davranacağımı anlattı. 'Öğretmenlerinizden biri din aleyhinde konuşmada bulunursa, öğretmenlerle münakaşa etme, Risale-i Nur'dan o mevzuyu bul, talebe arkadaşlarına oku, anlat. Çünkü öğretmeni mağlûp etsen, o anda nefsi ve enaniyeti itibarıyla mağlûbiyeti kabul etmezler' diye ders verdi.

1955 senesinde Zübeyir Ağabeyden bir mektup aldım. Üstadımızın Çam Dağına çıktığını, bu dağın risalelerin yazılmasına konu olan ehemmiyetini anlatıyor; seneler sonra Üstadımızın Çam Dağına çıkması için Cenab-ı Allah'ın bir lûtf-u Rabbanî olarak bu fırsatı verdiğinden bahsediyordu.

O sıralarda Konya'da, 'Üstad Hazretleri, Ahmed Hamdi Akseki ve Elmalılı gibi hareket etseydi daha iyi dine hizmet eder ve bu kadar da takip ve sıkıntılara maruz kalmazdı' diye, bazı öğretmenler konuşuyorlardı.

Üstadımızın tavizsiz durumunun, başına bu işkencelerin gelmesine sebep olduğunu söylerlerdi.

"Risale-i Nur radyo ile yayılacak"

Üstad Hazretlerini Çam Dağında 1955 Haziran ayında ziyaret ettiğimde, Üstadımın meşhur çam ağacının üstündeki yerinde, ibadet ve zikir ile namaz kılmalarını aşağıdan seyrettim. Zübeyir, Sungur, Ziya Arun, ve Ceylân Ağabeyler de vardı. Üstadımız öğle namazını kıldıktan sonra bizi huzuruna aldı. Çam dağının ehemmiyetini anlattı.

Kardeşim, biz kendi kendine hareket edenlerden değiliz, biz inayet altındayız. 1400 sene evvel mübarek bir ümmî ve öksüzün eliyle o zamanın krallarının, sultanlarının muhalefetine rağmen, bütün dünyada ilân edilen İslâmiyet nasıl yayılmışsa, Risale-i Nur da Hz. Ali'nin Celcelutiye'sinde bildirdiği gibi, gizliden gizliye inkişâf edecek, ona müştak Risale-i Nur Talebeleri vasıtasıyla da dünyaya Kur'ân'ın hakikatları ilân edilecektir. Nasıl ki, önce kalemle sonra teksirle olduğu gibi, yakın bir zamanda matbuat ve radyo vasıtasıyla olacaktır.'

Ağabeyler ellerinde teksirle basılmış İslâm yazılı risaleleri okudular ve ben de dinledim. Üstadın talebeleri ile olan dersini o zaman gördüm. Üstadımız beni üç gün misafir olarak kabul ettiğini, fakat şimdi takip olduğundan gitmeme müsaade ettiğini söyledi. Üç gün için bir lira verdi, o zaman ekmek otuz kuruştu.

"İki kişiye Risale-i Nur'u tanıtsan kâfi"

Ben Konya'dan ayrılıp İstanbul'a gitme arzu ve niyetinde olduğumu Zübeyir ağabeye anlattım. Zübeyir Ağabey Üstadın yanına varınca, Üstad, 'Ahmet'le ne konuştunuz?' diye sormuş. O da Konya’dan ayrılmak istediğimi söylemiş. Üstad, 'Bu işte bir parmak var' diye razı olmamış. Üstadımız bir yerde hizmet için sadakatla ve sabırla, fedakâr olarak sebat etmemizi isterdi. 'Muallimler mağlûbiyeti kabul etmezler, talebeler ise ehl-i haktır. Sizin okulda Nur'ları okuyan kaç kişi var?' dedi. Ben de yetmiş kişi olduğumuzu söyledim. Üstad Hazretleri hayretle karşıladı. 'Ben o mektepte bir kişi olduğunu biliyordum, sen yetmiş kişiden bahsettin, acaib' dedi.

Üstad Hazretleri bana dedi: 'Kardeşim kemiyet her zaman insanı aldatır. İş keyfiyettedir. Sen bütün talebelik hayatında Risale-i Nur'u fıtraten arayan iki kişinin Risale-i Nur'u tanımalarına vesile olsan, onlar da o vesile ile

imanlarını kurtarsalar, sen vazifeni yapmışsındır. İhlâs kemiyette değil, keyfiyettedir, hizmet de budur.'

O sırada arkadaşlardan asker olan Recep Putgül , Ceylân Ağabeye mektup yazmış, mektup savcılığın eline geçmiş, mektupta bizlerden bahsetmiş, isimlerimiz tespit edilmiş, bizleri Konya'da emniyet aradı, mahkemeye verdi, mahkeme beraat verdi. O yetmiş arkadaştan, korkudan kimse de kalmadı, hattâ korkularından aleyhimize geçtiler, bir çok kimseleri ifsad ettiler.

"Ata ot, aslana et ver"

Bu olaylardan sonra Üstadı Isparta'da ziyaretimde, 'Sen her gördüğüne Risale verme, ata et, aslana ot verme. Ata ot, aslana et ver. Senden birkaç defa Risale-i Nur istesinler o zaman ver. Biz kitapçılar gibi kitap satmayız. İhtiyaç duyan, müştak olan kimselere veririz' diye Üstad ve Zübeyir Ağabey bu hususta çok dikkatli olmamız için ısrar ederler ve misaller verirlerdi.

"Üstadımız veciz konuşur"

Babamdan para biraz fazla gelip de, fırsat buldukça, doğruca Isparta'ya giderdim. Üstad Hazretleri benim durumuma göre konuşurdu.

Üstadın bütün bizlere anlattıkları Risalelerde ve Lahikalarda vardı. Üstadın bize anlattıklarını biz Risale-i Nur'larda ve Lahikalarda görünce bazı hatıraları unuttuk. Zübeyir Ağabey de, 'Kardeşim, Üstadımız veciz konuşur. Üstadımızdan bir şey naklederken çok dikkatli olmalıyız, kendi kısır anlayışımızla anlattıklarımıza, karşı taraf itiraz eder, biz de, Üstaddan der, anlatırız, şahsî kabiliyetsizliğimiz ve anlayışımızdan dolayı hücumları Risale-i Nur'a ve Üstadımıza getirmiş oluruz' derdi.

"İnsan, yüz kapılı bir saraya benzer"

1956 yılı sonbaharı Isparta'daki ziyaretimde, Afyon mahkemesi beraat vermişti. Üstad Hazretleri çok sevindi. Mahkemenin bu beraat kararına göre Maarif Vekâleti ve Diyanet İşleri Riyaseti Üstada müracaat etmişlerdi. Üstad yakın bir zamanda risalelerin bütün okullara gireceğini söyledi. Her gidişimizde bize İhlas Risaleleri'ni âdeta özetletirdi. Her işin Allah rızası için olmasını ve o gaye ile hareket edilmesini anlatırdı. Yine sözden ziyade hal ve hareketin tesirli olacağını anlatırdı. Dr. Mustafa Ramazanoğlu ve arkadaşlarının okulda okurken nefislerinde İslâmiyeti yaşamaları neticesi, onları gören ve onlar gibi olmak isteyen arkadaşlarına, 'Biz Risale-i Nur'ları okuduk, İslâmiyet dairesine böyle girdik' dediklerini, bu sayede risaleleri

okuyan çok Nur Talebesinin olduğunu ve böylece Risale-i Nur'a hizmet ettiklerini anlattı ve şunu söyledi.

Kardeşim, İslâmiyet için fethedilmeyecek insan yoktur. Mühim olan İslâma hizmette bulunanların çok dikkatli olması. İnsan yüz kapılı bir saraya benzer. Mutlaka bir kapıdan girilerek o insan fethedilir. Bin senedir Avrupa zındıklarının ve Asya münafıklarının tesiriyle bu asil Türk milletinin çocuklarının akılları yanıltılarak insandaki o 99 kapı İslâmiyete kapatılmış, fakat fıtrat icabı bir kapısı daima açıktır. İslâmî ferasetle o açık kapıyı keşfedip, oradan girilirse, diğer kapalı kapılar da içeriden İslâmiyet hesabına açılır, o insan, İslâmiyet için fethedilir. İhlasla, acelecilik yapmadan, fıtratına uygun Risale-i Nur mizanlarıyla anlatmak ve hareket etmek lazımdır. Acelecilik, lüzumsuz yere münakaşa ve ithamlarda hareket edilirse, o zaman kapalı kapılara hücum edilip, o açık olan bir kapının da kapanmasına sebep olunur. Risale-i Nur muhakeme-i akliyeye ehemmiyet verir. Ve sonra onu İslâmiyet dairsine alır.'

Bu gibi konuşmaları ile Üstad Hazretleri, bizi Kur'ân ve iman hizmetinde şevkimizi artırarak hizmete koşturur ve bizleri muhafaza ederdi.

Üstad Hazretlerinin yanına gidince, önce Abdülmecit Efendiyi, ailesini, çocuklarını sorar, onlarla çok alâkadar olurdu. Bir ziyaretimde, Abdülmecit Efendinin oğlu Suat Beyin bir hâdisesini anlattı. Suat Bey, bir terzi dükkânında İslâmiyete zıt bir şeyi nefretle karşılayarak, bir şeyler yapmış; o hâdiseyi, sanki Üstad Hazretleri oradaymış gibi şevkle bana anlattı. Üstad çok neşeli gördüğüm bir zaman da bu idi. Elleriyle o olayı bir tarif etti ki, o tarif hâlâ gözümün önünde canlanmaktadır.

"Ben kendimi sevmiyorum"

O yıllarda Tarihçe-i Hayat yeni basılıyordu. Abdünnur isimli bir arkadaşım kitap için bir kapak kompozisyonu yapmıştı. Benden Üstada götürmemi istedi. Üstadın ziyaretine gittiğimde, 'Ellerinizdeki nedir?' diye sordu. Ben, 'Abdünnur kardeşimizin Tarihçe-i Hayat için yapmış olduğu kapak...' der demez, Üstad çok hiddetlendi ve kapaktaki resmi göstererek (Isparta Tugay Camii temel atma merasimi resmi) 'Bu resim nedir? Sizler benim şahsıma ehemmiyet veriyorsunuz, benim şahsıma yapılan hürmet, bana hakarettir. Sizler Risale-i Nur'la değil de, benim şahsımla mı alakadar oluyorsunuz? Ben kendimi sevmiyorum. Ben hiçim. Benden bir şey beklemeyiniz' dedi ve kapaktaki resmi elinde ovalayıp çöplüğe fırlattı.

"Cemahir-i İslâmiye teessüs edecek"

İmam-Hatip Okulunda talebe idim. Müdürle olan münakaşamızın neticesi, o beni Disiplin Kuruluna, ben de onu mahkemeye vermiştim. Mahkeme benim lehime tecelli etmeye başladı. Said Gecegezen de müdürle benim münakaşamı Üstada anlatmış. Üstad da, 'Madem o Mevlânâ'nın torunudur ve namazını da kılıyor, Ahmed mahkemeden vazgeçsin' demiş. Ben mahkemeden vazgeçtim; onlar ise bana mecburî tasdikname verdiler.

Bu hâdiseden sonra Üstadın yanına gittim. Benim gönlümü aldı. Üzülmememi söyledi. İmtihan esnasında bir soruya verdiğim cevabı anlattım. Şöyle idi: Tarih dersinde başkalarına üçer soru sorulurken, bana farklı dördüncü soru eklendi. Üstadımız Kürt, benim ise Türk olduğumu ifade ile, 'Kürt Teâli Cemiyetini kim kurdu?' dediler. Ben de 'Böyle bir mevzuyu sizler ders esnasında anlatmadınız. Tarih kitabı da yazmıyor. Bunu siz bilirsiniz...' dedim. Netice olarak 3 vermişler. Benimle imtihan olan arkadaş, 'Sana diğer mümeyyizler 8 verdiler, tarih hocası 3 verdi' dedi.

"Menderes Risale-i Nur'u okullara ders kitabı olarak koyma niyetinde"

Durumu böylece Üstada anlattım. Üstad mert bir tavırla, 'Benim menfî cereyanlarla alâkam olmamıştır. İspat edilememiştir. İftiradır. Risale-i Nur 650 milyon Müslümanın uhuvvet-i İslâmiyesini, hürriyetlerini müdafaa etmiştir. Bir gün Cemahir-i İslâmiye teessüs edecek, bu müfterilerin sizleri görünce yüzleri kızaracak. Menderes şimdi, komünist, anarşisti ve tahribatçı dinsizlik hareketini durduracak kuvvetin Risale-i Nur olduğunu anladı, etrafını iknaya çalışıyor. Nurları okullara ders kitabı olarak koyma niyetindedir. Başvekil bunu arzu ederse, onlar ne yapacaklar?' dedi.

Tarihçe-i Hayat önsözü

Ziyaret esnasında İlâhiyat Fakültesi talebelerinden Kâmil, Ali Ulvi Kurucu'nun yazdığı Tarihçe-i Hayat'ın önsözünü getirdi. Üstad onu okutturdu. Başına, 'Medine-i Münevvere'de bulunan mühim bir âlimin önsözüdür' diye yazılmasını emretti. Bana dedi ki: 'Kardeşim, Hacı Ulvi Efendi, benden çok Risale-i Nur'u övmüş, eğer beni fazla övseydi, bu önsözü kabul etmeyecektim. Madem Risale-i Nur'u övmüş, onun hatırı için kabul ettim.'

Maarif Şurası ve Haşir Risalesinin yazılış sebebi

Bir gün Onuncu Söz'ün yazılışını bana şöyle anlattı:

Ankara'da Maarif Şûrası toplanmış, dinden tecerrüd eden programlarındaki dinsiz görüşleri, talebelere nasıl kabul ettireceklerine dair yaptıkları istişarî toplantıda, felsefe dersleriyle öldükten sonra dirilme olmayacağının talebelere anlatılmasına karar vermişler. Bu kararın alındığı günlerde Üstadımız Haşir âyetini Barla Denizi (Eğridir Gölü) kenarında kırk defa okur ve Barla'ya döndüğünde Haşir Risalesini kaleme alır. Bilâhare İstanbul'da tab edilerek, Meclis'de mebus olan bir zata gönderilir ve Meclis kapısında mezkûr program hazırlayıcılarından biri ile karşılaşırlar. Kitabı gören şahıs, 'Said Nursî istihbaratıyla bizim çalışmalarımızdan haberdar oluyor ve bize karşı eserler yazıyor' diyor. Bu haberi Üstada Kâzım Karabekir Paşa bildiriyor.

Üstad şöyle diyor: 'Kardeşim! Maariif Şûrasının böyle bir karar aldığından benim haberim yoktu. Onların kararına göre Cenab-ı Hak Haşir Risalesi'nin yazılmasını bana ihsan etmiş. Yoksa ben kendi arzum ve hevesimle yazmış değilim, ihtiyaca binaen yazıldı.'

Sabah dersi, ders baklavası ve kur'a

Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin bir usulüydü ki, sabah derslerinden sonra talebelerine ikramda bulunurdu. Kendisinin 'ders baklavası' tabir ettiği bu ikramlar umumiyetle kurabiye, elma, üzüm, baklava gibi şeylerden olurdu. Bu ikramı yaparken kur'a çektirir ve kendisi de talebeler gibi kur'aya dahil olurdu. Kendisine kur'a isabet eden talebe önce alırdı. Böylelikle kendisinin de Risale-i Nur talebesi olduğunu açıkça ifade etmek istiyordu.

"Takdir hissimize tekdiri"

Kendisine içimizden gelen bir takdir hissiyle baksak, hemen tekdir eder, 'Niçin yüzüme bakıyorsunuz? Ben kendimi sevmiyorum. Bana haddimden fazla makam vereni de sevmiyorum' derdi.

Bir gün, 'Bu kitapların müellifi olan zât elbette büyük bir zâttır' diye içimden geçti. Bunun üzerine, 'Bana makam veriyorsun' diye beni azarladı, tekdir etti ve bu tavrı her zaman devam ederdi.

"Yüzüme bakarak içimdeki soruya cevap verişi"

Bir gün Tarihçe-i Hayat'tan, Eskişehir Ak Cami'de namaz kılması mes'elesini okumuştuk. Ben içimden, 'Ya buna ne diyeceksin?' gibilerinden yüzüne baktığımda, 'Kardeşim! İlm-i Kelâma göre evliyanın kerameti haktır. Bu hâdise doğrudur, fakat ben değilim. Bu öyle yüksek bir makam

değildir. O zaman Kur'ân'a, Risale-i Nur'a hizmet etmek isteyen birisidir. Her Risale-i Nur talebesi hizmet esnasında bunun gibi iltifâtât-ı Rabbaniyeye mazhar olur' buyurdu.

"Ben öyle talebe isterim ki..."

Bir gün Zübeyir Ağabey rahatsızlanmıştı ve derse iştirak edemeyecek durumda idi. Bizden kendisini idare etmemizi istedi. Sungur Ağabey ile beraber ders için Üstadın yanına girdik. Zübeyir Ağabeyi sordu. Çarşıya filân gitti diye geçiştirmeye çalıştıksa da muvaffak olamadık. Ciddî bir tavır takındı. 'Zübeyir olmayınca ders yapmıyorum. Zübeyir'i bulup getiriniz' dedi. Sonra Zübeyir Ağabeyi bulup getirdiğimizde öyle bir hiddetlendi ki...

Ben Zübeyir'i öyle zannederim ki; değil parmak, kellesi gitse başsız gövdesiyle 'Risale-i Nur... Risale-i Nur... ' diye koşacak bilirdim. Bir parmak rahatsızlığı ile benim ümidimi kırdı. Ben öyle fedakâr talebe istiyorum ki, değil parmak, kol gitmiş aldırış etmeyecek. Böyle şeyler için kudsî davada tembellik gösterilmez. Said hak için hiçbir zaman kelleyi vermekten çekinmemiştir. Risale-i Nur'lara her şeyini feda edecek, fedakâr talebe lâzımdır... ' Ben o esnada kalbimden geçirdim ki, 'Hey Üstadım! Siz Zübeyir Ağabeye bu derece itab ediyorsunuz. Demek Risale-i Nur, talebesini bulmamıştır, ne gariptir.' Bunun üzerine Üstad, 'Risale-i Nur ve ben talebemizi bulmuşuz' dedi.

Esasen Zübeyir Ağabeyin şahsında bütün talebelerine ders vermek istiyordu.

"Üstad basını takip ederdi"

Üstad Bediüzzaman Hazretleri basını takip eder, Risale-i Nur'la ilgili yazılarla ilgilenirdi. Gazete okuma işini Zübeyir Gündüzalp ile yaptığı gibi içtimaî meseleleri de yalnız onunla konuşurdu. Zübeyir Ağabeye olan alâkası bambaşkaydı.'

"Menderes samimi bir Müslümandır"

Bir gün Adnan Menderes'i çok övdü. Ben o zamanki kafamla hayret ettim. 'Bu şahsın, Üstad ile faziletli bir zat tarafından övülmesi lâyık mıdır?' İçimden böyle geçirmiştim ki, Üstad bana dönerek, 'İslâmiyet için samimidir, fakat yalnızdır. Menderes İslâmiyetin ulviyetini anlayan samimi bir Müslümandır. Sen bilmiyorsun, senin konuştuğun o şahıslar da bilmiyor.'

Hakikaten ben o zamanlar Konya'da Millet Partililerle oturup kalkardım. Onlar da Milliyetçiler Derneği'ni kapattı diye Menderes'e kızarlardı. Üstad herhalde onları kastetmiş olacaktı.

"30 kuruş mu çok, 700 lira mı çok?"

Üstadımız Hazretleri bir gün beni çağırdı. Zübeyir Ağabey için, 'Bu senin hemşehrin çok ahmak, benim için her şeyini terk etti, görüyorsun çok dövüyorum, kovuyorum, bir türlü gitmiyor, hem de maaş ve ticarî geliri 700 lira idi. Onları da bıraktı, şimdi ben hemşehrine 30 kuruş veriyorum, hiç sesini çıkarmıyor. Senin bu hemşehrin ahmak değil mi?'

Üstadım, değil.'

Neden? Bak babasını anasını terk etti, memuriyetini terk etti, üstelik bir de benden dayak yer. 30 kuruş gibi pek cüz'î bir para veriyorum... 30 kuruş mu çok, 700 lira mı çok?'

Üstadım sizin o 30 kuruş çoktur.'

Sen mekteplisin, hiç hesap okumadınız mı? 30 kuruş 700 liradan nasıl çok olur?'

Üstadım Zübeyir Ağabey en iyisini yapmıştır, sizin verdiğiniz o 30 kuruş 700 liradan çok daha iyidir.'

Nasıl iyi olur, anlaşıldı sen hem şehrini tutuyorsun, sen de ahmaksın. Hemşehrini benim yanımda müdafaa ediyorsun, anlaşıldı. Ondan sana ahmaklık bulaşmış ve seni kandırmış' diye lâtife etmişti.

İnönü: "Beni Said Nursî yıktı"

O sıralarda Sikke-i Tasdik-i Gaybî Risalesi yeni basılıyordu. Tashih için kolonlar gelir, Üstadımız aslı ile karşılaştırırdı. Bir gün Mustafa Sungur Ağabey okurken, Üstadımız:

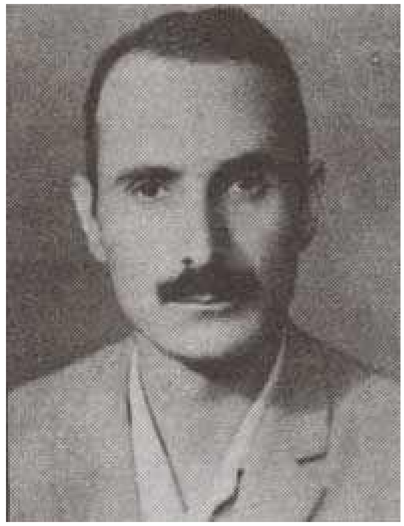
Bu âyet-i kerime, işârî mânasıyla yedi sene sonra Kur'ân'ın küfrü mağlûp etmesini ve İslâmiyetin şaşaalı günlerinin haberini veriyor. ben o günleri görmeyeceğim. Sizin aldığınız süruru, Cenab-ı Allah da bana kabrimde aynen sizin gibi ihsan edecektir. Ben de aynen sizin gibi toprak altında o zevki tadacağım. O müjdeli günleri, Mustafa Sungur kabrimin baş ucunda bana anlatır, ben de mânen mesrûrane dinlerim.'

Ben ise içimden, 'Böyle bir şeyin olabilmesi için meclisin üçte ikisi Nurcu ve İslâmiyete kanaatkâr olması lâzımdır. Hallbuki şimdi bir Nurcu mebus dahi yok, bu sözler gerçekleşir mi?' gibi sözler ediyordum.

Üstadımız Hazretleri bana, 'Niçin yüzüme bakıyorsun, senin Kur'ân'a itikadın var mı? Ben kendimden söylemiyorum. Kur'ân haber veriyor. Bu tarihler kat'îdir, altı ay ya ileri ya geri olabilir, zaman bunu en iyi tefsir edecektir' dedi.

"Hakikaten yedi sene sonra, o tarihten iki ay geçince 1966 Senato seçimleri esnasındaki Adalet Partisi'nin çoğunluğu alması karşısında Cumhuriyet Halk Partisi mağlûp oldu. Bu mağlûbiyet üzerine İsmet İnönü, 'Beni Said Nursî mağlûp etti' diye radyolardan ilân etti."

ABDÜLKADİR BADILLI

"İsmini nasıl duydum"

Bu fakir, Urfa'nın çevresindeki sakin, nim-bedevi, ekrad aşairinden birisi olan Badıllı aşiretinin çok eskiden beri an'anevi bir şekilde devam edip gelen ve beyleri olarak bilinen kısmından ve bir derece dinine merbut bir hanenin efradındanım. Bu cibillî ve çok daracık bir çerçeve içindeki dindarlık cihetiyle babam ve biraderlerim dine ve tarikata karşı incizapları vardı. Ben de aynı şekilde o çocukluk zamanında yegâne halâs çaresi olarak bildiğimiz tarikat adabını, o muhitin rengine göre bir derece ifaya çalışıyordum. Herkeste olduğu gibi, bende de o çocukluk zamanımdan bir mürşid-i kâmil bulmak ve ona intisab etmek meyli aşk derecesinde vardı. İşte tam o sırada bir isim duydum:

Bediüzzaman Molla Said-el Kürdî ismini daha önce değişik unvanlarla Şeyh Said isyanından sonra sürgüne gidip gelen amcalarımdan da çok defa sitayişkârane duyardım. Fakat bu defaki duyuş bambaşka bir duyuştu. Öyle bir duyuş ki, tarikatı ve âdabını bıraktırıp o ismin muhabbeti ve sevdasıyla yaşatan bir duyuştu.

O zamanlardaki sevgili Üstadın yalnız ismine karşı duyduğum sevgiyi, şimdi yaşamak, devam etmek değil, kalemle bile tariften acizim. O ism-i pâk-ı muallâyı bizim köylerde tahsildarlık yapan ve Üstadımızla Kastamonu'da tanışan, Tillolu Tahsin Efendiden tafsilâtlı olarak duydum.

Ve bir derece Üstadın şahsiyeti, ilmi ve velâyeti hakkında bilgi edindim. Bundan sonra artık benim için Üstadı ziyaret edip tarikatına intisap etmek işi, dünyada en azim bir gaye-i hayâlim oldu. Fakat Tahsin Efendi, Üstadın adresini tam bilmiyordu. Ve çok sıkı takipler ve tecessüslerin onu ablukaya aldığını söyledi.

"Babamın getirdiği büyük müjde"

Sene 1951 idi. Urfa'dan başka hiçbir memleket görmeyen ben, bu ziyaret için ister istemez sabredip, beklemek mecburiyetinde kalmıştım. Sene 1953 oldu. Yaz günlerinden bir gündü. Merhum babam Urfa'dan geldi. Bana çok büyük bir müjde getirmişti. Muazzez sevgili Üstadın Urfa'da biricik ve güzide talebelerinin varlığından bahsetmişti. Birisinin adı Abdullah, diğerinin adı Hüsnü idi. Ve bu talebelerin meziyetlerinden olan ubudiyet-i kâmile, kahramanlık, pervasızlık ve mücadelelerinden bahsetmişti. Bu müjde benim için dünyalar kadar ehemmiyetli idi. Merhum peder, altı evlâdı olan bizlere Kur'ân okutmuştu. Türkçe mevlid, ilmihal ve yazı dersleri gibi ilmi ancak o kadar olan köy hocalarından okutmak suretiyle bir derece okur yazar yaptırmıştı. O zamanlar etraf hiçbir köyde okul olmadığından yeni yazıyı hiçbirimiz öğrenemedik, fakat peder bundan memnundu. Ve bize 'Evlâtlarım, siz şehre gidip, sinemaya, saza gitmeyin de size avcılık, at koşuculuğu v.s. izin vardır, yoksa hakkımı helâl etmem' diyordu. Kendi de avcılık yapardı. Bu münasebetle hemen hemen hepimiz basit dindarlığımızla beraber avcılığa, at koşturmaya fazlası ile meraklı idik. Bundan dolayı ekser akrabalarımızda olduğu gibi bizim evimizin etrafı atlarla, av köpekleriyle, av kuşlarıyla ve av tüfekleriyle doluydu.

Bizim peder bir gün yine Urfa'ya gitti. Tekrar Üstadın talebeleriyle görüşmüş ve onlara benden bahseylemiş. 'Yazısı güzel zeki bir oğlum var, hem annesi ölmüş yetimdir, onu size göndereyim ve sizin olsun' demişti. Hem bir istida ve arz-ı hallerini, dostu olan Demokrat fikirli valiye götürmüştü. O zamanki emniyetin onların üstündeki baskısını kaldırmak ve Risale-i Nur'un bu memlekette menfaatinden ve mahiyetinden bahseden hususa dairmiş o istida...

İşte bu münasebetle babamla Üstadın talebeleri iyi dost olmuşlardı.

"Risale-i Nur mesleği, tarikat değildir"

Sene 1953... Eylül ayı içinde idi. Bir gün kalktım, artık bu gaye-i kalbiyemi tahakkuk ettirmek, gidip sevgili Üstadı ziyaret edip, tarikatını almak niyetiyle Urfa'ya gittim. Vakit, kuşluk vaktiydi. Rıdvaniye Camiine

doğru yürüdüm. Yaşım 16-17 civarındaydı. Vücutça hayli gelişmiş, pehlivan tipliydim. Fakat çok utangaç ve çekingendim. Camiin dış kapısından avluya girdim. Fakat şimdi girip ne diyeceğim diye çok utanıyordum. İki defa talebelerin bulunduğu hücrenin köşesinden başımı çıkarıp, bir daha içeri çekildim. Üçüncü defasında kendimi sıkıp yürüdüm, hücrenin kapısına vardım. 'Esselâmü aleyküm' deyip kuru bir tahta ve üstüne serilmiş çok eski bir kilim üstünde oturdum. Talebelerden birisi çok genç, birisi de 25-30 yaşlarında idi. İkisi de bana 'Hoşgeldin kardaşım' dediler. Yarım yamalak Türkçem ile pek anlaşamıyordum. O çok genç dediğim Hüsnü Ağabey, mütemadiyen yazıyordu. Abdullah Ağabey benimle alâkadar oldu, sohbet ediyordu. Biraz sonra niyetimi izhar ettim. Ve 'Sizden Şeyh Said-el Kürdî'nin adresini alıp ziyaretine gitmek ve tarikat almak için yanına gideceğim' dedim. Baktım her iki talebe de gülüşmeye başladılar. Biraz sonra Abdullah Ağabey, 'Kardeşim, Üstadımız tarikat vermez, Risale-i Nur mesleği tarikat değildir' dedi. Ben ilkin şaka ediyorlar diye bekledim, sonra bu mesele üzerinde konuşmaya devam etti ve kitaptan bazı yarler okudu ise de, ben bir türlü inanamıyordum. Ne demek, bir mürşid, bir şeyh nasıl tarikat vermez, tarikatsız olur mu? Fakat Abdullah Ağabey, ciddi ciddi ikna etmeye çalışıyordu. Öğle zamanı oldu namaz kıldık. Öğle yemeğine dışarı gidip bir şeyler yiyip, tekrar dönmek istedimse de beni bırakmadılar. Öğle yemeğini beraber yedik. İkindi oldu, yatsı oldu. Hem Abdullah Ağabey konuşuyor. Risale-i Nur'un mahiyetini ve Üstadın mesleğini anlatıyordu. Fakat Abdullah Ağabey, hep Üstad, Üstad diye konuşuyordu. Ben ise Şeyh Said, yahut Molla Said diye konuşuyordum. Yatsıdan sonra da beni bırakmadılar. O gece orada kaldım. İkinci gün öğleye kadar yanlarında kaldım. Artık Üstadın tarikat vermediğini, tarikatın zamanı olmadığını bir derece anladım.

"Yola revan oldum"

Üstadın ziyaretine gitmeyi musırrâne istiyordum. Ve adres istiyordum. Onlar birçok şeyi ileri sürdülerse de, ben dinlemedim, mutlaka adres istiyordum. Çare bulamadılar, dediler ki: 'Şu kitabı yazıp, bitirmeyince seni göndermeyiz. Yazıp bitirdiğin gün gel, seni göndeririz.' Ben de 'Peki' dedim. El yazma 20-30 büyük sahifelerden müteşekkil o kitabı aldım ve hemen köye döndüm, yazmaya başladım.

Üç gün içinde renkli ve süslü olarak bildiğim yazıyla yazdım ve bitirdim. Hemen Urfa'ya döndüp, 'İşte yazdım' dedim. Onlar hayret ettiler. 'Ne çabuk

bitirdin?' dediler. Vaadleri vardı. Yazıp bitirdiğim gün göndereceklerdi.

Dediler. 'Kardeşim, biz, bir iş yaptık ve vaaddettik ki seni göndeririz. Fakat sen köye yazmaya gittiğin gün, Üstadımıza bir mektup yazdık, 'Abdülkadir isminde ziyaretine müştak bir genç var. Ziyaretinize gelmek istiyor. Gönderelim mi acaba?' diye sorduk. Size de kat'î vaadettik. Üstaddan gelecek cevapta 'Mutlaka gelmesin' denecektir. Bu cevabı alırsak, seni artık gönderemeyiz. Şu halde bir cevap almadan hemen seni gönderelim ki, Üstadın emrine karşı itaatsiz duruma düşmeyelim. Hemen yola çık' dediler ve bir mektup yazdılar, adres yazdılar. 'Yazdığın kitabı Üstada hediye et' dediler.

Antep'e doğru yola revan olduk. Gaziantep'ten trene binip gideceğiz. Henüz Birecik köprüsü yapılmamıştı. Yollar çok kötü, Otobüsler köhne, sekiz saatte zorla Antep'e ulaşabildik. Akşam saat 10'da tren geldi. Tren o kadar kalabalık ki ayak atacak yer yok. Treni ilk defa görüyorum. Ayağımızı trenin içine attık. Değil kompartımanlarda, aralarda bile duracak, oturacak yer yok. Konya Ereğli'sine kadar öyle ayakta gittik. Ereğli'den sonra salonlar biraz tenhalaşmaya başlamıştı. O sırada büyükçe bir bavulunu bir kenara koyup üstünde oturan ve elinde Sebilürreşad gazetesini okuyan bir adam gördüm. Sebilürreşad gazetesini Urfa'daki talebelerin yanında da görmüştüm. Bu adam acaba Üstadla alâkadar olmasın diye düşündüm. Çok yorgun ve bitkindim. Ona selâm verdim.

Ben de şu fazla kalan bavulunuzun köşesine oturabilir miyim' dedim. Adam:

Otur, merhaba' dedi. 'Nerelisin?'

Urfalıyım' dedim.

Ooo! Hemşehriyiz öyleyse, ben de Adıyamanlıyım. Nereye kadar gideceksin?'

Isparta'ya kadar' dedim.

Hayrola nereye gidiyorsun?'

Bediüzzaman'ı ziyarete gidiyorum' dedim.

Ben de onu ziyaret etmişim' dedi. Ve benimle daha fazla ilgilenmeye başladı. Çok acıkmıştım. Bir şeyler ikram etti ve o vaziyette Afyon'a kadar beraberce yolculuk yaptık. Kendisi Afyon'da ayrılacaktı. Bana aktarma olacak treni tarif etti. 'Sen Afyon'dan sonra, Karakuyu istasyonundan Isparta trenine binersin ve doğru Isparta'ya gidersin' dedi. O zatın ismi Emin

Akbaş'tı. Nihayet mahall-i matlubumuz olan mübarek Isparta şehrine ulaştık.

İlk arayacağım adres Çarşı Camii civarında Bakkal Nuri Benli idi. Isparta istasyonundan bir faytonla doğru Çarşı Camiinin yakınında indim. Öğle namazına henüz vakit vardı. Biraz şehri gezeyim dedim. Bazılarından Üstadın ismini sordum. Kimisi tanımıyor, kimisi uzaktan işitmiş. Vakit yaklaşınca camiye gittim. Abdest almak için musluk başına gittim. Baktım yaşlı bir adam abdest alıyor. Benim şalvarıma, kıyafetime dikkat ediyor. Abdest alırken o zat başını üç defa meshetti. Bizde ise umum herkes başını bir defa mesheder. Bu üç defa meshi Urfa'daki Üstadın talebelerinden olmasın dedim. Abdestini bitirdi, ben de bitirdim, selâm vererek, 'Amca' dedim 'siz Nuri Benli'yi tanıyor musunuz?' Bana dikkatle baktı ve 'Gel' dedi yürüdü. Ben de arkasına düştüm. Çarşı Camii yakınlarında bir kapıdan girip merdivenden yukarı çıkmaya başladım. Henüz bitmemiş bir inşaat idi. Üst damına çıkıp orada oturduk. 'Nuri Benli benim' dedi. 'Sen Hoca Efendinin ziyaretine mi geldin? Hoca Efendi namaz tesbihatını henüz bitirmedi. Biz şimdi bir yemek yiyelim. Sonra seni kapıya kadar götürürüm. Kabul eder mi, etmez mi onu bilemem' dedi.

"Huzura kabul olundum"

Yemek yedik, kahve içtik. Kalk beni uzaktan takip et' dedi. Öyle yaptık. Hayli gittik. Bir kapı çaldı. Yukarıdan da Zübeyir Ağabey veya Bayram Ağabey geldi. Aşağı indi. Evvelâ Nuri Benli Ağabey kendisine benim Üstadı ziyarete geldiğimi söyledi. Ve Nuri Benli geri döndü. Kapıya inen o ağabey benimle merhabalaştı. 'Nereden geliyorsun? Adın nedir? Ne için geldin?' dedi. Urfa'dan geldiğimi, ismimin Abdülkadir olduğunu, Üstadı görmeye geldiğimi söyledim. 'Peki kardeşim biraz bekle, Üstadımıza gidip haber verelim' dedi. Kapıyı kapatıp yukarıya çıktı. Fakat bu arada benim yüreğim pat-pat atıyordu. 'Ya Üstad kabul etmezse ne yaparım' diye düşünüyordum.

Fakat Cenab-i Hakka şükür, biraz sonra kapı açıldı. 'Gel kardaşım, Üstadımız seni bekliyor' müjdesiyle sanki dünyalar benim oldu. Çok heyecan içinde merdivenleri çıkıyordum. Evvelâ Zübeyir Ağabey huzur-u pâke girdi. Ben de arkasından. Koşup hemen ellerinden sarılıp öptüm, başıma koydum. O şefkat sultanı da beni ağuşuna kemâl-i alâka ile çekip başımdan öptü. Ve 'Otur kardaşım' dedi. Hemen diz çöküp oturdum. 'Merhaba, safa geldin kardaşım' dedi. Ben de mukabele ettim. 'Senin adın

nedir?' dedi. Ben de, 'Abdülkadir' dedim. 'Maşallah ben Abdülkadir ismiyle çok alâkadarım' dedi. Ve 'Ben birkaç gündür kimseyi kabul etmiyordum, hattâ yanımdaki talebelerimi de... Bana bir şey lâzım olduğu zaman yazıp kapının arkasından gönderiyordum. Fakat sen bana şifa oldun. Öyle değil mi Zübeyir' diye sordu. Zübeyir Ağabey 'Evet öyledir Üstadım' dedi. Ben daha Urfa'dan dün mektup aldım. Senin için gelmeye lüzum yok, ben onu Abdülkâdir'lerin en birincisi olarak kabul edip duama dahil ettim, dedim. Sen niye geldin?' dedi. Fakat bunu söylerken inciterek, tenkit ederek değil, belki okşayarak şaka ederek söylüyordu. 'Madem öyledir, ceza olarak seni bugün tekrar geri göndereceğim.' 'Peki efendim' dedim. Sonra yazdığım o kitabı çıkarıp kendilerine hediye getirdiğimi söyledim. O kitapla beraber Abdullah Ağabeylerin yazdıkları mektupları kendilerine sundum. 'Maşaallah, bu senin hattın mıdır?' dedi. 'Evet efendim' dedim. 'Ben bunu aldım, kabul ettim. Şimdi arkasına bir dua yazıp benden sana bir hatıra olarak hediye edeceğim' dedi. Ve kalemini çıkarıp bir dua yazdı ve bana uzattı. Ben kalkıp aldım ve teşekkür ettim.

Bu muhavereden sonra benim şahsî ve ailevî ahvalimi sormaya başladı. 'Senin babanın adı nedir?' 'Abdurrahman' dedim. 'Kaç kardeşsiniz?' 'Altı erkek kardeşiz' dedim. 'Tamam öyle ise' dedi. 'Ben seni Abdurrahman'a vermeyeceğim. ' Sonra 'Kürt müsün, Arap mısın?' dedi. 'Kürdüm efendim' dedim. 'Zübeyir, bu Kürt oğlunu babasına vermeyeceğiz' dedi. 'Ne iş yaparsın?' dedi. 'Avcılık efendim' dedim. 'Sizin oralarda ne gibi hayvanlar bulunur?' dedi. 'Ceylan, tavşan, ördek ve keklik bulunur' dedim. 'Her ava çıktığınızda ne kadar para masraf edersiniz?' 'Bazen olur ki 50 lira da masraf yaparız' dedim. 'Peki' dedi. 'Siz o parayla ehlî hayvan alıp etini yeseniz, daha iyi olmaz mı?' 'Evet efendim, daha iyi olur muhakkak' dedim.

Sonra 'Sen hangi aşirettensin?' dedi. 'Badıllı aşiretindenim' dedim. 'Aşiretin kaç çadırdır?' dedi. Dedim, 'Efendim şimdi çadır yok, 25 kadar köy vardır. ' 'Peki aşiretinizin reisi kimdir?' dedi. 'Amcamdır' dedim. 'Baban mı?' dedi. 'Hayır efendim amcamdır' dedim. Yine anlamadı gibi göründü. 'Ben babanı eski adil reisler gibi kabul ediyorum' dedi.

"Risale-i Nur okudun mu?"

Sonra mevzuu değiştirdi.

Sen Risale-i Nur okudun mu?' dedi.

Okuyacağım efendim' dedim. 'Ve ben de Urfa'daki talebelerinizin yanına gidip onlar gibi hizmet etmek istiyorum' dedim.

Peki benden kabul, fakat onlarla da istişare et' dedi.

Peki efendim' dedim. Sonra sordu.

Urfa'dan Van'a yol var mı?'

Evek efendim' dedim.

Peki ya Van'dan Bağdat'a?'

Onu bilmiyorum efendim' dedim.

Ben Şeyh Abdülkadir-i Geylâni ile çok alâkadarım' dedi. 'Oralara gelsem Bağdat'a gitmeyi düşünmüyorum. Ve seni talebelerimin içindeki bütün Abdülkadir'lerin birincisi olarak da kabul ettim' dedi. Daha sonra, 'Zübeyir ve Ceylân gibi kabul ettim, sen benim Abdurrahman'ımsın' dedi. Sonra 'Sen Tarihçe-i Hayat'taki Abdurrahman'ın resmini gördün mu?' dedi. Ve çıkarttı bana gösterdi. 'Buna benziyorsun, seni onun gibi kabul ettim. Maşaallah benim Abdurrahmanım maşaallah' dedi. 'Sen madem benim için geldin, senin yol masraflarının iki mislini vermek mecburiyetindeyim. Fakat madem 'Gelmesin' dediğim halde geldin, yalnız iki buçuk lira vereceğim' dedi. Kesesini çıkardı, iki buçuk lira demir paradan bana verdi. Aldım bir kağıda sardım cebime koydum. Sonra sordu:

Sen Urfa'daki talebelerimden olan Vahdi Gayberi'yi tanıyor musun?'

Hayır efendim tanımıyorum' dedim. Bir iki zat daha sordu.

Tanımadığımı söyledim. Sonra,

Nurşin Şeyhleri Risale-i Nur'la alâkadar oluyorlar mı?' dedi.

Bilmiyorum efendim' dedim.

Maşaallah kardaşım sen bana şifa oldun. Sesim bütün bütün kesilmişken, şimdi bak tam açıldım. Ben seni has talebelerim içinde evlâd-ı mânevî olarak kabul edip duama dahil ettim. Sen de bana dua et.'

İnşaallah efendim' dedim.

Vakit bir saat kadar geçmişti. Dedi:

Kardeşim bir saatlik görüşmemiz Allah için olduğundan, bin saat değerindedir. Beni tarassutlarıyla çok taciz ediyorlar. Yoksa seni yanımda bırakırdım. Yine de inşaallah seni bir zaman yanıma alacağım. Madem öyledir, seni bugün Urfa'ya göndereceğim. Bütün Urfa'lılara selâm söyle.

Bütün onlara dua ettiğimi söyle. Hattâ onların mezarda yatanlarına da dua ediyorum. Urfa'nın hükûmetine dua ediyorum. Onun Belediye Reisine

selâm söyle, ' 'Peki kardeşim' dedi. 'Peki kardeşim' der demez, Zübeyir Ağabey ayağa kalktı. Ben de kalktım. Bir daha mübarek ellerini tutup doya doya öptüm. O da yine beni kucaklayıp boynumdan öptü. Ve huzur-u pâkinden yavaş yavaş çıktık. O da arkamdan 'Maşaallah Abdurrahman'ım' diye söylüyordu.

"Yüzüne bakamıyordum, gözlerim kamaşıyordu"

Üstadın odasına girer girmez, yaşlı, çok hasta, yatak içinde uzanmış, başında yeşil, siyah ve beyaz karışımı bir sarık vardı. Mübarek yüzünün bana ilk görünen şekli, televizyon ve perdelerinin boş oynadığı zaman elektrik dalgalarıyla bir titreşim vaziyetini gösterdiği gibiydi. Birkaç dakika o nurânî vaziyet mübarek simasında lemean etti. Adetâ mübarek yüzüne bakamaz oldum. Gözlerim kamaşıyordu. Hep dikkatle mübarek yüzüne bakıyordum. Yüzü kırmızıya meyyal bir buğday renginde idi. Mübarek gözleri mavi ve iri idi. Bir gözü diğer gözünden farklı idi. Yani birisi maviden ziyade yeşile mâyil idi. İri ve âsâr-ı şecaat gösteren gözünün beyazı kırmızı damarlarla dolu idi. Kaşları ileriye doğru dik ve çatık idi. Yüzü değirmi, alnı geniş idi. Burnu koç burnu gibi çıkık, şahin kuşu gibi atik idi. Ağzı geniş, çehresi iri idi. Mübarek çehresinde lemean eden nur-u velâyet zahir ve bahirdi. Sinekler konmak için yaklaştıkları vakit anında uçup kaçarlar idi. Mübarek ellerinin derisi altından damarlar görünürdü. Parmakları iri ve uzun idi. Saçları sarığın kenarından çıkmış ve kıvrılmıştı.

"Odasını güzel koku kaplamıştı"

Saçları ve bıyıkları kınalı idi. Şivesi Van köylerinin yeni Türkçe öğrenmiş adamı şeklinde idi. Güzel kokular odasının her tarafını sarmıştı.

Her iki elinin parmaklarında üç tane gümüş halka yüzükler vardı. Odasından çıkıp, karşı tarafta talebe ve hizmetkârlarının oturduğu yere Zübeyir Ağabeyle beraber geldik. Onların yanında ikindiye kadar kaldık. İstasyona kadar Bayram Ağabey benimle beraber geldi.

Dönüyordum. Fakat memnun ve mahzun olarak dönüyordum. Muradına nail olmuş bir âşıkın süruruyla dönüyordum. O bir saatlik sohbet artık benim için her şeydi. Kendimde sanki dünyayı fethedebilecek bir iktidar ve cesaret hissediyordum. Sanki kalbim Üstadım olan Hz. Said'le çelik halatlarla perçinleşmişti. Çünkü onun o lütufkâr, o keremkâr nurânî şefkati ve benim gibi ilimden irfandan, terbiye-i İslâmiyeden adetâ mahrum olan biçareye karşı gösterdiği şefkat, merhamet, talebeliğine kabul iltifatları benim bütün vücut ülkemi muhabbetle sarsmıştı. O andaki hissiyatımı ifade

etmek mümkün değildir. Yine kara trene binip Urfa'ya müteveccihen hareket ettim. Nihayet Urfa'ya geldim.

"Hizmete girdim"

Urfa'da iki sene medresede Abdullah Ağabeylerle beraber kaldık. Avcılığı bıraktım, av tüfeğini sattım. Bu arada eski bir teksir makinesi alıp Urfa'da bazı risaleleri yazmak ve pek çok yerlerle muhabere ettiğimizden lâhika mektuplarını kolaylıkla neşretmek için hizmet görmek fikri ortaya çıktı. Benim de annemden kalan 40 kadar koyunum vardı. Hemen satıp bir teksir makinesi alalım dedim. Koyunları sattık. Bin beş yüz küsûr lira tutmuştu. Teksir makinesini almak için İstanbul'a gitmek icabetti. Giderken yine Üstada uğrayıp hem ziyaret etmek, hem de Üstadımızla istişare etmek lâzım geliyordu. Daha doğrusu ben böyle arzu ediyordum.

"Üstadı ikinci ziyaretim"

1955 senesinin tahminen Eylül Ekim aylarında, Isparta'ya revan oldum. Bir iki gün sonra Isparta'ya vasıl oldum. Bu defa Hz. Üstad Isparta'da değildi. Barla'da olduğunu söylediler. Nuri Benli Ağabey bana 'Gitme' dedi. 'Her gideni yakalayıp taciz ediyorlar.' Sonra Rüştü Çakın Ağabeye uğradım, ona arzettim. O dedi, 'Sen durma git.' 'Zaman ikindi zamanı idi. Doğru Eğirdir'e gittim. Pazar günüydü. Hiçbir vasıta Barla'ya gitmiyordu. Çilingir Ali Ağabeye dedim, ne yaparsan yap mutlaka gideceğim. 'Hususi bir şey bul' dedim. Çilingir Ali Ağabey çıktı. Yarım saat sonra geldi. 'Müjde' dedi. 'Bir motorlu kayık tuttum, hadi kalk.' Motorluya binerek bir saat sürmeden Barla'nın sahiline ulaştık.

Deniz (göl) kenarında harmancıların yanına gittim. Onlara söyledim. Hepsi dost ve Üstada muhib idiler. Dediler: 'Bizim hanımlar saman götürecekler. Onlarla gidersin, hiç kimse görmez.' Beraber hayvanlarla Barla'ya doğru gittik. Hanımlar gayet mestûre idiler, konuşmuyorlardı. Köye vardığımız zaman 'Kardaş!'dediler. 'Biz şimdi Hoca Efendinin evinin önünden geçeceğiz. Evini sana göstereceğiz ve geçeceğiz.'

Üstad Barla'da esas evinin üstünde başka bir evde kalıyordu. Kapıyı çaldım, Zübeyir Ağabey çıktı. Konya Ereğli'sinden biraz elma almıştım. Elimden aldı ve 'Hoş geldin kahraman kardaşım!' deyip beni kucakladı. İçeri girdik. Yan odalardan birisine geçtik. Güneş batmak üzereydi.

Üstad Sıddık Süleyman'a ders veriyordu. Zübeyir Ağabey dedi ki: 'Üstad dersini bitirsin, sonra yanına gireriz.' Üstad dersini bitirdi, sonra abdest aldı.

Zübeyir Ağabey, 'Gel kardaşım, Üstada gidelim' dedi. Tam o sırada abdestini bitirmiş, havlu ile siliniyordu. Ziyaret etmek istedim. Havluyu bana uzattı. Ben de havluyu öptüm, yüzüme sürdüm. 'Niye geldin?' dedi. 'Efendim ben yalnız sizin için gelmedim' diye zevahiri kurtarmak için bir tevil yaptım. 'Peki ya niye geldin?' dedi. 'Teksir makinesi almak için İstanbul'a gidiyordum da' dedim. 'Sen 1500 fedakârlık yapıyorsun ama, teksir edeceğin risalelerin sıhhatine azamî dikkat etmek lâzımdır.' 'İnşaallah efendim' dedim. 'Peki kardaşım' dedi. Biz öbür tarafa geçtik.

Akşam namazından sonra bana bir miktar hususi yemeğinden göndermişti. Onu yedim. Yatsıdan sonra yorganını bana gönderdi. O gece o mübarek yorganında yattım. Sabahleyin namazdan epey sonra ders için bizleri çağırdı. Gittik. Halka halinde oturduk. Hepimiz okuduk. Kendisi de okudu. Zübeyir Ağabey, hediye getirdiğim o elmayı, Antep'ten aldığım baklavayı kendisine arzetti. Kemâl-i samimiyetle alakâdar oldu. Açtırıp baktı. Şaka ederek merhum Ceylân ve Hüsnü'ye 'Ben bunu size yedirmeyeceğim' dedi. 'Ben bunu bin altun lira kadar kabul ettim. Fakat kaideme göre bunun iki bedelini vereceğim. Kaça aldın bunları?' dedi. Ben o anda ne diyeceğimi şaşırdım. Hemen Hüsnü Ağabey dedi ki: 'Efendim! Hepsini iki buçuk liraya almış.' 'Madem öyledir, yalnız bir kat fiyatını vereceğim' dedi ve çıkarttı verdi, ben de aldım.

"Kahramanlık Risal-i Nur ile inkişaf ederse kimse karşı koymaz"

Dersten sonra çok mesrur ve coşkundu Üstad. Halbuki geldiğim gün hiddetliydi. Hattâ Zübeyir Ağabey 'Kardaşım, bugün Üstadımız fazla hiddetlidir' demişti. Bana çok iltifat etmeye başladı. 'Kürdoğlu' diye hitap ediyordu. Bir ara bir münasebetle kendi eski talebelerinin kahramanlıklarından, şecaatlerinden bahsetti. 'Hattâ öyle ki, ' dedi, 'benim bir işaretimle ruhunu feda edecek derecede idiler.'

Eski Harb-i Umûmide benim Mîr Mahey isminde bir talebem vardı. Biz Ruslarla harbederken bazen Mîr Mahey tek başına Rusların tabyalarının içine hücum eder, içlerinde dolaşır, birkaç Rus öldürür, sağ olarak geri dönerdi. Hattâ bir gün Diyarbakır Valisi Cevdet Paşanın benim aleyhimde konuştuğunu duyunca vali konağının karşısındaki bir evin üstüne çıkarak, 'Ulân Cevrik Paşa! Cevrik Paşa! Eğer yiğitsen parmağını çıkar, bakalım' dedi. Ve bu münasebetle dedi ki, 'Bu millette fıtrî bir kahramanlık seciyesi vardır. Bu seci

ye eğer Risale-i Nur'la inkişaf ederse, hiçbir millet karşılarında duramaz. Hattâ Rus'u dahi teslim alırlar. 'Ve bana dönerek, ' İşte sen o eski talebelerime benzersin. Fakat benim şimdiki talebelerim ölünceye kadar, Risale-i Nur hizmetinde sadıkâne bir şekilde vakf-ı hayat ederek çalışıyorlar. Bunlar eski talebelerimden fazilet bakımından daha üstündürler' deyip hayli uzun bir ders yaptı.

"Teksir makinesine çok memnun oldu"

Teksir makinesinin alınıp hizmet-i Nuriyede istimaline dair teşebbüsümüze çok memnun oldu ve çok dua etti. 'İnşaallah bu teksir makinesi ileride Urfa'nın âlem-i İslâma ilim hakikatını neşreden bir merkez halini almasına vesile olacak. Bütün Nurları neşir için sana izin veriyorum' dedi ve şahsım hakkında iltifatkâr bazı şeyler söyledi.

Ders sona erdi. Benim İstanbul'a gideceğimi biliyordu. 'Haydi Abdülkadir'e bir hayvan bulun. Eğirdir'e hayvanla gitsin' dedi. Ben 'Efendim! Yürüyebilirim' dedim. Merhum Ceylân Ağabey, 'Üstadım o aşirettendir. Yürür' dedi. 'Peki öyle ise' dedi. İzin istedim. Elini öptüm. Barla'dan ayrıldım.

Tam altı saat göl kenarını takip ederek Eğirdir'e geldim. Isparta'ya vardım. Aynı akşam İstanbul'a hareket ettim. İstanbul'da bir hafta kadar kaldım. Teksir makinesini alarak Isparta'ya yolladım. Ben de Isparta'ya gidip orada kullanılmasını öğrenecektim. Bu arada Üstadı ziyaret de en büyük maksadımdı. Yine Üstadımızın ziyaretiyle müşerref oldum. Bir hafta yanında talebeleriyle birlikte kaldık. Çünkü makine henüz gelmemişti. Onu bekliyordum. Artık bu defa sevgili Üstadı bol bol görmeye ve dersinde bulunmaya muvaffak oldum. Çok iltifat ediyordu. Dua ediyordu.

İstanbul'dan geldiğim gün huzur-u pâke girdiğimde Üstad Mesnevi'nin başındaki Türkçe mukaddimeyi telif ediyordu. O söylüyordu, merhum Ceylân da yazıyordu. Lillahilhamd Risale-i Nur'un küçücük bir parçasının telifi anına tesadüf ettim. Hakikaten telif anıyla sair hususî sohbetleri birbirinden çok farklı idi. Çok coşkun, sürurlu, def'i ve anî söylüyordu.

Bu bir haftalık zaman içinde bir gün sabah dersinde Meyve Risalesi okundu, Siracü'n-Nûr mecmualarını iki üç sandık halinde kendi odasında durduruyordu. O sırada Siracü'n-Nûr mecmuaları başka bir yerde bulunmuyordu. Ben onun içindeki Beşinci Şua için Siracü'n-Nûr'u çok arıyordum. Üstad sabah derslerinde her bir talebesinin eline bir tane verip, ders yaptırıyordu. Kendileri de dinlerdi. Biraz bir talebesi okur, sonra

yanındaki talebesine sen oku diye işaret eder, o da okurdu. Risale okunurken mübarek gözlerinden yaşlar revan oluryordu. Ayrılacağım sırada Zübeyir Ağabeyden bir tane Siracü'n-Nûr'dan istirham ettim. Dedi, 'Kardeşim! Hepsi Üstadımızın yanındadır. Ben isteyemem, sen gir, bir tane iste.' Bunun üzerine huzuruna girip ayakta durup, boynumu bükerek bir tane istediğimi izhar ettim. Dedi, 'Kürdoğlu! Ben bunları kimseye vermiyordum. Bu mecmualar Afyon Adliyesinde sekiz sene hapis yattılar. Bunlar gazidirler. Ben bunları istirahat ettiriyorum. Fakat senin hatırın için bir tane vereceğim. Bunların bedelleri yüz banknottur. Fakat ben senin için on banknota vereceğim. 'Ben on lira kağıt para çıkarıp, kendilerine takdim ettim. ' Ben bu parayı tutmam. Ceylân, gel al' dedi ve bir tane kendi mübarek eliyle bana uzattı. Ben de aldım, öptüm, başıma koydum. Ve huzurundan ayrıldım.

Meyve Risalesi'nden Hafız Ali'nin sual meleklerine Risale-i Nur'la verdiği cevap münasebetiyle bir ehl-i keşfe'l-kubur'un bir ilim talebesinin medresede vefatıyla sual meleklerine ilm-i nahivle cevabı geçtiği zaman buyurdular ki: 'Kardeşlerim gerçi ehl-i keşfe'l-kuburluk benden yüz derece uzaktır. Fakat o mesele aynen öyle cereyan ettiğinden emin olunuz.

"Dünyalar gencin olmuştu"

Başka bir gün Malazgirt'in köylerinden hiç Türkçe bilmeyen bir genç Üstadın ziyaretine gelmişti. Türkçeyi hiç bilmiyordu. Benim ilk ziyaretimde bana 'Kürt müsün, Arap mısın?' diye sorduğunda ben de 'Kürdüm efendim' dediğim zaman 'Kardeşim, ben elli senedir Kürtçeyi konuşmuyorum, unutmuşum' buyurmuşlardı. Malazgirtli o genç Türkçe bilmediği için herhalde Üstad beni tercüman olarak çağırır diye kendi kendime bekliyordum. O genç Üstadın huzuruna girdi. Baktık Üstad onunla Kürtçe konuşuyor. Beni çağırmadı. Sonra o genç çıktı. Sordum: 'Seyda ile ne konuştunuz? Ne istedin ondan?' Hiç, yalnız dedim ki, Seyda! Benim sizi ziyaret etmekteki maksadım sekerat vaktinde bana ulaşıp imanımı kurtarasınız, diye istirhama geldim. Ve Seyda peki diye kabul etti. 'O genç neşesinden, sürurundan uçuyordu. Ben kend kendime 'Ben ne bedbahtım. Hiçbir istirhamda bulunmadım Üstaddan' diye düşündüm.

"Senin de bundan hissen çoktur"

Ayrılacağımın son günü idi. 'Seni yanımda bırakmak istiyorum. Seni artık Abdurrahman'a (babam) vermeyeceğim, bana Tahirîyi çağırın' ded. Tahirî Ağabey geldi, 'Buyurun efendim' dedi. 'Tahirî ne dersin ben bu Kürdoğlunu

göndereyim mi? Yoksa burada yanımda mı kalsın?' Tahirî Ağabey, 'Efendim! Siz bilirsiniz ama gidip Urfa'da hizmet etse daha iyi olmaz mı acaba?' dedi. 'Peki öyleyse, Urfa'ya gitsin' dedi. Bende gayr-i ihtiyarî , fakat çocukçasına bir hevesle Urfa'ya gidip teksir makinesiyle hizmet etmek hissi daha çok galipti. Artık karar verildi. Urfa'ya dönecektim. bir ara beni Ali İhsan Tola ile Sav köyüne makinenin çalışmasını görmem için gönderdi. Bir gün bir gece Sav'da kaldık. Makineyi aşağı yukarı öğrendim. Yine Üstadın huzuruna geldim.

Bir sabah dersinde çok neşeli idi Üstad. Dokuz kişi dersi sıra ile okuyordu. O gün Hasbiye Risalesi okunuyordu. Bir ara sual melekleri meselesi geçti. Tahirî Ağabeye dönerek, 'Tahirî! Senin imanın bundan aşağı değil' buyurdular. Tahirî Ağabey 'Elhamdülillah' dedi. Bana da 'Kürdoğlu! Senin de bundan hissen çoktur' dedi.

En son dersi kendisi okuyacağını söyledi. Karadut başında yazılan kısmı okudu. Kendine has şivesi ile neşe ve sürur içinde okuyordu. Ve bazı mülâtefeler yaptı. Neyse, bu bir kaç günlük zaman da sona erdi. Teksir makinesi geldi. Merhum Ceylân Ağabey tekrar onun çalışmasını bana gösterdi. Yine izin alıp ayrılmak için huzura girdim. Gayet samimî bir alâka ile, 'Sen her sabah yanımdasın. Bizim için ayrılık yoktur.' 'Seni aynen Zübeyir gibi kabul etmişim' dedi. Biraz sonra tayinat parasından bir miktar bana vermek için irade buyurdu. 'Efendim! Benim param vardır' dedim. 'Yok' dedi. 'İnsan babasından para almaz mı?' Bin teşekkürü niyet ederek aldım, öptüm başıma koydum. Ve bu defa, 'Urfa taşıyla toprağıyla mübarektir. Urfa'ya gelmeyi çok düşünüyorum' dedi. 'İlk fırsatta geleceğim inşaallah' buyurdu. Ben de, 'Efendim! Zaten sizi götürmek için gelmiştim' dedim. 'Evet' dedi. 'Urfa'ya gelmeyi düşünüyorum. Fakat şimdi şu anda gelsem Suriye ile Türkiye'yi birleştirmek mecburiyetinde kalacağım, bu da şimdi olmaz.'

Mübarek elini öptüm. O âdet-i mübarekleri vechiyle beni kucaklayıp başımı öptü ve bütün Urfalılara selâm gönderdi. 'Ben her sabah Urfa'nın ahyâ ve emvatına dua ediyorum. Onlar da bana dua etsinler' dedi. Tam ayrılıyordum dediler ki: 'Eğer Şarkta Hulusî Beyle Muhammed Kayalar olmasaydı, ben Şarka gelmeye mecbur olurdum. Fakat onlar benim Şarkta vekillerimdirler. Onun için şimdilik gelmeyeceğim. Neyse... ' Ayrıldık. Diğer ağabeylerle de vedalaşarak Urfa'ya revan olduk.

Urfa'ya geldiğimde teksir makinesiyle bazı şeyler yazmaya çalıştık. O sırada Abdullah Ağabey askere gitti. Askerliğini bitirdi. Yine Urfa'ya döndü. Bu defa Hüsnü Ağabey asker oldu ve artık Üstadın hizmetinde kaldı.

"Adnan Menderes'i duama almışım"

Sene 1959 oldu. Bu defa benim de askerliğim geldi, çattı. Hattâ iki buçuk sene geçiyordu. Askerliğim Ankara'ya çıkmıştı. Askere giderken yine Üstadımı ziyaret edip öyle gideyim diye doğru Isparta'ya vardım. Akşam vakti yine huzur-u pâke girdim. Meğer bu ziyaret ve görüşme en son olacakmış. Biraz hal hatır ve Risale-i Nur'un Urfa'daki hizmetinden suallerinden sonra ellerini öptüm, ayrıldım. Zübeyir Ağabeylerin yanına geçtim, o gece de orada kaldım. Sabahleyin son defa görüşüp ayrılacaktım. Yine ders oldu. Kâtip Osman Ağabey de vardı. Ders bitti. Kâtip Osman bir sepet üzüm getirmişti. Bir başka talebesi de biraz irmik helvası getirmişti. Dersten sonra kendisi ile beraber dokuz kişi vardık. O üzümü dokuz hisseye ayırıp kur'a attırdı. İçinde bir iki salkım siyah üzüm vardı. Merhum Ceylân Ağabey kur'a atılırken yer değiştirerek o siyah üzümleri kendisine düşürdü. 'Vay Keçeli! Keçeli! Ben bu siyaha göz dikmiştim. Sen yine kendine düşürdün' dedi. Üzüm paylaşması bitti.

Sonra Üstad ahval-ı âlem meselelerinden mevzu açtı. İmanın verdiği kuvvet ve cesaretten bahsetti.' Sonra buyurdular ki: 'Kardaşlarım! Size bir hususu hususî olarak söylüyorum. Ben Adnan Menderes'le çok alâkadarım. Onu duama almışım. Eğer ben fazla hasta olmasaydım, onun ziyaretine gidecektim.' Sonra parmağını bana uzatarak, 'Kürdoğlu!' dedi. 'Seni hizmet dairesinde siyasete girmen münasiptir.' Ben bu sözden bir şey anlamadım. Halen de anlamıyorum. Nasıl bir siyasete girebilirim, bilemiyorum. Her ne ise. Ders bitti. Biz de dağıldık. Bir iki saat sonra ayrılacaktım. O zamana kadar sigarayı bir türlü bırakamıyordum. Bu defaki gelişimde 'Eğer fırsat bulursam, sigarayı bırakmak için Üstaddan dua isteyeceğim' diye yolda hayal ediyordum. Fakat bunu bir türlü Üstada arz edemedim. Öyle kaldı. Sonra Ankara'ya gitmek için izin almak niyetiyle son olarak huzur-ı pâke dahil oldum. Elini öptüm, elimi tuttu, bırakmadı. 'Ben senin şimdiye kadarki hizmetini yirmi sene bir hizmet olarak kabul ediyorum. Senin askerliğin dahi Nur hizmeti hesabınadır. Said'e söyle alakadar olsun. Eğer alakadar olmazlarsa, güceneceğim' dedi. Ve ağabeylerden birisine, 'Getirin bütün helvayı Abdülkadir'e verin. Yolda yesin.' Ve daha başka çok iltifatkâr

sözler söyledi. 'Senin için, istikbal için çok şeyler biliyorum, fakat şimdi söyleyemiyeceğim' dedi.

Ve beni ağuş-u şefkatkârânesine çekip yine başımdan, boynumdan öptü. 'Haydi güle güle' dedi. Fakat gözlerinden yaşlar akıyordu. Kemâl-i şefkatle beni selâmlıyordu. 'Esselâmû aleyküm' deyip ayrıldım. Zübeyir Ağabey 'Maşaallah kardeşim! Üstadımız sana çok iltifat ettiler, seni tebrik ediyorum' dedi. Bu defaki ayrılıştan gayr-i ihtiyarî bir hüzün, bir melâlet içindeydim. Bilmiyordum, ne içindir? Meğerse son görüşmemiz imiş.

Ankara'da askerlik

Ankara'ya varıp asker oldum. Birkaç gün sonra birden sigaraya karşı bir nefret geldi bana. Acemiliğin ilk devresinde sigara içmeyenler de sigaraya başladıkları halde, ben kat'î bir terke karar verdim. Karar hâlâ o karardır. Sigara, menfur-u ebedim oldu.

"Bediüzzaman, Risale-i Nur'dur"

Ankara'da askerliğim sırasında Said Özdemir bana evci kâğıdı çıkardı. Ben her hafta evci çıkıyordum. Ve Ankara'da iken bir gün Üstadımızın Ankara'ya geldiğini duydum. Yine evci çıkmıştım. Beyrut Palas'ta olduğunu söylediler. Ben asker elbisesiyle bir arkadaşımla beraber otele girdim. O zamanki Ankara Emniyet Birinci Şube Komiser Abdülkadir, kapıda beni otele bırakmak istemedi. 'Sen askersin, birliğine bildiririm. Bu tehlikeli bir iştir' dedi. Ben dinlemedim. 'Beni bırak, sonra ne yaparsan yap' dedim. Adımı soyadımı, birliğimi yazdı. Fotoğrafımı çekti ve ben yukarıya çıktım. Üstadımızın bulunduğu kat talebelerle dolu idi. Birisi Zübeyir Ağabeye, 'Abdülkadir gelmiş' demiş. O ise polis Abdülkadir zannetmiş, 'Üstadımız uyuyor' diye haber geldi. Ben biraz bekledim. Üstadı rahatsız etmeyeyim, dedim. Kalktım, Murat lokantasının üstündeki dershaneye geldim. İkindi zamanı birisi bana, 'Üstad seni acele istiyor' dedi. Kalktık, gittik. Bu defa otelin kapısında çok polis vardı. Ne yaptımsa beni bırakmadılar. Pür me'yus ve mükedder olarak döndüm. Hem, akşam saat beşte birliğime yetişecektim. Ve işte bir daha Üstadımı göremedim.

"Bütün ziyaretlerimde müşahade ve malûmatım şundan ibarettir. Hz. Bediüzzaman her zaman ve herkese ve bana da kerrâtla 'Kardeşim! Risale-i Nur'daki kudsî mânâ ve hakikat bende iken ismime Bediüzzaman deniyordu. Şimdi o kudsî mânâ benden ayrıldı. Bediüzzaman, Risale-i Nur'dur, bende bir şey kalmadı. Siz Risale-i Nur'a yapışın. Hülâsanın hülâsası yalnız Risale-i Nur'dur' diyordu. Ve onun intişarını istiyordu. Ve

Nur Talebelerinin daima samimî tesânüd ve ittifaklarını arzu ediyordu. Başka bir şey demiyor ve istemiyordu."

MEHMED EMİN ER

1935'te Diyarbakır-Çermik ilçesinin Kilo köyünde dünyaya geldi. Şarkın meşhur alimlerinden dersler alarak dinî ilimlerde icazet aldı. Dini hizmeti esnasında pek çok talebe yetiştirerek icazet verdi. Ayrıca nakşibendi Şeyhlerinden Şeyh Seyda'nın halifelerindendir. İmamlıktan emekli olduktan sonra Ankara'ya yerleşti. Yurt içinde ve dışında tedris ve irşat hizmetlerini devam ettiriyor.

Medreseden icazet olmak için 1952 tarihinde Bitlis'ın Nurşin köyüne gittim. Şerhül'l-Akaid'i, Şeyh Masum'un oğlu Şeyh Maşuktan, İşâratü'l-İcaz'ı Zülfikar mecmuasını de Sadrettin Hocadan okumaya başladım. Aynı senede icazet aldıktan sonra Diyarbakır'a döndüm. Mektupta Hulusi Bey'den İşâratü'l-İcaz'ı, Zülfikar mecmuasını ve Asa-yı Musa'yı istedim. Hulusi Bey mektupla beni tebrik etti. Bu kitapların hazır bulunmadığından dolayı özür dileyerek bana iki adres yazmıştı. Birisi emekli yüzbaşı Mehmet Kayalar, diğeri de manifaturacı Bitlis'li Yusuf Efendi. Bu adreslerden istediğim kitapları bulamadım, fakat Mehmet Bey adresimi aldı, kitaplar Urfa'dan geldiğinde hemen göndereceğine söz verdi. Fakat bazı aksaklıklardan dolayı eser bana yetişmedi. Sonra beni görünce özür dileyerek Asa-yı Musa ve Zülfikar mecmuasını verdi. Mektubat'ı da Muzaffer Bey emanet alarak verdi. Beşinci Şua ile Sikke-i Tasdiki Gaybı'yi de hediye etti.

"Üstadı arıyorum"

1954 tarihinde Üstadı ziyeret için Isparta'ya gittim. Üstadın bir gün evvel Eğirdir'e gittiği ve ne zaman döneceğinin malum olmadığını söyleyince adres aldım, hemen Eğirdir'e hareket ettim. Çilingir Ali Efendinin evine vardım. Üstadı sorduğumda şunları anlattı:

Üstad geçen gece bizdeydi. Sabahleyin motorla Barla'ya gitti. Hareket etmeden evvel abdest aldım. Başımda şapka olduğu halde iki rekât abdest sünneti kıldım. Üstad bana döndü ve dedi ki: 'Ali, şapkayla kıldığının ziyanını ben veremem. Fakat bizimle meşgul olduğundan dolayı ziyanın neyse vereyim.' Ben de cevaben, 'Hayır, benim sizden ötürü bir ziyanım olmamıştır. Bir miktarcık başım açık dolaşırım' dedim.

Sonra yemek duasından bahsedilirken Ali Efendiye sordum: 'Üstad sizinle yemek duası okudu mu?'

Ali Efendi cevaben, 'O bize misafir olur, ama yemek yediğini görmeyiz, o ancak gece bir iki lokma yer' dedi.

Ali Efendi hizmetle meşgul iken yanımıza gelen arkadaşlar şöyle konuştular. 'Ali talebe olmazdan önce namaz kılmazdı, içki içerdi, daha sonra namaza başladı, içkiyi de terk etti. Eski Türkçe risalelerin okumasını ve yazmasını öğrendi.'

Eğirdir müftüsünden bahsedilirken cemaatten bazıları 'Müftü Ali'nin dostudur' dediler ve bu hususta Üstadın şöyle konuştuğunu naklettiler. 'Müftü Ali'nin dostudur, Ali de benim dostumdur. Benim dostumun dostu, dostumdur. İman şartı ile hakkımı herkese helâl ediyorum. Hatta bana zehir içirenlere de.'

Hülasa sabahleyin Ali Efendi torbaya bir francala ekmeği koydu ve dedi: 'Üstad lokantaya gitmez ve kimsenin ekmeğini yemez. Bunu Üstada verirsin, o sana parasını verir, sen al.'

Sonra benimle beraber geldi, beni motora bindirdi ve kendisi evine döndü. Barla'ya gittim, fakat Üstadın karadan Barla'dan döndüğünü işitince hemen aynı motorla Eğirdir'e döndüm.

Benimle motora binen bir hoca hemen şöyle sohbete başladı. 'Memleketimizin geliri kifayetsizdi, 55 seneden beri bize yetmiyordu. Bu mübarek zat geldiğinden bu yana Allahü Teâla memleketimize bereket ihsen etti. Şimdi biz fazlasını dışarıya satıyoruz. Bazen Üstadla birlikte bağımıza giderdik. İki habbeyi koparır ve der: 'Hoca, bunların parası ne kadardır, vereyim.'

Estağfirullah hocam, onun ne kıymeti var ki veresiniz, ben yemenizden şeref duyarım. 'Fakat sonra çıkarır bir risale hediye eder. Eğer o hediye kabul etseydi, bu Barla nahiyesi kendisinin mülkü olurdu. Fakat kabul etmez. Bazen bana gideriz, çiçekleri çok sever, bazılarına dikkatli dikkatli bakar, görürüm ki, gözlerinden yaş akar.

"Üstadın huzurundayım"

Sonra Eğirdir'e geldim. Francalayı Ali Efendiye verdim ve aynı günde Isparta'ya döndüm. Ceylan'ı gördüm. 'Beni uzaktan takip eyle' dedi, 'Zira tarassud var, kimseye hissettirme, hafiyeler seni görürlerse tutarlar.'

Ben de uzaktan kendisini takip ettim. Bir müddet yürüdükten sonra bir kapı önünde durdu. Etrafa baktıktan sonra içeri girdi. Kapıyı yarım açık bıraktı ve kapının ardında beni bekledi. Beraber yukarıya çıktık, sağımdaki odaya girdi. Zübeyir de geldi, beni soldaki odaya götürdü.

Hemen yere ve duvarlara nazar ettim. Asılı veya serili hiçbir şey görmedim. Yalnız Hazret-i Üstadı; bir sedir, bir yorgan ve bir de yastığı gördüm. Hazret-i Üstad sedir üstünde oturmuş, yorgan altından ayaklarını uzatmış idi. Yorganı göğsüne çekmişti. Hasta olduğu belli idi. Başında uzunca bir külah, üzerinde de renkli bir kefye kat kat yukarıya doğru sarılmıştı. Gömleğin kollarını yukarıya doğru kaldırmıştı. Sakalı yoktu, parmakları uzun, vücutları iri, fakat zayıftı. Saçı iki üç parmak kadar külahtan dışarı sarkmıştı. Bakışı heybetli, sesi hasta olmakla beraber yüksek ve şiddetli idi.

Bana 'Nerelisin?' diye sordu.

Diyarbakırlıyım' dedim.

Birçok kişiyi, valiyi ve Mehmet Kayalar'ı sordu. Daha sonra da 'Niçin geldin?' dedi.

Ziyaret ve bazı soruları sormak için geldim' dedim

Üstad, 'Hastayım, sorulara cevap vermeye vaktim yoktur' dedi.

Sonra Zübeyir'e hitaben 'Bir minder getir' dedi. Minderi getirdi, hemen yanına sermesini işaret etti ve bana 'Otur' dedi.

Oturdum. Zübeyir'e, 'Sen de otur, sesim çıkmazsa sen anlat' dedi.

Zübeyir'le beraber Üstadın yanında yan yana diz çöküp oturduktan sonra, Üstad, 'Soruların nedir?' dedi.

İmamlığı zekâtla yapıyorlar. Bu durum hoşuma gitmiyor. İmamlığı böyle mi yapalım, yoksa ücretle mi yapalım? Veya başka bir şeyle mi meşgul olalım?' dedim.

Üstad, 'Ücrette minnet vardır. Zekâtsa minnetsizdir, mal Allah'ındır, zenginler birer vekildir. Siz zekâtla imamlık yapın. Fakat pazarlık etmeyin. Günlüğünü de onlara bağlamayın, çünkü ihlâsı zedeler, Rızık veren Allah'tır, yalnız onların eliyle gönderir. İktisat edin.'

Üstad, başka sorularımın neler olduğunu sordu.

"Nakşi tarikatinin halifesi olayım mı?"

Nakşibendi tarikatında beni halife ettiler. Ben kendimi buna layık görmüyorum. Manevî mes'uliyetten korkuyorum. Eğer bunun bana zararı varsa terk edeyim' dedim.

Üstad, 'Şeyhin kimdir?' diye sordu.

Şeyh Seyda'dır.'

Şeyh Seyda kimin oğludur?'

Şeyh Ömer Zerğani'nin oğludur.'

Aşiretine ne diyorlar?'

Arap aşireti diyorlar.'

Aslen nereden gelmedir?'

Aslen Bağdat'tan gelmedir.'

Şeyh Seyda kimin halifesidir?'

Dayısı Şeyh Mehmed Nuri'nin halifesidir.'

Şeyh Mehmed Nuri tarikatı kimlerden almıştır?'

Şeyh Mehmed Nuri, Şeyh Ömer Zenğani'den; Şeyh Ömer de Şeyh Hüseyin Basri'den; Şeyh Hüseyin de Şeyh Salih Sübki'den; Şeyh Salih de Şeyh Muhammed Ayni'den; Şeyh Muhammed Ayni de Şeyh Halid Cezeri'den; Şeyh Halid de Mevlana Halid'den almıştır.'

Cizre şimdi Türkiye'de mi Suriye'de mi?'

Türkiye'dedir.

Şeyh Seyda Risale-i Nur'u okuyor mu?'

Şeyh Seyda Türkçeyi bilmez. Fakat sizin ne kadar Arapça risaleniz varsa hepsi yanında mevcuttur.'

Şeyh Seyda irşada çıkıyor mu?'

Evet, irşada çıkıyor.'

Ehl-i tarikat daha ziyade imanla alakadardırlar, sen almış olduğun vazifene devam et. Yalnız hediye kabul etme. Hediye hilafü'ş-şer' değildir. Fakat ihlâs yoktur. Ben iki cihetle Şeyh Seyda ile alakadarım. Hem selam, hem tebrik ederim.'

Zübeyir sordu: 'Alakaları biliyor musun?'

Hayır, bilmiyorum.'

Zübeyir: 'Alakalar manevîdir.'

Üstada tekrar sordum: 'Ben medrese ilimlerini bitirdim ve icazet aldım. Bundan sonra ne yapayım?'

Üstad: 'Risale-i Nur'u oku, okut. Risale-i Nur bana ihtiyaç bırakmamıştır. Seni on beş gün kadar misafir etmek isterdim, fakat üzerimizde tarassudatlar vardır. Eğer bilseler ki sizin gibi bir âlimin geldiğini, hemen hemen inceden inceye takibat açarlar. Biz yatakta hasta olduğumuz halde bizden korkuyorlar. Biz ziyaretçileri kabul etmiyoruz. Hatta geçenlerde Menderes Isparta'ya geldi. Vali ile beraber ziyaretimize gelmeleri için müsaade istedi. Ben kabul etmedim. Ben seni talebelerimden kabul ettim. Hemen memlekete avdet et. Sana soran olursa, 'Ziyarete gelmişim deme, ticarete gelmişim' de. Paran yoksa sana vereyim.'

Benim param vardır' dedim.

Mübarek elini öptüm. O da faziletinden fakirin elini öptü. Göz yaşlarımı dökerek ayrıldım. Saatime baktım. Gördüm ki, Üstadla mülakatımız tam 45 dakika olmuş.

Trene geldim. Bir gün iki gecede Diyarbakır'a yetiştim. Mehmet Kayalar'ın yanına vardım. Mehmet Kayalar beni görünce: 'Konya'da indin mi?' dedi. Ben, 'Hayır, inmedim' dedim.

Mehmet Kayalar, 'Üstadın mektubu gelmiş sizden bahsetmiş' dedi.

"Şeyh Seyda: O, Firavunların Musa'sıdır"

Hazret-i Üstadın selâm ve tebriklerini evvela mektupla, sonra Cizre'ye gittiğimde Şeyh Seyda'ya tebliğ ettim.

Cemaatten birisinin suali dolayısıyla Şeyh Seyda Üstad hakkında şunları söyledi:

"Bediüzzaman'ı bu asırda Allah Teâla bize göndermiştir. Daha genç yaşlarda iken Cizre'ye gelmiştir. En büyük âlim ve mürşidlerinden sayılan dayılarımız ve ağabeylerimiz onun ilmini, fazlını, büyüklüğünü kabul ve itiraf etmişlerdir. O inancı olmayanların, Firavunların Musa'sıdır. Onun vazifesi öyledir. Bizimki de böyledir. Eğer bir mani olmasa idi ziyaretine gider, elini öper, dua talep ederdim. Kitapları hakikattırlar. Bizde mevcutturlar. Eğer rast gelse, mani de olmazsa, ben de medreseye gider Risaleleri dinlerdim."

ABDÜLKADİR EKİNCİ

27 Mayıs 1960 İhtilalinden sonra Şark vilayetlerinde milletçe sevilen üç yüz kişiyle Sivas'ta kampa alındı. Bunların elli beşi batıya, Abdülkadir Ekinci Çanakkaleye sürüldü. Burada bir yıl hapis yattı. Sonra beraat etti. Denizin altındaki hapiste, rutubetten bütün dişleri döküldü.

"Üzülmeyin güneş doğacak"

1948-1949 yıllarında pederim Çermik'te Kur'ân kursu hocasıydı. Ben de imamdım. Babam, arada sırada bize,

Üzülmeyin, merak etmeyin, artık şafak atmış, güneş doğacak!' diye karanlık günlerin geride kaldığını ve İslâmî hizmetlerin inkişafını müjdeliyordu.

Diyarbakır'da ilk defa latin harfleriyle teksir Gençlik Rehberi elime geçti. Yazıları silik olan o kitaptaki Yedinci Ricayı pek anlayıp zevk edemedim. O kitabı bir kenara bıraktım. Benden Üstadı soruyorlardı. 'Büyük bir âlimdir' diyordum. Eserlerine ise bir şey diyemiyordum. Sonra Hacı İbrahim isimli bir tanıdık İslâm yazısıyla olan teksir edilmiş İhlas Risalesi'ni bana verdi. Kitabı okuyunca çok istifade ettim ve çok hoşuma gitti. Bu defa aynı kitabın benzerlerinden olup olmadığını sordum. Bana bir adres verdi ve oradan temin edebileceğimi bildirdi.

Gittiğim evde astsubaylar kalıyordu. Onların birbiriyle olan kardeşane muameleleri çok hoşuma gitti. Yanlarından ayrılamadım. Bana Zülfikar isimli eseri verdiler. On liraya satın aldım. Bu eserden çok istifade ettim.

Risale-i Nur'ları okumazdan önce kendimi çok bilgi sahibi bir hoca zannediyordum. Ama Nur Risalelerini okuyunca, o eski bilgilerim çok sönük kaldı. O eski bilgilerim Risale-i Nur'ları öğrenmek için sanki bir merdiven olmuştu.

"Asacaklarını bilsem yine gideceğim"

Zülfikar'ı okuyup bitirince, kitabın müellifini gidip görmek arzusu duydum. Diyarbakır'daki Nur talebelerini ziyaret ettim. Onların aralarındaki samimiyet, kardeşlik ve alâka bana çok tesir etti. Onların faziletlerinden istifade ettim.

Böylece bende Bediüzzaman'ı görmek arzusu şiddetlendi. Sorduğum kimseler 'Aman gitme bu tehlikeli bir iştir' diyorlardı. Cevaben, 'Eğer Bediüzzaman'ı ziyaret edenleri asacaklarını bilsem ben yine gideceğim' diyordum. Ben meseleyi kime açsam beni gitmekten vazgeçirmeye çalışıyorlardı. Ama ben mutlaka Isparta'ya gidip Üstadımı görmek istiyordum.

"Ben size teslime geldim"

Nihayet bu arzu ve iştiyak içinde Isparta'ya geldim. Çeşitli teşebbüslerden sonra, Bayram Yüksel kardeşimizin vasıtasıyla ziyaretine muvaffak oldum. Bayram Yüksel, tedbir olarak bana geriden gelmemi işaret edince yürümemi, dur deyince durmamı söyledi. Ben arkada, o yirmi metre önde, Üstadın evine doğru yürüdük. Üstad hasta vaziyette yatıyordu. Ben Üstadı hasta görünce üzüldüm.

Önce Üstad konuşamıyordu, sonra konuşmaya başladı:

Kardeşlerim, ehl-i dalaletten korkmayın, çekinmeyin, ehl-i dalaletin perdesi benim elimdedir. (Yorganın üstündeki kumaşı tutup çekti.) Böyle onların perdesini yırtabilirim' diye gösterdi. 'Fakat ben sabrediyorum, istesem perdelerini yırtabilirim. Bu bir imtihandır. Korkmayın, çekinmeyin!'

Üstadın elini öptüm. Bana niçin geldiğimi sordu. Ben cevaben:

Niçin geldiğimi bilmiyorum. Kendimi size teslime geldim. Bir sapan taşı gibiyim, nereye atarsan oraya gideceğim. Bana 'Yemen'de Risale-i Nur'a hizmet edeceksin, haydi git' deseniz, derhal Yemen'e giderim' dedim.

Bu cevabım Üstadın hoşuna gitmişti. Çok memnun oldu. Yanımda bulunan ağabeylere, 'Bakın şarkta böyle fedekârlar var' dedi. Bulunduğum yerde hizmet etmemi istedi.

"Demokrat Partinin kazandığını duyunca çok sevindi"

Üstadla görüşmenin zevki ve hali bambaşkadır. Bu ilk ziyaretimden sonra, muhtelif yıllarda üç defa daha ziyaretine gittim. Son görüşmemizde de çeşitli konuşmalar sırasında, memleketimizde hangi partinin kazandığını sordu. Ben de Demokrat Parti'nin kazandığını söyleyince memnun oldu. Diğer bir talebesine de aynı şekilde Elazığ'da hangi partinin kazandığını sordu, o da Halk Partisi'nin kazandığını söyleyince üzüldü, 'Sen Halk Partili misin?' dedi.

"Risale-i Nur'un neşriyatından çok memnun oluyordu. Adeta bayram ediyordu. O sevinçli günlerinden birisinde kendisini Isparta'da görmüştüm.

Ayak ayak üstüne atmış, sevinç ve sürur içindeydi."

MAHMUT ALLAHVERDİ

Adıyaman'da doğan Mahmut Allahverdi 1991'de vefat etti.

"Risale-i Nur'u nasıl tanıdım?"

Risale-i Nur'u ve Bediüzzaman'ı tanımaklığım bende çok acaip hallerin zuhuruna sebep oldu. Bu sayede çok büyük, tehlikeli vartalardan kurtulmuş oldum.

Risale-i Nur'u tanımama Burdurlu Süleyman Kaya sebep olmuştu.

Sene 1952. Namazlarımı ekseriya Adıyaman Ulu Camiinde edâ ederdim. Bir gün yine Ulu Camiye namaza gittiğimde, ihtiyar, beyaz sakallı, nuranî bir zat, gül yağı sandığı elinde, camiden çıkan Müslümanlara, 'Isparta gülyağı var' diye satış yapıyordu. Ben de yanına yaklaştım, selâmlaştım, halini hatırını sordum. 'Buyurun dükkâna, bir çay içelim' dedim. Ulu Caminin yan karşısında terzi dükkânım vardı. Oraya kadar teşrif ettiler. Nereli olduğunu sordum. O zat Burdurluyum ve Risale-i Nur talebesiyim' dedi. 'Risale-i Nur talebeliği ne demektir?' dedim Cevaben 'Isparta'da büyük ve meşhur bir hoca var. İsmi Bediüzzaman Said Nursî'dir. Bu zatın yazdığı çok kitaplar vardır. Kitaplarının ismini de Risale-i Nur Külliyatı denir' dedi ve devamla, 'Bunları okuyanlar ve içindekileri ihlas düsturlarına riayet edenlere de Nur Talebesi denir' dedi. 'Bu kitaplardan sende var mı?' dedim. O da 'Var' dedi. 'Peki burada nerede kalıyorsun?' diye sorduğumda, 'Falan yerde kalıyorum' dedi.

Akşam yanına gittim. Bir tek odası ve yanında üç-beş genç vardı. Onlara, bana bahsettiği risalelerden bir bahis okudu. Ben de oturdum, dinledim. O zaman tarikatta idim. İçimden; 'Bunlar tarikata girseler daha iyi olur ' dedim. O gece böyle geçti.

Bir gün Süleyman Kaya'yı evime davet ettim. Uzun uzun sohbet ettik. Üstad Hazretlerinin kerametlerinden bahsetti. Üstada karşı olan muhabbetim gittikçe artıyordu. Ara sıra o odaya gider, derslerini dinlerdim. Oradaki gençler Abdülkadir Kayır ve Dursun Kutlu bana eser verdiler, 'Evde oku' dediler. Ben okuyordum. O günlerde bir rüya gördüm.

"İmanı kurtarmak zamanıdır"

Bir gece rüya âleminde bir şahıs yanıma geldi. 'Seni bir zat çağırıyor' dedi. Kalktım, beraberinde gittik. İki katlı bir binanın önüne geldik. Kapıdan içeriye giriş yeri çok tehlikeli, sanki bir uçurum gibi... Oradan korkarak içeriye girdik. Geniş bir oda, tam ortasında haşmetli bir kişinin ayakta durduğunu gördüm. Beni getiren adam, 'Getirdim efendim' dedi. O da bana işaret ederek, 'Gel' dedi. Tek olarak yanına gittim. Beni tam karşısına aldı. Bana beyaz bir gömlek giydirdi ve , 'Bu zaman imanı kurtarmak zamanı, vaaz ve nasihat etme zamanıdır' dedi. Tekrar o adam geldi, beni aldı, bu defa da bir başka kapıdan çıkardı. Kapıdan çıkınca çok geniş, uzun bir vadi içersinde insanlar gördüm. Onlara yanaştım. Tabii bu zaman imanı kurtarmak zamanı diye bildiklerimi konuştum, uyandım ki rüya imiş. Kendimi acaip bir hal içinde gördüm. Tarikata olan muhabbet ve aşkım yok olmuş, bütün muhabbet ve aşkım Üstada ve Risale-i Nur'a inkılâp etmişti. O tarihten itibaren gece gündüz Risale-i Nur'u okumakla meşgul oldum.

Üstadı gidip görmek lâzımdır diye düşündüm. Emirdağ'a gittim. Mehmet Çalışkan Ağabeyin yanına uğradım. Üstadın Isparta'ya gittiğini söylediler. Oradan Isparta'ya hareket ettim. Isparta'da görüşmek nasip oldu. 'Niye zahmet edip gelmişsiniz, Risale-i Nur'u okuyan benimle görüşmüş gibidir' diyerek benim derhal dönmemi istedi. Hemen hareket ettim, memleketime döndüm.

İşte rüyada bana gömleği giydiren zatın, Üstad olduğunu o zaman anladım.

"İkinci görüşmemiz"

İkinci görüşmemiz ise şöyle oldu:

Yine Üstadı görmek arzusuyla Isparta'ya hareket ettim. Sene 1960... Mart ayının ilk günü... Üstadın evine doğru giderken tam kapısına elli metre kala beni Zübeyir Ağabey karşıladı: 'Kardeşim Mahmut' dedi, 'Üstad diyor ki: 'Derhal gitsin, görüşme zamanı değil. Karşıdaki arsada bulunan jeepin içindeki iki polis nöbet tutuyor. Kapının ziline parmak basanı hemen çağırıyorlar, jeep içersine alıp iki tokat atıyorlar, adres alıp bırakıyorlar, sana da böyle yapmasınlar' dedi. Zübeyir Ağabeye dedim ki: 'Üstadım Efendime söyleyin, burada kalmama müsaade etsinler, buranın şimdiki valisi Adıyaman'dan geldi; benim de çok samimi dostumdur. İnşaallah bu jeepi buradan kaldırtırım. 'Peki' dedi, gitti. Üstada anlatmış. Biraz sonra tekrar Zübeyir Ağabey geldi. 'Peki Üstad müsaade etti' dedi. Ve devamla,

'Git jeepi kaldırt' dedi. Ben vilâyete gittim. Valiyi sordum, valinin yerinde olmadığını söylediler. Vali muavinine gittim. Vali beyin nereye gittiğini sordum. 'Ne yapacaksın?' dedi. Ben de cevaben, 'Adıyaman'dan geliyorum' dedim. 'Vali Beyin yakın dostuyum. Dostumu görmek için geldim. 'Hemen bana yer gösterdi, güzel karşıladı. Vali Beyin Isparta'da olmadığını ve kazaları teftişe gittiğini, ne zaman geleceğini bilmediğini söyledi. Ben de, 'Vali Beyle mutlaka görüşmem lâzım, hangi kazalarda olduğunu telefonla ara, bul, beni görüştür' dedim. 'Peki' dedi ve telefona sarıldı. Nihayet bir kazada buldu. Benim Adıyaman'dan geldiğimi söyleyince Vali, 'Mahmut Beyi bırakma, selâm söyle, yarın geliyorum' dedi. Vali Beyin bu iltifatını gören Muavin Bey, 'Benim misafirimsin' dedi. Akşam beni evine götürdü. O gece güzel konuşmalar oldu. Hattâ Risale-i Nur'un ehemmiyetini idrak eden Muavin Beyin hanımı, 'Bu eserlerden biz de isteriz' dedi.

Saat on birde evden ayrıldık. Sabah olunca Hanımlar Rehberi, Ayetü'l-Kübra ile Gençlik Rehberi'ni vali muavinine getirdim. Zaten Vali Bey de Adıyaman'dayken, Sözler Mecmuasını okumuştu ve çok takdir etmişti. Isparta'ya tayini çıktığında beni çağırdı. 'Üstadın memleketine vali olarak gidiyorum. Üstadını ziyaret ederim' demişti.

Vali Beyle

Nihayet Vali Bey, o gün makamına geldi, görüştük. İlk sorusu 'Hoş geldin, Üstadını ziyaret ettin mi?' oldu. 'Hayır' dedim. 'Niçin?' dedi. 'Beyefendi, kapısının önünde bir polis jeepi duruyor, iki polis içinde nöbet tutuyor. Üstadın kapısına yanaşanı ve zile parmak basanı jeepin içine çağırıp dövüyorlar, sonra da adresini alıp bırakıyorlar. Halbuki siz, 'Hem o zatla görüşürüm ve hem de hürmet ederim' demiştiniz. Hürmetiniz böyle mi olacaktı?' dedim.

Vali Bey, 'Benim jeepten haberim yok. Geldikten üç dört gün sonra yanıma çağırdım, gelmedi. İnşaallah bir gün kırda gezerken görüşürüz' demişti.

Yine Vali, 'Mahmut Bey, bu jeepi buranın emniyet müdürü benden habersiz koydurmuştur. Çünkü emniyet müdürü Halk Partilidir. Milleti hükümete küstürmek için bu tertibi yapmıştır' dedi. Derhal telefona sarıldı, emniyet müdürünü buldu.

Hoca Efendinin kapısının önüne o jeepi niçin koydunuz. Maksadın nedir, kargaşalık mı çıkartmaktır?' vs. gibi daha başka ağır lâflar söyledi. 'Derhal jeepi oradan kaldır bir daha görmeyeyim' dedi. Bana döndü, 'Git Üstadınla

görüş, gel bize gideceğiz' dedi. Ben de ona, 'Beraber gidelim' dedim. Bana, 'İşler çok kritik. İnönü bangır bangır Hoca Efendinin aleyhinde bağırıyor. Hoca Efendiye selâm ve hürmetlerimi söyle' dedi. Ben oradan ayrıldım. Üstad Hazretlerinin evine geldim. Jeep kalkmış, ağabeyler çok sevinçli idi. Beni içeri aldılar. Üstad Hazretlerini odasına Zübeyir Ağabeyle girdik. Üstad Hazretleri yatakta yatıyordu. Biraz doğruldu, 'Gel Mahmut'um gel' dedi. Gittim elini öptüm. Başımı kucağına aldı, gözlerimden öptü. Mis gibi kokan göğsünü derin derin kokladım. Adeta bana hayat oldu. Sonra doğruldum, bana gösterdiği yere oturdum. Konuşmaya başladı: 'Tahirî, Zübeyir, benim sesimin benden alındığına şahitsiniz, değil mi?' Onlar, 'Evet, Üstadım öyledir' dediler. Üstad, 'İşte sesim tekrar bana verildi. Mahmut kardeşle konuşmak için verildiği anlaşıldı. Biz de konuşacağız' dedi. Benim de kat'î kanaatım budur ki, 1956'da görüştüğümüz zaman sesi o kadar az idi ki, Üstadla benim arama Zübeyir Ağabey girip, Üstadın ağzından çıkan kelimeleri ancak kendisi duyar, o da bana tekrar ederdi.

Bu görüşmemde ise hakikaten araya kimse girmediği gibi, odanın neresinde oturulsa sesi duyulabilirdi. Jeepin kaldırılmasından çok memnun olduğunu söyledi. Ben Vali Beyin selâmını kendisine tebliği ettim. Üstad, 'Vali Ahmet Beyi sevdiğim için burada kalıyorum. Onu duama dahil ettim' dedi. Ve devamla: 'Kardeşim Mahmut, bu gibi hâdiseler, korkak ile cesuru, ihlâslı ile ihlâssızı tefrik içindir. Yoksa küfür yıkılmıştır. İçi boş bir ağaç gibi gövdesini muhafaza ediyor. En ufak bir rüzgârın esmesinde yıkılacaktır. Eğer biz bu vatanda olmasa idik, bolşevik baykuşları ötecekti.'

Biraz da benim şahsıma ait konuşmalarda bulundu; onları anlatmayacağım. Yalnız, 'Tahirî, Zübeyr şahit olun, Mahmut kardeşimizin hizmetini sizin hizmet dairenizin içinde kabul ediyorum' ve 'Hulusi Bey nasıldır? Oraya gidiniz' demişti. Böylece konuşmamız sona erdi. Elini öptüm, dua etti, ayrıldım. Aynı gün ikindiye az kala tekrar odasına girdim, görüştük. Zübeyir Ağabeye dedi ki: 'Benim kitaplarımdan ve bana ait dolabımdan bir Şualar kitabı benden hediye olarak ver... ' O da getirdi bana verdi. Kapıdan çıkıyordum, beni çağırdı, 'Baban, annen var mı?' dedi. Ben de 'size ömür, ikisi de vefat ettiler' dedim. Üstad, 'Babanı ve anneni Nur Talebeliğine kabul ettim' dedi. Elini öptüm ve ayrıldım.

"O gece teravih namazını Isparta'da kıldım. Sabahleyin memleketime doğru Isparta' dan hareket ettim."

SELAHADDİN AKYIL

"Elime geçen ilk risale"

1953 senesinde bir gece rüyamda Peygamberimizi (s.a.v.) görüyorum. Bir havuzda beraber idik ve düşmanla harp ediyorduk. Peygamberimize pek dokunamıyorlardı, fakat bize yara almayacak şekilde vuruyorlardı. Bu rüyadan kısa bir süre sonra, yine aynı yıl 1953'te bir gün Molla Hamid'le karşılaştım. Bana, 'Sana Seyda'nın kitaplarından verelim' dedi. Ben de bir şey söylemedim. Çünkü o zamana kadar Üstadı görmemiştim, tanımamıştım. Sonra akşam evimde amcamlarla konuşuyorduk. Molla Hamid'in bana söylediklerini söyledim. Amcam, Üstadı önceden tanıyormuş; büyük bir zat olduğunu çok kısa ifadelerle anlattı. O zaman içime bir merak düştü. Zaten kitaba da çok meraklı idim. Durmadan çeşitli kitaplar okuyordum.

Sabahleyin, doğru Molla Hamid'e gittim, kitap istedim. Bana geniş ebatlı daktilo ile yazılı Elhüccetü'z-Zehra risalesini verdi. Gittim biraz okudum, baktım benim şimdiye kadar okuduğum kitaplara benzemiyor. Bunu anlamak için, üzerinde çok durmak lâzım. Benim de askerlik zamanım geldiğinden hemen gideceğimi düşündüm. Kitabı babaanneme emanet olarak bıraktım. Fakat o kitabın daktilo ile yazılıp geniş ebatlı çok cazibeli oluşu hâlen gözümün önünde.

"Askerliğim"

Sonra askere gittim. Altı aylık asker olunca, bayram izninde Adapazarı'na gezmeye gittim. Kitaplara karşı meraklı olduğum için bir kitapçı vitrininin önünde durdum. Bütün kitapları gözden geçirdim. Eşref Edip Beyin yazmış olduğu küçük Tarihçe-i Hayat dikkatimi çektiğinden, kitapçıdan 250 kuruşa aldım. Bir otele gittim ve orada okumaya başladım. Otelci yanıma geldi, 'Ne kitabı okuyorsun?' dedi. Kendisine gösterdim; dindar adam olduğu için hoşuna gitti. 'Oku da beraberce istifade edelim' dedi ve ben de başından sonuna kadar okudum.

Kitap, çok hoşuma gitmişti otelcinin. 'Bu kitabı sana vermem, sen yine bulursun' dedi. Çıkarıp kitabın parasını verdi. Ben yine aynı kitapçıya gidip, bir kitap daha aldım. Otele döndüğümde otelci kitabı başkasına okuyordu.

O adamda kitabı okuyup kitaba talip oldu; benim tekrar aldığım kitabı istediler. Ben vermedim, aldığım kitapçıyı gösterdim. Oradan bir tane daha aldılar.

Bayram izni bitince hemen kıtama döndüm. Bir yıl sonra memleketime gittim. Orada Molla Hamid Hocaya ziyaret edip, o kitaplardan istedim. Bana Gençlik Rehberi'ni verdi. Sonra Serdengeçti'nin mecmualarını aldım. Üstad ve Risale-i Nur'u teşvik edici yazıları hiç kaçırmadım. 'Çık neredesin, zuhur et' başlıklı yazılar, yıllar geçmesine rağmen hâlâ gözümün önünde... Bundan sonra Gençlik Rehberi'ni ve Serdengeçti mecmualarını askerlik yerine götürdüm. Okuyup asker arkadaşlarıma anlatıyordum.

Bir gün arama sırasında bendeki kitapları buldular ve beni ifadeye çektiler. Orada Şeyh Said'den bahsettiler. Üstadla Şeyh Said'i birbirine iltibas ediyorlardı. Ben, 'Benim Üstadım hâlen hayattadır' dedim.

"İlk gidişimde görüşemedim"

1955 yılanda terhis oldum. İlk işim Üstadı soruşturmak oldu. Isparta'da olduğunu öğrendim. Tren biletimi Isparta'ya aldım. Afyon'a geçince, yolcu arkadaşlardan sormaya başladım. Bazıları, 'Seni hapse atarlar, gidip göreceğini kimse bilmesin' dediler. Bu haller merakımı daha da artırdı. Sonra yolda trene birisi bindi. 'İşte bu onun talebesidir' dediler, ismini sordum, 'Şaban' dedi (Vahşi Şaban). Kendisiyle konuştum, 'Seni götürürüm, ziyaret edersin' dedi. Fakat trenden inip çarşıya gelince, Şaban unuttu gitti, ben yalnız kaldım. Gittim caminin imamına sordum, o bana Saray Palas Otelini tarif etti. Ben de oraya gittim. Rahmetli Nuri Benli ile görüştüm. O da Rüştü Efendinin dükkânına götürdü ve oraya gelen talebeler Üstadın başka yere gittiğini söylediler. Ben de Van'a gittim.

Böylece birinci defa ki gidişimde görüşmemiş olduk.

Van'da durmadan risale okumaya başladım, o zaman eserler eski yazı ile geldiği için, o yazıyı okumasını öğrenmeye çalıştım. Ve bir haftada öğrendim. Sonra bir ev kiraladık, orada risaleleri okuyorduk. Risale-i Nur'lar artık memleketimizin her tarafında duyulmaya ve okunmaya başlamıştı. Fakat münafık ve dinsizler, her tarafa evham salıp Nur'ların okunmasına mani olmaya çalışıyorlardı.

"İlk görüşmem"

Benim aklım, kalbim, ruhum hep Üstadı görmek istiyordu. Kendime küçük bir dükkân açtıktan sonra hemen Üstadı ziyarete gittim. 1957 yılıydı.

O zaman Üstad Isparta'da idi, yine gidip Saray Palas Otelinde kaldım. Nuri Benli ile görüştükten sonra, Rüştü Efendinin dükkânına gittim. Rüştü Efendinin dükkânında iken, bazı Nur Talebeleri de oraya geldiler. Onlar, 'Üstad, ziyaret için gelenlerle görüşmüyor, fakat buraya bir iş için gelmişseniz belki görüşür.' Ben de, 'Benim babam Isparta'dan ayakkabı getirip satardı; madem geldim, ben de ayakkabı alır satarım' dedim. Böylece iş için gelmiş oldum. 'O zaman çok iyi' dediler. Ben de evini bilen birisiyle gittim. Üstad beni kabul etti.

İlk olarak, Van'daki talebelerini isimleriyle sordu ve ayrı ayrı selâm söyledi. Ayrıca Çaycı Emin üzerinde durdu. Ben de o zamana kadar Çaycı Emin'i tanımıyordum. Bana 'Çaycı Emin İran'a gidecek, çok merak ediyorum. Kendisine söyle gitmesin' dedi. Sonra bana hitaben, 'Ben de Van'a gideceğim, fakat Sözler mecmuasını matbaaya verdik. Üç aya kadar çıkar. Çıktıktan sonra Van'a geleceğim' dedi ve arabasına bindi, bizi iki eliyle selâmlayarak ayrıldı.

Ben de Isparta'nın çarşısına çıkıp ayakkabı aldım, trenle Van'a yolladım. Van'a gelince Cahid Ağabeye, Üstadın selâmını söyledim. 'Üstad benden Çaycı Emin'i sordu. Merak ediyorum, acaba kimdir bu adam?' dedim. 'Ben sana getiririm' dedi. Sonra bir gün alıp dükkâna getirdi. Kendisine Üstadın söylediklerini anlattım. O da uzun uzun düşündü ve nihayet gitmekten vazgeçti.

"İkinci ziyaretim"

Sonra yine dinî bayramlardan birisi idi. Üstadı ziyaret etmeyi düşündüm. Isparta'ya kadar trenle gittim. Üstad dışarıda idi. Ben de bekledim. Oteli ve dükkânları öğrendiğimden, artık sıkıntı çekmiyordum. Ayrıca ayakkabıcılarla da tanıştığımızdan bana, 'Hocayı ziyarete mi geldin?' diyorlardı. Ben de, 'Hem ziyaret, hem ticaret' diyordum.

Sonra otele geldim. İnebolu'dan talebeler ziyarete gelmek için otele telefon açmışlardı. Üstadın bayramını tebrike geleceklerdi, fakat Üstad duyunca, Bayram Ağabeyi otele gönderip İnebolu'ya telefon açtırdı. 'Üstad rahatsız oluyor' Beni rahatsız etmesinler, hizmetlerine devam etsinler' diyor dedirtti.

Ben o gece orada kalıp bayram namazından sonra Üstadın evine gittim. Üstad da başka bir yere gidecekti. Otomobil çalışmıyordu. Biz iterek otomobili çalıştırdık. Sonra hep beraber kapıdan girip avluda durduk. Üstad merdivenden inerek bizim yanımızdaki merdivende durdu, rahatsız olduğu

için, 'Rüştü Efendiyi bekleyin, sizinle bayramlaşsın' dedi. Dışarı çıkıp otomobiline bindikten sonra, üzerine bir yorgan örttüler, biz de otomobilin yanında duruyorduk. Nihayet iki eliyle bizi selâmlayarak ayrıldı.

Daha sonra kardeşler, 'Burada Hüsrev Ağabey var, onun da bayramına gidelim' dediler ve oraya gittik. O da, 'Beni değil, Kur'ân'ı ziyarete gelmişsiniz' dedi ve Kur'ân'ı gösterdi.

"Son ziyaretim"

Üstadı son ziyaretim Emirdağ'da oldu.

Hacı Osman Çalışkan'ın dükkânına gittim. Üstadı sordum; orada olduğunu söyledi ve 'Seni görüştürürüm' dedi. Üstadın evine gidip geldi. Ve beni de götürdü. Üstadın elini öptüm oturdum. Fakat Üstad bana, rahat otur, diye üç defa tekrarlayınca, ben de çok rahat oturdum ve yine eski talebelerini sordu.

Talebelerine selâm gönderdi. Şeyh Fehim'ın oğullarını sordu. Ben torunlarının bulunduğunu söyledim. Bana 'Şeyh Fehim'i yanıma almışım, çocuklarına selâm söyle, camilerde, vaazlarda, sohbetlerinde Risale-i Nur okusunlar' dedi. Sonra bana hitaben, 'Yine seni vekil ettim. Git hocalara söyle. Risale-i Nur okusunlar. Kardeşim, bak sesim kısılmış. Benim de Risale-i Nur'a perde olmamak için Cenab-ı Hak sesimi kısmış.' Hakikaten çok kısık geliyordu. Zübeyir Ağabey de arada konuşmaları tekrarlıyordu anlaşılması için. Fakat ben çok dikkat ediyor, Üstadın ağzından çıkanı anlıyordum. Sonra bana 'Kardeşim, seni bir ay yanıma almak istiyorum, bir ay sonra seninle beraber Van'a gitmek istiyorum. Fakat kendi hemşehrisini yanına aldı diye kıskanacaklar. Sen git, bir ay sonra ben geleceğim' dedi.

"Hakikaten bir ay sonra Urfa'ya gelip Rahmet-i Rahmân'a kavuştu."

ALİ TAYYAR

1932'de Konya'nın Ereğli kazasının Ayrancı nahiyesinde doğdu. Bediüzzaman'ı 1955-1959 yıllarında muhtelif defalar ziyaret etmişti.

"Üstadı ilk ziyaretim"

Üstad Bediüzzaman Hazretlerini ilk defa, 1955'in Şubat ayında ziyaret ettim. Hüsmen Duran terhis olduktan sonra, kışın en çetin şartlarına rağmen, köyüm Divaz'a geldi. Üç gün bizim köyde kaldık. Daha sonra Üstadı ziyaret için yola çıktık. Kayalar Ağabey, Konya'dan Halıcı Sabri Ağabeyin adresini vermişti. Halıcı Sabri Ağabeyi bulup meseleyi anlattık. Kendisi, 'Ben iki defa mahkemeye verildim. Hapiste yattım. Hükümet bu işin üzerinde duruyor' dedi. Ve bizi MİT' den zannederek kabul etmedi.

Oradan üzgün olarak ayrıldık. Yorgancı Mehmet Parlayan Ağabeyi bulduk. Üstadın nerede olduğunu, yanına nasıl gidebileceğimizi sorduk. Sabri Ağabeyin bizi kabul etmediğini ona anlatınca, 'O kardeşimizin evinin ve ticarethanesinin yakınında iki sivil polis, gelip gidenleri mütemadiyen takip ediyor' diyerek bizi teselli etti.

Biz, Konya'dan Hüsmen Duran'ın köyü olan Akşehir'in Görünmez Köyüne gelip üç gün de orada kaldık. Oradan Şarkikaraağaç'a müteveccihen yola çıktık. Hiçbir vasıta bulunmuyordu ki, binelim. Üç gün sabahtan akşama kadar yürüyor, akşam yol kenarında bir köye misafir oluyorduk. Bu şekilde Eğridir gölünün doğusuna yakın Bağlı Köyüne vardık. Orada, Terzi Hüseyin isimli bir kardeşe misafir olduk. O kardeş, bize Ali Çilingir'in adresini verdi. Sabahleyin bizi açık bir kamyona bindirerek Eğirdir'e uğurladı. O gece Kadir Gecesiydi. Geceyi Ali Çilingir Ağabeyin evinde ihya ettik. Sabahleyin Isparta'ya giden bir vasıtaya binerek, garajda indik.

Garajda şaşkın şaşkın 'Kime soralım? Ne yapalım?' diye düşünürken, orta boylu, başı bereli, dolgun sakallı bir ihtiyarın bize doğru geldiğini gördük. Selam verdi, 'Nerelisiniz? Kimsiniz? Nereye gidiyorsunuz?' diye sordu.

Biz, Bediüzzaman'ı ziyarete geldiğimizi söyledik. Ve kendisinin kim olduğunu sorduk. Gıyaben tanıdığımız, Sıddıklar cemaatinin reisi Süleyman Sıddık imiş. Hemen döndü, 'Beni takip edin' dedi. Boyacı Rüştü Çakın

Ağabeyin işyerine götürdü. Oradan yanımıza verdikleri bir çocuk da bizi Üstad-ı muhteremin kaldığı eve götürdü. Kapıya Zübeyir Ağabey çıktı. İsmimizi, nereli olduğumuzu sordu. Her ikimiz de Konyalı olduğumuzu söyleyince, çok memnun ve mütehassis olduğunu beyan etti. 'Üstadımız ziyaretçi kabul etmiyor, ama yine de söyleyeyim' diyerek kapıyı kapattı.

"Kardeşim şansınız varmış"

Kısa bir zaman sonra 'Kardeşim, şansınız varmış, Üstad, 'Gelsinler' diyor' dedi.

Kalbim, heyecandan duracak gibi çarpıyordu. Üstadın bulunduğu odanın kapısından ilk defa giriyordum. Henüz 22 yaşındaydım. İlk defa gördüğüm bu zat, her hâliyle bu asrın insanlarından farklıydı. Sanki Asr-ı Saadetten, 'Sen ilerde lâzım olacaksın' kaydıyla onu, bugünler için saklamışlardı. Öyle bir hâli vardı ki, izahta güçlük çekiyorum.

Rüyada gibiydim. Üstad Hazretleri, isimlerimizi, babalarımızın ismini, nereli olduğumuzu, Risale-i Nur'ları okuyup okumadığımızı sordu. Üstadın sorularına Hüsmen Kardeşimiz cevap veriyordu. Üstadımız, 'Her sabah dualarımda sizleri de zikrediyorum. Sizi, babalarınızı, annenizi, talebeliğime kabul ediyorum' iltifatında bulundu.

"Risale-i Nur'ları muhtaçlara ulaştırın"

İman ve küfür mücadelesinin Hz. Adem (a.s.) zamanında başlayıp Kıyâmete kadar devam edeceğini, îman hizmetinde bulunma şerefinin, şereflerin en yücesi olduğunu, dünyayı tehdit eden dinsizliğe karşı Risale-i Nur'ların dinsizliğe karşı mutlak galibiyetinden bahsederek, Risale-i Nur'ları çok okuyup, çok tetkik edip, muhtaç olanlara ulaştırmanın bu zamanda en mühim bir vazife olduğunu bir saat kadar bize anlattı.

Gitmek için müsaade istedik. Elini öptük. Üstad da alnımızdan öperek, bizi bağrına bastı. Ve başımızı iki eliyle sıvazladı.

Üstadın huzurundan ayrıldık. Bin kalemle Nur'ların yazıldığı Sav Köyüne müteveccihen köy yolunu tuttuk.

Köy yolunda giderken, arkamızdan bir motosikletli yaklaştı. Ve bize hitaben, 'Ancak birinizi götürebilirim' dedi.

Hüsmen Kardeş 'Sen bin' ben de ona, 'Sen bin' derken, nihayet Hüsmen Kardeşi binmeye razı ettim. Ben ise yaya olarak bir saat sonra Sav Köyüne vardım. Köyde kalemleri kılıç olan 'mübarekler heyetinden' Hafız Mehmed bizi teksir makinelerinin bulunduğu bir saadethaneye götürdü.

İmanın tekniğe meydan okuduğuna yakinen şahit olduk. Bir dağ köyü olan mübarek Sav'da yapılan hizmeti ve bu hizmeti yapanları görünce imanımız ve azmimiz bir kat daha arttı. Sav'da bir gece misafir olduktan sonra, ertesi gün memleketimize döndük.

"Çobanlar bile çantalarında Risale-i Nur'ları taşıyordu"

İlk işimiz, köyümüzde faaliyetine devam eden kahvehaneyi tahliye etmek oldu. Dayıma ait olan bu kahvehaneyi, oğluyla birlikte halılarla tefriş edip köyün genç kız ve erkeklerine matuf umumi bir Kur'ân okuma seferberliğine koyulduk.

Şahıslar üzerinde çok büyük tesir bırakan Nur Risaleleri o kadar fütûhat yapıyordu ki, çobanlar çantalarında bu eserleri taşıyor ve bu ulvî hakikatlerden müstefit oluyorlardı. Mataralarında abdest suyu taşıyor, yanlarında hiç eksik etmedikleri muşamba seccadelerini karlar üzerine sererek feraiz-i İlâhiyeyi eda ediyorlardı.

"Üstadı ikinci ziyaretim"

Üstad Bediüzzaman Hazretlerini ikinci ziyaretim, 1957'nin sonbaharına rastlar. Kendi bahçemizden 'daldabir' diye isimlendirdiğimiz elmadan bir sepet doldurarak Isparta'ya müteveccihen hareket ettim. Yalnızdım. Üstadın ikamet ettiği eve vardım. Heyecandan elimdeki sepetin daha da ağırlaştığını hissetim. Farklı bir halet-i ruhiye içersinde zile bastım. Yine Zübeyir Ağabey çıktı. Sepeti elimde görünce, 'Kardeşim! Üstad katiyen hediye kabul etmiyor. Sen bunu getirmeseydin iyi olurdu' dedi. Parmağıyla, Üstadın kapısından tahminen 50 metre uzakta duran polisi gösterip, 'Geceli, gündüzlü mütemadiyen burayı bekliyor. Üstad ziyaretçi kabul etmiyor' dedikten sonra, içeri girip Üstada haber verdi. Üstad Hazretleri beni ikinci defa huzuruna kabul etti.

Üstadın elini öptüm. O da alnımdan öperek iki eliyle başımı sıvazladı. Niçin geldiğimi sordu. Tekrar tekrar 'Risale-i Nur'ları okumak, benimle görüşmekten çok daha faydalıdır' diyerek Nur'larla meşgul olmanın maddi ve mânevî faydalarından bahsetti. Bir saat kadar Üstadın yanında kaldım. Tahiri Ağabey, Zübeyir Ağabey, Bayram Ağabey ve daha birçok ağabeyler Üstadın yanındaydılar.

Üstadın karyolasının başucunda kırmızı yazı ile yazılmış, Kur'ân hattıyla 'Dost istersen Allah yeter' levhası asılı duruyordu. Ayrıca, odasının iki

duvarını boydan boya kaplayan bir metre eninde, Kur'ân hattıyla yazılmış Şecere-i Resulullahı gösteren çok yıpranmış, kâğıttan bir harita vardı.

Ayrılma zamanı gelince Üstadım bana, 'Esselamü Aleyküm' dedi. Bu meydanda Zübeyir Ağabey, 'Üstadım, bu kardeşimiz bir sepet elma getirmiş' deyince. Üstadın tavrı birdenbire değişerek 'Sen Risale-i Nur'ları okumuyor musun? Benim hediye kabul etmediğim Risale-i Nur'larda yazar' dedi ve hediyeyi kesinlikle kabul etmeyeceğini söyledi. O anda içimden, 'Üstadım, sen bu elmaların haram olduğunu düşünerek kabul etmiyorsun' diye geçirdim. Ve safiyâne, 'Üstadım,' dedim, 'bu elmanın fidanlarını kendi tarlamıza, kendim diktim. Hizmetini bizzat kendim yaptım' dedim ve başladım ağlamaya.

Üstad bu defa başını salladı ve elmayı bir şartla kabul edeceğini söyleyerek bir teklifte bulundu; Zübeyir Ağabeye işaret etti, 'Bu kardeşin gider, elmanın piyasada kaç kuruş olduğunu öğrenir, parasını alman şartıyla elmanı kabul ederler' dedi.

Mecburen bu teklifi kabul ettim. Zübeyir Ağabey elmayı alarak çarşıya götürdü. Biraz sonra döndü. Üstada, elmanın kilosunun 10 kuruş olduğunu söyledi. 10 kilo elmanın 1 lira tuttuğu hesap edildi. Üstad Hazretleri, kesesinden 4 tane sarı 25 kuruşluk çıkardı ve elma parası olarak bana verdi. Gözlerim yaşlı olarak Üstadın ellerini öptüm. O da alnımdan öptü ve başımı sıvazlayarak müsaade etti.

"Bizim de başımız feda olsun"

Yıl 1957. Hayat iksiri olan bu eserleri hem okuyup hem de muhtaç olanlara ulaştırma azmi ve gayreti içindeydik. Hakikatı bilmeyen bazı safdil Müslümanlar bizi adli mercilere şikayet ettiler. İhbar dilekçesinde benim de ismim vardı. Nahiyeden gelen başçavuş ve birkaç jandarma iki kardeşin evini, savcılığın emri üzerine aradılar. Bizim evi de arayacaklarını söylediler. Kanunlara saygılı olduğumu söyledim. 'Şayet arama emriniz varsa, buyurun arayın' dedim. Kitapları okuduğumu itiraf ettim. Başçavuş, arama emri olmadığını, kitapları kendiliğimden getirip teslim etmemi, bu yolun yanlış olduğunu, sonunda pişman olacağımı ısrarla söylüyordu.

Ben, bu kitapların müellifini idamla yargılanırken müdafaalarının birinde, 'Başımdaki saçlarım adedince başlarım bulunsa, her gün biri kesilse, hakikat-ı Kur'âniyeye feda olan bu baş zındıkaya teslim-i silâh etmeyecektir' dediğini naklettim. Bu yolun yanlış olmadığını söyledim.

'Eğer yaptığımız hizmetin suç olduğu tesbit edilirse, bu kudsî dâvâya bizim de başımız feda olsun' dedim.

Başçavuş bu sözüm üzerine hiddetle, 'Tamam! Sen kendini iyice kaptırmışsın. Fakat ben arama emri çıkartır, seninle hesaplaşırım' diyerek çekip gitti.

İki veya üç ay sonra bir Cuma günüydü. Evimiz, bir polis jeepiyle gelen komiser, başçavuş, jandarmalar ve polisler tarafından sarıldı. Başçavuş bana hitaben, 'İşte arama emri!' diyerek elindeki kâğıdı bana doğru uzattı. Ben de 'Buyurun' dedim. Külliyatın tamamı evimde olmasına rağmen, arama olacağını bildiğim için, Sözler ve Lem'alar dışındaki eserleri kaldırmıştım. Başçavuş, sebebini anlayamadığım ani bir değişiklikle; 'Siz yalan söylemezsiniz. Bu hususta size itimat ediyorum. Ben aramayacağım. Evindeki kitapları kendin getir' dedi. Ben de mezkur kitapları getirip teslim ettim. Kitaplarımla beraber Ereğli adliyesine götürüldüm.

Mahkemede sorgu hakimi bana, 'Niçin bu kitapları okuyorsun? Okuyacak kitap mı bulamadın? İmam-ı Gazali'nin, İmam-ı Rabbani'nin, Mevlâna Celâleddin'in eserlerini okusana! Bunlar hükümet tarafından yasaklanmış, bunları okuma!' dedi.

"Niçin Risale-i Nur okuyorsun?"

Hakime hitaben, 'O kitapların hepsi kütüphanemde mevcut. Ama bu eserlerin yeri müstesnadır' deyince, Hakim yarı istihza, yarı hakikat şunları söyledi: 'Yani bunları okuyunca ne olmuşsun sanki!7

Ben de cevaben, 'Bu kitapların hayatımda yaptığı yüzlerce değişlikten birini, müsaade edersiniz anlatayım' dedim. Ve şöyle devam ettim:

Muhterem Hakim Bey, biz göçebeyiz. Yaylalarımız ormanlıktır. Bu ormanları devletin görevli memurları bekler. Böyle olduğu halde, hiçbir ihtiyacımız yokken yarıçapı iki yüz santimetreye varan ardıç ağaçlarını, 'Bu ağacın lavı mı daha fazla yükselecek, yoksa şu ağacın mı?' diye keyif için yakardık. Asırlık ağaçlar, birkaç dakika içinde kül olur giderdi. Bu eserlerden, 'ağaçların bizim menfaatimiz için dağlarda ihtiyat ambarı gibi her türlü istifademize âmade oluşunu, havadaki gaza-ı muzırrayı tasfiye edişini, yağmuru çekişini, yaş kaldığı müddetçe de Yaratanı zikredişini' ve daha nice faydalarını okuduktan sonra, aynı muhitte yine koyunlarımızı otlatmamıza rağmen, artık kuru dallarını seçerek, pilâvımızı otlar yanmasın diye Say taşlarının üzerinde pişiriyorduk. Böylece bir değişikliğin,

memleket ve millet için fevkalâde bir kazanç olduğunu takdir buyurmazsanız, vereceğiniz en ağır cezayı kemâl-i vicdan-ı kalble kabul ediyorum. Yoksa kitaplarımın iadesini ve dâvâmin beraatini talep ediyorum.'

Sözlerimi bitirince, Hakim Bey başını sallayarak 'Anlıyorum evlâdım, anlıyorum evlâdım' dedikten sonra, 'Maznunun beraatine, kitapların Ankara İlâhiyat Fakültesinden bir heyet tarafından tetkikine' karar verdi.

Üç ay sonra kitaplarımın faydalı eserler olduğu, okunmasının devletin lâiklik prensibine aykırı olmadığı, Türkiye'de din ve vicdan hürriyeti bulunduğu gerekçesiyle iade edildi.

Biz aynı azim ve şevkle hizmetimize devam ediyorduk.

"Üstadı üçüncü ziyaretim"

Derken Üstadı görmek, ziyaret edip duasını almak iştiyakı içerisinde ağabeyimle beraber Emirdağ'a hareket ettik.

Kurban Bayramı yakındı. Emirdağ'da kalabalık bir ziyaretçi topluluğu vardı. Bu yüzden Üstadla bizzat görüşmemiz mümkün olmadı. Ağabeyim, Üstadı görmediği için çok üzüldü. Zübeyir Ağabeye durumu anlattım. Zübeyir Ağabey bize 'Âcil bir işiniz yoksa gitmeyin. Üstadımız yarın Cuma namazına çıkacak, ertesi gün de bayram namazına çıkacak' diyerek, bizi teselli etti.

Üstadın Cuma namazına çıkmasını bekledik. Bizim gibi birçok ziyaretçi vardı. Van'dan Diyarbakır'dan, Erzurum'dan gelmişlerdi. Üstadın camiye gideceği yol boyunca halk, iki saf olup sevgi ve saygılarını izhar ediyor, Üstada tâzimde bulunuyorlardı. Üstad ise, iki eliyle iki tarafı selâmlayarak, 'Hepinizi duama kabul ediyorum' iltifatında bulunuyordu.

O gün Cuma namazını Emirdağ'ın Cami-i Kebirinde Üstadla beraber kıldık. Üstad, namazı camiin selâmlığında Zübeyir Ağabeyin serdiği bir seccade üzerinde eda etti.

Ertesi gün, bayram namazında yine Üstadla beraberdik. Bu defa Üstad, namazı ikinci katta müezzinlikte kıldı. Namazdan sonra halk, bilhassa çocuklar, Üstadın başına üşüşüp ellerinden öpüyor, cübbesinin eteklerine yapışıyorlardı. Üstad, onların başlarını şefkatle sıvazlıyor ve dualar ediyordu.

Taze bir şevk ve yeni bir heyecanla köyümüze döndük.

"İnönü: 'Beni Nurcular yıktı"

Köyde gördüğüm bir rüyada Üstad, o acip kıyafetiyle, bir dağın eteğinde sahraya iniyordu. Arkasında Zübeyir Ağabey, onun arkasında da ben vardım. Sahrada tek bir karyola vardı. Üzerinde siyah bir örtü bulunan bir hasta yatıyordu. Üstad ona yaklaştı. Cebinden çıkardığı şişeden demir bir kaşığa yeşil bir mayi döktü. Bunu hastaya zorla içirdi. Hasta derhal şişmeye başladı. Üstad ise, birkaç adım geri çekildi. Hasta birazdan eski hâline geldi. Üstad tekrar yaklaştı. Ve bu hareketi üç defa tekrarladı. Üstad, yataktaki kişiye hiddetle bakıyordu.

Bu rüyamı, Konya'da, merhum Dr. Sadullah Nutku Ağabeyime bilâhare anlattım. 1957 seçimleri yaklaşmıştı. İnönü'nin kesin bir mağlubiyetle, seçimleri kaybedeceğini söyledi. Nitekim İnönü, seçimlerden sonra, 'Beni Nurcular yıktı' diyordu.

"Beddua edeceğimi mi bekliyordunuz?"

Konya'da bazı tevkifler oluyordu. Dr. Sadullah Nutku Ağabey, Bekir Berk Ağabey ve birçok kimse sabah namazını Konya Kapı Camiinde kılıp birlikte ders yapıyorlardı. Ben de her on beş günde bir bu derslere iştirak ederdim. Konya Valisi Cemil Keleşoğlu, bir gün Dr. Sadullah Ağabeyi keyfi olarak evinden aldırıp, karakolda insanlık dışı muamelelerle bayıltıncaya kadar dövmüştü. Su dökülüp ayıldığında, o şefkat ve merhamet sembolü ağabeyimiz, 'Beddua edeceğimi mi bekliyordunuz, hayır' diyerek, ellerini Yaratana açıp 'Yarabbi! Bu kardeşlerimize hakikatleri öğret. Bunlar hakikatleri bilmiyorlar. Bunları affet' diyor. Kendisini bayıltıncaya kadar dövenlerin ıslâhı için dua ediyordu. Böylece Habib-i Zîşan Efendimizin, Taif'te maruz kaldığı hâdise karşısında yaptığı duaya bir misal teşkil ediyordu.

"Üstadı dördüncü ziyaretim"

O günlerde dokuz kardeşimiz tutuklanarak Konya Cezaevine götürüldü. Konya'nın eski garaj civarında bir dershane açmıştık. Yeni açılan dershanenin anahtarı Üstada takdim edilecekti. Anahtarı benimle, Üstada gönderdiler. Üstadımı, Isparta'da aynı evde ziyaret edip elini öptüm. Her defasında olduğu gibi, alnımdan öperek başımı sıvazladı.

Üstad, Risale-i Nur'la meşgul olmanın ehemmiyetinden bahsetti. Nur'ların mutlak surette küfre karşı galip geleceğini, bütün dünya dillerine tercüme edileceğini, radyo ağzıyla ders verileceğini ve mekteplerde okutulacağını uzun uzun anlattı. Bir ara bana, 'Kaç tane kardeşimiz tevkif

edildi?' diye sordu. 'Dokuz kişi Üstadım' dedim. Karyolasında yastığına dayanmış vaziyette oturan Üstad, birden doğrulup gör gürlercesine,

Ne lüzum var dokuz kişiye? Bir kişi kalsın yeter!' dedikten sonra, 'Bir kişi sıkılır, iki kişi kalsın, diğerleri çıksın' dedi. Çok hiddetliydi. Hiçbir şey anlamamıştım. Üstad beni dövecek diye korktum.

Biraz sonra sâkinleşti. Konya'da bulunan Said Gecegezen Ağabeye benimle bir emanet gönderdi. Anahtarı da dua ederek bana verdi. Tahirî, Zübeyir, Sungur ve Hüsnü Ağabeyler de Üstadın yanındaydılar. Ellerini öpüp, Konya'ya müteveccihen yola çıkarken,

Kardeşlere selâm söyle. İkisi kalsın, yedisi çıksın' diye tenbih etti.

Hazret-i Üstad hayatta iken, her yeni açılan dershanenin anahtarı kendisine götürüldü. Üstad da dua ederek geri gönderir ve dershane açılırdı.

"Maznunların yedisi tahliye ediliyor"

Konya'da mahpus kardeşlerle görüşme gününü bekledim. Üstadın selâmını tebliğ etmek için cezaevine gittim. Gardiyanlar ziyaretçilerin kimler olduğunu kaydediyorlardı. Nur talebelerini ziyaret edeceğimi söyledim. Diğer mahpusları ziyaret edenlere siyah mürekkeple işaretlenirken, Nur talebelerinin ziyaretçisi kırmızı mürekkeple işaretleniyordu. Adresimi ve ismimi kaydettiler.

İçeri girdim. Üstadın selâmını ağabeylere söyledim. Ve Üstadın 'Dokuz kişi çoktur. Bir kişi kalsın yeter. Bir kişi sıkılır, iki kişi kalsın, diğerleri çıksın' sözünü onlara nakledince, Dr. Sadullah Nutku Ağabey, 'Kardeşlerim, ilk mahkemede yedimiz tahliye olup ikimiz kalacağız' dedi. İşte ben, o anda Üstadın bu sözlerle neyi kasdettiğin anlamış oldum. Bir hafta sonra kardeşler mahkemeye çıkarıldı. Yedisi tahliye oldu. Sadullah Ağabeyle ismini hatırlayamadığım bir kardeş kaldı. Böylece ben, Üstadımın mânevî makamının derecesini bir kat daha anlamış oldum.

"Üstadı son ziyaretim"

Sene 1959. Üstadı Ankara'dan, Konya'dan, muhtelif vilayetlerden dâvet ediyorlardı. Mâlum çevreler müthiş telâşa kapılmışlardı.

Bu meyanda Konya'daki kardeşleri ziyarete gittim. Oradan da Üstadımı görmek, müstecap dualarını istirham etmek ve Risale-i Nur'un hizmetteki muvaffakiyetini bizzat Üstaddan dinlemek arzusuyla yola çıktım. Mâlum çevreler, Konya'da kardeşlerimizi sık sık rahatsız ediyor, karakola

çağırıyorlar ve hapsediyorlardı. Şâhit olduğum bir hadiseyi anlatmak istiyorum.

Sadullah Ağabeyin ve birkaç kardeşin tutuklulukları devam ediyordu. Konya adliyesinde mahkemeleri görülüp cezaevine gönderilecekleri sırada, Vali Cemil Keleşoğlu'nun özel arabasını gören Sadullah Ağabey, 'İnşaallah araban başını yiyecek' diye beddua etti. Nitekim, 60 ihtilâlinde Cemil Keleşoğlu'nun başına gelenler, o günleri yaşayan herkesin mâlumudur.

"Zamanın kutbudur Bediüzzaman!"

Üstadı son ziyarete giderken yanımda Halıcı Fehmi Sürmeci Ağabey vardı. Eskişehir'in Muttalip köyünden hafız yetiştiren Hacı Hilmi Efendiyi ziyaret ettik. Bu zat, Fehmi Ağabeyin şeyhiydi. Birkaç yeğenimiz orada hafızlığa çalışıyordu.

Müsaade isteyip ayrılırken 'Şimdi siz nereye gidiyorsunuz?' diye sordu. Biz de, 'Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret edeceğiz' deyince, oturduğu yerden ayağa kalktı. Sanki Üstad yanındaymış gibi kollarını iki yana açarak boşlukta kucakladı. Ve 'Karedeşim, ' dedi, 'zamanın kutbudur Bediüzzaman. Selâmımı söyleyin. Bana da dua etsin' diyerek kitaplarını iyi okuyup gösterdiği yoldan kat'iyyen ayrılmamamızı tavsiye etti.

Eskişehir'den ayrıldık. Üstad Bediüzzaman Hazretlerini Isparta'da aynı evde birlikte ziyaret ettik. Üstad çok rahatsızdı. Sesi boğuk çıkıyordu. Konuştuğunu Zübeyir Ağabeyin tercüman olması ile anlıyabiliyorduk.

Hz. Üstada Kur'ân hattıyla yazdığım bir adet Beşinci Şua götürmüştüm. Zübeyir Ağabey, 'Üstadım. Bu kardeşimiz Beşinci Şua'yı yazıp getirmiş' dedi. Üstad, yaslanmış olduğu yastıktan, bir delikanlı çevikliği ile doğrularak 'Getirin bakayım!' dedi ve 'Beşinci Şua'yı biraz karıştırdıktan sonra, Tahiri ve Zübeyir Ağabeylere gösterip, 'Tashih edilmiş mi?' diye sordu. 'Tashih olmuş Üstadım' cevabını alınca, Zübeyir Ağabeye işaret ederek bir kalem getirmesini istedi. Sonuna benim için dua buyurdular. Kalemi Üstad eline aldı. Üstadın bileğinden Zübeyir Ağabey tuttu ve duayı öylelikle yazdılar. Bizzat Üstadın kendi el yazısının bulunduğu 'Beşinci Şua'yı hassasiyetle muhafaza ediyorum.

"Teypten Âyetü'l-Kübra'yı dinledim"

Üstadın huzurundaydım. Sungur Ağabey, Âyetü'l-Kübrâ bahsini okuyordu. Sesini duyuyordum. Kendisine baktığımda o da benim gibi dinliyordu. Bu defa Üstada baktım. O da başı öne eğik bir şekilde

dinliyordu. Hayretler içindeydim. Hâtiften geliyor gibiydi. Kendimden geçer gibi oldum. Ağlamaya başladım. Birden ses kesildi. Risale-i Nur Külliyatı içersinde müstesna bir yeri olan Ayet'ül-Kübra risalesini Sungur Ağabey, teypten okuyormuş. Teybi, ilk defa orada gördüm.Teybin ve radyonun istikbalde Risale-i Nur hizmetinde bulunacağını bizzat Üstadımızın ağzından duydum.

Üstadı dünya gözüyle son görüşüm bu oldu. Fakat o aziz Üstad, 'Birimiz şarkta, birimiz garbda, birimiz dünyada, birimiz âhirette de olsa, biz, yine beraberiz' buyurmuyor mu?

Bu biçare kardeşiniz itiraf ediyor ki, o âli Üstadın himaye ve himmetlerini en basit dünyevi meselelerimizi dahi müşahede ediyoruz.

"Sözlerime burada son veriyor, bütün Nur talebelerini o âli ve kadri yüce Üstadın hizmetinin zübde ve hülasası olan ihlâs-ı etemme muvaffak etmesini Cenab-ı Erhamürrahimden niyaz ediyorum."

ALİ İHSAN ÖZYURT

1928'de Ödemiş'te doğdu. Bediüzzaman'ı Isparta ve Emirdağ'da ziyaret etti. Fatih'in hocası Akşemseddin'le alakalı bir eseri vardır. 1993'ün sonunda vefat etti.

6-9-1955 günü öğretmen Mehmet Canyoldaş ve stajyer öğretmen Mesut isimli bir arkadaşla birlikte Isparta'ya gittik. Nur talebesi Nuri Benli'nin otelinde kaldık. Üstadı ziyaret etmek istediğimizi söyledik. Benli'nin oğlu sabahleyin gidip, Rüştü Çakın Ağabeyi buldu. Rüştü Ağabey de Benli'nin oğluna, Üstada bizzat gitmesini söylemiş. Döndüğünde Üstadın rahatsız olduğunu ve kimseyi kabul etmediğini söyledi. Yanımızda bir de Siirtli zat vardı. O da Üstadı ziyaret etmek istiyordu.

Üstadı görmeden geri dönmemeye kat'iyyen kararlıydık. Şayet Üstad Emirdağ'a giderse Emirdağ'a, Eskişehir'e giderse Eskişehir'e gitmeye karar verdik. Bu minval üzere konuşup dururken, Benli'nin oğlu Selâhaddin koşarak geldi ve Üstadın bizi on beş dakikalığına kabul edeceğini bildirdi. Kalktık ve o zamanki ismi Dere Sokak olan sokaktaki Üstadın kaldığı eve gittik.

"Manevi hastalığı varsa Hastalar Risalesi'ni okusun"

Önce Siirtli zat girdi ve meselesini söyledi. Üstaddan hasta olan kızı için okuyup muska yazmasını istedi. Üstad da, cevaben, 'Kardeşim, onunla hastalık geçmez. Şayet manevî bir hastalık varsa, Hastalar Risalesi'ni okuyun. İnşaallah geçer' dedi. Siirtli zat Kürtçe konuşmak istedi. Ancak Üstad, 'Ben Kürtçe bilmiyorum' dedi ve konuşmadı.

"Öğretmenlikten ayrılma"

Siirtli zattan sonra Canyoldaş, meselesini anlatmaya başladı. Öğretmenlik mesleğinde çok sıkıntı çektiğini, kendisine huzur vermediklerini ve namazlarını kılamadığını söyledi. Üstad Canyoldaş'a cevaben; 'Sen öğretmenlikten ayrılma kardeşim, devam et' dedi.

Mesut'un da ne iş yaptığını sorup, öğretmen olduğunu öğrendikten sonra şöyle dedi: 'Sen de öğretmenlikte devam et, kardeşim. Çocuklar istikbal için büyük bir sermayedir. Onları terbiye etmek bizim vazifemizdir. Kat'iyyen öğretmenlikten ayrılmayın.'

Sonra da bana döndü ve 'Sen ne yapıyorsun kardeşim?' dedi. Ben de, İstanbul'da Arapça tahsil ettiğimi ve Risale-i Nur okuduğumu söyledim. Üstad 'İyi, kardeşim, Risale-i Nur'da Arapça var' dedi ve Hüsrev Efendi ile görüşmemi söyledi. Yirmi-yirmi beş dakika kaldıktan sonra gidip, iki-iki buçuk saat kadar da Hüsrev Efendi ile konuşup İzmir'e döndük. İlk ziyaretimiz böyle olmuştu.

"Şualar'ı müdafaa eden savcı"

İkinci ziyaretim de Emirdağ'da oldu. 1960 yılı, 16-17 Şubat'ında İstanbul'da yeni tab edilen Şuâlar mecmuasını takdim etmek üzere üç arkadaş Emirdağ'a gittik ve Şuâlar'ı Üstada takdim ettik. Çok memnun oldular. O sırada Mersin savcısından, kendisine hakaret eden bir adam hakkında takibat açmak için, Üstaddan müsaade isteyen bir mektup gelmişti. O mektuptan bahsetti. Hatırımda kaldığı kadarıyla şöyle demişti:

Kardeşim, madem Şuâlarla yayıldı. Artık bundan sonra Risale-i Nur tamamen yayılacak. İşte, bakınız tevafuka. Bugüne kadar savcılar benim aleyhimde iken, şimdi benim lehimde hareket ediyorlar.'

Soyismini hatırlayamadığım Mustafa isminde bir savcı, Mersin'de mahallî bir gazetede Üstada hakaretvarî bir yazı yazan adam hakkında dâvâ açacağını ve kendisinin izninin olup olmadığını soruyordu. Bu hadiseden bahsederek, Şuâlar'ın çok tesirli olduğunu, Risale-i Nur aleyhinde bir durum olmayacağını ve Şuâlar'ın bunu önleyeceğini söyledi.

Savcının mektubunu da bize göstermişti. Zübeyir Ağabeye, 'Kardeşim Zübeyir, getir şu mektubu, görelim' demişti. Biz daha fazla kalmadık. Zaten Nur talebelerinin Üstadlarını ziyaretleri uzun sürmez, hizmete müteallik meselelerini görüştükten sonra hemen ayrılırlardı.

Bu arada bazı şeyler da söylemişti. Fakat şimdi hatırlayamıyorum. Ancak elini öptüğüm zaman, başımdan öperek 'İhsân'ım, ihsanımın içindesin' dediğini hatırlıyorum.

"Biz Emirdağ'dan döndükten sonra, 22 Şubat hadisesi oldu, ortalık karıştı. Biz Emirdağ'dan ayrıldıktan 40 gün sonra Üstad Isparta'ya gitti. Hükûmet Emirdağ'da oturması için ısrar ediyordu. Ancak o dinlemedi, Urfa'ya gitti ve ebediyete göçtü. Allah gani gani rahmet eylesin."

FAHREDDİN SAYI

1936'da Van'da doğdu. Saatçilikle meşguldür.

Üstad Bediüzzaman'la ilgili hatıralarını şöyle anlatıyor:

1956 senesinin 25 Kasım'ında Üstad Hazretlerini Isparta'da ziyarete gitmiştim.

Gelenleri, Üstadın rahatsızlığı dolayısıyla yanına bırakmıyorlardı. Ben Van'dan ayrılırken, Hüsrev Altınbaşak'a gitmemi söylemişlerdi. Orada, 'Üstadı ziyarete geldiğini kimseye söyleme' demişlerdi.

Doğruca Isparta'da Hüsrev Altınbaşak Ağabeyin evine gittim. Kapıyı çaldım, fakat kimse çıkmadı. Beni gören bir kadın, 'Oğlum açmıyorsa, demek ki açmayacak' deyince, me'yus bir şekilde geri döndüm. O an çok korkmuştum. Üstadı görmeme korkusu beni iyice heyecanlandırıyordu.

"Heyecandan titremeye başladım"

Daha sonra oradan ayrılıp camiye gittim. Cami müezzini halıları temizliyordu. Müezzinden Üstadın evini sordum. Müezzin bir an durakladı, söylemekten korkuyordu. O anda karşıda bir asker gördük. Asker, 'Üstadın yanına gidiyordu. Müezzin askeri çağırdı, askere, 'Bak,' dedi, 'bu da sizdendir. Üstad Hazretlerini soruyor.'

Sonra askerle beraber Üstadın evine gittik. Bir anda gönlüm öylesine sevinçle doldu ki, heyecandan titremeye başladım.

Eve gittiğimizde Hüsnü Bayram ve Ceylan Çalışkan bizi karşıladı. Ceylan Çalışkan'la beraber Üstad Hazretlerinin odasına girdik. Üstad Hazretleri somyasında uzanıyordu. Bizi görünce kalkıp oturdu. Ellerini öptükten sonra bana yer gösterdi ve oraya oturdum.

Üstad benden Van'daki Nur talebelerinin durumlarını sordu. Ben de cevaplar verdim. Biraz konuştuktan sonra Üstad Hazretleri elini Ceylan Çalışkan'ın omzuna atarak, 'Dağlarda fedâkâr ceylanlar bulunur, bu da benim fedakâr bir Ceylan'ımdır' dedi.

Vakit öylesine geçmişti ki, onun huzurunda olmanın verdiği zevk her şeyi unutturmuştu. 'Belki bir daha göremem' diye Üstadı zevkle dinliyordum. Üstad, 'Ben Van'a gelip kalenin başında, medresemi kuracağım. Adnan

Menderes medresem için elli bin lira ayırdı. Fakat azdır diye ben kabul etmedim' dedi.

Bir hayli konuştuktan sonra Üstad, bende Risale-i Nur'lardan bulunup bulunmadığını sordu. Ben de, yanımda Asâ-yı Musa ve Sözler'in bulunduğunu söyledim. Bunun üzerine Üstad Hazretleri çok sevindi.

"Risale-i Nur okuyan, beni görmüş olur"

Bu arada Ceylan Çalışkan Üstada, benim için 'Kitap verelim mi?' diye sordu. Üstad,

O asker olacak. Ancak farz namazlarını kılabilir' dedi.

Ben Üstada sordum:

Üstadım sizi bir daha ne zaman görebilirim?'

Üstad, 'Ne zaman Risale-i Nur'ları okursan, o zaman beni görürsün, daha buralara kadar gelmeye lüzum yoktur' dedi.

Daha sonra Üstad Hazretleri ellerini açıp dua etti. Benim boynuma sarıldı. Ben de ellerini öperek, dualarını aldım ve yanından ayrıldım.

Üstadın evinden çıkarken, Üstad Hazretleri Ceylan Çalışkan'a:

Götür, Hüsrev'i görsün' dedi.

Beraber Hüsrev Altınbaşak'ın yanına gittik. Ceylan Çalışkan beni bırakarak ayrıldı.

Hüsrev Altınbaşak nereye gideceğimi sordu. Ben de İzmir'e gideceğimi söyledim. O da bana Mustafa Birlik'in adresini verip ilaç istedi.

"Oradan ayrılarak İzmir'e gittim. Mustafa Birlik'i buldum ve yazıyı verdim. Bir gün onun yanında kaldım. Daha sonra ayrılarak askerî eğitim yeri olan Narlıdere'ye gitmek üzere ayrıldım."

NİYAZİ TEKİN

1928'de doğdu. Giresun ili, Tirebolu ilçesi, eski Harzıt (Doğankent) bucağının Doğmuş köyündendir.

"İleri gazetesine abone olsunlar"

Üstadımız Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret ettiğim tarihi pek hatırlamıyorum. Zannederim 1956'larda olsa gerek. Sonbahar aylarında Diyarbakır'dan Isparta'ya geldim. Boyacı Rüştü Çakın Efendiyi buldum. O da beni başka bir zata gönderdi . Onu da buldum, ona kendimi tanıttım. Üstadımızı ziyaret için geldiğimi söyledim. Beni güler yüzle karşıladı ve içeri aldı, bu arada bana çay ikram etti. Çaylar tazelendi, o esnada sohbete daldık.

Tahminen bir saat oldu olmadı bilemem, bu esnada birisi geldi, 'Kardaşım Üstad seni istiyor' dedi ve gitti. On beş dakika sonra geldi. O zaman pek ziyaretçi kabul etmiyormuş, ama yine bana tebessümle 'Ziyaretin kabul oldu' dedi. Nasıl ziyaret edebileceğimi bana tarif etti.

Beraberce gittik, ahşap bir eve girdik. Zübeyir Gündüzalp Ağabey bizi buyur etti. Hazret-i Üstadın yüce huzuruna girdik. Üstad bir divan üzerinde oturuyordu, evrad okuyordu. Oturmamızı işaret buyurdular. Diz çökerek oturduk. Az sonra evradı bitirerek, kitabı kapattı ve bana dönerek 'Hoş geldiniz' dedi. O anda eline kapanarak öptüm, beni iki tarafımdan öptü. Nereden geldiğimi sordu. 'Diyarbakır'dan' dedim. Sevinerek Diyarbakır'a ait bazı şeyler sordu. Tekrar ne zaman döneceğimi sordu. 'Birkaç gün buralarda kalacağım' dedim. Bana erken dönmemi tavsiye etti. O zaman Sözler yeni harflerle ilk defa basılıyordu. Eskişehir'e ve Ankara'ya uğramamı, Atıf Ural'ı görmemi söyledi. Sözler'le Lem'alar'ın basım işinin geciktiğini, merak ettiğini söyledi. Hazır kitap varsa alıp Diyarbakır'a götürmemi söyledi.

Bana Antalya'nın Demokrat İleri gazetesini gösterdi. Bunda neşredilmiş Risale-i Nurlar vardı. Bana bir İleri gazetesi verdi, 'Diyarbakır'a götür, Mehmet Kayalar'a ver, bunu okusunlar, bu İleri gazetesine abone olsunlar' dedi.

Hazret-i Üstadın huzurundan, büyük bir mânevî sevinç ve huzur içinde ayrıldım. Bir gece Isparta'da otelde kaldım.

Ertesi gün Eskişehir'e uğradım. Oradan da Ankara'ya geldim. Atıf Ural'ı ve Mustafa Türkmenoğlu'nu buldum. Üstadımızın emirlerini aynen onlara söyledim. Bu esnada iki kitap geldi. Bunlar ilk defa çıkmıştı.

"Sözler ve Lem'alar'ı getirdim. Diyarbakır'da Mehmet Kayalar'a aynen Üstadımızın tavsiyelerini söyledim. Kitapları ve İleri gazetesini verdim, o da beni cemaate göstererek Üstadımızı ziyaretten geldiğimi anlattı."

H. KÂMİL OKUR

1925'te Nurs'ta doğan H. Kâmil Okur, Üstadın amcası Hacı'nın oğlu Molla Davud'un oğludur. 1988'de vefat etti.

"Üstadı Nurs'a dâvet ettim"

Mevsim ilkbahardı, herhalde 1956'da idi. Nurslu Hacı Fadıl Dalar'la birlikte Isparta'ya gitmiştik. Günlerden Perşembe ve sabah saat dokuz sıralarıydı. Gittiğimi ev iki katlıydı. Zile basınca bize kapıyı merhum Zübeyir Gündüzalp açmıştı. Üstadı ziyaret için geldiğimizi söyleyince bize Üstadın hasta olduğunu, ziyaretçi kabul etmediğini bildirince, biz, 'Git, Üstada söyle, Nurslu Molla Davud'un oğlu H. Kamil Okur sizi ziyaret etmek istiyor' demesini söyledik.

Üstad, 'Hemen gelsinler' diye haber göndermişti.

Nurs'tan Üstada bazı hediyeler getirmiştim. Bir çift yün çorap, iki kilo kadar bal, bir tepsi de Bitlis'in gözbestik dedikleri balla karışık ceviz içi ile yapılan bir tatlı çeşidi, bunu da Nurs'ta yaptırmıştım. Bu hediyeleri evin alt katına bırakmıştım. Üstadı ziyaret edip ellerini öpmüştük. Memleketteki İslâmî durumları sormuştu. 'Köyde kimler var, kimler yok?' diye sorunca hayatta olanları anlatmıştım.

Kendisine yapılan suikastlardan ve kaç defa zehirlediklerinden bahsetti. Demokratların kendisine yardımcı olduklarını ve Adnan Menderes'ten sitayişle bahsetti.

Gurbete çıktığından beri hiçbir kimsenin hediyesini almadığını söyleyince memleketten, Nurs'tan kendisine hediyeler getirdiğimi söyledim. Bunları, Nurs'tan olduğu için kabul etti, bizi bir buçuk saat kadar ziyaretinde koydu. Sonra trenin hazır olduğunu ve hemen gitmemizi söylemişti.

Bana harçlığımı sordu, 'Vardır' dediğim halde bana dört buçuk lira para verdi. Elli kuruşu yiyeceğe verebileceğimi söyledi. Ben de elli kuruşla nasıl idare edebileceğimi düşündüm. Ben bu düşüncedeyken, 'O parayı yemek için değil, teberrük olarak verdim' demişti. Burada on gün kadar kalıp, her gün onar dakika ziyaretine gelmek istediğimi söyledim. Bu kadar müsaade olunduğunu bildirdi.

Üstaddan teberrük olsun diye bazı şeyler istedim. Bana bir namazlık, bir takke, bir iç atlet, bir gömlek, bir de sarık verdi. Bana götürebilirsen bir de yorgan verebileceğini söyledi. Yorganı götürebilecek bir kuvvetim olmadığını söyledim. Kendisini Nurs'a davet ettim. Bunun imkânsız olduğunu, daha görüşemeyeceğimizi anlatmıştı. Hakikaten de görüşemedik.

Üstadla vedalaşıp eşyalarımızı bir dükkâna bırakmıştık. Dükkâncı, İslâm yazılı bir kitap okuyordu. Kendisiyle tanıştık. Üstadı ziyaret için geldiğimizi söyledik. Üstadın akrabası olduğumuzu söyleyince, bizi kucakladı, kahve içtik, sonra beraber namaza gitmiştik. Namazdan sonra yine sohbet ederken, bir Nur talebesi geldi, Üstadın, beklemeden gitmemizi söylediğini bildirmişti. Kalkıp beklemeden trene ulaşmıştık. Tren hemen hareket etmişti. Biletlerimizi bile trenin içinde almıştık.

"Daha eskiden de, 1942 senelerinde Üstadla birlikte mektuplaşmıştık. Ben o zaman Çankırı'da askerdim."

SUAD ALKAN

1940 yılında Denizli'de doğdu. Talebelik yıllarında Bediüzzaman'la müşeref oldu. Suad Alkan, Bediüzzaman'ı talebelik yıllarında ziyaret etmiş. Bu ziyaret hatırasını kendisi kaleme aldı. Onun ifadesini aynen takdim ediyoruz:

"Beni Bediüzzaman'a götürünüz"

1956-1957 yılında ve 16 yaşında, çevremin maddî ve mânevî baskısından sıkılıp, okumak üzere Isparta İmam-Hatip Okuluna kaçtım. Giriş imtihanını kazanamadım. Fakat Müdür Beye çıkıp 'Kazanamamış olsam da okula gireceğim, yoksa intihar edeceğim. Ben okumak için yola çıktım, bir daha köyüme dönmem' dedim. Okul Müdürü Hayri Yavru Bey; talebimdeki hissiyatla karışık ciddiyeti, nazar-ı itibara alıp, 'Peki kaydetsinler' dedi ve okula girdim.

Çallı Mustafa Öztürk, Burdurlu Mustafa Çetin ve yeğeni gibi ileri sınıftaki bazı talebelerle kirada oturuyorduk. İlk defa kış gecesi ısınmaya gittiğimiz odalarında, elinde 'Risale-i Nur Nedir?' başlıklı iki sayfalık bir bülten bulunan Mustafa Çetin'den Bediüzzaman ismini duydum. Ve hemen 'Beni Bediüzzaman'a götürünüz' dedim. Zihnim bu isme takılmış kalmıştı. 'Olmaz, senin aklın böyle şeylere ermez, Bediüzzaman seni kabul etmez' dediler.

O sıralar okula seherde gidiyorduk. Kış mevsiminin gündüzleri çok kısa olduğundan okula giriş zili şafak sökerken çalardı. Bir gün evden yalnız çıktım. Hapishanenin altındaki yoldan İstasyon Caddesine sapacağım kavşakta, elektrik direğinin dibinde siyah sakallı, küçük yüzlü, lâcivert pardesülü bir şahıs gördüm. Yanılmıyorsam bu karşılaşmayı normalin dışında bir tarz olarak telâkki ettiğimdendir ki, fazla insanlarla konuşmak meşrebime uymadığı halde ondan nereli ve niçin burada bulunduğunu sordum. 'Vanlıyım, Bediüzzaman'ı ziyarete geldim' dedi. Kalbime küçücük bir sadakat ve fedakârlık mührünün vurulduğunu hissetim. Küçük dünyamda Van'la Isparta arası, bugünkü muhayyileme göre Şam'la Londra arası gibiydi. Taaccübümü içime gömerek mektebe gittim.

"Üstadla arabaya giderken selamlaştık"

Aradan bir kaç ay geçti. Başka, ama bir bahar sabahı gene okula giderken ve gene sokakların tenha olduğu saatlerde aynı kavşağı dönüp otuz adım girdim ki, arkamdan bej renkli bir otomobil geliyordu. Yanımdan geçerken içine dikkat ettim; şoförün arka kısmında çok yaşlı ve değişik kıyafetli, beyaz benizli , sakalsız, saçları sarığının dışına taşmış bir zat bana bakıyor ve sağ elini başına kaydırarak selâm veriyordu. Nasıl mukabelede bulunacağımda bir an tereddüt ettim. Bir yandan kendimi toparlamaya çalışarak, diğer yandan çantasız elimi göğsüme kaldırmaya çalışarak, başımı eğerek selâmlaşmış oldum. Kalbime ikinci bir nur noktası daha konmuştu. Şoför ve yanındaki gençler dikkatimi çekiyordu. Isparta'da, hele baharda, seher müthiş tecellilere mazhar oluyor. Şehri çevreleyen gül bahçeleri bütün Isparta'yı gül kokusuna bürüyor. Bej renkli araba, gözlerimin teslim olmuş bakışları içinde gül kokularına karıştı...

İleri sınıflarda Zekeriya Kitapçı adlı bir ağabeyimiz vardı. Sık sık Üstadın evine gittiğini duydum. Ona da rica ettim, 'Beni oraya götür, beni görüştür' dedim. Galiba duyulmaktan çekiniyordu. Dileğimi yapamadı. Sonra Osman Kara'nın beni Üstada götürebileceğine gözüm kesti ve ona da müracaat ettim. Osman Kara sert mizaçlı bir ağabeydi. Gözü de karaydı. 'Peki' dedi ve beni aldı götürdü. Meğer Üstad, oturduğumuz ev ile okulun arasındaki yol üstünde iki katlı bir evde oturuyormuş. Kapı tek kanatlı ve önünde iki basamak... Osman Ağabey zile bastı. Zübeyir Ağabey açtı kapıyı. Ziyaret isteğimizi bildirdik. Zübeyir Ağabey bizi kapının arkasından bir yazıyı okudu. Çok yumuşak, çok sakin ve şefkatli bir sesle, Üstadla görüşmek yerine Risale-i Nur'ları okumamızı tavsiye etti. Üstad ihtiyardı, rahatsızdı. Ziyaretçiler sık sık geliyordu. Zübeyir Ağabey ne kadar sebep söylüyorsa, sanki hiç sözünü anlamıyordum. Demek ki anlamak istemiyordum. Dönmek istemediğimi anlamıştı. Üstada haber vermek üzere beklememizi söyledi, gitti.

"Üstadın huzurundayım"

Kabul edilmiştik. Daha 10-15 basamak olan merdiveni nasıl çıktığımı, kilimsiz sofadaki iki kanatlı kapı önüne nasıl vardığımı bilemiyorum. Tüy gibiydim. Kapı açıldı. Gözlerim hemen arkasındaki sedirde yorgana sarılmış vaziyette oturan Üstada takıldı. Heyecanım, onu bir ince sis tabakası arkasında görüyormuşum hissini veriyordu. Elini öptüm. Sedirin ayak ucunda diz çöktüm. Osman Ağabey arkama, kanepeye oturdu. Sedirin baş ucundaki bir ağabey de dedi ki:

Kardeşim, Üstadımızın söylediklerinden anlayamayacağınız kısımlar olursa ben tekrarlayacağım.'

Üstad zor konuşuyordu.

İmam-Hatip Mektebi talebeleri bizim kardeşimizdir. Kahraman Menderes, ...' sözleri kulaklarımda çivi gibidir. Türkiye'nin iman hakikatleriyle ilgisi, Risale-i Nur'ların hizmeti üzerine, bize tam 45 dakika ders vermişti. Sesi çok zayıf çıkıyordu. Zaman zaman 'Anlayamadıklarınızı ben açıklayacağım' diyen ağabey, Üstad susunca anlatıyordu.

Ansızın ayağa kalkmış olduk. Üstad da doğruldu yerinden. Sol eliyle sağ omzumu iki-üç kez sıvazlayarak adımı sordu. 'Özen Alkan' dedim. Üstad şöyle dedi.

Benim çok sevdiğim bir biraderzâdem var, sana onun ismini veriyorum. Bundan sonra ismini kullanırsın...' Çocuklukla gençlik arasındaki bir yaşta öyle kendimden geçiyor gibiydim ki, tekrar elini öpüp ayrıldıktan sonra sokağa çıktığımızda bana verdiği ismi bile hatırlayamadım. Dönerken Osman Ağabeye bana ne isim verdiğini sordum.

Suad!' dedi.

Ondan sonra hep bu ismi kullandım. Özen, sadece nüfus hüviyetimin sayfasında kalmıştı. Tam kırk sene... Merhum pederim, vefatına altı ay kala, beni yeni ismimle çağırmaya ve mektup yazmaya başladı.

Yirmi seneden beri talebelik, askerlik ve iş hayatımda ne zaman bir çıkmaz sokağa sapacak olsam, müşkül durumda kalsam, birkaç kere omzuma konan o elin şefkat ve merhametini sürekli olarak duydum. Ciddî bir terbiye vermekten çok uzak kendi ebeveynimin yerine bu mübarek elin geçtiğini idrak ettim. Önceleri mutlak muhalif oldukları halde bilahare Risale-i Nur'ların imdada yetişen bir siyanet meleği gibi koruyuculuk vasfını kabullenen peder ve validemin halinden de bunu anlıyorum.

"Tugay Camiinin temel atma merasiminde"

1959 senesinde Isparta İmam-Hatip Okulu üçüncü sınıf talebesiydim. Sıcak bir kuşluk. Şehrin ana caddelerinde askerî cemseler... Merkezî yerlerde, 'Askeri mıntıkada cami yapılacak, bu vesileyle birlik içinde mevlid kıraat edilecek; arzu edenler cemselere binip merasimi iştirak edebilir' diye bir şayia yayıldı. Hususan İmam-Hatip Okulu öğrencilerini mektebin önündeki İstasyon Caddesinden cemselere doldurup kışlaya götürdüler.

Ben de gittim. Geniş bir sahada aralıklı direklere hoparlör bağlanmış, temelin yanında da kürsü kurulmuş. Komutanlar, neferler, talebeler ve halk muhtelif şekilde yer yer sohbet etmekte. Silindir şapkalılar, beyaz şeritli talebe kasketleri, yüksek rütbeli subaylar dikkati çekiyor. Neferden ziyade subay var. Merasim saati bekleniyor. Aralarında sohbet eden gruplar birbirine ikişer üçer mesafede... Herkes ayakta. Hazırlığın sonu...

Ansızın bir fısıltı yayılıyor kulaktan kulağa:

Bediüzzaman Said Nursî geliyormuş!'

Bir tuhaf oluyorum. Korkulan, kovalanan, herkesle görüşmekten menedilen, bilhassa subayların aleyhindeymiş intibaları yayılmak istenen bir zat böyle bir cemiyete nasıl geliyor? Sistemli bir düşünceye ve mantığa bağlı bulunmayan kafamda müthiş bir soru...

Başımı fısıltının geldiği yana çevirdiğimde bir de ne göreyim; o kalabalık upuzun muntazam bir koridor şeklini almasın mı? Hayret ve hayranlığımı yenemiyorum.

Kalabalığın dibinde bir kolunda Bayram, diğer kolunda Zübeyir Ağabeyler tutmuş olarak sarığıyla, siyah cübbesiyle, yün çorabı ve lâstik ayakkabısıyla, Üstad Bediüzzaman geliyor! Ve ne acaiptir ki, önünden geçtiği her komutan elini kasketine götürerek Üstad'ı selâmlıyor. Bediüzzaman onlara gülümsemelerin en nezihiyle ve elini başına götürerek hafif hafif sallayarak mukabelede bulunuyor. Ben daha sonra ondan başkasına bakmadım. Temelin yanına vardıklarında yüksek rütbeli bir komutan, 'Hocam, buyurun ilk konuşmayı siz yapın ve ilk harcı siz koyun' dedi. O zaman dünya içime sığıyordu, ama ben dünyaya sığmıyordum. Böyle hissetim.

"Üstad Bediüzzaman Hazretleri komutanın bu teklifine karşı teşekkür etti. İlk harcı koydu, fakat ihtiyarlığı ve hastalığı sebebiyle konuşamayacağını belirtti. Bunun üzerine bir hatip çıktı kürsüye konuştu. Mevlid okundu. Merasim uzadı. Misafirler ağırlandı."

Table of Contents

ZÜBEYİR GÜNDÜZALP
BAYRAM YÜKSEL
HALİL GÖNÜLALAN
SEYDİ KOÇAK
MUSTAFA AKDEDEOĞLU
SABRİ HALICI
AHMED URFALI
MUSTAFA BİLAL
HACI ALİ KILIÇALP
ABDULLAH GAYRETLİOĞLU
ABDURRAHMAN AKGÜL (Komiser)
OSMAN AYDIN
MUSTAFA ACET
MUSTAFA KARAPINAR
HAFIZ NURİ GÜVEN
İSMAİL HAKKI ÜNLÜ
H. ŞÜKRÜ BEŞEOĞLU
NECATİ MÜFTÜOĞLU
ABDURRAHMAN CANTEKİNLER
MEHMET METİN
ZAKİR ÇANGAR
MUSTAFA RAMAZANOĞLU
AHMED RAMAZAN
İRFAN GÖKOVA
İBRAHİM HUBAN
MUHİDDİN YÜRÜTEN
VAHDETTİN GAYBERİ
OSMAN KÖROĞLU
CELÂL BAŞER
ABDÜLVAHİD TABAKÇI
MEHMET KAYALAR
SALİH ÖZCAN
KÂMİL ACAR

RÜŞTÜ MIRMIR
ALİ DEMİREL
MUSTAFA SEVİLEN
MUSTAFA EKMEKÇİ
GIYASEDDİN EMRE
MUSTAFA KIRIKÇI
ŞERİFE KANTAR
FARZENDER KOÇAKLI
DR. RASİM HANCIOĞLU
ABDULLAH CANAKAY
HEKİMOĞLU İSMAİL
ABDURRAHİM KAYA (Emekli Müftü)
MUSTAFA ÖZSOY
MUSA YUKARI
ALİ ÇAKMAK
ERDOĞAN UTANGAÇ
AHMET ÖZYAZAR
SUAD ÜNLÜKUL
SELAHADDİN DOKUMACI
HASAN NEVRUZ
İBRAHİM ENSARİ
ALİ RIZA SAĞLAMER
REFET KAVUKÇU
MÜRSEL AKDENİZ
İSMAİL FAKAZLI
HACI ZAHİR KÖYELE
İSMET ORHAN
FİKRET ÖZDEMİR
CEVAT ÇAĞRI
ŞAHİDE ve ABDURRAHMAN YÜKSEL
ABDULLAH KILIÇKAYA
MUAMMER ŞENEL
PERTEV ZAPSU
İBRAHİM MENGÜVERLİ
ŞAHABEDDİN ÜNLÜ
H. HÜSEYİN KORKMAZ
İBRAHİM ABLAĞ

MUSTAFA SUNGUR
ÂKİF ARIÖZSOY
MEHMET TAKTAK
MEHMET ÖZPOLAT
HAFIZ NAMIK ŞENEL
SAİD ÖZDEMİR
İSMET GÜLCÜGİL
HAYREDDİN TOPÇU
MUSTAFA ÇETİN
MUZAFFER ERDEM
Doç. Dr. İSMAİL KARAÇAM
FİTNAT GÜNGÖR
RECEP ONAZ
MEHMED BÜKER
HACI REŞİD ÖVET
AHMET GÜMÜŞ
ABDÜLKADİR BADILLI
MEHMED EMİN ER
ABDÜLKADİR EKİNCİ
MAHMUT ALLAHVERDİ
SELAHADDİN AKYIL
ALİ TAYYAR
ALİ İHSAN ÖZYURT
FAHREDDİN SAYI
NİYAZİ TEKİN
H. KÂMİL OKUR
SUAD ALKAN